

Tussen gangsta rap en lieve hip hop

Een onderzoek naar de verschillen tussen Nederlandse en
Amerikaanse hip hop onder Nederlandse hip hop-
liefhebbers

Maurice Wehrmeijer (302466)

Begeleider: An Kuppens PhD

Datum: 30 juli 2012

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 – Inleiding	blz. 4
Hoofdstuk 2 – Theoretisch kader	blz. 7
2.1 Hip hop: een korte geschiedenis	blz. 7
2.1.1 Sleutfiguren in het ontstaan van hip hop	blz. 8
2.1.2 Opname in Amerikaanse mainstream	blz. 10
2.1.3 Invloeden op de hip hop-cultuur	blz. 12
2.1.4 Verschillende definities van hip hop	blz. 15
2.2 Culturele globalisering en globalisering van hip hop	blz. 17
2.2.1 Modellen voor culturele globalisering	blz. 17
2.3 Van globalisering naar lokalisering	blz. 24
2.4 Authenticiteit in muziek	blz. 26
2.4.1 Authenticiteit in hip hop	blz. 28
Hoofdstuk 3 – Probleemstelling en onderzoeksvragen	blz. 32
3.1 Wetenschappelijke en maatschappelijke relevantie	blz. 34
Hoofdstuk 4 – Methode en onderzoeksopzet	blz. 36
4.1 Diepte-interview	blz. 36
4.2 Betrouwbaarheid en validiteit	blz. 37
4.3 Steekproef	blz. 38
4.3.1 Doelpopulatie	blz. 39
4.3.2 Respondenten	blz. 40
4.4 Afnemen van interviews	blz. 42
4.4.1 Topiclijst	blz. 42
4.5 Data-analyse	blz. 43
Hoofdstuk 5 – Resultaten	blz. 44
5.1 Muzikale verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop	blz. 45
5.1.1 Muziekbeleving	blz. 45
5.1.2 Verschillende stijlen binnen hip hop	blz. 49
5.1.3 Verschillende in muziekproductie tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop	blz. 51
5.1.4 Tekstuele verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop	blz. 53

5.1.5 Mainstream versus underground in Nederland en de Verenigde Staten	blz. 55
5.2 Non-muzikale verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop	blz. 57
5.2.1 Aard van het genre	blz. 58
5.2.2 Globalisering van hip hop	blz. 61
5.2.3 Reputatie van Amerikaanse hip hop	blz. 64
5.2.4 Reputatie van Nederlandse hip hop	blz. 67
5.2.5 De ‘scene’	blz. 68
5.3 Verschillen in termen van authenticiteit	blz. 70
5.3.1 ‘Echte’ hip hop	blz. 71
5.3.2 Belang van authenticiteit	blz. 73
5.3.3 Verschil in authenticiteit tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop	blz. 74
Hoofdstuk 6 – Conclusie en Reflectie	blz. 77
6.1 Conclusie	blz. 77
6.2 Theoretische reflectie	blz. 81
6.3 Beperkingen van het onderzoek	blz. 83
Hoofdstuk 7 – Literatuur	blz. 84
Hoofdstuk 8 – Bijlagen	blz. 88
8.1 Bijlage A: topiclijst	blz. 88
8.2 Bijlage B: transcripties van interviews	blz. 91

Hoofdstuk 1 – Inleiding

In de jaren '70 van de vorige eeuw gebruikte DJ Kool Herc in The Bronx, New York twee draaitafels om de instrumentale gedeelten, de 'breaks', van identieke langspeelplaten met funkmuziek aan elkaar te mixen. Hierdoor kon hij de muziek in theorie oneindig kon laten spelen en de zogenaamde breakdancers konden blijven dansen. Toen hij daarna op feestjes ook begon met het roepen van korte kreten op het ritme van de muziek, legde Kool Herc daarmee zonder het te weten de basis voor wat anno 2012 een van de meest populaire muziekstromingen ter wereld is: hip hop. Enkele hoogte- (en diepte)punten in de ontwikkeling van hip hop sinds toen: in 1979 maakte The Sugarhill Gang rap wereldwijd bekend met de eerste hip hop-hitsingle Rapper's Delight. Vervolgens maakte hip hop-groep Run-DMC in 1986 een remake van Aerosmith's Walk This Way, waarmee ze bewezen dat hip hop en rock een succesvolle combinatie kan zijn. Halverwege de jaren '90 werd de wereld opgeschrikt door de moordaanslagen op twee van de meest succesvolle rappers van die tijd, 2Pac en Notorious B.I.G. Enkele jaren later brak blanke rapper Eminem definitief door in de Amerikaanse mainstream, waarmee hij liet zien dat hip hop niet slechts meer een muziekstroming was voor de arme, zwarte gemeenschap. Rond diezelfde tijd begonnen rappers als Jay-Z en Puff Daddy hun eigen platenlabels, die vandaag de dag zijn uitgegroeid tot ware zakenimperia en waardoor ze tot de rijksten van de aarde behoren.

Uiteraard zijn dit slechts enkele punten die bij lange na geen compleet beeld geven over de rol die hip hop als subcultuur en muziekgenre in de wereld speelt, maar ze tonen vooral aan hoe ontzettend snel het de groei heeft doorgemaakt van een kleine kunststroming voor de marges naar een wereldwijde economie waar jaarlijks vele miljoenen euro's in omgaan. Hoewel Nederland niet bijzonder snel aanhaakte bij de

rage, deed het dat met volle overtuiging toen het eenmaal zover was. Zowel de immigranten als de blanke, Nederlandse jeugd namen de hip hop-subcultuur over en creëerden op die manier een collectieve identiteit voor zichzelf (Mitchell, 2001, p. 20).

Toen ik in mijn tienerjaren mijn muzieksmaak leerde ontwikkelen, ben ik via een aantal omwegen uiteindelijk bij hip hop terecht gekomen. Wat mij aansprak, zoals bij zoveel jongeren het geval is, was de unieke combinatie van ritmische, bass-georiënteerde geïnspireerd op eerdere stromingen als jazz, funk en soul met daaroverheen de herkenbare stem van rappers die schijnbaar moeiteloos de moeilijkste woorden kunnen laten rijmen en daarbij ook nog iets zinnigs te melden hadden. Naarmate ik mij meer verdiepte in de geschiedenis van de muziek en met het luisteren van (voor mij) nieuwe artiesten steeds verder terug ging naar het ontstaan van hip hop, kwam ik erachter dat mijn begrip van alle metaforen, beschrijvingen en verwijzingen naar eerdere muziek steeds breder werd. Dit fascineert mij nog steeds mateloos. Naast Amerikaanse hip hop ben ik ook liefhebber van Nederlandse en Nederlandstalige hip hop. De afgelopen jaren heeft Nederlandse hip hop enorme ontwikkelingen doorgemaakt, en het lijkt erop dat de Nederlandstalige variant ook eindelijk zijn plek in de nationale hitlijsten begint te vinden. Het is mij altijd opgevallen hoeveel Nederlandse hip hop lijkt op Amerikaanse, en tegelijkertijd hoeveel ze van elkaar verschillen. De keuze van bepaalde onderwerpen is vaak hetzelfde, maar kan in het Nederlands een compleet andere lading hebben dan in het Engels. Naast het feit dat de ene muziekstroming haar oorsprong vindt in de andere, is het vaak moeilijk te zeggen wat er in Nederlandse is overgebleven van die muziek voor en door de arme, zwarte onderklasse van grootstedelijk Amerika.

Al sinds de jaren '70 van de vorige eeuw houdt de wetenschappelijke literatuur zich bezig met de gevolgen van culturele globalisering, het fenomeen waarbij de culturele kenmerken van een land door middel van culturele uitingen worden overgedragen op een ander land. In de praktijk worden hiermee vaak de Verenigde Staten bedoeld, die door middel van het zogenaamde cultureel imperialisme hun invloed zouden uitoefenen op de rest van de wereld (Schiller, 1976, pp. 9-10). Als gevolg hiervan begonnen lokale waarden steeds meer te verdwijnen, waardoor er sprake was van homogenisering van cultuur. Uiteindelijk begon men zich af te vragen of culturele globalisering wel een wenselijke ontwikkeling zou zijn (Kuppens, 2008, p. 38). Wat

betreft culturele uitingen uit de Verenigde Staten, is hip hop op dit moment één van de belangrijkste exportproducten van het land.

Met de hierboven beschreven ontwikkelingen in ogenschouw, is de doelstelling van dit onderzoek dan ook om inzicht te verwerven in hoe Nederlandse hip hop-liefhebbers het verschil tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop ervaren, en welke gevolgen deze verschillen eventueel met zich meebrengen. Hierbij wordt ingegaan op zowel de muzikale als non-muzikale verschillen tussen de muziekstroming en de subcultuur, waarbij het concept van authenticiteit een bijzondere aandacht krijgt.

Dit onderzoek vindt plaats aan de hand van diepte-interviews met vijftien Nederlandse hip hop-liefhebbers. Allereerst wordt een theoretisch kader opgesteld, waarbij dieper wordt ingegaan op de geschiedenis van hip hop, op de gevolgen van culturele globalisering en op het concept van authenticiteit. Dit theoretisch kader dient richting te geven aan het onderzoek en de aandachtspunten erbinnen verder af te bakenen. Vervolgens ga ik dieper in op bovengenoemde onderzoeksvraag, en heb ik een aantal deelvragen opgesteld die helpen bij het beantwoorden hiervan. In het hoofdstuk over de methode en onderzoeksopzet bespreek ik onder andere de uitvoering van de diepte-interviews en de keuze voor de respondenten. Daarna volgen de onderzoeksresultaten, waarbij bepaalde aspecten worden besproken die zijn afgeleid uit de literatuur en interviews. De conclusie bespreekt ten slotte het antwoord op de hoofd- en deelvragen.

Hoofdstuk 2 – Theoretisch kader

2.1 Hip hop: een korte geschiedenis

Vandaag de dag is hip hop, zowel de subcultuur als de muziekstijl, alom bekend. De hitlijsten wereldwijd worden gedomineerd door rapmuziek, en ook andere elementen van de subcultuur zijn overal zichtbaar in het dagelijks leven. Jongeren uit de hele wereld kennen de teksten van rappers als Jay-Z en Kanye West woord voor woord uit het hoofd, bekende DJ's vliegen de wereld rond om hun draaikunsten te vertonen aan uitzinnige mensenmassa's en sportschoenen als Nike en Adidas, die al voor de eerste rappers een onmisbaar deel van hun outfit waren, gaan per duizenden paren per dag over de toonbank. Kortom, het is een wereldwijd fenomeen en tegelijkertijd een van de beste voorbeelden van hoe populaire cultuur een globale invloed heeft. Maar ook al kent men tegenwoordig hip hop als een wereldwijd verspreide subcultuur, en rapmuziek als het populairste en meest verkochte muziekgenre ter wereld: het begon allemaal heel anders. Rose (1994, p. 6) schrijft dat hip hop niet de eerste zwarte muziekvorm is waarbij het gebeurt dat de geschiedenis zich vooral richt op de grote namen binnen een bepaald genre, met weinig of geen aandacht voor de omstandigheden waarbinnen een genre zich heeft ontwikkeld. Mijn thesis kijkt naar de globalisering van hip hop en van rapmuziek, en binnen dat kader is het erg belangrijk om te weten waar de kunstvorm vandaan komt. Om die reden zal ik de geschiedenis van hip hop als kunstvorm en als subcultuur kort behandelen.

Hip hop is ontstaan in de New Yorkse wijk The Bronx. Het grootste gedeelte van The Bronx was in de jaren '50 van de vorige eeuw een wijk waar de Amerikaanse middenklasse van Italiaanse, Duitse, Ierse en Joodse afkomst gezamenlijk leefde in grote appartementencomplexen. De lokale politiek besloot hier in 1959 een einde aan te maken door de Cross Bronx Expressway recht door het hart van de wijk aan te

leggen, The Bronx zo te verdelen in een noordelijk en zuidelijk gedeelte en tegelijkertijd ongeveer 60.000 huizen te moeten slopen (Rose, 1994, p. 31; Keyes, 2004, p. 46). Als gevolg wilde de middenklasse niet meer in de wijk wonen, en binnen enkele jaren was ze nagenoeg verdwenen uit The Bronx. Huiseigenaren verkochten hun huizen voor steeds minder geld aan huisjesmelkers, die vervolgens hoge huurprijzen rekenden en de huizen nauwelijks onderhielden. De arme Afro-Amerikaanse en Latijns-Amerikaanse families die in het zuiden van de wijk woonden rukten vervolgens op, tot de armoede en bijkomende problemen van misdaad, werkloosheid en drugsverslaving de hele wijk hadden overgenomen (Hager, 1984, zoals geciteerd in Keyes, 2004, p. 46).

Op die manier waren de omstandigheden gecreëerd waarin hip hop als subcultuur uiteindelijk kon ontstaan. De hierboven beschreven problemen versterkten elkaar, waardoor de wijk in een vicieuze cirkel terecht kwam: de misdaadcijfers in The South Bronx namen toe doordat de leefomstandigheden in de wijk verslechterden, en juist hierdoor steeg ook het aantal misdaden. Aangezien de New Yorkse politie in die tijd zich slechts zelden in The Bronx waagde, nam de jeugd het recht in eigen hand, en vormden bendes om hun leefgebied te beschermen en te verdedigen (Keyes, 2004, p. 46). George (1992, p. 11, zoals geciteerd in Keyes, 2004, p.46) laat zien hoe snel de opkomst van bendes zich voltrok: in 1973 waren er 315 jeugdbendes in heel New York te vinden, met in totaal meer dan 19.000 leden. Hij maakt daarbij echter wel de opmerking dat aan het eind van dat jaar de jeugdbendes uit elkaar begonnen te vallen, en wel om een aantal redenen. De belangrijkste reden was een grote bendevergadering waarbij succesvolle vredesonderhandelingen plaatsvonden. Andere oorzaken die genoemd worden zijn de moorden binnen de bendes onderling, het feit dat veel vrouwelijke bendeleden kinderen begonnen te krijgen, en de opkomst van heroïne (Keyes, 2004, p. 46).

2.1.1 Sleutelfiguren in het ontstaan van hip hop

Met de extreme gewelddadigheden in The Bronx waren de omstandigheden aanwezig waarin hip hop als subcultuur kon ontstaan. Bennett (1999, p. 601) schrijft in zijn artikel over subculturen dat het ontwikkelen van een subcultuur vaak volgt uit hoe de onderklasse omgaat met de slechte socio-economische omstandigheden waarin ze leven. Hoewel het duidelijk is dat er in de jaren '70 hoe dan ook veranderingen plaatsvonden in The Bronx, zijn er drie personen die over het algemeen als onmisbaar

worden beschouwd in de ontwikkeling van hip hop zoals die heeft plaatsgevonden (Keyes, 2004, p. 54; Perry, 2004, p. 16): Kool DJ Herc, Afrika Bambaataa, en Grandmaster Flash.

Omdat door het straatgeweld in The Bronx ook de discotheken te gevaarlijk waren geworden om te bezoeken, begonnen meer en meer dj's hun muziek op de straten te draaien met zogenaamde *mobile sound systems* (Keyes, 2004, p. 55). Een van de voorlopers hierin was Clive Campbell, beter bekend als Kool DJ Herc. Toen hij twaalf jaar oud was emigreerde zijn familie vanuit Kingston, Jamaica, naar The Bronx. Als kleine jongen op Jamaica zag en hoorde hij de sound systems van buurtfeesten (de zogenaamde *dancehalls*), en aangezien veel immigranten in The Bronx uit hetzelfde gebied als Kool DJ Herc kwamen (Keyes, 2004, p. 54) was het niet opmerkelijk dat deze sound systems ook in New York in toenemende mate zichtbaar waren. Maar, zoals Keyes een dj uit die tijd citeert, ging het toentertijd niet zozeer om hoe goed de dj muziek kon draaien, maar meer om het formaat en het aantal decibels van zijn sound system (2004, p. 55). Kool DJ Herc bracht daar verandering in: hij staat bekend als de grootste innovator in het mixen van muziek, en zijn bijzondere manier van het draaien van platen was de basis voor wat uiteindelijk rapmuziek zou worden. Veel dj's die in de jaren '70 in discotheken en op straat draaiden gingen mee met de discorage die op dat moment in volle gang was. De muziek die Kool Herc draaide was heel gevarieerd, van jazz tot reclamejingles, maar hij liet vooral harde funk horen (Keyes, 2004, p. 57). Daarbij richtte hij zich voornamelijk op de instrumentale *breaks* in die funk-nummers, en door twee draaitafels en twee exemplaren van dezelfde plaat te gebruiken, kon hij deze breaks eindeloos verlengen om de sfeer van het feest en de extase van de dansers te laten voortduren (Rose, 1994, p. 51). Naast het mixen van platen wordt Kool Herc ook geroemd om een andere innovatie in rapmuziek: terwijl hij de draaitafels gebruikte om de zojuist besproken breakbeats te creëren, begon hij te rijmen in de microfoon. Rose (1994, p. 52) noemt het "prison-style rhymes", die erg lijken op de poëzie op het album *Hustler's Convention* van The Last Poets. Dit album, dat in 1973 werd uitgegeven, wordt (hoewel het onder de noemer 'poëzie' valt) tegenwoordig beschouwd als één van de eerste voorbeelden van rap. Andere dj's breidden deze praktijken uit, en legden daarmee de fundering voor hedendaagse rapmuziek.

Eén persoon wist het verdwijnen van het bendegeweld op een positieve manier naar zijn hand te zetten: Afrika Bambaataa. Oorspronkelijk was hij zelf een lid van

een van de meest beruchte bendes uit The South Bronx, de Black Spades, maar toen hij in het begin van de jaren '70 Kool Herc zag draaien en zijn eigen passie voor muziek ontdekte begon hij zich steeds meer daarop te richten en zich terug te trekken uit de bende (Keyes, 2004, p. 47). Naar eigen zeggen maakte hij een sterke persoonlijke ontwikkeling door, en na een reis naar Afrika en zijn lidmaatschap van de zwarte politieke en religieuze beweging Nation of Islam kwam hij tot een visie over hoe hij de beëindiging van het bendegeweld in The Bronx kon ombuigen naar een gevoel van onderlinge verbondenheid onder de jeugd. Hij richtte de geweldloze Zulu Nation op, en liet de (vaak voormalige bende-) leden tegen elkaar strijden, niet met wapens, maar met rappen, dj-en, graffiti en breakdancing (Keyes, 2004, p. 48).

Op een bepaald punt in de vroege jaren '70 streeden dj's, net als graffitikunstenaren en breakdancers, om hun territorium. The Bronx was grofweg verdeeld in vier stukken: Kool Herc bezat het westen van de wijk, Afrika Bambaataa het oosten, DJ Breakout het noorden en Grandmaster Flash de centrale en zuidelijke gedeeltes (Rose, 1994, p. 53). Grandmaster Flash wordt naast Kool Herc en Afrika Bambaataa beschouwd als de derde en laatste grondlegger van hip hop. Dit omdat hij, naast het feit dat hij een van de beste dj's van zijn tijd was, ook bekendstaat om het perfectioneren en verspreiden van de draaitechniek *scratching*. Rose noemt dit, naast het creëren van breakbeats en het rijmen op de muziek zoals Kool Herc dat deed, de derde belangrijke innovatie in rapmuziek (1994, p. 54).

2.1.2 Opname in Amerikaanse mainstream

Hip hop, en dan vooral het muziekelement van de subcultuur, begon aan populariteit te winnen: feesten werden steeds drukker bezocht, en door de nieuwe technieken die steeds meer dj's zich eigen maakten, verschoof de aandacht van het publiek ook steeds meer van de breakdancers naar het optreden van de dj (Rose, 1994, p. 54).

Auteurs noemen hiervoor verschillende redenen. Keyes (2004, p. 62) schrijft dat het draaien van muziek met draaitafels voor de dj niet alleen steeds meer een kunstvorm werd, maar ook een business. Om hun aandacht dus volledig te kunnen vestigen op het draaien van muziek, huurden sommige dj's rappers (of mc's) in om de taak van het rappen over te nemen. Rose (1994, p. 54) is van mening dat rappers ook werden ingehuurd om de aandacht van het publiek te kunnen sturen. Hoe dan ook, een feit is dat rappers steeds uitgebreidere rijmpatronen gingen gebruiken om het publiek en elkaar te vermaken, en ook steeds gestimuleerd bleven om elkaar te overtreffen. Ook

hierin was Grandmaster Flash een voorloper. De rappers die hij tegen het einde van de jaren '70 inhuurde (en die later ook een deel zouden uitmaken van zijn legendarische rapgroep, Grandmaster Flash & The Furious Five), werden door veel mensen de besten van dat moment gevonden.

Hip hop maakte als muziekstijl een razendsnelle ontwikkeling door, en tegen 1979 was de hierboven beschreven combinatie van dj en mc's de norm geworden in New York, aldus Keyes (2004, p. 64). Hoewel hip hop als muziekvorm in het begin niet serieus werd genomen door de meeste buitenstaanders, en men zich afvroeg of hip hop überhaupt wel een muziekvorm genoemd mocht worden (Rose, 1994, p. 1), zorgde de toenemende populariteit in discotheken ervoor dat een doorstroom naar de populaire muziekindustrie onvermijdelijk was geworden. In oktober 1979 kwam "Rapper's Delight" uit, de eerste succesvolle single met rap in de geschiedenis (Keyes, 2004, p. 66). Dit is vooral te danken aan de eigenaars van het label waar "Rapper's Delight" op verscheen. Eerst werd rapmuziek slechts gepromoot in de lokale discotheken, maar zij waren waarschijnlijk de eersten die aan promotie deden door het nummer op de radio te laten draaien (Keyes, 2004, p. 69). Hierdoor maakte het grote publiek kennis met hip hop, en het succes van de single zorgde voor een enorme toename aan een zelfde soort singles. Op die manier, zo schrijft McLeod, maakte hip hop-muziek een transformatie door van slechts een klein onderdeel van een kleine subcultuur, naar een muziekgenre wat behoort tot de mainstream van Amerikaanse populaire cultuur. Dat het hier dezelfde mainstream-cultuur betrof waar hip hop-fans en hip hop-artiesten zich met hun muziek in eerste instantie juist van wilden distantieren, was in het begin erg tegenstrijdig (1999, p. 136). Wat opvalt, is dat de eerste succesvolle hip hop-singles allen uitkwamen bij onafhankelijke platenlabels, op een moment dat de grote muziekproducenten het succes van hip hop nog onvoldoende bewezen vonden en zich nog niet wilden wagen aan het opnemen van de muziekstijl. Zelfs toen de grote labels eindelijk toegaven aan de wensen van de consument en rapmuziek begonnen uit te brengen, waren de verkoopcijfers van de kleine, onafhankelijke platenlabels in eerste instantie nog beter. Volgens Rose (1994, p. 7) komt dit doordat de onafhankelijke labels de culturele logica van hip hop beter begrepen: 'a logic that permeated decisions ranging from signing acts to promotional methods'. Na verloop van tijd begonnen de (toen nog zes) grote platenlabels dit in te zien, en ze veranderden al snel van strategie: 'buy the independent labels, allow them to function relatively autonomously, and provide them with production resources and

access to major retail distribution' (Rose, 1994, p. 7). Deze strategie werkt tot op de dag van vandaag, zowel in de Verenigde Staten als daarbuiten, met als verschil dat er van de oorspronkelijke zes *major labels* op dit moment nog vier over zijn: Sony Music Entertainment, EMI Group, Warner Music Group en Universal Music Group. Deze vier grote platenlabels zijn vandaag de dag samen verantwoordelijk voor zo goed als alle distributie naar muziekwinkels in de Verenigde Staten. Ik zal later terugkomen op de situatie van de muziekindustrie, en dan vooral met betrekking op rapmuziek, in de rest van de wereld.

2.1.3 Invloeden op de hip hop-cultuur

Keyes (2004, p. 44) schrijft dat een muziekstijl als disco mede heeft geholpen de weg vrij te maken voor hip hop om groot te worden binnen de Amerikaanse popcultuur. Ze vermeldt er echter wel bij dat hip hop alleen maar had kunnen ontstaan binnen de politieke en sociale factoren die op dat moment speelden in The Bronx. Hoewel de slechte leefomstandigheden in The Bronx misschien de directe oorzaak vormden voor de opkomst van hip hop als subcultuur, put de muziek uit andere, vaak veel oudere invloeden dan slechts de harde funk van James Brown. En omdat ik verderop in deze thesis de globalisering en de daaropvolgende lokalisering van hip hop als muziekvorm bespreek, is het belangrijk te weten dat er, voorafgaand aan het ontstaan van de subcultuur hip hop, ook lokalisering van oudere culturele vormen plaatsvond in The Bronx. Ik vind het belangrijk om ook deze oudere invloeden in het kort te bespreken, omdat een begrip van deze invloeden een kader biedt bij de vraag waarom hip hop een dergelijk globaal succes heeft kunnen bereiken.

Hip hop is van oorsprong hoofdzakelijk een zwarte kunstvorm: daarover bestaat geen twijfel binnen de academische wereld (Rose, 1994; Bennett, 1999; McLeod, 1999; Mitchell, 2002; Keyes, 2004; Perry, 2004). Imani Perry (2004, p. 10) onderscheidt vier kenmerken: ten eerste is de belangrijkste taal in hip hop *African American Vernacular English*, ten tweede neemt hip hop een duidelijk zwarte politieke houding aan in de samenleving, ten derde is hip hop afgeleid van zwarte Amerikaanse mondelinge cultuur, en ten slotte is het ook afgeleid van zwarte Amerikaanse muziektradities. En naast het feit dat de subcultuur hoofdzakelijk bestond en nog steeds bestaat uit zwarte jongeren, heeft hip hop als muziekstijl ook een ontwikkeling doorgemaakt die de meeste zwarte muziekvormen doormaken (Perry, 2004, p. 8). Rose (1994) schrijft bijvoorbeeld dat hip hop vóór de opname in

de mainstream, zoals hierboven beschreven, zware weerstand tegenkwam bij de witte én zwarte middenklasse, zoals eerder al gebeurde bij bijvoorbeeld jazz en blues. Dit is echter niet de enige overeenkomst met die muziekgenres. Rose vergelijkt het proces van marketing van hip hop-muziek met die van jazz en blues: in de beginfase werd deze geheel verzorgd door onafhankelijke ondernemers en platenlabels, maar zodra de eerste tekenen van commercieel succes zich voordeden probeerden de grotere labels de productie en distributie van rap over te nemen. (1994, p. 6). Perry vergelijkt rapmuziek ook met zwarte muziekvormen die zijn voorgegaan (2004, p. 33), en geeft een specifiek voorbeeld bij haar vergelijking van rapmuziek met bijvoorbeeld blues en jazz: het fenomeen *freestylen*, waarbij een rapper teksten improviseert over instrumentale hip hop-muziek. Jazz- en blues-muzikanten improviseren ook met hun instrumenten, en Perry schrijft hierover dat zowel zij als rappers bepaalde gedeelten wel uit hun hoofd kennen, maar ze tijdens het spelen of rappen door elkaar mixen, samenvoegen en herhalen.

Inhoudelijk gezien zijn er echter ook grote verschillen met andere zwarte muziekvormen, zo schrijft Perry (2004, p. 8). Liefde komt als thema minder aan bod in rapmuziek dan in andere zwarte muziekvormen. Gevoelens van geweld, woede en psychologische pijn worden echter vaker besproken. Ten slotte zijn de onderwereld en misdaad geliefde onderwerpen, waar dat bij andere genres niet het geval is.

Zoals ik hierboven al beschrijf is rapmuziek afgeleid van zwarte Amerikaanse muzikale en verbale tradities. Maar hoewel hip hop een zwarte Amerikaanse subcultuur is, werd ze vanaf het allereerste begin beïnvloed door allerlei andere culturele uitingen. De belangrijkste niet-Amerikaanse invloeden op de hip hop-subcultuur komen uit de Caraïben. Gilroy (1993) schrijft bijvoorbeeld dat hip hop niet zozeer is voortgekomen uit exclusief zwarte Amerikaanse culturele uitingen, maar dat er eerder sprake is geweest van een hybridisering van zwarte Amerikaanse én Caribische vormen. Deze hybridisering heeft te maken met het grote aantal Caribische immigranten dat in The Bronx kwam wonen, nadat de wijk door de aanleg van de eerder genoemde Cross Bronx Expressway in verval geraakte. Eerder beschreef ik al hoe het concept van sound systems door de immigranten uit Jamaica naar The Bronx gebracht werd. Dj-en is echter niet het enige element in hip hop dat zijn oorsprong vindt in een Jamaicaanse cultuurvorm. Mitchell (2001, p. 4) schrijft dat, naast de belangrijke invloeden die zwarte Amerikaanse muziek uit de jaren '60 en '70 van de vorige eeuw op rapmuziek gehad hebben, ook zogenaamde Jamaicaanse *sound system*

toasters erg belangrijk waren. De zogenaamde *toasters* waren dj's op Jamaica die op een soortgelijke manier als Kool Herc rapten over de instrumentale dub- en reggaeplaten die ze draaiden. Een interessant bijkomstigheid is dat deze *toasters* zelf werden beïnvloed door zwarte Amerikaanse radio-dj's uit de jaren '50 en hun spreektaal.

In navolging van eerdere academici en een aantal niet-academici waaronder Afrika Bambaataa stelt Keyes (2004, p. 18) dat de oorsprong van rapmuziek in een nog verder verleden gezocht moet worden. Ze beschrijft de West-Afrikaanse bard, en hoe zijn functie als bewaarder van Afrikaanse geschiedenis parallellen vertoont met rappers. Een West-Afrikaanse bard, ook wel een *griot* genoemd, wordt van jongs af aan getraind om de geschiedenis van zijn drop uit zijn hoofd te leren, en op die manier te bewaren voor het nageslacht. Daarbij, schrijft Keyes, is een andere functie van de bard om culturele tradities en gewoontes door middel van optredens over te brengen (2004, p. 19). Keyes schrijft dat rappers de oeroude praktijken wellicht onbewust hebben overgenomen van hun families en leefomgeving.

Een andere invloed op rapmuziek, en misschien wel de meest belangrijke invloed, is er één die in nagenoeg iedere wetenschappelijke bron over de geschiedenis van hip hop genoemd wordt: The Last Poets (Rose, 1994; Mitchell, 2002; Keyes, 2004; Perry, 2004). Dit is een groep dichters en muzikanten die sinds de jaren '60 bestaat en vaak gezien wordt als de eerste hip hop-groep. Vooral een album van een van de leden wordt gezien als 'a prototype of rap music' (Keyes, 2004, p. 34): *Hustler's Convention* van Jalal "Lightnin' Rod" Uridin. Grandmaster Caz, een van de pioniers in hip hop, zegt over het album: "I knew the entire *Hustler's Convention* by heart. That was rap, but we didn't know it at the time" (Hager, 1984, zoals geciteerd in Keyes, 2004, p. 35). Het verschil met 'echte' rapmuziek zoals een paar jaar later zou ontstaan in The Bronx, is dat The Last Poets hun album maakten met de intentie om poëzie voor te dragen op instrumentale begeleiding, en niet om een nieuw muziekgenre te laten ontstaan.

Rap is dus een zwarte muziekvorm die zich richt op zwarte cultuur, maar zoals Rose (1994, p. 4) stelt neemt dit absoluut niet weg dat mensen uit een andere culturen aan de hip hop-cultuur kunnen deelnemen. Mitchell (2001, p. 4) onderstreept het belang van het multiculturele karakter van hip hop in het vroegste begin. Deze invloeden zijn vooral erg duidelijk terug te zien door de rollen die rappers, breakdancers en graffiti-artiesten van Latijns-Amerikaanse afkomst speelden in de opkomst van hip hop als

beweging in The Bronx. Academics zijn het niet altijd eens over in hoeverre die invloeden van buitenaf van belang zijn. Perry (2004, p. 20) schrijft bijvoorbeeld dat hoewel Caribische en Latijns-Amerikaanse invloeden groot waren, "...one must remain aware of its location". Ze is van mening dat mensen wel degelijk in staat zijn om te kunnen genieten van culturele uitingen die uit een andere cultuur komen, maar dat ze daarbij hoogstwaarschijnlijk niet het bijkomende culturele en politieke symbolisme begrijpen. Als voorbeeld noemt Perry blanke Amerikaanse consumenten die naar zwarte Amerikaanse muziekstijlen luisteren. Mitchell citeert daarentegen Cross (1993, zoals geciteerd in Mitchell, 2002, p. 5): "the culture of the gang, the culture of the vato, the pachuco and westie, Eurodisco, skate culture, house, Rastafarianism and Islam all contribute to the language of hip hop... In 1993 it has become exceedingly difficult to talk about hip hop as a unitary phenomenon." Hierboven beschrijf ik een aantal invloeden, die mede laten zien waarom hip hop geworden is zoals het geworden is. Ik betrek deze invloeden in mijn theoretisch kader omdat bij het bestuderen van de globalisering van een bepaald fenomeen, het ook belangrijk te weten is waar dat fenomeen, in dit geval hip hop, vandaan komt. Het moge duidelijk zijn dat dit niet alle invloeden op de hip hop-subcultuur zijn, en dat hip hop sinds het allereerste begin aan verandering onderhevig is gebleven. Sinds hip hop wereldwijde populariteit heeft vergaard, is de wisselwerking tussen hip hop en andere subculturen alleen maar toegenomen.

2.1.4 Verschillende definities van hip hop

Zoals gezegd was Afrika Bambaataa de eerste die de term 'hip hop' gebruikte voor de subcultuur die op dat moment aan het opkomen was en waar hij zich middenin bevond. Hij bedacht de term omdat een van de meest populaire dj's van die tijd, Lovebug Starski, het woord altijd gebruikte als hij tijdens zijn optredens het publiek aanspoorde: "hip hop you don't stop that makes your body rock". Afrika Bambaataa vertelde hierover: "So I just coined a word myself and started using the word 'hip hop' to name this type of culture, and then it caught on" (Afrika Bambaataa in een interview, Keyes, 2004, p. 49). Hoewel er meerdere verhalen bestaan over het ontstaan van het woord (verschillende bronnen op het internet geven bijvoorbeeld ook aan dat Cowboy, een van de rappers van Grandmaster Flash & The Furious Five, de term bedacht heeft), is de versie met Afrika Bambaataa als bedenker van het woord het meest gangbaar.

Nu, vele jaren later, is ‘hip hop’ veel verschillende dingen gaan betekenen. Het is de naam voor een subcultuur, een kunstbeweging en een levensstijl. Daarbij is het woord ook min of meer synoniem geworden met rapmuziek, wat toch wel het meest prominente element van de hip hop-cultuur is (Bennett, 1999, p. 78). Ik wil graag een aantal definities van ‘hip hop’ uit de academische literatuur bespreken om aan te tonen hoe breed het begrip ongeveer dertig jaar na zijn ontstaan is geworden en om te verduidelijken welke definitie ik in het vervolg van deze thesis zal hanteren. De term ‘hip hop’ wordt het vaakst gebruikt als een verzamelnaam voor de verschillende kunstvormen die in de jaren ’70 in The Bronx ontstonden: breakdancing, graffitikunst, dj’en en rap (Keyes, 2004, p. xi). Op deze manier wordt de term vooral gebruikt voor de kunstbeweging bestaande uit de bovenstaande vier vormen, en niet zozeer als de subcultuur die erbij hoort. Perry (2004, p. 38) sluit zich aan bij de definitie van hip hop als kunstvorm, die in haar woorden poëzie, prosa, lied, muziek en theater combineert. Ze gebruikt echter ietwat meer poëtische bewoordingen: “...hip hop has become a form reflecting both the beauty and the belly of the beast in American society, refracted through the lens of black American culture” (Perry, 2004, p. 2). Ook Rose (1994, p. 21) ziet hip hop vooral als een zwarte, culturele uiting: “Hip hop is a cultural form that attempts to negotiate the experiences of marginalization, brutally truncated opportunity, and oppression within the cultural imperative of African-American and Caribbean history, identity, and community”. Hoewel Rose treffend weet te omschrijven hoe hip hop als culturele vorm is begonnen, en haar definitie in de begindagen van hip hop zeker van toepassing was, valt het na globalisering van de subcultuur te beargumenteren dat die inmiddels gedateerd is.

Mijn thesis bespreekt voornamelijk het muzikale gedeelte van de hip hop-cultuur, namelijk rap. Zoals ik hierboven reeds vermeld is rapmuziek, hoewel ‘de jongste’ van de vier elementen van hip hop, vandaag de dag verreweg de meest populaire. Vandaar dat ‘hip hop’ en ‘rap’ tegenwoordig vaak als inwisselbare termen worden gebruikt. Daarbij zijn de verschillende elementen van hip hop, zo schrijft Keyes (2004, p. 150), onafscheidelijk van elkaar en kunnen bij een optreden dans, drama en muziek niet los van elkaar gezien worden. Er is echter een belangrijk verschil, volgens sommige ‘puristen’. Rapper KRS-One is bijvoorbeeld van mening dat “rap is something one does or performs, whereas hip hop is something one lives or experiences” (Keyes, 2004, p. 6). Wanneer ik het in het vervolg van mijn thesis de

term ‘hip hop’ gebruik, of wanneer het woord tijdens de diepte-interviews wordt gebruikt door mijn respondenten, kan er vanuit worden gegaan dat het gaat om rapmuziek. Als ik daarentegen de subcultuur ‘hip hop’ bespreek, vermeld ik dat specifiek, om onduidelijkheden te voorkomen.

Van rapmuziek als een deel van de hip hop-cultuur, geeft Rose (1994, p. 2) een korte en duidelijke definitie: “...a form of rhymed storytelling accompanied by highly rhythmic, electronically based music”. Natuurlijk is deze definitie veel te kort en bondig om de vele jaren van ontwikkeling van hip hop-muziek als een genre te bevatten, maar in het vervolg van mijn thesis zal ik deze algemene definitie aanhouden.

2.2 Culturele globalisering en globalisering van hip hop

De opname van hip hop in de Amerikaanse mainstreamcultuur had voor hip hop als subcultuur grote gevolgen: de verschillende disciplines van hip hop waren geen kunstvormen meer die slechts in de achterstandswijken van New York City werden beoefend. In de jaren '80 van de vorige eeuw werd hip hop in toenemende mate een niet weg te denken onderdeel van het nationale medialandschap van de Verenigde Staten. Hip hop was een *business* geworden waar miljoenen dollars in om gingen, waarin rappers opeens popsterren waren geworden en waar de gehele jonge bevolking van Amerika, niet slechts de zwarte onderklasse, zich mee wilde verbinden. En zoals vaker gebeurt bij Amerikaanse culturele uitingen, spreidde ook hip hop zich als een olievlek uit over de rest van de wereld. In dit hoofdstuk bespreek ik het fenomeen *culturele globalisering*: de overdracht en verspreiding van vormen van kunst, cultuur en media over de wereld (Crane, 2002, p. 1). Vervolgens bespreek ik de globalisering van de hip hop-cultuur in het bijzonder, bekijk ik hoe de wereldwijde verspreiding van hip hop verschilt van land tot land, en hoe hip hop zich verhoudt ten aanzien van andere culturele vormen. Ik heb gekozen voor deze manier van aanpak om uiteindelijk een duidelijker kader te bieden hoe en waarom Nederlandse hip hop-muziek verschilt van de oorspronkelijke, Amerikaanse vorm.

2.2.1 Modellen voor culturele globalisering

In 2002 verscheen het boek *Global Culture: Media, Arts, Policy, and Globalization*, waarin Diana Crane een aantal bestaande modellen om globale cultuur te beschrijven bespreekt. Bovendien voegt ze zelf een nieuw model toe. Vooraf wil ik graag

vermelden dat de modellen afzonderlijk niet voldoen om globale cultuur te vatten, en ze zijn dan ook alle in meer of mindere mate toepasbaar op de wereldwijde verspreiding van hip hop-cultuur. Crane neemt aan dat alle uitingen van cultuur een grote rol spelen bij het veranderen van sociale identiteit en relaties. Wanneer er dus culturele globalisering plaatsvindt, is het belangrijk om te kijken naar de effecten van die globalisering op nationale en lokale culturen (2002, p. 1). In mijn thesis richt ik me niet zozeer op het effect van hip hop op de Nederlandse cultuur als geheel, maar meer op hoe de Nederlandse hip hop-subcultuur is ontstaan uit de oorspronkelijke Amerikaanse variant. In het bijzonder kijk ik daarbij naar de lokalisering van hip hop: hoe lokale invloeden hebben geholpen om hip hop in Nederland tot een subcultuur te maken die meer ‘eigen’ is en voldoet aan de wensen en behoeftes van Nederlandse hip hop-artiesten en –fans.

Crane bespreekt de verschillende modellen aan de hand van een aantal factoren. Ten eerste kijkt ze naar richting van de werking van de culturele globalisering: of de globalisering slechts één kant op werkt, of dat er sprake is van een wisselwerking. Ten tweede benoemt Crane de actoren die in deze modellen een rol spelen, en bespreekt ze de eventuele gevolgen van de werking van de modellen (2002, p. 2). Het eerste, bekendste en voor lange tijd meest geaccepteerde model is dat van het cultureel imperialisme, dat volgens Crane vooral in werking wordt gezet door economische en organisatorische machten. Dit heeft te maken met het feit dat de voornaamste actoren binnen dit model de grote mediaconglomeraten zijn. Vanaf de jaren '60 nam de export van westerse (vooral Amerikaanse) producten naar het buitenland toe, met als gevolg dat de cultuur in deze landen steeds meer begon te lijken op de Amerikaanse en de lokale waarden steeds meer begonnen te verdwijnen. Hierdoor ontstond de vraag hoe wenselijk culturele globalisering daadwerkelijk is (Kuppens, 2008, p. 38). Cultureel imperialisme nam als concept vanaf de jaren '70 een belangrijke plaats in binnen de onderzoeksgebieden van onder andere communicatie, media en sociologie. Een van de meest vooraanstaande wetenschappers die het concept van cultureel imperialisme verdedigden, was Herbert Schiller. Hij beschrijft cultureel imperialisme aan de hand van processen waardoor een samenleving wordt ingebed in het ‘moderne wereldsysteem’, en “is attracted, pressured, forced, and sometimes bribed into shaping social institutions to correspond to, or even promote, the values and structures of the dominating centre of the system” (Schiller, 1976, pp. 9-10). Schiller stelt daarbij dat het vooral gaat om de dominante

cultuur en invloedssfeer van de Verenigde Staten, en dat de belangrijkste actoren bij het verbreiden van deze invloed de media zijn. Hij wijst erop dat de commercialisering van media dit proces voor een groot deel mogelijk maakt (1976, pp. 9-10). Een van de meest duidelijke voorbeelden hiervan is te vinden in de globalisering van muziek. Zoals hierboven reeds vermeld zijn de vier *major labels* in de muziekindustrie verantwoordelijk voor bijna alle wereldwijde productie en distributie van populaire muziek, dus in die zin is het niet meer dan logisch om te bekijken hoe het model van cultureel imperialisme toepasbaar is op rapmuziek. Sommige van de globale mediaconglomeraten zijn Europees, zo schrijft Crane (2002, p. 5). In de muziekindustrie is van de grote vier labels alleen de *EMI Group* Europees: het bedrijf is gevestigd in Groot-Brittannië. Volgens het model van cultureel imperialisme, zou uit deze concentratie van labels af te leiden zijn dat het globale publiek inderdaad wordt beïnvloed. Met deze wetenschap komt Crane gelijk bij het belangrijkste mogelijk gevolg van cultureel imperialisme: homogenisering. Doordat de (voornamelijk) Amerikaanse mediabedrijven de globale markt op een dergelijke manier domineren, is er niet echt sprake van wereldwijde uitwisseling van cultuur, maar meer van eenrichtingsverkeer. Volgens Crane past het model van cultureel imperialisme beter bij sommige media-industrieën dan bij andere. Waar het bijvoorbeeld in de filmindustrie nog het geval is dat niet het Westen, maar India de grootste filmindustrie ter wereld heeft (gekeken naar het jaarlijks aantal geproduceerde films), is dit voor de muziekindustrie niet zo. Alleen de Amerikaanse muziekindustrie heeft een dergelijke invloed over de gehele wereld, en volgens het model van cultureel imperialisme bestaat er dus een kans op homogenisering van muziek als culturele uiting. Of dit echter voor hip hop, met zijn oorspronkelijke achtergrond als muziekstijl voor de arme en onderdrukte onderklasse ook het geval is, is nog maar de vraag. Rose prijst het vermogen van hip hop om wereldwijd een publiek aan te spreken, ook al spreekt dat publiek vaak niet of nauwelijks Engels. Een deel van deze wereldwijde blootstelling aan hip hop schrijft ze echter toe aan het cultureel imperialisme van de Verenigde Staten. De auteur ziet dit als een nadeel omdat rappers deze blootstelling zodoende niet op eigen kracht verdienen, maar met behulp van het wereldwijde marketingmechanisme van de grote mediaconglomeraten (1994, p. 19). Hoewel dit misschien deels waarheid is, hoeft dit niet te betekenen dat de globalisering van hip hop inderdaad homogenisering van cultuur tot gevolg heeft. Ook Mir Wermuth benadrukt dit sterk in haar werk over rap in Nederland en België,

wanneer ze schrijft dat globalisering niet gelijk staat aan uniformiteit. Wermuth is van mening dat alle populaire culturele genres nationale en lokale varianten hebben, en wanneer de globalisering toeneemt, zullen lokale cultuurvormen zich steeds meer richten op de populaire cultuur (2001, p. 153).

Het tweede model van Crane om culturele globalisering te analyseren is receptietheorie. In de andere modellen die ze bespreekt, zijn de voornaamste actoren globale mediaconglomeraten en regionale cultuurproducenten. In het model van de receptietheorie bespreekt Crane de andere kant van het spectrum: het publiek dat cultuur consumeert (2002, pp. 9-10). Juist omdat dit model zich concentreert op de receptie van het publiek en niet op de productiekant van culturele uitingen, is het binnen het kader van mijn thesis goed toepasbaar. Voorstanders van de receptietheorie gaan er vanuit dat het publiek niet passief het product tot zich neemt, maar dit actief consumeert en interpreteert. Receptietheorie onderzoekt twee vragen: er wordt gekeken naar hoe het publiek culturele producten percipieert, en naar de langetermijneffecten van deze producten op de nationale en culturele identiteit (Crane, 2002, p. 10). Voor mijn thesis maak ik vooral gebruik van de eerste vraag die de theorie stelt: ik onderzoek onder andere de invloed van hip hop-muziek op het Nederlandse publiek. Waar het bij andere twee modellen draait om de verandering van een cultuur als geheel door de invloeden van de media-industrie, wordt er bij de receptietheorie vooral gekeken naar andere factoren, zoals nationaliteit, klasse, leeftijd en geslacht van het publiek.

Gedurende een groot gedeelte van de 20^e eeuw was het model van cultureel imperialisme heersend in de academische wereld. Later kwam er een omslag in de denkwijze van academici, en raakte het concept van hybridisering meer in gebruik. Het volgende model van culturele globalisering dat Crane in haar werk bespreekt sluit hierop aan: zogenaamde *network flows* (2002, p. 7). Waar het model van cultureel imperialisme de nadruk legt op de invloed van enorme mediaconglomeraten, spreekt het model van *network flows* dit juist tegen. In het model wordt het belang onderstreept van regionale en nationale producenten van mediaproducten, die zich, in tegenstelling tot de globale conglomeraten, beter kunnen oriënteren op wat de lokale markt van hen verlangt. Wat betreft de muziekindustrie is het model van *network flows* beter hierop van toepassing dan op bijvoorbeeld de televisie-industrie. Dit heeft volgens Crane twee redenen: ten eerste zijn de productiekosten voor muziek lager dan die voor film en televisie, en ten tweede verschillen de manieren waarop nieuwe

muziek wordt gemaakt en verspreid (2002, p. 8). Daarbij komt dat de kosten voor het produceren van muziek in de afgelopen decennia alleen maar verder gedaald zijn door de komst van digitale technologie, en dat muziek buiten de grote producenten en distributeurs om gemakkelijker verspreid kan worden door de komst van het internet. Een andere reden dat het model van network flows misschien meer toepasbaar is op de muziekindustrie dan het model van cultureel imperialisme is dat populaire muziek in mindere mate gebaseerd is op de Amerikaanse populaire cultuur dan bijvoorbeeld televisie en film, en sterker wordt beïnvloed door andere culturen (Crane, 2002, pp. 8-9). Crane benadrukt dat het belang van dit model in vergelijking met dat van het cultureel imperialisme verder onderzocht moet worden. Toch lijkt het feit dat Nederlandstalige rapmuziek ook sterk beïnvloed wordt door de nationale muziektraditie te stroken met het ‘tweerichtingsverkeer’ van het model en met de hybridisering van culturen als het gevolg van network flows. Kuppens noemt in haar werk voorbeelden van zulke hybride culturele uitingen in de internationale keuken, muziek- en televisiegenres. Volgens haar zien veel auteurs hybridisering dan ook als een logischer gevolg van globalisering dan homogenisering (2008, p. 38).

Een van die auteurs is Robertson. Hij bespreekt het fenomeen van hybridisering en heeft hiervoor de term *local globalization* samengetrokken tot *glocalization*, oftewel glocalisering (Robertson, 1995). Hij legt glocalisering uit als het proces waarbij een culturele uiting uit het Westen, zich na globalisering weer aanpast aan de lokale behoeftes en zo uiteindelijk een geheel nieuwe culturele uiting vormt. Robertson benadrukt daarbij net als Crane dat er geen sprake is van eenrichtingsverkeer (van globaal naar lokaal), zoals het geval is bij het model van cultureel imperialisme, maar dat het globale op zijn beurt ook weer beïnvloed wordt door het lokale.

Marwan M. Kraidy presenteert in zijn artikel *Hybridity in Cultural Globalization* een soortgelijk model als de network flows van Crane. Hij haalt een onderzoek aan waarin wordt aangetoond dat meer consumenten de voorkeur geven aan lokale cultuurproducten dan aan geïmporteerde producten (2002, p. 331). Kraidy is van mening dat het model van hybridisering een beter alternatief is om te kijken naar culturele globalisering het cultureel imperialisme-model, omdat het economisch-deterministische standpunt achterwege wordt gelaten terwijl er wel rekening wordt gehouden met machtsverhoudingen tussen verschillende culturen (2002, p. 334). Hij schrijft: “Understanding hybridity as a practice marks the recognition that transcultural relations are complex, processual, and dynamic” (2002, p. 317). Richard

A. Rogers sluit hierop aan: het model van cultureel imperialisme is niet complex genoeg om alle factoren die meespelen erbij te kunnen betrekken (2006, p. 491). Bij het model van hybridisering is dit wel mogelijk: geïmporteerde culturele producten nemen lokale kenmerken over, waardoor er een hybride culturele vorm ontstaat. Rogers spreekt, net zoals Kraidy, echter liever van *transculturation* dan van hybridisering, waarmee hij wil benadrukken dat, hoewel er weliswaar uitwisseling tussen meerdere culturen plaatsvindt, bepaalde culturen toch een dominante rol spelen (2006, p. 493). Hierin verschillen de ideeën van Rogers en Kraidy wellicht enigszins met het model van network flows zoals Crane dat bespreekt. Ze benadrukken er geen sprake is van perfect gebalanceerde uitwisseling van culturele ideeën en uitingen. Door het onderkennen van culturele dominantie van bepaalde culturen blijft er een aspect van het cultureel imperialisme behouden.

Het is belangrijk te vermelden dat om culturele globalisering als fenomeen te verklaren, zowel de productie- als consumptiekant van culturele uitingen moeten worden bekeken. Hoewel het transculturation-model en de receptietheorie culturele globalisering vanuit een ander perspectief bekijken, overlappen ze elkaar ook op bepaalde punten. In die zin kunnen het transculturation-model en de receptietheorie elkaar goed aanvullen, zodat zoveel mogelijk aspecten van culturele globalisering worden belicht. Een voorbeeld in deze overlap is rockmuziek. Crane schrijft dat rockmuziek volgens de receptietheorie op drie verschillende manieren geadapteerd kan worden door de artiesten en het publiek aan het ontvangende eind van een globale culturele uiting (2002, p. 12). Rockmuziek kan in een ander land worden gemaakt op de oorspronkelijke Engelstalige manier, met dezelfde conventies; er kan een vorm ontstaan met weliswaar dezelfde muzikale conventies maar gezongen in eigen taal, of er ontstaat een nieuwe vorm waarbij de conventies van rockmuziek worden gemengd met nationale muzikale uitingen. Een artikel dat hierbij perfect aansluit is dat van Jeroen de Kloet (2005). Hij bekijkt hoe westerse rock- en popmuziek worden ontvangen door het Chinese publiek, en hoe Chinese artiesten de muziek vervolgens adapteren om beter aan de wens van de consument in China te voldoen, of juist de artistieke hoog in het vaandel te houden door zich niet aan te passen. In zijn artikel kijkt De Kloet naar zowel de productie- als de consumptiekant van culturele globalisering, en hij ontleent daarbij ideeën aan het transculturation-model en aan receptietheorie. Het is interessant om in mijn onderzoek te bekijken hoe hip hop-muziek door de Nederlandse artiesten wordt geadapteerd om te voldoen aan de wens

van het publiek en aan hun eigen artistieke verlangens. Andere studies over receptietheorie hechten daarbij volgens Crane een groot belang aan de rol van de zogenaamde *gatekeeper*: ‘These individuals act as cultural gatekeepers, translating global products into local idioms and assimilating them with ideas of their own’ (2002, p. 11). Omdat de hip hop-subcultuur in Nederland onder anderen bestaat uit artiesten en liefhebbers van het eerste uur, fungeren zij mogelijk als gatekeepers. Nederlandse rapmuziek is nu ook zijn opmars aan het maken naar de mainstream populaire cultuur in het land: er verschijnen in de nationale hitlijsten steeds vaker hip hop-muziek of muziek waar rap in is verwerkt. In dit kader is het voor mijn thesis interessant om rekening te houden met de rol van gatekeeper die mijn respondenten wellicht vervullen.

Crane stelt, naast het bespreken van de drie voorgaande modellen, ook zelf een model voor: dat van cultureel beleidsstrategieën (2002, p. 12). Ze bespreekt hoe het beleid van nationale, regionale en stedelijke overheden invloed kan uitoefenen op de effecten van culturele globalisering in land, stad en regio. Er worden drie doelen onderscheiden voor cultureel beleid: het beschermen van de cultuur van een land, een internationaal aanzien creëren binnen het land zelf, en het ontwikkelen van de culturele export van een land. In het kader van mijn thesis zal ik het beleidsaspect van hip hop in Nederland niet belichten.

Een geheel andere kijk op de culturele globalisering van hip hop komt uit het terrein van marketing. Jonathan A.J. Wilson publiceerde in 2011 een artikel dat de rol van *branding* onderzoekt binnen het succes van hip hop als subcultuur: *New-school brand creation and creativity – Lessons from Hip Hop and the global branded generation* (2011). Wilson stelt dat hip hop volledig is opgenomen in de Amerikaanse mainstream popcultuur, refererend aan het succes dat hip hop in marketing heeft op de gebieden van taal, muziek, mode en symboliek (2011, p. 91). Daarbij heeft deze opname in de mainstream ervoor gezorgd dat hip hop (in combinatie met marketing) wereldwijd een belangrijke rol is gaan spelen en bovendien “bruggen bouwt tussen globale gemeenschappen” (Wilson, 2011, p. 92). Het globale succes van hip hop als subcultuur is volgens de auteur sterk te danken aan marketing, en hij heeft een model ontwikkeld om dit succes te beschrijven, waarbij marketing een prominente rol toebedeeld krijgt: het zogenaamde *Abracadabra*-model. Ik licht dit model, dat uit drie stappen bestaat, in het kort toe. Allereerst is er de totstandkoming van de muziek (*Creation*), waarbij de volgende factoren een rol spelen: *Actor, Brand, Rhythm, Argot*,

Culture en *Artefact*. De daaropvolgende stap is *Marketing*, die bestaat uit *Delivery*, *Audience*, *Battle* en *Reaction*. De gemeenschappelijke ‘bestemming’ van de combinatie tussen *Creation* en *Marketing*, die het globale succes van hip hop verklaart, is *Authenticity*. De combinatie van alle factoren in het model zorgen er samen voor dat een gevoel van authenticiteit bij de consument wereldwijd bereikt wordt (Wilson, 2011, p. 101). Wilson concludeert dat het model in eerste instantie toepasbaar is op de branding-industrie, maar ook belangrijk kan zijn voor de samenleving als geheel. Culturen en identiteiten over de hele wereld vormen een onderling verbonden netwerk, dat het *Abracadabra*-model kan helpen verklaren (2011, p. 102).

2.3 Van globalisering naar lokalisering

Voordat hip hop in de Verenigde Staten als culturele uiting werd opgenomen in de mainstream van de populaire cultuur, was het een manier voor jongeren om te protesteren tegen de omstandigheden waarin zij leefden en om te gaan met hun problemen. Wellicht is deze geweldloze vorm van protest juist verantwoordelijk voor het uiteindelijke wereldwijde succes van hip hop: toen hip hop over de gehele wereld begon aan te slaan, vervulde het precies dezelfde functie. Jongeren uit de hele wereld combineerden rapmuziek met hun specifieke omstandigheden (Mitchell, 2001, p. 10). Omdat de omstandigheden waarin jongeren zich bevinden verschillen van plaats tot plaats, kan de betekenis van rapmuziek dus niet hetzelfde blijven als in de Verenigde Staten (Levy, 2001, p. 137). Hoewel Rose in haar invloedrijke werk *Black Noise* keer op keer benadrukt dat hip hop een zwarte culturele uiting is, is ook zij van mening dat dit niet betekent dat rapmuziek elders geen succes kan hebben: ‘To suggest that rap is a black idiom that prioritizes black culture and that articulates the problems of black urban life does not deny the pleasure and participation of others’ (Rose, 1994, p. 4). Hesmondhalgh en Melville schrijven echter dat de wortels van hip hop in The Bronx niet te sterk benadrukt moeten worden, omdat het dan moeilijk wordt om het ontstaan van andere varianten van hip hop-muziek te verklaren die zich in mindere mate beroepen op deze wortels (2001, p. 106). Zo stellen zij bijvoorbeeld dat er bij de Britse variant van hip hop geen sprake is van een directe invloed uit de Verenigde Staten, omdat deze in sterke mate beïnvloed wordt door allerlei andere factoren (Hesmondhalgh & Melville, 2001, p. 91).

Het is belangrijk om te weten dat rapmuziek in de Verenigde Staten al was opgenomen in de populaire cultuur toen de wereldwijde opmars begon: tweederde van de verkoop van rapmuziek in Amerika is te danken aan blanke tieners uit de buitenwijken (Keyes, 2004, p. 5). Men zou daarom kunnen verwachten dat de rol die hip hop in zijn beginperiode vervulde niet werd overgedragen toen rap in andere landen ook een succes begon te worden. Dit is echter allerm minst het geval. In het boek *Global Noise*, schrijft Tony Mitchell over de overeenkomst tussen de hip hop-scene van de Verenigde Staten en die van Canada, Australië en Aziatische en Europese landen. Net als de Verenigde Staten hebben al deze landen een multi-etnische samenstelling en een multiculturele achtergrond. Het is dan ook niet vreemd dat het wereldwijde succes van hip hop te danken is aan de immigranten in al deze landen, die zich konden identificeren met de rol van hip hop als uiting van onderdrukking en protest. Hesmondhalgh benadrukt deze rol ook: hip hop als kunstvorm valt, hoewel het wel in de globale populaire cultuur terecht is gekomen, niet binnen de mainstream (2002, pp. 193-194). In rapmuziek uit andere landen in die beginperiode komt de multiculturele achtergrond van hip hop inhoudelijk veel sterker naar voren dan het Afrocentrisme, dat tegenwoordig veel sterker vertegenwoordigd is in de rap uit de Verenigde Staten (Mitchell, 2001, p. 10). Stilistisch gezien leek de rapmuziek echter wel sterk op de Amerikaanse vorm. Dit duurde echter niet lang: in de landen waar hip hop een voet aan de grond kreeg, begon de subcultuur zich al snel te ontwikkelen en creëerden de 'pioniers' een geheel eigen adaptatie van wat hip hop voor hen betekende. Dit heeft mede te maken met het feit dat rapmuziek niet kan bestaan als muziekvorm op zich. De muziek kan slechts begrepen worden in de context van de eigen gemeenschap, met zijn eigen leefomstandigheden (Perry, 2004, p. 6). Mitchell citeert bijvoorbeeld Grunitzky (1998), die uitlegt hoe de Franse hip hop-scene zich al snel aanpaste aan de leefomstandigheden in Frankrijk: 'French hip hop continues to grow into a self-sufficient culture, one in which American attitudes are now deemed inappropriate and far removed from French realities' (Mitchell, 2001, p. 12). Hip hop sloeg in Frankrijk, net als in vele andere landen, het eerst aan bij de (voornamelijk Afrikaanse) immigranten van dat land. Ook in Duitsland was dat het geval, hoewel het hier voornamelijk om immigranten uit Turkije gaat. Andy Bennett schreef een artikel over de lokalisering van hip hop in Duitsland: *Hip hop am Main: the localization of rap music and hip hop culture* (1999).

Ten tijde van het schrijven van het artikel stond rapmuziek in Duitsland nog in de kinderschoenen, maar Bennett voorzag wel dat de muziek niet meer alleen draaide om het imiteren van het Amerikaanse voorbeeld: ‘...immigrant populations [...] have appropriated aspects of African-American hip hop culture and, moving beyond a point of straight-forward imitation, are now beginning to rework it to act as a mode of expression for a range of local issues’ (Bennett, 1999, p. 77). De processen van lokalisering die Bennett beschrijft zouden volgens hem op een soortgelijke manier kunnen werken bij andere muziekgenres, maar de geschiedenis van hip hop als culturele uiting zorgt juist voor de kwaliteiten die het heeft voor de immigranten (Bennett, 1999, p. 86). Solomon vult aan dat veel mensen een sterke behoefte voelen om zich te aarden in een specifieke plek, ondanks de globale stroom van media. Het is daarbij niet van belang dat er in dit proces gebruik wordt gemaakt van culturele uitingen die hun oorsprong hebben op een andere plek (Solomon, 2005, p. 17). Zoals ik reeds beschreven heb, is hip hop uitermate geschikt als middel hiervoor.

2.4 Authenticiteit in muziek

Zoals eerder duidelijk werd uit het artikel over marketing binnen hip hop van Wilson (2011), is het bereiken van een gevoel van authenticiteit bij de consument erg belangrijk. Maar niet alleen in marketing is dit het geval: bij vrijwel alle culturele uitingen komt het concept van authenticiteit kijken, en misschien is deze rol in muziek wel extra belangrijk vanwege het (vaak) persoonlijke karakter van de kunstvorm. Over de authenticiteit van muziek is dan ook veel wetenschappelijke literatuur verschenen. Omdat het concept bij globalisering en lokalisering van muziek nieuwe betekenissen aanneemt, is dit hoofdstuk gewijd aan de verschillende verschijningsvormen van authenticiteit in muziek.

Tetzlaff schrijft in zijn artikel over de authenticiteit van (rock)muziek dat het concept voor het eerst een rol begon te spelen in de jaren '60 van de twintigste eeuw (1994, p. 96). Vóór die tijd was alle populaire muziek commercieel, en werd er door de consument weinig belang gehecht aan de inhoud en vorm van muziek. Hoewel de opkomst van het belang van authenticiteit een nieuw fenomeen lijkt, is dit allerminst het geval. Het kader waarbinnen authenticiteit in populaire muziek geconstrueerd is bestond al veel langer en berust op oude tradities (1994, p. 108). Door de opkomst van het collectieve sociale bewustzijn, zo schrijft Tetzlaff, ontstond er een tegencultuur die zich bij het maken van muziek niet liet leiden door commerciële

intenties. De tegencultuur onderscheidde zich van ‘de massa’ door een andere manier van productie en distributie van muziek en een ander interpretatiekader, en zo ontstond de dichotomie tussen pop en rock (Tetzlaff, 1994, p. 97). Tetzlaff verwoordt het onderscheid als volgt: “...commercial music was bad – shallow, dishonest, trivial, the product of a formulaic system that allowed no individual expression” (1994, p. 97). Rock daarentegen “could be far ranging in form – serious, mature, a unique and *authentic* artistic statement” (1994, p. 97). Om als artiest als authentiek te worden gezien moet hij of zij natuurlijk overkomen en trouw blijven aan de boodschap van de muziek (Tetzlaff, 1994, p. 98). Richard Peterson erkent dit in zijn boek over de authenticiteit van countrymuziek en schrijft dat authenticiteit in populaire cultuur bestaat uit twee componenten: geloofwaardigheid en originaliteit (1997, p. 220). Voor Tetzlaff hangt dit samen met hoe commercieel de muziek is, en voor hem is dit dan ook de belangrijkste factor in het onderscheiden van authentieke muziek van inauthentieke muziek. De enigen die de authenticiteit van muziek kunnen waarborgen zijn dan ook de artiesten zelf, want deze is niet zozeer aan de muziek zelf verbonden, maar des te meer aan het karakter en de persoonlijke integriteit van de artiesten (1994, p. 99). Het is belangrijk hierbij op te merken dat het niet de artiesten zijn die authenticiteit aan zichzelf toekennen; de enige manier waarop deze gevalideerd kan worden is door middel van de fans. Zij bepalen wat authentiek is aan de hand van hun eigen realiteit (1994, p. 111).

Allan Moore onderschrijft dit en stelt dat authenticiteit niet te vinden is in de muziek zelf, maar dat het slechts een bepaalde manier van interpretatie betreft die afhankelijk is van culturele en historische context (2002, p. 210). Peterson noemde originaliteit, naast het trouw blijven aan een min of meer vastgelegd model, als één van de componenten van authenticiteit. Belangrijk is wel dat originaliteit alleen bereikt kan worden wanneer er niet slechts een imitatie van dit model wordt gemaakt (1997, p. 220). Door de ontwikkeling en verspreiding van technologieën in het postmoderne tijdperk is het voor iedereen mogelijk geworden om muziek te maken (Tetzlaff, 1994, p. 99). Omdat origineel materiaal hierdoor steeds zeldzamer wordt, wordt vaak gesuggereerd dat het concept van authenticiteit steeds minder toepasbaar is op culturele uitingen. Moore spreekt dit tegen, mede omdat het verbinden van originaliteit aan authenticiteit slechts één manier is om naar het concept te kijken (2002, p. 210). Hij onderscheidt drie vormen van authenticiteit die muzikanten gebruiken om zichzelf te verifiëren, die ik hier kort zal bespreken. Allereerst noemt

Moore *authenticity of expression* of ‘first person authenticity’, waarbij een muzikant erin slaagt zijn of haar integriteit te bewijzen tegenover het publiek door rechtstreeks met ze te communiceren (2002, p. 214). *Authenticity of experience* of ‘second person authenticity’ tegenover de luisteraar vindt plaats wanneer de muzikant erin slaagt om met zijn of haar muziek de levenservaringen van de luisteraar te verwoorden (Moore, 2002, p. 220). Ten slotte bestaat er *authenticity of execution* of ‘third person authenticity’ wanneer een muzikant erin slaagt de ideeën van een ander weer te geven in zijn of haar muziek door middel van optreden (Moore, 2002, p. 218).

Uit de definities van verschillende vormen van authenticiteit die Moore geeft blijkt dat originaliteit dus geen vereiste is, zoals Peterson (1997, p. 220) stelde. Geloofwaardigheid is voor Moore des te belangrijker. Hij citeert dan ook Sarah Thornton, die schrijft dat authenticiteit pas belangrijk wordt voor een muzikale uiting wanneer die uiting gaat horen bij een specifieke subcultuur (Thornton, 1995, p. 29 in Moore, 2002, p. 219). In hip hop is dit zeker het geval omdat, zoals ik in het hoofdstuk over de geschiedenis van hip hop aangaf, de muzikale vorm is ontstaan als deel van de subcultuur. In het volgende gedeelte ga ik dieper in op het belang van authenticiteit voor hip hop als subcultuur.

2.4.1 Authenticiteit in hip hop

Zoals ik hierboven beschrijf met de voorbeelden van Bennett (Hip hop am Main: the localization of rap music and hip hop culture, 1999) en Mitchell (2001) gaat de globalisering van hip hop gepaard met adaptatie door immigranten. Mitchell schrijft dat het succes van hip hop te danken is aan het feit dat het als subcultuur een acceptabel alternatief is in tegenstelling tot de al eerder bestaande blanke jeugdcultuur, die door veel immigranten als racistisch wordt ervaren (Mitchell, 2001, p. 30). De vraag is dus in welke mate hip hop in Nederland ook een subcultuur van immigranten is, en of rapmuziek niet net zo vaak wordt beluisterd door autochtone jongeren. In dit hoofdstuk bekijk ik de lokalisering van hip hop in Nederland en leg ik de belangrijke rol uit die het concept van authenticiteit daarin speelt. Ook in Nederland zou hip hop nooit zo gegroeid zijn zonder de import van Amerikaanse rapalbums en de Amerikaanse films waarin veel elementen van de hip hop-subcultuur terugkomen (Wermuth, 2001, p. 152). Het staat vast dat rapmuziek, toen het zijn weg begon te vinden naar Nederland, ook vooral werd beluisterd door zwarte jongeren met een vooral Surinaamse of Antilliaanse achtergrond. Dit is in andere Europese landen

ook het geval. In Frankrijk bijvoorbeeld werd er bijvoorbeeld een Europese tak van de eerdergenoemde Zulu Nation opgezet, die ervoor zorgde dat rapmuziek en hip hop-cultuur werden geïntroduceerd bij de jongeren in de buitenwijken van Parijs (Prévos, 2001, p. 42). In het begin benadrukten artiesten hun authenticiteit in de Franse hip hop-cultuur juist door het publiek eraan te herinneren dat de Amerikaanse subcultuur in zijn geheel werd overgenomen, zonder aanpassingen of toevoegingen (2001, p. 43). In het begin van de jaren '80 van de vorige eeuw kwamen de eerste Nederlandse hip hop-liefhebbers vooral aan hun kennis door middel van magazines uit de Verenigde Staten, en door lokale magazines gemaakt door fans (Wermuth, 2001, p. 151). Op deze manier bleven jongeren op de hoogte van de meest recente ontwikkelingen, en toen op een gegeven moment ook de blanke Nederlandse jeugd inhaakte, namen ze gezamenlijk de subcultuur over en pasten ze deze aan om zowel een individuele als collectieve identiteit voor zichzelf te creëren. (Mitchell, 2001, p. 20).

De vraag blijft hoe Nederlandse jongeren die deel uitmaken van de hip hop-cultuur hun authenticiteit uitdragen. In Amerikaanse rapmuziek wordt authenticiteit geconstrueerd aan de hand van ras en klasse (Kahf, 2007, p. 365). Zo ontdekte Ghandnoosh bijvoorbeeld drie verschillende manieren waarop binnen hip hop-dans in de Verenigde Staten naar authenticiteit wordt gekeken (2010). Haar respondenten baseerden zich daarbij allen op 'ras'. Sommigen stelden dat hip hop-cultuur anders wordt ervaren door zwarten en blanken op basis van de compleet verschillende geschiedenis van de twee groepen in de Verenigde Staten, terwijl anderen het verschil in authenticiteit (in het geval van dans) verklaarden op basis van een biologisch verschil. Een derde groep zag geen verschil, en vond dat authenticiteit simpelweg afhangt van de manier waarop een cultuur wordt overgenomen, ongeacht huidskleur. Het valt te betwijfelen of afkomst eenzelfde rol in authenticiteit speelt in de Nederlandse hip hop-cultuur. Thomas Solomon onderkent dat dit ook het geval is bij de Turkse hip hop-gemeenschap. Authenticiteit is in Istanbul, waar het grootste deel van de Turkse hip hop-gemeenschap zich bevindt, niet gebaseerd op ethniciteit of socio-economische achtergrond. De Turken die deel uitmaken van de gemeenschap komen over het algemeen uit de middenklasse, zijn universitair opgeleid en hebben vaak goede banen (Solomon, 2005, p. 8). Wat ze met elkaar gemeen hebben, is hun affiniteit met de hip hop-cultuur, zowel met rapmuziek als de andere elementen. Veel activiteiten die hiervan deel uitmaken zijn in meer of minder mate illegaal: het gebruiken van auteursrechtelijk beschermd materiaal, het in eigen beheer verspreiden

van muziek en breakdancing en het spuiten van graffiti op openbare plekken (Solomon, 2005, p. 7). Om die reden noemt de hip hop-gemeenschap in Istanbul hun cultuur underground. Ze benadrukken het belang hiervan keer op keer en hieruit blijkt dat de subcultuur niet slechts gelokaliseerd is, maar op die manier een eigen identiteit creëren waarbij ze zichzelf als gemeenschap authenticiteit verschaffen (Solomon, 2005, p. 3). Op die manier is in Istanbul de term *underground* bijna synoniem geworden voor authenticiteit. Belangrijk is hierbij dat de muziek van de artiesten die als authentiek worden beschouwd niet commercieel verspreid is (2005, p. 4), wat sterk doet denken aan de dichotomie tussen rock- en popmuziek van Tetzlaff (1994). Kahf schrijft in zijn artikel over Arabische hip hop dat rappers uit Palestina hun authenticiteit baseren op drie gegevens: het bespreken van sociale problemen die taboe zijn in de Palestijnse samenleving, het bespreken van het gedeelde leed van het Palestijnse volk en het benadrukken van hip hop als een unieke culturele uiting die zich afzet tegen onderdrukking (Kahf, 2007, p. 362). In Nederland zijn de eerste twee redenen voor authenticiteit niet van toepassing, en de derde in mindere mate, hoewel onderdrukking in Palestina waarschijnlijk op een geheel andere manier wordt ervaren dan door bijvoorbeeld de Nederlandse onderklasse. Alastair Pennycook schrijft in zijn artikel *Language, Localization, and the Real: Hip-Hop and the Global Spread of Authenticity* dat de Nederlandstalige hip hop-cultuur voornamelijk bestaat uit blanke, Nederlandse jeugd (Pennycook, 2007, p. 102). Het is daarbij belangrijk te vermelden dat authenticiteit geen individualistisch concept is, maar vooral belangrijk is binnen de verhouding met de subcultuur als geheel (2007, p. 103). Volgens Pennycook kan de blanke jeugd zich beroepen op authenticiteit op basis van taal en lokale cultuur die in de muziek wordt verwerkt, maar moet zij zich afzetten tegen de rapmuziek van allochtonen, die een meer Amerikaans geluid heeft en dus algemeen genomen een grotere authenticiteit kan claimen (2007, p. 102).

Volgens Mitchell kan hip hop die niet uit de Verenigde Staten komt onderling erg verschillen, misschien zelfs net zoveel als verschillende muziekgenres, maar al die verschillende soorten rapmuziek hebben ten minste één overeenkomst: ‘All involve an initial negotiation with U.S. rap, followed by a return to the local, and in some cases the country of origin, emphasizing that hip hop is about where people are from and where they live’ (Mitchell, 2001, p. 32). Prévos onderbouwt dit: waar de vroege Franse hip hop vooral gebaseerd was op de vorm en inhoud van het Amerikaanse voorbeeld (2001, p. 40), vond lokalisering al vrij snel plaats toen de groep IAM hip

hop begon te maken met een originele Franse vorm en inhoud, “pharaoism” genoemd (2001, p. 46). Pennycook bevestigt dit als een algemene ‘regel’: “For many hip-hop artists [...] the first move toward localization is a rejection of aspects of rap from the United States and a turn toward overtly local themes” (2007, p. 106).

Er wordt vaak geclaimd dat hip hop in het begin van de jaren '80 gelijk werd overgenomen in Europa, omdat de jongeren al snel doorhadden wat de kracht van de muziekstijl was. Pennay spreekt dit echter tegen, wat overeenkomt met de ontwikkeling van hip hop in Nederland (2001, p. 114). De lokalisering van hip hop in Nederland verliep namelijk in eerste instantie niet erg snel. Toch is het zo dat de vroege rappers in andere Europese landen rapmuziek sneller tot hun eigen genre maakten en in hun eigen taal rapten in plaats van in het Engels, dan in Nederland. Toen Mir Wermuth in 2001 haar hoofdstuk schreef over de staat van Nederlandse hip hop, stelde zij dat er in tegenstelling tot in de andere Europese landen, er in Nederland bijna alleen maar in het Engels werd gerapt, doorspekt met Amerikaanse straattaal (2001, p. 153). Een reden die zij hiervoor geeft is dat Nederlanders in tegenstelling tot de inwoners van de rest van Europa, bij voorbaat al geen sterk nationaal identiteitsgevoel hebben. De andere reden is belangrijk voor mijn thesis: het betreft namelijk authenticiteit. Wermuth citeert een Nederlandse rapper, die het belangrijk vindt om zich aan de ‘regels’ van hip hop te houden. Volgens hem is het vereiste om in Amerikaanse straattaal te rappen, omdat hip hop nu eenmaal een Amerikaans genre is (2001, p. 153). Maar, Nederlandse hip hop is wel degelijk authentiek, zo schrijft Wermuth. De rapmuziek uit Nederland lijkt stilistisch gezien dan wel op zijn Amerikaanse equivalent, maar dit heeft meer te maken met het ontbreken van een sterk zwart rolmodel in Nederland dan met het simpelweg imiteren van Nederlandse hip hop (Wermuth, 2001, p. 164).

Hoofdstuk 3 – Probleemstelling en onderzoeksvragen

Inmiddels is er veel veranderd in het Nederlandse muzieklandschap. Waar het in 2001 nog vooral Engelstalige hip hop was die in Nederland de klok sloeg, is er in 2012 een tegengestelde trend zichtbaar. Muziek waarin (Nederlandstalig) gerapt wordt is veelvuldig terug te vinden in de hitnoteringen, en vaak betreft het hier een hybride vorm waarbij rap gemengd wordt met pop of housemuziek. Pennay schrijft dat, hoewel de Engelstalige markt op veel gebieden een globaal referentiepunt is, de trends binnen die markt als gevolg van globalisering altijd onderhevig zijn aan lokale veranderingen (2001, pp. 127-128). Hoewel deze lokale interpretatie van hip hop in Nederland misschien wat langer op zich heeft laten wachten, wordt deze nu sterk vertegenwoordigd. Toch heeft ook de puristische, muzikaal meer Amerikaans klinkende variant van hip hop-muziek in Nederland voet aan wal gekregen, zij het ook met Nederlandstalige rap. Wanneer men berichtgeving in de media volgt, kan worden gesteld dat er een tweedeling zichtbaar is tussen de commerciële popvariant van rap en Nederlandstalige rap die in de loop der jaren een op zichzelf staand genre is gaan vormen. Door de liefhebbers van het laatstgenoemde wordt de popvariant vaak als ‘inauthentiek’ bestempeld, wat stof tot nadenken geeft. Eerder besprak ik het artikel van Jeroen de Kloet, waarin hij aandacht schenkt aan de lokalisering van pop- en rockmuziek in China (2005). Rockmuziek wordt in China als meer authentiek ervaren dan pop, dat er bijna geheel op is ingesteld een zo groot mogelijke financiële winst te verwezenlijken. De Kloet noemt Chinese pop dan ook ‘the inauthentic Other’ van rockmuziek (2005, p. 323), vergelijkbaar met het onderscheid dat Tetzlaff maakt tussen rock- en popmuziek (1994, p. 97). De Kloet ziet een verschil tussen ‘harde’ en ‘zachte’ culturele vormen, waarbij Chinese rock de ‘harde’, authentieke en tijdloze vorm vertegenwoordigt, en Chinese pop de ‘zachte’, onauthenticke en vergankelijke

vorm. Hoewel het hier om twee verschillende genres gaat, zou de tweedeling in Nederlandse rapmuziek wellicht vergelijkbaar kunnen zijn: aan de ene kant is er de ‘harde’, als authentiek ervaren (en qua muziek meer Amerikaans klinkende) vorm van hip hop-muziek in Nederland en aan de andere kant de ‘zachte’, als onauthentiek ervaren pop-rapvariant.

In mijn thesis onderzoek ik hoe de receptie van Nederlandse en Amerikaanse hip hop van elkaar verschilt onder Nederlandse hip hop-liefhebbers. Wat ervaren zij als betere muziek? De oorspronkelijke, Amerikaanse vorm van hip hop, of toch het daaraan ontsproten Nederlandse genre? En wat zien liefhebbers als authentiek, de hip hop uit de Verenigde Staten, omdat het daar allemaal begonnen is? Of toch de Nederlandse vorm, omdat de teksten en wellicht de muziekkeuze ervan toch dichter bij hun eigen ervaringen liggen? Ik houd bij het onderzoek rekening met de maatschappelijke achtergrond van mijn respondenten, die ik door middel van diepte-interviews bevraag. Ik ben tot de volgende onderzoeksvraag gekomen:

Hoe ervaren Nederlandse hip hop-liefhebbers het verschil tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop?

Met betrekking tot de vraag hoe Nederlandse hip hop-liefhebbers het verschil tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop ervaren, onderzoek ik verschillende aspecten van de muziek. Deze zijn vervolgens onderverdeeld in drie deelvragen.

Hoe ervaren Nederlandse hip hop-liefhebbers het verschil tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop in muzikale termen?

Zoals Mitchell schrijft, kan hip hop die niet uit de Verenigde Staten komt, onderling erg verschillen (2001, p. 32). Het is daarom mogelijk dat hip hop uit Nederland muzikaal gezien ook erg verschilt van die uit de Verenigde Staten. Door het stellen van deze deelvraag probeer ik erachter te komen hoe Nederlandse hip hop-liefhebbers dit verschil ervaren. Daarbij onderzoek ik of hip hop-liefhebbers ook verschillende soorten of stijlen binnen de hip hop van één van deze landen onderscheiden, en zo ja, of en waarom deze nationale verschillen binnen de Verenigde Staten of Nederland te vergelijken zijn met de eventuele verschillen die ze onderscheiden tussen deze twee landen.

Hoe ervaren Nederlandse hip hop-liefhebbers het verschil tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop in non-muzikale termen?

Omdat hip hop-muziek deel uitmaakt van een grotere subcultuur, is het aannemelijk dat ook andere factoren een rol spelen bij het bepalen van het verschil tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop. Zo spelen bijvoorbeeld het imago van het muziekgenre en van de subcultuur als geheel, de huidige staat van de Nederlandse en Amerikaanse hip hop-scenes, de positie van Nederlandse en Amerikaanse hip hop in de hitlijsten en hoe liefhebbers de geschiedenis van beide soorten hebben ervaren een rol. Ook eventuele factoren die ik niet heb opgenomen in de topiclijst van de interviews, maar door de respondenten toch genoemd werden, zal ik scharen onder deze deelvraag.

Hoe ervaren Nederlandse hip hop-liefhebbers het verschil tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop in termen van authenticiteit?

Authenticiteit krijgt binnen deze thesis speciale aandacht, omdat dit concept binnen de gehele muziekgeschiedenis een belangrijke rol speelt. Bij hip hop is dit wellicht nog sterker het geval, omdat het genre meer dan enig ander sterk gestoeld is op de geloofwaardigheid en originaliteit van de artiesten (Peterson, 1997, p. 220). Een tweede reden om een aparte deelvraag voor authenticiteit in hip hop-muziek te formuleren, is dat authenticiteit zowel terug kan komen in de muziek van een artiest als op non-muzikaal vlak, zoals bijvoorbeeld zijn houding naar fans, zijn achtergrond of bij welk label hij zit.

3.1 Wetenschappelijke en maatschappelijke relevantie

Deze thesis is een relevante bijdrage voor de wetenschap omdat er nog geen onderzoek verricht is in het verschil van receptie tussen de fans van Amerikaanse en Nederlandse hip hop. Er bestaat wetenschappelijke literatuur over de globalisering van hip hop die ook de daarop volgende lokalisering in Nederland en andere landen wereldwijd bespreekt. Een voorbeeld hiervan is *Global Noise* uit 2001, dat met zijn titel verwijst naar het invloedrijke *Black Noise* van Tricia Rose (1994), een standaardwerk in de wetenschappelijke literatuur over hip hop. In *Global Noise* beschrijft Wermuth de stand van zaken van Nederlandse hip hop op dat moment, en gaat zij onder andere in op de grootte van de markt en authenticiteit van rappers aan de hand van verscheidene tweedelingen (2001). Naast het feit dat er in het decennium

sinds het werk uitkwam veel veranderd is in het Nederlandse muziklandschap, bespreekt Wermuth niet of nauwelijks de receptie van hip hop in Nederland. Ook andere literatuur die ik heb kunnen vinden over het onderwerp behandelt voornamelijk de productiekant van hip hop. Er bestaat nog geen gepubliceerd onderzoek naar de receptie van Nederlandse hip hop-fans, of dit nu Amerikaanse of Nederlandse hip hop betreft, en dit hiaat probeer ik met deze thesis te vullen. Ook maatschappelijk gezien komt mijn thesis goed van pas. De globalisering van media heeft verstrekkende gevolgen, die op veel gebieden nog niet bekend zijn. Wel brengt die globalisering verschillende maatschappelijke angsten met zich mee. Er is immers veel geschreven over het cultureel imperialisme en de homogenisering van cultuurproducten die hier een gevolg van zou kunnen zijn. Deze homogenisering van cultuurproducten zou vervolgens weer kunnen leiden tot een algemene homogenisering van de cultuur en identiteitsverlies van een land als geheel. Hip hop is als subcultuur en als muziekstijl begonnen in de Verenigde Staten, maar heeft in de afgelopen dertig jaar net als zoveel Amerikaanse exportproducten, de wereld veroverd. Door het onderzoeken van de receptiekant van hip hop-muziek kan er een breder licht worden geworpen op de angst voor homogenisering die ik hierboven noem. Zoals gezegd zou Amerikaanse hip hop een slecht voorbeeld zijn voor de jeugd aldaar, wegens de vaak terugkerende gewelddadige en seksuele thema's. Het is belangrijk om in het kader van de toenemende globalisering en verspreiding van de muziek te kijken in hoeverre dit ook voor Nederlandse jongeren het geval is (voor zowel Amerikaanse als Nederlandstalige hip hop).

Hoofdstuk 4 – Methode en onderzoeksofzet

4.1 Diepte-interview

Binnen deze thesis onderzoek ik hoe Nederlandse hip hop-liefhebbers het verschil tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop-muziek ervaren op het muzikale en non-muzikale vlak, en in termen van authenticiteit. Zo onderzoek ik bijvoorbeeld wat deze verschillen voor de respondenten inhouden, hoe hun opvattingen tot stand zijn gekomen en hoe deze verschillen volgens de respondenten een invloed uitoefenen op de reputatie van de muziekstromingen in de samenleving. De antwoorden op dit soort vragen kunnen niet worden gevonden door middel van bijvoorbeeld statistische analyses, en daarom heb ik voor het beantwoorden van mijn onderzoeksvragen gebruik gemaakt van een kwalitatieve onderzoeksmethode.

Volgens Boeije (2005, p. 260) heeft kwalitatief onderzoek drie belangrijke kenmerken, die ik hier in het kort bespreek. Ten eerste noemt Boeije betekenisgeving: ‘in kwalitatief onderzoek wordt ervan uitgegaan dat mensen betekenis geven aan hun omgeving en op basis van die *betekenisgeving* handelen’ (2005, p. 260). Dit helpt mensen onder andere om hun ervaringen te verwerken en te plaatsen. In dit onderzoek probeer ik de betekenissen die mijn respondenten aan bepaalde zaken geven te beschrijven en te verklaren. Zoals Boeije schrijft is het hierbij erg belangrijk om rekening te houden met de context waarbinnen mensen betekenis geven aan bepaalde zaken. Het tweede kenmerk van kwalitatief onderzoek is een open onderzoeksprocedure. Een bepaalde vorm van kwalitatief onderzoek wordt volgens Boeije ook wel veldonderzoek genoemd, omdat de onderzoeker kennis wil maken met de leefwereld van de onderzoekseenheden. Omdat het gaat om de ‘buitenwereld’ is veldonderzoek vaak onvoorspelbaar: de onderzoeker moet flexibel zijn en daarom wordt er gewerkt met een open onderzoeksmethode. Dit houdt in dat een de procedures binnen een onderzoek vaak niet vooraf zijn vast te leggen (2005, p. 262).

Het derde en laatste kenmerk van kwalitatieve onderzoeksmethoden is de aard van de uitkomsten: kwalitatieve onderzoekers werken vaak met teksten als data, en hanteren bij hun analyse een zogenaamde bottom up-methode. In de data wordt gezocht naar relevante thema's, en aan de hand daarvan worden uiteindelijk, met behulp van bestaande theorieën, de resultaten van het onderzoek opgesteld (Boeije, 2005, p. 262).

De twee meest gebruikte methoden om kwalitatieve data te verzamelen, zijn participerende observatie en het kwalitatief interview. Naast het feit dat de methode van participerende observatie een tijdrovende methode is, ben ik van mening dat mijn onderzoeksvragen het best te beantwoorden zijn door het afnemen van kwalitatieve interviews. Interviews worden van elkaar onderscheiden door te kijken naar de mate van structurering vooraf (Boeije, 2005, p. 274). Omdat ik tot een zo volledig mogelijk antwoord op mijn onderzoeksvragen wil komen, was het belangrijk om mijn respondenten in het interview de vrijheid te geven om bijvoorbeeld dieper in te gaan op bepaalde vragen dan op andere (al naargelang hun eigen ervaringen en inzichten) en om zelf onderwerpen aan te snijden die ik niet in mijn topiclijst heb opgenomen. De minst gestructureerde vorm van interviewen, het diepte-interview, past het best bij deze manier van onderzoeken.

Boeije onderstreept de belangrijke rol van de interviewer bij deze manier van dataverzameling: bij het gebruik van een topiclijst staan de inhoud en volgorde van de vragen niet volledig vast, en daarom is het aan de interviewer om op een zo natuurlijk mogelijke manier de antwoorden te krijgen die helpen bij het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Ook de relatie met de respondent is belangrijk omdat deze van invloed is op de bereidheid van de respondent om open en eerlijk antwoord te geven (2005, p. 275).

4.2 Betrouwbaarheid en validiteit

Bij wetenschappelijk onderzoek, of het hierbij nu gaat om een kwantitatieve of kwalitatieve onderzoeksmethode, moet de kwaliteit worden bewaakt door te kijken naar twee concepten: betrouwbaarheid en validiteit (Boeije, 2005, p. 281). De *betrouwbaarheid* van wetenschappelijk onderzoek is onderhevig aan de invloeden van toevallig of niet-systematische fouten. Dit betekent dat een onderzoek betrouwbaar is wanneer herhaling van het onderzoek leidt tot dezelfde resultaten. *Validiteit* van een onderzoek wordt bereikt wanneer de onderzoeker die verschijnselen meet die hij van tevoren ook hoopt te meten.

Juist in kwalitatief onderzoek is het erg belangrijk om de kwaliteit van het onderzoek te bewaken omdat, zoals hierboven beschreven, de persoonlijke relatie van de interviewer met de respondent een grote rol speelt bij het vergaren van data, en omdat de controleerbaarheid van het onderzoek laag is: het is voor andere onderzoekers zo goed als onmogelijk om exact hetzelfde onderzoek uit te voeren (Boeije, 2005, p. 282). Er zijn verschillende manieren om de betrouwbaarheid en validiteit in kwalitatief onderzoek zo hoog mogelijk te houden. Ten eerste zal ik verderop in dit hoofdstuk de gebruikte methode verantwoorden. Ik beschrijf wat voor onderzoek ik heb uitgevoerd, hoe ik dit heb gedaan en waarom ik ervoor heb gekozen het zo te doen. Dit stelt de lezers in staat om te kunnen bepalen om de uitkomsten van het onderzoek betrouwbaar zijn, en het zorgt ervoor dat andere onderzoekers het onderzoek kunnen herhalen (Boeije, 2005, p. 284). Daarnaast onderstreept Boeije ook het belang van reflectie op de rol van onderzoeker. Deze 'dient voornamelijk om aan te geven dat de onderzoek zich ervan bewust is dat zijn achtergrond, uiterlijke verschijning en (voor)oordelen hem onvermijdelijk met een bepaalde blik hebben doen kijken naar het onderzoeksonderwerp' (Boeije, 2005, p. 285). Verderop in deze thesis zal ik dan ook verder ingaan op mijn rol als onderzoeker.

4.3 Steekproef

Ik ben zelf liefhebber van hip hop: ik luister meer dan regelmatig naar de muziek, ik heb hip hop-cd's in mijn bezit, ik bezoek concerten en ik heb ook affiniteit met andere elementen van de subcultuur, zoals breakdance en graffiti. Daarom was het voor mij niet erg moeilijk om dankzij mijn netwerk aan het benodigde aantal respondenten voor mijn onderzoek te komen. Hierboven beschrijf ik het belang van betrouwbaarheid en validiteit binnen kwalitatief onderzoek. Binnen het bewaken van de kwaliteit moet de grote rol die de onderzoeker speelt, in acht worden genomen. Het is daarom belangrijk dat er geen persoonlijke relatie bestaat tussen de interviewer en de respondenten.

Om toegang te krijgen tot respondenten, heb ik gebruik gemaakt van de zogenaamde sneeuwbal methode. Dit is een doelgerichte steekproeftrekking, en de methode houdt in dat uit het netwerk van de eerste respondenten andere respondenten worden benaderd die mee willen werken aan het onderzoek. Omdat het belangrijk is dat er, zoals ik hierboven beschrijf, geen persoonlijke relatie bestaat tussen de onderzoeker en de respondenten, heb ik mijn eigen netwerk slechts gebruikt om

toegang te krijgen tot respondenten die niet binnen mijn eigen netwerk vallen. De sneeuwbalmethode is, wanneer er dus inderdaad geen gebruik wordt gemaakt respondenten binnen het eigen netwerk, een goede methode om aan respondenten te komen. Een zwak punt van de sneeuwbalmethode is echter dat er, door het gebruik van het eigen netwerk, een eentonige steekproef kan ontstaan. Om dit tegen te gaan heb ik verschillende connecties uit mijn eigen netwerk gebruikt om respondenten te vinden, en daarbij erop gelet dat deze connecties ook onderling gevarieerd waren in bijvoorbeeld geslacht, leeftijd en woonplaats.

4.3.1 Doelpopulatie

Binnen dit onderzoek richt ik mij op Nederlandse hip hop-liefhebbers. Mijn gebruik van het woord 'liefhebber' in plaats van 'fan' is een bewuste keuze. Bij het zoeken naar respondenten, toen ik in eerste plaats het woord 'fan' gebruikte om mijn ideale respondent te beschrijven, merkte ik dat veel mensen een andere definitie van dit woord hanteren. Sommigen noemen iemand een hip hop-fan wanneer hij of zij veel concerten bezoekt, een grote collectie hip hop-cd's in bezit heeft en alle boeken verzamelt die er op dat gebied te vinden zijn, terwijl anderen een fan definiëren als slechts iemand die regelmatig naar de muziek luistert. Daarbij heeft het gebruik van het woord 'fan' vaak een negatieve connotatie, omdat liefhebbers niet op die manier benoemd willen worden. Sandvoss beaamt dit in zijn werk 'Fans: Mirrors of Consumption' en schrijft dat het gebruik van het woord vaak wordt vermeden omdat iemand binnen een bepaalde subcultuur niet tot de mainstream wil behoren (2005, p. 9).

Om bij het zoeken naar geschikte respondenten toch een bepaalde vuistregel voor het definiëren van een hip hop-liefhebber te kunnen hanteren, heb ik gebruik gemaakt van Sandvoss' definitie van fandom: 'the regular, emotionally involved consumption of a given popular narrative' (2005, p. 8), in dit geval hip hop-muziek. Hoewel Sandvoss hier wel gebruik maakt van het woord fan, ben ik van mening dat zijn definitie van toepassing is op wat ik in deze thesis beschrijf als een liefhebber van hip hop-muziek. Er moet wel bij vermeld worden dat de definitie die Sandvoss geeft ook niet geheel sluitend is: 'regular consumption' staat nog steeds open voor vrije interpretatie. Daarom heb ik ervoor gekozen iemand als liefhebber van hip hop-muziek te bestempelen wanneer deze wekelijks enkele malen op eigen initiatief naar het genre luistert.

4.3.2 Respondenten

Zoals reeds vermeld, heb ik voor het verzamelen van mijn respondenten gebruik gemaakt van de sneeuwbal methode. Ik heb hierboven beschreven dat ik mijn respondenten heb gevonden via de connecties die ik zelf reeds heb binnen de hip hop-subcultuur. Bij de sneeuwbal methode bestaat het gevaar een eentonige steekproef te trekken, omdat het aangesproken netwerk vaak bestaat uit mensen met dezelfde kenmerken. Ik ben dit tegengegaan door verschillende, gevarieerde toegangspunten in mijn netwerk aan te spreken. De vijftien interviews die ik heb afgenomen zijn gevarieerd genoeg om in voldoende mate representatief te zijn voor de doelpopulatie.

Het grootste deel van mijn respondenten komt uit Rotterdam en omgeving, maar enkele van de respondenten komen uit Amsterdam en Zwolle, de steden die naast Rotterdam vaak als steden worden gezien waar de Nederlandse hip hop-subcultuur het sterkst leeft. De leeftijd van mijn respondenten varieert van 18 tot 30 jaar. Onder de vijftien respondenten zijn negen mannen en zes vrouwen.

Alle respondenten zijn liefhebbers van hip hop-muziek, maar de mate waarin zij liefhebber zijn is verschillend. Zo luistert Respondent 13 enkele malen per week naar hip hop naast de andere genres waar ze affiniteit mee heeft, maar heeft Respondent 06 een grote verzameling van hip hop-cd's en -boeken, en bezoekt hij regelmatig concerten. De variatie binnen de steekproef is erg interessant, omdat hierdoor bekeken kan worden of de mate waarin iemand liefhebber van hip hop-muziek is, verband houdt met hoe zij het verschil tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop ervaren. Op de volgende pagina is een tabel te vinden met de gegevens van de respondenten, zoals geslacht, leeftijd, woonplaats en hun baan of studie.

Respondentnummer	Geslacht	Woonplaats	Leeftijd	Baan/studie
R01	man	Rotterdam	22	student rechten
R02	vrouw	Rotterdam	19	student tandheelkunde
R03	vrouw	Zwolle	26	store manager/artist manager
R04	man	Rotterdam	23	PhD geschiedenis
R05	man	Zwolle	28	docent
R06	man	Rotterdam	26	beleidsmedewerker
R07	vrouw	Rotterdam	23	horecamedewerker
R08	man	Rotterdam	26	student sociologie
R09	man	Rotterdam	23	organisator/DJ
R10	man	Amsterdam	18	student bedrijfskunde
R11	vrouw	Rotterdam	24	student sociologie/singer-songwriter
R12	vrouw	Rotterdam	21	singer-songwriter
R13	vrouw	Rotterdam	24	docent
R14	man	Tilburg	29	graphic designer
R15	man	Amsterdam	30	strategy director

4.4 Afnemen van interviews

Hierboven stelde ik reeds dat het diepte-interview de minst gestructureerde vorm van interviews is. Bij een zogenaamd gestructureerd of gestandaardiseerd interview is er sprake van een vaste vragenlijst, waarbij de inhoud en volgorde van de vragen en de manier waarop ze gesteld worden vastliggen (Boeije, 2005, p. 275). Het diepte-interview, dat ik binnen dit onderzoek als methode heb gekozen, ligt aan het andere kant van het spectrum. Boeije benadrukt de kwaliteiten die een interviewer nodig heeft om met succes een diepte-interview af te nemen, zoals het goed kunnen inspelen op de loop van het gesprek, het sturen naar bepaalde onderwerpen en de aandacht die moet worden besteed aan de relatie met de respondent (Boeije, 2005, p. 275). In de interviews die ik heb afgenomen, ben ik steeds aan de gewenste informatie gekomen, zij het de ene keer met meer sturing naar een bepaald thema dan de andere keer.

4.4.1 Topiclijst

Bij interviews als deze wordt vaak gebruikt gemaakt van een zogenaamde topiclijst, waarbij een aantal hoofdvragen worden afgewisseld met vragen die meer op details zijn gericht. Ik heb bij mijn onderzoek ook gebruik gemaakt van een dergelijke lijst, maar ik heb ervoor gekozen om de onderwerpen en kleinere punten te formuleren als vragen, onderverdeeld over een aantal thema's. De vragen die ik heb geformuleerd zijn erop gericht om zo neutraal mogelijk te klinken en de respondent bij het stellen van de vraag niet een bepaalde kant op te sturen. Daarbij heb ik de respondent de ruimte geven om op ieder moment zelf onderwerpen in het gesprek te brengen.

Bij het literatuuronderzoek dat vooraf ging aan het verzamelen van de data, kwam ik in de gebruikte literatuur een aantal malen een stelling tegen waarvan ik mij afvroeg hoe de respondenten daar tegenaan zouden kijken. Ik heb deze citaten verzameld, en de vier waarvan ik van mening was dat ze me zouden helpen bij het beantwoorden van mijn onderzoeksvragen heb ik aan het eind van ieder interview voorgelegd aan de respondenten. Ik heb interessante antwoorden gekregen over deze vier citaten, en omdat ze geschreven zijn door een 'onzichtbare' auteur en niet rechtstreeks door mij als interviewer aan de respondent werden voorgelegd, kan ik ervan uitgaan dat ze met alle openheid zijn beantwoord.

De topiclijst die ik gebruikt heb is te vinden als bijlage bij deze thesis.

4.5 Data-analyse

De vijftien interviews die ik heb afgenomen zijn getranscribeerd, zodat ik de analyse kon uitvoeren door middel van een computerprogramma. Bij kwalitatieve data-analyse verloopt het proces anders dan wanneer er gebruik wordt gemaakt van kwantitatieve data. Bij het lezen van de transcripties waren er bepaalde thema's die steeds terugkwamen in de verschillende interviews. Op basis van de transcripties heb ik deze terugkerende thema's door middel van het bovengenoemde computerprogramma gecodeerd. Tijdens het coderen heb ik rekening gehouden met mijn onderzoeksvragen, zodat ze bij het schrijven van de resultaten gemakkelijk met elkaar vergeleken konden worden.

In de antwoorden die mijn respondenten gaven, keerden bepaalde thema's steeds terug. Ik heb deze thema's bij de analyse verwerkt tot een aantal concepten, die vervolgens onder te verdelen waren over de deelvragen die ik noemde bij mijn probleemstelling. Aan de hand van deze concepten zal ik de gestelde deelvragen beantwoorden.

Hoofdstuk 5 – Resultaten

In dit hoofdstuk bespreek ik de resultaten van de interviews die ik heb afgenomen, en verbind ik mijn bevindingen aan het eerdere wetenschappelijk onderzoek dat ik in hoofdstuk 2 van deze thesis heb besproken. In het vorige hoofdstuk heb ik mijn probleemstelling besproken, en drie deelvragen opgesteld om tot een bevredigend antwoord van die probleemstelling te komen. Zoals Boeije schrijft, wordt bij kwalitatief onderzoek meestal een bottom up-methode gehanteerd (2005, p. 262). Dit houdt in dat eerder onderzoek niet wordt gebruikt om hypothesen op te stellen en vervolgens te toetsen aan de hand van dit onderzoek, maar dat wetenschappelijke literatuur door onderzoekers wordt gebruikt ‘om hun blik te scherpen en hun zoekstrategie te verbeteren’ (Boeije, 2005, p. 262). Dit geldt ook voor mijn thesis.

Ik kwam er tijdens het uitvoeren van mijn onderzoek regelmatig achter dat de meningen van mijn respondenten haaks tegenover bepaalde theorieën uit de literatuur die ik heb gebruikt stonden. Onderling verschilden de respondenten vaak radicaal van mening, en ook mijn eigen verwachtingen van de uitkomsten bleken vaak niet te stroken met de antwoorden die ik kreeg. Toch is het gelukt om met mijn resultaten een duidelijk beeld te schetsen van hoe Nederlandse hip hop-liefhebbers het verschil tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop ervaren.

In paragraaf 6.1 ga ik in op hoe de respondenten muzikale verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop ervaren. Paragraaf 6.2 is erop gericht om de tweede deelvraag te beantwoorden en dus te belichten welke non-muzikale verschillen Nederlandse hip hop-liefhebbers onderscheiden tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop. Paragraaf 6.3 behandelt ten slotte hoe Nederlandse hip hop-liefhebbers authenticiteit binnen hip hop-muziek ervaren, en hoe deze authenticiteit kan verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop belicht.

5.1 Muzikale verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop

Sinds het ontstaan van hip hop-muziek is er veel veranderd, zowel in de Verenigde Staten als daarbuiten. Naast het feit dat het muziekgenre zelf enorme transformaties heeft ondergaan, is ook de manier waarop mensen naar de muziek en naar de subcultuur kijken veranderd.

Hoewel de muzikale en non-muzikale verschillen binnen hip hop-muziek elkaar regelmatig overlappen en versterken, is het belangrijk om eerst te kijken naar de kern van dit onderzoek: hip hop-muziek zelf. Daarom is de eerste deelvraag die ik heb opgesteld als volgt:

Hoe ervaren Nederlandse hip hop-liefhebbers het verschil tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop in muzikale termen?

Uit de antwoorden op het deel van mijn topiclijst dat deze deelvraag behandelt, heb ik vijf aspecten onderscheiden die alle bijdragen aan het beantwoorden van de deelvraag: ‘muziekbeleving’, ‘verschillende stijlen binnen hip hop’, ‘verschillen in muziekproductie’, ‘tekstuele verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop’ en ‘mainstream versus underground in Nederland en de Verenigde Staten’.

5.1.1 Muziekbeleving

Het aspect ‘muziekbeleving’ is binnen deze deelvraag in het leven geroepen om de achtergrond van de respondenten vast te stellen, en te onderzoeken waarom, hoe vaak en met welk gevoel ze naar hip hop luisteren. In het kort vormt dit aspect dus de basis waarmee een poging wordt gedaan om de antwoorden van de respondenten te verklaren.

Zoals ik beschrijf in het hoofdstuk Methode en Onderzoeksopzet, varieerde de leeftijd van de respondenten op het moment van interviewen van 18 tot 30 jaar. Het grootste deel heeft aangegeven dat ze tussen hun twaalfde en veertiende levensjaar begonnen met het luisteren naar hip hop, wat ongeveer overeenkomt met de leeftijd waarop jongeren zelf muziek gaan ontdekken en dat verbinden aan hun gewenste identiteit. Zes van de respondenten gaven aan hip hop ontdekt te hebben doordat ze ermee opgegroeid zijn, en onder invloed van oudere broers, neven en nichten (en in een enkel geval door de ouders), zelf ook naar hip hop zijn gaan luisteren. Slechts één respondent gaf aan later, op het MBO, naar hip hop te gaan luisteren onder invloed van zijn vriendenkring.

Van de vijftien respondenten gaven er maar liefst dertien aan iedere dag naar hip hop te luisteren. De overige twee respondenten gaven wel aan minder vaak naar hip hop te luisteren dan ze vroeger deden, maar dat de muziek nog steeds regelmatig in hun

afspeellijsten voorbij komt. Al met al kan gezegd worden dat de respondenten tot op de dag van vandaag frequente luisteraars zijn gebleven. Bijna niemand luistert naar slechts één specifiek muziekgenre, en uit de antwoorden van de respondenten blijkt dan ook dat hun muzieksmaak over het algemeen heel breed is. De andere genres die de respondenten naast hip hop luisteren zijn uiteenlopend, maar grofweg zijn er twee groepen te onderscheiden. De ene groep respondenten geeft aan naar ‘van alles’ te luisteren en geeft voorbeelden die uiteenlopen van jazz tot happy hardcore. Hieruit blijkt dat zij wat muzieksmaak betreft omnivoor zijn. Wat blijkt is dat hip hop in de meeste gevallen wel het hoofdgenre van de respondenten is. De andere groep respondenten is wat muzieksmaak betreft wat selectiever en luistert naast hip hop voornamelijk naar andere ‘zwarte’ muziekgenres, zoals jazz, soul en/of R&B.

Als muziekgenre is hip hop ontstaan uit een lange traditie van zwarte muziek, en de voorbeelden die ik hierboven noem zijn slechts enkele genres die indirect hebben geleid tot het ontstaan ervan. Omdat de evolutie van hip hop inmiddels al meer dan dertig jaar aan de gang is, zijn er tegenwoordig muziekgenres die zijn ontstaan uit, of in ieder geval beïnvloed door hip hop. Het was daarom belangrijk dat in de interviews naar voren kwam of de respondenten ook met deze genres een gevoel van affiniteit hadden. Er is uit de interviews een beeld ontstaan dat dit minder het geval is dan met de genres waar hip hop uit ontstaan is. Een aantal respondenten gaven wel aan af en toe naar drum ’n bass te luisteren, maar uit hun antwoorden bleek niet dat dit per se het geval was vanwege de connectie met hip hop. Wel gaven de meeste respondenten aan zeker wel de invloeden van hip hop terug te horen in genres zoals grime, dubstep of drum ’n bass. Bij grime, een Engelse muziekvorm die naast hip hop voortkomt uit andere Engelse muzikale tradities zoals UK garage, horen de respondenten die invloeden vooral terug in het feit dat er in de muziek gerapt wordt. Drum ’n bass daarentegen wordt vooral gelinkt aan hip hop op het instrumentale vlak. Op de vraag of zij de invloeden van hip hop terughoort in andere genres, zegt respondent 12 het volgende:

[R12]: Ja, absoluut. Sowieso omdat in hip hop natuurlijk heel veel rap zit, haha, en dat zit in grime ook. Daar heb je het al, haha. Maar natuurlijk ook beatwise, productie-wise. Ik weet niet zeker of het onderwerp-wise... Want hip hop is natuurlijk oorspronkelijk heel erg verhalen vertellen geweest, van the tough life en zo. Ik denk sowieso dat dat nu veel minder is.

Hoewel deze thesis behandelt hoe hip hop-liefhebbers het verschil tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop ervaren, was het ook belangrijk om erachter te komen of de

respondenten ook naar hip hop uit andere landen dan Nederland en de Verenigde Staten luisteren. Dit omdat dan duidelijk wordt of de globalisering van het muziekgenre, naast de invloed van de Amerikaanse hip hop op de lokale variant, ook plaatsvindt tussen verschillende landen.

Wat het meest duidelijk naar voren komt, is Franse hip hop: vier respondenten noemen dit expliciet als een variant waar ze regelmatig naar luisteren, naast Nederlandse en Amerikaanse hip hop. Een aantal malen werd ook Engelse hip hop genoemd, met als voorbeeld Dizzee Rascal. De meeste respondenten gaven echter aan dat hip hop uit andere landen dan Nederland en de Verenigde Staten ze toch niet aanspreekt. De belangrijkste reden hiervoor is toch de taalbarrière. Respondent 02 verwoordt de mening van de meeste andere respondenten op een treffende manier:

[R02]: Ik hoor wel eens een Frans hip hop-liedje, ik kan het wel aanhoren, maar ik heb nooit de behoefte gehad om even te kijken wie dat is of zo, want ik vind het heel belangrijk dat ik de tekst begrijp en zolang ik dat niet begrijp dan kan ik het nummer niet aanvoelen, en dan zal het mij niet zo gauw aanspreken.

Uit de interviews komt naar voren dat ook voor de andere respondenten een bekende taal en het kunnen begrijpen van de teksten belangrijke voorwaarden zijn om hip hop te kunnen luisteren en waarderen. Dit is des te meer het geval omdat hip hop juist een genre is waarin de tekst en het verhaal dat wordt verteld heel belangrijk zijn: er bestaat in het genre een lange traditie van ‘storytelling’ (Rose, 1994, p. 2), en een gemiddeld hip hop-nummer bevat meer tekst dan muziek uit enig ander genre.

Tekst is echter niet het enige waaraan belang wordt gehecht door de respondenten. Een andere belangrijke reden om naar de muziek te luisteren, is juist de combinatie van de tekst met het instrumentale gedeelte. De meeste respondenten noemen de unieke combinatie tussen tekst en ritme, die zo kenmerkend is voor hip hop, als voornaamste reden om naar hip hop te luisteren. Daarbij wordt als reden ook het persoonlijke, verhalende element van rap genoemd: omdat er bij hip hop een grote nadruk ligt op de tekst, en omdat de teksten bijna zonder uitzondering worden geschreven door de artiesten zelf, ontstaat er tijdens het luisteren naar de muziek een persoonlijke sfeer. Respondent 11 zei het volgende hierover tijdens het interview:

[R11]: Wat spreekt me aan... Het is een verhaal, en ik denk dat elk mens eigenlijk aangesproken wordt door verhalen. Dus eigenlijk zou ik dan willen stellen, waarom zou je je

niet aangetrokken voelen, waarom zou je niet willen luisteren naar hip hop? Want dat vind ik dope, emoties worden overgebracht. Muzikaal gezien vind ik het ook tof, omdat het gevoel van een simpele beat gecombineerd met iemand die de skills heeft om daaroverheen iets te vertellen. Ik weet niet of je het wel eens hebt geprobeerd, haha. Ik wel, en het is niet makkelijk. En wanneer dat dus lukt bij een artiest, is dat voor mij het ultieme genot om daarnaar te luisteren.

Ten slotte vertelt ook de mate waarin een hip hop-liefhebber op de hoogte is van de geschiedenis van het genre iets over hoe hij of zij de muziek beleeft, en of het voor hen als liefhebber ook belangrijk is om die geschiedenis te kennen. Uit de interviews kwam naar voren dat acht van de vijftien respondenten zeer goed op de hoogte waren van de geschiedenis van hip hop. Zij konden bijvoorbeeld vertellen hoe hip hop als subcultuur is ontstaan uit de block parties die aan het einde van de jaren '70 in The Bronx werden gegeven en hoe rap, als element daarvan, begon met het aansporen van het dansende publiek door de DJ. De resterende zeven respondenten in mindere mate op de hoogte van de geschiedenis van hip hop, omdat ze zich er niet verder in verdiept hebben.

Wat opvalt, is dat geen van de respondenten het een vereiste lijkt te vinden om de geschiedenis van hip hop te kennen om liefhebber te kunnen zijn. De acht respondenten die de geschiedenis wel kennen, hebben dit zelf opgezocht uit interesse en niet omdat zij van mening zijn dat het 'hoort'. Respondent 13 maakt precies dit onderscheid:

[R13]: Ik maak altijd liever een indeling van iemand die echt een kenner van iets is, dus die dan ook alles wil weten wat er gebeurt, en alle geschiedenis en feitjes wil weten. En je hebt mensen die het echt als een soort expertise zien van zichzelf, die dat heel sterk uitdragen, en zichzelf echt op de kaart zetten en die ook alles kennen. Echt geen twijfel over mogelijk, en die weten precies hoe het begon in Amerika, en hoe het er nu voor staat in Nederland, en waar we nu staan. En je hebt mensen die bepaalde artiesten volgen, of gewoon de scene volgen in het algemeen, dus die een beetje alles wel mee krijgen, maar zich voor de rest niet zo heel erg interesseren. Dus die zoiets hebben van, 'ik volg de muziek omdat ik het leuk vind', en dat is het. Het is niet dat ze per se ook verder iets uitdragen wat binnen hip hop zou horen, of dat ze zich daar heel bewust van zijn, denk ik.

5.1.2 Verschillende stijlen binnen hip hop

Om te onderzoeken hoe Nederlandse hip hop-liefhebbers het verschil ervaren tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop, is het belangrijk om te weten hoe ze denken over verschillende stijlen binnen het genre. Door dit aspect te belichten of dit gerelateerd is aan het verschil dat liefhebbers ervaren tussen hip hop uit Nederland en de Verenigde Staten.

Er bestaat onder de respondenten niet een eenduidige manier om, in ieder geval binnen Amerikaanse hip hop, verschillende stijlen te onderscheiden. Grofweg valt de groep respondenten in twee groepen te verdelen wat betreft het classificeren van stijlen binnen Amerikaanse hip hop. De ene groep doet dit namelijk op basis van periode, en de andere op basis van topografie. De groep die dus het onderscheid maakt op basis van periode, heeft het dan vooral over ‘oldschool’-hip hop en de hip hop van nu. Over welke periode met ‘oldschool’ wordt bedoeld, zijn de meningen onder de respondenten verdeeld. In de meeste literatuur over hip hop wordt met ‘oldschool’ het allereerste begin bedoeld, grofweg de periode van 1978 tot 1984. Bij deze periode horen de al eerder genoemde pioniers zoals Afrika Bambaataa en Grandmaster Flash, en andere bekende artiesten van die tijd als Kurtis Blow en Sugarhill Gang. Na 1984 begint ‘The Golden Age’, wat vaak als de ultieme bloeiperiode van hip hop-muziek wordt gezien (Bradley & DuBois, 2010). Uit de interviews blijkt dat in ieder geval een aantal van de respondenten niet dezelfde tijdlijn hanteren, want Respondent 10 bijvoorbeeld classificeert een artiest als Mos Def onder ‘oldschool’, terwijl die zijn debuutalbum pas in 1999 uitbracht. Hieruit blijkt dat de respondent ‘oldschool’ niet zozeer als een periode in de geschiedenis van hip hop beschouwt, maar als een subgenre van hip hop.

Een aantal respondenten hoort verschillen in stijlen vooral terug aan de plek waar de hip hop vandaan komt. Zo wordt het verschil in stijl tussen de oost- en westkust van de Verenigde Staten een aantal maal benadrukt tijdens de interviews, en daarnaast wordt in mindere mate ook de hip hop uit het zuiden van de Verenigde Staten als aparte stijl benoemd. Wat Amerikaanse hip hop betreft, lijken de respondenten echter geen notie van kwaliteit te hechten aan de plaats van oorsprong van de hip hop die ze luisteren. Een uitzondering hierop is Respondent 08. Op de vraag of hij verschillende stijlen onderscheidt binnen Amerikaanse hip hop, antwoordt hij:

[R08]: Jawel, jawel, je hebt natuurlijk tussen oost en west, en de southern states, heb je hele verschillen in stijl. En ja, qua stijl, sommige dingen vind je leuk, sommige dingen vind je niet

leuk. Je hebt eastcoast rap, en dat is altijd een beetje duisterder, vind ik. En westcoast rap is altijd iets vrolijker, de zon schijnt. En ja, die southern styles... Niks voor mij. Te bijdehand.

[M]: Dus je let bij wat je luistert wel een beetje op die stijlen?

[R08]: Ja, eigenlijk wel. Want ik hou gewoon van harde beats die erin klappen en harde rijms die eroverheen gerapt worden, en niet van dat vrolijke gedoe. Dat hoeft voor mij niet.

Bij Nederlandse hip hop zou men kunnen verwachten dat een indeling in verschillende stijlen wat minder evident is, omdat de Nederlandse hip hop-scene in vergelijking met die in de Verenigde Staten veel kleinschaliger is. Elf van de vijftien respondenten onderscheiden binnen Nederlandse hip hop verschillende stijlen, terwijl de resterende vier dit niet zo zien. Anders dan bij Amerikaanse hip hop, waar de meeste respondenten het verschil in stijl ofwel wijten aan de periode, ofwel aan de plek waar de muziek vandaan komt, vinden zij het bij Nederlandse hip hop moeilijker om dit verschil in stijl aan te geven. Slechts drie respondenten geven aan dat zij stijlen binnen Nederlandse hip hop indelen aan de hand van de ligging van de steden waar de muziek vandaan komt. De andere respondenten die verschillen tussen stijlen zien, schrijven die verschillen vooral toe aan artiesten of groepen van artiesten. Hieruit kan worden afgeleid dat, hoewel de Nederlandse scene in de afgelopen jaren enorm gegroeid is, deze blijkbaar toch nog klein genoeg is dat een artiest kan worden herkend aan zijn eigen, persoonlijke stijl.

Waar hip hop over het algemeen wordt beschouwd als een muziekgenre, en rap als een techniek die daarin gebruikt wordt, worden de twee termen vaak door elkaar gebruikt. Een uitzondering bij het indelen van stijlen die ik binnen deze thesis toch graag wil vermelden, is Respondent 10. Hij ziet hip hop en rap namelijk als twee verschillende muziekstijlen:

[R10]: Ja, als je de rap bekijkt... Rap vind ik zeg maar net wat agressiever. Net wat duwender... Terwijl hip hop is meer, je laat je een beetje meeslepen door de muziek, dat je er ook echt op kan bouncen. En rap pept je zeg maar toch ook wel op.

Hij geeft tijdens het interview aan te weten dat de meeste mensen dit onderscheid niet maken en hip hop gelijkstellen aan rap, maar voor hem zijn de twee erg verschillend.

Binnen de groep respondenten heb ik twee groepen onderscheiden met betrekking tot het definiëren van stijlen binnen Amerikaanse hip hop. Een groep doet dit op basis van de periode waarin de muziek werd of wordt gemaakt, en de andere groep kijkt naar de plek van oorsprong. Wat Nederlandse hip hop betreft onderscheiden de respondenten verschillende

stijlen vooral op basis van artiesten. Dit heeft wellicht te maken met het feit dat Amerikaanse hip hop groter is en al langer bestaat dan Nederlandse hip hop, waardoor het voor liefhebbers gemakkelijker is verschillende stijlen te onderscheiden. Een ander onderscheid dat naar voren komt uit de gesprekken met de respondenten, is het verschil tussen mainstream en underground. Dit is echter niet in tegenspraak met de verschillen die ik hier noem. Ik zal het verschil tussen mainstream en underground nader toelichten in paragraaf 6.1.5.

5.1.3 Verschillen in muziekproductie tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop

Hoewel verschillende stijlen binnen hip hop erg kunnen samenhangen met verschillen in muziekproductie en tekstuele verschillen, kwamen deze aspecten tijdens de interviews die ik heb afgenomen toch voldoende naar voren om ze apart te bespreken. Waar ik me in de vorige paragraaf vooral richtte op de verschillende stijlen binnen Nederlandse en Amerikaanse hip hop, zal ik me in deze en de volgende paragraaf meer richten op de verschillen tussen de twee landen.

Er komen een aantal dingen naar voren met betrekking tot verschillen in muziekproductie tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop, wanneer de interviews worden bekeken. Wat als eerst opvalt, is dat er onder de respondenten geen consensus bestaat over hoe Nederlandse en Amerikaanse hip hop verschillen qua muziekproductie. Alle respondenten noemen wel bepaalde verschillen, maar sommige respondenten noemen bepaalde specifieke waarden meer van toepassing op Amerikaanse hip hop, waarbij anderen diezelfde waarde juist toekennen aan Nederlandse hip hop. Ik zal deze waarden hieronder een voor een belichten.

Vijf van de vijftien respondenten noemen expliciet de kwaliteit van Amerikaanse muziekproducties. Zij zijn van mening dat deze hoger is dan bij Nederlandse hip hop, en noemen verschillende redenen voor dit kwaliteitsverschil. Zo wordt er bijvoorbeeld geopperd dat de artiesten in Amerikaanse hip hop beschikken over betere apparatuur en betere producers. Dit zou te wijten kunnen zijn aan het feit dat de hip hop-industrie in Amerika groter is: er gaat meer geld in om en er zijn meer mensen bij betrokken, wat zou leiden tot een hogere kwaliteit. Een andere reden die wordt genoemd is de leeftijd van het muziekgenre. Respondent 11 zegt hierover:

[R11]: Ja, kwaliteit gewoon, de kwaliteit is veel hoger, maar hier is het gewoon iets wat nog steeds... Bij ons is het misschien net twintig, qua leeftijd. Het is net soort van volwassen aan het worden, terwijl die ontwikkeling in Amerikaanse hip hop al veel langer duurt. Dus dan

krijg je het automatische gevolg dat het wat meer ontwikkeld is, en volwassener. Ook de kunst, zeg maar, is wat meer uitgediept dan hier.

[M]: Dus vooral de kwaliteit?

[R11]: Ja. En ook de kwaliteit van de producties trouwens. Amerikaans is gewoon veel groter, dus je hebt ook gewoon veel verschillende stijlen, en binnen die stijlen heb je mensen die daar in killen, en daar weer in mediocre of slecht zijn.

Een ander terugkerend verschil dat een aantal respondenten onderscheidt is dat Amerikaanse muziekproductie authentiek is. Zo noemen Respondent 03 en Respondent 09 beiden de rauwheid van Amerikaanse hip hop, en verbinden dit aan de authenticiteit ervan. Op authenticiteit van hip hop kom ik echter terug in de laatste paragrafen van dit hoofdstuk.

Diversiteit van de producties is een ander punt waarop de respondenten met elkaar van mening verschillen. Twee van hen beschrijven de Amerikaanse muziekproductie expliciet als diverser en veelzijdiger dan de productie in Nederlandse hip hop, en wijten dit wederom aan de grootte van de Amerikaanse muziekindustrie. Respondent 06 is juist van mening dat het feit dat de Nederlandse hip hop-scene kleiner is een diverser aanbod bevordert. Met betrekking tot het nieuwste album van Nederlandse rapper Kytteman, *The Kytteman Orchestra*, zegt hij hierover:

[R06]: Oh, het is heel bizar. Heel bizar. Omdat hij inderdaad door zijn succes juist die mogelijkheid heeft gehad om gewoon weer een nieuwe Kytteman te maken. Hij noemt het nu ook gewoon Kytteman Orchestra, in plaats van dat hij gewoon Kytteman is. Dat komt gewoon omdat hij er veel meer muziek in heeft gestopt. En dan bedoel ik niet alleen op hip hop-gebied, maar echt overal vandaan. Echt van klassiek, tot jazz, tot... alles. Weet je, en dat is wat Nederlandse hip hop anders maakt van Amerikaanse hip hop. Er zijn wel een paar mensen die het proberen in Amerika. Maar die krijgen niet die exposure, terwijl dat in Nederland nog wel kan omdat die scene niet zo groot is.

Ten slotte noemen de respondenten ook inhoudelijke verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse muziekproductie, die elkaar niet noodzakelijk tegen hoeven te spreken. De Nederlandse productie wordt door de respondenten ‘edgier’ (Respondent 04), ‘experimenteler’ (Respondent 09), ‘soberder, iets minder gelikt’ (Respondent 12) en ‘meer mellow, laidback’ (Respondent 13) genoemd. De antwoorden van respondenten zijn zo divers dat er nauwelijks een conclusie getrokken kan worden over waar het verschil in

muziekproductie tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop aan ligt, maar het is duidelijk dat de meeste respondenten zeker wel een verschil ervaren, en dat de Amerikaanse producties over het algemeen een hogere achting genieten.

5.1.4 Tekstuele verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop

In deze paragraaf ga ik dieper in op de tekstuele kant van hip hop-muziek, en beschrijf ik de verschillen die de respondenten noemen. De verschillen die zij onderscheiden zijn zowel van technische als thematische aard, hoewel de thematische verschillen tijdens de interviews vele malen sterker naar voren kwamen.

Met technische verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop bedoel ik in deze context de ‘flow’ van rappers, hun woordkeuze en het gebruik van hun stem. Vijf respondenten noemen, net als bij Amerikaanse muziekproductie, de tekstuele kwaliteit van Amerikaanse hip hop veel hoger dan die van de Nederlandse variant. Twee van hen, Respondent 11 en Respondent 14, wijten dit wederom aan de leeftijd van Nederlandse hip hop, en zijn van mening dat deze nog niet ‘volwassen’ genoeg is om dezelfde kwaliteit te bereiken als Amerikaanse. Andere respondenten zijn van mening dat Amerikaanse hip hop tekstueel gezien sterker is, omdat de Engelse taal rijker is dan de Nederlandse. Respondent 09 zegt bijvoorbeeld:

[R09]: Ja, Engels is een iets rijkere taal. Daar kun je een woord voor meerdere betekenissen gebruiken. En je hebt gewoon meer woorden dan in het Nederlands, in het Nederlands houdt het soms gewoon een keer op. Dat is gewoon moeilijker om dat daarin helemaal te verwerken. En ik denk dat dat het verschil erin is. Zij hebben meerdere mogelijkheden om iets heel tofs neer te zetten, en in Nederland heb je dat ook wel heel veel, maar het is iets moeilijker om echt iets heel geks neer te zetten. Tekstueel, dan.

De nadruk werd tijdens de interviews door veel respondenten echter niet gelegd op de technische kant van de teksten, maar op de onderwerpkeuze. Bij het beschouwen van verschillen tussen de muziekproducties gaven enkele respondenten al aan dat de Nederlandse variant iets minder ‘hard’ is dan de Amerikaanse, en dit komt volgens hen ook naar voren uit de onderwerpen die Nederlandse rappers bespreken: die zijn minder expliciet dan in Amerika. Door middel van de topiclijst wilde ik erachter komen of de respondenten het gebruik van bepaalde thema’s die vaak terugkomen in hip hop, anders ervaren bij Nederlandse hip hop dan bij Amerikaanse hip hop. Deze thema’s worden vaak gezien als reden voor de reputatie van

hip hop als subcultuur. Het merendeel van de respondenten is het er met elkaar over eens dat het gebruik van thema's als geweld, drugs en vrouwonvriendelijkheid in Nederlandse hip hop veel minder serieus genomen kan worden dan in Amerikaanse. Maar liefst elf respondenten gebruiken min of meer dezelfde bewoordingen om die onderwerpkeuze in Nederland te beschrijven. Respondent 13 vindt dat die themakeuze in Nederland niet op zijn plaats is:

[R13]: Niet zo heel serieus, nee. Ik weet niet, ik denk niet dat wij een maatschappij hebben waarin dat heel erg speelt, op het moment. Ik denk, nee, ik weet niet. Nu is het wel cru, want deze week kwam dat filmpje uit van die verkrachting in Tilburg, en dan denk ik wel eens van, jongens, misschien hebben jullie teveel geluisterd naar die Amerikaanse producten, en proberen jullie dat leven hier neer te zetten of zo. Maar aan de andere kant denk ik ook gewoon dat het een uitzonderingsgeval is, en dat het dan de zieke geest van die persoon is, en niet per se gerelateerd hoeft te zijn aan muziek, maar ja. Maar aan de andere kant is het misschien maar goed dat ze erover zingen en dat ze het niet doen, dus dan heb ik liever dat ze het in hun muziek stoppen, haha.

Een aantal andere respondenten delen deze mening, en vinden dat die onderwerpkeuze in Nederland ook minder serieus moet worden genomen vanwege de achtergrond van de rappers. Zo worden bijvoorbeeld de Amerikaanse levensomstandigheden als slechter ervaren dan de Nederlandse, en geven meerdere respondenten aan dat dat niveau van armoede en geweld nergens in Nederland bestaan, en dat het daarom ongeloofwaardig is als Nederlandse rappers die onderwerpen overdrijven in hun teksten.

Al met al kan worden gezegd dat de respondenten tekstuele verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop vooral terug horen in de onderwerpkeuze, en minder in de gebruikte techniek van een rapper. Hieruit is af te leiden dat de verschillen in onderwerpkeuze voor de respondenten zwaarder wegen. Aan de ene kant merken zij op dat Nederlandse hip hop minder expliciete onderwerpen gebruikt dan Amerikaanse, en dit zou te wijten kunnen zijn aan de leefomstandigheden waarin rappers opgroeien. Rappers gebruiken voor hun muziek over het algemeen persoonlijke ervaringen als inspiratie, en wanneer die ervaringen beter zijn voor Nederlandse rappers, is het een logisch gevolg dat hun onderwerpen ook minder expliciet zijn. Aan de andere kant hangt hiermee samen dat de respondenten Nederlandse rappers een stuk ongeloofwaardiger vinden wanneer die expliciete onderwerpen wél terug te vinden zijn in hun teksten. Ze wijzen er bijvoorbeeld op dat er in

Nederland geen ghetto's bestaan als in Amerika, en dat ze het als lachwekkend ervaren wanneer een rapper doet alsof dat wel het geval is.

5.1.5 Mainstream versus underground in Nederland en de Verenigde Staten

Mainstream versus underground, populair versus alternatief en commercieel versus niet-commercieel zijn dimensies die een grote rol spelen in de muziekgeschiedenis. In hip hop als muziekgenre is dit misschien nog wel sterker het geval, aangezien de vraag of een rapper wel of niet tot de mainstream behoort vaak grote gevolgen heeft voor zijn geloofwaardigheid als artiest. In wetenschappelijke literatuur heeft er over de jaren heen een discussie plaatsgevonden of hip hop als muziekgenre wel of niet tot de mainstream behoort. Zo schreef Hesmondhalgh in 2002 nog dat hip hop, hoewel het wel tot de globale populaire cultuur hoort, niet binnen de mainstream valt (2002, pp. 193-194). Nu, anno 2012, lijkt niemand tegen te spreken dat hip hop, in ieder geval in de Verenigde Staten, een mainstream muziekgenre is geworden. In de interviews kwam duidelijk naar voren hoe de respondenten het verschil tussen mainstream en underground ervaren in zowel Nederland als de Verenigde Staten.

Het verschil tussen mainstream en underground hip hop in de Verenigde Staten is voor veruit het grootste deel van de respondenten duidelijk zichtbaar. Uit de interviews komt naar voren dat respondenten het onderscheid maken op twee verschillende punten. Ten eerste kijken zij naar de aanwezigheid van de muziek in de media. Respondent 07 doet dit bijvoorbeeld:

[R07]: Ja, mainstream is in mijn optiek altijd wat er op tv is, en wat je op de radio het meeste hoort, of waar een clip van is of zo. En underground is waar dat niet het geval is. De dingen die je echt op internet moet vinden, of van vrienden moet krijgen.

De respondenten zijn dus van mening dat de mate waarin bepaalde artiesten in de media verschijnen, mede bepaalt of zij worden bestempeld als mainstream. Respondent 07 geeft aan dat zij de muziek die zij als underground bestempelt specifiek moet zoeken of leert kennen via haar netwerk. Dit geeft aan dat zij haar definitie van underground en wat zij authentieke hip hop vindt, verbindt aan de hip hop-subcultuur. Dit komt overeen met wat Thornton schrijft, namelijk dat authenticiteit van een muziekgenre belangrijk wordt als het genre verbonden is met een bepaalde subcultuur (Thornton, 1995, p. 29 in Moore, 2002, p. 219).

Voor het andere punt waarop de respondenten mainstream hip hop van underground onderscheiden, nemen zij de muziek zelf als basis. Acht van de vijftien respondenten vinden

dat de muziek gelikter klinkt, en dat vaak duidelijk te horen is dat de intentie achter een nummer is dat het hoog in de hitlijsten terecht komt. In dit opzicht zou dus gesteld kunnen worden dat de respondenten mainstream en underground ook als verschillende stijlen onderscheiden. Hierbij moet wel vermeld worden dat deze verdeling niet valt onder de indeling die ik in paragraaf 6.1.2 bespreek, namelijk de indeling van stijlen op periode of plaats van herkomst. De indeling van mainstream en underground als muzikale stijlen loopt hier eerder parallel aan. Hip hop uit New York en uit Californië kunnen dus nog steeds worden gezien als twee verschillende stijlen, terwijl ze bijvoorbeeld wel beide als mainstream gezien kunnen worden. Respondent 03 beschrijft hoe zij het onderscheid maakt tussen mainstream en underground op een manier die representatief is voor hoe het naar voren komt uit de interviews met andere respondenten:

[R03]: Nou, ik denk dat op een gegeven moment als je bekend wordt, en dus op een gegeven moment bij de mainstream gaat horen, en geld verdient, en dus die hele wereld uit stapt, dan worden er gewoon bepaalde keuzes gemaakt, weet je wel. Muziek die inderdaad makkelijker in het gehoor ligt voor een groter publiek. Er worden denk ik toch wel vaak keuzes gemaakt van... Kijk, hoe meer mainstream je bent, hoe meer knaken je verdient. En ik denk ook dat als je op een gegeven moment bekend wordt, en de mogelijkheid hebt om die wereld dus uit te stappen, dat de muziek vanzelf ook anders wordt, en dat de teksten ook anders worden, en dat als je underground blijft, en je blijft in die wereld... Ik denk dat dat gewoon veel rauwer is en blijft, zeg maar, dan wanneer het mainstream wordt. Dus, dat denk ik.

Wat betreft Nederlandse hip hop zien de respondenten een beduidend kleiner verschil tussen mainstream en underground. Vijf respondenten geven expliciet aan een duidelijk verschil te zien in, en vijf andere respondenten geven aan dit verschil niet te zien.

In Nederland is al enkele jaren geen muziekzender meer op televisie, waarbij Nederlandse hip hop-nummers bijvoorbeeld kunnen worden aangevraagd door te bellen of door het sturen van sms-berichten. Ook op de radio is weinig Nederlandse hip hop te horen, hoewel het wel steeds vaker voorkomt dat een Nederlands hip hop-nummer in de hitlijsten terecht komt.

Hierdoor is het echter wel moeilijk om het onderscheid tussen mainstream en underground te baseren op de aandacht in de media. De respondenten die geen verschil zien, geven dit dan ook op als reden voor het ontbreken van een duidelijk onderscheid. Ook internet speelt een belangrijke rol: volgens de respondenten is YouTube verantwoordelijk voor de bekendheid van een aantal Nederlandse rappers die normaal gesproken niet op nationale radio of televisie

te horen is. Daarbij noemt Respondent 09 ook het online hip hop-platform 101 Barz ook als mede verantwoordelijk voor deze ontwikkeling:

[R09]: Ik denk dat het verschil door 101 Barz heel erg is doorbroken, want heel veel mensen die hip hop luisteren... Dat vind ik heel mooi aan 101 Barz, zij geven iedereen de kans die een beetje kan rappen. Als jij een leuk nummer hebt, en je bent plaatselijk heel bekend, wat dan eigenlijk nog underground is, dan krijg je door 101 Barz landelijke bekendheid, want dat is denk ik één van de grootste platforms die worden gebruikt om up-to-date te blijven met de dingen die op straat zijn maar dan uiteindelijk ook commercieel gaan worden.

Over het algemeen zien de respondenten in Amerikaanse hip hop duidelijker een verschil tussen mainstream en underground dan in Nederlandse hip hop. Zij baseren dit verschil voornamelijk op twee punten: op de aandacht voor de muziek in massamedia als radio en televisie, en op de ‘sound’ van de muziek. Mainstream hip hop uit de Verenigde Staten klinkt ‘gelikter’ dan underground hip hop, en lijkt erop gericht te zijn om het grote publiek aan te spreken en een hit te scoren. Binnen Nederlandse hip hop is dit verschil tussen mainstream en underground minder evident, hoewel uit de interviews blijkt dat respondenten Amerikaanse hip hop op veel grotere schaal in de mainstream vinden voorkomen dan Nederlandse. Het verschil wordt in Nederland als minder groot ervaren door het grotendeels ontbreken van hip hop in nationale media en het feit dat veel Nederlandse rappers bij een groot publiek bekend worden door middel van YouTube en andere internetplatforms.

5.2 Non-muzikale verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop

In de eerste paragraaf van dit hoofdstuk heb ik mij gericht op het beantwoorden van de deelvraag over de muzikale verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop.

Verschillen tussen de twee soorten komen echter niet alleen naar voren in de muziek zelf, maar ook in externe factoren. Dit heeft mede te maken met het feit dat hip hop-muziek deel uit maakt van een grotere subcultuur. Om kunnen beschrijven of en hoe de respondenten deze verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop ervaren, heb ik de volgende deelvraag opgesteld:

Hoe ervaren Nederlandse hip hop-liefhebbers het verschil tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop in non-muzikale termen?

Uit de interviews die ik heb afgenomen onder de vijftien respondenten kwamen vijf aspecten naar voren: ‘aard van het genre’, ‘globalisering van hip hop’, ‘reputatie van Amerikaanse hip hop’, ‘reputatie van Nederlandse hip hop’ en ‘de scene’.

5.2.1 Aard van het genre

Zoals ik in het theoretisch kader uitgebreid heb besproken, is hip hop als subcultuur ontstaan binnen de zwarte gemeenschap van New York, en werd het in de eerste plaats vooral gezien als een zwarte, culturele uiting (Rose, 1994; Perry, 2004). Mitchell schreef echter al in 2001 dat hip hop ook voet aan wal kreeg bij de blanke, Nederlandse jeugd (2001, p. 20), wat ervoor heeft gezorgd dat de hip hop-subcultuur van multiculturele aard is.

In dit onderzoek wilde ik erachter komen wat het standpunt van de respondenten is over het feit dat hip hop is begonnen als een zwarte, culturele uiting en vandaag de dag door veel mensen nog steeds wordt gezien als een zwart muziekgenre. Uit de interviews bleek dat alle respondenten het ontstaan van hip hop als zwarte uiting erkennen, maar een groot aantal gaf ook aan dit vandaag de dag niet meer zo te zien. Zeven van de vijftien respondenten stellen expliciet dat, hoewel hip hop ooit begonnen is in de voornamelijk zwarte wijken van New York, de subcultuur tegenwoordig absoluut niet meer zwart genoemd kan worden, en dat het een wereldcultuur is, open voor iedereen die eraan mee wil doen. Zo noemen een aantal respondenten voorbeelden van blanke rappers als Beastie Boys en Eminem, die door hun succes hebben bewezen dat hip hop geen zwart genre meer te noemen is, en iedereen kan participeren. Twee andere respondenten geven aan dat, naast het feit dat hip hop begonnen is als zwarte cultuuruiting, dit vandaag de dag nog steeds het geval is, hoewel ze allebei beamen dat er een verschuiving plaatsvindt. Respondent 04 denkt dat die verschuiving te wijten is aan de toenemende populariteit van hip hop, en de opname in de mainstream door voornamelijk blanke mensen:

[R04]: Ja, ik zie hip hop als de nieuwste uit een lange rij innovaties vanuit de zwarte muziek, en de popmuziek, dus van blues, jazz, rock & roll, rhythm & blues, soul, funk, disco, en toen hip hop.

[M]: Maar is het nu nog steeds ‘zwart’ te noemen?

[R04]: Ja, zoals je met al die andere stijlen zag die ik net noemde, is ook hip hop opgepikt door de blanken, maar in essentie vind ik het nog steeds zwart, ja.

Drie respondenten van de vijftien respondenten geven ook aan dat hip hop niet slechts meer een zwarte subcultuur is, maar benadrukken ook dat er een kwaliteitsverschil is in de muziek. Volgens hen kunnen blanken wel participeren in hip hop, maar valt de kwaliteit op enkele uitzonderingen na, niet te vergelijken met de muziek van zwarte artiesten. Zij prijzen de hip hop van de zwarte artiesten bijvoorbeeld om hun betere muziekproducties door het gebruik van andere, betere samples en het feit dat zij ritmischer zijn dan blanke artiesten. Dit lijkt het bredere stereotype van zwarte mensen te verklaren wat ook buiten hip hop-muziek bestaat. Zo beschreef Ghandnoosh in haar onderzoek over authenticiteit in hip hop-dans ook dit verschil in gevoel voor ritme, waarbij al haar respondenten zich bij het beschrijven van dit verschil baseerden op huidskleur (2010).

Zoals hierboven vermeld, zijn de respondenten het er unaniem over eens dat hip hop niet meer slechts een subcultuur is voor de zwarte gemeenschap. Maar het feit dat blanke artiesten evenals artiesten van een andere etnische achtergrond luisteren naar hip hop-muziek en actief participeren in de subcultuur, betekent niet per definitie dat hip hop voor iedereen is weggelegd. Van de vijftien respondenten zijn er zes van mening dat hip hop inderdaad een genre voor iedereen is, maar de anderen vinden dat er toch wel 'iets' moet zijn waardoor iemand zich kan interesseren voor hip hop-muziek. De respondenten geven wel aan dat bepaalde nummers voor iedereen zijn weggelegd, omdat bijvoorbeeld de nummers die in de hitlijsten staan vaak een zangrefrein hebben waar iedereen zich in kan vinden. Tegelijkertijd geven ze wel aan dat de rauwere hip hop-variant een kleinere doelgroep heeft, en dat hip hop in dat opzicht wel een specifiek genre is. Om die tak van hip hop te kunnen luisteren en begrijpen, zo geven sommige respondenten aan, is het wel nodig om in ieder geval een bepaalde achtergrondkennis te hebben. Dit hoeft niet per se te maken te hebben met de opvoeding of achtergrond van de liefhebber. Respondent 11 zegt:

[R11]: Je moet óf een bepaald gevoel voor de muziek hebben, óf je moet een bepaalde street knowledge hebben. Want er zijn meerdere aspecten van hip hop, en je hoeft niet per se van de straat te komen. Je kunt ook uit Hillegersberg komen, en de muziek gewoon tof vinden omdat je de muziek tof vindt. Dat kan. Of misschien kom je juist uit een heel kunstzinnige familie, met allemaal dichters, en dan kan het je ook aanspreken, want dat is ook een aspect van hip hop. Dus ik denk dat je niet per se... Je hoeft in ieder geval niet per se van de straat te komen of zo.

Ook andere respondenten benadrukken dat hip hop een heel breed muziekgenre is, en dat nummers over zoveel verschillende onderwerpen kunnen gaan, dat er voor iedereen wel een bepaalde vorm van hip hop is die aanspreekt.

Bij het bespreken van de topiclijst in het hoofdstuk over de methode en onderzoeksopzet, heb ik vermeld dat ik naast de reguliere vragen ook een viertal citaten uit wetenschappelijke literatuur aan de respondenten heb voorgelegd om hun mening over te geven. Tijdens het coderen bleek dat de meningen over twee van deze citaten, namelijk nummers 1 en 3, toegewezen konden worden aan het aspect dat ik hier bespreek: de aard van het genre. Het eerste citaat luidt als volgt:

'Rap's contestations are part of a polyvocal black cultural discourse engaged in discursive "wars of position" within and against dominant discourses.' (Rose, 1994, p. 102)

Toen Rose in 1994 haar boek *Black Noise* schreef, waar dit citaat aan is ontleend, stond hip hop pas aan het begin van zijn opmars in de mainstream. Veel van de muziek die toen gemaakt werd, bestond inderdaad uit protesten tegen de dominante discoursen. Voorbeelden zijn groepen als Public Enemy of N.W.A. Naast het feit dat hip hop een grote ontwikkeling heeft doorgemaakt in de afgelopen 18 jaar, hebben blanke rappers bijna vanaf het begin van Nederlandse hip hop een belangrijke plek ingenomen. Met dit citaat probeerde ik van de respondenten te weten te komen of hip hop in Nederland ook eenzelfde functie vervult of heeft vervuld als Amerikaanse hip hop.

Van de vijftien respondenten zijn dertien respondenten van mening dat Nederlandse hip hop niet diezelfde functie vervult als het dat deed in Amerika, terwijl twee respondenten aangeven dat de 'wars of position' die Rose noemt intrinsiek met hip hop verbonden zijn, dus ook in Nederlandse hip hop. Een aantal respondenten geven wel aan dat ze denken dat het citaat ook niet meer, of in mindere mate, van toepassing is op Amerikaanse hip hop.

Respondent 15 verwoordt dit als volgt:

[R15]: Nou, ik denk dat de quote niet op Nederland van toepassing is, maar ik denk ook niet meer in Amerika. Ik denk dat hip hop inmiddels hét dominante discours is. Dat is het rare, als je kijkt naar de entertainmentindustrie en de entertainmentdollars, die worden daar verdiend. En de enige manier waarop... Kijk, dance is nu heel groot aan het worden in Amerika, maar ook vooral omdat het geadopteerd wordt door de grote hip hop-community. Omdat Lil' Jon een track maakt met Chuckie, en ik zie Afrojack en Jay-Z ook nog wel gebeuren. Dus ik denk

dat hip hop in Amerika op dit moment heel erg het dominante discours is. In ieder geval binnen de jeugdcultuur.

Het andere citaat dat bij dit aspect hoort, is de volgende:

'Among the list of accusations against hip hop as a viable art form is the criticism that the music is not "about" anything.' (Perry, 2004, p. 82)

Aangezien de respondenten bestaan uit hip hop-liefhebbers wilde ik met het noemen van dit citaat niet zozeer te weten komen of zij het ermee eens zijn, maar proberen te verklaren waarom hip hop als genre te maken heeft met dit vooroordeel. Maar liefst elf van de vijftien respondenten verklaren dit vanuit de onwetendheid en vooroordelen van de massa. Zij zijn van mening dat de massa slechts te maken krijgt met het stereotype van rappers, die in videoclippen laat zien hoeveel vrouwen, geld en auto's hij heeft. Daarbij heeft Perry tot op zekere hoogte gelijk, zegt Respondent 08:

[R08]: Maar, de mainstream, en de meest gedraaide muziek, en de muziek die ook door de labels wordt omarmd, is juist het gedeelte van de hip hop die nergens over gaat. Dus, het is logisch dat de meeste mensen denken van, nou, het gaat helemaal nergens over, behalve over drank, drugs en veel geld. Maar ik vind ook het grootste gedeelte van hip hop nergens over gaan. Alleen de muziek die ik luister gaat wel ergens over, en ik luister het juist daarom. Ik selecteer wat ik luister juist op datgene van, okay, dit gaat ergens over, hier kan ik wat mee, en hier hou ik van, weet je.

[M]: En wat de grote massa te horen krijgt is juist de hip hop die nergens over gaat?

[R08]: Ja, dat denk ik wel. Het is niet wat ik luister, in ieder geval.

De antwoorden die de respondenten gaven naar aanleiding van het citaat geven aan dat zij, hoewel ze het er zelf niet eens zijn, wel het onderscheid tussen mainstream en underground maken bij het verklaren ervan. Hieruit blijkt dat de dichotomie van mainstream en underground ook een rol spelen bij de non-muzikale aspecten van hip hop.

5.2.2 Globalisering van hip hop

Bij de globalisering van hip hop-muziek ontstonden er veel lokale varianten van het genre. Dit is een logisch gevolg, volgens Levy: de omstandigheden waarin jongeren zich wereldwijd

bevinden, verschillen van de Verenigde Staten en ook binnen de landen onderling. De context waarbinnen hip hop gemaakt wordt is dus anders, dus zal ook de muziek zelf anders klinken (2001, p. 137). Daarbij schrijven Hesmondhalgh en Melville ook dat er hip hop-varianten zijn waarin de Amerikaanse wortels niet zo sterk naar voren komen, en dat de oorsprong van de hip hop-cultuur in The Bronx dus niet te sterk benadrukt moet worden in het bestuderen en verklaren van deze varianten (2001, p. 106). Dit roept de vraag op in welke mate Nederlandse hip hop leunt op deze Amerikaanse wortels, en of er ook externe omstandigheden zijn die de muziek hebben beïnvloed.

In de gesprekken met de respondenten is er ook gesproken over hoeveel Amerikaanse invloeden Nederlandse hip hop bevat, met name in het kader van authenticiteit. Toch is ook globalisering ter sprake gekomen, en bevatten de interviews uitspraken van respondenten over bijvoorbeeld het ‘kopiëren’ van Amerikaanse hip hop, en in hoeverre Nederlandse hip hop-artiesten op de hoogte zijn van de geschiedenis van Amerikaanse hip hop. De respondenten horen in Nederlandse hip hop duidelijk Amerikaanse invloeden terug. Over de vraag of de Nederlandse artiesten die deze muziek maken ook bekend zijn met de geschiedenis van hip hop, of dat ze slechts de Verenigde Staten kopiëren, zijn de meningen onder de respondenten echter verdeeld. De groep die denkt dat de meeste hedendaagse Nederlandse rappers op de hoogte zijn van de geschiedenis van hip hop, zowel Amerikaans als Nederlands, is ongeveer even groot als de groep die denkt dat dit niet het geval is. Bij de rappers die wel weet hebben van de geschiedenis van hip hop, blijkt dit volgens de respondenten vooral uit de verwijzingen naar hun Amerikaanse collega’s in teksten, of Amerikaanse rappers die bijvoorbeeld tijdens een interview als inspiratie worden genoemd. Er is echter ook een groep rappers die vooral het Amerikaanse voorbeeld klakkeloos volgen zonder te beseffen waar hip hop eigenlijk vandaan komt, zo zeggen sommige respondenten. Dit hoeft echter geen probleem te zijn, zo zegt Respondent 05, want hip hop is ook ontstaan uit het namaken en hergebruiken van oudere muziekstromingen:

[R05]: Nee, rappers beginnen gewoon met rappen omdat ze iets leuk vinden klinken op de radio, en zo willen zij ook zijn. Zoals iedereen opgroeit en een voorbeeld hoort of ziet, op tv of op de radio, weet ik het waar... Dan wil jij ook zo zijn, en dan ga je dat ook doen. Maar dan hoef je niet heel de geschiedenis erachter te weten. En oude mannen gaan dan altijd zeggen, ‘ja, je moet wel de geschiedenis erachter weten om te weten waar je vandaan komt, en waar je naartoe gaat’, en ja, weet je het komt ergens ooit uit voort. Er is geen begin- of eindpunt, dus waarom zou je dan zo erg de geschiedenis moeten weten? Dat is altijd het mooie van de

jeugd, de jeugd is altijd superbrutaal, en die weten niet waar ze het over hebben, omdat ze zo onwetend zijn, maar juist door die onwetendheid ontstaan er weer nieuwe dingen. Dat is ook wel weer mooi, anders maak je honderd jaar hetzelfde, en dat moeten we natuurlijk ook niet hebben.

Een aantal hip hop-liefhebbers die ik heb geïnterviewd geven aan het jammer te vinden dat hip hop-muziek in Nederland deze kant op gaat: er lijkt een trend te ontstaan waarbij Nederlandse hip hop weer steeds meer naar het Amerikaanse voorbeeld toe trekt. Met het Amerikaanse voorbeeld bedoel ik in dit geval niet de hip hop van de jaren '90 of eerder, maar juist de muziek die nu populair is in Amerika. Respondent 15 geeft zijn toekomstvisie:

[R15]: Je zou kunnen zeggen, 'hip hop wordt minder goed', maar misschien is het wel een heel ander genre en een heel ander ding. Kijk, wat er nu gemaakt wordt, behalve dat er iemand staat te rappen heeft het echt geen reet meer te maken met wat ik luisterde toen ik er echt diep in zat. Dus denk ik, moet ik dan klagen dat er niks meer van mijn goede oude hip hop is overgebleven, of moet je gewoon accepteren dat alles een bepaalde tijd hot is, en dat er dan iets anders voor in de plaats komt? Misschien komt daar uiteindelijk weer iets nieuws uit voort wat ik dan weer wel heel tof vind, ik weet het niet.

Ook bij dit aspect valt één van de vier citaten die ik aan de respondenten heb voorgelegd in te delen:

'Heel wat analisten verklaren de globale populariteit van hip hop dan ook vanuit de aantrekkingskracht die ze uitoefent op jongeren die onderdrukt, uitgebuit of gediscrimineerd worden.' (Kuppens, 2007, p. 40)

Het citaat belicht een andere kant van globalisering van hip hop en verklaart de globale populariteit vanuit de protestrol van hip hop zoals die ook in het citaat van Rose naar voren komt (Rose, 1994, p. 102). De vraag aan de respondenten was of zij de populariteit van hip hop in Nederland ook zo zouden verklaren. Een negental respondenten is het in meer of mindere mate eens over de aantrekkingskracht van hip hop op jongeren die zich onderdrukt voelen. Maar, zegt een aantal van hen, die heeft niet per se te maken met etniciteit en des te meer met leeftijd. In de puberteit, een leeftijd waarop veel jongeren naar hip hop beginnen te luisteren, is er voor veel van hen altijd een gevoel dat ze zich onderdrukt, uitgebuit of

gediscrimineerd voelen. In die zin kunnen een aantal respondenten zich wel vinden in het toepassen van het citaat op de Nederlandse situatie. De overige zes respondenten zijn het hier echter mee oneens. Volgens één van hen is het citaat niet van toepassing op Nederland, in ieder geval niet op alle jongeren:

[R14]: Nou, daar heb ik dus nooit last van gehad. Dit is denk ik echt meer de Amerikaanse cultuur van hip hop dan de Europese. Of de westerse zelfs.

[M]: Maar in die quote staat dat het wereldwijd zo 'n grote populariteit heeft vanwege die aantrekkingskracht op jongeren die zich zo voelen. Maar denk je dat het dan in Nederland ook een extra aantrekkingskracht heeft op die jongeren?

[R14]: Omdat ze worden uitgebuit? Ik weet niet, moeilijk. Ik denk echt, als jongere in Nederland heb je het best wel makkelijk, zeg maar. Ik heb me nou nooit onderdrukt of uitgebuit gevoeld of zo. En ja, ik denk dat dit meer persoonlijk is dan voor een heel land. Ik denk dat de helft van de mensen dit wel heeft en de andere helft misschien niet. Tenminste, ik luister niet naar hip hop omdat ik onderdrukt of uitgebuit ben, of gediscrimineerd. Ik ben er gewoon ingegroeid, en het is gewoon een soort bloed.

Uit verschillende wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat de globalisering van hip hop gepaard gaat met het succes ervan bij etnische minderheden in een bepaald land. Zo schrijft Bennett bijvoorbeeld dat een subcultuur vaak ontstaat bij de lage onderklasse die in slechte sociale en economische omstandigheden leven (1999, p. 601). Hij noemt Frankfurt, waar hip hop het eerst populair werd bij de Turkse jongeren in de stad. De antwoorden van de respondenten zijn echter niet te verklaren vanuit hun eigen etnische achtergrond. Zeven van de vijftien respondenten zijn niet blank, maar met betrekking tot het citaat zijn hun antwoorden niet terug te leiden op hun etnische achtergrond.

5.2.3 Reputatie van Amerikaanse hip hop

In dit gedeelte ga ik verder in op de reputatie van Amerikaanse hip hop. Tijdens de interviews kwam dit onderwerp ter sprake, omdat ik erachter wilde komen hoe zij de reputatie van Amerikaanse hip hop op dit moment ervaren. Daarbij wilde ik ook uitzoeken hoe volgens hen de reputatie van Amerikaanse hip hop was in de periode van het ontstaan van het genre.

Hoewel hip hop als subcultuur is ontstaan in en zich in eerste instantie verspreidde door de armere wijken van New York City, begonnen elementen als rap en breakdance vooral als entertainment van het publiek op buurtfeesten. De slechte reputatie die hip hop later kreeg,

was vooral te danken aan artiesten die begonnen te rappen over bijvoorbeeld hun criminele activiteiten en minachting voor vrouwen. Wat de respondenten betreft, zijn er slechts twee die denken dat de reputatie van hip hop in Amerika in het begin goed, of in ieder geval niet negatief was. Respondent 07 is van mening dat er in de beginperiode nog helemaal geen sprake was van slechte invloeden:

[R07]: Ik denk dat iedereen toen het wel leuk vond. Toen was er veel gezelligheid, en dat er wat gebeurde in de buurt, en, nou, ik denk eigenlijk dat er op dat moment wel heel positief naar gekeken werd. Tenminste, ik zou me niet kunnen indenken waarom er negatief naar gekeken zou worden.

De andere respondenten zijn echter zonder uitzondering van mening dat hip hop in het begin al een slechte reputatie had, en met verschillende redenen. Zo zijn er een paar respondenten die de toon van de muziek noemen: die was volgens hen agressief, druk en boos. Daarbij wordt ook gezegd dat hip hop niet met open armen werd ontvangen, maar verschillende respondenten denken ook dat hip hop als een tijdelijke rage werd gezien, iets wat wel zou overvliegen. Een paar respondenten zijn ook van mening dat men in die tijd al bang was voor de negatieve invloed die hip hop zou hebben op de jeugd.

Dit staat in schril contrast met de positie die hip hop tegenwoordig heeft in de Verenigde Staten. Alle respondenten beamen dat hip hop is toegetreden tot de mainstream, en dat het niet meer te vergelijken is met hoe mensen vroeger tegen de muziek aan keken. De meeste respondenten zijn van mening dat de reputatie van hip hop is verbeterd, omdat de nummers die worden uitgebracht bijvoorbeeld simpeler zijn. Eén van hen noemt de Amerikaanse hip hop van nu bijvoorbeeld ‘meezingmuziek’. Juist omdat de mainstream-hip hop het enige is waar het grote publiek aan wordt blootgesteld, is het imago van hip hop verbeterd, ondanks het feit dat het soort hip hop waardoor de reputatie volgens de respondenten eerst slecht was, nog steeds wordt gemaakt. Slechts drie respondenten denken dat de reputatie van Amerikaanse hip hop alleen maar is verslechterd sinds de beginperiode. De voornaamste redenen die zij noemen is dat rappers zich nog steeds blijven profileren als ‘gangsta’, en de onderwerpkeuze van de meeste hip hop, namelijk geld, drank, drugs en vrouwen.

Het laatste citaat dat ik tijdens de interviews heb voorgelegd, komt uit het werk van Grunitzky, en komt het best tot zijn recht binnen dit aspect van de non-muzikale verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop:

'French hip hop continues to grow into a self-sufficient culture, one in which American attitudes are now deemed inappropriate and far removed from French realities.' (Grunitzky, 1998)

Ik heb ervoor gekozen om dit citaat binnen dit aspect te bespreken, omdat het in essentie om de reputatie van Amerikaanse hip hop bij een ander land gaat. Frankrijk was één van de eerste Europese landen waar hip hop als muziekgenre en als subcultuur werd opgepikt, en had dus in zekere zin een voorsprong op Nederland. Met het voorleggen van dit citaat aan de respondenten wilde ik erachter komen of zij vinden dat de hip hop-cultuur van Nederland ook zelfvoorzienend is geworden of aan het worden is.

Het grootste gedeelte van de respondenten is het eens met het citaat, en vindt inderdaad dat de Nederlandse scene nog wel bezig is om zelfvoorzienend te worden, maar zeker die richting op gaat. Negen van de respondenten zien dat Nederland dezelfde richting heeft gevolgd als Frankrijk dat deed. Zes van de respondenten daarentegen vinden dat Nederland nog steeds erg naar de Verenigde Staten kijkt als grote voorbeeld, waarbij een aantal van hen zelfs een tegenovergestelde ontwikkeling claimen te zien, namelijk dat Nederland steeds meer juist kijkt naar het Amerikaanse voorbeeld, en dus minder zelfvoorzienend wordt. Hierboven sprak ik over respondenten die de kwaliteit van Amerikaanse hip hop zowel productiematig als tekstueel hoger vinden dan die van Nederlandse hip hop. Er is echter geen sterk verband te vinden tussen de respondenten die dat antwoord gaven met de antwoorden over de voorbeeldfunctie van de Verenigde Staten voor Nederlandse hip hop. Respondent 08 is van mening dat hoewel de Franse situatie meer op de Amerikaanse lijkt, hun hip hop toch meer een eigen kant op is gegaan dan de Nederlandse:

[R08]: ...ik denk dat als je een vergelijking moet maken tussen als land zijnde Nederland en Frankrijk, dat Frankrijk meer in de buurt komt van de Amerikaanse situatie dan Nederland. Als je kijkt hoe de ban-lieu's daar in elkaar zitten, en hoe grote groepen Algerijnen, Afrikanen, en ook autochtone Fransen worden weggezet in verschrikkelijke buurten, buiten de verzorgingsstaat, dan denk ik dat zij zichzelf ook wel... Ik bedoel, ze hoeven zich niet te vergelijken met Amerika, want ze hebben het zelf al.

[M]: En in Nederland?

[R08]: Nee, in Nederland wil iedereen juist doen alsof ze Amerikaan zijn, omdat ze te weinig praatjes hebben eigenlijk. Ze kunnen te weinig aanspraak maken op dat het overal zo slecht

is, er zijn weinig plekken in Nederland waar het zo verschrikkelijk is als in sommige ghetto's en ban-lieu's.

5.2.4 Reputatie van Nederlandse hip hop

Bij dit aspect kijk ik naar de ervaring van de respondenten met de reputatie van hip hop in Nederland. Omdat zij zelf liefhebbers van Nederlandse hip hop zijn, is er bij het interviewen ook op gelet dat zij hun persoonlijke mening over Nederlandse hip hop gescheiden hielden van hun perceptie van de reputatie bij buitenstaanders of niet-leden van de Nederlandse hip hop-gemeenschap.

De respondenten denken dat Nederlandse hip hop bij het grote publiek inmiddels wel een goede reputatie heeft opgebouwd. Respondent 06 denkt dat hip hop in Nederland ook nooit een slechte reputatie heeft gehad, maar dat er überhaupt niet echt een reputatie was, omdat hip hop simpelweg nog niet bekend genoeg was. Hier beschrijft hij hoe muzikzender The Box heeft bijgedragen aan die reputatie:

[R06]: Ja, vroeger was het eigenlijk gewoon nog niet heel erg bekend. En ik denk dat het mondjesmaat bekender is geworden. Maar toch inderdaad wel door mensen die niet die straatthema's hebben genomen, maar juist die andere kant, weet je wel. Dat nummer van Diggy Dex, dat Slaap Zacht, weet je wel, dat is ook een liefdesnummer. [...] Vroeger had je The Box... The Box heeft voor Nederlandse hip hop heel veel betekend omdat daarin uiteindelijk de massa een stem kreeg. Op dat moment was YouTube nog niet echt bereikbaar. Dus toen had je The Box, en dat was in grootstedelijke gebieden echt bijna een hip hop-zender, omdat je die platen kon aanvragen. En dat werd ook gewoon heel veel gedaan. En dan zie je dus dat dat verandert, en dat er dan echt een stroming ontstaat. Ik denk dat dat aan het einde van de jaren '90 best wel belangrijk is geweest.

Zoals gezegd, is de reputatie van Nederlandse hip hop volgens de respondenten dus redelijk goed. Ze noemden tijdens de interviews een aantal dingen waar ze dat uit afleiden, bijvoorbeeld het feit dat hip hop steeds vaker in de hitlijsten terug te zien is. De respondenten noemen rappers die in televisieprogramma's zitten, de 'lieve' rapmuziek van Gers Pardoel en die aanwezigheid in de hitlijsten tekenen dat hip hop in Nederland definitief is toegetreden tot de mainstream cultuur. Hieruit kan, afgaande op de antwoorden van de respondenten, worden afgeleid dat Nederlandse hip hop gewoon nog niet bekend was bij een groot publiek toen de

muziek nog harder was, en het genre nog kans maakte om eventueel een slecht imago te verwerven.

Een tweetal respondenten geeft echter wel aan dat hip hop in hun vrienden- en kennissenkringen nog niet geaccepteerd is als zijnde een ‘normaal’ muziekgenre, en zij moeten zich dan ook regelmatig verdedigen voor hun muzieksmaak. Respondent 04, die van Nederlandse afkomst is, legt uit:

[R04]: Ja, onder bepaalde groepen ben je al heel snel een zogenaamde wigger, eigenlijk. Het is wel zwarte muziek, het is muziek van minderheden, en als je niet tot die minderheid behoort en je luistert naar die muziek, dan moet je wel altijd jezelf verantwoorden. ‘Waarom luister je dat? Je wilt toch zeker niet een onderdeel van die minderheden vormen, of erbij horen?’ of zo.

[M]: Ook al zijn in Nederland blanke rappers over het algemeen wel geaccepteerd?

[R04]: Ja, die zijn wel geaccepteerd, maar in de cirkels waarin ik vertoef is het toch... Moet je altijd wel even tekst en uitleg geven. Niet altijd, maar er zijn wel mensen, dat is tenminste mijn ervaring.

[M]: En kijken mensen dan anders tegen jou aan, als je jezelf bestempelt als hiphopper?

[R04]: Goede vraag, weet ik niet. Ik heb wel eens de opmerking gekregen van, ‘jij luistert zeker naar hip hop zodat je na de colleges even dom kan doen’. Misschien dat ze in dat opzicht anders naar me kijken, maar nee, niet dat ik weet.

Hoewel hip hop in Nederland zoals gezegd populairder wordt en steeds vaker in de hitlijsten te zien is, blijkt uit het antwoord van deze respondent dat de muziek in bepaalde kringen nog steeds een negatieve reputatie heeft. Tegelijkertijd valt uit zijn antwoord af te leiden dat hij binnen zijn netwerk één van de weinigen is die naar hip hop luistert, en dat hij ondanks zijn liefde voor de muziek niet tot de subcultuur behoort. Toch lijkt de respondent niet erg veel last te hebben van dit feit. Voor hem geldt in ieder geval dat hip hop niet per se subcultuur-gerelateerd is.

5.2.5 De ‘scene’

De ‘scene’ is een verzamelwoord voor de gemeenschap waarbinnen hip hop-artiesten en liefhebbers zich begeven. Het is niet gemakkelijk een exacte definitie voor het woord te geven, maar het is een overkoepelend begrip en eenieder die tot de gemeenschap behoort, weet wat ermee bedoeld wordt. Natuurlijk is het voor de respondenten niet gemakkelijk om te spreken over de Amerikaanse scene, omdat ze daar niet toe behoren. Dit aspect richt zich dan

ook vooral op de Nederlandse hip hop-scene. Ik bekijk hoe de respondenten de Nederlandse hip hop-scene beschrijven, welke rol de scene speelt bij het verspreiden van hip hop bij het grote publiek, en of de respondenten zichzelf tot de Nederlandse scene vinden behoren.

Ten eerste is het van belang om te weten hoe Nederlandse hip hop-fans de scene in Nederland beschrijven. Een aantal meningen komen meerdere malen naar voren, en het is duidelijk dat er binnen de respondenten een onderscheid bestaat tussen optimisten en pessimisten. Zes respondenten noemen expliciet de groei waaraan de Nederlandse hip hop-scene op dit moment onderhevig is, en één van hen noemt de Nederlandse scene zelfs, hoewel kleiner, interessanter dan de Amerikaanse. Respondent 12 beschrijft de Nederlandse hip hop-scene als:

[R12]: Als levendig. Zeker een aantal jaar geleden. Ik kom zelf uit Amersfoort, dus daar was het sowieso best wel levend. Maar er zijn heel veel blanke Nederlanders, en jongeren, die rappen. En dat vind ik wel heel gaaf. Het is een meer levendige scene dan de rockscene, denk ik. En ik weet niet of het nou zo 'n groot exportproduct is, dat weet ik eerlijk gezegd niet. Niet zoals onze DJ's natuurlijk. Maar ik denk dat het op dance en op house na wel een van de meest vruchtbare genres is in Nederland.

Aan de kant van de pessimisten komt naar voren dat de hip hop-scene in 'sluimerstand' is, zoals één van de respondenten dat verwoordt. Anderen zeggen dat het binnen de scene wederom vooral gaat om het kopiëren van het Amerikaanse voorbeeld, en dat het een club voor de elite is, waarbij de rappers hun territorium proberen te verdedigen.

Drie van de respondenten zien in de scene een tweedelig tussen de commerciële scene en de niet-commerciële rappers. Dit suggereert dat er wellicht een scheiding bestaat tussen verschillende scenes in Nederland is. Wanneer er werd doorgevraagd over de mogelijkheid van meerdere hip hop-scenes binnen één land, gaven maar liefst elf mensen een positief antwoord. De meeste respondenten zien echter niet alleen een verschil tussen een commerciële en niet-commerciële scene, zij maken een onderscheid tussen de verschillende steden in Nederland waar hip hop erg leeft. De Rotterdamse hip hop-scene is bijvoorbeeld een andere dan de Amsterdamse, volgens deze respondenten. Respondent 13 zegt:

[R13]: Zeker, ja. Als je kijkt naar de steden waarin hip hop geconcentreerd zit in Nederland, in mijn beleving heb je Zwolle, en dat is een heel andere tak dan wat er in Eindhoven gebeurt. En in Amsterdam heb je weer een andere. En in Rotterdam heb je ook een paar van die

gangster hip hop-figuren. Dus ik denk wel dat het heel plaatsgebonden, en dat er sowieso wel verschil in zit, zeker.

[M]: Dus je denkt dat die verschillende scènes verbonden zijn aan de verschillende steden, zeg maar?

[R13]: Ja, daar geloof ik heel sterk in.

Sandvoss schrijft dat fans het gebruik van dit woord om henzelf te beschrijven vaak vermijden (2005, p. 9). Wanneer aan een hip hop-liefhebber wordt gevraagd of hij zichzelf tot een scene vindt behoren, is dit vrijwel dezelfde vraag. Het is dan ook niet verwonderlijk dat negen van de elf respondenten aan wie gevraagd is of zij zichzelf tot de Nederlandse scene rekenen, dit negatief beantwoorden. Respondent 01 was voorheen wel een onderdeel van de scene, zo zegt hij, maar tegenwoordig rekent hij zich er niet meer toe:

[R01]: Ja... Niet echt onderdeel als in, dat je alle concerten, optredens afgaat van hip hop artiesten, wat ik wel lange tijd heb gedaan, en nu wat minder, moet ik eerlijk zeggen. Want als ik daar nu heen ga, zie ik ook jonge, jongere mensen, eigenlijk kinderen die daar ook zo gekleed bij lopen als hun favoriete artiest. En die noem ik, die zitten in de scene. En ik dan misschien niet echt meer. Maar dan bedenk ik me wel, als je het over hip hop hebt, dan denk ik dat ik wel... Ja, hoe zeg je dat, zonder raar of arrogant over te komen, dan denk ik van, jongens, ga eens naar echte hip hop luisteren en echt naar de basis van hip hop. En dan weet ik daar wel wat over - niet alles - maar wel meer. En die mensen die nu denken in de scene te zitten niet.

5.3 Verschillen in termen van authenticiteit

Zoals ik al een aantal malen heb benadrukt, speelt het concept van authenticiteit een belangrijke rol bij de ervaring van muziek. Volgens Tetzlaff kwam het belang van authenticiteit voor het eerst naar voren in rockmuziek van de jaren '60 van de twintigste eeuw (1994, p. 96). Authenticiteit is een veelbesproken onderwerp in de wetenschappelijke literatuur over muziekbeleving, en het concept kwam in de interviews die ik heb afgenomen dan ook veelvuldig naar voren. In paragrafen 6.1 en 6.2 beantwoord ik de deelvragen die ik heb gesteld over de muzikale en non-muzikale verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop. Het concept van authenticiteit in hip hop-muziek, en in muziek in het algemeen, kan zich in beide velden uiten. Daarom, en om de reden die ik hierboven reeds noem, heb ik voor het concept een aparte deelvraag opgesteld. Deze luidt:

Hoe ervaren Nederlandse hip hop-liefhebbers het verschil tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop in termen van authenticiteit?

Hoewel authenticiteit binnen muziek ook een breed onderwerp is, is het binnen het kader van deze thesis meer afgebakend dan de andere twee deelvragen. Ik heb binnen deze deelvraag drie punten van aandacht kunnen afleiden uit de interviews, die ik achtereenvolgens bespreek in de volgende deelparagrafen: ‘Echte’ hip hop’, ‘belang van authenticiteit’ en ‘verschil in authenticiteit tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop’.

5.3.1 ‘Echte’ hip hop

In deze deelparagraaf beschrijf ik hoe Nederlandse hip hop-liefhebbers aankijken tegen het concept van authenticiteit, en wat zij authentieke hip hop vinden. Uit de interviews blijkt dat de respondenten zeer verschillende definities hanteren voor wat authenticiteit in hip hop-muziek inhoudt, maar grofweg zijn zij aan de hand van hun meningen in te delen in twee groepen. Ten eerste is er de groep die zich bij het bepalen van authenticiteit slechts baseert op de muziek zelf. Voor hen is het belangrijk dat de muziek zelf authentiek is, wat zij ‘echte hip hop’ noemen. In dit opzicht zou deze groep respondenten, die bestaat uit zes personen, beschouwd kunnen worden als de puristen, mede omdat zij bij het bepalen van authenticiteit erg teruggrijpen op de basis van hip hop: goede teksten over rauwe beats. Respondent 09 verwoordt dit zo:

[R09]: Ja... Hip hop is echt als het gewoon simpel blijft, zeg maar als er niet teveel poespas om een beat wordt gemaakt, dat het gewoon makkelijk één loop is. Live gezien is het heel erg een DJ die nog steeds met twee MC's, of ik weet niet hoeveel, gewoon die band hebben, en dat je het ziet, en het meemaakt, en dat iedereen denkt 'zij gaan zo goed samen'. Dat vind ik heel erg echt hip hop. En ook als ik het zeg maar hoor, of thuis luister, dan gaat het mij om een flexe beat, niet teveel verschillen erin, en een goed verhaal wat erop zit, dat vind ik voor mij wel echt hip hop.

Waar één van de respondenten uit de ‘puristen’-groep zich nog beklaagde over het feit dat artiesten zich teveel bezig houden met presentatie en uiterlijkheden, is de presentatie van een artiest voor de tweede groep die ik heb onderscheiden juist belangrijk. Bij hen draait het vooral om hoe een artiest overkomt en dat hij een verhaal heeft wat met het publiek gedeeld

moet worden. Wat de teksten in de muziek betreft: die moeten vooral ergens over gaan. Respondent 05 beschrijft hoe hij het bepalen van authenticiteit vooral een gevoelskwestie vindt:

[R05]:: Of iedereen zegt 'keep it real', maar ja, wat is dat nou? Bij sommige mensen dan luister je ernaar en denk je van, ja, jij bent zo 'n phony, nep, en bij sommige mensen komt het wel aan. Dat vind ik zo mooi, bijvoorbeeld bij Drake, daar komt wel alles aan, omdat hij zo supereerlijk is. Terwijl sommige anderen zeggen ook dat ze eerlijk zijn, en dan komt het helemaal niet aan omdat je maar gewoon een gevoel hebt dat ze niet eerlijk zijn. Dus dat vind ik echt een heel moeilijke vraag om te beantwoorden, ik denk ook niet dat ik die kan beantwoorden. Het is gewoon heel snel een ja-of-nee gevoel, als je naar de muziek luistert.

[M]: Dus een gevoelskwestie?

[R05]:: Het is een gevoelskwestie, en dan kan je daar inderdaad urenlang over praten, maar laten we dat maar niet doen.

Een ander belangrijk begrip dat in de context van authenticiteit in de hip hop-subcultuur vaak naar voren komt, is 'sell-out'. Rappers die zich in het begin van hun carrière in de underground-scene begeven, krijgen na het tekenen van een platencontract bij een groot label vaak het verwijt van hun fans een 'sell-out' te zijn: door te tekenen bij een groot label verliezen ze hun artistieke geloofwaardigheid. Solomon schreef al dat het bij hip hop-artiesten uit Istanbul belangrijk is dat hun muziek niet via de commerciële wegen verspreid is, om hun status van authenticiteit te garanderen (2005, p. 4). Door middel van de interviews die ik heb afgenomen, is duidelijk geworden dat de respondenten het hier grotendeels mee oneens zijn. Slechts drie van de vijftien respondenten beamen dat een artiest zijn authenticiteit, of op zijn minst enige geloofwaardigheid verliest wanneer hij een groot contract ondertekent. Twee van deze respondenten noemen het feit dat ze een breder publiek willen bereiken (en dus rijk willen worden met hun muziek) een reden om hun geloofwaardigheid te verliezen.

Respondent 08 vindt dat de muziek 'te gemakkelijk' wordt als een artiest een contract krijgt:

[R08]: ...als het allemaal klopt, dan klinkt het ook perfect. En ja, ik hoor dat liever dan Kanye West die rapt over... Kijk, Through the Wire, dat was gewoon echt eerlijk, hij rapt over zijn auto-ongeluk, bijna dood, dat is een tof nummer. Maar als hij daarna gaat rappen over, oh, ik ben zo rijk en ik heb zoveel geld, en ik ga een avondje stappen in Parijs, ja, dat hoef ik niet te horen joh.

[M]: Maar zijn er wel voorbeelden van artiesten die dat wel goed combineren, rijkdom en...?

[R08]: Nee, ik denk het niet. Zodra je eigenlijk rijk bent... Ik vind Snoop altijd nog een van de weinigen, maar die is ook niet zo pretentius, dat hij opschept. Hij is gewoon nog steeds een oude gare stoner, en zo maakt hij zijn muziek, weet je. Je moet wel een beetje dicht bij jezelf blijven.

Elf van de vijftien respondenten is bijvoorbeeld van mening dat er niets verandert aan de authenticiteit van een artiest wanneer hij bijvoorbeeld een platencontract bij een groot, commercieel label tekent. Een mening die een aantal keren naar voren komt is dat er geen reden voor een artiest is om geen geld te verdienen met zijn muziek, wanneer hij de mogelijkheid heeft. Daarnaast noemen een aantal van hen juist het feit dat de rappers een breder publiek willen bereiken een positieve ontwikkeling, terwijl dit voor twee respondenten juist een verlies van authenticiteit betekent:

[R03]: ... ik vind dat niet per se verkeerd, want ik denk dat namelijk ook dat een kunst is. Om iets te maken... Want ik denk dat je als artiest, ik weet niet hoe het is om artiest te zijn hoor, maar ik denk dat op het moment dat je muziek maakt zeker... Natuurlijk maak je wat je zelf tof vindt, maar ik denk dat het deels ook wel in je hoofd meespeelt dat je het ook tof vindt dat de mensen die naar jouw muziek luisteren, de liefhebbers van jouw muziek, het ook echt tof vinden. En als jij een vrij groot en breed publiek aanspreekt, dan is het volgens mij ook een kunst om iets te maken wat zij eigenlijk allemaal wel tof vinden. Dus ik vind niet dat je jezelf daarmee verloochent of zo.

5.3.2 Belang van authenticiteit

Hierboven wordt duidelijk hoe de respondenten bepalen wat zij authentieke hip hop vinden, en of zij vinden dat een artiest inlevert aan authenticiteit wanneer hij met zijn muziek de mainstream in gaat. Dit bleek voor het grootste deel van de respondenten niet het geval, wat de vraag oproept of zij die authenticiteit daadwerkelijk heel erg belangrijk vinden bij de hip hop die zij luisteren. Uit de interviews blijkt dat authenticiteit voor de respondenten wel degelijk belangrijk is: tien van de vijftien geven aan hierop te letten bij de hip hop waar zij naar luisteren, tegenover vijf die er niet of nauwelijks waarde aan hechten. De redenen voor de keuzes van de respondenten zijn desondanks wel verschillend. De respondenten die wél waarde hechten aan de authenticiteit van de artiesten waar ze naar luisteren, vinden dat hij vooral een eigen karakter moet hebben, wat hem onderscheidt van andere artiesten:

[R14]: Dat is ook een beetje dat elke artiest zijn eigen persoonlijke flow heeft. Als je kijkt naar Busta Rhymes, al zijn albums, al zijn muziek vind ik authentiek, omdat het dezelfde lijn van kwaliteit er door heeft. Maar ik denk niet dat je op het debuutalbum van Nederlandse artiesten gelijk al die kwaliteit ziet die ze over vier albums hebben, als je dan bijvoorbeeld kijkt naar Brainpower of zo. Het eerste album is heel anders qua inhoud, qua hardheid, qua kwaliteiten van de nummers en de teksten en zo, dan dat je naar zijn latere albums kijkt.

Een andere respondent die het belang van authenticiteit in hip hop onderkent, zegt dat hij het bovenal belangrijk vindt dat een artiest gelooft in zijn muziek en dat hij dat uitdraagt. Voor hem is dat de maatstaf waaraan hij authenticiteit bepaalt. Precies dezelfde reden gebruikt een respondent uit de andere groep van vijf om te verklaren waarom authenticiteit juist niet belangrijk is:

[R06]: Ik vind dat niet echt een issue, weet je, nee. Zolang mensen maar geloven in wat ze doen, dat vind ik belangrijk. Ik heb mijn bedenkingen bij mensen die hip hop uitbuiten. Dat vind ik kut. En dat vind ik niet tof. Maar er zijn echt wel genoeg artiesten die hits scoren met nummers waar ze gewoon veel tijd in hebben gestoken, en dat vind ik tof. En dan maakt het mij niet uit commercieel is, of niet.

Wat in dit citaat opvalt, is dat Respondent 06 authenticiteit of het ontbreken daarvan, gelijkstelt aan de mate van commercialiteit. Hoewel ik van de vijftien respondenten een goed beeld heb gekregen over hoe zij authenticiteit bepalen in hip hop-muziek, en of die authenticiteit voor hen belangrijk is in de muziek die zij luisteren, is het lastig om deze gegevens te generaliseren. In ieder geval is het duidelijk dat authenticiteit tijdens de interviews een veel en graag besproken onderwerp was voor de respondenten, ongeacht of ze het concept hanteren bij het beoordelen van de hip hop waar zij naar luisteren.

5.3.3 Verschil in authenticiteit tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop

Het laatste aspect dat ik in het kader van authenticiteit bespreek, is het verschil in authenticiteit tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop. Zoals ik hier boven heb besproken, vindt een groot deel van de respondenten het belangrijk dat de muziek waar zij naar luisteren, authentiek is. Aangezien zij allen zowel naar Amerikaanse als Nederlandse hip hop luisteren, beschrijf ik in dit gedeelte hoe zij dit verschil ervaren. Tijdens de eerste interviews kwam ik

erachter dat het meten van deze authenticiteit eigenlijk in twee delen uiteen valt, er vanuit gaande dat authenticiteit wordt bepaald aan de hand van de muziek zelf. Ten eerste is er de vraag of respondenten Amerikaanse of Nederlandse hip hop authentiek vinden, en ten tweede kan gekeken worden binnen Nederlandse hip hop. Is deze authentiek wanneer het meer op het Amerikaanse voorbeeld lijkt, of juist authentiek als de muziek een typisch ‘Nederlands’ geluid heeft?

Op de eerste vraag antwoordt een meerderheid van de respondenten dat hip hop uit de Verenigde Staten authentiek is, en dan voornamelijk omdat het daar ontstaan is. Zo zegt Respondent 11:

[R11]: Puur omdat het daar is ontstaan, zou ik zeggen Amerikaanse hip hop. Ik bedoel, iets wat daar zijn oorsprong heeft, is eerder authentiek. Het is niet dat ze Chinezen hebben nagedaan of zo. Maar tegelijkertijd zijn er nu heel veel rappers, die volgelingen zijn van andere grondleggers, of van volgelingen van die grondleggers, dus uiteindelijk zijn er nu ook genoeg rappers in Amerika die niet authentiek zijn naar mijn inzicht. Maar hier in Nederland heb je authentieke rappers, maar ook een heel groot deel... Want Nederland heeft natuurlijk ook weer zijn eigen stijl ontwikkeld, het is niet van, iedereen moet Amerika nadoen en die zijn dan weer authentiek, maar ik denk dat er ook heel veel zijn die... Net zoals die Bijlmerrappers, die kijken gewoon naar Amerikanen en die vind ik dan weer helemaal niet authentiek.

De drie respondenten die van mening zijn dat Amerikaanse hip hop juist minder authentiek is dan Nederlandse, noemen als reden voor het feit dat Amerikaanse hip hop te mainstream is geworden, en heeft ingeboet aan authenticiteit, terwijl de Nederlandse scene juist nu groeit en bloeit.

Het tweede punt binnen dit aspect is authenticiteit binnen Nederlandse hip hop. Zoals ik hierboven al beschreef, is het de vraag of hip hop-liefhebbers deze authentiek vinden wanneer deze lijkt op het Amerikaanse voorbeeld, omdat hip hop in Amerika is ontstaan, of juist als hip hop een eigen, Nederlands klinkende stijl heeft. Uit de interviews blijkt dat twaalf van de vijftien respondenten Nederlandse hip hop authentiek vinden wanneer het een eigen, Nederlands geluid heeft. Een voorbeeld hiervan dat meerdere respondenten noemen is Opgezwolle. Volgens de respondenten is in hun muziek wel te horen dat de rapstijl van Amerikaanse rappers is overgenomen en in het Nederlands is vertaald, maar dat de producties

wel een typisch Nederlands geluid hebben. Aan de andere kant is het ook moeilijk om een ‘Nederlands geluid’ te beschrijven, zo vindt ook Respondent 05:

[R05]: Nou, dat is natuurlijk ook een leuke discussie, want je bent authentieker als je gewoon je eigen geluid maakt. Maar ja, een eigen geluid maken, een geluid is altijd op iets gestoeld. Dus ja, een Nederlands geluid moet altijd ergens vandaan komen, dus waarschijnlijk zit daar ook een heel groot gedeelte Amerikaans geluid in. Maar ja, een Nederlands geluid, wat is dat dan? Ik zou het niet weten, is Bløf een Nederlands geluid? Het is een grote band, maar die hebben volgens mij ook... Ja, ik weet niet wat een Nederlands geluid in hip hop is, eigenlijk.

Slechts twee respondenten zijn van mening dat bij het maken van Nederlandse hip hop rekening gehouden zou moeten worden met het Amerikaanse voorbeeld en de Amerikaanse ‘regels’. Wat dat betreft is er veel veranderd sinds 2001, toen Wermuth een Nederlandse rapper citeerde, die het belangrijk vond om te rappen met Amerikaanse straattaal, omdat hip hop een Amerikaans genre is en omdat dat nu eenmaal de ‘regels’ waren (2001, p. 153).

Hoofdstuk 6 – Conclusie en reflectie

6.1 Samenvatting

Wetenschappelijk onderzoek over hip hop heeft zich over de afgelopen jaren vooral gericht op de productiekant van de muziek, de geschiedenis van hip hop binnen de Verenigde Staten en de globalisering waar hip hop mee te maken heeft gehad. Slechts enkele onderzoeken behandelen de oorzaken en gevolgen van de globalisering en lokalisering van hip hop aan de receptiekant van het spectrum. Een van deze onderzoeken komt van de hand van Bennett, die vaststelde dat hip hop in Duitsland in het begin vooral populariteit vergaarde onder de jonge immigranten (1999). Ook schreef hij dat de geschiedenis van hip hop als culturele uiting voor de arme, zwarte bevolking in New York het succes in andere landen verklaart, omdat de muziek geschikt is voor het behandelen van specifieke problemen waar de immigranten mee te maken hebben (Bennett, 1999, p. 77). Ook Kuppens (2007) noemt verscheidene onderzoeken die de globale populariteit van hip hop verklaren aan de hand van ‘de aantrekkingskracht die ze uitoefent op jongeren die onderdrukt, uitgebuit of gediscrimineerd worden’ (p. 40).

In Nederland was er, voor zover mij bekend, tot op heden nog geen wetenschappelijk onderzoek verricht naar de receptie van hip hop, Amerikaans of Nederlands, onder Nederlandse luisteraars. Met dit onderzoek heb ik dan ook als doel gesteld om de receptie onder Nederlandse hip hop-liefhebbers te beschrijven en verklaren. De onderzoeksvraag was als volgt:

Hoe ervaren Nederlandse hip hop-liefhebbers het verschil tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop?

Bestaande literatuur wordt binnen kwalitatief onderzoek voornamelijk gebruikt om richting te geven aan het onderzoek en om de onderzoeker een duidelijk idee te geven over de data die

hij wil verzamelen. Deze zogenaamde bottom up-methode heeft als gevolg dat er uit de bestaande literatuur geen hypothesen worden afgeleid die door middel van de data getoetst worden (Boeije, 2005, p. 262). In het hoofdstuk met het theoretisch kader heb ik verscheidene wetenschappelijke literatuur gebruikt die belangrijk zijn voor het beantwoorden van mijn onderzoeksvragen en een richting gaven aan de uiteindelijke samenstelling van de topiclijst.

Omdat het voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen kennis van de geschiedenis erg belangrijk is, bespreek ik de geschiedenis van hip hop van het allereerste begin in de jaren '70 met pioniers als DJ Kool Herc, Afrika Bambaataa en Grandmaster Flash tot de opname in de Amerikaanse mainstream, in de jaren '90. Omdat hip hop-muziek ongeveer tegelijkertijd verspreid begon te worden naar andere landen, worden vervolgens de oorzaken en gevolgen van culturele globalisering besproken. Er bestaan verschillende modellen om culturele globalisering te verklaren, en in het theoretisch kader wordt bekeken in hoeverre deze modellen zijn toe te passen op hip hop. In popmuziek speelt authenticiteit een belangrijke rol. Bij hip hop is dit des te meer het geval, omdat de muziek vaak zeer persoonlijk is en op een bepaald moment een rol van protest aannam. Volgens Kahf (2007) wordt authenticiteit in hip hop geconstrueerd aan de hand van ras en klasse (p. 365), en om na te kunnen gaan of Nederlandse hip hop-liefhebbers dit ook zo ervaren, heeft het concept binnen het theoretisch kader een aparte sectie gekregen. De gebruikte literatuur leidde ertoe dat de onderzoeksvraag kon worden ingedeeld in drie deelvragen, die ieder een dimensie behandelen waarin hip hop-liefhebbers verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop kunnen ervaren. Om de drie onderzoeksvragen te beantwoorden, zijn diepte-interviews afgenomen met vijftien Nederlandse hip hop-liefhebbers.

Ten eerste bekeek ik de muzikale verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop. Uit de antwoorden van de respondenten heb ik vijf verschillende aspecten afgeleid waarin de verschillen ervaren worden. Qua muziekbeleving wordt vastgesteld dat de respondenten inderdaad liefhebber zijn van Nederlandse en Amerikaanse hip hop. De meeste van hen luisteren sinds de puberteit naar hip hop, en het overgrote deel geeft aan vandaag de dag nog steeds regelmatig naar hip hop te luisteren. Daarnaast luisteren ze naar een groot aantal andere muziekgenres, die vaak, maar niet altijd, verwant zijn aan hip hop. Hoewel geen van de respondenten het een vereiste vindt om op de hoogte te zijn van de geschiedenis van hip hop om de muziek te kunnen waarderen, heeft toch meer dan de helft van hen een grondige kennis hiervan. Wat betreft verschillende stijlen binnen Amerikaanse hip hop, gebruiken de respondenten twee methoden om deze in te delen: de eerste groep kijkt naar de periode waarin de muziek uit kwam, en de tweede doet dit op basis van de plaats van

oorsprong. Binnen Nederlandse hip hop vinden de respondenten het moeilijker om verschillende stijlen te onderscheiden, en dit heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat Nederlandse hip hop een jonger en kleiner genre is. Hier onderscheiden de respondenten verschillende stijlen vooral aan de hand van artiesten. Wat muziekproductie, oftewel het instrumentale gedeelte van hip hop-muziek betreft, vindt een aantal respondenten dat de kwaliteit van Amerikaanse hip hop hoger ligt dan Nederlandse. Dit verschil komt uit de resultaten het sterkst naar voren, evenals bij de tekstuele verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop die respondenten noemen. Ook binnen dit aspect noemen respondenten namelijk de hogere kwaliteit van Amerikaanse hip hop. De grootste tekstuele verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop horen de respondenten echter in de onderwerpkeuze, en niet zozeer in de gebruikte raptechnieken: Nederlandse hip hop is wat betreft onderwerpen veel minder expliciet. Waar Hesmondhalgh in 2002 concludeerde dat hip hop niet binnen mainstream valt (p. 193-194), zien de respondenten echter duidelijk een verschil tussen mainstream en underground hip hop. Dit verschil is voor hen groter in Amerikaanse hip hop dan in Nederlandse: in de Amerikaanse variant bepalen de respondenten wat mainstream is bijvoorbeeld aan de hand van de aandacht die de muziek krijgt in de media en aan de 'sound' van de muziek, terwijl dit in Nederland moeilijker is.

In de tweede plaats heb ik de non-muzikale verschillen tussen Amerikaanse en Nederlandse hip hop onderzocht. Omdat hip hop-muziek deel uitmaakt van een grotere subcultuur, zijn de non-muzikale verschillen die hip hop-liefhebbers net zo belangrijk als de muzikale. Alle respondenten geven aan dat hip hop van oorsprong een zwart muziekgenre is, maar de meesten vinden dat dit tegenwoordig niet meer het geval is. Toch vinden de meeste respondenten wel dat, hoewel etniciteit bij het waarden van hip hop voor hen geen rol speelt, er wel 'iets' moet zijn waardoor liefhebbers een bepaalde affiniteit met het genre hebben. Dit heeft dus niet zozeer met de afkomst van de luisteraar te maken, of het nu gaat om Nederlandse of Amerikaanse hip hop. De meeste respondenten vinden dan ook dat hip hop in ieder geval in Nederland niet dezelfde protestfunctie heeft zoals het ooit in de Verenigde Staten had. Hierboven bespreek ik hoe het wereldwijde succes van hip hop vaak wordt verklaard aan de hand van de aantrekkingskracht van deze protestfunctie. Een groot deel van de respondenten is het eens met deze verklaring, maar geeft aan dat dit waarschijnlijk vooral te maken heeft met de leeftijd waarop mensen naar hip hop beginnen te luisteren, namelijk in de puberteit, dan met etnische of sociale achtergrond. Zoals hierboven vermeld begonnen de meeste respondenten zelf ook naar hip hop te luisteren in hun puberteit,

wat betekent dat zij inmiddels al een aantal jaar liefhebber van het genre zijn. Het grootste deel van hen rekent zichzelf desgevraagd echter niet tot de Nederlandse hip hop-scene.

De derde dimensie die ik heb onderscheiden bij het beschrijven van verschillen tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop, is authenticiteit. Dit concept was zoals verwacht ook erg belangrijk voor de respondenten, en in de interviews is dan ook uitgebreid besproken wat volgens hen 'echte' hip hop is. Bij het bepalen van de authenticiteit binnen hip hop vallen de respondenten grofweg uiteen in twee groepen. De eerste groep kent authenticiteit aan bepaalde muziek toe op basis van de muziek zelf, en voor de tweede groep is de presentatie van de artiest ook erg belangrijk. Authenticiteit heeft voor hen echter weinig te maken met de commercialiteit van een artiest: slechts drie van de respondenten vindt dat een artiest inboet aan geloofwaardigheid bij het tekenen van een platencontract bij een groot muziklabel. Tien van de vijftien respondenten houdt expliciet rekening met het feit of de artiesten waar zij naar luisteren voor hen authentiek zijn, waarbij ze vooral letten op de eigen stijl of het karakter van een artiest. Hip hop uit de Verenigde Staten is voor de meesten van hen ook authentieker dan Nederlandse hip hop, voornamelijk omdat het genre daar is ontstaan. Slechts drie respondenten zijn het hiermee oneens, en vinden Nederlandse hip hop authentieker omdat de Amerikaanse hip hop-scene te mainstream is. Binnen Nederlandse hip hop vinden de meeste respondenten dat Nederlandse hip hop, hoewel misschien minder authentiek dan Amerikaanse, wel authentieker is wanneer er bij het maken van de muziek niet te veel wordt gekeken naar het Amerikaanse voorbeeld, maar een typisch Nederlands geluid heeft.

Op sommige punten is het moeilijk om aan te geven hoe Nederlandse en Amerikaanse hip hop van elkaar verschillen, omdat de twee genres vaak zo verschillend zijn dat het moeilijk is om de twee met elkaar te vergelijken. Toch kwamen in de interviews vaak net zulke grote overeenkomsten als verschillen naar voren, wat niet geheel verwonderlijk is, omdat Nederlandse hip hop uiteindelijk is afgeleid van de Amerikaanse variant. Het lijkt erop dat de ontwikkelingen binnen de genres parallel lopen, en dat Nederlandse hip hop muzikaal gezien naast een paar duidelijke verschillen ook veel overeenkomsten met Amerikaanse hip hop heeft. Het grootste verschil tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop dat Nederlandse hip hop-liefhebbers noemen, is misschien wel de houding ten opzichte van de genres. Waar Amerikaanse hip hop is opgenomen in de populaire cultuur, met alle bijbehorende uiterlijkheden van dien, lijkt het erop dat Nederlandse hip hop als 'nuchter' wordt beschouwd: het draait nog steeds vooral om de muziek zelf.

6.2 Theoretische reflectie

In het theoretisch kader van deze scriptie beschrijf ik de geschiedenis van hip hop uitgebreid, omdat dit essentieel is om te kunnen begrijpen hoe men tegenwoordig tegenover het genre staat. Meer dan de helft van de respondenten gaf aan goed op de hoogte te zijn van de geschiedenis van hip hop, en de andere respondenten claimen deze kennis slechts gedeeltelijk te bezitten. Geen van hen is echter van mening dat deze kennis een vereiste is om het genre te kunnen waarderen, en bij degenen die aangeven er vanaf te weten, lijkt dit meer een kwestie van interesse te zijn. Daarbij bespreek ik ook de aard van het genre als zwarte kunstuiting. Hoewel alle respondenten erkennen dat hip hop een van oorsprong zwarte kunstvorm is, zijn de meesten van hen echter van mening dat dit nu niet meer het geval is. Dit spreekt tegen wat Kahf (2007) schrijft over de waardering van hip hop in Amerika aan de hand van ras en klasse (p. 365). Ook Ghandnoosh (2010) benadrukt de rol die ras speelt bij het bepalen van authenticiteit in Amerikaanse hip hop. Al met al kan hieruit worden afgeleid dat de geschiedenis van hip hop voor de meeste Nederlandse liefhebbers die zijn ondervraagd geen voorwaarden stelt aan hun waardering voor het genre, en dat de zwarte oorsprong niet per se inhoudt dat artiesten van een andere afkomst geen hip hop-muziek kunnen maken. In Nederland zijn blanke rappers en rappers van bijvoorbeeld Turkse of Marokkaanse afkomst veelvoorkomend, en hip hop-artiesten van verschillende achtergronden werken regelmatig met elkaar samen. Mitchell (2001, p. 4) benadrukt het multiculturele karakter dat hip hop had in de beginperiode: ondanks het feit dat de pioniers van hip hop in de Verenigde Staten zwart zijn, maakten jongeren van een andere (vaak Latijns-Amerikaanse) achtergrond vanaf het begin deel uit van de subcultuur. Deze situatie lijkt meer op de stand van zaken in Nederland op dit moment, waaruit afgeleid kan worden dat de Nederlandse hip hop-scene meer lijkt op de Amerikaanse scene van de jaren '70 en '80 dan op de Amerikaanse scene van tegenwoordig.

Eerder werden ook verschillende modellen om culturele globalisering te analyseren besproken. Toen schreef ik dat geen van de besproken modellen representatief zijn om afzonderlijk het gehele concept van culturele globalisering te bevatten, maar dat ieder model in meer of mindere mate toepasbaar is op de globalisering van hip hop. Rose (1994) wijt het wereldwijde succes van hip hop aan het marketingmechanisme van de grote mediaconglomeraten, wat als een vorm van cultureel imperialisme gezien kan worden (p. 19). Een gevolg van cultureel imperialisme is echter homogenisering van culturele uitingen, en uit de interviews blijkt dat deze homogenisering niet op die manier wordt ervaren door de respondenten. Een aantal respondenten is van mening dat Nederlandse hip hop zowel

muzikaal als tekstueel erg anders is dan Amerikaanse, en de respondenten die van mening zijn dat er in Nederland wel een groep rappers is die het Amerikaanse voorbeeld volgt, zien dit niet als een probleem. Het kopiëren en hergebruiken van eerdere muziekstromingen is een intrinsieke waarde van hip hop als kunstvorm, en het nadoen van Amerikaanse hip hop is zodoende een deel van de kunstvorm. Een tweede model om culturele globalisering te analyseren dat ik heb besproken in het theoretisch kader, is receptietheorie. Crane (2002) schrijft dat volgens de receptietheorie het publiek een culturele uiting actief consumeert en interpreteert (p. 10). Voor de respondenten is dit zeker het geval, des te meer omdat hip hop als kunstvorm zeer tekstueel gericht is. Uit de interviews blijkt dat zij goed op de hoogte zijn van de inhoud van Nederlandse en Amerikaanse hip hop, maar zeker niet klakkeloos de teksten voor waar aannemen. Daarentegen blijkt juist dat zij Amerikaanse teksten over thema's als geweld, drugs en vrouwonvriendelijkheid vaak juist niet serieus nemen. Het model dat volgens de antwoorden van de respondenten misschien nog wel het best van toepassing is op Nederlandse hip hop, is dat van network flows en de hybridisering van culturen die hiermee samengaat. De respondenten geven namelijk aan dat zij in Nederlandse hip hop stilistisch gezien wel de Amerikaanse invloeden terughoren, maar dat thema's en gebruikte instrumenten en samples vaak Nederlands zijn.

Er moet vermeld worden dat dit onderzoek een momentopname is waarin ik de huidige stand van zaken binnen Nederlandse hip hop beschrijf aan de hand van interviews die ik heb afgenomen met vijftien hip hop-liefhebbers. Omdat het onderzoek kwalitatief van aard is, is het moeilijk in te schatten of de resultaten van mijn onderzoek ook buiten Nederland te generaliseren zijn. Daarbij zijn de gebruikte concepten ook onderhevig aan veranderingen over de tijd. Zo wordt er in dit onderzoek bijvoorbeeld een aantal malen gesproken over het verschil tussen mainstream en underground hip hop. De dichotomie tussen mainstream en underground verschilt over de jaren heen: zo werd in de Verenigde Staten hip hop pas na een aantal jaar mainstream, en kwam de eerste opname pas in 1979 als single uit, toen hip hop al een tijd bestond (Keyes, 2004, p. 66). Ook authenticiteit binnen muziek is een veranderlijk begrip. Zo schrijft Grazian bijvoorbeeld dat authenticiteit verandert met de tijd, en dat er zodoende geen statisch punt is aan de hand waarvan de definitie bepaald kan worden (2003, p. 11). Daarnaast blijkt uit de afgenomen interviews dat authenticiteit binnen hip hop ook voor de respondenten verschillende betekenissen heeft. Als gevolg bespreken de resultaten van mijn thesis slechts het verschil dat Nederlandse hip hop-liefhebbers op dit moment ervaren tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop.

6.3 Beperkingen van het onderzoek

Uiteraard heeft kwalitatief onderzoek een aantal beperkingen, waar bij dit onderzoek zoveel mogelijk rekening mee gehouden is. Hoewel de open onderzoeksmethode ervoor zorgt dat de onderzoeker dieper kan ingaan op zaken die voor de respondent belangrijk lijken, wordt het hierdoor lastiger eenzelfde onderzoek op een later moment te herhalen. Ook is de controleerbaarheid van kwalitatief onderzoek kleiner, aldus Boeije (2005, p. 282). Om dit tegen te gaan zijn alle uitgewerkte interviews als bijlage bij deze thesis gevoegd. Om het analyseproces betrouwbaarder te maken en de systematiek te vergroten is gebruik gemaakt van een bestaand computerprogramma waarbij waardes toegewezen zijn aan de antwoorden in de interviews. Hierdoor konden die antwoorden uiteindelijk gemakkelijk samen bekeken en geanalyseerd worden.

Een laatste beperking van kwalitatief onderzoek die vaak wordt genoemd is betrokkenheid. Ik heb hiervoor al kort mijn rol als onderzoeker besproken. Bij kwalitatief onderzoek is reflectie op deze rol vooral belangrijk om, zoals Boeije schrijft, ‘aan te geven dat de onderzoeker zich ervan bewust is dat zijn achtergrond, uiterlijke verschijning en (voor)oordelen hem onvermijdelijk met een bepaalde blik hebben doen kijken naar het onderzoeksonderwerp’ (Boeije, 2005, p. 285). Ik beschouw mijzelf ook als liefhebber van hip hop-muziek, en dit brengt een aantal consequenties voor dit onderzoek met zich mee. In het hoofdstuk over de methode en onderzoeksopzet heb ik aangegeven dat ik bij het vergaren van respondenten gebruik heb gemaakt van de sneeuwbal methode. Om een zo groot mogelijke objectiviteit bij het interviewen te behouden, heb ik mijn eigen netwerk binnen de hip hop-gemeenschap niet geïnterviewd, maar slechts gebruikt om aan de gegevens van andere respondenten te komen. Een kwalitatief onderzoeker is niet waardevrij, zo schrijft Boeije (2005, p. 286). Toch heb ik er tijdens het afnemen van de interviews op gelet mijn eigen kennis over het onderwerp slechts toe te passen om het gesprek in goede banen te leiden en om door te kunnen vragen waar nodig. Verder heb ik mijn betrokkenheid bij hip hop-muziek niet ervaren als beperking, maar eerder als een verrijking voor mijn onderzoek. Mijn kennis over het onderwerp heeft ervoor gezorgd dat ik zoveel mogelijk nuttige data uit de interviews kon afleiden, en mijn eigen meningen over het onderwerp hebben geen rol gespeeld bij het afnemen van de interviews. Boeije (2005) noemt ook reactiviteit als bijkomstig nadeel van de kwalitatieve onderzoeksmethode (p. 282). In deze thesis is er niet of nauwelijks sprake van reactiviteit, omdat het onderwerp niet zwaar beladen is en dus niet gevreesd hoeft te worden dat de respondenten zich anders gedroegen.

Hoofdstuk 7 – Literatuur

Bennett, A. (1999). Hip hop am Main: the localization of rap music and hip hop culture. *Media, Culture & Society* 21 (1), 77-91.

Bennett, A. (1999). Subcultures or Neo-Tribes? Rethinking the Relationship Between Youth, Style and Musical Taste. *Sociology* , 33 (3), 599-617.

Binder, A. (1993). Constructing Racial Rhetoric: Media Depictions of Harm in Heavy Metal and Rap Music. *American Sociological Review* , 58 (6), 753-767.

Boeije, H. (2005). Kwalitatief onderzoek. In 't Hart, H., Boeije, H. & Hox, J. (Eds.). *Onderzoeksmethoden, 7^e herziene druk, 2^e editie*. (pp. 253-289). Amsterdam: Boom Onderwijs.

Bradley, A., & DuBois, A. (2010). *The Anthology of Rap*. New Haven/London: Yale University Press.

Crane, D. (2002). Culture and Globalization: Theoretical Models and Emerging Trends. In D. Crane, K. Kawasaki, & N. Kawashima (Eds.), *Global culture: media, arts, policy, and globalization* (pp. 1-25). New York: Routledge.

De Kloet, J. (2005). Sonic Sturdiness: The Globalization of "Chinese" Rock and Pop. *Critical Studies in Media Communication* , 22 (4), 321-338.

Ghandnoosh, N. (2010). 'Cross-cultural' practices: interpreting non-African-American participation in hip-hop dance. *Ethnic and Racial Studies* , 33 (9), 1580-1599.

Gilroy, P. (1993). *The Black Atlantic: Modernity and Double-Consciousness*. London and New York City: Verso Books.

Grazian, D. (2003). *Blue Chicago: The Search for Authenticity in Urban Blues Clubs*. Chicago: University of Chicago Press.

Hesmondhalgh, D. (2002). *The Cultural Industries*. London: Sage.

Hesmondhalgh, D., & Melville, C. (2001). Repercussions of Hip-Hop in the United Kingdom. In T. Mitchell (Ed.), *Global Noise: Rap and Hip-Hop Outside the USA* (pp. 87-110). Middletown: Wesleyan University Press.

Kahf, U. (2007). Arabic Hip Hop: Claims of Authenticity and Identity of a New Genre. *Journal of Popular Music Studies* , 19 (4), 359-385.

Keyes, C. (2004). *Rap Music and Street Consciousness*. Urbana and Chicago: University of Illinois Press.

Kraidy, M. M. (2002). Hybridity in Cultural Globalization. *Communication Theory* , 12 (3), 316-339.

Kuppens, A. (2008). De globalisering van hip hop: Vlaamse hip hop artiesten over authenticiteit. In H. Van den Bulck, & A. Dhoest (Eds.), *Media Cultuur Identiteit: Actueel onderzoek naar media en maatschappij* (pp. 37-50). Gent: Academia Press.

Kuppens, A. (2009). Authenticating Subcultural Identities: African American and Jamaican English in Niche Media. *Journal of Communication Inquiry* , 33 (1), 43-57.

Levy, C. (2001). Rap in Bulgaria: Between Fashion and Reality. In T. Mitchell (Ed.), *Global Noise: Rap and Hip-Hop Outside the USA* (pp. 134-148). Middletown: Wesleyan University Press.

McLeod, K. (1999). Authenticity Within Hip-Hop and Other Cultures Threatened with Assimilation. *Journal of Communication* , 49 (4), 134-150.

Mitchell, T. (2001). Introduction: Another Root - Hip-Hop Outside the USA. In T. Mitchell (Ed.), *Global Noise: Rap and Hip-Hop Outside the USA*. Middletown: Wesleyan University Press.

Moore, A. (2002). Authenticity as authentication. *Popular Music* , 21 (2), 209-223.

Pennay, M. (2001). Rap in Germany: The Birth of a Genre. In T. Mitchell (Ed.), *Global Noise: Rap and Hip-Hop Outside the USA* (pp. 111-133). Middletown: Wesleyan University Press.

Pennycook, A. (2007). Language, Localization, and the Real: Hip-Hop and the Global Spread of Authenticity. *Journal of Language, Identity, and Education* , 6 (2), 101-115.

Perry, I. (2004). *Prophets of the Hood: Politics and Poetics in Hip Hop*. Durham and London: Duke University Press.

Peterson, R. A. (1997). *Creating country music: Fabricating authenticity*. Chicago: University of Chicago Press.

Prévos, A. J. (2001). Postcolonial Popular Music in France: Rap Music and Hip-Hop Culture in the 1980s and 1990s. In T. Mitchell (Ed.), *Global Noise: Rap and Hip-Hop Outside the USA* (pp. 39-56). Middletown: Wesleyan University Press.

Robertson, R. (1995). Glocalization: Time-Space and Homogeneity-Heterogeneity. In M. Featherstone, S. Lash, & R. Robertson (Eds.), *Global Modernities* (pp. 25-44). London: Sage.

Rogers, R. A. (2006). From Cultural Exchange to Transculturation: A Review and Reconceptualization of Cultural Appropriation. *Communication Theory* , 16, 474-503.

Rose, T. (1994). *Black Noise: Rap Music and Black Culture in Contemporary America*. Middletown: Wesleyan University Press.

Sandvoss, C. (2005). *Fans: The Mirror of Consumption*. Polity Press: Cambridge/Malden.

Schiller, H. I. (1976). *Communication and cultural domination*. New York: International Arts and Sciences Press.

Solomon, T. (2005). 'Living underground is tough': authenticity and locality in the hip-hop community in Istanbul, Turkey. *Popular Music* , 24 (1), 1-20.

Tetzlaff, D. (1994). Music for Meaning: Reading the Discourse of Authenticity in Rock. *Journal of Communication Inquiry* , 18 (1), 95-117.

Wermuth, M. (2001). Rap in the Low Countries: Global Dichotomies on a National Scale. In T. Mitchell (Ed.), *Global Noise: Rap and Hip-Hop Outside the USA* (pp. 149-170). Middletown: Wesleyan University Press.

Wilson, J. A. (2011). New-school brand creation and creativity - Lessons from Hip Hop and the global branded generation. *Journal of Brand Management* , 19 (2), 91-111.

Hoofdstuk 8 – Bijlagen

8.1 Bijlage A – Topiclijst

HIP HOP – ALGEMEEN

Sinds wanneer luister je hip hop?

Hoe ben je zelf in contact gekomen met hip hop?

Hoe vaak luister je hip hop?

Naar welke andere muziekgenres luister je?

Heb je bijvoorbeeld ook affiniteit met muziekgenres die zijn beïnvloed door hip hop?

Waarom wel/niet?

Waarom luister je naar hip hop?

Wat spreekt je aan?

Kun je wat meer vertellen over je favoriete ‘stijl’? En artiest?

Waarom?

Luister je ook naar hip hop uit andere landen dan Nederland en de VS?

HIP HOP – GESCHIEDENIS

Ben je bekend met hoe hip hop ontstaan is? Vertel hoe het volgens jou is ontstaan.

Vind je dat hip hop een ‘zwart’ genre is?

HIP HOP – STAND VAN ZAKEN IN DE VERENIGDE STATEN

Luister je naar moderne hip hop uit Amerika?

Luister je ook naar Amerikaanse hip hop van vroeger (70s-90s)?

Reputatie

Hoe was volgens jou de reputatie die Amerikaanse hip hop in zijn beginperiode had? Hoe kwam dat?

Hoe is die reputatie nu in Amerika? Waarom is het nu veranderd?

Vinden naar jouw mening dingen als vrouwonvriendelijkheid en het verheerlijken van geweld plaats in Amerikaanse hip hop? Wat is je mening daarover?

Onderscheid jij verschillende stijlen in Amerikaanse hip hop?

Is er volgens jou een verschil tussen mainstream en alternatieve hip hop in Amerika?

HIP HOP – STAND VAN ZAKEN IN NEDERLAND

Hoe zou je de Nederlandse hip hop-scene beschrijven?

Onderscheid jij verschillende stijlen in Nederlandse hip hop?

Bestaat er één scene, zijn dat er meerdere, of helemaal niet?

Zie je jezelf als onderdeel van die scene?

Zijn Nederlandse hip hop fans over het algemeen goed op de hoogte van de geschiedenis van hip hop? En rappers?

Denk je dat de leden van de Nederlandse scene(s) de rol van gatekeeper hebben voor de hip hop die in de hitlijsten komt, of niet? Waarom denk je dat?

Vinden naar jouw mening dingen als vrouwonvriendelijkheid en het verheerlijken van geweld plaats in Nederlandse hip hop? Wat is je mening daarover?

Is dit meer of minder het geval dan in Amerikaanse hip hop? En waarom?

Is er volgens jou een verschil tussen mainstream en alternatieve hip hop in Nederland?

Reputatie

Hoe is volgens jou de reputatie van hip hop in Nederland als muziekstijl? En als subcultuur?

Hoe kijken buitenstaanders (die niet tot ‘de scene’ behoren) volgens jou naar hip hop?

Heb je het gevoel dat je anders wordt behandeld, omdat mensen je herkennen als ‘hip hopper’?

HIP HOP – VERGELIJKING VERENIGDE STATEN EN NEDERLAND

Hoeveel luister je naar Amerikaanse hip hop in vergelijking tot Nederlandse?

Waarom liever ... dan ...?

Hoe zou je het verschil tussen Amerikaanse en Nederlandse hip hop beschrijven?

Hoe beschrijf je het verschil in productie/muziek?

Hoe beschrijf je het verschil in teksten?

AUTHENTICITEIT

Wat heeft hip hop voor jou nodig om een gevoel van authenticiteit te creëren, wanneer is hip hop ‘echt’?

Vind je authenticiteit belangrijk in hip hop?

Kan de muziek van een artiest nog steeds authentiek zijn wanneer er een groot platencontract bij komt kijken?

Is hip hop een genre voor iedereen, of is het belangrijk om een bepaalde achtergrond/street knowledge te hebben om de muziek te kunnen begrijpen?

Welke soort hip hop vind je authentieker: Amerikaanse of Nederlandse? En waarom?

Heb je het gevoel dat je als liefhebber een rol speelt bij het bepalen van die authenticiteit?

CITATEN

‘Rap’s contestations are part of a polyvocal black cultural discourse engaged in discursive “wars of position” within and against dominant discourses.’ (Rose, 1994, p. 102) – In de Verenigde Staten wordt rap erg gebruikt als een middel om zich te verzetten tegen de dominante (blanke) discoursen. In Nederland bestaat er een minder grote scheiding bestaat tussen zwart en wit, en blanke rappers zijn hier algemeen geaccepteerd. Denk je dat de quote ook op Nederland van toepassing is?

‘French hiphop continues to grow into a self-sufficient culture, one in which American attitudes are now deemed inappropriate and far removed from French realities’ (Grunitzky, 1998). - Geldt dit volgens jou ook voor Nederland?

‘Among the list of accusations against hip hop as a viable art form is the criticism that the music is not “about” anything.’ (Perry, 2004, p. 82) – Wat is jouw mening?

‘Heel wat analisten verklaren de globale populariteit van hip hop dan ook vanuit de aantrekkingskracht die ze uitoefent op jongeren die onderdrukt, uitgebuit of gediscrimineerd worden.’ (Kuppens, 2007, p. 40) – Heeft hip hop in Nederland een sterkere aantrekkingskracht op deze jongeren?

8.2 Bijlage B – Transcripties van interviews

Interview met Respondent 01

Geslacht: man

Woonplaats: Rotterdam

Leeftijd: 22

Baan/studie: student rechten

[M]: Nou, ten eerste wil ik je wat vragen over hip hop in het algemeen, en dan wil ik eigenlijk beginnen met hoelang je al hip hop luistert, sinds wanneer?

[R01]: Ik denk sinds de middelbare schooltijd ongeveer. Dus, laten we zeggen, twaalf, dertien jaar zoiets, echt intensief zeg maar.

[M]: Okay, en daarvoor ook al?

[R01]: Dan was het meer de hip hop die je kent uit... Wat de hitjes zijn, laat ik het zo zeggen. De top 40 hip hop zeg maar.

[M]: En hoe ben je dan in contact gekomen met hip hop, toen je wat intensiever ging luisteren? Hoe kwam dat?

[R01]: Deels door mijn neef, familie dus, die wel echt zeg maar 'echte' hip hop beluisterde. En daar had ik wel interesse voor, dan hoorde ik in zijn kamer wel eens wat. En ja, eigenlijk zelf een beetje daardoor verder gaan spitten in de hip hop-bibliotheek. Zo een beetje, denk ik.

[M]: En dan kreeg je van hem gewoon wat tips waar je naar kon luisteren?

[R01]: Hij zei inderdaad wel eens van, nou, begin eens daarmee, of, dit is een beetje waar ik mee begon. Dus dat was vooral oude hip hop. Laten we zeggen, begin jaren '90, eind jaren '80. Ja, en dan beluisterde ik dat, en dan dacht ik van, dan ga ik eens verder zelf zoeken.

[M]: En nu, tegenwoordig, hoe vaak luister je nog hip hop?

[R01]: Ja, eigenlijk alleen maar. Natuurlijk wel eens andere genres, maar hip hop is toch wel, ja, op mijn iPod staat eigenlijk bijna niks anders. Dus dagelijks.

[M]: Okay, dat was ook mijn volgende vraag een beetje. Naar wat voor andere genres luister je nog naast hip hop?

[R01]: Ja, dat is dan toch wel soul en r&b. Ik weet niet of je dat r&b kan noemen, maar... Het is voornamelijk wel een beetje uit de 'black culture' allemaal, over het algemeen.

[M]: En je vertelde al dat je dan door je neef een beetje intensiever in contact kwam met hip hop. Maar wat spreekt jou zo aan aan de muziek, waarom luister je naar hip hop? Kun je dat verwoorden?

[R01]: Is moeilijk, denk ik. [...] Ja, ik denk niet zozeer, zeker op het eerste oor, niet de teksten inhoudelijk, maar ik denk de vorm. Dus dat kan heel simpel zijn, met een simpele beat en dan gewoon hoe iemand daar over, op een mooie, snelle, ritmische manier op kan rappen, zegmaar. Dus nog niet eens over de inhoud, maar gewoon hoe dat, hoe simpel, maar daardoor ook wel hoe mooi dat kan zijn. En eigenlijk hoe dat allemaal, toch wel een beetje de achtergrond daarvan, ja, dat het toch wel vaak gaat om mensen uit achterstandswijken en dat soort dingen. Maar dat is vooral later gekomen, dat ik dan echt op de inhoud ging, en dan dacht ik van, dit zijn toch wel onderwerpen die je in andere muziekstromingen niet zo vaak tegenkomt. Of minder vaak, in ieder geval.

[M]: Onderwerpen zoals?

[R01]: Onderwerpen zoals, nou ja, dingen die op straat gebeuren, achterstandswijken, hoe de zwarte mensen in Amerika dan natuurlijk, hoe zij tegen de politiek aankijken. Dus politieke onderwerpen, dat soort dingen. Het is vooral, ja hoe zeg je dat. Vaak is het vooral rebellie en zo, dat spreekt me wel aan.

[M]: Je had het al over de ‘zwarte’ achtergrond van hip hop, maar vind je daarom ook dat het een ‘zwart’ genre is?

[R01]: Ja... Ja, eigenlijk wel, heel simpel. Ik bedoel, het is daar toch wel allemaal begonnen, als ik het zo kan zeggen. Het is geen muziek van de blanken, als ik even zo zwart wit mag stellen. In eerste instantie. Nu zie je natuurlijk wel dat het verschuift, hoe populairder het wordt, hoe breder het publiek ook wordt en de doelgroep. Dus dat verschuift nu ook wel een beetje. Maar zeker in het begin, een langere tijd geleden, toen was het vooral meer voor donkere mensen natuurlijk.

[M]: En ben je een beetje bekend met die geschiedenis? Hoe het is ontstaan?

[R01]: Ja... Het is niet dat ik er alles van weet, maar ik denk... Maar ik heb wel redelijk veel zelf opgezocht en zo, omdat het op een gegeven moment wel echt ‘mijn genre’ werd. En toen dacht ik van, nou, dan wil ik ook wel echt er veel van weten. Dan kom je vanzelf wel op het ontstaan ervan, en waar het is ontstaan, en dat soort dingen. Dat weet ik wel.

[M]: Zou je dat een beetje kunnen vertellen, hoe het is ontstaan? Wat jij ervan weet, of hebt onthouden?

[R01]: Ja. Uhm, nou ja, goed. [...] Ik zit nu zelf te twijfelen, omdat er toch altijd zoiets is van, waar is het nou precies ontstaan. Dat was natuurlijk even met die tweestrijd tussen, wat was

het, Bronx en Brooklyn zeg maar. Maar in ieder geval, als je het nu aan mij zou vragen, daar dus, in ieder geval. En dan denk ik echt aan de artiesten van die tijd, en dan denk ik aan... Nou ja, de meeste mensen kennen natuurlijk The Sugarhill Gang wel, dat wordt toch wel gezien als een soort van eerste begin waar in ieder geval op een ritmische manier werd gerapt over een beat. En ja, hoe het verder is ontstaan, ja, dat vind ik moeilijk. Ik denk dat die mensen van die tijd en uit die wijken hun stem wilden laten horen. En daardoor uiting zochten in die muziek. Zich dat echt eigen hebben gemaakt, want het is natuurlijk een kenmerkend muziekgenre speciaal daarvoor. Moeilijke vraag, zeg.

[M]: Nu zijn we natuurlijk al ongeveer dertig jaar verder, en er zijn natuurlijk ook, zoals hip hop bijvoorbeeld is beïnvloed door muziekstijlen van daarvoor, nu ook muziekstijlen die zijn beïnvloed door hip hop. Ik noem bijvoorbeeld, trip hop, grime, dubstep, drum n bass. Luister je dat ook, heb je daar affiniteit mee?

[R01]: Minder. Een stuk minder dan met tussen aanhalingstekens ‘normale’ hip hop, maar ik kan me wel... Op gelegenheden vind ik dat tof, maar het staat niet op mijn iPod, over het algemeen. Er zijn wel wat uitzonderingetjes natuurlijk, maar niet veel.

[M]: En hoor je in die muziek wel de invloeden van hip hop terug?

[R01]: Ja, op zich wel. Tuurlijk, als je een willekeurige grime-artiest noemt, of dubstep... Eigenlijk is dat, of vind ik dat, ook gewoon rappen zeg maar. En die beats zijn natuurlijk een stuk... Dat zijn ook beats. Ja, in bijna elk muziekgenre zit er natuurlijk wel een beat onder. Het staat wel het dichtst tot hip hop dan welk ander genre, als je het mij vraagt.

[M]: Terug naar hip hop zelf, dan. Wat is een beetje jouw favoriete stijl, of artiest?

[R01]: Ja... Stijl, bedoel je dan zeg maar qua inhoud dat het iemand is die veel praat over, zoals Public Enemy, de politiek geëngageerde artiest, of...

[M]: Nou, dat mag je zelf invullen. Mensen delen stijl op hun eigen manier in, dus...

[R01]: Nou ja, als ik een soort van onderscheid zou moeten maken dan zie ik underground hip hop, dus meer de ‘backpack’ artiesten, en dan denk ik aan... Ja, dat is eigenlijk niet zo heel underground, maar dan denk ik aan Talib Kweli en zo, dat soort artiesten. Daar zit ook wel wat maatschappelijke problematiek, wordt daar besproken. Maar mijn favoriete artiest op dit moment, en dat is al een lange tijd zo, is Jay-Z. En dat is natuurlijk gewoon, ja de bekendste rapper aller tijden, als je zoiets kan stellen, of in ieder geval de meest succesvolle. En dat is dus weer het tegenovergestelde van underground, maar ja... Dus ik luister vaak wel naar allebei.

[M]: Dus het is niet alsof je bijvoorbeeld meer waarde hecht aan het een dan aan het ander?

[R01]: Nee. Ik moet wel zeggen, ik kan bijvoorbeeld niet langer dan een uur luisteren naar het ‘feest’... Hoe zeg je dat, alles wat je in de club hoort, zeg maar, waar het alleen maar gaat over [...] vrouwen, en, vrouwen, drank, seks, alleen maar dat.

[M]: Luister je op dit moment ook naar hip hop uit Nederland?

[R01]: Stuk minder dan ik gedaan heb. Een paar jaar geleden was het natuurlijk wel echt een explosie aan Nederlandse hip hop zeg maar, als ik denk aan Opgezwolle wat echt bekend is geworden. Toen luisterde ik het echt heel veel. Toen was het eigenlijk dat ik vooral naar Nederlandse hip hop luisterde, met Amerikaanse hip hop daarnaast. Maar dat is nu eigenlijk wel weer teruggedraaid. Nu is het eigenlijk alleen maar meer Amerikaanse en incidenteel dat ik Nederlandse hip hop luister.

[M]: Luister je ook naar hip hop uit andere landen, naast Nederland en Amerika?

[R01]: Weinig. Misschien één, twee, artiesten uit Engeland, en dan houdt het wel op eigenlijk. Nee, verder niet echt.

[M]: Maar dus sowieso Engelstalig en misschien af en toe Nederlandstalig?

[R01]: Ja. Soms laat een vriend van mij wel eens wat horen, Frans, of Duits, maar voor de rest niet veel.

[M]: Je vertelde net al over de artiesten die je nu een beetje luistert, qua Amerikaanse artiesten. Luister je ook naar de ‘old school’ Amerikaanse hip hop, dan noem ik even als periode bijvoorbeeld eind jaren ’70 tot begin jaren ’90?

[R01]: Ja, ja. Vooral uit eind jaren ’80, zeg maar, LL Cool J, Eric B & Rakim, dat soort dingen luister ik wel, maar niet dagelijks. Want wat ik dagelijks luister is moderne hip hop, maar soms heb je wel zin in wat oudere hip hop, en dan luister ik dat wel. Ik heb wel echt een periode gehad dat ik heel erg geïnteresseerd was in dat oude, en daar echt heel veel dingen uit ging zoeken, en zo, en dat vond ik wel echt tof.

[M]: Hoe zou je dat verschil een beetje omschrijven? Want je zegt dat je vooral naar moderne hip hop luistert, van nu, en af en toe heb je zin in de wat oudere. Maar hoe maak jij dat onderscheid, qua muziek?

[R01]: Als ik dan kijk naar die artiesten die ik net noemde, als je bijvoorbeeld LL Cool J neemt, dan... Als je kijkt naar de productie van de nummers, de muziek echt, dat is echt voor mijn gevoel veel simpeler. Daar was het gewoon een drum en een kleine melodelijn of zo, en dan heb je een beat en daar rapt iemand over. En nu worden er soms hele orkesten ingezet voor de productie, dus daar zit een verschil. In rappen op zich ook wel, maar dat onderscheid is voor mij niet zo heel relevant. Dus vooral de muziek zelf.

[M]: Toen hip hop begon op te komen in Amerika, hoe was volgens jou de reputatie die het toen had als muziekstijl? In die beginperiode?

[R01]: Ik denk dat dat over het algemeen niet echt met open armen werd ontvangen. Ik bedoel, zoals ik al zei, het komt vooral uit de ghetto's en zo. En als, het klinkt misschien heel zwart wit, maar als die mensen ineens ook een stem krijgen... Of hoe zeg je dat, zich uiten, ja ik denk niet dat dat als gewenst werd gezien. Zeker omdat er dan natuurlijk grote groepen jongeren, die kwamen daardoor zeg maar op. Ik denk niet dat dat echt een goede reputatie had, en dat zie je ook wel aan... Op een gegeven moment toen het echt, toen het vooral betrekking had op criminaliteit en zo, rap, de gangsta rap zeg maar, toen helemaal niet. Toen ging het ook gewoon rechtstreeks tegen de overheid is, en dat was natuurlijk helemaal negatief.

[M]: Dus dingen als, het verheerlijken van geweld, iets anders wat vaak ook wel genoemd wordt is vrouwonvriendelijkheid, dat was dus volgens jou wel aanwezig in de hip hop van toen?

[R01]: Ja, ik denk dat dat altijd gewoon wel een... Klinkt misschien heel stom, maar dat dat een deel was, een deel is van hip hop. Dat zit er gewoon in. Dat is denk ik altijd wel een beetje geweest. Het verschilt natuurlijk per artiest, de een heeft het nooit over drugs, vrouwen, en weet ik het wat, en de ander eigenlijk alleen maar. En geweld. Dus ja, ik denk het wel.

[M]: En wat vind je ervan dat dat in sommige hip hop wel terug te vinden is, die onderwerpen?

[R01]: Ja...

[M]: Wat doet het jou, als luisteraar, om dat soort dingen te horen?

[R01]: Mij doet het persoonlijk niet zo heel veel. Ik vind het... Je luistert het gewoon, het zit in de aard van hip hop denk ik, en ik denk niet van, 'oh, dat is echt kwetsend', of zo, 'daardoor luister ik het niet meer'. Nee, dat zeker niet.

[M]: Dus je voelt je ook niet zelf beïnvloed door dat soort...

[R01]: Nee, dat helemaal niet, ik luister het, maar het is niet zo dat ik daardoor opeens denk van, nu ga ik daardoor ook op zo'n manier tegen vrouwen aankijken, of ga ik ook geweld maar normaal vinden. Nee, zo'n invloed heeft het ook weer niet.

[M]: En die reputatie die het in de beginperiode had... Sinds die tijd is er wel wat veranderd in de muziek. Hoe is die reputatie nu, denk je, in Amerika?

[R01]: Ja, ik denk dat hip hop daar steeds meer, zeker nu, een 'normale' tussen aanhalingstekens, positie heeft gekregen. Heeft verworven, uit zichzelf. Want als je nu kijkt naar, dan neem ik als voorbeeld Jay-Z, maar er zijn natuurlijk wel anderen, dat zijn echte

grootheden. En die komen ook, die zitten bij Oprah, Jay-Z dan. Die hebben ook andere business, andere zaken, handel, dat is veel meer dan alleen de hip hop zoals we die van vroeger kennen, dat het alleen maar een uitlaatklep was voor de mensen uit de achterstandswijk. Dat is eigenlijk helemaal niet meer. Het is nu gewoon veel meer geaccepteerd wel, dat denk ik.

[M]: En hoe is die verandering gekomen denk je?

[R01]: Ja, dat is moeilijk. Ik denk dat het te maken heeft met, als ik het echt over de grote, bekende rappers heb, dan is het gewoon hun succes. Hoe moet je dat zeggen, het is een beetje een cirkelredenering. Maar die hebben succes, en steeds meer mensen gingen ernaar luisteren, en dus ook niet alleen meer zwarte mensen, maar ook de blanke, en allerlei andere bevolkingsgroepen. Onder die bevolkingsgroepen werd het succesvol en daardoor begon het gewoon steeds meer als echt muziekgenre geaccepteerd te worden, denk ik. Ja, zoiets, ik kan er niet veel meer van maken.

[M]: Ondertussen is ook in Nederland hip hop een wel erg aanwezige muziekstijl. Hoe zou jij de Nederlandse scene beschrijven?

[R01]: Het is sowieso minder groot dan in Amerika. Het is niet dat er heel veel rappers bij, of, nou ja, wel, bij De Wereld Draait Door zitten, wou ik zeggen. Op zich zie je dat ook wel steeds meer en meer, maar dat zijn dan... Als ik de Nederlandse scene moet beschrijven, zit daar ook weer een onderscheid in. Je hebt zeg maar de commerciële kant, de hits van de Ali B's van deze wereld, en je hebt gewoon mensen die meer bij de basis van hip hop blijven, die meer trouw blijven aan de echte hip hop, laat ik het zo zeggen. En die maken echt meer muziek gewoon voor de liefhebber, die hoeft niet een interview te hebben in de Metro of in de Spits, of in het AD.

[M]: Dus eigenlijk zijn er meerdere scenes?

[R01]: Dat denk ik wel ja, dat denk ik wel. Er zit gewoon een onderscheid in, in wat ik net zei, de commerciële en de niet echt commerciële kant.

[M]: Is dat hoe jij de stijlen binnen Nederlandse hip hop onderscheidt?

[R01]: Ja, dat denk ik wel, ja.

[M]: Zie jij jezelf ook als onderdeel van één van die scenes, of van 'de scene'?

[R01]: Ja... Niet echt onderdeel als in, dat je alle concerten, optredens afgaat van hip hop artiesten, wat ik wel lange tijd heb gedaan, en nu wat minder, moet ik eerlijk zeggen. Want als ik daar nu heen ga, zie ik ook jonge, jongere mensen, eigenlijk kinderen die daar ook zo gekleed bij lopen als hun favoriete artiest. En die noem ik, die zitten in de scene. En ik dan misschien niet echt meer. Maar dan bedenk ik me wel, als je het over hip hop hebt, dan denk

ik dat ik wel... Ja, hoe zeg je dat, zonder raar of arrogant over te komen, dan denk ik van, jongens, ga eens naar echte hip hop luisteren en echt naar de basis van hip hop. En dan weet ik daar wel wat over – niet alles – maar wel meer. En die mensen die nu denken in de scene te zitten niet.

[M]: Dus je denkt niet dat zij echt goed op de hoogte zijn van de geschiedenis van hip hop?

[R01]: Nee, dat weet ik bijna wel zeker van niet. De meeste dan he. Natuurlijk heb je altijd wel een groep, maar de meesten denk ik niet.

[M]: En hoe geldt dat voor Nederlandse rappers? Hoe zal ik dat verwoorden... Denk je dat zij wel weten hoe het ooit allemaal is begonnen? Komt dat een beetje naar voren in hun muziek bijvoorbeeld, of hoe ze zich kleden?

[R01]: Bij sommigen wel, dan denk ik dat ze er wel echt veel vanaf weten. Zeg maar, die weten er genoeg over. Dat hoor je misschien in muziek, en dat lees je in interviews als ze vragen ‘wie is je inspiratie?’, dan noemen ze bijvoorbeeld namen die niet echt voor de hand liggend zijn. En dan denk ik van, dan moet je het toch echt wel soort van onderzocht hebben, of er in ieder geval wat dieper op zijn ingegaan. Maar ik denk dat ook wel een gedeelte, een kleiner gedeelte hoop ik en denk ik, die er juist niet veel vanaf weten, en die meer hebben gekeken naar, alleen maar naar de rappers van nu, en daarna een imitatie van die rappers geven. Die zitten er ook tussen, als ik eerlijk ben.

[M]: Okay. Je gaf net aan dat je het onderscheid maakt tussen commerciële en de ‘underground’-variant. Denk je dat de leden uit één van die twee scenes een soort filter vormen voor de rest van Nederland, voor wat bijvoorbeeld in de hitlijsten komt, wat voor soort hip hop ook op de radio is?

[R01]: En wie zouden dan die filters zijn?

[M]: Nou, ofwel de mensen die bij de commerciële scene horen, ofwel de underground?

[R01]: Nou, nee, ik denk niet dat dat zoveel verband houdt eigenlijk. Nee, dat denk ik niet.

[M]: Maar de hip hop die dan bijvoorbeeld nu op de Nederlandse hitlijsten staat, en dan heb ik het over Nederlandstalige hip hop, hoe komt die hip hop op de hitlijsten?

[R01]: Ja, dat is best wel lastig eigenlijk. Ik denk dat het sowieso heel, qua muziek, muzikaal gezien, is het misschien... Bijvoorbeeld de refreintjes zijn heel simpel, maar zijn wel heel catchy. De normale mens hoort bijvoorbeeld één woord wat ze niet kennen, en dat wordt dan een heel populaire uitdrukking of zo. Ja, het is denk ik zeg maar de eerste, sim-... Voor veel mensen is dat in de hitlijsten de eerste, simpele, oppervlakkige ontmoeting met hip hop. En dan, ja, dan is het gewoon makkelijk, is het leuk, is het... Ja, dan hoeft je verder niet zoveel over de geschiedenis van hip hop te weten om dat leuk te vinden.

[M]: We hadden net al over bepaalde terugkerende thema's in Amerikaanse hip hop, zoals dat geweld, en bijvoorbeeld vrouwonvriendelijkheid. Vindt dat ook plaats in Nederlandse hip hop?

[R01]: Jawel, maar, ja, in Nederland... Ik zelf, als ik persoonlijk spreek, ik neem het in Nederland nooit zo serieus, want ik bedoel... De achterstandswijken in Nederland, zoals die Amerika zijn, bestaan hier niet, volgens mij. Dus voor mijzelf vond ik het altijd een beetje... Als ze het proberen te kopiëren, de vrouwonvriendelijkheid, het geweld enzo, dan nam ik het nooit zo serieus en dan moest ik er altijd een beetje om lachen.

[M]: Kun je een voorbeeld noemen van zulk soort gevallen?

[R01]: Uhm... Nou ja, een voorbeeld is bijvoorbeeld de redelijk bekende hit toch wel, met Ali B., Yes-R en... over de ghetto in de Bijlmer aan het rappen waren...

[M]: Met Akon bedoel je?

[R01]: Juist. Juist, dankjewel, Akon. En dat is dan niet mijn favoriete nummer of zo, dat ik denk van, ja, dat is dan eigenlijk gewoon een kopie van een gemiddeld nummer uit Amerika, en dan nam ik het niet serieus.

[M]: Dus bij Amerikaanse hip hop neem je dat soort thema's serieuzer?

[R01]: Ja. Maar misschien komt dat ook wel omdat we er minder van weten, ik bedoel, ik ben nog nooit in South Central Los Angeles geweest. Ik weet niet precies hoe het er daar aan toe gaat, maar ik neem het gewoon wat serieuzer. Je ziet het ook in films, bij wijze van spreken.

[M]: De reputatie van Nederlandse hip hop, als muziekstijl en als subcultuur, hoe is die denk je, tegenover de rest van het land? Hoe kijken mensen ernaar?

[R01]: Ja, ik denk dat dat op zich wel parallel te trekken is met Amerika, tot op een bepaalde hoogte natuurlijk, dat het eerst... Want Nederlandse hip hop gaat op zich ook wel lange tijd terug. Dat het eerst wel echt was van, 'dat hoeven we allemaal niet te kennen, dat zijn allemaal maar jonge mensen die ook hun eigen muziek willen hebben, maar verder hoeven we daar niks van te horen'. Maar op zich nu begint het ook wel steeds vaker in de hitlijsten te komen, zie je ook rappers bij Carlo en Irene op zondagmiddag in hun tv-programma. Dus op zich begint dat denk ik wel meer mainstream te worden, en voor meer mensen toegankelijk te worden, dat soort hip hop dan, dan voorheen. Dus de reputatie is nu wel wat beter geworden.

[M]: Dan ga ik even terug naar die vergelijking tussen Amerikaanse en Nederlandse hip hop. Je gaf net aan dat je bijvoorbeeld bepaalde thema's uit de Amerikaanse hip hop serieuzer neemt dan wanneer je het terughoort in Nederlandse hip hop. Houdt dat in dat je om die reden liever naar Amerikaanse hip hop zou luisteren?

[R01]: Ja, deels wel.

[M]: Want hoe zou jij het verschil eigenlijk beschrijven tussen Amerikaanse en Nederlandse hip hop? Qua vorm, inhoud.

[R01]: Qua vorm begint het gat wel steeds minder te worden denk ik, omdat ze ook de vorm en de muziek als inspiratie nemen. Amerikaanse hip hop zeg maar, dus dan lijkt het al heel gauw op elkaar. De muziek is natuurlijk makkelijker na te maken dan een stijl bijvoorbeeld, dan hoe je rapt. Het verschil is vooral dus in muziek. [...] Ja, ik vind het lastig. Even kijken hoor... Het verschilt natuurlijk ook wel qua onderwerp, als ik gewoon, als je de laatste 2-3 albums van Jay-Z gaat luisteren, gaat het over zijn miljoenen, en over businesses. Maar daar kan de gemiddelde Nederlandse rapper natuurlijk niet over rappen. Die moet het gewoon hebben over de dagelijkse dingen hier in Nederland, en dat is gewoon toch wel anders dan in Amerika.

[M]: Qua authenticiteit, wat heeft hip hop voor jou nodig om het gevoel te creëren dat het 'echt' is, tussen aanhalingstekens? Wat maakt hip hop authentiek?

[R01]: Ja, dit is mijn persoonlijke mening, maar ik vind dat het toch altijd wel echt ergens over moet gaan. Kijk, het mag natuurlijk ook wel gewoon, er hoeft niet altijd een diepere morele boodschap in te zitten, het mag ook wel gewoon eens brag and boast, opscheppen zijn, dat mag natuurlijk ook wel. Maar ik hou niet zo van de party/club hip hop zeg maar. Dat is volgens mij ook niet zoals, als ik kijk naar de geschiedenis van hip hop, hoe het is begonnen, als gewoon feestmuziek zeg maar. Zeker in het begin zat daar wel een bepaalde boodschap achter. Dus in dat opzicht vind ik dat wel meer authentieke hip hop dan de 'simpele' hip hop zeg maar. Ja.

[M]: Maar is het voor jou belangrijk als luisteraar, dat het authentiek is wat je luistert?

[R01]: Ja, want naar dat andere luister ik eigenlijk niet echt.

[M]: Luister je dan niet omdat je het niet authentiek vindt, of is het niet authentiek omdat je het überhaupt niet luistert? Snap je wat ik bedoel?

[R01]: Ja, ik snap wat je bedoelt inderdaad. Het eerste denk ik, ik luister er niet naar omdat het voor mij geen echte authentieke hip hop is, zoals hip hop is bedoeld. Het is wel lastig.

[M]: En vind je dat de muziek van de hip hop artiest nog steeds authentiek is wanneer er een groot platencontract bij komt kijken?

[R01]: Jawel, dan kan, dat kan. Je merkt dan wel vaak dat de onderwerpen waarover wordt gerapt kunnen verschuiven, wel kunnen veranderen. Maar ik bedoel, die blijf ik wel als authentiek beschouwen, in ieder geval. Dat heeft daar op zich niet zo heel veel mee te maken, maar het gaat dan toch meer om waarover het gaat, ja... Voor mij dan tenminste, ook met wie er wordt samengewerkt, bijvoorbeeld als er wordt samengewerkt met een artiest uit de

normale popmuziek, popwereld... Ja, dan vind ik het, persoonlijk dat ik denk van, daarmee wil je een breed publiek bereiken en wil je denk ik meer geaccepteerd worden door dat publiek ook. Meer mainstream worden, zeg maar. En dan voor mij persoonlijk, gaat al gelijk een klein beetje van die authenticiteit weg. Hoe mooi het nummer verder ook kan zijn. Dat doet bij wel een beetje af aan de echtheid, als ik het zo kan zeggen.

[M]: Denk je dat iedereen naar hip hop kan luisteren, of is het wel nodig om een bepaalde achtergrond of kennis te hebben, om het te kunnen begrijpen?

[R01]: Ja, dat denk ik wel. De gemiddelde burger kan er niet zomaar naar luisteren denk ik. En die hits zijn dus ook, zoals ik al zei, vaak met een catchy refrein of zo, zodat dat in ieder geval herkenbaar is, of interessant genoeg is voor het grote publiek, en dan de coupletten, daartussenin, luisteren ze dan wel. Maar het hoeft dan nog niet eens zo heel erg belangrijk te zijn, als het refrein maar tof is, dan kunnen ze daarnaar luisteren. Maar om echte, 'rauwe' hip hop te luisteren, dat is niet voor iedereen zomaar weggelegd. Ik draai dat niet met mijn ouders in de auto, haha.

[M]: Dan wil ik toch nog even terugkomen op het verschil tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop. Wat vind jij meer authentiek?

[R01]: Nederlands of Amerikaans?

[M]: Ja.

[R01]: Amerikaans. En dat is eigenlijk om het simpele feit dat het daar ontstaan is, en dat daar de oorsprong ligt. En dat Nederland dat eigenlijk heeft overgenomen, eigenlijk.

[M]: Maar als je het dan hebt over Nederlandse hip hop, vind je die dan authentieker als het dicht bij het Amerikaanse voorbeeld blijft? Of juist meer authentiek als ze het juist meer aanpassen naar Nederlandse maatstaven?

[R01]: Ja, goede vraag. Aan de ene kant wel meer als ze dicht bij het Amerikaanse blijven, doordat... Ja, toch wel de basiselementen van de muziek moeten erin zitten zeg maar. Maar aan de andere kant moet het ook weer niet een exacte kopie worden, want als je ook de stijl van Amerikaanse rappers over gaat nemen en ook echt zelfs z'n adlibs en de dingen die ze ertussen zeggen gaat kopiëren, dan is het voor mij geen authenticiteit meer maar gewoon imiteren daarvan. Dus, wat zei ik, deels wel, moet het er wel dicht bij blijven, maar ook weer niet zo ver doorslaan dat het dan gewoon een exacte kopie wordt daarvan.

[M]: Dat waren de onderwerpen die ik met je wilde bespreken. Ik heb tot slot nog vier quotes uit literatuur over hip hop. Die wil ik je even laten lezen, en dan geef ik je daar een korte uitleg bij en dan wil ik vragen wat daarover je mening is. Dus, nummer 1.

[leest quote]

[M]: Wat ik van je wil weten, is eigenlijk... In de VS werd rap in het begin, en misschien nu nog steeds wel, gebruikt als een middel om zich te verzetten tegen de dominante, 'blanke' opvattingen. Die scheiding tussen zwart en wit is in Nederland, denk ik, minder groot dan in Amerika. Hoewel dat niet aan mij is om te beslissen, maar je ziet bijvoorbeeld in Nederland wel meer dan in Amerika dat blanke rappers veel meer geaccepteerd zijn. Dus in hoe verre denk jij dat die quote van toepassing is op Nederlandse hip hop, in de zin van dat het wordt gebruikt als een verzetsmiddel?

[R01]: Ik denk dat dat inderdaad veel en veel minder is. In Nederland zijn het vooral incidentele uitingen tegen de overheid bijvoorbeeld, of tegen de Nederlandse politiek. Dat zijn echt uitzonderingen. Van wat ik weet kun je die op een hand tellen. En in Amerika waren het zeker toentertijd echt wel grote, en veel, echt wel grote bewegingen bijna. Als je naar Public Enemy kijkt, dat een hele wijk, een hele buurt zeg maar, meeloopt in een soort van mars tegen de overheid. Dus dat is veel en veel groter dan hier. En het was ook een geval van huidskleur, zeg maar. Daar was het veel meer blank tegen zwart, en hier is dat eigenlijk gewoon niet.

[M]: Quote nummer 2 dan.

[leest quote]

[M]: De quote zegt eigenlijk dat de hip hop in Frankrijk is meer een zelfvoorzienende cultuur geworden die zich niet meer zozeer beroept op het Amerikaanse voorbeeld. In de quote staat ook dat Amerikaans gedrag in de muziek bijvoorbeeld niet echt van toepassing is in Frankrijk. Hoe is dat in Nederland denk je?

[R01]: Ja... Ook wel steeds meer, denk ik. Ik luister geen Franse hip hop, maar als in die quote staat dat Franse hip hop zich meer begint los te maken van het Amerikaanse gedrag, denk ik dat het ook wel steeds meer hier is. Het begint wel steeds meer een eigen karakter te krijgen, zeker in de boodschap. Kijk, de vorm moet eigenlijk altijd wel hetzelfde jasje hebben om als hip hop te worden bestempeld, maar de inhoud begint wel steeds meer een eigen onderwerp te krijgen, vind ik, ja. En soms ook een onderwerp dat totaal nergens over gaat, maar dat is wel in ieder geval anders.

[M]: Okay. De derde.

[leest quote]

[R01]: Ja, okay, duidelijk.

[M]: Wat vind je daarvan?

[R01]: Uhm, nouja, heel erg gegeneraliseerd natuurlijk. Ik bedoel, er zijn genoeg artiesten en genoeg delen van hip hop die wel degelijk ergens over gaan, ik denk dat het kleine gedeelte juist nergens over gaat. Vooral in Amerika heb ik het dan nu over. Tuurlijk zijn er dingen, dat

gaat nergens over en dat is alleen maar stoer doen met hoeveel geld je hebt, dat is opscheppen met de auto's die je hebt en weet ik het. Dat is er wel, maar er zijn genoeg andere artiesten die met een heel andere boodschap komen. In Nederland, ja... Vooral de meer bekende, de bij het groot publiek bekende rappers, dat gaat vaker over niets. Of over niet veel.

[M]: Vaker dan bij de grote namen in Amerika?

[R01]: Ja, vind ik wel.

[M]: Okay, duidelijk. Dan heb ik hier quote nummer vier.

[leest quote]

[M]: Vind je dat in Nederland ook de aantrekkingskracht groter is op jongeren die zich onderdrukt, uitgebuit of gediscrimineerd voelen?

[R01]: Nou, stukken minder natuurlijk dan in Amerika. Daar hebben we het over gehad, daar ontstond eigenlijk hip hop vanuit het gevoel dat men werd onderdrukt, dat men werd gediscrimineerd. Daardoor ontstond het in Amerika echt, dus daar is het natuurlijk waar het om gaat. Maar in Nederland, ja, nauwelijks, als je het mij vraagt. Ik heb soms het gevoel dat in Nederland de artiesten het wel zo voelen, van 'oh, ik heb geen stem, en ik word gediscrimineerd, en daardoor ga ik in raps maar heel agressief doen... Agressief tegen de blanken' en zo. Die heb je wel in Nederland, maar als je het mij vraagt is dat veel minder op de realiteit gebaseerd dan in Amerika. Daar is het echt een grote issue, hier denk ik niet. Nauwelijks.

[M]: Nou, dat was eigenlijk alles wat ik van je wilde weten. Heb je zelf nog vragen, toevoegingen?

[R01]: Nou, goede vragen, mooie vragen... Waar ik niet zo 1, 2, 3 antwoord op heb. Maar toevoegingen, inhoudelijk, niet eigenlijk.

[M]: Dan wil ik je bedanken voor je medewerking.

Interview met Respondent 02

Geslacht: vrouw

Woonplaats: Rotterdam

Leeftijd: 19

Baan/studie: student tandheelkunde

[M]: Waar ik mee wil beginnen... Sinds wanneer luister je eigenlijk hip hop?

[R02]: Uhm, even denken hoor. Echt hip hop, hip hop, denk ik sinds een jaar of twaalf. Nou ja, dat ik echt naar hip hop luister denk ik sinds een jaar of twaalf. Een beetje sinds de middelbare school, en daarvoor was het gewoon af en toe een nummer op tv, radio, maar niet echt van, dat ik het ging opzoeken of dat ik er een cd'tje van kocht of wat dan ook.

[M]: Met sinds een jaar of twaalf bedoel je...

[R02]: Nee, sinds ik twaalf jaar ben, ja.

[M]: En hoe ben je eigenlijk in contact gekomen met hip hop? Dat je dacht van, nu ga ik wel zelf dingen opzoeken.

[R02]: Ik denk dat dat een beetje kwam met de tijd van de mp3-spelers, dan moest je allemaal liedjes downloaden, en op een gegeven moment dacht ik 'dat is wel een leuk nummer', dus dan ging ik dat downloaden. En toen werd ik ook nieuwsgieriger naar een artiest, en dacht ik, nou ja, dan download ik het hele album, en merkte ik toch wel dat ik... dat hip hop mij best wel aantrok. Dus zo is het eigenlijk een beetje ontstaan.

[M]: Niet door bijvoorbeeld mensen die tegen jou zeiden 'luister dit eens'?

[R02]: Ja, ook wel hoor. Het is natuurlijk wel dat je dan op een gegeven moment hip hop leuk ging vinden, en ik stond best wel open voor dingen, dus als iemand tegen mij zei 'luister eens hiernaar' dan ging ik dat checken, en als ik dan zoiets had van 'dit is best wel tof', dan ging ik het hele album downloaden. En zo niet, hield het daarbij op. Dus het was een combinatie van nieuwsgierigheid en ook wel gewoon luisteren en kijken wat mensen me gingen aanraden.

[M]: En hoe vaak luister je nu naar hip hop?

[R02]: Elke dag, elke dag.

[M]: Gewoon, thuis, onderweg?

[R02]: Onderweg altijd.

[M]: Ik neem aan dat je niet alleen naar hip hop luistert maar ook naar andere genres. Noem eens wat andere genres?

[R02]: Ja, het is meer... Neo-soul, r&b, selectief dan, oldschool, maar voornamelijk oldschool hip hop dus.

[M]: Er zijn ook genres die uit hip hop zijn ontstaan. Bijvoorbeeld triphop, ook drum 'n bass heeft heel veel invloeden uit hip hop, dubstep, en dat soort dingen. Heb je daar affiniteit mee, luister je daar bijvoorbeeld ook naar?

[R02]: Nou, de laatste tijd wel iets meer. Dan hoor ik een nummer en denk ik van 'oh, dit vind ik best wel okay klinken', maar dan is het meer de beat wat mij aantrekt dan de tekst. Maar bij drum 'n bass bijvoorbeeld is het voor mijn gevoel toch alleen maar voornamelijk een beat. Met uitgaan kan ik daar best wel naar luisteren.

[M]: Dat is niet iets wat je bijvoorbeeld onderweg luistert?

[R02]: Nou ja, ik heb wel een aantal nummers dat ik denk van, nou ja, ik kan het wel aanhoren, maar ik kan bijvoorbeeld niet een heel album, nee, dan denk ik echt van, nee. Dat is net iets teveel van het goede.

[M]: En instrumentale hip hop, dat soort muziek. Gewoon echte hip hop beats, maar dan zonder tekst, luister je dat ook?

[R02]: Ja, af en toe. Wel iets minder dan met tekst, maar zo nu en dan.

[M]: Wat spreekt je eigenlijk aan aan hip hop muziek?

[R02]: Ik vind de beats sowieso, die spreken me heel erg aan, maar de teksten ook wel. Dus echt de combinatie van beide. Het is bij hip hop natuurlijk niet dat ik denk van 'wow, wat kan jij goed zingen', dat totaal niet. Maar het is een combinatie van de beat en de tekst.

[M]: Je had het net al een beetje over die oldschool hip hop. Is dat je favoriete stijl binnen hip hop?

[R02]: Nou, mijn smaak is natuurlijk best wel veel gaan veranderen in de loop van de tijd. En het verandert ook wel iedere keer hoor. Nu is het bijvoorbeeld wel de oldschool hip hop, maar ik kan ook wel weer ineens naar Mos Def en Hi-Tek gaan luisteren, en dat is niet echt oldschool hip hop natuurlijk.

[M]: Maar hoe is dat een beetje veranderd in de loop van de tijd?

[R02]: Ja, ik denk dat ik nu meer gewoon in de soort van oldschool hip hop-fase zit omdat ik dat gewoon weer heb herondekt, dat is het meer. Dan heb ik bijvoorbeeld een heel album gedownload, en dan denk je 'oh, dit is best wel lekker', en dan blijf ik daar in hangen.

[M]: Dus je hebt een beetje periodes dat je gewoon hetzelfde luistert?

[R02]: Ja, en op een gegeven moment denk ik dan, ik kan dit even niet aanhoren. Dan luister ik er een paar maanden niet naar, en dan hoor ik het weer, en denk ik 'oh leuk', dus... Dat schommelt best wel.

[M]: Niet echt met een bepaalde aanleiding, dat je bijvoorbeeld denkt, hierdoor ga ik nu weer dit soort muziek luisteren?

[R02]: Nee. Of ik moet het bijvoorbeeld ergens horen. Als ik een nummer heel lang niet heb gehoord, dan ga ik het weer opzoeken en afspelen.

[M]: En als je het hebt over artiesten, wie zijn jouw favorieten?

[R02]: Ja... The Roots, sowieso. Die staan best wel hoog bij mij. En Mos Def staat hoog. Maar dan vind ik meer soort van mixjes leuker dan... Nouja, om een artiest te noemen vind ik moeilijk hoor, want het zijn meestal losse nummers. Ik vind bijvoorbeeld [...] heel goed, daar kan ik een heel album van luisteren, Mos Def ook, Hi-Tek ook wel. J Dilla, kan ik wel naar luisteren maar dan heb ik bijvoorbeeld... A Tribe, daar kan ik dan selectief naar luisteren, De La Soul ook wel. Dat zijn op dit moment wel de naam die bij me opkomen. Maar bijvoorbeeld Pete Rock & CL Smooth, dan zijn het ook maar een paar nummers en op een gegeven moment denk ik van, 'hmm, dit is net iets teveel van het goede', dus...

[M]: Okee. Je noemt toch wel vooral namen uit eind jaren '80, begin jaren '90... Mos Def en J Dilla zijn wel van later, maar het is wel een beetje uit diezelfde stroming van alternatieve, conscious...

[R02]: Ja, ja, dat is het wel een beetje, ja. Ja, daar is het ook bij mij een beetje begonnen. Met Mos Def, toen J Dilla... En toen ging ik zeg maar pas dingen daaromheen zoeken, want op een gegeven moment ging ik dan naar Illa J luisteren, het broertje van J Dilla. Maar dat vond ik ook niet helemaal geweldig, maar de beats trokken mij meer aan, en toen kwam ik erachter dat de beats van J Dilla kwamen, dus... Maar ja, het is eigenlijk een beetje een cirkeltje, want dan ontdek je die, maar dan ontdek je dat X bij Y hoort, en dan blijf je eigenlijk in cirkeltjes...

[M]: Duidelijk. Luister je ook naar hip hop uit andere landen dan Amerika of Nederland?

[R02]: Nee. Ik hoor wel eens een Frans hip hop-liedje, ik kan het wel aanhoren, maar ik heb nooit de behoefte gehad om even te kijken wie dat is of zo, want ik vind het heel belangrijk dat ik de tekst begrijp en zolang ik dat niet begrijp dan kan ik het nummer niet aanvoelen, en dan zal het mij niet zo gauw aanspreken.

[M]: Okee. Ben je bekend met hoe hip hop ontstaan is in Amerika?

[R02]: Hmm, ja, nou niet echt. Ik hoor wel eens vage verhalen, van 'het begon daar en daar', en dan heb je de Eastcoast en de Westcoast. Maar niet echt dat ik zoiets heb van, nou, dat ga ik helemaal uitzoeken.

[M]: Kun je een beetje vertellen wat je er wel van weet?

[R02]: Nou, ik had ooit op een MTV-documentaire gezien... Wat weet ik ervan? Nee, ik kom er even niet echt op of zo. Nou, ik weet alleen dat je verschillende stromingen had, de

Eastcoast, en de Westcoast, en aan die kant had je natuurlijk 2Pac en dat soort mensen, en aan de andere kant had je de... Nee, ja, that's it. Ik kan er niet heel diep op ingaan ofzo. Ik dacht in ieder geval gewoon altijd dat er eens soort botsing was tussen de Eastcoast en de Westcoast, dat het een soort battle werd, en dat dat dan steeds groter werd. Ik weet verder ook nooit echt wie waarvandaan komt. Alleen bij 2Pac, omdat je constant 'Westside' hoort, maar voor de rest...

[M]: En zie je hip hop echt als een 'zwart' muziekgenre?

[R02]: Dat is een goede vraag. Nou, ja, niet per se. Het zijn natuurlijk wel voornamelijk donkere mensen die dat zingen, maar niet echt. Ik zou dat dan eerder bij soul hebben, dat ik denk van, dat komt echt wel uit de tijd van de slavernij en zo, maar bij hip hop vind ik dat toch wel in mindere mate. Heel veel mensen associëren hip hop met heel veel negatieve dingen, met armoede en dat soort dingen, en dan zie je al heel gauw de krotten in Amerika. En daar wonen natuurlijk alleen donkere mensen, dus dat is dan heel vaak de link die mensen leggen. Maar ik zie dat niet echt zo, eigenlijk.

[M]: Luister je ook naar de hip hop die nu uitkomt in de Verenigde Staten, de muziek die daar heel populair is nu?

[R02]: Rick Ross, Lil' Wayne, dat soort dingen? Niet echt. Ik kan af en toe wel een liedje aanhoren, maar ik zal niet zo gauw dat aanzetten.

[M]: En waarom niet?

[R02]: Ja, ik blijf best wel hangen in muziek. Dus ik heb volgens mij al twee jaar geen nieuw nummer gedownload. En dat is dan ook een stukje gemakzucht, dat ik denk van, dat komt later wel. Ja, zo leuk vind ik het dus eigenlijk niet, want als ik het echt helemaal geweldig zou vinden dan zou ik die albums wel gekocht hebben. Maar het spreekt mij niet zo aan, Drake, en dat soort dingen. Ik weet niet eens of dat hip hop is trouwens, maar het is niet echt mijn ding. Ik kan het wel aanhoren hoor, daar niet van, maar ik zou never ever naar een concert van Drake of Lil' Wayne of dat soort mensen gaan, nee.

[M]: Hoe zou je dat verschil beschrijven tussen die muziek die nu uitkomt, en dat waar jij naar luistert?

[R02]: Ja, ik vind het moeilijk om daar echt een goede mening over te geven, want ik heb het gewoon nooit een kans gegeven, ik heb er gewoon nooit echt naar geluisterd, dus... Dan vind ik het moeilijk om daar een heel groot onderscheid tussen te maken, maar ik hoor dan wel eens teksten, of dan zie ik quotes, en dan denk ik 'och, stelletje kinderen', dus...

[M]: En hoe denk je dat de reputatie was van Amerikaanse hip hop in de beginperiode, toen het ontstond, eind jaren '70, begin jaren '80?

[R02]: Gewoon bad ass! Ghetto, agressief, boos, druk. Ik denk dat toen het begon, waren het toch wel mensen die... Aandacht is dan misschien het verkeerde... Of nou ja, wel aandacht zochten, maar dan voor bepaalde onderwerpen. Politieke onderwerpen, maar ook zoals ik zei de strijd tussen East en West en dat soort dingen dus... Ik denk dat er best wel een boodschap achter zat, en dat het daarna steeds meer over de money en de hoes gegaan is. Ja, de waarde van hip hop is wel veranderd, en het is gewoon niet meer zoals het toen was.

[M]: Maar hoe denk je dat de rest van de samenleving er toen tegenaan keek?

[R02]: Ik denk dat best wel veel mensen geschrokken waren, want het kan best wel agressief en direct over, en dat waren ze natuurlijk niet zo gewend. Dus dat had volgens mij een niet al te positief beeld.

[M]: En hoe is dat nu denk je, die reputatie in Amerika?

[R02]: Nou, nog steeds wel zo, maar ik denk dat het nu misschien nog wel negatiever is geworden, omdat het nu helemaal over onzindingen gaat. Als ik af en toe naar teksten luister, dan denk ik, dit is toch niet normaal. Waar het gaat het over, jongens? En er zijn heel veel kinderen die daar ook naar luisteren, en dan denk ik, je moest eens weten wat je allemaal meerapt, of meezingt. Ze hebben geen flauw idee, en ik vind dat best wel ongepast. Als ik kinderen had, zou ik echt niet willen dat mijn kinderen van tien of twaalf over hoes of drugs of dat soort troep zouden rappen, dus...

[M]: Maar hip hop is nu wel mainstream geworden, in Amerika. Een groot deel van de hitlijsten bestaat nu uit hip hop. Dus er is wel iets veranderd, qua hoe mensen tegen die muziek aankijken. Hoe zou je dat dan verklaren?

[R02]: Ja, maar ik denk dat mensen dan misschien... Het is net iets meer soort van meezingmuziek geworden. Want als je een tekst van, noem maar op, Nas, pakt en een tekst van Rick Ross, dan zou je veel makkelijker de tekst van Rick Ross mee kunnen zingen omdat het gewoon drie woorden zijn die constant worden herhaald. Dus dan is het best wel een lekkere beat, en dan denk je 'oh, dat zingt best wel lekker mee', maar bij Nas zijn het coupletten van hier tot Tokyo en het zijn ook niet echt de makkelijkste woorden, en niet de leukste onderwerpen, dus er zit best wel... Ja, een hit is toch wel een liedje wat mensen pakt omdat het best wel easy is. Je zingt mee, je voelt het aan, maar als het zo'n megatekst is, dan denk ik dat op een gegeven moment heel veel mensen zoiets hebben van 'nou ja, ik hou het voor gezien'.

[M]: Okay. Je noemde net al die negativiteit als een ding wat... Hoe mensen tegen hip hop aankijken. Maar vind je dat er in die teksten veel geweld zit, vrouwonvriendelijkheid en dat soort dingen?

[R02]: Ja, mwah, het zit er wel in, maar ik denk dat ze nu wel iets creatiever er mee zijn omgegaan, want het wordt heel vaak in metaforen omschreven. Vooral bij, hoe heet hij nou, Frank Ocean, of Tyler the blablabla... In ieder geval, het zijn allemaal heel verborgen boodschappen, dus het kan in eerste instantie best wel rustig overkomen, terwijl er best wel wat achter zit. En ik denk dat de clips... Misschien komt het door mij, of ligt het aan mij, omdat ik niet meer zo vaak tv kijk, maar ik zie niet meer zoveel van die halfnaakte vrouwen die met, weet ik veel, een hondenriem om hun nek dragen of zo. Ik zie dat gewoon minder, dus misschien is het inderdaad gaan veranderen, maar...

[M]: Je ziet het minder terug dan vroeger?

[R02]: Ja, voor mijn gevoel hoor. Misschien dat het nu juist wel veel erger is, maar ik zie dat gewoon niet zo. Maar ik denk ook omdat hip hop nu ook... Clubbangers-hip hop heb je tegenwoordig, dat zie ik wel eens op tv en dat zijn toch wel gewoon nummers in de club en dan zal je toch minder gauw rare vrouwen in bed zien met, weet ik veel, de benen omhoog en wagenwijd open, dus...

[M]: Maar wat vind je ervan dat dat soort thema's toch wel bij hip hop horen, dan?

[R02]: Nu ga ik weer terug naar de vraag van toen je vroeg 'wordt hip hop gezien als een donkere mensen-genre', dat zei je toch net? Nou ja, iets in die trant. En ik had het er toevallig pas met een vriendin van mij over, die las dan een boek van, waarom gaan donkere mannen vreemd. En dat zit blijkbaar in hun genen, dat stamt af uit de tijd van de slavernij, toen werden natuurlijk de mannen van hun vrouwen weggehaald, en toen hadden de mannen zoiets van 'nou ja, ik maak maar zoveel mogelijk kinderen'. En ik denk dat dat toch wel een soort van iets is wat deels genetisch bepaald is om zoveel mogelijk vrouwen te hebben en hoe meer vrouwen je hebt, des te meer aanzien je hebt, en dat dat hetgeen is wat iedere keer terugkomt. Alleen denk ik dat dat de verkeerde soort vrouwen zijn, wat ze dan op tv laten zien. Ook de omgang met vrouwen is dan niet meer zoals het toentertijd, in de tijd van de slavernij, was bedoeld. Laat ik het zo zeggen.

[M]: Maar dat het in die muziek terug te horen is dat doet jou verder niet zoveel, persoonlijk?

[R02]: Nou ja, ik heb meer zoiets van, daar gaan we weer hoor, pff. Dus op een gegeven moment is het gewoon gewenning eigenlijk, dan denk ik van, 'ja, nou ja, daar hebben we er weer zo eentje'. Het is niet echt choquerend of zo.

[M]: Maar voel jij je, als vrouw, gekwetst?

[R02]: Nee, ik heb zoiets van, ik ben toch niet zo, ik ga niet halfnaakt in die clips lopen dansen, dus... Nee.

[M]: Even kijken... Misschien weer een beetje terug naar die verschillende soorten stijlen, maar bestaat er volgens jou echt een duidelijk verschil tussen mainstream en alternatieve hip hop, in Amerika?

[R02]: Nou, mainstream zijn toch wel iets pakkendere liedjes. Als je dan een nummer hebt van Lil' Wayne bijvoorbeeld, dat is dan best wel mainstream. Ja, best veel mensen die Lil' Wayne dan helemaal de shit vinden, maar dan heb je bijvoorbeeld ook het soort mensen à la Nas, of Mos Def ofzo, die best wel dan 'verantwoorde' muziek maken om het maar zo te zeggen. En dat is toch iets minder populair en... Ik wou wat zeggen maar ik ben het even kwijt. Wat was de vraag ook alweer?

[M]: Of er volgens jou echt een duidelijk verschil bestaat tussen mainstream en alternatieve hip hop?

[R02]: Jawel. En het is ook een beetje leeftijdgebonden. Als je wat ouder bent, dan... Kijk als je gewoon uit de jaren '90, '80 komt, dan zal je wel iets hebben meegekregen van de '70-'80s, van dat soort hip hop dan. Als je wat jonger bent, dan weet je ook niet beter. Dan ga je toch wel wat minder onderzoek ernaar doen dan als je wat ouder bent. Ja, ik hoor best wel een verschil van, okay, dit wordt een hit, en dit niet. En dit kennen toch niet heel veel mensen, en... Ik bedoel, als jij hier buiten op straat gaat staan en aan tien mensen vraagt 'Wie is Nas?' of 'kan je een liedje meerappen van Nas?', nou dan denk ik dat de kans dat dat zal gebeuren heel klein is.

[M]: Terwijl namen als Rick Ross ofzo...

[R02]: Ja, nou, ik denk dat je maar een nummer van Lil' Wayne hoeft te noemen, of Drake ofzo, dat kent iedereen.

[M]: Hoe zou jij de hip hop-scene in Nederland beschrijven? En dan bedoel ik niet alleen de jongeren hier buiten op straat die met Drake kunnen meerappen of zo, maar ook bijvoorbeeld Nederlandstalige hip hop?

[R02]: Nou, ik moet je eerlijk zeggen dat ik zelden meer naar Nederlandstalige muziek luister, dus ik kan daar niet heel veel over zeggen, maar gewoon, wat ik dan via via hoorde, toentertijd, met DuvelDuvel en dat soort dingen... Dat was best wel populair, voor mijn gevoel, maar ik heb gewoon nooit echt de moeite genomen om daarnaar te luisteren, dus ik vind het gewoon erg lastig om daar een uitspraak over te doen.

[M]: Dus je ziet niet net als in Amerika, dat er in Nederland ook verschillende stijlen zijn binnen die...

[R02]: Nee, ik hoor die verschillen niet, nee. Ik ken ook niet veel meer Nederlandse hip hop dan DuvelDuvel, dus dan houdt het al snel op. Dan heb ik niet echt vergelijkingsmateriaal.

[M]: Ja, precies, ik snap het. Okay, maar je luistert zelf wel veel naar hip hop, maar zie je jezelf dan als een onderdeel van de ‘scene’ in Nederland?

[R02]: Nou, dat niet zozeer, want ik luister wel hip hop, maar ik luister niet alleen maar naar hip hop, dus. Kijk, ik zou wel gewoon naar een hip hop-feestje kunnen gaan, en ik zou me daar best wel thuis voelen, maar ik vind het moeilijk om je muzieksmaak zeg maar onder één categorie te plaatsen, dus... Ja, misschien ben ik dan inderdaad wel een onderdeel van de scene, maar het is niet alleen maar de hip hop-scene, maar... Ja, ik link dan hip hop, soul en r&b een beetje aan elkaar. Want Erykah Badu, waar valt zij onder? Is dat hip hop, of is het soul? En ja, ik heb dat met heel veel artiesten die er dan net tussenin zitten.

[M]: Ben je eigenlijk een beetje op de hoogte van de Nederlandse Top 40, of de hitlijsten?

[R02]: Ik weet dat Gers Pardoel ergens hoog staat. Haha.

[M]: Nou, bijvoorbeeld dat. Dat nummer ken je denk ik wel, of in ieder geval, dat als je het hoort, weet je dat dat het is. Wat vind je daarvan?

[R02]: Ja, ik vind Gers echt een heel lieve jongen, het is een vriend van mij, maar ik heb gewoon niks met zijn muziek. Maar als ik in de auto zou zitten en het zou op de radio zijn, en er is verder niks leuks, dan zou ik daar wel naar luisteren. Maar dat is echt als er verder geen ander leuk liedje is op de radio.

[M]: Okee. Het is misschien toch wel redelijk commercieel te noemen, wat er nu in de hitlijsten staat, maar denk je dat mensen die onderdeel zijn van die Nederlandse hip hop-scene een beetje meebepalen welke nummer in de hitlijsten komen?

[R02]: Voor mijn gevoel... Ik luister natuurlijk gewoon niet zoveel Nederlandse hip hop, maar ik heb het gevoel dat dat soort mensen de Nederlandse hip hop-muzikmakers, dat dat meer een soort van collectie-ding wordt, van ‘jij kent mij, ik ken jou, en wij gaan elkaar een beetje ophypen of populair maken’. Ik heb nou niet echt het gevoel dat het zo is omdat ze zo talentvol zijn. Ja, het is een beetje moeilijk, omdat ik daar gewoon niet zoveel naar luister, maar als ik dan naar Gers kijk... Want ik ken hem, en ik weet gewoon hoe hij zich als artiest heeft ontwikkeld. Eerst was hij die jongen die dan één zinnetje meerapte in Broodje Warm Vlees, of whatever, en toen kende niemand hem. En ineens is hij nu de meest gewilde man van Nederland, maar is dat omdat hij zo talentvol is? Mwah. Hij is niet slecht ofzo, maar ik zou geen fan van hem worden, nee.

[M]: Okay. Het is misschien voor jou moeilijk om te zeggen omdat je niet zoveel naar Nederlandse hip hop luistert, maar we hadden het net al over die thema’s als geweld en vrouwonvriendelijkheid en zo. Maar zie je dat dan bijvoorbeeld ook terugkomen in de scene in Nederland of denk je dat Nederlandse hip hop qua thema’s heel anders is?

[R02]: Nou ja, ik weet nog dat er vroeger dan af en toe liedjes op tv kwamen, en dan dacht ik van, ‘jongens, schei eens even uit, zo zwaar hebben jullie het hier niet’. Ja, ik kan geen specifieke namen noemen hoor, maar als ik wel eens een liedje hoorde, dacht ik van, jullie doen alsof jullie honderd keer per dag worden verkracht en alsof jullie geen eten krijgen, en dat jullie elke dag in elkaar gemept worden, maar zo zwaar is het niet in Nederland, dus... Ja, dat hoorde ik dan tenminste. Ik kan geen specifieke artiesten noemen, maar...

[M]: Maar je bedoelt wel Nederlandstalige artiesten, toch?

[R02]: Ja, die stomme THC ofzo. Die dan ‘bitch, ik maak je dood, bla bla bla, ghetto, zwaar, bikkelen’. Dan denk ik ja, aanstellers.

[M]: Maar komt het dan wel net zoveel voor als in Amerika?

[R02]: Ja, maar het is minder geloofwaardig, het komt gewoon minder geloofwaardig over, ik vind het dan gewoon aanstellerij.

[M]: Omdat het hier heel anders is?

[R02]: Ja, voor mijn gevoel wel. Zo zwaar hebben we het hier niet. Niemand hoeft honger te lijden, of kou, of dakloos te zijn.

[M]: En hoe denk je dat de reputatie van hip hop in Nederland is, als muziekstijl?

[R02]: Nou, er zijn zeker liefhebbers, hoor. Maar, Nederlandstalige hip hop in Nederland, of gewoon hip hop in het algemeen?

[M]: Allebei.

[R02]: Nou, ik denk dat Nederlandstalige hip hop best wel een klein groepje is. Het is niet echt heel bekend. En hip hop, mwah, de wat nieuwere hip hop dan is net iets groter maar ik denk dat de Nederlandse hip hop toch wel gewoon een kleine, selectieve groep is. Ik heb niet echt het gevoel dat er ooit iemand uit de Nederlandse scene het helemaal gaat maken.

[M]: In het buitenland?

[R02]: Nee.

[M]: En hoe denk je dat buitenstaanders, die niet bij de scene horen, kijken naar hip hop in Nederland, of Nederlandse hip hoppers?

[R02]: Nou ja, weet je wat ik heel vaak heb bij die Nederlandse hip hoppers, of artiesten whatsoever, dat je dan wel soort van... Dat de mensen die niet in de scene horen eigenlijk min of meer worden buitengesloten. En dan denk ik, daar maak je jezelf niet populair mee, maar dan... Het lijkt een beetje alsof ze hun territorium aan het verdedigen zijn en het blijft eigenlijk heel klein. Terwijl ze wel willen doorbreken, maar tegelijkertijd soort van underground willen blijven. Dan denk ik van, ja, het is gewoon een heel grote tegenstrijdigheid, en dan moet je gewoon kiezen, het is het een of het ander. Of ik ga voor

mijn carrière, laat ik Ali B noemen. Ik weet dat hij geen hip hopper is, ik weet niet eens wat hij is, maar goed. Hij is wel gewoon mainstream gegaan, en hij heeft het eigenlijk best wel gemaakt. Terwijl al die anderen, ja, die zijn wel zo van, kijk mij, ik ben artiest, maar dan in zo'n klein, besloten groepje waar ze eigenlijk nooit uit zullen komen.

[M]: Een beetje terug naar hip hop in het algemeen, dus inclusief de Amerikaanse... Wat heeft het voor jou nodig om een gevoel van authenticiteit te creëren, dat het 'echt' is?

[R02]: Nou, ja, echt, echt. Ik vind het sowieso belangrijk dat als de beat klopt, dan denk ik wel gewoon van, ja hoor. Dan is het bij mij toch wel de beat wat mij aantrekt. Want dan kan je naar een nummer luisteren zonder echt naar de tekst te luisteren, dan geniet je gewoon van de beat. Maar op een gegeven moment, ja, denk ik van, sommige teksten zijn gewoon zo inhoudsloos dat ik zoiets heb van, nee, toch maar niet. Maar ik denk dat de beat toch wel net iets belangrijker is dan tekst, voor mij. Maar het verschilt ook per moment hoor, als ik gewoon eens een keer goed muziek wil luisteren dan moet de tekst gewoon goed zijn, maar als ik 's ochtends aan het sporten of aan het fietsen ben of zo, dan is het toch weer gewoon een beat die best wel okay is.

[M]: Maar het feit dat jij niet heel erg naar die mainstream hip hop luistert, is dat dan omdat je er gewoon niet heel bekend mee bent, of omdat de beat en zo jou minder aanspreken?

[R02]: Nou, ik heb het gewoon nooit echt een kans gegeven. Ik heb het wel eens gehoord natuurlijk, maar dan, de prikkeling voor mij om dat dan verder te gaan checken is voor mij niet heel groot. En dan heb ik zoiets van, nou ja, het komt wel weer, het zal wel. De behoefte is gewoon niet zo heel groot.

[M]: Maar niet omdat je denkt, het is mainstream, dus dat...

[R02]: Nee, als ik het leuk vind... Ik kan echt wel naar een nummer van Rick Ross luisteren, dan kan ik meezingen, terwijl ik weer helemaal niks met Drake heb, maar... Dat is gewoon een combinatie van, de behoefte is gewoon niet zo groot en ook wel een beetje gemakzucht.

[M]: Okay. Dus het maakt voor jou niet heel veel uit of iemand nou 'real' is?

[R02]: Nee, nee. Zolang ik zoiets heb van, nou, die muziek is zo tof, dan... Ik bedoel, Jay-Z is ook mainstream, maar hij is gewoon goed. Dus wat dat betreft, nee, het maakt niet echt uit.

[M]: Dus een groot platencontract, dat maakt dan geen verschil?

[R02]: Nee. In het begin was ik wel echt zo van, nou, hij is zo groot en zo populair, ik wil daar echt niks mee te maken hebben. Maar ik weet niet hoor, naarmate je ouder wordt verander je toch wel als persoon, en dan denk je van, nou, als ik het gewoon goed vind klinken, waarom niet? Dus ik denk dat ik toentertijd wel iets meer onderdeel van de scene

was, om het maar zo te zeggen, en naarmate je ouder wordt dan denk je van, nou ja, als hij goed is, dan is hij goed, dus, simpel.

[M]: En denk je dat hip hop een muziekgenre is voor iedereen, of moet je wel een bepaalde achtergrond hebben om ernaar te kunnen luisteren, om de muziek te kunnen begrijpen?

[R02]: Nou, ik denk dat hip hop best wel over diverse onderwerpen gaat, en iedereen heeft wel dingen die hem aanspreken, dus het is niet per se dat je een heel zwaar, slecht en hard leven moet hebben geleid, en honderd keer in elkaar bent geslagen, nee, totaal niet. Sommige hip hop-nummers gaan gewoon over de domste dingen, om het maar zo te zeggen, dus... Ik denk dat iedereen zich wel voelt aangesproken door bepaalde nummers.

[M]: Okay. En wat voor soort hip hop is denk je authentieker in Nederland? Iemand die bijvoorbeeld heel dicht bij de Amerikaanse roots blijft in hip hop, of juist heel erg op Nederlandse normen, waarden, teksten is gericht?

[R02]: Wel een goede vraag, maar ik denk dat als je taal beter begrijpt, dat je wel net iets meer affiniteit voelt, en het ligt dan dicht bij jou. Als je dan over hedendaagse dingen zingt, of rapt, of whatever, dan voel je je daar misschien iets meer tot aangetrokken dan iemand die het over z'n, weet ik veel, ik kom even niet op een heel dure auto-naam, maar in ieder geval, over dat soort dingen rapt. Dan zul je je toch net iets meer aangesproken voelen door hedendaagse onderwerpen.

[M]: Dat waren eigenlijk de dingen die ik met je wilde bespreken. Ik heb nog vier quotes, en als je die zou willen lezen, dan geef ik wat uitleg erbij, en dan wil ik graag je mening daarover horen. Dit is de eerste.

[leest quote]

[M]: Het is niet heel gemakkelijk taalgebruik, maar wat er eigenlijk staat is dat in de Verenigde Staten rapt wel wordt gebruikt als een middel om zich te verzetten tegen de dominante, 'blanke' opvattingen, normen en waarden en zo. En in Nederland bestaat er een minder grote scheiding tussen blank en zwart, en blanke rappers zijn in Nederland wel algemeen geaccepteerd. Dus denk je dat die quote ook op Nederland van toepassing is, in de zin van dat het wordt gebruikt als een soort protestmiddel?

[R02]: Nou, protest is een groot woord natuurlijk, want als ik dan het leven in Nederland vergelijk met dat van Amerika... In Amerika zit dat slavernij- ding best wel diep, en dat is wel iets wat honderden jaren geleden is, maar mensen nemen dat mee en er is best nog wel een groot onderscheid tussen zwart en blank, en er is nog wel een heel politieke oproer. Maar in Nederland heb ik niet echt het gevoel dat het een soort van afzetting tegen de politiek of tegen de maatschappij is, maar meer een mening naar voren brengen. En ik denk dat het dan soms

op een net iets te agressieve wijze naar buiten wordt gebracht. Het is niet echt van, ik denk dat het meer een soort van mening over dingen geven is, dan dat ze een soort van stroming of oproer willen veroorzaken.

[M]: De tweede quote.

[leest quote]

[M]: Snap je hem?

[R02]: Ja.

[M]: En denk je ook dat het in Nederland het geval is?

[R02]: Nee. Ik heb het gevoel dat je de situatie in Frankrijk wel net iets meer kan vergelijken met Amerika, omdat er ook best wel zo'n grote scheiding is, en dat er best wel oproer is, en ik denk dat de Fransen toch wel een stapje verder gaan in hun acties. Want je ziet gewoon heel veel dingen die er nu gaande zijn... Ik denk dat het in Amerika toch wel voornamelijk bij woorden blijft, ja, natuurlijk worden er af en toe mensen neergeknald, maar... Ja, ik heb het gevoel dat, misschien is het omdat het wat recenter is wat er nu allemaal gaande is, maar ik heb het gevoel dat het in Frankrijk net iets meer het geval is dan in Amerika. Maar, ik denk wel dat het de realiteit is dat mensen daar om aandacht en om hulp vragen. Ze zijn best wel hopeloos en radeloos, en ik denk dat dat dan hun manier is om dat te uiten en zich te verzetten tegen de maatschappij.

[M]: Maar bijvoorbeeld Nederlandse hip hop, lijkt dat nog op het Amerikaanse voorbeeld, of is dat een beetje een eigen leven gaan leiden hier?

[R02]: Uhm, ja, ik ken gewoon niet zo heel veel dingen, dus ik moet het zeggen op basis van de dingen die ik ken, maar je hebt af en toe wel gewoon een paar liedjes die gaan over hoe zwaar het hier is, en hoe ghetto en dat soort dingen, en dan denk ik, ja, dit is gewoon soort van vertaald, of het lijkt dan alsof het gewoon een beetje gejat is en een paar zinnen van een Amerikaans rapnummer... En dat het gewoon soort van kopieer-en-plakwerk is. Verder zijn het gewoon onderwerpen van... Je hebt dan een liedje dat heet 'Slaaf' of zo, en dat is gewoon best wel een nuchter Hollands nummer, om het zo te zeggen. Dus ja, het verschilt gewoon heel erg per persoon. Als ik dan onderscheid moet maken in het Nederlandse hiphopwereldje, dan heb je de THC, DHC, DHL, in ieder geval, al dat soort mensen met hun ghetto life, van 'we hebben het slecht'. Maar dan heb je ook Duvel en Typhoon en zo... En ik denk dat dat gewoon onderwerpen zijn die net iets meer relevant en realistisch zijn.

[M]: Dit is dan de derde.

[leest quote]

[M]: Veel buitenstaanders vinden hip hop eigenlijk een muziekstijl die nergens over gaat.

[R02]: Ja, ik kan wel snappen waarom sommige mensen dat denken, maar dat is gewoon... Kijk, als je net het verkeerde nummer hoort... Maar dat is met alles, je moet dingen een kans geven. Ik kan nu ook zeggen dat ik Nederlandstalige muziek waardeloos vind omdat ik één nummer van Jan Smit heb gehoord, terwijl het toch wel een breder ding is. En ik denk dat mensen iedere neger die twee zinnen gaat rappen, dat dat gelijk onder hip hop wordt geplaatst. Er is eigenlijk al een vooroordeel, er is eigenlijk al een stempel dat het troep is en dat het nergens over gaat. Maar soms moet je iets dieper op dingen ingaan, soms moet je op onderzoek uitgaan. Alleen is dat moeilijk omdat het... Het is gewoon een generaliseer-ding, en dat is al jaren hetzelfde beeld. En het is gewoon moeilijk om dat beeld in één keer te veranderen.

[M]: Okay. En dan is dit de laatste quote.

[leest quote]

[M]: Denk je dat het in Nederland ook zo'n aantrekkingskracht heeft op jongeren die zich uitgebuit of gediscrimineerd voelen?

[R02]: Nou, ik heb niet zozeer het gevoel dat het over uitbuiting en discriminatie gaat in Nederland, eerlijk gezegd, maar ik denk dat het toch wel mensen aantrekt omdat het soms over onderwerpen gaat die niet zo snel in een standaard liedje, een niet-hip hop liedje verwerkt zouden worden. Want daar gaat het alleen over liefde, en dat soort dingen, muziek, dansen, hele oppervlakkige... Nou ja, oppervlakkig is een beetje een verkeerd woord, maar toch wel net iets positievere dingen en in hip hop kan het soms ook over best wel minder leuke onderwerpen gaan.

[M]: Okay. Dat was alles wat ik van je wilde weten. Heb je zelf nog vragen of toevoegingen?

[R02]: Nee, niet echt, nee.

[M]: Dan wil ik je bedanken voor je medewerking.

[R02]: Alsjeblieft.

Interview met Respondent 03

Geslacht: vrouw

Woonplaats: Zwolle

Leeftijd: 26

Baan/studie: store manager/artist manager

[M]: Waar ik eigenlijk mee wil beginnen, is: sinds wanneer luister je naar hip hop?

[R03]: Uhm, ja, sinds ik een klein meisje ben. Mijn broer luisterde altijd naar hip hop. Ik ben 26, hij is 36, 37 bijna. Dus sinds ik een jaar of tien ben, denk ik. Ja.

[M]: Okay. En dat was inderdaad mijn volgende vraag ook, hoe ben je in contact gekomen met hip hop?

[R03]: Ja, dus door mijn broer. En... Ja, door mijn broer eigenlijk. Daar is het allemaal mee begonnen. En later ook doordat ik, toen ik heel jong was werkte ik in een buurthuis in het dorp waar ik woonde, en daar werd best wel wat hip hop geprogrammeerd. En daarvan ken ik Glenn, of Typhoon, en door hem ben ik ook wel nog meer in die hip hop-scene denk ik terecht gekomen. En dat was vanaf mijn veertiende, dus...

[M]: Okay, dus zij gaven je vaak gewoon tips over wat je bijvoorbeeld kon luisteren?

[R03]: Ja, bijvoorbeeld wat ik kon luisteren, of ik ging wel eens met ze mee... Ja, je praat erover, omdat hij natuurlijk zo geïnteresseerd erin was, en ik dat had van mijn broer. Ja, dan praat je over dingen, of je gaat wel eens samen wat checken, of ja...

[M]: En nu, hoe vaak luister je nog naar hip hop?

[R03]: Uhm... Minder vaak dan vroeger. Ik check vaak wel dingen, bijvoorbeeld als er iets uitkomt en ik hoor van mensen, joh, dat is leuk, of dit is leuk, of ik zie het gewoon voorbij komen op, ja whatever, Facebook, of YouTube, dan check ik het wel. Maar ik ben... Thuis luister ik eigenlijk meer naar singer-songwritermuziek. Dus iets meer mellow, zeg maar. Maar ik vind het nog steeds leuk om af en toe naar hip hop-feestjes te gaan, of hip hop-concerten te checken. Maar ik kan je niet exact zeggen van, ja, zo vaak per week of zo, maar ja, af en toe.

[M]: Ja, en je gaf net aan dat je daarnaast ook nog naar singer-songwritermuziek luistert. Wat voor andere genres luister je nog meer?

[R03]: Haha, je kan beter vragen wat niet. Ik hou wel van soul, jazz, rock, uhm... Indie. Alhoewel ik indie niet een heel goed genre vind, want tegenwoordig valt praktisch alles onder indie, maar... Pop. Ik hou heel erg van pop. R&B. Want naast de hip hop wat ik vroeger van

huis uit heb meegekregen van mijn broer, was mijn zus een dikke R&B-lover. Dus het was echt hip hop en R&B, en ik vind R&B nog steeds fijn. Dus daar luister ik ook heel veel naar.

[M]: Er zijn tegenwoordig ook muziekgenres die eigenlijk beïnvloed zijn door hip hop.

Bijvoorbeeld triphop, maar ook drum 'n bass, dubstep... Die hebben allemaal invloeden vanuit hip hop meegekregen. Heb je daar ook affiniteit mee?

[R03]: Ik kan het wel waarderen, maar ik check het eigenlijk te weinig om daar echt een goed antwoord op te geven. Dus, nee, eigenlijk dan.

[M]: Maar hoor je wel die invloeden van hip hop erin terug?

[R03]: Ja, dat wel. Ja. En ik vind het ook wel tof, en ik weet ook eigenlijk niet precies waarom ik het niet regelmatig check. Ik denk dat dat eigenlijk dezelfde reden is waarom ik thuis dus meer rustige muziek opzet. En omdat ik met uitgaan eigenlijk niet zo vaak op drum 'n bass-feestjes of iets anders zeg maar terecht kom. Maar ja, ik hoor zeker die invloeden, ja.

[M]: Terug naar hip hop dan. Wat spreekt je eigenlijk aan, aan de muziek?

[R03]: Hmm. De beats, is het eigenlijk vooral. Ja. En ik vind... Ik hou van rap, dat is het gewoon. De beat is over het algemeen wat nogal overheerst, omdat ik wel heel erg van goede teksten in muziek hou. En in hip hop moet ik het veel vaker checken, want ik vind het heel moeilijk om rap te volgen, zeg maar als je het voor het eerst hoort. Maar als je het vaker checkt, of je zoekt de tekst op, dan hebben ze over het algemeen... Dan zijn hip hop-teksten vaak gewoon heel tof. En ik ben vaak onder de indruk van het feit hoe een tekst tot stand komt, hoe makkelijk er gerijmd wordt, zeg maar. En hoe de flows gaan. Uhm, ja, dus dat eigenlijk.

[M]: Duidelijk. En kun je wat meer vertellen over je favoriete stijl binnen hip hop?

[R03]: Ja, maar... Zoals wat bedoel je dan precies?

[M]: Nou, ik noem bijvoorbeeld gangsta rap, of de wat meer alternatieve, of politiek geladen rapmuziek. Of, wat nu heel populair lijkt te zijn, de popvariant?

[R03]: Ja. Ja. Nou, de popvariant spreekt me sowieso eigenlijk wel aan, omdat ik eigenlijk... Omdat ik sowieso wel een popliefhebber ben. En omdat dat dus vaak gewoon heel gemakkelijk in het gehoor ligt, waardoor ik het makkelijk kan checken. Ja, gangsta rap...

[M]: Ja, dat was gewoon een voorbeeld hoor, maar je kunt ook andere stijlen noemen die jij onderscheidt.

[R03]: Ja, ik zit te denken. Want ik ben bijvoorbeeld een ontzettend grote 2Pac-liefhebber, die staat misschien nog steeds wel op nummer één. Ik hou ook heel erg van Eminem... Ja, is dat gangsta rap? Ik denk het eigenlijk niet. Dus ja, eigenlijk... Ik denk dat het eigenlijk heel breed

is, en dat ik eigenlijk meerdere stijlen wel tof vind. Het is maar net een beetje hoe, of welke stemming ik ben, denk ik.

[M]: En qua artiesten noemde je 2Pac, Eminem...

[R03]: Jay-Z. Uhm, Lil' Wayne op zijn tijd. Nas, vind ik vet. Alhoewel ik hem live tegen vond vallen, maar... Kanye West vind ik supergoed. Ja, dat is eigenlijk wel een beetje de Amerikaanse... En ja, in Nederland vind ik momenteel eigenlijk heel veel rappers niet zo heel erg goed. Dan kan ik soms wel de muziek checken omdat ik... Omdat het vrij poppy is en omdat het wel lekker in het gehoor ligt, maar als ik dan echt goed naar de rappers zelf luister vind ik het eigenlijk niet zo heel erg tof. Nou ja, ik vind Opgezwolle bijvoorbeeld echt supergoed, nou, die zijn er natuurlijk helaas niet meer. Of tenminste, niet meer samen. Maar ik vind Sticks wel een heel goede rapper. Ik hou van Typhoon, heel erg. En als ik dan in mijn eigen straatje kijk, dan vind ik Remon, of Postman eigenlijk nog steeds verreweg de beste rapper die Nederland kent. Ik vind hem echt ontzettend goed. Qua flow. Dus, ja.

[M]: En luister je ook nog naar hip hop uit andere landen, naast hip hop uit Nederland en de Verenigde Staten?

[R03]: Nee, weinig. Ik hoor het wel eens, omdat vriendinnen van me het tof vinden. Frans. En toen ik op reis was had ik een Duitse jongen leren kennen, die heel veel naar Duitse hip hop luisterde, en dat kon ik ook wel waarderen, alleen... Omdat ik het dan niet kan volgen, is het toch iets wat ik minder check. Dus ik weet er eigenlijk ook heel weinig van.

[M]: Dus dan zijn die teksten eigenlijk wel belangrijk om...

[R03]: Ja, dus eigenlijk wel. Ja.

[M]: En ben je een beetje bekend met hoe hip hop ontstaan is in Amerika?

[R03]: Uhm, nee, eigenlijk niet zo. Ja, nee, volgens mij is het gewoon echt een ding wat... Ja, een straatding, weet je wel, wat vroeger op straat ontstond, maar hoe dat precies is gegaan, of waar het exact vandaan komt, weet ik eigenlijk niet.

[M]: Okay. En vind je dat het een echt 'zwart' genre is? Zowel vroeger, als nu?

[R03]: Ja, eigenlijk wel. En dan vind ik niet dat als je blank bent, dat je dat dan maar niet moet doen, of dat je niet goed kan zijn, of dat het dan niet bij je past of zo. Maar ja, toch, als ik aan hip hop denk, denk ik wel aan dat het zwarte muziek is, ja.

[M]: En hoe goed ben je op de hoogte van wat er nu uitkomt in Amerika? Qua hip hop, luister je daar ook naar?

[R03]: Soms, maar ik ben niet heel goed op de hoogte.

[M]: Dus meer de hip hop van vroeger? Of in ieder geval de artiesten van vroeger?

[R03]: Ja, het meeste check ik wel de artiesten die al langer meegaan, zeg maar. Ja.

[M]: Aan welke periode moet ik dan denken?

[R03]: Ja, ik weet eigenlijk niet precies wat bijvoorbeeld de jaren '80 hip hop is. Dat is allemaal een beetje die A Tribe Called Quest en zo, die komen allemaal uit de jaren '80 toch, of niet?

[M]: Ja, dat is wel een beetje eind jaren '80, begin jaren '90. Dingen als Run-DMC, dat is wel jaren '80.

[R03]: Ja, dat heb ik wel meegekregen. Ja, dat check ik nu eigenlijk niet zo heel veel meer, maar dat heb ik wel vroeger vanuit huis meegekregen zeg maar, ja.

[M]: En je gaf net wel aan dat je niet zo heel veel weet over hoe het is ontstaan en zo, maar hoe was volgens jou de reputatie in Amerika, toen hip hop net ontstond, als muziekstijl en als subcultuur?

[R03]: Volgens mij heel negatief. En volgens mij is dat nog steeds eigenlijk wel zo. Volgens mij werd het en wordt het gezien als iets wat een negatieve invloed kan hebben, als 'straat', als 'gangsta'... En ik heb het idee dat het over het algemeen altijd in een negatief daglicht wordt gezet. Wat volgens mij geheel onterecht is, maar... Ja, volgens mij was dat vroeger ook al zo. Maar ik weet dus niet of dat echt zo is, maar...

[M]: En nu nog steeds, denk je?

[R03]: Ja. Ik denk wel minder... Dat mensen er meer open voor staan, en dat er ook wel gezien wordt dat het niet alleen maar iets slechts brengt, of dat het niet per se alleen maar een slechte invloed kan hebben op je kinderen, of whatever, omdat ik denk dat mensen ook wel beseffen dat... Als ze het echt checken, dat het echt niet alleen gaat over, ja, weet ik veel, chickies en seks en drugs en dat er ook wel daadwerkelijk zinnige dingen worden gezegd. En dat het ook heel vaak wel de bedoeling is om over te brengen. Maar ja, het is natuurlijk gewoon rauw. En iets wat heel rauw is, is denk ik al snel een soort van, ja... Eng, of gevaarlijk, of een soort van ver van mijn bed-show voor heel veel mensen. Dus in die zin denk ik, dat gaat nooit weg bij hip hop. Dat zal altijd denk ik wel mee blijven spelen. En misschien is dat ergens ook wel weer okay, want dat maakt het ook wel weer wat hip hop is, zeg maar.

[M]: Ja. Maar die thema's zoals geweld, drugs, vrouwonvriendelijkheid, bijvoorbeeld. Die vinden naar jouw mening wel plaats in hip hop?

[R03]: Ja. Ja, maar ik denk ook dat... Kijk, hier in Nederland kunnen we dat volgens mij niet zeggen, want wat maken wij hier nou daadwerkelijk mee aan echt slechte dingen op straat? Ik bedoel... Natuurlijk heb je hier mindere wijken, en jongens die veel... Echt zo op straat leven, of uit arme gezinnen komen en daardoor de slechte dingen om hun heen zien of zelf in slechte

dingen belanden waar ze hun teksten over schrijven. Maar als je naar Amerika kijkt, is dat natuurlijk wel iets heel serieus, en de meeste rappers hebben dat ook wel of daadwerkelijk zelf meegemaakt, of ze zien het om hun heen, of bij hun familie en vrienden, en... Dan is het ook logisch dat dat meegenomen wordt, en... Want het speelt ook daadwerkelijk, nog steeds. Als uit Brooklyn komt, uit een arme wijk, dan, ja... Ik heb er zelf 's avonds laat rondgelopen, en dan was ik nog in een betere wijk, en... Ja, weet je, er gebeurt gewoon veel. Dus ja, dat is er zeker, ja.

[M]: Okay. Even iets anders: onderscheid jij heel erg een verschil tussen mainstream en bijvoorbeeld underground, of alternatieve hip hop in Amerika?

[R03]: Ja, dat is er volgens mij wel. Nu moet ik zeggen dat ik het zelf niet heel veel check, maar ik weet wel dat het er echt is. Ja. Er zit wel een heel groot verschil tussen.

[M]: En hoe komt dat verschil denk je terug in de muziek?

[R03]: Nou, ik denk dat op een gegeven moment als je bekend wordt, en dus op een gegeven moment bij de mainstream gaat horen, en geld verdient, en dus die hele wereld uit stapt, dan worden er gewoon bepaalde keuzes gemaakt, weet je wel. Muziek die inderdaad makkelijker in het gehoor ligt voor een groter publiek. Er worden denk ik toch wel vaak keuzes gemaakt van... Kijk, hoe meer mainstream je bent, hoe meer knaken je verdient. En ik denk ook dat als je op een gegeven moment bekend wordt, en de mogelijkheid hebt om die wereld dus uit te stappen, dat de muziek vanzelf ook anders wordt, en dat de teksten ook anders worden, en dat als je underground blijft, en je blijft in die wereld... Ik denk dat dat gewoon veel rauwer is en blijft, zeg maar, dan wanneer het mainstream wordt. Dus, dat denk ik.

[M]: Okay. Hip hop in Nederland... Hoe zou jij de Nederlandse hip hop-scene omschrijven?

[R03]: Als steeds groter wordend. Steeds meer mainstream, steeds meer als iets wat echt bij de Nederlandse muzikscene hoort. Het wordt tegenwoordig op alle radiostations gedraaid, jonge kinderen lopen ermee weg. Het krijgt gewoon een veel breder podium, en dat is tof. Dat is goed. Er is heel veel... Ik kan het eigenlijk niet eens meer checken, ik heb het idee dat de ene na de andere rapper opstaat, en nou, je hebt dan een beetje dat Amsterdamse clubje en dat Rotterdamse clubje, heb ik altijd het idee. En nu komt het noorden er ook bij, maar, ja, hoe kan ik het omschrijven? Ja, als steeds groter wordend, beter wordend weet ik niet, maar groter in ieder geval wel.

[M]: Vooral die groei, dus?

[R03]: Ja, vooral die groei.

[M]: Okay, en zie je een beetje verschillende stijlen in Nederlandse hip hop? Je noemde net het Amsterdamse clubje, het Rotterdamse clubje, maar zijn dat dan ook weer scenes op zich met ieder een eigen stijl?

[R03]: Ja, dat denk ik wel. Nu moet ik zeggen dat ik ook weer niet zo heel veel Nederlandse hip hop check, dus ik kan het... Ik weet er niet zo héél veel van. En zeker van de Amsterdamse rappers weet ik eigenlijk niet zo heel erg veel. Maar er is wel echt een verschil in de manier waarop de clips worden gemaakt, in de manier... In de muziek denk ik ook gewoon, ik denk wel dat je het kunt onderscheiden van elkaar, ja.

[M]: En zie jij jezelf een beetje als onderdeel van de Nederlandse hip hop-scene?

[R03]: Nee, ik ben meer een buitenstaander.

[M]: Denk je dat Nederlandse rappers over het algemeen goed op de hoogte zijn van de geschiedenis van hip hop?

[R03]: Nee, over het algemeen denk ik niet. Je kunt natuurlijk nooit iedereen over één kam scheren, en ik denk ook zeker dat er een groot deel echte hip hop-liefhebbers zijn, en daardoor ook veel weten van hip hop, en zelf veel gecheckt hebben voordat ze zelf die kant op zijn gegaan. Maar over het algemeen denk ik het niet. Maar dat is gebaseerd op mijn gevoel, ik kan dat niet... Maar dat denk ik.

[M]: Okay, en denk je dat de 'leden' van de Nederlandse hip hop-scene een invloed hebben op wat er uiteindelijk in de Nederlandse hitlijsten terecht komt? En dat kan dan Nederlandse of Amerikaanse hip hop zijn, maar denk je dat de mensen in die scene daar een soort voorlopersrol bij spelen?

[R03]: Wat er uiteindelijk op de radio gedraaid wordt... Dat is een moeilijke vraag. Ik denk dat er een paar artiesten zijn die daar wel invloed op hebben, maar over het algemeen zijn het de DJ's van de Nederlandse radio die bepalen wat er gedraaid wordt. En als je geluk hebt, vinden ze je tof, en kunnen ze het wel waarderen wat je maakt, en dan draaien ze je. Maar vindt een Giel of een Gerard je niet zo tof, dan heb je gewoon pech. En dan kun je goed zijn, en dan kun je aardig zijn, of whatever... Maar dan gaat het hem gewoon niet worden.

[M]: En ik vroeg net al of je vond dat er thema's zoals geweld, en drugs en zo, plaatsvinden in Amerikaanse hip hop. Is dat in Nederlandse hip hop ook terug te vinden in de muziek?

[R03]: Ja.

[M]: En wat vind je daarvan?

[R03]: Ligt eraan in wat voor mate het wordt gedaan. En ook wat er dan gezegd wordt, weet je wel. Kijk, als het dingen zijn die daadwerkelijk... Bijvoorbeeld gewelddingen, die daadwerkelijk ook wel plaatsvinden, of wat vrij realistisch is, dan vind ik het okay. Maar als

het zeg maar gaat over dingen waarvan je denkt, maar lieve schat, dat gebeurt in Nederland gewoon niet of dat komt hier gewoon niet voor, dan ja... Iedereen moet doen wat hij wil doen maar dan vind ik het persoonlijk niet zo tof. Maar, ja, vrouwonvriendelijkheid of zo, ja... Ja, komt ook voor, maar ik vind dat persoonlijk geen issue of zo.

[M]: Het doet je niet veel?

[R03]: Nee.

[M]: En zie je in Nederland ook een duidelijk verschil tussen de meer commerciële hip hop en de underground hip hop?

[R03]: Ja, dat is er wel denk ik. Ook omdat, en dat is natuurlijk binnen dat radioverhaal, je hebt natuurlijk heel veel hip hop-artiesten die momenteel heel erg bekend zijn. En echt miljoenen views hebben op YouTube, maar nog nooit op de radio gedraaid zijn. Maar gemiddeld drie keer per week spelen, voor een redelijk goed bedrag, en daar dus ook redelijk goed mee rond kunnen komen. Terwijl het grote publiek ze niet kent. Is dat dan underground? Weet ik niet. Maar ze horen zeker niet bij de mainstream, althans het wordt niet als een Gers (Pardoel) zeg maar gedraaid. Of een Kraantje Pappie of een whatever. Maar ze zijn wel, ze doen het supergoed, maar ze behoren daardoor denk ik niet tot de mainstream. Misschien wel voor de echte hip hop-luisteraar, maar niet mainstream als voor iedereen zeg maar. Dus ik denk dat daar wel een verschil in is ja.

[M]: En hoe kijken mensen naar hip hop in Nederland, als muziek en als subcultuur?

[R03]: Dat is inderdaad, als je het over het mainstream publiek hebt, dan denk ik dat een Gers Pardoel 'hip hop' is. Terwijl ik daar zelf heel erg mijn vraagtekens bij zet. En dan is het okay. Ik bedoel, ja, dat wordt denk ik wel omarmd. Want zelfs mijn nichtjes van zes vinden het ook leuk, omdat het zo toegankelijk is. Maar als je het over de minder mainstream muziek hebt, dan denk ik dat er ook nog wel een negatief beeld heerst hier over hip hop. Ja.

[M]: Maar, in vergelijking tot Amerika?

[R03]: Wel minder dan in Amerika. Het is ook wel moeilijk om het met elkaar te vergelijken natuurlijk, met ons kleine kikkerlandje, en dan Amerika als een soort van groot, boos land, waar iedereen altijd vrolijk is maar dat eigenlijk niet zo is. Maar ik denk dat we ook wel vrij nuchter zijn in Nederland, dus ik denk dat het allemaal wel vrij makkelijk gerelativeerd wordt. Ja.

[M]: En hoe zou je het verschil beschrijven tussen Nederlandse en Amerikaanse hip hop?

[R03]: Als dat er in Amerika echt vette dingen worden gemaakt, en hier in Nederland niet.

[M]: Maar waarom vind je dat dan vetter, bijvoorbeeld? Komt dat naar voren in de beats, de teksten, of...?

[R03]: Beide. Ja, hier in Nederland niet, dat is te kort door de bocht, want er worden hier ook zeker toffe dingen gemaakt. Maar de hip hop waar ik naar luister, wat in Amerika wordt gemaakt, dat is ook gewoon, weet je, daar komen de beste producers aan te pas, daar wordt de beste apparatuur gebruikt en dat is gewoon, dat maakt het zo gigantisch vet, en dat verschil is gewoon zo enorm dat... Ja, ik vind dat gewoon vet, ik hou daar gewoon van. Als ik heel dat plaatje... Het plaatje is gewoon meer compleet of zo.

[M]: Meer kwalitatief?

[R03]: Ja. En de rauwheid. Amerikaanse rappers hebben dat vaak meer dan Nederlandse rappers. Ja. En de kwaliteit van rappen ook eigenlijk vooral. Dat vind ik dat veel Nederlandse rappers dat missen. Om écht goed te zijn, om écht een goede flow te hebben, om échte goede teksten te maken. Over het algemeen spreken Amerikaanse rappers mij daar meer in aan.

[M]: Okay, duidelijk. En wat heeft hip hop voor jou dan nodig, wanneer het 'echt' is? Wat is voor jou dat gevoel van authenticiteit?

[R03]: Waar ik persoonlijk wel gevoelig voor ben, is de persoon op zich, zeg maar. Als ik vind dat je toffe dingen maakt, maar daarnaast vind ik je ook overkomen als een toffe gast of niet eens per se misschien tof maar dat ik denk van, ja, waar jij vandaan komt, en wat je nu bereikt hebt, en waar je nu staat... Dat speelt bij mij wel mee, dat kan wel een extra dimensie geven aan wat ik van een artiest, zeg maar.

[M]: Dus, gewoon hoe hij overkomt?

[R03]: Ja, dat speelt wel mee.

[M]: En vind je dat belangrijk in hip hop?

[R03]: Ja, op zich wel, maar niet zo van, als ik dat mis, dan zou ik het niet meer checken. Dat niet, dus niet zo heftig, maar ik denk dat het wel enigszins belangrijk is.

[M]: Maar kan de muziek van een artiest nog steeds authentiek zijn, ook al is er bijvoorbeeld een groot platencontract met miljoenen dollars in het spel?

[R03]: Ja, dat vind ik wel.

[M]: Dus jij ziet het niet alsof hij zichzelf dan heeft verkocht aan de grote platenmaatschappijen, en dat hij daarom inlevert wat betreft geloofwaardigheid of zo?

[R03]: Nee. Dat kan wel, maar ik vind Jay-Z nog steeds een goede rapper. Ik vind hem nu niet minder tof omdat hij nu een van de rijkste mannen is, of zo. Dus nee. Ik denk dat het, je kan wel per se underground willen blijven, maar als je goed bent in wat je doet en je kunt daar ontzettend veel geld mee verdienen, dan zeg ik, go for it. Ja, voor 100 procent, word rijk. Groot gelijk heb je.

[M]: Maar zie je dan wel dat de muziek van die artiesten veranderd is? Bij Jay-Z die je noemde, bijvoorbeeld?

[R03]: Ja, het is vrij mainstream, of, voor hip hop mainstream misschien, en dat is waarschijnlijk ook de reden waarom ik er naar luister. Dus ja, dat denk ik wel. Maar ik vind dat niet per se verkeerd, want ik denk dat namelijk ook dat een kunst is. Om iets te maken... Want ik denk dat je als artiest, ik weet niet hoe het is om artiest te zijn hoor, maar ik denk dat op het moment dat je muziek maakt zeker... Natuurlijk maak je wat je zelf tof vindt, maar ik denk dat het deels ook wel in je hoofd meespeelt dat je het ook tof vindt dat de mensen die naar jouw muziek luisteren, de liefhebbers van jouw muziek, het ook echt tof vinden. En als jij een vrij groot en breed publiek aanspreekt, dan is het volgens mij ook een kunst om iets te maken wat zij eigenlijk allemaal wel tof vinden. Dus ik vind niet dat je jezelf daarmee verloochent of zo. Ik denk niet dat dat voor elke artiest geldt, ik bedoel, je moet nog steeds gewoon goed blijven natuurlijk.

[M]: En is hip hop ook een muziekgenre voor iedereen, of moet je wel een bepaalde achtergrond of kennis hebben om de muziek te begrijpen, om er goed naar te kunnen luisteren zoals het bedoeld is?

[R03]: Ja, ik denk het wel. Kennis, ja dat weet ik misschien niet, maar je moet er wel iets mee hebben. Het is vrij specifiek gewoon. Maar als ik bijvoorbeeld kijk naar mijn schoonzusje, de vrouw van mijn broer... Mijn broer is een grote hip hop liefhebber, en mijn schoonzusje eigenlijk absoluut niet, maar ze checkt het wel heel vaak omdat de nummers die uitgebracht worden met wat zij een lekkere melodie vindt, en een fijn refrein waarop gezongen wordt, dan checkt ze het hele nummer. Dan vindt ze eigenlijk het hele nummer tof, ook al is het enige wat ze meezingt het refrein, maar in die zin kan zij ook hip hop checken. Alleen, dat het voor haar toch wat gemakkelijker in het gehoor ligt omdat de melodie en de refreintjes fijn zijn, zeg maar. Dus in die zin wel. Maar over het algemeen denk ik wel gewoon dat je echt hip hop liefhebber moet zijn om het tof te vinden, en om het goed te kunnen checken. Maar dat geldt denk ik voor heel veel genres. Ik denk dat dat niet alleen specifiek voor hip hop geldt.

[M]: En wat voor hip hop vind jij authentieker, Amerikaanse of Nederlandse?

[R03]: Amerikaanse. Ja.

[M]: Omdat het daar ontstaan is, of?

[R03]: Ja, omdat het daar ontstaan is, en omdat daar nog steeds de vetste dingen gemaakt worden, ja.

[M]: En binnen Nederlandse hip hop, vind je die dan authentieker als het meer lijkt op het Amerikaanse voorbeeld, of als ze zich juist meer hebben aangepast naar Nederlandse ‘maatstaven’, om het zo maar te zeggen?

[R03]: Ik denk dat je niet per se op Amerikaanse rappers moet willen lijken, maar er zijn gewoon zo weinig artiesten die ik echt heel tof vind en die ik vind uitblinken in wat ze doen. Dat is zo beperkt, dat ik daardoor toch sneller naar het Amerikaanse neig. Omdat ik veel dingen gewoon toch niet tof genoeg vind om te checken, zeg maar.

[M]: Okay. Dat waren mijn vragen eigenlijk. Dan heb ik nu nog vier quotes die ik je wil laten lezen. Die leg ik dan even uit, en dan wil ik daar je mening over. Dit is de eerste.

[leest quote]

[M]: In de Verenigde Staten wordt rap vaak gebruikt als een soort middel om zich te verzetten, een middel van de zwarte samenleving om zich te verzetten tegen de heersende, vaak wel blanke, opvattingen. En bijvoorbeeld in Nederland zijn blanke rappers veel meer voorkomend en vaak ook wel algemeen geaccepteerd. Maar denk je dat rap ook hier wordt gebruikt als een soort protestmiddel, om zich af te zetten tegen de samenleving?

[R03]: Ik denk minder dan in Amerika, omdat het verschil tussen zwart en blank niet zo groot is, denk ik, en ook heel veel hiphoppers zich hier volgens mij wel echt thuis voelen, en zich gewaardeerd voelen. Maar ja, het is er zeker wel, en dat blijft. En ik denk dat dat altijd zal blijven, dat rasverschil. En dat dat terugkomt in de... Muziek, en zeker hip hop, is een vorm van jezelf uitdrukken en dat zal altijd meespelen, denk ik.

[M]: Ook al zijn die blanke rappers hier in Nederland meer algemeen geaccepteerd?

[R03]: Misschien juist daarom. Dat zijn toch over het algemeen de jongens die op de radio gedraaid worden.

[M]: De tweede quote.

[leest quote]

[M]: De Franse hip hop-scene ontwikkelt zich steeds meer zelfstandig, en los van Amerikaanse hip hop omdat de normen en waarden van Amerikaanse hip hop, de onderwerpen, gewoon vaak niet van toepassing zijn in Frankrijk. Hoe denk je dat dat in Nederland is?

[R03]: Ik denk dat dat in Nederland wel hetzelfde is. Ik ben niet thuis in de Franse hip hop, dus ik kan er wat dat betreft vrij weinig over zeggen, maar ik denk wel dat het in Nederland ook wel speelt. Maar misschien wel in mindere mate, want ik denk dat er nog wel heel sterk gekeken wordt naar Amerikaanse hip hop. Dat daar heel veel inspiratie uit gehaald wordt en

dat heel veel hiphoppers stiekem wel daar groot zouden willen zijn, of, ja... Ik denk wel dat er heel veel nog gekeken wordt naar de Amerikaanse hip hop, ja.

[M]: Dan is dit de derde.

[leest quote]

[M]: Wat daar eigenlijk staat is dat hip hop vaak de kritiek krijgt dat het nergens over gaat, dat er geen echte onderwerpen in zitten.

[R03]: Daar ben ik het niet mee eens, zowel in Nederland als in Amerika niet. Natuurlijk worden er veel nummers gemaakt die 'nergens' over gaan, maar dat is in elk genre zo, en wat is 'nergens over gaan'? Het verliefd worden op een meisje, of, al die dingen waarvan het lijkt alsof het nergens over gaat, dat komt in elk muziekgenre voor. Maar er wordt ook heel veel gemaakt waarin wel daadwerkelijk iets gezegd wordt. En vaak ook de simpele dingen waarin het lijkt alsof het nergens over gaat, ook dat is 'iets', dus, nee ik ben het daar niet mee eens.

[M]: Maar waarom denk je dat die opvatting bestaat?

[R03]: Ja, uit een soort onwetendheid, of dat mensen gewoon niet goed luisteren... Ja, dat. Mensen kunnen heel makkelijk dingen over één kam scheren, en ik denk dat dat heel vaak gebeurt, en als iemand een plaat uitbrengt... Natuurlijk kan het zo zijn dat een aantal nummers vrij luchtig zijn, maar dat wil niet zeggen dat die artiest alleen maar altijd heel luchtig schrijft, of... Weet je, het wordt heel makkelijk altijd op één hoop gegooid, en ik denk dat er gewoon verder moet worden gekeken.

[M]: Okay. Dan de laatste quote.

[leest quote]

[M]: Wat hier staat is dat hip hop een aantrekkingskracht heeft op jongeren die zich onderdrukt of gediscrimineerd voelen.

[R03]: Ja. Jeetje. Ja, dat is denk ik deels waar. Omdat dat wel de onderwerpen zijn die in hip hop heel vaak terugkomen, zeker in Amerikaanse hip hop. Omdat het ook daadwerkelijk gebeurt. Dus, ja, ik denk dat dat wel waar is.

[M]: In Nederland ook?

[R03]: Ja, ook in Nederland, want ook in Nederland komt dat voor, gebeurt dat, en kunnen jongeren zich daarmee identificeren. Dus ja, ik denk het wel.

[M]: Dit was eigenlijk alles wat ik van je wilde weten. Heb je zelf nog vragen, of opmerkingen?

[R03]: Nee. Ik vond het een goed interview, en ik hoop dat je er wat aan hebt.

[M]: Dat komt wel goed. Dankjewel!

[R03]: Alsjeblieft.

Interview met Respondent 04

Geslacht: man

Woonplaats: Rotterdam

Leeftijd: 23

Baan/studie: PhD Geschiedenis

[M]: Ik wil beginnen met de vraag: sinds wanneer luister je naar hip hop?

[R04]: Ik geloof dat mijn eerste hip hop-cd was... Coolio. Gangsta's Paradise, toen ik echt... Ja, wat was dat, toen was ik zeven of zo. En toen heb ik... Toen was het niet echt serieus, toen heb ik het een tijdje niet geluisterd. Toen heb ik in de eerste klas, toen ik twaalf was of zo, toen begon ik te luisteren naar nu metal, Limp Bizkit en zo. En pas ergens in de tweede of derde ben ik echt weer serieus naar hip hop gaan luisteren. Alleen zou ik niet kunnen zeggen welke groepen dat waren. Niet echt serieus... Ja, Biggie en zo, denk ik. Coolio.

[M]: En toen je voor het eerst die Coolio-cd kocht, hoe ben je toen eigenlijk in contact gekomen met hip hop? Je was toen wel heel jong zei je, maar...

[R04]: Ik geloof dat mijn ouders hem voor me hebben gekocht, omdat Gangsta's Paradise toen zo'n enorme hit was. Maar aan de andere kant, toen woonden we ook een tijdje in Nederland, in het oosten, en toen had je net TMF. Ik weet nog dat ze, dat er toen een clip was van Biggie, en die werd dan gekruisigd of zo. En toen moest het uit van mijn moeder, want dat mocht dan weer niet. Ze waren daar een beetje gemengd over.

[M]: En later, toen je er wat serieuzer naar begon te luisteren, kwam dat dan meer door die metal die je noemde?

[R04]: Nee, niet echt, ik was een beetje op zoek naar 'mijn' muziek. Dus ik was een beetje begonnen met nu metal, en daarna meer van de Red Hot Chili Peppers, Queens of the Stone Age, en... Maar daarna kwam ik weer in contact met hip hop en toen ben ik gaan luisteren naar Biggie. Het was altijd van die eastcoast dingen. Ik kan me eigenlijk niet meer helemaal goed herinneren waarnaar ik weer ben begonnen met luisteren, maar... Toen was het wel steeds meer van, ik wil wel die echte muziek vinden, weet je wel, goede muziek. Dingen waar ik veel serieuzer mee bezig was.

[M]: Okee. En nu, tegenwoordig, hoe vaak luister je nog naar hip hop?

[R04]: Naar hip hop? Ja, wel elke dag. Hangt er vanaf, sommige dagen luisteren ik wel wat meer jazz, of rock of zo, maar bijna wel elke dag, kan ik wel zeggen. Een constante factor.

[M]: Mijn volgende vraag was eigenlijk inderdaad naar wat voor andere genres je nog luistert, naast hip hop.

[R04]: Behalve jazz en rock ook metal, klassiek, soundtracks van videospelletjes eigenlijk. Wereldmuziek, van alles eigenlijk.

[M]: En er zijn ook genres die eigenlijk heel erg beïnvloed zijn door hip hop, of gedeeltelijk daaruit zijn ontstaan...

[R04]: Zoals wat?

[M]: Bijvoorbeeld triphop, drum 'n bass, dubstep. Heb je daar ook affiniteit mee?

[R04]: Niet vanuit het genre zelf, maar ik luister wel naar een paar artiesten uit die genres. Maar ik ben niet echt bezig met die genre distinctions, zeg maar. Ik ben... Weet je, ik luister wel veel naar hip hop die tussen hip hop en elektronica inzitten, van die triphop. Dingen zoals Faithless, en dat soort dingen. Faithless is dan wel weer wat ouder, maar okee. Ja, dat soort dingen luister ik wel.

[M]: En je hoort daarin ook wel die invloeden terug?

[R04]: Ja, zeker.

[M]: Hoe dan precies?

[R04]: Ja, bijvoorbeeld dat... Dat zag je ook heel erg, niet bij triphop, maar bijvoorbeeld bij Eurodance. Daar hoorde je het heel duidelijk dat er raps in zaten, maar toch ook wel aan de drum, aan de bass, zeg maar. Gewoon aan de stijl van de muziek. En ja, aan hoe de lyrics worden gebracht.

[M]: En wat spreekt je eigenlijk zo aan, aan hip hop?

[R04]: Oh, dat is een goede vraag. Ja, ik vind gewoon... Voor mij is in muziek de bass heel belangrijk, in rock luister ik eigenlijk altijd naar de drum, voordat ik naar de gitaren luister. En hip hop heeft gewoon zo'n heerlijk ritme, weet je, dat vind ik gewoon... Voor mij is hip hop gewoon een goede beat, en een goede rap, en dat vind ik ook... De tekstualiteit ervan, de hele grote focus op de tekst. Dat vind ik ook heel aantrekkelijk, weet je, dus. Bij andere muziek hoef je niet eens naar de lyrics te luisteren, maar dat kan bij hip hop niet, en dat vind ik wel heel fijn, dat trekt me wel aan.

[M]: Dus, eigenlijk een combinatie tussen de beat en de raps?

[R04]: Jazeker.

[M]: Okee. En wat is eigenlijk je... Wat zijn je favoriete artiesten in hip hop?

[R04]: The Wu-Tang Clan, Nas op zijn eerste album, DuvelDuvel, Winne, toen hij zijn EP uitbracht. De La Soul, ja... Ik vind het wel moeilijk om mijn favoriete artiesten te noemen.

Wat heb ik nog meer heel veel geluisterd? The Roots. Pete Rock & CL Smooth. Ik kan nog een hele tijd doorgaan.

[M]: Wat je noemt zijn best wel veel verschillende soorten, stijlen... Waarom dan juist die artiesten?

[R04]: Ze zijn allemaal grotendeels eastcoast, dat vind ik gewoon... Ze hebben gewoon een heel chill geluid, ze zijn heel lyrisch gefocust, maar hebben ook heel goede beats, vind ik. Andere favoriete artiesten van me zijn gewoon Eric B & Rakim, en dat was eigenlijk de eerste groep as far as I know met een heel constante flow en ook nog heel veel aandacht besteedden aan de beats. Dus dat is gewoon die combinatie weer. Maar het zijn allemaal eastcoast groepen, en allemaal niet... Sommigen zijn heel groot geworden, Wu-Tang en Nas, maar het zijn ook best veel minder bekende namen.

[M]: En luister je naast Amerikaanse en Nederlandse hip hop ook nog naar hip hop uit andere landen?

[R04]: Ja, ik hou heel erg van Franse hip hop en van Duitse hip hop. Franse bijvoorbeeld IAM, of Suprême NTM. Duits vooral underground hip hop, Huss und Hodn vind ik heel goed. Wat heb je nog meer... Spaanse hip hop. Ik luister ook wel eens, als ik word gelinkt op internet, naar Poolse of Russische hip hop. Dus best wel wat andere landen.

[M]: Maar in die hip hop kun je het meeste niet verstaan, neem ik aan, dus dan gaat het toch wel gewoon om de beat?

[R04]: Ja, dat, en ook wel de flow. En ook de manier waarop de rap wordt gesproken.

[M]: Duidelijk. Ben je een beetje bekend met hoe hip hop ontstaan is?

[R04]: Ik weet dat het is ontstaan uit houseparties in The Bronx, eind jaren '70. Waar DJ's gingen experimenteren met de breakbeat, als ik het me goed herinner. Technische termen ben ik niet zo sterk in, maar mensen zoals Afrika Bambaataa, en een andere DJ. Zijn naam ben ik vergeten, maar dat was zeg maar de originele hip hop-DJ. Maar dat ze op die feesten dus gewoon van die funk beats namen en ze gingen scratchen en beats opknippen... O ja, Kool Herc heette hij. Dat was in het einde van de jaren '70, en in de jaren '80 is het groter geworden. Het is muziek uit New York, uit de ghetto van toen, en het is dus ontstaan uit houseparties waar DJ's gingen experimenteren.

[M]: En zou je hip hop per definitie een 'zwart' genre noemen?

[R04]: Ja, ik zie hip hop als de nieuwste uit een lange rij innovaties vanuit de zwarte muziek, en de popmuziek, dus van blues, jazz, rock & roll, rhythm & blues, soul, funk, disco, en toen hip hop.

[M]: Maar is het nu nog steeds 'zwart' te noemen?

[R04]: Ja, zoals je met al die andere stijlen zag die ik net noemde, is ook hip hop opgepikt door de blanken, maar in essentie vind ik het nog steeds zwart, ja.

[M]: Okee. En even wat specifiek, de hip hop in de Verenigde Staten... Moderne hip hop, die nu, tegenwoordig uitkomt, luister je daar ook naar?

[R04]: Niet heel veel. Ik heb er best... Ik heb wel in de vroege jaren 2000 best veel naar Snoop Dogg en zo geluisterd, en naar al die grote hits van toen, maar ik heb nu niet echt een favoriete mainstream artiest. In 2010 luisterde ik wel veel naar Lil' Wayne, maar dat was vooral voor de grap eigenlijk, ik vond het wel lachen, maar om hem nou een goede MC te noemen, nee. En ja, al die anderen die mainstream succes hebben zoals J. Cole en Drake en dat soort figuren, daar luister ik nauwelijks naar. Ik vind er ook eigenlijk helemaal niks aan. Maar laatst heb ik wel Action Bronson ontdekt, en die vind ik wel fucking chill, die vind ik wel heel goed.

[M]: Maar waarom vind je de meeste dingen, zoals J. Cole en Drake bijvoorbeeld, waarom spreekt je dat niet aan?

[R04]: Ik vind dat het, ik vind het niet meer 'echt', het gaat meer om de producers en om de record label en om het personage dan om de rhyme en om de MC, weet je. Het is veel meer presentatie dan echte skills. En de lyrics, daar vind ik helemaal niks aan. Het gaat alleen maar over bitches en geld.

[M]: Dus als ik het goed begrijp is de meeste hip hop die je luistert uit de jaren '80-'90?

[R04]: Ja, daar zitten wel de meeste van mijn favoriete artiesten. Ik heb er wel een paar favorieten uit recentere jaren, maar dat zijn vaak meer van die alternatieve, experimentele hip hop dingen zoals Prefuse 73, of Réunion uit Frankrijk. Dat is vaak wat meer elektronisch, meer avant garde, als je dat woord wil gebruiken.

[M]: En hoe was volgens jou de reputatie die Amerikaanse hip hop in de beginperiode had?

[R04]: In Nederland?

[M]: Nee, in Amerika.

[R04]: Ja... Dat weet ik eigenlijk niet. Zwarte muziek, van jongeren uit slechte wijken. Maar ik weet niet of daar een stereotype aan werd verbonden, dat weet ik eigenlijk niet.

[M]: En hoe denk je dat men daar nu tegenaan kijkt in Amerika?

[R04]: Ja... Of 'negermuziek', om dat woord maar te gebruiken, of muziek van lager opgeleide mensen. Mensen kunnen er elitair over doen, laat ik het zo zeggen.

[M]: Wat vaak wordt gezegd is dat er in hip hop bepaalde thema's zitten, zoals geweld, drugs en geld. Vind je dat die terug te vinden zijn in hip hop?

[R04]: O, jazeker. Een heel goed voorbeeld vind ik Immortal Technique. Een underground linkse rapper, heel erg links. Maar die zit dan wel heel erg links, dat hoort dan heel progressief te zijn, maar de helft van zijn liedjes zit vol met schelden op homo's of vrouwen. Dus het is zeker te vinden ja, maar hoe belangrijk schat je het in?

[M]: Wat vind jij daarvan?

[R04]: Ik vind het niet storend. En nou is dat ook makkelijker als je een witte man bent, maar ik zie niet in waarom dat zou moeten afdoen aan andere boodschappen of dingen die worden gezegd. Pas als het echt de rest van de muziek, of andere thema's, gaat overstemmen, vind ik dat het heel storend kan worden. En dat is ook mijn probleem met veel mainstream rap nu, maar... Volgens mij gaat het MC-bedrijven zeg maar vooral om een b-boy stance. Dus je moet als MC wel je b-boy status verwerven, en je lyrics uitdragen.

[M]: En vind je dat er echt verschillende stijlen te onderscheiden zijn in Amerikaanse hip hop?

[R04]: Uhm, ja. Vooral regionaal. Eastcoast, westcoast, south. En ook in het zuiden heb je verschillende vormen. Dus Texas hip hop klinkt heel anders dan Georgia. Maar je hebt ook verschillende... Nu heb je ook allemaal verschillende soorten hip hop gemengd met... Je hebt bijvoorbeeld de jazz hop, de gangsta, je hebt hardcore, dat was vooral in de jaren '90. Je hebt G-Funk, elektronische hip hop, triphop. Je hebt MC's die vooral heel graag underground willen blijven, je hebt mensen die een breakthrough willen... Dus ja, heel veel verschillende stijlen.

[M]: Dus er is ook wel een verschil tussen mainstream en wat meer alternatieve hip hop?

[R04]: Ja, ik denk het wel.

[M]: Okee. En de hip hop in Nederland, hoe zou jij de Nederlandse hip hop scene beschrijven?

[R04]: Minder dominant in de hitlijsten dan in Amerika. Dus toch wel meer een subcultuur. Maar ik moet zeggen dat ik niet echt heel veel van de scene afweet, want ik luister toch wel vooral hip hop thuis eigenlijk. Dus ik weet er niet echt heel veel vanaf. Het is wel groter nu dan het pakweg tien of twaalf jaar geleden was. Toen was Origineel Amsterdams bijvoorbeeld een van de weinige hits, van Osdorp Posse was dat. Maar het is toch nog niet zo mainstream dat het samen met r&b de hele hitlijsten beheerst. Hier heb je nog dancemuziek en zo om mee te concurreren.

[M]: En vind jij dat er nu ook verschillende stijlen te onderscheiden zijn in Nederlandse hip hop?

[R04]: Ja. Ik denk dat je bijvoorbeeld... Je hebt dingen zoals Kempfi of zo, dat is heel anders dan bijvoorbeeld DuvelDuvel. Of bijvoorbeeld... Ja, ik kan niet echt op de namen komen, maar je hebt van die rappers die... Bijvoorbeeld Jeugd van Tegenwoordig, die trekken zich helemaal niks aan van enige underground- of realness-discussies die er ook mogen zijn. Maar dan heb je DuvelDuvel, die willen zo graag mogelijk underground blijven. En die hebben ook een heel andere rapstijl dan bijvoorbeeld Fresku. Fresku komt uit Eindhoven, en die is dan bijvoorbeeld heel sociaal geëngageerd. En DuvelDuvel doen alleen b-boy dingen, weet je wel, dus je lawness bevestigen.

[M]: En denk je dat er in Nederland, behalve verschillende stijlen, ook verschillende scenes zijn?

[R04]: Ja, ik denk het wel. Ik denk dat Rotterdamse hip hop anders is dan Amsterdamse of Zwolse hip hop. En anders dan Haagse hip hop. Dus dat is ook wel regionaal, maar minder regionaal dan in Amerika. Ik bedoel, het is natuurlijk een veel kleiner land. Maar er zijn wel verschillen, ja. Ik denk dat het ook verschilt per label. Je hebt bijvoorbeeld de Fakkelbrigade, en nu probeert Duvel samen met Woei iets op te zetten in Rotterdam, een eigen label. En dan heb je ook nog altijd Top-Notch, en daar heb je ook verschillende groepen bij want Fakkelbrigade hoort daar ook bij. Dus ja, ik denk dat er wel verschillende scenes zijn.

[M]: En je gaf net aan dat je hip hop vooral thuis luistert, maar zie jij jezelf dan toch ook als een onderdeel van de scene, of één van de scenes?

[R04]: Moeilijke vraag. Aan de ene kant ben ik wel een heel fervent luisteraar, en hou ik er ook heel erg van om erover na te denken, als genre, het is niet alleen maar entertainment. Maar aan de andere kant, ik ben geloof ik nog nooit naar een concert geweest, ja, een enkele misschien, maar dat was dan heel kleinschalig. Ik ken een paar mensen die naar hip hop luisteren, maar ik ga ook heel veel om met mensen die dat niet doen, dus ja, ik weet het eigenlijk niet, of ik onderdeel van de scene ben.

[M]: En denk je dat Nederlandse hip hop-fans over het algemeen goed op de hoogte zijn van de geschiedenis van hip hop?

[R04]: Hmm... Dat kan ik niet zo heel goed inschatten, maar van de indrukken die ik heb gekregen weten ze veel van de jaren '90, vooral vanaf de jaren '90, dus ongeveer vanaf de eastcoast-westcoast rivaliteit. Maar dat ze over het algemeen genomen veel minder bekend zijn met de tien, vijftien jaar hip hop die daarvoor kwamen. Min of meer alles wat vóór 1994 uitkwam kennen ze niet, eigenlijk. Of, minder, er zijn veel minder mensen die naar dat soort muziek luisteren.

[M]: En geldt dat dan ook voor rappers?

[R04]: Dat vind ik moeilijk. Maar ik denk dat iemand als... Neem bijvoorbeeld Def Rhymz, die was een heel poppy rapper in de jaren 2000, maar hij was toen al tien of vijftien jaar bezig in de scene, dus ik denk dat iemand als Duvel en zeker Opgezwolle wel heel goed weten waar ze mee bezig zijn, en wie hun voorgangers zijn. Waar de muziek vandaan komt.

[M]: Je ziet ook steeds vaker dat veel Nederlandse hip hop in de hitlijsten komt, naast ook wel Amerikaanse hip hop. Maar denk je dat de leden van de Nederlandse hip hop scene daar een directe invloed op hebben, wat uiteindelijk bij de rest van het land populair wordt? Een soort gatekeeper-rol?

[R04]: Nee, ik denk niet heel sterk. Ja, in bepaalde gevallen wel. Ik denk dat bijvoorbeeld Top-Notch best goed promotie doen. Maar om een Amerikaans voorbeeld te noemen, dat liedje van Snoop Dogg en Pharell, dat was zo'n enorme crossover-hit, dat vonden zelfs metalheads leuk. En daar heeft eigenlijk de scene helemaal niks mee te maken. Dus het hangt er vanaf, denk ik.

[M]: En we hadden het net over die thema's die heel erg terug te vinden zijn in Amerikaanse hip hop... Hoor je die ook sterk terug in Nederlandse hip hop?

[R04]: Het vindt wel plaats, maar minder. Het is veel moeilijker... MC's hier rappen wel over hun wijk, maar zijn veel terughoudender. Als ze heel goed zijn, hebben ze het veel minder over hoe slecht die wijk wel niet is. Ik bedoel, het is natuurlijk in Nederland veel moeilijker om het te hebben over je tijd bij de Bloods, want die zijn er gewoon niet, dus het is al heel snel dat als je heel gewelddadige raps schrijft, die ook over gangbangen en zo gaan... Dan wordt je heel snel belachelijk, want dat heeft absoluut niks te maken met je echte ervaring. Ik kan niet zo een, twee, drie een voorbeeld bedenken van een Nederlandse rapper, maar als er veel geweld in voorkomt, dan is het meer van het soort verzonnen verhaal-raps, zoals Biggie nog wel eens wilde bedenken, of Action Bronson nu.

[M]: Maar jij vindt het in Nederland dus minder geloofwaardig als dat gebeurt?

[R04]: Nou, als ze het hebben over gang-related violence en dat soort dingen, gangstarap, dat is veel minder geloofwaardig in Nederland, ja. Maar er komt wel geweld in voor, maar minder.

[M]: En merk jij in Nederland ook een verschil tussen de mainstream en de wat alternatievere hip hop?

[R04]: Ja, je zal denken, gangstarap heeft meer mainstream exposure, dus dat is dan populairder, maar je vindt dat soort dingen eigenlijk uitsluitend in de marges. De grote hits waren allemaal niet zo gewelddadig, dat waren meer drugsgebruiker-raps zoals van De Jeugd van Tegenwoordig maakte. Dus...

[M]: Maar, dat verschil is er wel in Nederland?

[R04]: Nee, ik denk niet dat het zo heel duidelijk is. In ieder geval kan ik wel zeggen dat de hits niet zo gewelddadig zijn. Maar de underground eigenlijk ook niet echt.

[M]: En hoe is de reputatie van hip hop in Nederland, als muziekstijl?

[R04]: Ja, onder bepaalde groepen ben je al heel snel een zogenaamde wigger, eigenlijk. Het is wel zwarte muziek, het is muziek van minderheden, en als je niet tot die minderheid behoort en je luistert naar die muziek, dan moet je wel altijd jezelf verantwoorden. ‘Waarom luister je dat? Je wilt toch zeker niet een onderdeel van die minderheden vormen, of erbij horen?’ of zo.

[M]: Ook al zijn in Nederland blanke rappers over het algemeen wel geaccepteerd?

[R04]: Ja, die zijn wel geaccepteerd, maar in de cirkels waarin ik vertoef is het toch... Moet je altijd wel even tekst en uitleg geven. Niet altijd, maar er zijn wel mensen, dat is tenminste mijn ervaring.

[M]: En kijken mensen dan anders tegen jou aan, als je jezelf bestempelt als hiphopper?

[R04]: Goede vraag, weet ik niet. Ik heb wel eens de opmerking gekregen van, ‘jij luistert zeker naar hip hop zodat je na de colleges even dom kan doen’. Misschien dat ze in dat opzicht anders naar me kijken, maar nee, niet dat ik weet.

[M]: En hoeveel luister je naar Amerikaanse hip hop in vergelijking tot Nederlandse?

[R04]: Ja, dat verandert eigenlijk over de tijd heen. Bijvoorbeeld nu heb ik een periode waarin ik heel veel Rotterdamse rap heb zitten luisteren, DuvelDuvel, maar ook Opgeduveld. Maar vorig jaar was het vooral Amerikaanse rap, en ik heb jaren gehad waarbij ik alleen maar Amerikaanse rap aan het luisteren was, toen ik nog het hele genre aan het ontdekken was. En eigenlijk pas in de laatste paar jaar Nederlandse rap gaan luisteren.

[M]: En hoe kan dat verschillen, met die periodes waarin je meer naar het ene luistert dan naar het ander?

[R04]: Daar heb ik niet echt een bewuste reden voor. Op een gegeven moment heb je gewoon meer zin in iets anders, I guess.

[M]: Okee, duidelijk. En hoe zou jij het verschil beschrijven tussen Amerikaanse en Nederlandse hip hop?

[R04]: Daar heb ik eigenlijk nog nooit zoveel over nagedacht. Ik denk dat... Hier heb je toch een iets andere toon denk ik, in de lyrics. Beats zijn ook anders, iets edgier, vaak. Minder aan een vast patroon corresponderend. En de toon van de lyrics is ook vaak anders, iets... Hoe zal ik het zeggen, burgerlijker. Ik denk dat heel veel MC's uit Amerika uit de working class komen, uit de slechtere wijken, met uitzondering van groepen zoals De La Soul. Maar hier is

het... Hier is bijna iedereen, hier zijn veel meer MC's die een meer burgerlijke achtergrond hebben. MC's hier verkeren sowieso in iets welvarendere omstandigheden, maar ze komen lang niet allemaal uit de arbeiderswijken.

[M]: En dat hoor je terug in de muziek?

[R04]: Ja.

[M]: Okee. Is dat dan qua onderwerpkeuze, of manier waarop ze rappen, of...?

[R04]: Onderwerpkeuze, vooral, ja. Het gaat wel over 'de straat', maar op een andere manier. Dus het is minder over gunclapping, dat is het bijna nooit. En veel minder over geweld. Het is eigenlijk nog veel dichter bij de b-boy attitude, zoals dat vroeger in de jaren '80 nog was, voordat het gewelddadige in de rap kwam.

[M]: En wat heeft hip hop voor jou nodig om een gevoel van authenticiteit te creëren, dat het gewoon 'echt' is?

[R04]: Het moet gewoon een MC zijn, een artiest of groep, die minder bezig zijn met presentatie en met uiterlijkheden, en daarbij schaar ik ook hele fancy beats. En meer met gewoon met de luisteraars in contact komen, en met goed rappen, en met goed over de beat rappen, en gewoon mooie flows, mooie lyrics, en mooie verhalen vertellen. Of gewoon hele gruwelijke teksten, of gruwelijke disses eruit gooien. Dus voor mijn part is het alleen de basis, die eronder ligt, met nauwelijks iets van franje erop en dan gewoon rappen, dat vind ik eigenlijk nog het mooist.

[M]: En is die authenticiteit belangrijk voor jou in hip hop?

[R04]: Ja, die is wel belangrijk. Als hip hop niet authentiek is, voor mijn gevoel, dan luister ik er niet naar.

[M]: En kan de muziek van een artiest nog steeds authentiek zijn als er bijvoorbeeld een groot platencontact en heel veel succes bij komt kijken?

[R04]: Ja, ik denk het wel. Ik vind Outkast een heel goed voorbeeld. Hun eerste album was gelijk platina, maar ze zijn altijd gewoon... Net als trouwens bij de Wu-Tang Clan net zo. En Outkast vind ik nog steeds authentiek, en vijf, zes, albums lang al, en bijna twee decennia, en Wu-Tang vind ik dan weer minder interessant na Wu-Tang Forever, maar die hebben het ook mainstream lang uitgehouden.

[M]: En kun je ook voorbeelden noemen van artiesten waarbij dat niet zo is, misschien?

[R04]: Wu-Tang Clan vind ik, na Wu-Tang Forever, in 1997 geloof ik, of '98, dat niet meer zo. En ik vind Franse rap een heel goed voorbeeld. Dat was in de jaren '90 een van de beste, meest echte, rap scenes en sindsdien is dat helemaal ingekakt, dus dat gaat nu bijna alleen maar nog over feesten, geld en gangster shit. Onecht, dus.

[M]: Vind je dat hip hop een genre is voor iedereen, of heb je wel een bepaalde achtergrond of street knowledge nodig om naar de muziek te kunnen luisteren, en ook om het te begrijpen?

[R04]: Nee, ik vind het wel een genre voor iedereen. Ik denk niet dat... Nou ja, zoals Rakim al rapte, 'it ain't where you're from, it's where you're at', weet je. Dus, als je er maar voor open stelt, is alles mogelijk.

[M]: En qua authenticiteit, wat voor soort hip hop vind je dan authentiek, Amerikaanse of Nederlandse?

[R04]: Hmm... Qua mainstream, qua grote namen zeg maar, vind ik Nederlandse hip hop authentiek. Maar als je daar dan de rest van de Amerikaanse scene bij betreft, dus al die gasten die niet zo prominent zijn, dan is het verschil een stuk kleiner denk ik, want er komen daar nog wel veel authentieke dingen uit.

[M]: En binnen Nederland, vind je dat hip hop authentiek is als het meer lijkt op het Amerikaanse voorbeeld, of juist als hip hop wordt aangepast naar Nederlandse maatstaven?

[R04]: Ja, dat laatste. Je moet niet slaafs de Amerikanen nadoen, dus sowieso eigen teksten, maar ook eigen onderwerpen, eigen verhalen, eigen beats.

[M]: Maar het zou kunnen dat je denkt van, het is in Amerika begonnen, dus daar is echt de authentieke...

[R04]: Ja, dat zou je kunnen denken, maar hip hop heeft zich in zoveel landen aangepast aan de lokale omstandigheden dat dat helemaal niet nodig is.

[M]: En jij als liefhebber, denk je dat jij en de andere liefhebbers een rol spelen bij het bepalen van de authenticiteit van een artiest?

[R04]: Ik denk het wel, zeker bij de artiesten die zich bijzonder... Ik bedoel, het hangt ook van de artiest af, er zijn genoeg artiesten zoals Snoop Dogg, die boeit het al jaren niet meer wat hij doet, die zit ook in bhangra-video's en zo. Maar er zijn artiesten die zichzelf nadrukkelijk presenteren als underground, DuvelDuvel is daar een heel goed voorbeeld van in Nederland. Een paar van de Wu-Tang Clan-leden leggen daar de nadruk op. En ik denk dat als je dat probeert, maar je wordt niet geaccepteerd door die groep, dan is het heel moeilijk om je echtheid vast te stellen. Dan krijg je op die internetfora, als iemand zegt 'deze artiest is echt' en als al die liefhebbers daar dan op reageren met 'wat lul je?', dan is het snel gedaan met het positieve geluid.

[M]: Okee, dat waren een beetje de vragen die ik had. Nu heb ik nog vier quotes die ik jou wil laten lezen, dan geef ik uitleg daarbij, en dan wil ik graag jouw mening over die quotes horen. Dit is de eerste.

[leest quote]

[M]: Wat er eigenlijk staat is dat rap wel wordt gebruikt als een soort verzetsmiddel tegen de dominante discoursen, en in Nederland is de scheiding tussen zwart en blank eigenlijk kleiner. En blanke rappers zijn hier veel meer geaccepteerd. Maar denk je dat rap in Nederland alsnog als een protestmiddel wordt gebruikt, dus dat die quote ook op Nederland van toepassing is?

[R04]: Ik denk dat dat zeker kan. In recente jaren is bijvoorbeeld Fresku daar een heel goed voorbeeld van. Dit citaat komt uit '94, en toen was het zeker van toepassing op de scene. Toen had je net Public Enemy gehad, en toen had je ook gangsta rap die opkwam en lak had aan alles, en toen moest ook die hele hardcore rap-golf op gang komen. En in de grote, zwarte hitlijsten omhoog komen. Ja, en in Nederland is het wel zo dat er minder... Dat je als witte rapper makkelijker erbij komt. Osdorp Posse is volledig wit, en dat zijn één van de originele groepen, maar... Je kan het wel als van toepassing zien op Nederlandse hip hop. Niet op alles, maar...

[M]: Okee, dank je wel. Dit is de tweede quote.

[leest quote]

[M]: Begrijp je de quote?

[R04]: Ja.

[M]: En denk je dat dit ook op Nederland van toepassing is?

[R04]: Ik denk dat deze ook van toepassing op de scene van Frankrijk in 1998. Jammer genoeg, tien jaar later had hij dit absoluut niet kunnen schrijven, maar of het op Nederland zo één op één toepasbaar is weet ik niet. Want er is niet echt, voor zover ik weet, een cultuur van dat als je iets doet wat in Amerika ook wordt gedaan, dat je dan wordt afgeschoten. Maar zoals ik al in het interview zei, als je echt gaat doen alsof je een gangster bent, dan kun je het wel vergeten met de erkenning als 'echt'. Dus wel ten dele.

[M]: Okee. De derde dan.

[lees quote]

[M]: Buitenstaanders zeggen vaak dat hip hop nergens over gaat...

[R04]: Ik ben het niet eens met deze quote. Ja, ik kan daar het beste antwoord op geven met een voorbeeld. Voor Nederlandse hip hop vind ik bijvoorbeeld De Vierde Kaart van Brainpower, en ook Je Moest Waarschijnlijk Gaan, twee echte voorbeelden van iemand die het over echte zaken heeft, weet je, niet over straatgevechten... Maar in De Vierde Kaart heeft hij het over een liefde die op de klippen, en in Je Moest Waarschijnlijk Gaan over het verlies van een vriend. En dat doet hij op zo'n mooie manier, waarin hij ook speelt met de Nederlandse taal, ja, als dat geen kunst is, dan weet ik ook niet meer wat het is, eigenlijk. Kunst, dan.

[M]: Maar begrijp je wel dat mensen dat soms denken?

[R04]: Ja, dat begrijp ik wel ja, maar ik deel die mening absoluut niet.

[M]: Maar hoe denk je dat mensen daarbij komen?

[R04]: Ja, als je niet naar muziek luistert, dan zie je wel veel van die grote hits voorbijkomen, en die grote hits zijn pas echt in de jaren '90 gekomen, en die zijn heel lang alleen over gangster shit gegaan, of over bling. Rond het jaar 2000 had je zo'n hele hype rond 'bling-rap', toen ging het alleen maar over diamanten en zo. Dus ja, als dat je enige indruk is van hip hop, dan kan je dat makkelijk gaan denken ja, dat er geen inhoud in zit.

[M]: Okee. Dan is dit de vierde en laatste.

[leest quote]

[M]: Denk je dat hip hop in Nederland ook een extra aantrekkingskracht heeft op jongeren die zich uitbuut en onderdrukt en gediscrimineerd voelen?

[R04]: Ik denk wel dat het een extra aantrekkingskracht heeft doordat het dat imago heeft van niet door het establishment, door de goegemeente te worden geaccepteerd. Vandaar dat je bijvoorbeeld clips van Rotterdamse rappers vaak ziet worden opgenomen op de West-Kruiskade, en dat daar dan grote groepen jongeren op af komen. Of ze dat nou specifiek doen omdat ze zich bewust om die reden tot hip hop aangetrokken voelen, zou ik niet kunnen zeggen. Maar het lijkt me heel aannemelijk.

[M]: Okee, dankjewel. Dit was alles wat ik van je wilde weten, heb je zelf nog vragen of toevoegingen?

[R04]: Nee, niet echt.

[M]: Okee, bedankt voor het interview.

[R04]: Graag gedaan.

Interview met Respondent 05

Geslacht: man

Woonplaats: Zwolle

Leeftijd: 28

Baan/studie: docent

[M]: Ik wil eigenlijk beginnen met de vraag: sinds wanneer luister je naar hip hop?

[R05]: Poeh... Ja, sinds wanneer is dat? Even kijken hoor, ik denk sinds... Ja, écht, of bedoel je gewoon top 40? Top 40 had ik wel eens een nummertje dat ik leuk vond, van hip hop, maar echt intensief naar hip hop luisteren dat zal dan wel... Poeh, wat zal het zijn? Ik denk, 1999. Dat is al een tijd geleden, dertien jaar geleden, ja.

[M]: En hoe ben je ermee in contact gekomen? Toen je het intensief begon te luisteren?

[R05]: Nou, ik ben het beginnen te luisteren omdat ik een aantal nummers uit de top 40 heel vet vond, eigenlijk. En toen ben ik daar wat meer nummers van gaan opzoeken, en dat waren dan cd's en die ging ik, jawel, huren bij de bibliotheek. Ik weet niet of de kindertjes thuis dat nog weten, hoe dat moet, maar dat deed je vroeger, als je iets leuk vond. En nou ja, dat vond ik dan ook tof, en toen ging ik cd's kopen, eigenlijk.

[M]: En hoe vaak luister je nu nog naar hip hop?

[R05]: Nou, wel vaak. Trouwens, best wel vaak, het is een beetje een tweedeling tussen mijn smaak van echt hele laffe pop, en hip hop, eigenlijk. En hip hop heeft wel een heel grote invloed gehad op mijn muzieksmaak, ja.

[M]: Ja, en dat was inderdaad mijn volgende vraag. Naar welke andere genres luister je nog?

[R05]: Naar wat voor andere genres... Ja, dat is mooi hè, in 2012, dat je die mengelmoes ervan krijgt. Nou, ik luister, ja, hoe zeg je dat, rock... Moet je namen hebben, of gewoon stromingen?

[M]: Wat jij wil.

[R05]: Ja, gewoon harde rock, een beetje zoals Rage Against the Machine, etcetera, dat soort dingen, Queens of the Stone Age. En dan dance, meer met, Daft Punk, een beetje dat disco-house. Maar dat is een beetje op de achtergrond gebleven, en nu is het tegenwoordig voornamelijk pop en hip hop, eigenlijk. En tegenwoordig zit ik in de hele foute 80's pop, zelfs nog. Waarvan mensen denken, 'zet je dit op'? Jawel, dat zet ik tegenwoordig op.

[M]: Okee. En er zijn natuurlijk ook genres die beïnvloed zijn door hip hop, of daaruit zijn voortgekomen. Genres als drum 'n bass, of dubstep, bijvoorbeeld. Heb je daar ook affiniteit mee?

[R05]: Nou, met de dingen die jij noemt niet heel erg. Triphop wel, maar ook niet zo heel veel. Bij triphop denk ik eigenlijk meestal gelijk aan DJ Shadow, en dat... En Portishead, en dat soort dingen. Maar, ik moet eerlijk zeggen, dat luister ik niet zo vaak. En dubstep... Vroeger vond ik het vet, nu vind ik het overplayed om het maar even zo te zeggen. Drum 'n bass ook niet, maar het eruit voort vloeien van bijvoorbeeld r&b dan weer wel. Want je hebt natuurlijk heel veel collabo's van hip hop en r&b artiesten, en ik moet zeggen dat ik ook vaak r&b wel luister.

[M]: Maar hoor jij in de genres die we net noemden wel de invloeden van hip hop terug, of?

[R05]: Ja, zeker, zeker. Het is gewoon een voortzetting van de funk. Van funk, naar hip hop, en dat soort genres. En ik luister ook heel veel oude jaren '70-platen. Omdat ik dat gewoon een heel fijn, warm geluid vind. Wat hip hop-artiesten dus gesampled hebben. En dan ga je natuurlijk ook weer zo terug in de tijd, en dan ga je van, 'hee, die sample komt daarvandaan, en wat leuk', enne...

[M]: Ja, precies. En wat spreekt je eigenlijk zo aan aan hip hop?

[R05]: Nou, ik vind ten eerste de muziek... Het is eigenlijk hele 'simpele' muziek, tussen aanhalingstekens, omdat het voornamelijk de nadruk heeft op de bass en de drum. En ik ben altijd wel bass-georiënteerd, met muziek. Maar wat er tegenwoordig gebeurt, met de bass, is dat ze gewoon alle knoppen openzetten en dan denken dat het ook bass-muziek is. Maar ik heb het dan voornamelijk over de baslijntjes, in samenwerking met de drums, en dat vind ik gewoon een fijn geluid, eigenlijk. En daarnaast vind ik het braggen and boasten, oftewel het een beetje iemand roosteren op een plaat, dat vind ik echt heel leuk, eigenlijk.

[M]: Wat zijn een beetje je favoriete artiesten, binnen hip hop?

[R05]: Mijn favoriete artiesten van hip hop... Ja, moet ik echt vanaf het begin tot aan het eind, of gewoon door elkaar heen?

[M]: Ik ben gewoon benieuwd naar een paar namen, en wat je zo aanspreekt aan juist die artiesten.

[R05]: Oh, okee. Namen... Nou ja, ik vind The Alkaholiks, Madlib, Pharcyde, De La Soul, Beastie Boys, EPMD... Public Enemy niet zo, trouwens. Daar moet ik ook nog even inkomen. Maar ja, Dr. Dre, Snoop Dogg natuurlijk. En noem maar op, joh. En ik moet zeggen dat ik de laatste tijd wel gecharmeerd ben van Drake, eigenlijk. En van, ja, hoe zeg je dat, van

die dirty south chopped 'n screwed-achtige muziek. Van die echt hele langzame hip hop, daar ben ik tegenwoordig ook wel erg fan van. Old School Crew, en zo.

[M]: Dat zijn wel heel diverse dingen, en...

[R05]: O ja, sorry, Gang Starr natuurlijk, en dat soort, ja ja ja. Hoe ver wil je gaan?

[M]: Maar het is dus niet per se op een bepaalde stijl gericht, of zo?

[R05]: Nee, het is niet zo van, ik vind alleen eastcoast leuk of ik vind alleen westcoast leuk.

[M]: En luister je ook nog naar hip hop uit andere landen dan uit Nederland en Amerika, bijvoorbeeld?

[R05]: Nee. Omdat ik dat meestal heel karig vind eigenlijk. Ik heb het wel geprobeerd hoor, Franse hip hop, Arabische hip hop, Poolse hip hop. Maar ten eerste kun je ze niet verstaan, ten tweede vind ik de producties altijd wat tegenvallen. Dus dan is het voor mij heel snel klaar, eigenlijk.

[M]: Die nadruk op tekst is dan dus wel belangrijk, omdat je het niet kan verstaan, dat het ook...

[R05]: Ja, dat dan weer wel. Ik luister echt nooit helemaal intensief naar teksten, ik kan nooit alle teksten honderd procent mee rappen, maar ik merk wel dat het irritant is als je helemaal niet kan verstaan wat iemand aan het rappen is.

[M]: Okee. En ben je een beetje bekend met hoe hip hop is ontstaan, met de geschiedenis?

[R05]: Ja, dat wel ja.

[M]: Kun je vertellen wat je daarvan weet?

[R05]: Wat ik daarvan weet... Nou ja, volgens mij begon het in de jaren '70, toch, volgens de boekjes, met meneer Kool Herc en z'n twee platenspelers, waarbij hij alle drumbreaks van de platen eigenlijk samplede. Waarbij hij de ene drumbreak liet spelen terwijl het overliep in de andere. Dus dan had je twee dezelfde platen, en dat liet hij dan de hele tijd lopen, net alsof het één drumbreak was. En ja, dat was omdat ze natuurlijk niet van die samplers hadden, etcetera. Nou ja, en toen kwamen de blockparties, dat je inderdaad met je hele crew ging rappen, op zo'n hele blije jaren '70-jaren '80 manier, over die platen. En toen kwamen de eerste drumcomputers, toen werd het een beetje LL Cool J-achtige, Run-DMC achtige stijl. Dat is natuurlijk van de old school en de new school, volgens mij werd het toen na Run-DMC new school genoemd. Toen is het later, met bijvoorbeeld Dr. Dre, is het dan weer een beetje westcoast ontstaan, door al die George Clinton-platen te samplen. Eastcoast is dan wat duisterder, een New York-achtig geluid. Nou ja, tot zover gaat het ongeveer, wat nu allemaal is gekomen, dat weet ik dan allemaal niet meer. Maar goed, door internet is het allemaal in één grote grabbelton gegooid.

[M]: En vind je dat hip hop echt een zwart genre is?

[R05]: Ja, nou ja, het is een zwart genre, ja eigenlijk wel. Ja, het wordt natuurlijk ook wel door witte mensen, wordt ernaar geluisterd, om het maar zo te zeggen, maar goed. De feeling en de timing, dat is wel behoorlijk zwart ja. Wij witte mensen kunnen dat een beetje moeilijk evenaren, ha ha. De Beastie Boys die doen het dan wel, en die zijn dan ook wel gerespecteerd daarom, alleen merk je wel dat het toch anders is. Dat er andere platen gesampled worden, dat er een andere timing is met de beats, etcetera. Maar goed, ‘muziek overstijgt rassen’, zoals ze dat zo mooi zeggen. Maar goed, het heeft natuurlijk wel gewoon zijn roots in de zwarte gemeenschap. Dat valt niet te ontkennen.

[M]: Ja, en wat de hip hop in Amerika betreft... Luister je ook nog naar wat er nu, tegenwoordig uitkomt? Je noemde net al Drake, bijvoorbeeld.

[R05]: Ja, ja, dat wel. Niet meer zo intensief als vroeger maar ik... Eigenlijk mijn enige leidraad daar in is toch een beetje State Magazine, daar kijk ik dan wel vaak op. Die hebben wel de nieuwste clips, van binnen- en buitenland. En ja, wat er op de Luisterpaal staat van VPRO. En via YouTube ga ik heel veel van, ‘okay, dit vind ik een leuk nummer’ en dan kijk ik wat ernaast staat, en dan kom je meestal wel in hetzelfde genre tot andere toffe nummers, ook.

[M]: Maar artiesten die gewoon nu heel populair zijn in Amerika, heb je daar ook veel mee?

[R05]: Nou, ik moet zeggen eerst was ik altijd een beetje hater van bijvoorbeeld artiesten als Rick Ross en Lil’ Wayne, maar ik begin er tegenwoordig wel steeds meer waardering voor te krijgen. Niet alles, er zit heel veel troep tussen, maar af en toe zit er wel één goede plaat tussen. Bijvoorbeeld Rick Ross, die heeft heel veel troep gemaakt, maar af en toe zijn er één of twee pareltjes.

[M]: Okay, en de hip hop van vroeger, de old school, maar ook jaren ’90 en zo, luister je daar ook veel naar?

[R05]: Ja, nou, dat luisterde ik vroeger heel vaak, en toen dacht ik ook van ‘zie je, het wordt niet beter dan dit’, maar ik moet zeggen dat ik ze op een gegeven moment zo grijs gedraaid heb dat ik er gewoon op uitgekeken was. Bijvoorbeeld Doggystyle en zo, dat kon ik op een gegeven moment ook niet meer luisteren. Maar ik beseft me maar al te goed dat je wel heel snel in dat oude lullen-syndroom, van ‘vroeger was alles beter, en tegenwoordig wordt er niks goeds meer uitgebracht’ komt. Dus daarom wil ik nog altijd wel een open oor houden van welke nieuwe dingen uitkomen. Maar goed, je hoort altijd bij nieuwe dingen waar het op gestoeld is, dus. Maar ik luister nog wel vaak hoor, heel mijn iPod staat nog wel vol met oude jaren ’90-zooi, om het maar zo te zeggen.

[M]: Okay. En hoe was, denk je, de reputatie die Amerikaanse hip hop had in de beginperiode?

[R05]: Ja, dat zal vast wel geweest zijn van, 'ja, dat is een hype en dat vliegt ook wel weer over'. En, ja... Ik kan me voorstellen dat heel veel mensen ook zoiets hadden van, ja, dat het een beetje opruiend was, een beetje schelden op de microfoon. En vroeger was dat trouwens helemaal niet, natuurlijk, dat ze elkaar helemaal uitscholden, met 'bitch this', en 'nigga that', en dat ze dat soort dingen op de microfoon zeiden. Maar ik kan me wel voorstellen dat mensen dachten van, wat een rapaille op de microfoon. Ik denk dat hip hop vroeger wel een beetje als het ondergeschoven kindje gezien werd.

[M]: En, hoe kwam dat dan precies?

[R05]: Ja, ik weet het niet. Dat is altijd hè, met nieuwe dingen... Mensen snappen het niet, en dan wordt er met een schuin oog gekeken. En misschien ook omdat oude dingen gesampled werden, en dat het niet echt als muziek werd gezien. Dat het gewoon meer jatten was, knip-en-plakwerk van andere mensen, dat het ook niet echt voor veel respect kon zorgen van andere mensen. Van andere artiesten, heb ik wel gemerkt.

[M]: En hoe is dat nu, denk je, die reputatie?

[R05]: Nu is het niet meer weg te slaan, volgens mij, uit het huidige muzieklandschap. Volgens mij is het één van de populairste stromingen onder jongeren, omdat het zo'n laag instapniveau is. Iedereen kan een beat maken, en iedereen... Je hoeft niet te kunnen zingen, maar rappen dat kan je... Nou ja, instapniveau, laat ik het dan zo zeggen, dat kan je wel na een paar weken doen. Het is niet zo als je toondoof bent, want dan kun je niet zingen, maar je kan altijd wel rappen, of op de maat spreken. Hoewel sommige mensen dat ook heel moeilijk vinden, hoor.

[M]: En vaak worden bepaalde thema's genoemd die terugkeren in de muziek. Ik noem geweld, drugs, vrouwonvriendelijkheid... Vind je dat die heel erg terug te vinden zijn in Amerikaanse hip hop?

[R05]: Ja, dat wel. Maar ik las laatst, dat was een mooi interview van Malice of zo, van The Clipse. En die zei toen heel mooi: 'ja, ik kan me voorstellen dat mensen daar over vallen. Maar je moet het zien als een film, en al dat gebitch en over geld en over al die vrouwonvriendelijke dingen, dat doe ik niet in mijn echte leven, maar ik vind het wel leuk om op de microfoon te doen'. Zoals Jean-Claude van Damme die in zijn echte leven niet iedere keer een caravan in de fik steekt, en dan er doorheen gaat rennen. Weet je wel, zo moet je het zien. En dacht ik van, ja, daar kan ik me eigenlijk wel in vinden. Want er zijn natuurlijk ook heel veel mensen die inderdaad de hele tijd met een Glock op de straathoeken te staan

zwaaien. Terwijl iedereen die een microfoon in de handen heeft gehad, volgens mij, die zegt wel dat hij een paar meneertjes heeft neergepopt, terwijl dat helemaal niet zo hoeft te zijn. Maar goed, ik vind het ook wel zijn charme hebben, hoor. Ze gaan natuurlijk steeds meer over the top, en ja, ik weet niet, ik vind het wel wat hebben.

[M]: En een deel van die slechte reputatie van hip hop, omdat dit soort thema's erin zitten, zorgt er misschien wel voor dat jongeren worden aangespoord tot dat soort gedrag, omdat zij rappers misschien wel heel erg als een rolmodel zien.

[R05]: Ja, maar volgens mij zijn er ook genoeg tracks om te horen dat dat allemaal niet loont. Kijk, en dat is ook weer een mooie uitspraak van, ik weet niet meer van wie die is... Ze zeggen inderdaad dat je door al dat gebitch, en over geweren, en geld, dat je dan op de jeugd een slechte invloed zou hebben. Maar goed, 99 procent van de liederen op de radio zijn volgens mij nog steeds love songs, en ook niet iedereen loopt als een verliefde mongool over straat rond. Dus daar kun je ook... Die invloed is er dan ook niet, maar andersom zou die er dan wel zijn. Dus dat is een beetje, ja...

[M]: En is er volgens jou een heel duidelijk verschil tussen de mainstream hip hop in Amerika, en de wat meer alternatieve, underground vorm?

[R05]: Ja, nou ja mainstream hip hop is natuurlijk altijd wat gelikter, is gewoon lekker in het gehoor. En al die left-field hip hop, om het maar zo te zeggen, zijn allemaal wat obscuurdere samples die wat minder makkelijk in het gehoor liggen. Ik moet ook zeggen dat de stijl van rijmen me ook veel minder aanspreekt. Het is dan wel nieuw, maar er zitten ook heel veel... Nou ja, laat ik het zo zeggen, omdat het experimenteel is, kun je ook heel veel weggooien. En er is er af en toe eentje die er bovenuit springt, en dan wordt hij weer mainstream. En dan hebben je weer allerlei mensen die dan zeggen, 'ja, sell out'. Maar ja, dat zal je altijd houden. Maar er is wel een groot verschil. Maar nu luister ik niet meer zo veel alternatieve hip hop denk ik, hoor. Tenzij je A\$AP Rocky, ik weet niet of je die kent... Nou ja, als je dat alternatieve hip hop vindt... Dat is tegenwoordig ook weer mainstream hip hop, volgens mij. Terwijl dat eerst ook als alternatief werd gezien.

[M]: Okay. En de stand van zaken in Nederland, hoe zou jij de Nederlandse scene beschrijven?

[R05]: Ja, dat is altijd een mooie hè. Nederland, klein land, een kleine klik met rappers, iedereen kent iedereen. Ja, ik vind dat het... Ik volg het natuurlijk via State Magazine, en als ik dan in die interviews lees hoeveel vingers iedereen in zijn reet heeft, om het maar even zo te zeggen... Dan denk ik van, ja, je merkt toch wel dat het echt een klein land is. En dan heb ik ook wel moeite met Nederlandse hip hop omdat... Heel vaak, omdat je de teksten zo goed

verstaat en omdat het je moerstaal is, vind je sommige teksten ook zo slecht eigenlijk. Dat je al heel snel iets hebt van, weet je, laat maar. Je beats zijn misschien wel heel vet, maar wat je erop zegt, dat boeit me niet. En in het Amerikaanse komt dat natuurlijk wat minder aan.

Klinkt minder vet. Ik weet niet wat het is, ik heb er heel vaak over nagedacht, maar er zijn toch ronduit veel mindere acts in Nederland dan er uit Amerika eigenlijk komen.

[M]: Okay, maar zie jij wel... Want je luistert al best wel lang naar hip hop. Heb je wel een duidelijke ontwikkeling gezien in die Nederlandse scene?

[R05]: Ja, nou ja, mensen roepen natuurlijk op elke track dat het next level is, wat ze doen. Maar je ziet nu dat het heel vaak gewoon op die Dirty South-beats is geënt, van die 808-roffeltjes, etcetera... Van die achtste hi-hat. Daar gaan mensen nu wel prat op. En een echt Nederlandse identiteit, ja... Misschien zou je de productie van Terilekst wel echt Nederlands kunnen noemen, die heeft wel wat van die Nederlandse samples die hij dan gebruikt, maar goed. Of je dat nou als Nederlandse identiteit kan benoemen, ik weet het niet.

[M]: Maar is de scene hier wel gegroeid?

[R05]: Ja, het is wel gegroeid, er zijn wel heel veel nieuwe rappers bijgekomen, maar er zitten ook zoveel no-no's tussen. Als je die clips bekijkt, elke idioot die een gouden tand heeft laten zetten, die maakt er een clip bij, om het maar even zo te zeggen. Ja... Dat hoef ik niet allemaal te zien, vriend. Dus heel vaak is het na tien minuten... Of, nou ja, tien minuten. Gewoon een beetje doorskippen, van 'okay, dit is jouw idee, en ik ben het er niet mee eens', en dan klik je het weg.

[M]: En zie je in Nederlandse hip hop ook een beetje verschillende stijlen?

[R05]: Nou, ik zie niet zoveel verschillende stijlen, moet ik eerlijk zeggen. Ik hoor wel verschillende producties, maar echt verschillende stijlen, pfoe... Ja, je hebt natuurlijk wel, nu proberen ze het een beetje met Noisia, met die Nederlandse dubstep, proberen ze een beetje van de grond te krijgen. En Boaz van de Beats, dan vind ik dan wel weer een nieuwe stroming, dat Nouveau Riche-team, met Polska, etcetera, etcetera. Ja, het klinkt als botsautomuziek, maar ik kan me best voorstellen dat de jeugd van tegenwoordig het vet vindt. En met de Jeugd van Tegenwoordig, een leuk overstapje, die heeft natuurlijk weer ook een heel andere richting eraan gegeven, omdat dat dat echt gewoon pure pop-rap is. En dat vind ik wel mooi dat dat nu ook kan bestaan in Nederland. Eerst was het allemaal gewoon moeilijk Amerika nadoen, en de Jeugd van Tegenwoordig vind ik wel echt een van de betere groepen in Nederland. Originele teksten, weet je wel, die ook daadwerkelijk leuk zijn, dat ze mensen afplassen, dus. Ja, maar echt veel verschillende stijlen zie ik nu niet zo hoor, moet ik eerlijk zeggen.

[M]: Zou je dan misschien wel een onderscheid maken tussen verschillende scenes, misschien? Want je zei net wel, iedereen kent elkaar, maar...

[R05]: Er zijn wel verschillende kampen natuurlijk, je hebt natuurlijk het Top-Notch kamp, en je hebt dat Nouveau Riche-kamp, en ja, Noah's Ark. Maar volgens mij gaan die ook alweer bijna samen, Noah's Ark en Top-Notch, dus dan zie je alweer hoe klein het is in Nederland. Noah's Ark wilde eerst een heel sterke identiteit neerzetten naast Top-Notch, en nu gaan ze alweer samen. Ja, dat geeft wel aan dat het gewoon ellebogenwerk is, volgens mij, in Nederland, om wat aan de muziek te verdienen, en om samen te werken.

[M]: En zie jij jezelf als onderdeel van de hip hop-scene in Nederland?

[R05]: Ik zie mijzelf niet als onderdeel van de hip hop-scene in Nederland, nee. Ik kan het zeer waarderen, de muziek, maar ik zie mezelf niet als onderdeel daarvan, nee. Onderdeel als in, van, ik wil ook rappen of zo?

[M]: Nee, dat niet per se, maar dat je bijvoorbeeld concerten bezoekt, of veel met mensen omgaat die ook in het wereldje zitten, of er verstand van hebben...

[R05]: Nee, eigenlijk niet. Echt heel weinig mensen in mijn omgeving die ook naar hip hop luisteren met dezelfde intensiteit of frequentie.

[M]: Maar ga je wel eens naar concerten bijvoorbeeld?

[R05]: Ja, dat wel hoor. Maar de laatste tijd niet zo veel meer. Maar vroeger ben ik wel wat concerten af geweest, ja. People Under the Stairs, De La Soul... Dat soort dingen. Dus.

[M]: En denk je dat Nederlandse hip hop-fans goed op de hoogte zijn van de geschiedenis van hip hop, dat ze enig idee hebben waar het allemaal begonnen is?

[R05]: Nee, de jeugd, natuurlijk niet. Maar dat is hetzelfde als wanneer ik op de hoogte zou zijn van de jaren '60 of '70. Ik denk ook niet dat je dat moet willen. Ik vind het juist mooi dat je dan niet vast zit in zo'n stramien, van 'okay, hip hop hoort zo te klinken, dus we gaan daar maar mee door'. Als mensen het geluid van de jaren '90 tof vinden, dan gaan ze dat maken. Maar je merkt nu wel dat heel veel mensen in zo'n nostalgie-trip zitten, en ze dat geluid ineens na kunnen maken uit de jaren '90. Dus dat geeft al aan, van, okay, elke tijd heeft zijn eigen muziek. Maar laat dat zo, en ga niet nog een keer het kunstje opnieuw proberen. Alsof ik nu een jaren '70-plaat ga maken. Ja, dat lukt ook niet met de hedendaagse techniek. Dat zou betekenen dat ik allemaal oude meuk moet gaan opkopen en dat ik dan een plaat moet gaan maken zoals ze die zoveel jaar geleden maakten. Terwijl het juist zo mooi is dat de technologie vooruit gaat, en dat je dan ook heel andere geluiden en andere genres krijgt. Dus dat. Was dat een beetje een antwoord op je vraag?

[M]: Jazeker. En hoe zit dat voor rappers, denk je dat zij enig idee hebben waar het allemaal vandaan komt?

[R05]: Nee. Nee, rappers beginnen gewoon met rappen omdat ze iets leuk vinden klinken op de radio, en zo willen zij ook zijn. Zoals iedereen opgroeit en een voorbeeld hoort of ziet, op tv of op de radio, weet ik het waar... Dan wil jij ook zo zijn, en dan ga je dat ook doen. Maar dan hoef je niet heel de geschiedenis erachter te weten. En oude mannen gaan dan altijd zeggen, 'ja, je moet wel de geschiedenis erachter weten om te weten waar je vandaan komt, en waar je naartoe gaat', en ja, weet je het komt ergens ooit uit voort. Er is geen begin- of eindpunt, dus waarom zou je dan zo erg de geschiedenis moeten weten. Dat is altijd het mooie van de jeugd, de jeugd is altijd superbrutaal, en die weten niet waar ze het over hebben, omdat ze zo onwetend zijn, maar juist door die onwetendheid ontstaan er weer nieuwe dingen. Dat is ook wel weer mooi, anders maak je honderd jaar hetzelfde, en dat moeten we natuurlijk ook niet hebben.

[M]: Precies. En ik had het in die Amerikaanse hip hop al over die thema's zoals geweld en drugs. Zie je dat ook terug in Nederlandse hip hop?

[R05]: Ja, mensen proberen het wel hoor, maar ik vind dat alleen wel lachwekkend. Sommigen... Zoals Hef bijvoorbeeld, die heeft dan 'to give head' naar 'ik krijg hoofd' vertaald. Nou, dan moet ik wel lachen, dat je dat zo letterlijk in het Nederlands gaat vertalen. Ze proberen het natuurlijk allemaal wel. Het is natuurlijk wel een beetje een macho mannetjes- ding, je probeert elkaar altijd af te plassen met wie het meeste geld heeft en wie de meeste hoeren op zijn dop krijgt geschroefd om het maar even zo te zeggen, dus dat vind ik altijd wel mooi. Wel amusant om aan te horen.

[M]: Maar je neemt het niet serieus?

[R05]: Nee, zeker niet. Zeker niet in Nederland. Als je weet hoe iedereen hier leeft... De excessief rijken, dat heb je hier niet zoals in Amerika. In Amerika kan dat misschien wel, en in Nederland, nee... Ik geloof dat niet zo. Bij mij komt het in ieder geval niet aan.

[M]: Okay. En is er volgens jou een duidelijk verschil tussen mainstream en underground in Nederland, of denk je dat de scene daar toch wel te klein voor is?

[R05]: Ja, underground wil in Nederland meestal zeggen dat je gewoon niet genoeg geld hebt om te produceren, dan ben je al heel snel underground.

[M]: Laat ik het dan anders formuleren: commercieel en niet-commercieel.

[R05]: Ja, dat vind ik hetzelfde, eigenlijk. Dus als je niet commercieel bent, dan word je eigenlijk nog niet gekocht of nog niet opgepikt door een groot publiek. En ja, als jij gewoon wel productiemiddelen hebt en een fanbasis bouwt, dan word je opeens commercieel. Maar

bijvoorbeeld met Spinal en Steen, dat is dan waarschijnlijk ook underground, maar omdat die teksten zo grof zijn, en het echt voor een nichemarkt is gemaakt. Van okay, doodslag, en moord, en we trekken je eierstokken eruit, en dat soort teksten... Ja, dan kun je je wel voorstellen dat dat niet op een groot publiek aan gaat komen.

[M]: Maar in Amerika zijn er bijvoorbeeld rappers, zoals Spinal en Steen hier, die best wel hun best doen om zichzelf te presenteren als underground, of in ieder geval underground te blijven. Maar jij denkt dat het in Nederland meer een geval is van, dat ze eigenlijk wel allemaal zouden willen...

[R05]: Ze willen natuurlijk allemaal mainstream worden, dat een zo groot mogelijk publiek naar je gaat luisteren. Dat is het idee van muziek maken toch, anders blijf je wel op je zolderkamertje zitten. Dan vind je het heel vet wat je zelf doet, maar 'niemand begrijpt mijn muziek'. Ja, blijf dan lekker op je zolderkamer.

[M]: En wat betreft de reputatie van hip hop in Nederland?

[R05]: Ja, de reputatie van hip hop is natuurlijk nog steeds geld, wijven en schieten. Dat zal ook niet weggaan. En helemaal niet omdat iedereen zich ook nog als een mongool presenteert. Dus als je al die nieuwe clips ziet, de grootste mongolen staan voor de camera de meest vuile teksten te bekken, en dan zien mensen van ja, dit is inderdaad niet echt een hoogdravend genre. Iets waar Public Enemy zich volgens mij ook al druk om maakte, in de eind jaren '80, begin jaren '90. Dat je gewoon gebrandmerkt wordt als dom genre, ja...

[M]: Maar jij denkt dat de buitenstaanders in Nederland daar zo een beetje tegenaan kijken?

[R05]: Dat denk ik wel ja. Tenzij je natuurlijk van die lieve pop-rap als Ali B hebt, dat iedereen een knuffel krijgt, en iedereen met zijn handjes in de lucht op Koninginnedag staat, ja. Dat is dan ook hip hop, voor de meesten, maar dat is meer pop-rap dan, dat is geen hip hop. Maar ja, dan ga je weer van, wat is hip hop en wat is geen hip hop? Ja, die grenzen vervagen een beetje natuurlijk.

[M]: En hoeveel luister je naar Amerikaanse hip hop in vergelijking tot Nederlandse?

[R05]: Nou, dat is wel het grootste gedeelte, ik denk wel tachtig-twintig, of zelfs wel negentig procent tegen tien procent. Echt heel weinig Nederlandse hip hop staat in mijn lijst hoor... Extince natuurlijk wel. Dat is wel echt heel summier tegenover Amerikaanse hip hop.

[M]: Maar waarom liever Amerikaanse?

[R05]: Ja, ik weet niet, ik vind de producties beter, en zoals ik al zei, in het Nederlands, als je domme dingen zegt komt dat altijd veel harder aan. En dan denk ik van, zo, jij bent dom, en dan zet ik het snel uit. En in Amerika onthoud ik meer de vette punchlines. En de producties uit Amerika vind ik ook beter.

[M]: Dus het is eigenlijk een combinatie van de teksten die beter zijn, en de producties?

[R05]: Ja, eigenlijk wel.

[M]: Okay. En wat heeft hip hop voor jou nodig om een gevoel van authenticiteit te creëren, dat het 'echte' hip hop is?

[R05]: Echte hip hop is. Ja, dat is ook zo'n mooie vraag, iedereen wil het wel 'keep it real' houden. Of iedereen zegt 'keep it real', maar ja, wat is dat nou? Bij sommige mensen dan luister je ernaar en denk je van, ja, jij bent zo'n phony, nep, en bij sommige mensen komt het wel aan. Dat vind ik zo mooi, bijvoorbeeld bij Drake, daar komt wel alles aan, omdat hij zo supereerlijk is. Terwijl sommige anderen zeggen ook dat ze eerlijk zijn, en dan komt het helemaal niet aan omdat je maar gewoon een gevoel hebt dat ze niet eerlijk zijn. Dus dat vind ik echt een heel moeilijke vraag om te beantwoorden, ik denk ook niet dat ik die kan beantwoorden. Het is gewoon heel snel een ja-of-nee gevoel, als je naar de muziek luistert.

[M]: Dus een gevoelskwestie?

[R05]: Het is een gevoelskwestie, en dan kan je daar inderdaad urenlang over praten, maar laten we dat maar niet doen. Daar is het bandje te kort voor denk ik, ha ha.

[M]: Ja, waarschijnlijk wel. Maar vind je die authenticiteit wel belangrijk, is het voor jou belangrijk in de muziek?

[R05]: Nou, ik vind wel dat je een bepaald karakter moet neerzetten. Iemand zei ook, ik weet niet, dat las ik ook laatst in zo'n interview. Toen zei iemand van, 'ja, net als Extince, dat is echt een soort stripfiguur'. En net als alle grote namen in hip hop, dat zijn echt hele sterke karakters. Bijvoorbeeld Busta Rhymes, Method Man, Redman, Erick Sermon, dat soort lui. Dat zijn echt gewoon hele sterke karakters met een heel karakteristieke stijl die je gewoon goed vindt of niet. En als je een beetje aan de middelmaat zit te morrelen, dat je gewoon mensen gaat nadoen, dan ga je al heel snel zien dat je het daar niet mee gaat redden, omdat je al op iemand lijkt. Sowieso bijvoorbeeld Guerilla Black, ik weet niet of je die kent, maar dat is een één op één kopie van Biggie die hij probeert na te doen. Ja, dat ga je op de lange termijn gewoon niet redden. Je moet dan inderdaad wel authentiek zijn. Nou, dan komen we nu wel bij je vraag... En dat heb je of dat heb je niet. Ja, zo zie ik het meer.

[M]: En kan een artiest nog wel authentiek zijn als er bijvoorbeeld een groot platencontract bij komt kijken?

[R05]: Ja, zeker. Ik bedoel, alle grote namen die jij en ik kennen, die hebben ook een groot platencontract gehad, dus dan blijven ze wel authentiek. Het is wel moeilijk natuurlijk, om authentiek te blijven.

[M]: Ja, want vaak worden dat soort namen natuurlijk wel beschuldigd van dat ze een 'sell-out' zijn.

[R05]: Ja, maar dat vind ik... Vroeger schreeuwde ik dat net zo hard mee, maar tegenwoordig ben ik echt completely the opposite, want waarom zou dat niet mogen? Stel je voor, je bent zelf artiest en je maakt voor een klein clubje platen die het helemaal geweldig vinden. En dan vindt een grotere groep mensen het leuk, en dan oh, dan wordt je opeens een sell-out. Ja, maak dat de kat wijs, je wil zoveel mogelijk mensen bereiken met je publiek, en dan zie je als jij vindt dat verkeerde mensen ernaar luisteren, dan ga je dat afreageren op de artiest. Kijk, ik zou misschien Ali B ook heel goed kunnen vinden, maar omdat ik weet... Het heeft er wel mee te maken, want ik weet wel dat een heel groot publiek waar ik niet mee geassocieerd wil worden, die luisteren er ook naar. Dan gaat er automatisch ook... Dan ga je de artiest ook minder vinden, denk ik.

[M]: En is hip hop een genre voor iedereen, of moet je wel een bepaalde achtergrond hebben om de muziek goed te kunnen luisteren en te begrijpen?

[R05]: Nou, ik merk wel dat er heel veel mensen het niet begrijpen, wat je erin ziet. Dan hoor je van 'ja, het is gewoon schelden', en een beetje over geld en wijven, en gewoon heel oppervlakkig. Terwijl ik gewoon die combinatie van de muziek, er is een bass, een drum, en dat heel relaxed er over rappen of juist helemaal hyped up er overheen rappen, ja... Ik weet niet, het is zo moeilijk uit te leggen aan een leek. Je moet het gewoon heel vaak horen denk ik, zodat je de intentie erachter hoort.

[M]: Maar je hoeft niet 'ergens vandaan' te komen, dat je echt een bepaalde achtergrond nodig hebt?

[R05]: Nee, nee, dat dacht ik vroeger ook. Maar dat is volgens mij ook niet zo. Ik ken ook een hoop mensen die wel van de punk komen, en die vinden dit opeens heel vet klinken. En mensen die echt keiharde metal gewend zijn, die vinden het dan ook opeens heel leuk om hip hop te luisteren. Maar ja, dat zijn er maar weinig hoor. Maar ik geloof niet dat je een bepaalde achtergrond moet hebben. Nou ja, trouwens, ik denk wel dat je gewoon wat meer op de zwaardere tonen moet leunen, dat je meer op de ritmesectie en inderdaad bass en drums gericht moet zijn, en witte mensen zijn over het algemeen wat meer op gitaar gericht. Hoge tonen. Dat is een mooie sketch van John Mayer met Dave Chapelle trouwens, als je ooit nog eens een keer wilt zien hoe witte mensen naar muziek luisteren en hoe zwarte mensen naar muziek luisteren. Moet je maar eens even opzoeken. Maar goed, beetje moeilijk om een uitspraak over te doen.

[M]: En wat vind je authentieker, Amerikaanse of Nederlandse hip hop?

[R05]: Pfoe... Authentiekter, ja. Nou, ik vind niet zoveel Nederlandse hip hop echt goed, dus ik denk dat ik Amerikaanse hip hop authentiekter vind. Er zijn wel echt heel veel artiesten die ik gewoon echt heel hoog heb zitten en waar ik nog steeds plezier aan beleef. En bij Nederlandse artiesten zijn dat er echt heel weinig, eigenlijk, in vergelijking met Amerikaanse artiesten.

[M]: En binnen Nederlandse hip hop, vind je muziek authentiekter die meer is gestoeld op het Amerikaanse voorbeeld, of is het juist authentiekter wanneer ze zich zowel qua geluid als inhoud aanpassen op meer Nederlandse maatstaven?

[R05]: Nou, dat is natuurlijk ook een leuke discussie, want je bent authentiekter als je gewoon je eigen geluid maakt. Maar ja, een eigen geluid maken, een geluid is altijd op iets gestoeld. Dus ja, een Nederlands geluid moet altijd ergens vandaan komen, dus waarschijnlijk zit daar ook een heel groot gedeelte Amerikaans geluid in. Maar ja, een Nederlands geluid, wat is dat dan? Ik zou het niet weten, is Bløf een Nederlands geluid? Het is een grote band, maar die hebben volgens mij ook... Ja, ik weet niet wat een Nederlands geluid in hip hop is, eigenlijk. Ik vind het een moeilijke vraag, ik denk niet dat ik daar antwoord op kan geven.

[M]: Dat waren eigenlijk mijn vragen. Dan heb ik nu nog vier quotes uit literatuur die ik je wil laten lezen. En dan geef ik daar wat uitleg bij en wil ik graag je mening daarover horen. Dit is de eerste.

[leest quote]

[R05]: Ja... Komt dat uit dat boek met die microfoon op de voorkant, met 'Rap's History' bla bla bla?

[M]: Nee. Die heb ik wel trouwens. Maar goed, de quote, het is wel een beetje een lastig verwoording, maar wat de auteur dus eigenlijk zegt is dat rap wordt gebruikt door de zwarte bevolking als een soort verzetsmiddel tegen de dominante, vaak blanke, heersende opvattingen. Ja, en in Nederland bestaat er natuurlijk een minder grote scheiding tussen blank en zwart, en blanke rappers zijn hier wel meer geaccepteerd en zo. Maar denk je dat rap in Nederland ook zo'n protestfunctie heeft?

[R05]: Nou ja, het wordt natuurlijk wel voor een groot deel gebruikt door de allochtone jongeren, om zich af te zetten tegen de maatschappij. Dus ik denk dat die wel in dit straatje passen, maar de kloof tussen zwart en blank is hier natuurlijk wel een stuk kleiner, inderdaad, dan in Amerika, althans mijn perceptie van Amerika. Wat was de vraag, nogmaals?

[M]: Of de hip hop in Nederland zo'n zelfde functie als verzetsmiddel heeft tegen de heersende opvattingen, als in Amerika?

[R05]: Nou, dat denk ik niet, toch? Of wel? Ja, ik hoor niet zo vaak in teksten terug van ‘oh, die blanke meester in Den Haag heeft ons allemaal onder de duim’.

[M]: Nee, maar je kunt bijvoorbeeld ook denken aan dingen als dat Marokkanen geweigerd worden bij een discotheek of zo. Als dat in muziek terugkomt, zou je het misschien ook protestmuziek kunnen noemen.

[R05]: Ja, ik vind het altijd wel mooi met die mensen die allemaal van dat soort issues aanstippen. Allemaal van, ja, we willen een gesprek starten over dit soort onderwerpen, maar ja, ik denk, ga dan de politiek in en ga dan geen nummer maken. Want met een nummer kun je wel met zijn honderden in een lokaaltje zeggen van ja, we zijn het ermee eens, maar er gebeurt niks. Dus ik denk dan altijd, ga de politiek in. En ik heb niet het idee dat het zo erg in Nederland is.

[M]: Okay. De tweede dan.

[leest quote]

[M]: Wat er staat is dat de Franse hip hop-scene zich, hoewel gebaseerd op de Amerikaanse, heeft ontwikkeld en nu zelfvoorzienend is geworden. En Amerikaanse opvattingen zijn eigenlijk niet van toepassing daar. Hoe is dat in Nederland, denk je?

[R05]: Ja, Nederlandse... Het mooie van hip hop is juist dat je elkaar afzeikt, eigenlijk. En dan merk ik opeens een Nederlandse houding erin. Met die woorden kun je wel de diepste Nederlandse zinsconstructies maken waarin je iemand afkraakt, en dat vind ik leuk. Maar de Nederlandse realiteit... Ik ga niet van die hele politiek correcte Nederlandse hip hop luisteren. Dat vind ik ook niet leuk. Dat iemand mij gaat vertellen wat ik moet gaan stemmen, en dat er zoveel onrecht in de wereld is, kindjes gaan dood in Afrika. Ja joh, zet het nieuws aan, en je weet het zelf ook wel. Dan hoeft ik niet opeens een nieuwe cd te gaan kopen. Dus, nou ja, ik kan me hier niet in vinden eigenlijk, dat dat ook in Nederland zo is.

[M]: Okay. De derde quote.

[leest quote]

[M]: Mensen zeggen vaak dat hip hop nergens over gaat. Hoe komt het dat andere mensen die perceptie hebben?

[R05]: Omdat het niet over liefde gaat. Alle muziek, moet je maar luisteren in de top 40... 99 procent gaat over liefde. Ja, en hip hop is niet iets waar je juist over de liefde gaat uitweiden. Daar heb je weer r&b voor, en dit is puur het macho-gedeelte. Dan kun je zeggen dat death metal eigenlijk ook nergens over gaat, ja, over mensen die teveel schmink hebben thuis, en die van trollen houden of zo. Maar nou ja, dan gaat hip hop inderdaad ook nergens over. Maar mensen moeten wat minder gaan kijken van ‘oh, wat betekent dit?’ en ‘wat is dit?’, en

gewoon mond houden. Vind je het goed, dan vind je het goed, en zo niet, dan vind je het niet goed. En ja, ik kan me best voorstellen als je Hannie bent uit de Gehaktbalstraat, dat je naar hip hop luistert en het inderdaad nergens over vindt gaan. Nou ja, so what? Ja, ha ha.

[M]: Okay, duidelijk. En dan de laatste.

[leest quote]

[M]: Denk je dat dat in Nederland ook het geval is, dat hip hop een extra aantrekkingskracht heeft op dit soort jongeren?

[R05]: Nou ja, kijk, dat is het mooie van de puberteit, dan voel je je altijd onderdrukt, uitgebuit en gediscrimineerd. Nu pak je dan sneller de microfoon, en in de jaren '50 was dat een gitaar en dan liet je je haar groeien. Nou ja, en dit is dan de makkelijke versie, omdat je alleen maar on time op een beat hoeft praten eigenlijk, als je het zo heel simpel neerzet. Vroeger moest je een gitaar kopen, gitaar leren spelen, een beetje met je heupen wiegen om de meisjes te krijgen. Nu moet je je cap schuin zetten en een beetje mooie praatjes spitten in een microfoon. Dat is toch een wat lager instapniveau, dus daarom stappen daar ook zoveel mensen in. En daarom is er ook heel veel slechte hip hop. Echt heel veel. Dat vergeten mensen ook wel eens, er is ook heel veel slechte hip hop. Omdat die drempel gewoon zo laag ligt. En inderdaad, heel veel jongeren die vinden het tof, omdat ze zoiets hebben van, 'oh, wiet roken, wijven, geld' en ja, alles wat je interessant vindt als puber zit in hip hop. Nou, dat heeft natuurlijk de grootste aantrekkingskracht en daarom is het ook zo moeilijk om... Wat je bijvoorbeeld nu ziet bij LL Cool J, die gast is veertig, bijna vijftig volgens mij. Nou, wat voor rap maak je dan? Mensen weten het niet. Ja, hoe klinkt volwassen mannenrap? Waar gaat het dan over? 'Joh, m'n grasmaaier doet het niet'? Of, 'm'n luxaflex zijn duurder geworden'? Waar ga je het nog over hebben? Dus, dat heb je bijvoorbeeld wel met singer-songwriters, dat ouder worden, een beetje melancholisch tokkelen. Bij popmuziek kun je daar allemaal nummers over hebben, bij rock heb je daar wel nummers over. Maar bij hip hop heb je dat nog helemaal niet, omdat het een relatief jong genre is. Dus ja, niemand weet eigenlijk hoe ouderenrap klinkt, en jongeren vinden het natuurlijk een geweldig genre. Als ik jong zou zijn zou ik gelijk weer voor hip hop kiezen. Met schuddende tieten, en geld en wiet. Nou, en zuipen ook nog. Nou, waar kan ik tekenen? Dus ja, inderdaad, het is heel populair. Daar ben ik het wel mee eens, ook omdat de drempel zo laag ligt.

[M]: Mooi, dat was eigenlijk alles wat ik van je wilde weten.

[R05]: Oh, okay. Zijn we al klaar?

[M]: We zijn al klaar. Heb je zelf nog vragen of toevoegingen?

[R05]: Nee hoor, nee hoor. Ik ben gewoon heel benieuwd waar het allemaal heengaat, eigenlijk.

[M]: Nou, dan wil ik je bedanken voor het interview.

[R05]: Nou, graag gedaan.

Interview met Respondent 06

Geslacht: man

Woonplaats: Rotterdam

Leeftijd: 26

Baan/studie: beleidsmedewerker

[M]: Bedankt voor je medewerking. Het eerste wat ik van je wil weten, is sinds wanneer je eigenlijk naar hip hop luistert.

[R06]: Ik luister hip hop denk ik sinds mijn twaalfde. Dus dat is nu al zo'n, ruim veertien jaar.

[M]: En hoe ben je er toen mee in contact gekomen?

[R06]: In contact... Ja, op een gegeven moment via een neef van mij, die luisterde veel hip hop. Een beetje de dingen die daar toen populair waren. De Osdorp Posse. Dat is ook een beetje waardoor ik into de Nederlandse hip hop ben gekomen.

[M]: Want jouw neef komt uit die buurt?

[R06]: Nee, dat niet.

[M]: Omdat je zei 'de dingen die daar toen populair waren'.

[R06]: Nee, toentertijd zeg maar, de dingen die toentertijd populair waren. Een beetje dat... Toen waren dat de eerste Nas, en Wu-Tang cd's, en dat soort dingen.

[M]: Okay, en je neef is wat ouder dan jij?

[R06]: Ja, ja klopt. Hij was toen denk ik al een jaar of zestien, zeventien, weet je wel.

Misschien achttien, ik weet het niet precies. Maar die was inderdaad ouder, en dan kom je er soort van mee in contact.

[M]: Hij gaf jou tips, van wat te luisteren?

[R06]: Ja, inderdaad, en gewoon de bandjes kopiëren en zo. De ouderwetse bandjes...

[M]: En tegenwoordig, hoe vaak luister je nog naar hip hop?

[R06]: Ja, wel dagelijks. En, het verschilt heel erg van wat, en hoe. Maar wel dagelijks.

[M]: En wat voor andere genres luister je nog meer?

[R06]: Wow. Hahaha. Dat is voor mij heel breed, of zo. Het is... Ik luister bijvoorbeeld niet alleen maar naar hip hop, ik ben bijvoorbeeld ook wel een metal en hardcore fan. En jazz, singer-songwriter, eigenlijk... Het enige waar ik niet zo heel veel naar luister is een beetje de techno, dance dingen. Wel dubstep, drum 'n bass, maar niet de techno-achtige kant.

[M]: Okay, want mijn volgende vraag heeft daar inderdaad mee te maken. Er zijn natuurlijk genres die ook weer beïnvloed zijn door hip hop, zoals inderdaad drum 'n bass, dubstep, maar ook triphop of zo. Maar daar luister je dus ook naar?

[R06]: Ja, maar ik denk... Indirect bijvoorbeeld ook heel veel nieuwe jazz-acts, bijvoorbeeld Robert Glasper, weet je, die gaan ook steeds meer hip hop opzoeken en zo. Hip hop is natuurlijk per definitie een stroming die bestaat uit andere stromingen. Dus, ja, ik denk dat hip hop voor heel veel jonge mensen tegenwoordig een soort entree is in muziek, en dat als je echt interesse hebt in muziek, dat je daardoor naar andere dingen gaat luisteren. Ik ben naar jazz gaan luisteren, omdat heel veel jazz-breaks en dat soort dingen werden gesampled in hip hop. Dus ja, dan ga je er automatisch een beetje in mee, en dan denk je, 'oh ja, dit is tof', en dat komt daar en daar vandaan, weet je wel. Oude soul-dingen, en weet ik veel wat.

[M]: Okay. En, waarom hip hop?

[R06]: Waarom hip hop? Ja... Ik weet het niet, ik denk dat het aansprekend is omdat... Nou, het is natuurlijk wel een soort van jongerenstroming, dus ik denk dat als je jong bent, dan ga je daar wat makkelijker in of zo. En ja, ik vind de taal, hoe taal wordt gebruikt binnen hip hop, vind ik heel tof. Het is echt een soort van... Bepaalde mensen hebben ook echt wel vernieuwende dingen gedaan met taal binnen hip hop. Weet je, en natuurlijk een voorbeeld wat de laatste tijd heel veel wordt aangehaald is natuurlijk De Jeugd van Tegenwoordig, die een soort eigen idee hebben over wat ze met taal kunnen. Maar ook gewoon andere dingen... Kijk, Nederlandse hip hop in het begin is natuurlijk ontstaan door soms gewoon heel bot Engelse woorden in het Nederlands te vertalen. Weet je, Moordenaar van Osdorp Posse is het voorbeeld bij uitstek, zeg maar.

[M]: En als je favoriete artiesten zou moeten noemen?

[R06]: Favoriete artiesten... Vroeger, nu?

[M]: Allebei.

[R06]: Ja, je bent natuurlijk in de loop der jaren naar andere dingen gaan luisteren. Ik ben ook begonnen met dingen zoals Nelly, wat toentertijd ook al een soort van mainstream hip hop was. Maar ik ben eigenlijk begonnen met inderdaad Osdorp Posse, en dat soort dingen. Osdorp Posse is wel echt een beetje een all-time favoriete Nederlandse hip hop-act. Amerikaanse dingen, ja ik denk toch wel, Wu-Tang vind ik nog steeds een soort van... Ja, dat is gewoon tof, vooral die oude cd's zijn gewoon lekker ruig, 36 Chambers, en Forever en zo, weet je wel. Dat zijn gewoon toffe albums, en die hebben gewoon heel veel gedaan. Zelfde met Nas, met Illmatic, en oude N.W.A.-cd's. En natuurlijk zit daar echt die... Natuurlijk de roots zitten nog veel eerder bij de Kool Hercs, en Afrika Bambaataa's, en dat soort dingen.

Maar voor mij, zeg maar, mijn hip hop-roots zitten wel in die early 90's-hip hop. Die Wu-Tang, N.W.A., Ice Cube, Dr. Dre dingen.

[M]: Dus wel een beetje de rauwe variant?

[R06]: De rauwe dingen. En daarna ben ik eigenlijk steeds meer gaan luisteren naar wat ze noemen backpackers-hip hop. Hoe je dat dan ook mag noemen, een beetje white, nerdy hip hop. Dus dan heb je dingen zoals Rhymesayers, een groep in Amerika, Def Jux, Anticon, en daar zitten dan artiesten zoals Atmosphere, Brother Ali, Sage Francis, Aesop Rock, Living Legends, LP van Company Flow, ja, dat soort dingen vind ik echt heel tof. En binnen Nederlandse hip hop nu vind ik Jiggy Djé wel een van de smaakmakers. Maar ook gewoon qua flow, qua dingen, weet je wel. Fresku vind ik heel tof. Dat komt doordat hij hele eigen verhalen vertelt, heel emotionele verhalen. Kraantje Pappie omdat hij echt dubstep mixt zeg maar, met Noisia. De nieuwe cd van Mr. Polska, dat vind ik ook tof. Het is wat meer partyachtig, maar het is ook wel leuk. Weet je, ja, het wisselt ook altijd weet je wel, wat je vaak luistert, bijvoorbeeld. Dat wisselt.

[M]: Maar in die Amerikaanse hip hop kom je dan vooral wel op twee stijlen, en dat is dan een beetje die ruige...

[R06]: Ja, de ruige, ouderwetse hip hop, en inderdaad de backpackers-hip hop, zeg maar, dat soort dingen. Ja, dat vind ik ook interessant, weet je wel, de backpackers-hip hop is gewoon qua muziek, qua beats, gaat het bijna een meer elektronicakant op, soms. Dat vind ik wel gaaf, het is een beetje duister. En hun teksten zijn vaak heel next level, weet je wel, heel bizar.

[M]: Okay. En luister je ook naar hip hop uit andere landen dan Nederland en de VS?

[R06]: Ja, ik heb wel een tijdlang naar Franse hip hop geluisterd, weet je wel, Nique Ta Mère, Saïan Supa Crew en dat soort dingen. Maar daar ben ik nooit echt in verder gegaan omdat ik dat toch altijd een beetje... Taalbarrière of zo, ik weet het niet. Ik vind Frans wel een toffe taal... Maar wat ik bijvoorbeeld wel tof vind: Spaanstalige hip hop. Tres Delinquentes, Cypress Hill in het Spaans vind ik heel tof. Calle 13, Sergent Garcia, dat soort dingen vind ik ook wel tof.

[M]: Maar dat begrijp je wel, qua taal, of is het gewoon meer de sound?

[R06]: Ja, de sound is gewoon heel tof, weet je, het heeft gewoon vaak die Latino-roots, en vaak zijn hun dingen daar meer op geënt en zo. Maar ja, op zich, Spaans, ik ben niet heel goed in Spaans, maar het is wel wat anders dan Frans of zo. Duitse hip hop bijvoorbeeld trek ik helemaal niet, dat vind ik een beetje moeilijk, ik weet het niet. Het trekt me gewoon niet. En ja, natuurlijk, overal op de hele wereld wordt hip hop gemaakt weet je. Maar het is

inderdaad... De wereld wordt nog steeds gewoon gedomineerd door Amerikaanse hip hop. En omdat je in Nederland woont ook Nederlandse hip hop.

[M]: Okay. En ben je bekend met de geschiedenis van hip hop?

[R06]: Jawel, jawel. Ik vind inderdaad, het hele verhaal van hoe samplen en dat soort dingen werden gedaan, de opkomst van de dj, dat soort dingen...

[M]: Zou je kunnen vertellen wat je ervan weet?

[R06]: Ja, het is echt de jaren '70, soul- en disco-achtergrond, zeg maar. En ja, die mc's die op feesten stonden in combinatie met... Heb je het nu echt over hip hop of rap?

[M]: Hip hop, als cultuur, en daaruit voortvloeiend rap.

[R06]: Ja, de cultuur is natuurlijk breder. Ja, want rap is ook die invloed bijvoorbeeld van reggae-muziek, waarin ze toasten, dat soort dingen. Die achtergrond heeft natuurlijk toentertijd ook heel veel invloed gehad in rapmuziek. En ja, eigenlijk ging het van een hele soul/disco-achtergrond steeds meer naar een grootstedelijke cultuur. Vooral in New York, die strijd tussen die vijf wijken die je in New York City hebt. En ten opzichte ook van de hele westcoast-hip hop, die dan weer net anders is qua stijl en qua sound, weet je wel. Zeker in de jaren '80, met de opkomst van N.W.A. en ook wel bijvoorbeeld dingen zoals Beastie Boys. Beastie Boys kwamen van een heel andere achtergrond in New York, die kwamen eigenlijk meer uit de punk maar die zagen dat je ook die dingen met hip hop kon doen. En dat is hetzelfde met Public Enemy. Public Enemy was heel vroeg al bijvoorbeeld... Je hebt natuurlijk het grote voorbeeld van Run-DMC met Aerosmith, met Walk This Way. Maar eigenlijk was Public Enemy nog iets eerder toen ze dingen deden met Anthrax en dat soort bands. Die zaten soms ook nog wat meer op die metal. En daarin zie je ook weer dat hip hop de hele tijd leent van andere stijlen, en gewoon heel vaak grenzen opzoekt. En ik denk inderdaad dat het eigenlijk in de jaren '90 die doorbraak is geweest van hip hop op een soort van mainstream, wereldwijd niveau waarin je echt zag dat... Gewoon die supergroepen, weet je wel, de Wu-Tang Clan, maar ook losse artiesten zoals Jay-Z, Nas. Die kwamen op als gewoon soort van grootmachten, en die hebben inderdaad hip hop ook als brede cultuur, waarin ze dus ook film en kleding, en dat soort dingen gebruikten, weet je wel. Net zoals graffiti. Graffiti is dan weer een ander element van de hip hop, maar dat is ook een beetje pieken en dalen geweest. Graffiti is ook echt, ik denk heel erg, binnen hip hop, een soort van bepalend ding geweest. Omdat het een soort anti-establishment is, het is juist het opzoeken van gevaarlijke plekken, van plekken die niet kunnen, weet je wel. En ik denk wel dat dat in essentie ook rap is. Je zoekt dingen op die ergens tegenaan schoppen. Het is een jongerencultuur, net zoals punk vroeger was. Metal, weet je, dat zijn gewoon van die culturen

die echt proberen een eigen stem te vinden, en ik denk dat daarin de belangrijkste ontwikkeling van hip hop ligt. Ja, en dan kan ik het ook nog wel over breakdance gaan hebben, maar...

[M]: Okay, en zie jij hip hop echt als een 'zwart' genre?

[R06]: In het begin wel, maar ik denk dat naarmate de jaren '90 vorderden, dat het steeds meer een soort van wereldcultuur is geworden, weet je wel. Je ziet nu eigenlijk ook wel dat de echte grote artiesten, zoals de Kanye Wests en de Jay-Z's, dat zijn natuurlijk nog steeds zwarte mensen, maar ja... Ik bedoel, toen Eminem eenmaal doorgebroken was, ja, toen was het eigenlijk niet meer te ontkennen. Toen kreeg je ook de Chino XL's, en ja, weet ik veel. Maar bijvoorbeeld als je kijkt naar die backpackers-hip hop, daarvan is negentig procent wit. Die zitten gewoon in een andere klasse. En ik denk dat de mainstream hip hop nog steeds indirect zwart is, maar ik denk eigenlijk alles daartussen is het heel erg gemengd. Dan maakt het niet uit of je inderdaad Aziatisch, Arisch... Of, nou ja, haha, westers bent, of whatever. Dat maakt niet uit.

[M]: Maar je onderscheidt dus wel duidelijk verschillende stijlen in Amerikaanse hip hop en...

[R06]: Ik denk dat... Ook als je kijkt naar Nederlandse hip hop, dat is best wel blank. Maar ja, dat is in principe ook wel logisch. Kijk, het is natuurlijk wel zo dat bijvoorbeeld bepaalde minderheden, weet je, zoals Ali B. of Yes-R... Die worden daar sneller mee geassocieerd, maar omdat ze een wat meer voorbeeldfunctie hebben, waardoor ze eerder worden uitgelicht. Terwijl eigenlijk als je kijkt naar DAC, weet je wel, Diggy Dex en zo, dat zijn allemaal blanke gasten. Kraantje Pappie, Spacekees, Terilekst, Kas, weet ik veel wat.

[M]: Maar wat betreft Amerikaanse hip hop zie je dus ook wel echt verschillende stijlen terug?

[R06]: Ja, het is inderdaad wel die mix van verschillende stijlen. Ik bedoel, er zijn knetterveel producers en ook daarvan zijn er superveel blank. Ook graffiti. Graffiti is bijvoorbeeld best wel blank, omdat... Ik denk dat dat illustratieve, creatieve karakter misschien iets meer de blanke kant op valt, of zo. Dat is een veronderstelling hoor, ik weet dat niet zeker, maar naar mijn idee zijn de grotere graffitiartiesten allemaal blank. Weet je, dus ja, het is een beetje een soort van mix. Kijk, als wij in Nederland kijken naar onze grootste graffitiartiest, Jules, dat is gewoon een blanke jongen uit Amsterdam... wherever, weet je wel. Maar ja, dat is inderdaad een soort van andere kant. Breakdancers bijvoorbeeld zijn heel gemengd. Breakdancecrews zijn niet per definitie zwart. Maar rap is misschien net wat zwarter.

[M]: En luister je naar de rap die nu, tegenwoordig uitkomt in Amerika?

[R06]: Nou, dan zit ik toch eigenlijk... Dan heb je het over de Rick Ross, Gucci Mane-dingen. Eigenlijk niet heel erg. Ik luister dan wel een beetje naar die oudere artiesten, die ik eigenlijk al heel lang luister.

[M]: Die dan nieuwe dingen uitbrengen, bedoel je?

[R06]: Ja, weet je, Ghostface Killah, of eigenlijk de hele Wu-Tang Clan, daar luister ik nog steeds naar omdat ik die gewoon tof vind. Jay-Z en Kanye West weet je wel, dat was gewoon een bruut album. Maar inderdaad, die hele nieuwe Amerikaanse sound met de Young Weezy's, en weet ik veel hoeveel 'jonge' mensen daar rondlopen met dat adjectief voor hun naam. Dat trek ik niet zo heel erg. Weet je, het is te weinig... Het gaat tegenwoordig teveel over stijl en te weinig over inhoud. Ik denk dat dat een beetje in Amerikaanse hip hop mist. Dat vind ik wel jammer. Maar weet je, je hebt nog steeds die ondergrondse stromingen binnen hip hop in Amerika. En daar zitten gewoon nog steeds wel toffe dingen, zoals Busdriver, weet ik veel wat. Die brengen nog steeds gewoon toffe albums uit, dus die luister ik wel, maar als je het echt hebt over de mainstream hip hop... Niet zo heel veel. Daar word ik niet echt wild van.

[M]: Okay, en bijvoorbeeld de muziek uit de beginperiode van hip hop, luister je daar wel naar?

[R06]: Ja, natuurlijk, dat luister ik nog steeds. Iedereen luistert toch nog wel eens zijn oude platen, en dan denk je van 'ja! Dit was echt heel kicken', weet je wel. Hoe vaak ik gewoon niet nog steeds naar The Message, of Paul's Boutique, luister. Enter the 36 Chambers. Maar dat doe ik nog... Ik wil niet zeggen wekelijks, maar wel vaak. Maar dat is hetzelfde als dat... Ik luister ook nog steeds heel vaak naar de eerst Korn-plaat, of oude Metallica-platen.

[M]: En hoe was die reputatie die Amerikaanse hip hop had in de beginperiode, volgens jou?

[R06]: Ja... Bedoel je dan echt daar, of zoals ik het kende?

[M]: Laten we beginnen met daar.

[R06]: Ik denk toch wel dat het in het begin een soort van hype was, en daarna is het een beetje gaan broeien in die wijken, en toen werd het toch wel een beetje een duister circuit, denk ik, voor de gemiddelde buitenstaander. Zeker in de jaren '80, dat was natuurlijk een semi-vreselijke periode met al die post-punk en new wave, en weet ik veel wat... Muzikaal gezien vind ik dat niet superinteressant. Er zitten wel een paar aardige bandjes bij, zoals The Smiths of zo... Maar ik denk juist dat in de jaren '80 hip hop een beetje die rauwe kant hield, ook wat bijvoorbeeld in de raps naar voren komt. Dat het gewoon rauw was, straat.

[M]: Ja. En er kwamen natuurlijk ook bepaalde thema's in de rap van toen voor, zoals geweld, drugs, vrouwonvriendelijkheid, dat soort dingen. Hoe denk jij erover, dat die dingen in de muziek terug te vinden zijn?

[R06]: Ja... Die dingen waren natuurlijk wel een reden voor die duistere reputatie. Kijk, in het begin ging het alleen maar over 'ik ga je naar het Holiday Inn meenemen'. En dat werd inderdaad best wel grimmig in de loop van de tijd. En ja, als je op dat moment er zelf naar luistert, en je bent dertien, dan vind je dat eigenlijk ook best wel bruut. Ik wil niet zeggen dat het een rolmodel was, dat je dat ook wilde doen. Maar het had inderdaad gewoon een beetje een aantrekkingskracht, omdat het een wereld was die ver van je bed staat. Weet je, waarom lees je boeken? Omdat het verhalen zijn waar je misschien niet heel erg snel in zou komen. En dat is met muziek ook, muziek luister ik denk ik vaak gewoon voor dat escapisme. Het is andere wereld, en die is niet helemaal de mijne, maar het lijkt me wel tof om daar in zitten. En dat is denk ik inderdaad wat je in die jaren '80/'90 hip hop hebt.

[M]: Dus voor jou hoeft het juist niet heel dicht bij je te staan?

[R06]: Nee, ik denk dat muziek juist toegankelijk is omdat het over van alles kan gaan. Er zijn legio voorbeelden aan liefdesliedjes die iedereen luistert, en dat vinden we allemaal geweldig omdat we ook allemaal wel eens verliefd zijn geweest. Maar juist die andere kant, met die dingen die wat verder van je af staan, zijn tof omdat je daarmee een soort inkijk krijgt in die wereld. En dat is ook wel een kracht van muziek, of kunst in zijn algemeenheid. Kunst maakt het onzichtbare zichtbaar. Dat is een quote van... iemand.

[M]: En hoe is die reputatie nu in Amerika?

[R06]: Nu is het gewoon show. Nu is hip hop in Amerika showbusiness. Als je inderdaad miljoenen voor je videoclip, tv-reclames en weet ik veel wat. Dan kun je niet langer ontkennen dat hip hop een soort van multi-million dollar business is geworden. Als Jay-Z elke dag in het nieuws is omdat hij over Times Square loopt met Beyoncé, dan kun je niet ontkennen dat het gewoon een mediahype is, tegenwoordig. En hiphoppers zijn tegenwoordig net zo celebrity als Bruce Springsteen vroeger was. Maar hip hop is niet meer die jonge... Het is nog steeds een jongerencultuur, maar het is niet meer die underground, we schoppen overal tegenaan-cultuur. Het is nu gewoon, kijk mij, hoeveel vrouwen en champagne ik heb. Althans, die mainstream hip hop dan.

[M]: Dus, hip hop is dood?

[R06]: Nee, dat zeker niet. Hip hop is niet dood, het is meer gewoon aan het veranderen. Verandering is altijd goed. En ja, alles is een fase, uiteindelijk. Het gaat altijd van het ene naar het andere, weet je, en er gebeuren nog steeds toffe dingen. Dat Gers Pardoel nu

superpopulair is, weet je, ik vind het niet verkeerd. Ik vind dat tof. Dat er eindelijk mensen zijn die en masse gewoon zeggen van, ‘ja, dat is leuke muziek’. Dan zijn er gelijk mensen die opstaan en zeggen ‘dat is geen hip hop meer’. Dat vind ik bullshit. Maar hip hop is gewoon popmuziek geworden, juist omdat hip hop nu een geschiedenis heeft. Hip hop heeft nu die veertig jaar gehad om te groeien, en nu is hip hop popmuziek omdat al die mensen ermee zijn opgegroeid. En dan is het eigenlijk niet heel vreemd. Waarom worden The Beatles de grootste band ever genoemd? Nou, omdat de huidige generatie die op deze wereld loopt is opgegroeid met The Beatles. En uiteindelijk zal misschien over Jay-Z over twintig jaar gezegd worden van, ‘ja, dit was echt een briljante artiest’. En zo is dat altijd een soort van cyclus...

[M]: Okay. En hoe zou je de hip hop scene in Nederland omschrijven?

[R06]: Op dit moment denk ik dat de Nederlandse hip hop-scene interessanter is dan de Amerikaanse. Althans, voor als je Nederlands verstaat natuurlijk, of als je in die scene zit. Want er gebeuren in Nederland onverwachttere dingen. Als je bijvoorbeeld alleen al kijkt naar dat hele grappige Ali B. Op Volle Toeren-project. Dat is iets wat niemand verwacht, maar het gebeurt wel. En ik denk dat daarin Nederlandse hip hop een bepaald soort vrijheid heeft. En je dan kijkt naar Kraantje Pappie die dan weer mensen opzoekt zoals Noisia, dat is eigenlijk gewoon tof. Ik denk dat in Nederland heel veel ruimte is voor experiment. Nederland is niet zo groot, dus mensen zoeken elkaar heel snel op. Vorig jaar was ik bij een panel bij BUMA Beats, en daarin zeiden ze ook van ‘in Nederland kun je het je niet veroorloven om heel erg te concurreren met elkaar, omdat je elkaar allemaal nodig hebt’. En ik denk dat dat precies is wat in Nederland gebeurt, doordat we dat beseffen, er hele toffe dingen gebeuren. Heel veel grote rappers staan bij elkaar op cd’s, en dat maakt het alleen maar tof, vind ik. Ik denk ook dat de Nederlandse thematiek in hip hop anders is dan in Amerika. Weet je, ook inderdaad dat Nederlandse hip hop niet zo heel zwart is. Omdat Nederlandse hip hop nu toch wel meer gaat over emoties en... Natuurlijk hebben wij slechte wijken, maar wij hebben geen ghetto’s, weet je. Dat is er niet, dus dan verandert ook je onderwerp. Dus dat is eigenlijk niet meer dan logisch.

[M]: Je zei net dat iedereen nauw met elkaar samenwerkt, juist omdat het een klein land is. Maar bestaat er dus maar één scene in Nederland, of zijn er meerdere scenes die naast elkaar bestaan?

[R06]: Er zijn allemaal kleine scenes, maar wel één overkoepelende Nederlandse hip hop. Nederlandse hip hop qua sound is best wel herkenbaar, naar mijn idee. Weet je wel, het is natuurlijk allemaal anders, maar je kunt wel heel snel horen van, ‘o ja, dit is Nederlandse hip hop’. En ja, hip hop wordt in Nederland heel erg snel verdeeld in steden. Je hebt die

Rotterdamse scene, en je hebt... Maar ja, de Rotterdamse scene. Je hebt bijvoorbeeld die mannen van ROTTZ, maar die doen wezenlijk iets anders dan Gers Pardoel die ook in Rotterdam woont. Dus ja, ik denk niet dat het echt heel anders is, maar ik denk gewoon dat Nederlandse hip hop heel erg naar elkaar toe groeit.

[M]: Maar denk je dat er verschillende stijlen bestaan binnen Nederlandse hip hop die los van elkaar te herkennen zijn?

[R06]: Nee, ik denk het niet. Je hebt Boef en de Gelogeerde Aap, en die komen uit Tilburg, maar die zitten wel een beetje in hetzelfde straatje als Kraantje Pappie, die uit Groningen komt. Dus ik zie eigenlijk meer parallellen dan dat er echt verschillende scenes zijn. Natuurlijk heb je groepen... Maar dat heb je altijd.

[M]: Maar zie jij in Nederland wel een verschil tussen de mainstream, commerciële hip hop in Nederland en de wat meer alternatieve kant?

[R06]: Nee, ik denk dat het verschil tussen mainstream en underground hip hop in Nederland niet zo heel groot is. Het gaat heel veel over dezelfde dingen, heel veel producers werken voor beide kanten... Het is niet gek dat bepaalde artiesten die nu heel erg vaag zijn, dat die over twee of drie maanden een hit hebben. Weet je, dat kan gewoon. En ik denk niet dat er zozeer een underground stroming is in Nederland. Je hebt wel hip hop voor de wat meer ingevoerde luisteraars, maar dat kan binnen een dag veranderen eigenlijk.

[M]: En per artiest ook?

[R06]: Ja. Sommige artiesten maken dan opeens een heel ander album, en dan is het toch niet helemaal wat de markt ervan verwacht. Opgezwolle is daarvan natuurlijk best een goed voorbeeld, die hebben echt wel een paar hits gehad. Of bescheiden of zo, ik weet het niet. Maar dan gaan ze van Vloeistof naar Eigen Wereld, en dan maken ze een heel ander album. Dus ja, dus dan verandert eigenlijk hun sound. En ja, voor mensen die veel hip hop luisteren is dat niet zo heel erg. Maar ik denk voor het grote publiek kan dat misschien best nog wel soort van even schrikken zijn. Nou, dat vind ik wel tof.

[M]: En zie jij jezelf echt als onderdeel van de hip hop-scene in Nederland?

[R06]: Ik denk dat iedereen die hip hop luistert, onderdeel is van de hip hop-scene. Want artiesten moeten gehoord worden, willen ze überhaupt iets kunnen maken. Je kan niet zomaar zeggen dat je het alleen maar doet voor jezelf, je doet het uiteindelijk altijd voor meer mensen. En dat is hetzelfde met naar hip hop luisteren, of gewoon actief naar optredens gaan, of dat soort dingen. Dan ben je in principe ook betrokken bij de scene, dus ja...

[M]: En denk je dat Nederlandse fans een soort gatekeeper-rol hebben voor wat er in de hitlijsten komt, dat zij een rol spelen bij het bepalen daarvan? Je noemde bijvoorbeeld net

Gers Pardoel die het op dit moment volgens mij best wel goed doet. Terwijl je ook al zei dat andere mensen dat beschouwen als een soort van popmuziek, en het daarom niet echt hip hop vinden.

[R06]: Ja natuurlijk, maar die mensen heb je altijd, van die zure mensen. Er zijn ook sommige mensen die een bepaald album van The Beatles niet zo goed vinden als de andere. Nou ja, en dat heb je binnen hip hop ook. Er zijn altijd luisteraars die zeggen van... Maar uiteindelijk is het wel hip hop. Gers Pardoel is wel hip hop voor mijn idee. En ik denk uiteindelijk niet dat de echte hip hop-liefhebbers bepalend zijn voor de artiesten. Omdat je tegenwoordig zo'n grote markt hebt, en hip hop wordt zodanig neergezet dat het niet echt direct meer nodig is om die groep te hebben. En ja, Kraantje Pappie kan ook gewoon zonder een hele achterban bij Giel Beelen komen, omdat tegenwoordig labels zoals Top-Notch zo'n grote invloed hebben. Omdat dat gewoon zo door de jaren heen is gebouwd.

[M]: Dus die filter van de achterban valt een beetje weg, op die manier?

[R06]: Nou, ik denk dat de achterban wel belangrijk is, maar het is indirect minder belangrijk geworden. En de massa heeft tegenwoordig zo'n grote stem via internet, dat het vaak allesbepalend is.

[M]: En ik noemde net die thema's van geweld en drugs, en dat soort dingen, die vaak in Amerikaanse hip hop voorkomen. Vindt dat naar jouw mening ook plaats in Nederlandse hip hop, komen die thema's terug?

[R06]: Er zijn een handjevol hip hoppers die het daarover hebben in Nederland, een handjevol rappers, maar als ik eerlijk mag zijn is Nederlandse hip hop heel lief. Gaat het heel veel over moeders, en... Natuurlijk, er zijn een paar rappers, ook binnen Rotterdam, bijvoorbeeld. Bij ROTTZ zitten er echt wel rappers die het daarover hebben. Of Hef, die natuurlijk heel hard 'Hoogvliet' roept, en het ook heel veel heeft over drugs verkopen op de hoek van de straat. Maar die invloed van die rappers in Nederland is niet zo groot als die groep die het heeft over wat meer alledaagse onderwerpen. Ja, Gers Pardoel, Ik Neem Je Mee, dat is gewoon een liefdesnummer. En ja, natuurlijk scoor je daar een hit mee, omdat het heel herkenbaar is, uiteindelijk. Net zoals wat je net zei. Maar ja, ik denk niet dat het tegenwoordig een soort van... Dat hip hop in Nederland echt heel erg drugs, en geweld, en vrouwenvriendelijk is... Nee, absoluut niet. Ik denk dat Nederlandse hip hop heel lief is.

[M]: Maar dat handjevol rappers dat het daar wel over heeft, wat vind je daarvan? Dat die thema's in de muziek terugkomen?

[R06]: Ik vind het... Ik wil niet zeggen lachwekkend, maar ik vind het grappig. Ik vind het dan namelijk bijna nog zo geloofwaardig dat ik denk van, ‘nou, dat zijn nog best wel stoere kerels’, of zo. Weet je, ik vind dat gewoon grappig.

[M]: Maar wel geloofwaardig dus?

[R06]: Ik vind het nog best wel geloofwaardig. Natuurlijk, je woont in de stad, en je ziet zelf ook dat er voor je deur gedeald wordt. Dus ja, je ziet het ook wel gebeuren, en daar uit komen ook wel rappers voort. Dus je ziet van, dat kan gewoon, in Rotterdam worden nog best wel wat mensen neergeschoten. Dus ja, indirect zal er misschien best wel daar uit een rapper komen of zo.

[M]: Maar je zei net wel dat er in Nederland geen ghetto’s zijn.

[R06]: Nee, er zijn geen ghetto’s, maar er zijn wel dit soort praktijken, weet je wel, die heb je overal.

[M]: En daarop aansluitend, hoe denk je dat de reputatie van Nederlandse hip hop was en is?

[R06]: Ja, vroeger was het eigenlijk gewoon nog niet heel erg bekend. En ik denk dat het mondjesmaat bekender is geworden. Maar toch inderdaad wel door mensen die niet die straatthema’s hebben genomen, maar juist die andere kant, weet je wel. Dat nummer van Diggy Dex, dat Slaap Zacht, weet je wel, dat is ook een liefdesnummer. Het is gewoon een soort van, ze maken een nummer en denken ‘ja, dat is best wel een leuk nummer’, en dat is niet... Maar ja, aan de andere kant, als je keek, DHC was toen een tijdje populair, weet je wel, en die hadden gewoon best wel straatnummers. Vroeger had je The Box... The Box heeft voor Nederlandse hip hop heel veel betekend omdat daarin uiteindelijk de massa een stem kreeg. Op dat moment was YouTube nog niet echt bereikbaar. Dus toen had je The Box, en dat was in grootstedelijke gebieden echt bijna een hip hop-zender, omdat je die platen kon aanvragen. En dat werd ook gewoon heel veel gedaan. En dan zie je dus dat dat verandert, en dat er dan echt een stroming ontstaat. Ik dat dat aan het einde van de jaren ’90 best wel belangrijk is geweest.

[M]: Okay. Nu even naar de vergelijking tussen Amerikaanse en Nederlandse hip hop. Hoe vaak luister je naar Amerikaanse hip hop in verhouding tot Nederlandse?

[R06]: Ik luister veel meer Nederlandse hip hop dan Amerikaanse. Ik denk wel 70% Nederlandse hip hop en 30% Amerikaanse. Omdat ik Nederlandse hip hop gewoon... Ja, die sound ligt me wat beter, of zo, tegenwoordig. En ja, de uitzonderingen daargelaten waarbij ik die oude hip hop-platen luister. Maar uiteindelijk luister ik veel meer Nederlandse hip hop.

[M]: En hoe zou je dat verschil beschrijven, in termen van sound, productie, inhoud, enzovoort?

[R06]: Ja, Nederlandse hip hop is naar mijn idee wat relaxter. Het is wat minder partymuziek. En tegenwoordig is de Amerikaanse hip hop echt een soort van bijna discotheekmuziek. Ja, dat zie je gewoon, dat heel veel rappers nummers maken zodat het hits kunnen worden in clubs, weet je. En Nederlandse hip hop is niet zo, die sound is heel anders, qua... Ze proberen hier gewoon echt een soort eigen... Elke artiest probeert hier in Nederland een eigen geluid te maken. Weet je wel, en dat dat aanslaat... Kytteman bijvoorbeeld is echt zo'n heel dubieus, opmerkelijk succes, omdat hij echte hip hop maakt, maar ook weer niet. En als je nu naar zijn laatste plaat kijkt, ik denk dat heel veel mensen heel hard schrikken. Of als ze het optreden überhaupt zien. Omdat het zo anders is. Heb je die plaat al gehoord?

[M]: Nee.

[R06]: Oh, het is heel bizar. Heel bizar. Omdat hij inderdaad door zijn succes juist die mogelijkheid heeft gehad om gewoon weer een nieuwe Kytteman te maken. Hij noemt het nu ook gewoon Kytteman Orchestra, in plaats van dat hij gewoon Kytteman is. Dat komt gewoon omdat hij er veel meer muziek in heeft gestopt. En dan bedoel ik niet alleen op hip hop-gebied, maar echt overal vandaan. Echt van klassiek, tot jazz, tot... alles. Weet je, en dat is wat Nederlandse hip hop anders maakt van Amerikaanse hip hop. Er zijn wel een paar mensen die het proberen in Amerika. Maar die krijgen niet die exposure, terwijl dat in Nederland nog wel kan omdat die scene niet zo groot is. Kijk, dubstep-hip hop, of hoe je dat tegenwoordig ook noemt, hadden we in Nederland nog niet echt. Maar je kan nu wel zien dat die dingen die Noisia doet met Kraantje Pappie, wel anders zijn dan... Het is gewoon wel nog steeds een soort van Nederlandse dubstep. Het is geen grime of garage, het is toch wel weer anders.

[M]: En wat heeft hip hop voor jou nodig om dat gevoel van authenticiteit te creëren, van 'nou, dit is 'echte' hip hop'?

[R06]: Wat is echte hip hop? Echte hip hop is wel heel moeilijk. Het is namelijk heel moeilijk om te zeggen wat echte hip hop is, omdat je daardoor altijd dingen uitsluit. Terwijl ik juist zoiets heb van, hip hop is tof omdat het heel breed is. Weet je, en persoonlijk vind ik het heel tof om te zien dat hip hop zo succesvol is geworden. Gewoon omdat een soort van nieuwe generatie nu in de charts staat, weet je wel. En mij maakt het dan persoonlijk niet uit of het dan de Gucci Manes en de Wiz Khalifa's zijn, ik vind dat wel prima. Uiteindelijk heb je altijd zelf de keuze om naar iets te luisteren of niet, als je dan niet teveel radio luistert tenminste. Maar weet je, echte hip hop voor mij is als mensen nog steeds gewoon met volle overtuiging staan te rappen en geloven in de muziek die ze maken. Als ik hoor dat er in een plaat gewoon aandacht en passie zit, dan vind ik dat voor mij echte hip hop. Weet je, en dan maakt het niet

uit of je staat te rappen over hoeveel drugs je verkoopt op de hoek van de straat, of dat jij een nummer maakt over je moeder. Ik vind dat net zo tof.

[M]: Maakt het je wel uit hoe commercieel die muziek eventueel is?

[R06]: Niet direct, nee. Ik vind dat 'Ik Neem Je Mee' van Gers Pardoel ook gewoon een leuk nummer, en dat zing ik ook gewoon mee. Gewoon omdat het een tof nummer is, het zit goed in elkaar. En dan maakt het mij inderdaad echt niet uit hoe populair het is. Ik heb geen hekel aan nieuwe Amerikaanse hip hop. Maar ik luister het gewoon niet omdat het niet mijn sound is, het is gewoon niet mijn ding. Maar aan de andere kant, Jay-Z en Kanye hebben ook gewoon dikke hits, en dat vind ik wel tof. Weet je, en dat is dan wel weer iets anders dan, ja, ik weet niet.

[M]: Er wordt vaak gezegd dat mensen hip hop authentiek vinden wanneer het puur, 'keep it real' is. Maar is dat voor jou niet belangrijk, dus?

[R06]: Ik vind dat niet echt een issue, weet je, nee. Zolang mensen maar geloven in wat ze doen, dat vind ik belangrijk. Ik heb mijn bedenkingen bij mensen die hip hop uitbuiten. Dat vind ik kut. En dat vind ik niet tof. Maar er zijn echt wel genoeg artiesten die hits scoren met nummers waar ze gewoon veel tijd in hebben gestoken, en dat vind ik tof. En dan maakt het mij niet uit commercieel is, of niet.

[M]: En maakt het voor jou uit of het Nederlands of Amerikaans is, zie jij daar een verschil wat betreft authenticiteit?

[R06]: Nee, niet direct, omdat ik dat hele backpackers-hip hop best wel authentiek vind, puur omdat het een beetje vuig is, en daar doen ze überhaupt niet echt concessies in. En ja, ik weet het niet.

[M]: Maar bijvoorbeeld binnen Nederlandse hip hop, kun je zeggen dat iets authentiek is als het dicht bij het Amerikaanse voorbeeld blijft, of dat het authentiek is als de muziek meer wordt aangepast naar Nederlandse maatstaven, en onderwerpen?

[R06]: Nee, ik denk niet dat er in Nederlandse hip hop heel erg een hang is naar het Amerikaanse geluid. Ik denk niet dat dat überhaupt bestaat.

[M]: Maar misschien omdat het er wel uit is ontstaan?

[R06]: Uiteindelijk wel... En natuurlijk zag je dat in het begin, aan Nederlandse rappers die... Weet je, Osdorp Posse is daar een beetje bekend mee geworden, met het imiteren van een Amerikaans voorbeeld. Zij waren eigenlijk de Nederlandse N.W.A. Maar dat waren jongens uit het blanke Osdorp. Tenminste, is Osdorp blank? Ik weet het niet. Maar daar deden ze het om, en dat is gewoon tof. Maar ik denk niet dat er tegenwoordig nog zoiets is.

[M]: En is hip hop een genre voor iedereen, of moet je echt een bepaalde achtergrond of street knowledge hebben om de muziek goed te kunnen begrijpen?

[R06]: Nee. Volgens mij is hip hop best wel heel open. Tegenwoordig wel. Tegenwoordig omdat hip hop zo divers is, kun je feitelijk zeggen dat hip hop voor iedereen is. Kijk, als mijn vader Gers Pardoel mee zingt, dan heb ik zoiets van ‘nou is het klaar, nou is het afgelopen’, haha. Weet je, nu is hip hop echt... Fucking rappers zitten in Koffietijd man! Tegenwoordig echt aan de lopende band hè. Van Kleine Viezerik tot aan Kraantje Pappie. Die zaten allemaal bij Koffietijd. Nou ja, dat wil toch wel wat zeggen, of niet?

[M]: Duidelijk. Dat waren de vragen die ik je wilde stellen. Ik heb nu nog vier quotes die ik je even laat lezen, en dan geef ik daar uitleg bij en vraag ik je mening. De eerste dan maar.

[leest quote]

[R06]: En wat moet ik daarvan vinden?

[M]: Wat er staat is dat hip hop in het begin in die tijd als een protestmiddel werd gebruikt tegen de dominante discoursen...

[R06]: Ja, en uiteindelijk is dat ook wel zo, hip hop is ontstaan als protest. Als je kijkt naar militante groeperingen, Black Panthers en zo, weet je wel, dat is ook onderdeel van hip hop. En tegenwoordig omdat het inderdaad zo’n mainstream ding is geworden, wordt het een beetje... Ik wil niet zeggen onder het tapijt geschoven, maar het is niet meer zo evident als dat het vroeger was. Maar uiteindelijk is het inderdaad wel zo. Public Enemy, Fear of a Black Planet, weet je wel, dat is gewoon een superpolitiek album. En naar mijn idee is... Als ik het net bijvoorbeeld over inhoud had, Public Enemy had inhoud. En dat is een beetje verloren geraakt, omdat het mainstream werd. Je kunt niet gaan roepen zoals Black Prez, Dead Prez, zeggen dat je drie blanken gaat afschieten. Weet je, dat is dan weer net over het randje. Maar het is wel onderdeel van hip hop.

[M]: Maar in Nederland is die scheiding natuurlijk veel minder groot tussen zwart en blank, en...

[R06]: Ja, in Nederland is die scheiding binnen de hip hop bijna niet aanwezig. Daarin is het gewoon allemaal best wel lief. En ik vind dat we dat wel zo moeten houden, dat vind ik wel leuk.

[M]: Okay. De tweede dan.

[leest quote]

[R06]: Ja, ik vind dat hier ook precies staat... Als je hier ‘French’ voor ‘Dutch’ zou inwisselen, dan heb je precies hetzelfde als wat ik net vertelde. Ja. Nederlandse hip hop groeit ook op een eigen manier, zonder daarin heel erg het Amerikaanse voorbeeld bij te gebruiken.

En dat is gewoon omdat de Nederlandse realiteit inderdaad ook anders is dan in Amerika of in Frankrijk.

[M]: De derde.

[leest quote]

[R06]: Ik vind het wel een grappige signalering, omdat het inderdaad... Hip hop gaat volgens mij juist over heel veel. Meer dan dat popmuziek ergens over gaat. Nu is hip hop natuurlijk tegenwoordig pop, maar uitzonderingen... Uiteindelijk gaat hip hop, zeker in Nederland, om meer dan niks. Het gaat over bijvoorbeeld drugssmokkel. Fresku heeft een nummer waarin hij vertelt hoe een meisje door een soort van loverboy overgehaald wordt om drugs te smokkelen. Ja, dat gaat echt wel ergens over, weet je. Ik ben het niet eens met deze quote, puur omdat het niet echt... Ja, ik denk juist dat hip hop over heel veel dingen gaat.

[M]: En hoe komt het, denk je, dat veel buitenstaanders dat wel zo zien?

[R06]: Uit desinteresse en het missen van kennis. Hip hop-nummers die bekend worden zijn vaak toch liefdesnummers... LL Cool J heeft hits gehad, maar uiteindelijk waren dat niks meer dan nummers die over liefde en seks gingen. Waar feitelijk iedereen een hit mee kan scoren. Dus ja, dat is wel grappig.

[M]: De laatste quote dan.

[leest quote]

[R06]: Interessant.

[M]: Ik vraag me af, heeft hip hop in Nederland dan ook zo'n zelfde aantrekkingskracht op die jongeren die...

[R06]: Nee, nee, ik denk het niet. Maar ik... Weet je, jongeren voelen zich altijd onderdrukt en gediscrimineerd. Omdat ze jong zijn. Snap je wat ik bedoel? Iedereen die op de middelbare school zit vindt school niet leuk. Het is namelijk altijd een soort beeld wat je hebt van, waar ik nu mee bezig ben, daar ben ik niet heel tevreden mee. En dat is bij jongeren ook zo.

Uiteindelijk iedereen die jong is, heeft een soort van vrees om op te groeien. En in principe komt dat indirect ook in hip hop naar voren. Het is een soort afzetten tegen de maatschappij. Omdat iedereen puber is geweest, weet je, in welke vorm dan ook. Het is maar net hoe serieus je de termen 'onderdrukt' en 'gediscrimineerd' neemt. Onderdrukking, ja... Natuurlijk, je wordt als jongere constant de les gelezen, dat je niet mag hangen op straat, dat je je school moet afmaken. En dat is puur uit een soort wensbeeld wat de overheid en maatschappij van je hebben. En is dat dan onderdrukking? Het is maar net hoe je het noemt. Is het rebellie? Ja, misschien wel. Uiteindelijk vindt niemand het tof om dingen te doen die ze niet willen. En

daar reageer je op. Niemand van vijftien vindt het tof om hele dagen op school te zitten. Dan wil je ook gewoon lekker chillen met je vrienden en vriendinnen. Ja, dat is gewoon zo.

[M]: Dat was een beetje alles wat ik van je wilde weten. Dus, dankjewel. Heb je zelf nog vragen of toevoegingen?

[R06]: Ja, ik vind hip hop eigenlijk wel een soort heel interessante stroming omdat het tegenwoordig zo veelomvattend is, weet je wel. Vroeger had je inderdaad die vijf elementen van hip hop en die zijn denk ik wel een beetje los van elkaar komen te staan. Maar aan de andere kant is het nog steeds hip hop. En rapmuziek is nu gewoon de trekker van het hele spectrum. Maar ik denk nog steeds dat graffiti onverminderd populair is, weet je wel, je ziet het gewoon op straat. En ja, breakdancing is... Als je nu kijkt naar hoeveel breakdancers er bij So You Think You Can Dance zitten. Dat is gewoon een supergroot onderdeel. DJ'en... Er zijn superveel DJ's die bouwen op de kennis die hip hop-DJ's hebben uitgevonden maar die ze nu in andere stromingen gebruiken. Ik denk dat hip hop onbewust heel veel invloed heeft op alle ontwikkelingen die er nu gaande zijn. Denk ik.

[M]: Okay. Nou, dankjewel!

[R06]: Yes, graag gedaan!

Interview met Respondent 07

Geslacht: vrouw

Woonplaats: Rotterdam

Leeftijd: 23

Baan/studie: horecamedewerker

[M]: Okay. Waar ik mee wil beginnen is de volgende vraag: sinds wanneer luister je naar hip hop?

[R07]: Hmm, ik denk sinds mijn veertiende, dus dat is 2003 of zo. Ik ben van '88... Ja, ik denk 2003.

[M]: En hoe ben je er toen mee in contact gekomen?

[R07]: Ik denk vooral door vrienden die dat luisterden, en ik ging zelf vaak skateboarden, en in heel veel skatefilms zaten toen stukjes onder de filmpjes... Daar zaten muziekjes die die gasten dan zelf hadden uitgekozen, en dat was ook heel vaak hip hop. En dan denk je van, oh, dit is wel tof, en mijn vrienden luisteren het, en dan ga je zelf een beetje luisteren... Ja, zo eigenlijk.

[M]: Okay. En hoe vaak luister je nu nog naar hip hop?

[R07]: Nu? Ja, dagelijks wel, denk ik. Als ik muziek op heb staan op mijn iPod, dan is het altijd wel hip hop. Dus als ik ergens naartoe ga, en ik ben onderweg, en ik heb die iPod mee... Er staat zoveel hip hop op, het komt elke dag wel voorbij.

[M]: En naar wat voor andere genres luister je nog meer?

[R07]: Eigenlijk heel veel, ja. Ik denk dat ik wel... Even denken hoor... Wat niet? Nee, dat is stom om te zeggen. Ik vind oude rock wel leuk, en nieuwe nummers vind ik ook wel een beetje leuk. Top 40 kan ik wel luisteren, maar ik heb dat er eigenlijk niet zelf op staan, maar als je radio luistert komt dat ook wel voorbij. Ik vind soul en funk ook heel leuk om te luisteren. Maar voornamelijk wel hip hop, dus.

[M]: En er zijn natuurlijk ook genres die zijn beïnvloed door hip hop, voorbeelden zijn drum 'n bass, triphop, dubstep... Heb je daar ook affiniteit mee?

[R07]: Ja. Ik vind drum 'n bass wel tof, maar dat is meer als uitgaansmuziek. Als ik uitga vind ik drum 'n bass leuk om te horen. Ik zet er zelf wel eens een nummertje van op, maar het is niet alsof ik er albums van heb of specifiek dat soort dingen download. Dus ik vind het leuk om te horen maar ik vind het nooit leuk om heel lang naar drum 'n bass te luisteren. Triphop

eigenlijk niet... En ja, er is nu wel heel veel dubstep maar dat vind ik niet erg vergelijkbaar met hip hop. Ik bedoel, persoonlijk leg ik niet echt die link met hip hop, als ik dubstep hoor.

[M]: Okay. En bij die andere genres hoor je die invloeden wel terug? Bij drum 'n bass bijvoorbeeld?

[R07]: Ja, weet ik niet. Misschien wel. Misschien vroeger wel meer dan nu... Ja, op een feest misschien, want dan is er een MC bij, en is het live, en dan gaat het meer leven. Dus ik denk dat ik het dan wel meer heb dan wanneer ik het thuis luister... Ik zou het er zelf misschien niet zo heel snel uithalen. Of nou ja, je hebt natuurlijk die drum en die bass wat gewoon wel lekker klinkt. Maar er zit niet constant een MC op, dus het is wel anders.

[M]: En waarom hip hop? Wat spreekt je zo aan aan de muziek?

[R07]: Ja, ik vind het zelf altijd leuk om naar teksten te luisteren, en ik vind die creativiteit die rappers hebben, die je terughoort in teksten, vind ik gewoon heel tof wat ze daarmee kunnen. En bepaalde beats... Sommige gasten kunnen gewoon heel goed over een beat rappen, en de flow... Iedereen heeft zijn eigen flow, en dat vind ik gewoon heel tof om te horen, eigenlijk. Ja, en teksten zijn ook wel belangrijk. Niet altijd, verschilt ook weer. Ligt ook aan je stemming, of je zin hebt in diepe teksten, of soms vind je het gewoon lekker om naar iemand te luisteren die gewoon heel goed over een bepaalde beat kan flowen. Klinkt gewoon lekker. Ja.

[M]: Maar het is vooral die combinatie dus, tussen tekst en beat?

[R07]: Ja, ik denk het wel.

[M]: Okay. En heb je een favoriete artiest? Artiesten?

[R07]: Nou, weet ik niet. Ik denk dat ik Gang Starr vanaf het begin, vanaf mijn dertiende, veertiende, altijd wel geluisterd heb en dat is wat ik nu nog steeds het allertofste vind. Dus dat zou je wel mijn favoriet kunnen noemen. Nas ook. Ja, dat zou ik altijd nog wel op kunnen zetten. Van die albums en artiesten die je altijd kan opzetten, en dat gaat nooit vervelen. Dus wat dat betreft zijn dat wel mijn favorieten.

[M]: En waarom die juist? Gang Starr en Nas?

[R07]: Nou, misschien omdat het dan klassiekers zijn. Nas, It Was Written, dat is dan een klassiek album of zo, en die kan ik dan wel altijd horen. En ja, Gang Starr, ik weet het niet, dat is gewoon... Zij hebben gewoon de fijnste beats, en hij heeft gewoon de beste flow, en dat kan gewoon als achtergrondmuziek, of je kan ervoor gaan zitten en luisteren, en dat kan eventueel op een feestje. Ik weet het niet, ik denk dat dat gewoon muziek is die in iedere stemming wel goed past, of zo. Kan altijd gewoon. Sommige dingen heb je niet altijd zin in.

[M]: En luister je ook naar hip hop uit andere landen dan de VS en Nederland?

[R07]: Ik heb wel dingen van Fonky Family en NTM, Franse hip hop. Vind ik wel tof. Maar dan merk je gewoon aan jezelf dat het gewoon echt om de flow gaat, want mijn Frans is gewoon niet goed, dus dan gaat het echt om het muzikale gedeelte. Maar het feit dat je ernaar kunt luisteren zegt denk ik ook wel weer dat het niet per se altijd om de tekst gaat. Want je verstaat hier en daar wel een woordje, maar je weet eigenlijk totaal niet waar het over gaat, dus wat dat betreft... En dan is het nog steeds leuke muziek om naar te luisteren, dus. Dat, en verder eigenlijk niet. Ja, ik heb wel naar La Mala Rodriguez geluisterd, gewoon omdat ik het wel tof vond dat het een vrouw is en dat ze Spaans is, maar... Ik weet niet, het is wel allemaal kort, het zijn niet dingen die lang blijven hangen en die de rest van je leven terug blijven komen of zo.

[M]: Okay, en komt zij uit Spanje of Zuid-Amerika?

[R07]: Volgens mij is zij Spaans.

[M]: En ben je ook een beetje bekend met hoe hip hop is ontstaan?

[R07]: Ja, een beetje, denk ik wel. Denk ik...

[M]: Kun je vertellen wat je daarvan weet?

[R07]: Wat ik daarvan weet... Ja, volgens mij is het gewoon begonnen op straat met muziek maken, dansen vooral, breakdancing. En een beetje over een beat heen rijmen. Rijmpjes. Maar vooral breakdancing, denk ik eigenlijk. En hip hop... Bedoel je de muziek hip hop of hip hop, alle elementen? Want in het begin hing het denk ik veel meer samen. En later... Ja, wat nu nog hip hop is, dan denken mensen misschien eerder aan muziek en niet meer zo snel aan breakdancing of graffiti. Maar volgens mij in het begin was dat juist allemaal heel erg nauw verweven met elkaar, en als je hip hopper was, dan kon je aan al die vlakken wel meedoen of zo. Dat is wat ik ervan weet, en dat het uit Amerika komt. Grote steden. Maar juist niet New York, maar Chicago of zo? Ik weet niet precies waar dat allemaal is gebeurd en begonnen? In ieder geval niet New York, want iedereen denkt dat dan, maar dat was het dan juist niet. Dat heb ik een keertje gehoord.

[M]: En vind je dat hip hop echt een 'zwart' genre is?

[R07]: Ja, ik denk het wel. Er zijn wel heel veel blanke rappers geweest, en die zijn er nog steeds, maar dat het toch altijd wel zo wordt gezien, en dat het zo blijft. En ja, of ik dat zelf echt vind, vind ik moeilijk om te zeggen. Ja, ik denk het wel, eigenlijk. Ik zou het misschien helemaal niet willen, en ik zou heel graag willen zeggen 'nee, het is hartstikke universeel'... Maar het is ook zo, alle zwarte mensen luisteren het wel, maar dan alsnog denk ik, hoe er naar wordt gekeken, en wat ik zelf ook wel denk... Hip hop een zwart genre noemen, is denk ik ook wel zwart-wit, zeg maar, gelijk. Ja.

[M]: En luister je ook naar moderne hip hop uit Amerika?

[R07]: Van vandaag de dag?

[M]: Van vandaag de dag, of wat er in de afgelopen paar jaar is uitgekomen?

[R07]: Nee, weinig. Je hoort wel wat op de radio komt, maar ik zoek niet meer op websites naar wat nieuwe dingen zijn en wat er nieuw is uitgekomen, eigenlijk. En wat op de radio komt vind ik vaak niet leuk. Dus ik ben niet actief op zoek naar die dingen. Maar meestal als er iets goeds nieuws is uitgekomen, dan hoor je dat ook wel weer via vrienden die dat dan op internet hebben gevonden. Dus op die manier kom ik wel met nieuwe dingen in contact. Maar als je me nu zou vragen naar de laatste nieuwe artiesten, zou ik het echt niet weten. Laatste nieuwe dingen zijn misschien Jedi Mind Tricks-dingen, of weet ik veel. Je ziet wel eens dat Busta Rhymes of zo een nieuw album heeft, maar het is niet dat ik dan denk, zo, daar moet ik achteraan, of zo. Dat niet.

[M]: Dus het is vooral de oudere hip hop?

[R07]: Ja.

[M]: En met de artiesten die je noemde is dat dus vooral de jaren '90?

[R07]: Ja, ik denk het wel, ja.

[M]: En toevallig ook nog dingen van daarvoor? De jaren '80 of zo, een beetje de Golden Age?

[R07]: Nee, eigenlijk niet.

[M]: Met een speciale reden, of gewoon omdat je die dingen niet hebt gecheckt?

[R07]: Toen ik net in contact kwam met hip hop had ik een vriend en die was DJ, en die had zelf een heleboel platen. Dus toen kwam er wel echt van alles voorbij, en die had ook een heleboel oude dingen, maar, ja... Nee, ik denk dat ik toen een paar dingen leuk ben gaan vinden, en dat het altijd een beetje zo is gebleven. Ik vind oude dingen ook wel tof, maar ik heb het zelf niet.

[M]: En hoe was de reputatie die hip hop had in zijn beginperiode, denk je? In Amerika? Als genre, en als muziekstijl?

[R07]: In de jaren '70? Of daarna?

[M]: Nou, aan het einde van de jaren '70 begon het een beetje op straat te broeien... Maar hoe denk je dat mensen daar toen naar keken?

[R07]: Ik denk dat iedereen toen het wel leuk vond. Toen was er veel gezelligheid, en dat er wat gebeurde in de buurt, en, nou, ik denk eigenlijk dat er op dat moment wel heel positief naar gekeken werd. Tenminste, ik zou me niet kunnen indenken waarom er negatief naar gekeken zou worden.

[M]: Nou, veel mensen noemen bepaalde thema's die in de muziek verwerkt zijn, die een bepaalde negatieve sfeer laten ontstaan.

[R07]: Ja, maar ik denk dat dat iets is wat later is ontstaan, en nog helemaal niet in het allereerste begin. Niet in die periode dat het begon te broeien. Ik denk dat er toen helemaal geen sprake van was. Maar aan de andere kant, het zijn wel dingen die beschreven zijn omdat het natuurlijk in het dagelijks leven van die mensen die die muziek maakten voorkwam. En ja, dat is vervelend, en dat was toen wel, en is nog steeds misschien, de realiteit, dus... Dat kun je vervelend vinden en die thema's daar inderdaad mee verbinden, maar dat betekent niet dat het gelijk slechte muziek is.

[M]: Dus dat die thema's in de muziek zitten dat doet jou verder niet heel veel?

[R07]: Nou ja, ik kan wel eens iets horen dat ik denk van, nou, dat is niet echt aardig voor een vrouw, of dat ik denk, jeetje... Nee, eigenlijk niet. Ik kan heel makkelijk zeggen van, ik vind dit leuk, en dat niet, en dan luister ik dit wel, en dat andere hoef ik dan ook niet meer te luisteren. Dat is natuurlijk met alle soorten muziek, als je er geen zin in hebt, hoef je het niet op te zetten. Of te kopen.

[M]: Okay, en hoe is die reputatie nu, in Amerika?

[R07]: Dat weet ik niet, ik ben geen Amerikaan. Ik denk dat het veel meer mainstream is geworden, sowieso als je vraagt 'wat is hip hop?' is dat natuurlijk al heel erg veranderd, iedereen denkt daar iets anders bij. En in Nederland heb je weer die hele discussie over 'urban', die hele stroom aan urban-achtige muziek. En ik denk dat het nu nog heel moeilijk is om te zeggen wat pure hip hop is. En of dat er nog echt is, dus... Misschien dat het vandaag de dag in Amerika minder ter discussie staat omdat het iets is van jaren geleden om te zeuren over bijvoorbeeld vrouwonvriendelijkheid en geweld, en er wordt ook een heleboel 'hip hop' gemaakt door gasten waarin een beetje wordt gerijmd, wat dan hip hop wordt genoemd, maar anders vinden weer van niet. Dus ik denk dat het imago wel is verbeterd, eigenlijk. Maar dan ben ik misschien heel optimistisch.

[M]: Dank je. En zie jij ook in Amerikaanse hip hop duidelijk verschillende stijlen terug?

[R07]: Ja, ik denk het wel. Je hebt ook echt de gangsta rap. Als ik Mobb Deep luister is het totaal iets anders dan Gang Starr, dus wat dat betreft kun je dat wel van elkaar onderscheiden. En het is ook weer heel anders dan Black Star en zo, Talib Kweli. Dat is wat nieuwer, actueler misschien. Ja, er zijn wel veel verschillende stijlen, ja, ik denk het wel.

[M]: En bij wat jij luistert, heb je daar nog voorkeuren in of is het meer afhankelijk van de artiest?

[R07]: Ja, ik denk het wel, gewoon je stemming, waar je zin in hebt. Ik heb niet altijd zin om Mobb Deep te luisteren, over zijn bitches en zijn guns, en daar heb je gewoon niet altijd zin in. En soms kun je daar gewoon doorheen prikken, en hoor je dat niet meer, en dan luister je alleen naar de muziek en wat hij zegt. Het is ook niet zo dat ik me heel erg met die teksten identificeer, en dat ik denk, ‘ja, het leven is echt zwaar voor een gangster’. Daar ben ik veel te nuchter voor, dus op die manier boeit het me niet zoveel. Het is echt waar ik zelf zin in heb. Het is niet dat ik denk, ‘vandaag heb ik zin in gangsta rap, dus even kijken wat ik voor albums heb die ik kan opzetten’. En ik vind het ook heel moeilijk om daarnaast een andere stijl te noemen, überhaupt. Ik weet wel dat er andere dingen zijn, maar wat dan een ander genre binnen hip hop zou zijn, of hoe ik dat zou noemen... Dat zou ik niet weten.

[M]: Maar zie je wel duidelijk een verschil tussen mainstream en alternatieve hip hop?

[R07]: Jawel, jawel, je hebt natuurlijk ook heel veel... Ja, mainstream, wat hip hop wordt genoemd en wat nu op de radio komt, bedoel je?

[M]: Dat is aan jou, hoe jij mainstream interpreteert.

[R07]: Ja, ik denk het wel. Kun je de vraag nog een keer herhalen?

[M]: Nou, of jij een duidelijk onderscheid ziet tussen mainstream en de wat meer alternatieve, underground, niet-commerciële hip hop in Amerika?

[R07]: Ja, dat is precies waarom die definitie van wat hip hop is niet meer duidelijk is. En wat ik tegenwoordig persoonlijk gewoon heb, is dat ik luister wat ik leuk vind, en dat is dan oude shit, en dat noem ik dan hip hop. En wat dan nu uitkomt, vind ik dan vaak geen hip hop. Dat is dan mainstream, maar als je het zou voorleggen aan een paar vaste waarden, wat hip hop is, dan voldoet het er misschien wel aan. Maar voor mijn gevoel is het dat dan gewoon niet.

[M]: En Nederland dan... Hoe zou jij de Nederlandse hip hop-scene beschrijven?

[R07]: Wat bedoel je met scene?

[M]: De mensen die ernaar luisteren, het wereldje. Wie behoren daartoe, en hoe ziet het eruit op dit moment?

[R07]: Ja, ik denk dat er gewoon altijd een paar grote artiesten zijn, Extince bijvoorbeeld. En een paar mensen die hun naam hebben waargemaakt, of tenminste naam hebben gemaakt en daar nog steeds... Volgens mij is het in Nederland nog zo jong, dat als Extince nu een album uitbrengt, is het nog steeds nieuw.

[M]: De hip hop in Nederland is jong, bedoel je?

[R07]: Ja. Ik denk het wel, vergeleken met Amerika. Maar dat je nu ook wel kan zeggen dat er veel is veranderd, en tegenwoordig gaan heel veel muziekstijlen samen. Hip hop met grime en dubstep. Dat is denk ik de nieuwste ontwikkeling of zo, dat het ook meer een feestding

wordt, en dat rap meer op feestplaten voorkomt, partydingen. De scene is volgens mij wel gezellig. Ik denk dat Nederlandse hip hop wel door heel veel mensen wordt geluisterd. Ja, ik weet het eigenlijk niet, de scene. Volgens mij is het wel een gezellige scene. Ik vind dat altijd zo'n raar woord, ik weet niet zo goed wat ik daar mee aanmoet.

[M]: Maar zie je in Nederland ook een beetje verschillende stijlen terug, of is 'de scene' daar nog te jong voor, in Nederland?

[R07]: Ja, ik denk het wel, ik denk dat je dus wat ik net zei, tegenwoordig die feestachtige dingen hebt. En dat je bijvoorbeeld wat dan underground is, want die hebben geen clips op televisie. Ja, Opgezwolle is niet heel snel met een clip op tv. En Winne of zo, die al zelf in teksten zegt dat hij niet als Ali B. of als Yes-R is. Daar maakt hij zelf wel het onderscheid denk ik, dat hij hen mainstream noemt en zichzelf underground. Ik denk dat je op die manier wel verschillende dingen zou kunnen noemen. Verschillende genres of zo.

[M]: Maar niet verschillende scenes, misschien?

[R07]: Ja, misschien wel eigenlijk. Ik denk dat Nederland zo klein is, dat die overlap veel groter is en dat mensen veel sneller in elkaars vaarwater zitten. Ik denk als je in Nederland hip hop hoort, daar komt iedereen wel op af. Je kunt dat niet op een manier doen, denk ik. Er zijn ook niet zoveel labels, volgens mij. Ja, misschien dat de labels wel het onderscheid aangeven tussen verschillende dingen. Maar dat weet ik niet zeker.

[M]: En zie jij jezelf ook als onderdeel van het wereldje?

[R07]: Nee, totaal niet. Volgens mij willen mensen sowieso niet zo snel ergens bij horen, maar ik zou mezelf ook totaal niet zo bestempelen, van 'ik ben onderdeel van een wereldje', of zo. Zeker omdat je zelf ook alleen maar luisteraar bent, en niet ook actief zelf muziek maakt. Ik denk dat als je zelf muziek maakt, dat het dan makkelijker is om te zeggen dat je onderdeel van de scene bent.

[M]: Okay, ik stelde die vraag omdat het toch wel vaak wordt gezien als een hechte gemeenschap... En dat sommige mensen het misschien helemaal niet zo erg vinden om daarbij te horen.

[R07]: Nee, vind ik niet echt. Als je naar oude hip hop luistert, en je hebt mensen die dat dan ook doen, dat het dan leuk is om er samen over te praten en om het er over te hebben. En als er dan een concert is, dan kom je wel sneller dezelfde mensen tegen, dus... Dat is waar. Maar ik denk dat dat hetzelfde is als je naar reggae luistert, dat je het dan ook heel leuk vindt om het er met mensen over te hebben, die dat luisteren, en als je naar die concerten gaat ook weer dezelfde mensen tegenkomt. Wat dus bijvoorbeeld wel weer een verschil is met Top 40-muziek. Als je daar een liefhebber van bent, dan is dat niet iets waar je dan speciaal over wilt

praten, met anderen. Of als iemand zegt ‘ja, ik hou ook van Top 40-muziek’, dat je dan denkt, ‘yes... zullen we het daar even over hebben?’. En met hip hop zou je dat misschien wel sneller doen, of zo. Dat het een beetje nostalgie is om oude muziek aan elkaar te laten horen, of zo.

[M]: En denk je dat de Nederlandse rappers van nu een beetje op de hoogte zijn van de geschiedenis, van wat hip hop allemaal heeft doorgemaakt als genre?

[R07]: Dat verschilt denk ik heel erg. Sommigen zullen vast wel dingen weten, anderen niks. Ik denk dat ze allemaal wel iets weten, maar dat het heel erg per persoon verschilt.

[M]: En die thema’s waar we het net over hadden, die voorkomen in de muziek, zoals geweld en drugs en zo. Hoor je dat ook terug in Nederlandse hip hop?

[R07]: Ja. Ja, dat wel. In de dingen die ik persoonlijk luister niet, maar het zit er ook wel een beetje in, denk ik. Ja, als je dat meemaakt en je schrijft erover, dat komt dat wel eens terug.

[M]: Maar wat vind je ervan dat het ook terug te vinden is in Nederlandse hip hop?

[R07]: Ja, het kan dan ineens heel storend zijn, omdat je denkt van, je kunt Nederland niet vergelijken met Amerika, en waar maak je je druk om, en zo slecht hebben we het toch allemaal niet. Maar ja, aan de andere kant, in Nederland is ook wel tot op een zekere hoogte armoede aanwezig, en in Nederland worden ook overvallen met wapens gepleegd, dus is er ook sprake van geweld. Dus, ja, ik vind het niet storend om wel eens te horen, maar als dat wel zo is, dan zet je die dingen gewoon niet meer op. Maar ik vind het ook niet heel vreemd dat het gebeurt. Het wordt denk ik voor een deel overgenomen uit Amerika, omdat ze denken dat het hoort, en een deel is gewoon wel echt uit eigen ervaring, van dingen die je om je heen ziet en die gebeuren, dus... Als je er niet van houdt moet je er niet naar luisteren, maar ik begrijp het op zich wel dat het in Nederland ook is, in de muziek.

[M]: En zie jij in Nederland ook een verschil tussen mainstream en niet-mainstream hip hop?

[R07]: Ja, mainstream is in mijn optiek altijd wat er op tv is, en wat je op de radio het meeste hoort, of waar een clip van is of zo. En underground is waar dat niet het geval is. De dingen die je echt op internet moet vinden, of van vrienden moet krijgen. Ja, Nederland heeft ook niet echt meer een muziekzender, waar clips op komen, natuurlijk. Dus wat dat betreft is het moeilijker. Dan zou je kunnen zeggen dat Nederlandse hip hop sowieso al underground is. Voor mij is mainstream wat er op tv is, en Nederland heeft geen tv-zender meer met muziek, dus dan zou dat voor mij betekenen dat alle Nederlandse hip hop nu underground is. Voor mijn gevoel is dat ook helemaal niet zo. Ja, ik zie Ali B. en Lange Frans als veel commerciëler en veel meer mainstream dan DuvelDuvel, bijvoorbeeld. Ik weet niet, ik denk dat heel Nederlandse hip hop... Omdat het zo jong is, en omdat het samengaat met wat er nu

allemaal op internet gebeurt, dat het heel die ontwikkeling heeft meegemaakt, dat dat wel goed is geweest voor die ontwikkeling en dat het daardoor meer mensen kan bereiken. En we hebben geen tv-zender meer, dus ik vind het moeilijk om te zeggen.

[M]: En hoe is de reputatie van hip hop in Nederland, denk je?

[R07]: Hoe mensen die het niet luisteren erover denken?

[M]: Ja, precies.

[R07]: Weet ik eigenlijk niet. Ik denk dat er wel mensen zijn die niet begrijpen waarom andere mensen hun broek op hun knieën hebben hangen. Terwijl dat voor mij niet hip hop is, maar ik snap wel dat andere mensen denken, 'oh, dat gaat zeker samen met die muziek'. En ja, ik ken genoeg mensen die hip hop gewoon verschrikkelijk vinden, en die kunnen er gewoon niet naar luisteren. Ik weet niet waarom, maar die houden er gewoon niet van. En zeker Nederlands, dat is dan nog erger. Ik weet niet waarom eigenlijk, dat zou ik eens moeten vragen. Ze vinden het denk ik gewoon vervelend, om in je eigen taal de hele tijd een stem te horen. Maar over het algemeen zou ik eigenlijk echt niet weten hoe mensen ernaar kijken. Het zal wel een beetje negatief zijn.

[M]: Okay. En vergelijkend tussen Nederland en Amerika, hoeveel luister jij naar Amerikaanse hip hop in vergelijking met Nederlandse?

[R07]: Ja, dat verschilt heel erg per dag. Maar ik denk over het algemeen net niet fifty-fifty. Misschien omdat ik nog steeds gewoon meer oude dingen heb, Amerikaanse dingen, ja... Fifty-fifty denk ik eigenlijk wel, misschien net wat meer buitenlands, of Amerikaans, dan.

[M]: En hoe zou je het verschil beschrijven tussen Amerikaanse en Nederlandse hip hop?

[R07]: Nederlandse dingen zijn voor mijn gevoel gewoon allemaal een stuk nieuwer, en wat ik aan Amerikaanse hip hop heb, is gewoon allemaal een stuk ouder, dus...

[M]: Maar bijvoorbeeld qua productie, of de onderwerpen die worden genoemd?

[R07]: Ja, die nieuwe dingen... Nederlands vind ik soms wel leuk om te horen omdat dat iets is wat ik nu nog wel sneller zou opzetten, of downloaden, of kopen. Omdat het actueler is, en het komt uit je eigen land, dus wat dat betreft kun je beter begrijpen wat gezegd wordt, en kun je het ook aan de clips zien. Dan is het grappiger, en gaat het meer voor je leven, omdat het toch van eigen bodem is. Het is allemaal wat dichterbij.

[M]: En wat heeft hip hop voor jou nodig om een gevoel van authenticiteit te creëren, dat het 'echte' hip hop is?

[R07]: Nou, een goede beat, een goede flow, en lange verses. Veel bars achter elkaar, niet te korte coupletjes, en ik ben niet echt van de refreintjes. Scratches, dat is wel iets wat authentiek voelt, of zo. Als er wordt gscratcht over een plaat. Ja, dat, denk ik.

[M]: Dus is het voor jou wel belangrijk dat de muziek een bepaalde authenticiteit bevat?

[R07]: Nee, dat niet, het is dat je ernaar vraagt. Anders zou ik niet zeggen 'ik moet een scratch hebben, en de verses moeten lang zijn, want dan is het authentiek'. Maar als je vraagt 'wat is authentiek?', dan is het dat. Maar dat zijn eigenlijk wel de dingen die je wil horen, en wat een goed nummer een goed nummer maakt.

[M]: Dus het is niet zo dat je je afsluit voor dingen die niet per se authentiek zijn?

[R07]: Nee, het is meer dat ik soort van automatisch naar dingen luister die ik überhaupt al authentiek vind. Ik sta wel open voor nieuwe dingen, maar als het me niet aanstaat, dan luister ik het ook niet meer.

[M]: En kan de muziek van een artiest nog steeds authentiek zijn als er bijvoorbeeld een groot platencontract bij komt kijken?

[R07]: Ja hoor, ik denk het wel.

[M]: Want sommige mensen noemen zo'n artiest wel een sell-out of zo.

[R07]: Oh, zo. Nee, ik denk dat je artiesten wel op waarde moet blijven schatten als hun muziek daarna nog steeds goed is. Een groot platencontract biedt ook meer mogelijkheden. Met meer geld kun je betere producties maken. En willen misschien andere interessante mensen met je samenwerken, en zijn dingen mogelijk die daarvoor nooit mogelijk waren. Dus het hoeft niet per se slecht te zijn. Het ligt eraan hoe de artiest zich gaat gedragen.

[M]: Okay. En is hip hop een genre voor iedereen, of moet je wel een bepaalde achtergrondkennis hebben om de muziek goed te kunnen begrijpen?

[R07]: Nou, het is voor iedereen, maar toevallig ken ik een jongen die al jaren met vrienden bevriend is, en we luisteren allemaal hip hop. En hij ook, en dezelfde dingen, bijvoorbeeld Wu-Tang vindt hij helemaal geweldig. Maar hij luistert dus nooit naar de tekst. Hij zou niet weten waar een nummer over gaat. Dus dat vinden wij wel lachwekkend, eigenlijk, dat je het nog steeds goede muziek kan vinden, terwijl je nooit ergens naar luistert. En we hebben wel dezelfde achtergrond, dus daar denk ik dan aan als je dat zegt. Maar in principe denk ik dat iedereen ernaar kan luisteren. Dat het wel een open genre is, of zo.

[M]: Wat vind jij zelf authentieker, Nederlandse of Amerikaanse hip hop?

[R07]: Ja, voor mij zijn het echt twee verschillende dingen, eigenlijk. In Nederland is Extince dan authentiek omdat hij heel oud is, maar... Ik denk dan wel Amerikaans, eigenlijk, ik kan eigenlijk niet zo goed uitleggen waarom. Ik vind het moeilijk om te beantwoorden.

[M]: En binnen Nederlandse hip hop, kun je bijvoorbeeld zeggen dat iets authentieker is omdat het dichter bij het Amerikaanse voorbeeld blijft, of kun je zeggen: het is juist authentiek als hip hop zich heeft aangepast aan Nederlandse maatstaven en onderwerpen?

[R07]: Ja. Maar ik denk dat het laatste voor Nederland wel meer geldt. Ik bedoel, het is natuurlijk heel makkelijk om thema's over te nemen, en daarmee is het niet gelijk authentieker. Dus wat dat betreft is het authentieker als je er zelf wat van maakt met Nederlandse thema's. Maar dat lijkt me niet meer dan logisch, eigenlijk.

[M]: Duidelijk. Dat waren de vragen die ik had, en dan wil ik nu nog even wat quotes aan je laten lezen. Dan leg ik die even uit, en wil ik je mening daarover horen.

[R07]: Ja, dat is goed.

[M]: Dit is de eerste.

[leest quote]

[M]: Wat er staat is dat hip hop in Amerika wordt gebruikt als een protestmiddel om zich te verzetten tegen de dominante, vaak blanke, opvattingen. En in Nederland wordt die scheiding tussen zwart en blank vaak gezien als kleiner. Blanke rappers zijn in Nederland ook algemeen geaccepteerd, bijvoorbeeld. Maar denk je dat Nederlandse hip hop ook die rol van protestmiddel heeft?

[R07]: Dus ik moet dit citaat op de Nederlandse situatie loslaten?

[M]: Ja, haha.

[R07]: Haha, okay. Nee, ik denk het... Ik denk dat het enige Nederlandse voorbeeld wat je hiervan kunt noemen, Raymzter met Kutmarokkanen??! is. Je kunt in muziek altijd heel veel kwijt, als je ergens tegen wil protesteren. En ik denk omdat in hip hop je woorden, en wat je zegt, heel belangrijk zijn, dat het een genre is waarin je dat heel goed kwijt kunt. Dus het gebeurt wel, maar ik denk dat het in Nederland minder geval is. Maar dat het ook voor Nederlandse hip hop een genre blijft waarin je dat gewoon goed kwijt kunt, als je je ergens niet goed bij voelt en als je ergens iets over te zeggen hebt. Ja, maar ik denk niet dat dit is waarom hip hop in Nederland zo groot is geworden.

[M]: Okay. De tweede dan.

[leest quote]

[M]: Franse hip hop is steeds meer zelfvoorzienend geworden, en de Amerikaanse onderwerpen zijn niet echt meer van toepassing in Frankrijk. En hoe is dat in Nederland, denk je?

[R07]: Ja, volgens hebben we het er net al een beetje over gehad, dat die onderwerpen uit Amerika natuurlijk in Nederland wel van toepassing kunnen zijn, maar minder dan daar. Ja, je zou kunnen zeggen dat Nederland wel op zichzelf staand is, of zo. Ik vind het moeilijk, omdat Fransen volgens mij sowieso heel nationalistisch zijn, en Nederlanders een stuk minder. Dus volgens mij zijn de Fransen ook wel anders daarin. Als ik denk aan Amerikaanse invloeden in

Nederlandse hip hop, dan zou het alleen puur thematisch zijn. Dat je dan denkt ‘oh, het gaat over geweld en is vrouwonvriendelijk, dat hebben ze overgenomen uit Amerika’, omdat het daar gewoon eerder was.

[M]: Dank je. De derde quote.

[leest quote]

[M]: Er wordt vaak gezegd dat hip hop nergens over gaat, en ik neem na ons interview aan dat jij het daar niet mee eens bent. Maar hoe denk je dat mensen die indruk ervan krijgen?

[R07]: Ja, misschien omdat ze zich er niet mee kunnen identificeren. Dat ze zich niet kunnen inleven in die thematiek, wat ik ook wel kan begrijpen. Ja, het gaat natuurlijk altijd wel ergens over. Dus ja... Ik denk vooral onwetendheid, misschien. En als muziek een kunstvorm is, dan is hip hop dat dus ook. Het is ook een stukje poëzie. Of nou, een stukje poëzie, het is gewoon poëzie, dus... De ene rapper zal er beter over nagedacht hebben wat hij wil zeggen dan de ander, dus...

[M]: De laatste quote.

[leest quote]

[M]: Denk je dat het in Nederland ook het geval is, dat hip hop in Nederland een extra aantrekkingskracht heeft op dit soort jongeren?

[R07]: Ja, ik weet niet, het had op mij ook een aantrekkingskracht, maar ik ben nooit onderdrukt, uitgebuit of gediscrimineerd, dus wat dat betreft... Dan denk ik, ben ik dan zo'n ongebruikelijke hip hop-luisteraar? Of het in Nederland is... Ja, misschien voor sommigen wel, voor anderen niet. Ik denk dat in Nederland wel heel veel verschillende liefhebbers van hip hop zijn. Je hebt in Nederland ook mensen die alleen maar naar buitenlandse dingen luisteren, en die het Nederlands weer verschrikkelijk vinden, en die zullen dit gevoel misschien sneller hebben. Ja, moeilijk...

[M]: Dat waren de dingen die ik van je wilde weten. Dus bedankt voor het interview! Heb je zelf nog vragen of toevoegingen?

[R07]: Nee, ik denk het niet.

[M]: Nou, nogmaals heel erg bedankt dan.

[R07]: Ja, graag gedaan!

Interview met Respondent 08

Geslacht: man

Woonplaats: Rotterdam

Leeftijd: 26

Baan/studie: student sociologie

[M]: Het eerste wat ik aan je wil vragen is: sinds wanneer luister je naar hip hop?

[R08]: Zo... Ik denk sinds de basisschool. Ja, voordat ik tien was luisterde ik al hip hop.

[M]: Okay. Maar ook al intensief toen, of?

[R08]: Ja, sowieso, van mijn nicht kreeg ik bandjes waar ze allemaal nummers op zette... Zoals de cd van Extince bijvoorbeeld, die heb ik zo grijs gedraaid, die kan ik nu nog steeds dromen en zo. En toen kwam Wu-Tang uit, en Illmatic van Nas, die heb ik zo verschrikkelijk dood gedraaid, dus... Ik weet niet precies wanneer dat allemaal geweest is, maar...

[M]: Lang geleden.

[R08]: Ja, zeker.

[M]: Okay. En ik wilde dus vragen hoe je ermee in contact bent gekomen, je noemde al je nicht?

[R08]: Ja, nee, maar gewoon ook via anderen. Iedereen in de buurt luisterde ongeveer wel naar hip hop. Dan tekenden we Killa Beez op de muren en zo. Dat was het eigenlijk. In die tijd was het eigenlijk gewoon twee dingen, bij mij in de buurt dan: of je luisterde naar hardcore, of je luisterde naar hip hop. Daartussenin was eigenlijk geen andere keuze. Ja, een beetje die heavy metal shit.

[M]: En nu, tegenwoordig, hoe vaak luister je nog naar hip hop?

[R08]: Dagelijks. Ja, dagelijks.

[M]: En nog andere genres waar je naar luistert?

[R08]: Ja, ik heb ook wel een beetje andere dingen waar ik van hou. Af en toe luister ik ook wel hardcore. Dat heb ik vroeger ook wel geluisterd. En een beetje Nirvana, Oasis, ook wel chill af en toe.

[M]: Met hardcore bedoel je de gabber-variant, of de metal-kant?

[R08]: Ja, hardcore-gabber gewoon. Nee, metal eigenlijk niet echt. Ja, mijn vriendin vindt het irritant, maar ik luister vaak ook van die Hollandse boerenlullen bruine kroeg-nummers, en ja... Levenslied, daar hou ik ook wel van.

[M]: Er zijn ook genres die heel erg beïnvloed zijn door hip hop. Bijvoorbeeld triphop, drum 'n bass, dubstep, bijvoorbeeld. Heb je daar ook affiniteit mee?

[R08]: Heel weinig, heel weinig. Ja, ik hoor het alleen op feestjes, thuis draai ik het niet, zeg maar. Het is niet iets wat ik op zou zetten.

[M]: Maar hoor je wel die invloeden van hip hop daarin terug?

[R08]: Jawel, jawel. Vrienden van mij, die doen grime, zeg maar. En die hebben een grime-groepje, NoizBoiz. En één van die jongens, daar was ik vroeger samen heel veel met hip hop mee bezig, en die ik neem ik het eigenlijk nog steeds een beetje kwalijk dat hij niet meer van die ouderwetse, old school, echte... Wat ik vind dat echte hip hop zou moeten zijn... Dat hij dat niet meer maakt. Daar zit ik hem altijd een beetje mee te plagen, maar... Je hoort het wel terug in die muziek, maar het is niet echt iets wat ik heel tof vind.

[M]: Met een reden, of?

[R08]: Ik denk dat ik heel conservatief ben, wat dat betreft.

[M]: En waarom hip hop, wat spreekt je zo aan aan de muziek?

[R08]: Ja... Sommige nummers krijg je gewoon kippenvel van, weet je. En ik heb ook gewoon echt een emotionele band met sommige albums, ja... Noem Illmatic maar, die heb ik zo verschrikkelijk vaak gedraaid, die kan ik gewoon nog steeds honderdduizend keer luisteren en die word ik nooit zat. En dat is niet met elke artiest zo, en nieuwe hip hop luister ik amper, maar ja... Gewoon, gouwe ouwe, weet je. Eigenlijk is het een beetje een oude lullen-verhaal, want mijn vader luistert ook nog steeds naar The Beatles en The Rolling Stones en dat gaat nooit meer weg, denk ik.

[M]: En kun je wat artiesten noemen, die echt favoriet zijn?

[R08]: Ja, Nas, met stip op één staat Nas. Van het ouderwetse eastcoast-westcoast verhaal heb je toch The Wu, dan heb je 2Pac, Biggie, Big L, Big Pun. Ja, en dan kun je nog wel even doorgaan. The X-Ecutions... En Extince, natuurlijk, niet te vergeten Extince. En het eerste album van Opgezwolle was ook wel... Ik weet niet hoe oud ik toen was, maar dat was echt gewoon een knaller. DAC, van Jiggy Djé nog, van vroeger, dat was ook wel echt tof.

[M]: En noem je al deze artiesten met een specifieke reden... Waarom juist zij?

[R08]: Ja, wat Amerikaanse hip hop betreft is het wel gewoon die jaren '90 New York-stijl. Ja, Gang Starr, met Premier-beats en zo, dat soort dingen, heerlijk man. Ik werkte in de eerste en tweede klas... Toen ging ik op vrijdag nooit naar school, dan ging ik werken op de markt. En als klein jongetje had ik best wel veel geld natuurlijk, elke vrijdag. En het eerste wat ik dan deed was een cd kopen. Zo heb ik toen een hele collectie opgebouwd, dat was nog voor

Napster en zo. Ja, dat was zo chill... Nog steeds heb ik heel veel albums hier staan, hele schoenendozen vol heb ik. En allemaal lege doosjes, en de cd's zijn weg, echt zo zuur.

[M]: Hoe kwam dat dan?

[R08]: Ja, gewoon, niet zuinig genoeg mee geweest. Ik heb ook nog een keer een mapje met cd's in mijn auto laten zitten toen hij verkocht werd, dat was heel dom. Dat is het grootste probleem geweest, haha.

[M]: Okay. En luister je ook nog naar hip hop uit andere landen dan Nederland en Amerika?

[R08]: Ik luister ook wel wat Franse hip hop. Vroeger ook wel IAM en NTM geluisterd, Saïan Supa Crew. Dat soort dingen, ja. What's the Flavour?, die cd heb ik ook nog. Vind ik ook tof, en die Franse beats... Ja, je verstaat wel stukjes, maar die beats zijn gewoon te erg. Dus vooral de beats.

[M]: En geldt dat voor jou bij hip hop in het algemeen, of is het bij Nederlandse en Amerikaanse hip hop toch ook wel de tekst?

[R08]: Nee, het begint toch altijd met de beat. En je kunt zo'n verschrikkelijk goede beat hebben, en dan is je tekst slecht, en dan is het ook een kutnummer. Maar je kan ook zo'n verschrikkelijk mooie tekst hebben en de beat is kut, dan is het ook een kutnummer. Dus, het eigenlijk de synthese tussen die twee... Het samenspel tussen die twee dingen is wat het maakt, eigenlijk.

[M]: Maar bij Franse vooral de beat dus?

[R08]: Ja, omdat ik natuurlijk... Bij vlagen pik je wat op, zeg maar. Zo goed in Frans ben ik nou ook weer niet.

[M]: Okay. En ben je bekend met hoe hip hop ontstaan is?

[R08]: Ja, ik heb ook veel graffiti gedaan vroeger, en heel erg in de graffiti-scene rondgewandeld. En dat is ook wel een van de redenen dat ik me überhaupt heb verdiept in hip hop. Dat ging voor mij hand in hand samen weet je, de muziek en de graffiti. Heel veel vrienden van mij deden aan breakdancing. Dus eigenlijk was het een soort van... Hoe ik hip hop ook zie, weet je, het was alles. En dan had je de DJ die kwam, en dan gingen die jongens dansen, en weer anderen gingen verven. En alle elementen van die cultuur, die werden toen, op mijn eerste middelbare school, allemaal wel beoefend, zeg maar.

[M]: En was het volgens jou ook zo toen hip hop ontstond in Amerika?

[R08]: Ja, in Amerika, dat die jongens gingen dansen op straat en de graffiti, en de turntables met oude dub, en dingen aan elkaar mixen, en dan rijmen eroverheen. Ja, ik weet niet de precieze geschiedenis, maar... Ik heb vroeger wel veel boeken erover gehad, bijvoorbeeld Van Brooklyn Naar Breukelen, over de geschiedenis van Nederlandse hip hop. En vooral

boeken over de graffiti, maar daar kwamen natuurlijk ook heel veel hip hop-verhalen in voor, van de artiesten en zo. Maar voor mij begon het eigenlijk allemaal met de graffiti. De muziek luisterde ik wel, maar hoe het zeg maar... Dat ik me voor hip hop als muziekgenre echt apart begon te interesseren, dat kwam vooral door de graffiti. Toen ging er gewoon een wereld voor me open.

[M]: Zou je hip hop een zwart genre noemen, of een zwarte subcultuur?

[R08]: Nee, nee, eigenlijk niet. Voor mijn gevoel is het een beetje... Ja, misschien ook wel, misschien ook niet. Weet je, ik ben opgegroeid in Pendrecht, in Rotterdam-Zuid, en daar was ik over het algemeen een van de weinige blanken, zo niet de enige, die dan 's avonds laat nog op straat chillde, met die jongens, en hard muziek draaide... Acties ondernam, bij de metroremise inbrak om even te verven en zo. Ja, voor mij, ik kijk eigenlijk helemaal niet naar kleur op die manier, weet je. Het is gewoon, iedereen kan even goed meedoen, toch?

[M]: Duidelijk. Okay, en luister je een beetje naar de hip hop die tegenwoordig nog uitkomt in Amerika?

[R08]: Nee, nee. Ik heb echt totaal geen interesse om het allemaal nog bij te houden, en om al het nieuwe te luisteren. Wat ik vroeger wel had, als er een nieuwe cd uitkwam dan ging ik die meteen halen. Maar het gaat zo snel joh, en ik heb daar allemaal geen zin in. Ik ben heel tevreden met wat ik heb. En de dingen die ik luister, luister ik graag... Eens kijken, ik heb Masta Ace net niet genoemd, maar die draai ik toch zo verschrikkelijk regelmatig dat... Ja, ik hoef eigenlijk geen nieuwe dingen meer te horen. Af en toe laat iemand me wat horen van 'hoor wat ik nu heb opgedoken', en er kwam laatst hier een kerel langs, en die zette op YouTube een paar nummers van Joell Ortiz op, en die heb ik toen wel een paar keer gedraaid, maar... Nu ik het zeg, herinner ik me pas weer dat ik dat geluisterd heb, weet je. Dus het blijft niet echt hangen.

[M]: Dus het is vooral de oudere hip hop?

[R08]: Ja, ja, dat wel. Jaren '90 moet je dan denken.

[M]: En ook de dingen van daarvoor nog, jaren '80 bijvoorbeeld?

[R08]: Toch minder. Wat minder, want eigenlijk de muziek die uitkwam toen ik jong was, dat is dan voor mij de populaire muziek, die ik luisterde, eigenlijk. En daar heb ik het een beetje bij gehouden.

[M]: En hoe denk je dat de reputatie was, die hip hop in de beginperiode in Amerika had? Als subcultuur?

[R08]: Zoals elke subcultuur denk ik, gewoon dat er negatief naar werd gekeken. Want ja, de zoon rebelleert altijd tegenover de vader. En de vader is het nooit eens met de keuzes van de

zoon. En daarom doet hij het juist. En als je het dan los ziet van de jeugd tegenover de ouderen, dan zal elke generatie weer problemen hebben met dingen als ‘ja, wat jij luistert is niet goed’, en ‘op die feestjes is dit, dat’ en daar wordt gevochten, en daar wordt dit gebruikt, dus... Er is altijd een negatief beeld, maar dat heb je over de generaties heen altijd gehad. Dus ik denk dat elke nieuwe subcultuur met argusogen wordt bekeken.

[M]: Okay. En sinds die tijd is hip hop natuurlijk wel enorm gegroeid in Amerika. Hoe denk je dat mensen er nu tegenaan kijken?

[R08]: Ja... Hip hop is eigenlijk heel mainstream geworden, dat je... Ik zie het niet meer zoals het vroeger was, weet je. Voor mij is het veranderd. Wat er nu uitkomt is veel te gelikt, veel te gemaakt en privéjet hier, en Maserati's daar. Voor mij, daar heb ik geen affiniteit mee.

[M]: Okay, duidelijk. En vaak worden bepaalde thema's in de muziek genoemd die verantwoordelijk zouden zijn voor die slechte reputatie van hip hop. Wat vind je daarvan?

[R08]: Wat voor thema's heb je het dan over?

[M]: Bijvoorbeeld geweld, drugs, vrouwonvriendelijkheid.

[R08]: Oh zo. Ja, toepasselijk. Dat hoort toch een beetje erbij, zeg maar. Ja, dan kan ik als socioloog zeggen van, in de onderste laag van de samenleving is er sowieso meer geweld, meer drugs, en meer vrouwonvriendelijkheid, en dat is altijd zo geweest. En als er een muziekstroming voortkomt uit de lagere klasse, dan zitten die dingen erin verweven, omdat dat erbij hoor, zeg maar.

[M]: En zie jij in Amerikaanse hip hop duidelijk verschillende stijlen, of subgenres?

[R08]: Jawel, jawel, je hebt natuurlijk tussen oost en west, en de southern states, heb je hele verschillen in stijl. En ja, qua stijl, sommige dingen vind je leuk, sommige dingen vind je niet leuk. Je hebt eastcoast rap, en dat is altijd een beetje duisterder, vind ik. En westcoast rap is altijd iets vrolijker, de zon schijnt. En ja, die southern styles... Niks voor mij. Te bijdehand.

[M]: Dus je let bij wat je luistert wel een beetje op die stijlen?

[R08]: Ja, eigenlijk wel. Want ik hou gewoon van harde beats die erin klappen en harde rijms die eroverheen gerapt worden, en niet van dat vrolijke gedoe. Dat hoeft voor mij niet.

[M]: En zie je ook een duidelijk verschil tussen mainstream hip hop en de wat meer alternatieve kant?

[R08]: Ja, nu moet ik toegeven dat ik het niet echt volg, die nieuwe mainstream hip hop, en ja, dat komt er zo'n nummer uit van Snoop Dogg met die Wiz Khalifa, en ja, dat is leuk, maar... Daar zou ik met mijn zuurverdiende geld geen cd van kopen. Terwijl die jongens uit mijn oude buurt, die zijn nog wel altijd op zoek naar nieuwe dingen en luisteren naar nieuwe zoi. En als ik dan kom, dan neem ik die laptop over, en dan draai ik weer oude nummers, en

dan denken ze van ‘oh, die was ik helemaal vergeten!’, en helemaal blij. Dan draaien ze weer een week lang die oude zoi, en dan gaan ze toch weer op zoek naar iets nieuws. En dan ben ik toch nog conservatiever, dat ik denk van, nee, dat hoeft ik allemaal niet te weten.

[M]: Nu de stand van zaken in Nederland. Hoe zou jij de Nederlandse scene omschrijven?

[R08]: Ja, sluimerstand. Vroeger, een jaar of tien geleden, was er wel echt een vlaag van nieuwe Nederlandse artiesten, die toch wel echt hard door de bocht kwamen. En nu, ja... Het is vooral een Amsterdams groepje wat je heel veel ziet en hoort, maar dat doet mij heel weinig. Ik vond eigenlijk DuvelDuvel, VSOP, Opgezwolle, DAC, dat vond ik toentertijd echt wel heel kick om naar te luisteren. Ja. Toen ik VSOP's album Spelenderwijs kocht, toen heb ik dat album denk ik echt dik lang op repeat gehad. En ja, tegenwoordig, qua Nederlandse shit... Ja, Jiggy Djé vind ik altijd nog, elk nummer wat hij maakt vind ik wel tof. En voor de rest, ja... Je hoort niet zoveel.

[M]: Maar zie jij wel een beetje een ontwikkeling, sinds die tijd, in Nederland?

[R08]: Ja, het is een hele Nederlandse versie van rap geworden eigenlijk... Zo'n Ali B., en Yes-R, en Lange Frans die een beetje blij lopen te rappen over ‘ik ben papa’, en gezellig, en het is allemaal een beetje liever en rooskleuriger allemaal.

[M]: En zie jij binnen Nederlandse hip hop ook verschillende stijlen?

[R08]: Ja, jazer... Ik denk dat dat zelfs terug te leiden valt op verschillende steden. Ja, want je hebt... Er zijn groepen, en die komen allemaal uit andere plekken. Je hebt bijvoorbeeld die jongens uit Zwolle, die jongens uit 020, DAC uit Amersfoort, en hier in Rotterdam heb je natuurlijk nog een paar jongens rondlopen. Maar je ziet wel dat in Rotterdam is het allemaal wat duisterder, wat grimier... Opgezwolle uit Zwolle is altijd, net zoals die jongens uit Amersfoort, echt gewoon dikke beats, dikke rijms, en het commerciële komt vooral uit 020.

[M]: En zou je dat dan misschien ook wel verschillende scenes kunnen noemen?

[R08]: Ja, zeker. Zeker. Voor mijn gevoel wel.

[M]: En zie jij jezelf ook als onderdeel van de scene, of van één van de scenes?

[R08]: Hmm, nee... Nou ja, ik weet niet, hoe zou je dat moeten zien? Als onderdeel van de scene, nou ja, ik heb meer met sommige dingen dan met andere dingen. Dus als ik dan bij een scene zou moeten horen, dan weet ik ook niet welke ik zou moeten kiezen.

[M]: Nee, maar dat je vindt dat je bijvoorbeeld deel uitmaakt van het hip hop-wereldje wat in Rotterdam bestaat?

[R08]: Dat sowieso meer, dat sowieso meer. Als ik me dan tot een scene zou moeten rekenen dan was het wel de Rotterdamse.

[M]: En denk je dat Nederlandse rappers op de hoogte zijn van de geschiedenis van hip hop, hoe hip hop zich heeft ontwikkeld?

[R08]: Ja, ja, ik denk het wel. Daar ga ik wel vanuit, zeg maar. Je moet natuurlijk wel ervan uitgaan dat zij ook weten waar ze mee bezig zijn. Het is niet van, vandaag word ik wakker en begin te rappen, nee, die jongens luisteren natuurlijk ook al heel hun leven naar die muziek. Ik denk dat al die jongens er nog wel meer van weten dan ik.

[M]: Maar bijvoorbeeld Ali B., die je net noemde, die vrolijk over zijn pasgeborenen rapt?

[R08]: Ja, maar dat reken ik eigenlijk niet tot hip hop, weet je, dat zie ik niet als hip hop. Dat is gewoon rap, blije huis-, tuin- en keukenrap.

[M]: Duidelijk. En denk je dat de mensen die deel uitmaken van die scene een soort filter vormen voor wat er in de hitlijsten komt, uiteindelijk?

[R08]: Nou ja, kijk. Een voorbeeld wat nu in de hitlijsten staat, Gers Pardoel. Dat is zo'n jongen die weet wat de mensen willen horen, en die speelt daar perfect op in, weet je. En ik heb toevallig vroeger met zijn tweelingbroer gewerkt, die is ook DJ, maar meer in het housegedeelte. Hele toffe gozer, maar die zijn altijd met muziek bezig geweest, voor zover ik weet. Dus ja, hij maakt wel een heel gelikt nummertje, wat iedereen kan meefluiten, maar ja. Als je geld wil verdienen moet je het zo doen. Zo zie ik het wel, het is puur skills. Je moet wel skills hebben om zo'n gelikt nummer te maken.

[M]: En zijn dat dan dezelfde skills die je ook nodig hebt om bijvoorbeeld echte boom bap-hip hop te maken?

[R08]: Ja, misschien wel, maar je gebruikt je krachten voor iets anders natuurlijk. Ligt eraan waar je je op richt natuurlijk, ik denk dat als Gers zich had gericht op alleen maar keiharde bangers, dan had hij dat ook wel gemaakt.

[M]: En die thema's waar we het net over hadden, binnen hip hop, zoals geweld, drugs, enzovoort. Vind dat naar jouw mening ook plaats binnen Nederlandse hip hop?

[R08]: Nou ja, minder in Nederlandse hip hop. Maar in Nederland heb je ook geweld, en drugs, en vrouwonvriendelijke taferelen, dus ja. Het ligt meer aan de persoon dan aan de scene, hoe dat naar voren komt.

[M]: Maar hoor je dat wel terug in sommige rap?

[R08]: Nou, valt mee. Sommigen wel, sommigen niet. Over het algemeen niet. In Nederland wordt dat als ongeloofwaardig gezien, als je zo gangster bent, weet je. Als je bijvoorbeeld naar Sluipschutters luistert, dan is dat wel keihard, maar dat komt ook naar voren uit die jongens zelf.

[M]: En vind je dat zelf ook ongeloofwaardig, of niet?

[R08]: Nee, nee, maar dat komt meer omdat ik die jongens wel eens ben tegengekomen.

[M]: Niet per se zij alleen, maar ook bij andere Nederlandse rappers die dat in hun teksten verwerken?

[R08]: Het ligt een beetje aan de rapper zelf. De rapper zelf moet geloofwaardigheid hebben. Als je zo'n mannetje uit Capelle aan de IJssel hoort rappen over hoe gangster hij is, dan geloof ik het niet. Maar als je Zwarte Pim hoort rappen over al die dingen, dan geloof ik hem wel.

[M]: Maar verder doet het jou niet veel dat die thema's in de muziek zitten, of zo?

[R08]: Nee.

[M]: En hoe is die reputatie van hip hop als muziekstijl in Nederland?

[R08]: Ja, vroeger was het nog vaak van, 'oh, luister je daarnaar?'. En dan moest je jezelf gaan verdedigen waarom je daarnaar luisterde, maar daar heb ik me eigenlijk nooit druk om gemaakt. Ik luister waar ik zin in heb, en als dat je niet zint, dan zint dat je niet. En veel mensen hebben natuurlijk een beeld erbij van grote negers, met gouden tanden, en glimmende draaiende velgen, maar dat is het niet voor mij. Het is voor mij meer dat je met z'n allen een beetje muziek zit te luisteren, en af en toe gooi je er grappig freestyle'tje doorheen.

[M]: Maar er zijn dus wel mensen die dat beeld hebben?

[R08]: Ja, natuurlijk. Er is nooit een gebrek geweest aan kortzichtige mensen, op deze wereld.

[M]: En hoeveel luister je naar Amerikaanse hip hop, in vergelijking tot Nederlandse?

[R08]: 85-15%. En dan 85% Amerikaanse hip hop, met af en toe wat Nederlands erdoor.

[M]: En waarom liever Amerikaanse?

[R08]: Geen idee. Ja, weet ik niet, zelfs van Nederlandse artiesten luister ik graag nog naar het Engelse. E-Life, U-Niq, Postmen.

[M]: En hoe zou je het verschil beschrijven tussen Amerikaanse en Nederlandse hip hop?

[R08]: Taal, haha.

[M]: En behalve dat?

[R08]: Volgens heeft Engels ongeveer tien keer zoveel woorden dan de Nederlandse taal, dus je kunt zoveel kanten op. En ja, het verschil tussen het Nederlandse en het Engelse is... Ja, hoe zou je dat kunnen beschrijven? Ik heb geen idee, man.

[M]: Maar bijvoorbeeld qua productie, van de muziek, is dat heel anders?

[R08]: Ja, qua kwaliteit... Niet echt denk ik. Want zeg maar de toppers in Nederland, de beste jongens in Nederland, die hebben het allemaal wel voor elkaar. Die hebben goede beats, goede producties, dat zit allemaal goed in elkaar.

[M]: En misschien nog verschil in onderwerpen, waarover wordt gerapt?

[R08]: Ja, natuurlijk. Je hebt in Nederland... Maar dat heb je bij Amerikaanse artiesten ook, de eerste albums zijn altijd heel duister, en verbitterd, eigenlijk... En op het moment dat ze nog heel arm zijn, en niks hebben, dat zijn de mooiste albums, vind ik altijd. En daarna zijn ze opeens rijk, en waar gaan ze over rappen? Dat ze zo rijk zijn.

[M]: Je komt eigenlijk vanzelf al een beetje bij mijn volgende vraag. Wat heeft hip hop voor jou nodig om een gevoel van authenticiteit te creëren, dat het 'echte' hip hop is?

[R08]: Ja, hip hop is altijd braggen en boasten geweest toch? Maar het moment dat je gaat opscheppen van, 'ik heb een eigen vliegtuig', dan ben ik een beetje klaar met je. Want daar kan ik niet aan relateren.

[M]: Maar het is dus voor jou wel belangrijk dat dat in die muziek zit, die authenticiteit?

[R08]: Ja, sowieso.

[M]: En wanneer er bijvoorbeeld een groot platencontract bij komt kijken, kan het dan nog steeds authentiek zijn?

[R08]: Ja, jawel, maar dan moet je het wel goed proberen te scheiden van waar je het vandaan haalt, zeg maar. Want je kan met hip hop zoveel kanten op, je kan met je teksten zoveel doen, dat ik het een goedkope oplossing vind om te gaan rappen over hoeveel geld je nou hebt. Of hoe mooi je ketting is. Het is zo mooi, dat je bij dat lyrische aspect gewoon hoort aan MC's dat ze zinnen aan elkaar kunnen rijmen op zo'n zieke manier, met zulke zieke rijmschema's dat je gewoon versteld staat van hoe ze dat lukt, weet je. En als het allemaal klopt, dan klinkt het ook perfect. En ja, ik hoor dat liever dan Kanye West die rapt over... Kijk, Through the Wire, dat was gewoon echt eerlijk, hij rapt over zijn auto-ongeluk, bijna dood, dat is een tof nummer. Maar als hij daarna gaat rappen over, oh, ik ben zo rijk en ik heb zoveel geld, en ik ga een avondje stappen in Parijs, ja, dat hoef ik niet te horen joh.

[M]: Maar zijn er wel voorbeelden van artiesten die dat wel goed combineren, rijkdom en...?

[R08]: Nee, ik denk het niet. Zodra je eigenlijk rijk bent... Ik vind Snoop altijd nog een van de weinigen, maar die is ook niet zo pretentiek, dat hij opschept. Hij is gewoon nog steeds een oude gare stoner, en zo maakt hij zijn muziek, weet je. Je moet wel een beetje dicht bij jezelf blijven. Maar ja, ik luister toch alleen maar die oude zoi.

[M]: En denk je dat hip hop een genre is voor iedereen, of moet je een bepaalde achtergrondkennis of street knowledge hebben om de muziek te kunnen begrijpen?

[R08]: Nee, ik denk het niet. Ik denk als je als persoon gewoon genoeg open staat om te luisteren naar de teksten, dan kom je er vanzelf wel achter, waar het over gaat. En als het je niet zint, dan luister je het niet meer, en als het je wel zint, dan wel.

[M]: En wat vind jij authentieker? Nederlandse of Amerikaanse hip hop?

[R08]: Zo kan ik het niet zien, denk ik. Er zijn gradaties binnen beide scenes. Maar in Nederlandse hip hop heb je die eerste cd's van Opgezwolle en zo, hoe kun je daar nou over zeggen dat het niet authentiek is? Maar ik vind wel dat de Amerikaanse scene, met wat ik tegenwoordig af en toe te horen en te zien krijg, ja, dat heeft zijn authenticiteit wel verloren. Ik vind het toffer als ik in een clip een hele volgeverfde, vervallen steeg zie waar mensen halsbrekende toeren doen, en salto's, en op hun hoofd draaien dan dat ik in een clip mensen in dure auto's zie racen, en party, champagne zie weggieten en zo... Dat is het meer, weet je.

[M]: Okay. En binnen Nederlandse hip hop, vind je het dan authentieker als er dichter bij het Amerikaanse voorbeeld wordt gebleven, of juist als het zich aanpast naar Nederlandse maatstaven? Want je had het net al over die vriend van je die je daar een beetje mee pest, bijvoorbeeld.

[R08]: Haha, ja, maar dat komt vooral omdat hij een beetje die grime spit. En dat is natuurlijk een veel hoger tempo, de beats zijn ook sneller, en ik hou meer van de old school, rustige beats, met een verhaaltje eroverheen. En het hoeft niet altijd allemaal over drugs, geweld en hoeren te gaan. En ja, ik kan zo goed genieten van een rijm die helemaal nergens over gaat, maar die qua rijmschema's en taal gewoon kloppend is. Of een humoristische inslag, daar kan ik net zo goed van genieten. Daarom vind ik Phreako Rico ook altijd nog een van de meest briljante. Hij heeft het helemaal nergens over, maar wat hij zegt is zo verschrikkelijk gek...

[M]: Maar wat betreft Nederlandse hip hop vind je het toch wat 'echter' als het meer...

[R08]: Nou ja, echter als het niet zo gemaakt is... Ja, hoe leg je dat uit? Het hoeft niet te blij te zijn.

[M]: Duidelijk. Dat waren de vragen die ik voor je had. Dan heb ik nog vier quotes uit literatuur die ik heb gelezen. Die wil ik je laten lezen, dan geef ik daar uitleg bij, en dan wil ik je mening daarover horen. Dit is de eerste.

[leest quote]

[M]: Wat er staat is dat hip hop in de VS toentertijd een functie had van protestmiddel, om zich te verzetten tegen de dominante discoursen. In Nederland is die scheiding tussen zwart en blank minder groot. Blanke rappers zijn hier ook veel meer algemeen geaccepteerd. Maar denk je dat rap in Nederland ook wordt gebruikt op die manier, als protestmiddel?

[R08]: Ja, ik kwam net al met, in de lagere klassen zijn sommige dingen normaler. Zoals geweld en drugsgebruik. Normaal omdat het vaker gebeurt, niet omdat het normaal is. Maar ik denk dat het verschil tussen blank en zwart in Amerika natuurlijk groter is, omdat... Ik weet eigenlijk niet waarom, maar omdat je hele gesegregeerde wijken hebt, meer dan in Nederland. Maar ja, het is altijd een war of position, het is altijd van, je schermt jezelf af. Er is

altijd wel iets of iemand waartegen je je afzet. En dat is in Nederland denk ik net zo goed gaande als in Amerika. Het is altijd wel van, de groep waartoe jij behoort als artiest, daar voel je je thuis in, en als dat dan de lagere klassen zijn, dan verzet je je tegen de andere.

[M]: Okay, dank je. Dan is dit de tweede quote.

[leest quote]

[M]: Franse hip hop heeft zichzelf zo ontwikkeld dat het nu een zelfvoorzienende cultuur is geworden, waarin de Amerikaanse ‘attitudes’ niet meer zo van toepassing zijn.

[R08]: Dat komt omdat die Fransen ook heel erg hun eigen scene hebben, en ook een grote scene. In Duitsland is dat anders. Maar vooral in Frankrijk heb ik altijd het idee gehad dat de scene veel groter was dan hier. En dat ze dus ook minder belang hechten aan de Amerikaanse scene, omdat ze hun eigen scene hebben. Met hun eigen taal, in het Frans rijmen. Maar ik denk dat als je een vergelijking moet maken tussen als land zijnde Nederland en Frankrijk, dat Frankrijk meer in de buurt komt van de Amerikaanse situatie dan Nederland. Als je kijkt hoe de ban-lieu’s daar in elkaar zitten, en hoe grote groepen Algerijnen, Afrikanen, en ook autochtone Fransen worden weggezet in verschrikkelijke buurten, buiten de verzorgingsstaat, dan denk ik dat zij zichzelf ook wel... Ik bedoel, ze hoeven zich niet te vergelijken met Amerika, want ze hebben het zelf al.

[M]: En in Nederland?

[R08]: Nee, in Nederland wil iedereen juist doen alsof ze Amerikaan zijn, omdat ze te weinig praatjes hebben eigenlijk. Ze kunnen te weinig aanspraak maken op dat het overal zo slecht is, er zijn weinig plekken in Nederland waar het zo verschrikkelijk is als in sommige ghetto’s en ban-lieu’s.

[M]: Duidelijk. De derde quote dan.

[leest quote]

[M]: Ja, wat je vaak hoort is dat mensen vinden dat hip hop nergens over gaat. Hoe denk je dat het komt?

[R08]: Nou, ik ben het met die Perry eens tot op een bepaald moment, van, de kritiek is dat de muziek nergens over gaat. Maar, de mainstream, en de meest gedraaide muziek, en de muziek die ook door de labels wordt omarmd, is juist het gedeelte van de hip hop die nergens over gaat. Dus, het is logisch dat de meeste mensen denken van, nou, het gaat helemaal nergens over, behalve over drank, drugs en veel geld. Maar ik vind ook het grootste gedeelte van hip hop nergens over gaan. Alleen de muziek die ik luister gaat wel ergens over, en ik luister het juist daarom. Ik selecteer wat ik luister juist op datgene van, okay, dit gaat ergens over, hier kan ik wat mee, en hier hou ik van, weet je.

[M]: En wat de grote massa te horen krijgt is juist de hip hop die nergens over gaat?

[R08]: Ja, dat denk ik wel. Het is niet wat ik luister in ieder geval.

[M]: Dan de laatste quote.

[leest quote]

[M]: Denk je dat het in Nederland ook zo is, dat hip hop een extra sterke aantrekkingskracht heeft, op dat soort jongeren?

[R08]: Bij de termen die in de quote gebruikt worden misschien wat minder, maar er zijn natuurlijk ook veel... Er wordt in Nederland ook hartstikke veel gediscrimineerd, en je kunt zeggen dat dat niet zo is, maar het is wel zo. En in principe ben je als jongen, als tienerjongen die veel op straat hangt, sowieso al fout in de ogen van veel mensen. En dan kun je zeggen van, ze weten niet waar ze het over hebben, maar ja, het is zeg maar een logisch gevolg van je afzetten tegen anderen op het moment dat je het gevoel hebt dat zij iets tegen jou hebben. Maar ja, het is minder in Nederland dan in andere landen, maar hip hop heeft zeker op jongeren altijd het effect gehad van, als je maar een grote bek hebt, kunnen ze je niks maken, dat is het eigenlijk.

[M]: Duidelijk. Dat was alles wat ik van je wilde weten. Dus bedankt voor het interview, en heb je zelf nog vragen of toevoegingen?

[R08]: Nee, nee.

[M]: Nou, dankjewel voor het interview dan.

[R08]: Is goed!

Interview met Respondent 09

Geslacht: man

Woonplaats: Rotterdam

Leeftijd: 23

Baan/studie: organisator/DJ

[M]: Waar ik mee wil beginnen is: sinds wanneer luister je naar hip hop?

[R09]: Ik denk sinds, wat zal het zijn, misschien eind jaren '90, zoiets. Zeg maar, echt vanaf dat ik klein ben ken ik het al, en luister ik het al, ik ben zeg maar opgegroeid met De La Soul vooral. En Tribe, dat soort dingen, dat speelde mijn pa af, en sinds ik zelf echt ben gaan luisteren, dat is denk ik sinds de tijd van Opgezwolle. En toen was het ineens, okay, hip hop, oh yeah! Toen kreeg ik het steeds meer door. Een beetje die Buitenwesten-tijd, dat was de tijd dat het me heel erg ging trekken zeg maar, en dat ik dacht, okay. En dus eerst begon ik een beetje met die Nederlandse hip hop, en toen daarna ben ik gelijk gaan kijken van, wat is er nou allemaal nog meer? Want ik kende dat allemaal al een beetje. En toen dus De La Soul, dan ging ik aan mijn pa vragen van, wat speelde jij vroeger nou af? En dat was dan dit, en dat kreeg ik dan allemaal te horen, en zo ben ik ook steeds meer de Amerikaanse hip hop gaan verkennen.

[M]: En Buitenwesten was een beetje in 2003 geloof ik, toch?

[R09]: Ja, dat was zeg maar dat het me steeds meer ging trekken en dat ik dacht van, dit is echt dik, ik wil hier gewoon alles van weten wat er maar is.

[M]: En mijn volgende vraag was inderdaad hoe je dus in contact bent gekomen met hip hop, maar dat is dus door je pa, in eerste instantie?

[R09]: In eerste instantie wel ja. Eigenlijk alleen door mijn pa, want ik had niet echt om me heen heel veel vrienden die er echt diep in zaten, of zo. Dat viel heel erg mee. Want ik was de enige die midden in de stad woonde, maar al mijn andere vrienden woonden er net buiten. Dus, zo ben ik een beetje ermee begonnen. En eigenlijk heb ik het verder gewoon allemaal zelf ontdekt. En steeds blijven zoeken, zoeken.

[M]: En die tijd dat je Opgezwolle ging luisteren, dat kwam dus vooral door wat je zelf gewoon vond?

[R09]: Ja, dat was gewoon van... Ik zit even te denken hoe het nou precies ging, want... Even denken hoor, Buitenwesten, die track. Of Aap-O-Theek, toen die net uitkwam, dat hoorde ik toen, okay, dat was dik. En toen kreeg ik die Buitenwesten-tape, en daar stonden al die

artiesten toen op. En Extince en Brainpower kende ik wel, maar dat vond ik niet echt heel hard, want ik snapte het nog niet echt, of ik voelde het nog niet, zeg maar. Dus toen hoorde ik Jawat, en dat soort shit... Kubus, Rico, Sticks, dat stond allemaal op één cd. Dus toen ging ik daarnaar zoeken. En toen ging ik een keer naar een optreden met een vriendin van me. Eerste optreden was dat in Nighttown, volgens mij. Toen was die Eigen Wereld-release, en daar ben ik toen heen geweest, en toen was ik verkocht. Toen was het echt van, okay.

[M]: En hoe vaak luister je nog naar hip hop?

[R09]: Dagelijks, nog steeds wel. Dagelijks. Ik zet altijd wel een beat, of weet ik veel wat, op als ik opsta. Of op mijn fiets als ik naar mijn werk ga, zoiets. En ja, ik probeer het ook gewoon nog steeds wel bij te houden altijd.

[M]: En welke andere genres check je nog meer?

[R09]: Uhm, ja, drum 'n bass wel heel veel. En vooral liquid funk vind ik een heel toffe stroming daarvan. Dubstep, grime, ja, en gewoon heel veel oude dingen om te samplen voor later. Jazz en zo check ik ook nog heel veel.

[M]: Je noemde al dingen zoals dubstep, drum 'n bass en grime, en dat zijn natuurlijk genres die ook beïnvloed zijn door hip hop. Die affiniteit die je daarmee hebt, komt dat ook door hip hop?

[R09]: Ja, deels wel, want meestal als ik het begon te luisteren was het omdat het invloeden had van hip hop. Dat ik dacht van, hee wacht, dit ken ik volgens mij ook van een ander nummer. Bijvoorbeeld drum 'n bass, en vooral die liquid funk-stroming daarvan, daar hoor je heel vaak ook hip hop-stukjes in terug, dat ze een sample hebben gebruikt van een hip hop-nummer, en dat dan helemaal hebben omgeflipt, maar dat het nog wel de essentie van hip hop nog steeds is en heeft, en dat het dus een sample is die weer is heruitgevonden, zeg maar. En dat is eigenlijk, vind ik, ook nog steeds waar hip hop om draait, gewoon dingen hergebruiken en vernieuwen die al bestaan.

[M]: Maar je hoort dus in die genres wel duidelijk de invloed van hip hop terug?

[R09]: Heel duidelijk.

[M]: En, waarom luister je naar hip hop? Wat spreekt je aan, aan de muziek?

[R09]: Wat me aanspreekt is vooral... Ik zie het van twee kanten. Je hebt de kant van de lyricist, gewoon. Dus dat de lyrics me zo aanspreken dat ik denk, oh shit, hoe is hij hier nou op gekomen. Dat kan een concept zijn, of een flow, of gewoon... Dat loopt uiteen, maar dat spreekt me heel erg aan ervan. En ook, sinds ik zelf beats ben gaan maken, de manier waarop beats zijn opgebouwd, hoe ze gemaakt zijn. En hoe je dat kan vinden, en gewoon die flow erin, dat is gewoon, weet je wel, zo tof.

[M]: Okay. En wat zijn je favoriete artiesten, binnen hip hop?

[R09]: Dat is een hele lijst.

[M]: Heb je een paar namen die eruit springen?

[R09]: Ja, J. Dilla sowieso, qua beats, die zit overal achter natuurlijk. Soms ook dingen waarvan ik het zelf niet eens wist, en dan, oh, dat is een J. Dilla-beat. Okay, vandaar... Maar ik vind dan ook... Wu-Tang blijft ook één van mijn all time favorites gewoon, heel die movement daarvan. En ja, de Native Tongue-movement dan. De La Soul, Tribe, Mos Def is daar volgens mij ook nog uit gekomen, uiteindelijk. En ja, Busta Rhymes die erbij kwam. En ja, dat zijn wel de namen die ik echt heel tof vind. Dat is dan Amerikaans, maar Nederlands, ja... De oude Opgezwolle vind ik gewoon de shit, en dan vind ik Zwart Licht ook wel echt dik, zeg maar.

[M]: En luister je ook naar hip hop uit andere landen dan Nederland en Amerika?

[R09]: Ja, Looptroop, die komen uit Zweden geloof ik. Die zijn wel heel tof, maar die spitten ook gewoon in het Engels. Ik vind Franse hip hop bijvoorbeeld ook wel tof, maar dat is meer het ding dat ik niet begrijp, omdat het gewoon een andere taal is. Maar het klinkt wel tof. En je hebt ook Psycho Realm, en dat zijn wel gasten uit Amerika die volgens mij eigenlijk uit Mexico komen, en die spitten ook heel veel in het Spaans en dat klinkt ook wel heel dik. Die combineren het gewoon heel tof, dat je denkt, okay, wow.

[M]: Maar het is dus wel vooral Nederlandstalig en Engelstalig?

[R09]: Ja, dat wel, ja.

[M]: Dus merk je wat dat betreft dan dat die focus op taal ook wel heel belangrijk is?

[R09]: Zeker weten.

[M]: Okay. En ben je een beetje bekend met hoe hip hop ontstaan is?

[R09]: Ja, ja. Sugarhill Gang, en daarvoor zelf al eigenlijk, maar zij waren de eersten die het echt hip hop maakten, of die noemden het een beetje hip hop. Gewoon dat het eigenlijk begon op de straat, met mensen die een block party gaven, en dan was er één MC. Eigenlijk was het alleen maar met een MC, die over de platen... Eigenlijk waren het breaks, uit bekende nummers, stukjes. Je hebt een nummer van James Brown bijvoorbeeld, en hij zingt een stukje, en dan zit er een break in, waar even niks is, en die mixen ze gewoon aan elkaar, zoveel mogelijk. En daarover ging een MC dan een beetje met 'throw your hands in the air!' en dat soort dingen. En zo is het zeg maar steeds verder gegaan, dat mensen dachten van, je kunt ook echt serieuze lyrics gebruiken, verhalen vertellen. En zo steeds meer is het eigenlijk uitgevloed, vind ik. Of tenminste, zo is het gewoon, haha.

[M]: En zou je hip hop echt een zwart genre noemen?

[R09]: Vroeger misschien wel dan, maar ik vind het een beetje... Het is wel bedacht door zwarte mensen, maar tegenwoordig vind ik het geen zwart genre meer. Iedereen kan het, het beste voorbeeld daarvan is Eminem. Hij is heel bekend geworden, maar hij was misschien de eerste die die brug doorbrak, en zei 'kijk, ik kan het ook'. En je hoorde ook aan hem dat hij het echt goed kon. Dat het niet uitmaakte of je zwart of wit bent, als je gewoon goed kan rappen, dan is hip hop gewoon hip hop. Dus dan is het gewoon van alles en iedereen.

[M]: En luister je naar de hip hop die nu uitkomt in Amerika, de moderne...

[R09]: Ja, ik probeer gewoon een beetje up-to-date te blijven met die dingen. Ik luister gewoon hier en daar, en ik zoek wel naar nieuwe dingen, maar het is een beetje verwaterd, zeg maar. Vooral de commerciële hip hop is gewoon een beetje naar de popkant gegaan, en naar de house, weet ik veel wat. Bijvoorbeeld net als de Black Eyed Peas, dat vind ik het beste voorbeeld daarvan. Ik heb de eerste twee albums vroeger echt heel veel geluisterd, voordat Fergie erbij kwam. Toen was het echt dik, toen was het echt hip hop hip hop. En daarna zijn ze ineens voor het geld gegaan, en ineens hoor je allemaal dance-tunes erin en dan denk ik, ja, kom op. Drake heeft dat ook heel veel, Eminem ook de laatste tijd, Snoop Dogg met fucking Katy Perry. Ja, het is wel leuk voor een keertje, maar het is nu alsof het altijd normaal is dat dat... Dat is soort van hip hop voor heel veel mensen. Dat is een beetje jammer.

[M]: Maar dingen die wel echt hip hop zijn volgens jou, die nu uitkomen, zijn dat dan vooral artiesten die je al kent, die nieuwe dingen uitbrengen, of ook echt nieuwe artiesten?

[R09]: Ja, qua nieuwe artiesten vind ik Odd Future Wolf Gang echte hip hop nog steeds. Maar als ik daarop moet terugkomen met Katy Perry en zo... Eigenlijk is het ook wel een manier van hip hop, want ze doen wel weer dingen opnieuw uitvinden. Dus het is stiekem ook wel een soort hip hop, maar niet echt. Ik vind het gewoon heel moeilijk, dat.

[M]: Dus het blijft voor jou beperkt tot dingen van vroeger?

[R09]: Ja, ik denk dat het gewoon komt doordat ik ben opgegroeid met die echte boom bap-hip hop. En dat is dus voor mij nog de hip hop... Ik denk dat de jeugd van nu, als zij hip hop horen... Tenminste, zij bestempelen hip hop heel anders dan ik dat zou doen. Dat is denk ik een heel groot verschil erin.

[M]: En hoe was denk je die reputatie die hip hop had in Amerika in de beginperiode, toen het net opkwam?

[R09]: Ja, nieuw, niemand snapte het echt volgens mij. Tenminste, weinig mensen. En dat was denk ik wel een beetje leuk, want toen was het nog echt underground. Dan ligt het er heel erg aan waar de mensen over rapten. Want ik denk als je de Wu-Tang voor het eerst hoorde,

dat ze dachten ‘wat is dit nou? Dat kan toch niet, ze lopen alleen maar te schelden en over hoe ze mensen gaan beroven en wat al niet doen met je’. Ja, en nu is dat heel normaal of zo.

[M]: Dus dat beeld was toen negatiever, denk je?

[R09]: Ja, ik denk dat het heel negatief begon, inderdaad. Nog steeds is het best wel negatief, heb ik het idee. Maar ik denk dat het heel erg ligt aan de persoon, hoe die het interpreteert.

[M]: Okay, want er zijn natuurlijk terugkerende thema’s in hip hop, zoals geweld, drugs, vrouwenhaat. Dat hoor jij duidelijk terug in hip hop?

[R09]: Nou, in die oude hip hop nog niet eens zo erg, het begon juist gewoon met allemaal leuke dingen. Helemaal aan het begin. En kort daarna ging het gewoon splitsen in meerdere stromingen. Toen kreeg je de gangsta rap, alleen maar braggen en boasten, en storytelling, dat vervaagde een beetje naar de achtergrond. En er zijn ook maar een paar mensen die echt goed zijn daarin, en dat is ook het gevaar denk ik. Dat iemand het gaat doen die het niet kan, en dan krijg je een beetje een distorted vision ervan. Zo van, wat wil hij nou precies zeggen, ik weet het ook niet.

[M]: Maar wat vind jij er persoonlijk van, dat dat soort thema’s erin zitten?

[R09]: Ja, het is entertainment ook toch, dus waarom niet? En mensen moeten het niet zo serieus nemen, want meestal bedoelen ze het ook niet zo serieus. Dat is gewoon wel... Het hoort er gewoon bij.

[M]: En hoe is die reputatie nu in Amerika?

[R09]: Volgens mij is hij nu weer gewoon slecht, zeg maar. Ja, want wat ik inderdaad dus met heel veel nieuwe dingen heb, en waarom ik het niet zo leuk vind, is omdat het eigenlijk weer alleen maar over money en swag gaat. Tegenwoordig gaat het alleen maar over swag, eigenlijk. En dat vind ik een beetje laf, want dat is soort van de benaming om gelijk te zeggen, ‘ik ben cool, en ik zeg alleen maar ‘swag’ dus daarom ben ik cool. Ik hoef niet veel meer te zeggen, want ik heb swag.’ Ik vind het gewoon een kutwoord, eigenlijk. Ze worden zeg maar allemaal een beetje lui, die rappers, ze verzinnen niet meer nieuwe dingen. Want ze hebben al een paar dingen, en als je dat zegt, dan ben je cool. Zo zie ik het wel nu, eigenlijk.

[M]: En hoe denk je dat de massa het ziet?

[R09]: Ja, de massa. Volgens mij luisteren mensen tegenwoordig niet meer zo naar... Ze luisteren wel naar de lyrics, maar het boeit ze niet meer zoveel wat er eigenlijk echt gezegd wordt, als het gewoon een toffe flow en een toffe hook, of een lekkere beat heeft, dan is het al goed, zeg maar. En dat is ook goed, maar voor de liefhebbers is het een beetje jammer, uitgemolken zeg maar.

[M]: En onderscheid je echt duidelijk verschillende stijlen in Amerikaanse hip hop?

[R09]: Jazeker. Het loopt heel erg uiteen, je hebt tegenwoordig zoveel verschillende dingen. Bijvoorbeeld MF Doom, ik weet niet in welk hokje je hem zou willen plaatsen, hij is bijvoorbeeld een storyteller maar hij heeft ook echt de meest rare flow ter wereld eigenlijk, maar het klinkt wel tof. En beats dat je denkt, he? Okay. Maar het is niet echt een bepaalde stijl of zo, het is gewoon zijn eigen stijl, MF Doom-stijl. Storytelling is er dan nog wel, zo hier en daar, maar ik vind het een beetje moeilijk, omdat er tegenwoordig zoveel verschillende stijlen zijn, om het echt te moeten bestempelen. Het is gewoon heel erg gegroeid, en het groeit nog steeds. En wie weet wat over een paar jaar de nieuwe stijl is, en wat iedereen dan weer tof vindt. Dat vind ik heel moeilijk om uit te leggen.

[M]: Maar je ziet wel een verschil tussen mainstream en de wat alternatievere hip hop?

[R09]: Ja, dat wel.

[M]: Hoe zou je dat verschil beschrijven?

[R09]: Ik denk dat je het misschien het makkelijkst zo kunt zien: mainstream zijn gewoon dingen die je op tv hoort, die je het meest ziet optreden overal, waar de meeste reclame voor wordt gemaakt, dat is commercieel, dat is mainstream. En underground zijn dingen waar je zelf naar moet zoeken, zelf moet ontdekken. En het is misschien soms gewoon moeilijk te begrijpen, omdat het gewoon helemaal nieuw is. Heel anders dan... Niet bedoeld om geld mee te verdienen of zo, maar puur voor de artiest zelf. Van, dit is mijn ding, en ik breng het zo, en ik wil het niet anders brengen, zeg maar. En, ja, ik probeer ook even te bedenken wat misschien nog een betere uitleg is ervoor... Ik denk dat het misschien ook met internet te maken heeft. Als jij bijvoorbeeld op bepaalde fora komt van echte hip hop-heads, dan merk je ook dat daar heel andere dingen te zien zijn dan bijvoorbeeld op een pagina van TMF, of weet ik veel wat. Want ik vind het bijvoorbeeld heel jammer dat The Box weg is. Daar kreeg je nog undergroundhits, en dat mensen gewoon... Ook is het underground, ze maken wel clips voor die nummers, en met The Box vroeger kon je van je favoriete, lokale helden, die dus eigenlijk wel underground zijn, nummers aanvragen en zien. En nu kan dat helemaal niet meer, en dat is wel een beetje jammer, dat dat is verdwenen ook. Dat was de enige manier om underground een beetje mainstream te krijgen. Daarom blijft underground nu echt underground, en mainstream mainstream. Het zijn gewoon twee verschillende lagen.

[M]: Maar wat voor functie speelt internet daar nu in?

[R09]: Ja, ik denk wel dat internet misschien die functie heeft overgenomen. Het is eigenlijk alleen maar positief, want nu kunnen alleen maar meer mensen je lokale helden zien. Als je het goed genoeg promoot op internet, of op je Facebook, van 'dit is een vriend van mij, hij heeft een clip gemaakt', dan spam je iedereen door duizend keer dat ding op je Wall te posten

en dan ziet iedereen het ook wel. Maar daardoor wordt het niet mainstream, zeg maar. Het wordt wel bekend, maar dan een internethit. Dus internet is eigenlijk ook underground, als je het zo bekijkt.

[M]: Dan de Nederlandse scene... Hoe zou jij die beschrijven?

[R09]: De Nederlandse scene is nog steeds wel jong. Maar hij is wel in tien jaar tijd heel erg gegroeid. Maakt echt heel grote stappen vooruit, en dat is op een positieve en negatieve manier. Negatieve manier denk ik dat het zo snel is gegroeid, door internet en dat beeld van Amerika dat heel veel Nederlandse, nieuwe MC's... Want iedereen rapt tegenwoordig, in Nederland ook, gewoon overal ter wereld volgens mij. Dat het ook net als in Amerika iets minder inhoudelijk wordt allemaal. Het is nog steeds allemaal straatrap, en weet ik veel wat, maar het is niet alsof ze iets nieuws aan de tafel brengen, dat is best weinig. Voor mij begon het dan met de Buitenwesten-tour, en daarna was het een klein beetje stil, had ik het idee. Sticks is verder gegaan met de Fakkelteitgroep, dat vind ik een heel vette movement die daaruit is voortgekomen. En dan heb je daarnaast natuurlijk met Lange Frans en Baas B., en Ali B., is het daar ook weer helemaal gaan groeien in hun eigen genre, en dat is gewoon nog steeds een beetje van, mwah, okay. En Yes-R die er dan opeens bij kwam, wie is er nog meer gekomen? Die Keizer is dan nu helemaal... Ja, ik ken het niet, maar zijn naam wel, hij schijnt duizenden hits te hebben op YouTube, maar ik heb het toen een keertje geluisterd, en ik dacht, what the fuck is hier nou weer bijzonder aan? En dan vind ik Fresku, van de laatste lichter misschien, vind ik dan wel weer een van de hardste die is gekomen, en dat vind ik wel iets heel moois, wat daaruit is voortgekomen. En, ja, het is nog steeds zo aan het groeien, met dat soort namen. Maar nu heb ik weer een beetje zoiets van... Tenminste, ik ben benieuwd wat het nieuwe ding nu weer gaat worden. Jiggy Djé komt ook weer met een nieuw album, volgens mij, en daar kijk ik dan heel erg naar uit. En ja, Fresku ook met een nieuw album volgens mij... Dus er komen wel weer heel veel leuke dingen. Je moet gewoon ook weten waar het is, dat is het gewoon.

[M]: Maar je ziet dus ook binnen Nederlandse hip hop verschillende stijlen?

[R09]: Ja, je hebt die NL Grime van NoizBoiz dan. Dat vind ik heel tof, omdat zij gewoon iets heel nieuws doen. En dat Zwart Licht, dat hebben zij afgesproken samen. Dat als één van hun twee... Want ze kennen elkaar al heel lang, Zwart Licht en NoizBoiz, of XL en Akwasi, die kennen elkaar al heel lang. Die hadden afgesproken van, okay, als één van ons gaat doorbreken, dan trekken we elkaar omhoog. En daar is Nebulon zeg maar uit ontstaan. En daarom zie je dat Zwart Licht vaak NoizBoiz meeneemt, en NoizBoiz krijgt Zwart Licht, en ja, ze trekken een beetje aan elkaar, om omhoog te komen. Dat vind ik wel heel mooi. En vind

ik een heel toffe nieuwe stijl, en dan heb je... Storytelling in Nederland is ook nog steeds op een heel hoog niveau, vind ik. Bijvoorbeeld Kleine Jay & Cartes vind ik echt ziek vertellen, en ziek rappen, dat vind ik een heel toffe stijl. En ik denk ook wel omdat Nederland niet zoveel artiesten tegelijk heeft, omdat het niet zo groot is, dat iedereen die rapt... Bijvoorbeeld Kleine Jay & Cartes is een aparte stijl, Opgezwolle is een aparte stijl, Kempfi is een aparte stijl... Maar hij heeft dan aan het begin, vond ik, wel een beetje overgenomen van Lil' Wayne... Zo'n stijl. Maar het is toch zijn eigen stijl die het nu heeft gemaakt. En Fresku heeft een heel zieke, eigen stijl. En zo zie ik de stijlen meer, zeg maar. Niet dat ik het als een westcoast-eastcoast ding zie, zo helemaal niet.

[M]: Meer per artiesten.

[R09]: Ja, dat is inderdaad hoe ik die verschillende stijlen zie.

[M]: Of per stad, misschien?

[R09]: Ja, dat is misschien nog wel... Ja. Maar dan ligt het er wel aan bijvoorbeeld, als je NoizBoiz en Zwart Licht, dat zijn Rotterdammers en Amsterdammers, maar die hebben wel dezelfde stijl. Maar als jij U-Niq, Winne, zeg maar die Rotterdam Remix, en dan iets uit Amsterdam ernaast legt, dan zie je er een heel groot verschil tussen. Je ziet wel qua stijl dat Amsterdam commerciëler is ingesteld in hip hop, dan Rotterdam. Die zijn meer underground, rauw, en hard. Dat is wel een heel groot verschil, en dat vind ik wel heel mooi, dat je dat hebt. Terwijl het maar een uurtje rijden van elkaar is.

[M]: Maar zou je dat ook verschillende scenes noemen?

[R09]: Ja, ik denk het wel. Maar dat loopt volgens mij nu wel weer een beetje door elkaar. Het was eerst heel verschillend, maar nu heb je wel dat Rotterdam goed gewaardeerd wordt in Amsterdam, en andersom. Dat mensen hier ook naar Keizer luisteren, en weet ik veel wat, wat ik me eigenlijk niet kon voorstellen. Hij komt uit de Bijlmer, en dat is volgens mij dan een beetje het Oude Westen van Rotterdam, maar dan Kruiskade en zo, maar dan echt de ghetto-stukjes, als je het zo bekijkt. Maar dat valt wel mee.

[M]: En zie jij jezelf ook als onderdeel van die scene?

[R09]: Ja, maar misschien in een heel ander gebied. Ik zit niet meer heel erg diep in hip hop, qua productiviteit wat ik doe. Dan zit ik meer in de grime en de drum 'n bass-scene. Ik probeer het zelf nog vol te houden, we doen vaak bij onze eigen shows eerst een uurtje alleen maar old school hip hop, maar wat ik bijvoorbeeld een heel toffe scene vind, waar ik wel een klein beetje in zit, zijn bijvoorbeeld die feestjes van Strange Fruit, in Bird zijn heel veel dingen... Ik zit er wel een beetje in, maar het is niet alsof ik heel veel kan bijdragen, of zo. De vraag is in Rotterdam niet meer zo groot ernaar. Het is heel raar, heel veel mensen willen het

wel, maar als je het eenmaal draait, dan moet je mazzel hebben dat iedereen komt, of er komt helemaal niemand en dan is het gewoon een kutfeest en kun je het eigenlijk niet meer doen. Dus dat is een beetje... Rotterdam is gewoon heel moeilijk met dat soort dingen. Maar ik heb wel gemerkt dat Rotterdam een heel goede graadmeter is voor Nederland voor het maakt niet uit welke muziek. Hip hop ook, sowieso, want hier merk je gewoon dat als mensen het tof vinden gaan ze helemaal los, en als ze het niks vinden dan vinden ze het ook echt niks. Dan zie je iedereen altijd maar een beetje geforceerd meedoen, of zo. Dat vind ik wel goed aan Rotterdam, dat je dat zeg maar als graadmeter kan gebruiken.

[M]: En denk je dat Nederlandse hip hop-fans op de hoogte zijn van de geschiedenis van hip hop?

[R09]: De oude garde, misschien net tot aan Opgezwolle en zo, die weten het wel, maar ik denk dat heel veel van de nieuwe mensen niet echt weten van het hele ontstaan. Want wat ik heel jammer vind, is dat turntablism, het hele vak is uit. En MC'en, dat zijn twee verschillende dingen geworden. En vroeger was het gewoon één ding, en dat was hip hop. En ik heb een heel mooie documentaire daarover gezien, Scratch, en daar zeggen ze ook van, wat het was, je had eerst de MC en de DJ, en die hadden elkaar nodig. Maar op een gegeven moment had de MC de DJ niet meer nodig, want hij kon gewoon zijn eigen beats laten maken, en het werd allemaal elektronisch, dus de DJ wordt een beetje op de achtergrond weggemoffeld. En dat vind ik nu ook, dat vind ik heel goede hip hop bijvoorbeeld, Jurassic 5, die gaan nog steeds door, en die hebben twee DJ's en vijf MC's, maar die maken zo'n show ervan, dat het echt één geheel is. Los van elkaar zijn ze niet veel waard, maar alleen met zijn allen is het echt heel erg tof. En dat is eigenlijk de essentie van hip hop, gewoon met z'n allen een leuk feestje ervan maken. En dat mis ik heel erg. Maar dus, ik denk, om even terug te komen op je vraag, dat weinig mensen dat doorhebben, dat de essentie van hip hop is dat ze met z'n allen iets moeten maken, in plaats van dat er maar één iemand het woord voert de hele tijd.

[M]: En hoe zit dat voor de rappers in Nederland?

[R09]: De meesten weten het wel, zeg maar de grotere jongens. Die weten wel hoe het zit, maar dan ligt het er denk ik heel erg aan in wat voor scene zij zich begeven. Of ze zeg maar commercieel gericht zijn of underground. In de underground weten ze sowieso de geschiedenis, dat moet wel. En dan commerciële jongens die weten het misschien iets minder, maar die weten het wel.

[M]: Die thema's die ik net noemde in Amerikaanse hip hop, zoals geweld en drugs, vindt dat ook in Nederlandse hip hop plaats naar jouw mening?

[R09]: Ja, zeker. En dan bijvoorbeeld Hydroboyz, die hebben als thema alleen maar geweld en zo. Met hun swag, en dat soort shit. En dan Fresku, die heeft zware thema's, zoals hoe fucked up het met zijn jeugd is gegaan, en dat vind ik een heel groot verschil. En dat verschil kun je, vind ik, heel duidelijk merken in Nederlandse hip hop. En, ja, ik weet niet wat ik daar verder nog aan toe moet voegen, haha. Maar het is er wel.

[M]: Maar wat vind je ervan dat die dingen in Nederlandse hip hop zitten?

[R09]: Ja, persoonlijk vind ik het wel een beetje jammer, maar het is wel nodig, want als je alleen maar één ding van iets hebt, dan word je er een beetje moe van. Maar zo zie ik het dan. Het is leuk voor een feestje, om dan ineens die Hindabuilding te horen, en dan gaat iedereen gewoon lekker gek doen... Er moet wel een verschil zijn tussen de feest-hip hop, de plaatjes die je kan draaien op feestjes, en de hip hop die je gewoon thuis luistert, als je gewoon even serieus iets aan het doen bent, of je wil gewoon even goede hip hop luisteren, dat je dan denkt van 'okay, ik zet hun op, want zij hebben zieke lyrics'. Dan kun je het gewoon weer even allemaal tot je laten komen, jezelf te laten horen wat ze allemaal zeggen.

[M]: Maar wat je bijvoorbeeld vaak hoort is dat mensen die thema's in Nederlandse hip hop een stuk minder serieus nemen.

[R09]: Ja, maar dat vind ik zonde, want dat is een beetje ondergewaardeerd. Want er worden wel echt dingen die je echt serieus moet nemen uitgebracht. Maar ik denk dat dat is omdat iedereen tegenwoordig niet de tijd neemt om het tot zich te laten komen, van 'okay, ik ga er even voor zitten, ik zet even een plaat op, en dan kijken wat er komt'. Maar het is van 'nee, nee, ik moet nog iets anders doen, dus ik zet die plaat op en luister er half naar', zo gaat het dan. En dat vind ik een beetje zonde, want er zit heel veel tijd en energie van die artiesten in, en zonde dat dat een beetje verspild wordt daardoor.

[M]: Maar bijvoorbeeld die thema's die rappers dan gebruiken als ze praten over de ghetto in de Bijlmer of zo, is dat volgens jou nog steeds wel serieus te nemen?

[R09]: Op die manier. Zeg maar, hoe ik het zie, zal er vast wel een stukje serieus, iets wat ze menen, erin zitten. Maar vaak maken ze het zo mooi en blazen ze het zo erg op, dat het niet meer serieus genomen wordt, maar dat het zo is van, kom op, je moet niet zo erg overdrijven. Er wordt teveel overdreven, dat is het denk ik.

[M]: En dat is in Amerika minder overdreven?

[R09]: Ja, ik bedoel, ik ben er nooit geweest, dus ik zou er graag een keer willen zijn om dat te zien, maar ik geloof wel dat het daar iets meer fucked up is dan hier, zeg maar. Ik bedoel, hier kun je wel zeggen, ik zit in de ghetto en ik heb het zo kut, maar in Nederland wordt je er eigenlijk altijd wel uit geholpen zeg maar, of je kan wel omhoog komen, dat is echt niet zo

moeilijk. Je moet gewoon een paar mensen om je heen vragen, en die kennen wel weer iemand die iets voor je regelt. En ik denk dat dat bijvoorbeeld in Amerika dat verschil veel groter is, want daar zijn mensen veel meer op zichzelf gericht en daar is het gewoon niet zo goed geregeld als hier. Dat is het meer, dus in dat opzicht vind ik dat ze daar niet zo heel veel over mogen zeuren inderdaad. Maar, hee, het is hip hop, je mag gewoon doen wat je wil, dus...

[M]: Ja, precies. Okay. En zie jij ook een verschil tussen mainstream en underground in Nederland?

[R09]: Ja, nou ja, ja en nee. Ik weet het niet. Ik denk dat het verschil door 101 Barz heel erg is doorbroken, want heel veel mensen die hip hop luisteren... Dat vind ik heel mooi aan 101 Barz, zij geven iedereen de kans die een beetje kan rappen. Als jij een leuk nummer hebt, en je bent plaatselijk heel bekend, wat dan eigenlijk nog underground is, dan krijg je door 101 Barz landelijke bekendheid, want dat is denk ik één van de grootste platforms die worden gebruikt om up-to-date te blijven met de dingen die op straat zijn maar dan uiteindelijk ook commercieel gaan worden. Iedereen komt daar, alle grote namen, maar ook alle kleine namen. En daarom denk ik dat het verschil heel klein is, maar dat komt omdat Nederland heel klein is, dus. Ik bedoel, Winne was eerst ook heel erg underground. Is hij nog steeds best wel, maar hij is wel commercieel ook bekend nu. En ik denk dat omdat Nederland zo klein is, dat de scene ook een beetje klein is, en iedereen kent elkaar heel snel. Als jij iets hebt wat heel tof is, mensen merken het echt wel op en die helpen je gewoon daarmee. Dat vind ik heel mooi van Nederland, dat dat gewoon heel makkelijk doorgaat allemaal. Connecties zijn gewoon heel makkelijk te krijgen, en daarom is zeg maar het verschil tussen underground en commercieel heel klein. Dat is misschien het verschil, als je het in dagen ziet, je bent een maand bezig, en ben je een jaar bezig dan ben je misschien al commercieel. Of het ligt gewoon aan je aanpak, maar zo kan het gaan.

[M]: En hoe is de reputatie van hip hop in Nederland?

[R09]: Nou, die is volgens mij best wel okay. Ik bedoel, ik zag laatst zelfs op Koffietijd fucking Kempfi ineens. Ik dacht, 'wat, he?', what the fuck is dit nou? En dan zag je allemaal van die huisvrouwjes zitten, van 'oh, geweldig, ja, ik vind het echt leuk'. Dus ik denk dat die reputatie daarvan heel goed is in Nederland, als je het zo bekijkt. Ik bedoel, hij heeft zelfs met fucking Guus Meeuwis gezongen. En okay, dat is geen hip hop, maar mensen luisteren daarom wel naar Kempfi. En op steeds meer tv-zenders komt hip hop ook terug. Of nog steeds, bij De Wereld Draait Door is elke week wel even iets wat hip hop is. Dus ik denk dat die reputatie goed is, daarvan. Niet zo fucked up als in Amerika.

[M]: En hoeveel luister je naar Amerikaanse hip hop in vergelijking tot Nederlandse? Hoe ligt die verhouding?

[R09]: Nu... Dat verschilt per periode, een beetje. Klinkt misschien raar, maar nu zit ik in een periode dat ik heel veel naar Amerikaanse hip hop luister omdat ik weer wat nieuwe dingetjes van vroeger heb ontdekt die eigenlijk heel oud zijn, maar daar blijf ik in ontdekken van, oh, dat is weer een nieuwe artiest, dat is weer een nieuwe artiest. Maar Nederlandse hip hop luister ik af en toe ook nog, maar dan is het wel, dat ik mijn oude Opgezwolle-liedjes even luister, en niet heel veel nieuwe dingen, zeg maar. Dus meer Amerikaans dan Nederlands op het moment.

[M]: En hoe zou je het verschil beschrijven tussen Amerikaanse en Nederlandse hip hop?

[R09]: Amerikaans is gewoon, omdat het voor mij gewoon de oorsprong is, het klinkt gewoon allemaal lekker authentiek, zeg maar, dat je denkt, dit is echt boom bap, zo'n zieke beat. Zij werken nog veel meer met de MPC's en zo nog werken, die tijd, dat vind ik heel tof. En Nederlands is gewoon nog nieuw, maar wel heel erg origineel op zijn manier. Want dat vinden de Amerikaanse artiesten ook van Nederlandse hip hop. Die vinden het wel tof, zeg maar. Het verschil is denk ik gewoon in sound, vooral. Die Amerikanen hebben gewoon een bepaald patroon, wat eigenlijk in elk nummer wel een beetje terugkomt. En Nederlandse dingen zijn net iets experimenteler. En dan hoor je zeg maar wat gekkere instrumenten of gekkere samples die je niet zou verwachten op een hip hop-beat. Bijvoorbeeld een accordeon of zo, dat je denkt, huh, okay? Maar het is wel tof. Dat is denk ik het verschil in sound.

[M]: En tekstueel gezien ook nog?

[R09]: Ja, Engels is een iets rijkere taal. Daar kun je een woord voor meerdere betekenissen gebruiken. En je hebt gewoon meer woorden dan in het Nederlands, in het Nederlands houdt het soms gewoon een keer op. Dat is gewoon moeilijker om dat daarin helemaal te verwerken. En ik denk dat dat het verschil erin is. Zij hebben meerdere mogelijkheden om iets heel tofs neer te zetten, en in Nederland heb je dat ook wel heel veel, maar het is iets moeilijker om echt iets heel geks neer te zetten. Tekstueel, dan.

[M]: Duidelijk. En wat heeft hip hop voor jou nodig om een gevoel van authenticiteit te creëren? Wanneer is hip hop 'echt'?

[R09]: Ja... Hip hop is echt als het gewoon simpel blijft, zeg maar als er niet teveel poespas om een beat wordt gemaakt, dat het gewoon makkelijk één loop is. Live gezien is het heel erg een DJ die nog steeds met twee MC's, of ik weet niet hoeveel, gewoon die band hebben, en dat je het ziet, en het meemaakt, en dat iedereen denkt 'zij gaan zo goed samen'. Dat vind ik heel erg echt hip hop. En ook als ik het zeg maar hoor, of thuis luister, dan gaat het mij om

een flexe beat, niet teveel verschillen erin, en een goed verhaal wat erop zit, dat vind ik voor mij wel echt hip hop. Of dat je gewoon hoort dat het lijkt alsof hij in de kamer naast je staat, en je ziet het hem uiten, en je voelt het in zijn stem, die emotie. Dat is heel belangrijk, dat vind ik hip hop.

[M]: En voor jou is het dus ook wel belangrijk dat die authenticiteit erin zit?

[R09]: Ja, dat je het echt gewoon hoort van, hij meent het. Het wordt niet zo van een Blackberry afgelezen van, dit en dit. Dat hoor ik te vaak nu, wat ik een beetje jammer vind. Dus ja...

[M]: Maar kan een artiest nog steeds authentiek zijn als hij bijvoorbeeld een groot platencontract heeft?

[R09]: Jazeker. Bijvoorbeeld Elzhi, die heeft laatst het album van Nas, dat ik echt denk van, 'wow'. Dat vind ik echte hip hop, want hij doet het op een nieuwe manier... Nou ja, nieuw. Hij doet het met een band, en dat vind ik ook heel tof, als je dat kan. Voor mij is dat ook weer iets nieuws omdat ik het nog niet zolang ken. En The Roots zijn zeg maar de oudste die ik daarvan ken. Maar met Nas heb ik dat nog nooit eerder iemand zien doen, en toen zag ik Elzhi die met een band iets maakt, en toen dacht ik, dit is wel heel erg dik als je dit neer kan zetten. Want in plaats van samplen doet hij het met echte instrumenten, live on stage. Ziek.

[M]: Maar hij is misschien niet heel bekend, maar bijvoorbeeld namen als Jay-Z en Kanye West of zo. Zijn zij nog authentiek, ondanks dat ze echt miljoenen verdienen met hun muziek?

[R09]: Ik weet het niet. Nee, eigenlijk niet echt. Bijvoorbeeld hun laatste album vond ik wel grappig, maar dat zijn eigenlijk alleen maar puur hitjes. En daar doen ze het ook alleen nog maar voor. Het is niet meer echt zoals vroeger, zoals het was. En ik snap het ook wel, ze willen allemaal nieuwe dingen gaan doen. Maar soms is dat gewoon heel zonde, dan gaat het heel erg de verkeerde kant op, en dat is heel veel met die jongens nu, dat ik denk, okay, jammer dat jullie dit hebben gedaan. Het klinkt niet meer zoals vroeger, en dan gaat die magie er gewoon een beetje vanaf.

[M]: En denk je dat hip hop een genre voor iedereen is, of is het belangrijk om een bepaalde achtergrond of street knowledge te hebben om de muziek goed te kunnen begrijpen?

[R09]: Je moet denk ik wel de geschiedenis een klein beetje kennen. Als jij bijvoorbeeld iemand hebt die nog nooit hip hop heeft gehoord, dan zeg je 'dit is hip hop'. En dan laat je bijvoorbeeld een keertje Tribe horen, laat je een keer Wu-Tang horen, een keer Mos Def, dan laat je een paar verschillende dingen horen. Maar je moet wel een beetje de kennis hebben, vind ik, maar verder is het wel gewoon voor iedereen toegankelijk. Het kan ook zo zijn dat als

je een Gers Pardoel laat horen, wat eigenlijk ook gewoon hip hop is, dan vinden mensen het al gelijk tof. Dan heb je geen street knowledge of weet ik veel wat nodig. Het is gewoon leuk. Maar als mensen er echt dieper op in willen gaan, dan gaan ze het denk ik ook wel gewoon zelf checken, van ‘oh, er is meer dan dit’. En daarom vind ik het zo fijn dat hip hop nu zo toegankelijk is voor iedereen, eigenlijk. Want als jij er maar een klein beetje van hebt gehoord, en je vindt iets heel tof, dan ga je vanzelf wel op zoek naar de rest.

[M]: En wat vind jij authentieker: Nederlandse of Amerikaanse hip hop?

[R09]: Amerikaanse natuurlijk. Ja. Nou ja, het zijn twee verschillende dingen, maar ik vind Amerikaanse hip hop gewoon authentiek, en dan vooral de jaren '90-hip hop. Dat vind ik echt de tofste hip hop denk ik. En qua Nederlands vind ik bepaalde dingen, dat hoeft niet eens heel oud te zijn, maar bepaalde dingen die ik heel tof vind, authentiek.

[M]: En binnen Nederland, vind je hip hop dan authentieker als mensen dichter bij het Amerikaanse voorbeeld blijven, of juist authentieker als ze hip hop omvormen tot een Nederlandse...

[R09]: Ja, dat vind ik moeilijk, want bijvoorbeeld bij de beginperiode van Opgezwolle, met Spuugdingen, het klinkt alsof het heel authentiek... En dat is misschien de Nederlandse taal, maar zij hebben wel de rijmschema's en de flow van Amerikaanse hip hop, maar wel op hun eigen manier. Ik vind dat moeilijk, maar ik denk wel dat ze hebben afgekeken van de Amerikanen, wat iedereen dus eigenlijk doet, maar ze hebben het wel zo goed gemaakt, dat het wel echt een Nederlandse sound heeft. Maar dat komt dan vooral door de beats van Delic, bijvoorbeeld. Bepaalde beats zorgen ervoor dat het Amerikaanse rijmschema's in een Nederlands jasje met een Nederlandse beat wordt, en dat vind ik wel heel erg dik.

[M]: Okay. Dat waren de vragen die ik had. Ik heb nu vier quotes uit literatuur die ik heb gelezen. Die wil ik je een voor een laten lezen, dan geef ik daar wat uitleg bij en wil ik daar graag je mening over horen. Dit is de eerste.

[leest quote]

[M]: Rap wordt in Amerika gebruikt als een middel om zich te verzetten tegen de dominante, vaak blanke, heersende orde. In Nederland bestaat er een veel minder grote scheiding tussen zwart en blank, en blanke rappers zijn hier algemeen geaccepteerd. Denk je dat hip hop in Nederland ook als een protestmiddel wordt gebruikt?

[R09]: Soms wel, maar zelden, laat ik het zo zeggen. Het wordt wel eens gebruikt, en dan wordt het ook op een goede manier gebruikt, maar vaak valt het niet op, omdat het al zo gemengd is, denk ik. Ik ben het wel eens met wat daar staat over Amerika, want er zijn heel veel van die groepen... Dead Prez, en Public Enemy, dat zijn echt wel politieke gerichte

rijms. En in Nederland, ik zit te denken wie dat heeft. Misschien meer wel over problemen, maar niet op zo'n schaal als daar, dat is het gewoon. Ik kan niet een voorbeeld noemen, als ik er zo over nadenk. Ik wil nu eigenlijk gelijk weten of iemand dat heeft, haha. Maar er is wel iemand die dat heeft volgens mij. Salah Edin is er eentje die dat doet. Met die Nederlands Grootste Nachtemerrie. Maar hij doet het nu ook niet meer zoveel, op de een of andere manier. Vind ik een beetje jammer. Maar dat is een van de weinigen die er zo erg mee bezig is. Verder valt het wel mee. Je had Appa toch, die zich daar dan mee bezig hield, maar ja... Het is niet zo erg als in Amerika inderdaad.

[M]: Dan de tweede quote.

[leest quote]

[M]: Wat daar staat is dat Franse hip hop zelfvoorzienend is geworden, en dat de oorspronkelijke Amerikaanse waarden van hip hop niet meer geschikt zijn voor Frankrijk. Hoe is dat in Nederland, denk je?

[R09]: Ik denk dat het nu ook wel een beetje zo gaat worden. Ja, de mensen die het echt doorhebben hebben dat inderdaad niet meer echt nodig, maar de commerciële hitjes hebben het nog wel nodig, en die kijken het nog steeds af. Je hoort het gewoon aan de deuntjes, die zijn nog steeds hetzelfde en die worden heel erg afgekeken. Maar als je gewoon een Fresku hoort, die kijkt er volgens mij niet meer echt naar om, die heeft het niet echt nodig. Misschien heeft hij het zeg maar zo gevormd dat hij helemaal zelf iets heeft gemaakt. Ik denk dat Nederlandse hip hop nog net niet lang genoeg bestaat om helemaal zelfvoorzienend te zijn. Franse hip hop is ook een stuk ouder dan Nederlandse hip hop. Dus vandaar, denk ik.

[M]: Maar je denkt wel dat het die kant op gaat, dat het zelfvoorzienend wordt?

[R09]: Ja, ik denk het wel. Zeker.

[M]: Okay. Dan is dit de derde quote.

[leest quote]

[M]: De kritiek die je vaak hoort is dat hip hop nergens over gaat, eigenlijk. Maar hoe denk je dat mensen bij die mening komen.

[R09]: Dat zou ik eigenlijk echt niet weten, hoe ze daarbij komen. Ik denk dat die mensen gewoon er niet naar luisteren. Die luisteren niet echt hoe het bedoeld is, en dat is denk ik... Het gaat meestal wel ergens over, juist. En misschien zijn dat wel mensen die het niet kunnen of willen begrijpen, want die heb je ook gewoon. Mensen die denken 'hip hop? Fuck dat'. Die denken wel nog steeds, het zijn alleen maar negers, en dit, en dat, en die hebben een heel negatief beeld ervan. En dat soort mensen denken soms dat het nergens over gaat, terwijl ze dan bijvoorbeeld niet echt iets goeds hebben gehoord, of een pakkend verhaal van iemand die

iets heel zieks vertelt wat hij heeft meegemaakt, wat echt erg is. Dat horen ze dan niet, of zo. Ik snap niet hoe ze dat niet kunnen horen, maar...

[M]: Okay. En de laatste quote, dan.

[leest quote]

[M]: Denk je dat het in Nederland ook zo is, dat hip hop een extra aantrekkingskracht heeft op dat soort jongeren?

[R09]: Ja, ik denk het wel. En ik denk omdat je er dan toch op terugkomt dat heel veel jongeren een beetje in een achterstandswijk wonen, en die hebben het vaak net niet zo goed. Die voelen zich dan meer aangetrokken erdoor, omdat een vriendje van hun, of iemand dat doet, of die rapt. En die denken dan, 'oh, hij is iemand van mij', zeg maar, of 'ik kan me daar echt goed aan relateren' en daarom denk ik dat die aantrekkingskracht er wel is. Maar ja... Het is wel zo. Ik kan er niks meer van maken.

[M]: Dankjewel. Dat was eigenlijk alles wat ik van je wilde weten. Heb je zelf nog vragen of toevoegingen?

[R09]: Nee, niet echt. Haha.

[M]: Okay, dan bij deze bedankt.

[R09]: Graag gedaan.

Interview met Respondent 10

Geslacht: man

Woonplaats: Amsterdam

Leeftijd: 18

Baan/studie: student bedrijfskunde

[M]: Het eerste wat ik wil vragen is: sinds wanneer luister je naar hip hop?

[R10]: Sinds wanneer? Ja, eigenlijk van jongs af aan heb ik het al meegekregen vanuit mijn neven en nichten. En het was eigenlijk altijd al wel een deel van wat ik luisterde. Eigenlijk sinds ik gewoon naar muziek luister, luister ik naar hip hop.

[M]: En hoe ben je er toen mee in contact gekomen? Dat was dus door je neven en nichten, zei je?

[R10]: Ja, die draaiden het, en dan op den duur ga je mee bouncen, onthoud je het.

[M]: Maar toen je echt zelf een beetje serieus dingen ging opzoeken?

[R10]: Opzoeken, als in?

[M]: Nou, dat je gewoon echt zelf ervoor koos om hip hop muziek te zoeken?

[R10]: Ja, wacht, dat kan ik me nog herinneren. Dat waren cassettebandjes, dat ik echt r&b, en hip hop, rap, ja, dat was toch meestal... Meestal viel de keus gewoon echt op rap.

[M]: En hoe vaak luister je nu nog naar hip hop?

[R10]: Dagelijks.

[M]: Okay. En wat voor andere genres luister je nog meer?

[R10]: Ja, ik heb best wel een brede smaak. Sowieso r&b ernaast. Heel, heel af en toe nog house, maar dan een beetje loungemuziek, lounge-achtige muziek. Ja, hangt eigenlijk een beetje af van mijn bui. Maar over het algemeen luister ik rap.

[M]: En er zijn ook muziekgenres die zijn beïnvloed door hip hop, zoals dubstep, drum 'n bass, of triphop of zo. Heb je daar ook affiniteit mee?

[R10]: Ja, drum 'n bass, sowieso. Vooral dubstep. Jungle ben ik ook wel down mee, ik weet niet in hoeverre dat onder die categorie valt. Ja, daar luister ik wel naar, maar dat was echt een hele tijd geleden ook. Dat was vroeger al, vroeger vond je het meer herrie. 20.000 instrumenten door elkaar heen, dan denk je, what the fuck is dit? Nu begon ik er echt naar te luisteren en dacht ik, zo, er zit gewoon echt ritme in. Ja, vooral bij dubstep, dat luister ik tot de dag van vandaag ook nog steeds. Bijvoorbeeld op werk, wanneer we het druk hebben.

[M]: Maar je hoort in die genres wel terug dat het is beïnvloed door hip hop? Of niet zo?

[R10]: Bij dubstep heb ik dat dan wel... Maar bij drum 'n bass wat minder. Maar ja, je herkent zeker wel dingen terug.

[M]: En wat spreekt je zo aan aan hip hop?

[R10]: Ja... Ik denk dat het toch te maken heeft met wat ik zei... Vroeger verstond je natuurlijk geen ene moer van wat ze rapten. Dus het zal waarschijnlijk toch de beat zijn, en dan in tweede instantie toch ook wel de lyrics. Ja, toch wel dat. Een beetje jeugdsentiment ook.

[M]: Maar waarom dan hip hop in plaats van andere muziekgenres, wat maakt het speciaal?

[R10]: Ja, speciaal... Hoe omschrijf je dat, een feeling. Maar dat komt meestal ook door de bass, door het tempo. Gewoon echt het ideale tempo meestal, de tempo's. Ja, en een beetje de flow, is wel altijd relaxed geweest.

[M]: En de artiesten die je luistert, wat zijn een beetje je favorieten?

[R10]: Mijn favoriete hip hop-artiest moet dan wel Mos Def zijn. Ja, Common, vind ik ook wel nice. The Roots, sowieso, die komen sowieso hoger uit dan Common. Maar Mos Def is wel echt een van mijn favoriete hip hop-artiesten. Hij heeft vooral echt dat lounge-achtige flow, niemand die hem kopieert, hij kopieert niemand.

[M]: En heb je ook in Nederlandse hip hop artiesten die je echt goed vindt?

[R10]: Ja, sowieso Winne. Maar maak jij zeg maar een onderscheid tussen rap en hip hop? Of vind je het vrijwel hetzelfde? Want ik maak daar wel onderscheid in. Maar het merendeel aan mensen stelt hip hop ook gelijk aan rap, maar op den duur kan het heel wat anders zijn. Bijvoorbeeld Waka Flocka ken je wel, dat categoriseer ik echt niet als hip hop, dat is gewoon echt rap. Maar ja, okay, Winne. Kleine Viezerik vind ik ook wel law, gewoon puur om zijn flow. Ja, wie nog meer. Je hebt wel aardige artiesten ertussen zitten. Maar Winne springt er sowieso uit, gewoon met zijn wordplay.

[M]: En luister je ook naar hip hop uit andere landen dan Amerika en Nederland?

[R10]: Nee. Haha.

[M]: Ben je bekend met hoe hip hop ontstaan is?

[R10]: Echt ontstaan, helemaal aan het begin, dan moet ik zeggen nee. Ik heb eigenlijk nooit achtergrondresearch gedaan van hoe hip hop is ontstaan, echt niet. Ik luister gewoon heel veel, meer niet.

[M]: En zou je het echt een zwart genre noemen?

[R10]: Nee. Ik weet wel dat de scene eigenlijk is begonnen met zwarte mensen, maar ik vind dat het toch eigenlijk gewoon voor alle liefhebbers is. Uiteindelijk wel. Misschien vroeger niet, maar uiteindelijk is het er wel naartoe gekomen.

[M]: En luister je naar de hip hop die nu uitkomt in Amerika?

[R10]: Ja. Jawel, dat nog steeds, je moet wel een beetje up-to-date blijven.

[M]: En wat zijn dat dan bijvoorbeeld voor artiesten?

[R10]: Ja, dat zijn... Sommige categoriseer ik als de herrie-artiesten, dan ga ik wel een beetje de rapkant op nu. Dat zijn bijvoorbeeld French Montana, ik weet niet of je ze kent... Ja, Waka Flocka luister ik ook, een beetje dat, haha. Een beetje toch de nieuwe flow, de nieuwe... Laat me het zo zeggen, de nieuwe scene. Het heeft toch een beetje een revolutie meegemaakt de afgelopen jaren.

[M]: Dus de dingen die in Amerika in de hitlijsten staan, dat check je wel?

[R10]: Ik check het wel. Ik zeg niet dat ik naar alles luister, sommige dingen vind ik nog steeds troep. Maar ik pik er zeker wel dingen uit die ik gewoon nice vind klinken.

[M]: En wat zou je troep noemen?

[R10]: Troep? Soulja Boy. Haha. Soulja Boy en een beetje van die jonge gasten die eigenlijk geen content hebben. Die over de totaal domste dingen rappen. En ook geen flow, maar dat is juist echt belangrijk.

[M]: Okay. En luister je ook een beetje naar hip hop van vroeger?

[R10]: Ja.

[M]: Noem eens wat voorbeelden?

[R10]: Ja, sowieso Mos Def dus, want dat zijn gewoon die goede sounds van vroeger. Hetzelfde met The Roots. En als je rap dan in diezelfde categorie gooit, zou ik ook zeggen 2Pac en Biggie. Bone Thugs luister ik ook nog steeds. Wat nog meer... Ja, ik ben sowieso het merendeel van de old school, ik luister wel naar nieuwe categorieën, maar op mijn iPhone heb ik toch voornamelijk old school artiesten staan.

[M]: Ook van nog eerder? Bijvoorbeeld jaren '80 of zo?

[R10]: Jaren '80, haha. Ja...

[M]: Mos Def komt toch een beetje aan het eind van de jaren '90 op.

[R10]: Ja klopt, dat hij echt bekend werd. Ja, vroeger... Als je een aantal artiesten zou kunnen opnoemen. Ik zou niet zo snel kunnen bedenken wie.

[M]: Nou, je hebt bijvoorbeeld Run-DMC, Eric B. & Rakim, KRS-One.

[R10]: Ja ja ja, die sowieso.

[M]: A Tribe Called Quest.

[R10]: Ja, ook. Zie je, als je ze opnoemt, dan weet ik ze wel. Ik luister er gewoon naar, maar heb altijd moeite met die namen.

[M]: En hoe was de reputatie die hip hop had in de beginperiode in Amerika?

[R10]: Volgens mij was het toch wel... Ik denk het tenminste... Daar heb je weer dat onderscheid tussen rap en hip hop, toch werd rap wel meer gecategoriseerd met de black community, en dan ook meestal bij gewelddadige lyrics. Toen was het van, dit is niet okay.

[M]: En je hebt in hip hop natuurlijk van die gewelddadige thema's... Zat dat dus ook in die hip hop van toen?

[R10]: Nogmaals, in echte hip hop niet. In rap wel.

[M]: Maar dan ben ik toch even benieuwd, hoe zou je dat verschil tussen hip hop en rap beschrijven?

[R10]: Ja, als je de rap bekijkt... Rap vind ik zeg maar net wat agressiever. Net wat duwender... Terwijl hip hop is meer, je laat je een beetje meeslepen door de muziek, dat je er ook echt op kan bouncen. En rap pept je zeg maar toch ook wel op. Ja, ik weet niet hoe ik het het beste kan omschrijven.

[M]: De vibe die het afgeeft misschien?

[R10]: Ja, de vibe. Rap geeft toch een wat drukke vibe af.

[M]: En zie jij echt duidelijk verschillende stijlen in hip hop of rap in Amerika?

[R10]: Over het algemeen wel, ja. Je hebt zeker verschillen. Je hebt natuurlijk sowieso die mainstream, waarbij ze elkaar een beetje gaan kopiëren, ze kijken natuurlijk waar het geld in zit. Maar je hebt wel guys die zichzelf blijven, en dat je dan ook echt die verschillen... Dat maakt zeg maar ook het verschil tussen een goede artiest en een wannabe. Je merkt wel dat er toch duidelijk verschillen zijn.

[M]: Okay. En hoe is die reputatie nu in Amerika, denk je? Want het is toch wel een van de populairste muziekstijlen van Amerika geworden. Hoe kijken mensen er nu tegenaan, denk je, in Amerika?

[R10]: Ja, die thema's waar we het net over hadden zijn denk ik toch wel naar de achtergrond gezakt. Tegenwoordig hoor je niet meer van, er is een moord gepleegd door rapmuziek, maar nu is het: moord is gepleegd vanwege videogames. Ik weet het niet, ze hebben er niet meer zoveel omkijken naar. Het is er gewoon, en meer niet. Als je ernaar luistert, luister je ernaar, maar volgens mij is er niet echt een duidelijke mening van, zo denken wij over hip hop.

[M]: Maar je ziet wel duidelijk verschil tussen mainstream en underground in Amerika?

[R10]: Ja, zeker wel. Mainstream is zeg maar echt gewoon Drake, dat soort dingen.

Underground, ja... Ik zit nu gelijk met m'n bek vol tanden. Maar Twista heeft zijn eigen ding wel een beetje behouden. Eigenlijk ook een beetje meer de ouderen, van het oudere publiek. Ja, je hebt ook wel gozers die in een keer een beetje van die house-achtige muziek gaan

maken en zo, dat ik ook denk, waar the fuck ben je mee bezig? Maar je hebt zeker wel een paar gozers ertussen.

[M]: Maar is dat verschil tussen hip hop en rap wat jij noemt, hetzelfde verschil als tussen underground en mainstream, of?

[R10]: Nee. Om eerlijk te zijn is hip hop zeg maar wel een beetje op de achtergrond geduwd door rap. Dat zeker. Je hebt eigenlijk geen echt goede, nieuwe hip hop-artiesten meer, je hebt alleen de ouderen ertussen. En nieuwe hip hop, dat zou ik dan echt moeten opzoeken, maar wat ik zeg, rap heeft dat echt een beetje naar de achtergrond geduwd. Het is voornamelijk tegenwoordig alleen maar rap.

[M]: En Nederland, dan. Hoe zou je de Nederlandse hip hop-scene beschrijven?

[R10]: Op dit moment?

[M]: Ja, of hoe het gegroeid is in de loop der tijd?

[R10]: Ja, ik vind het wel flex dat het eigenlijk dit punt heeft bereikt waarop ze nu zijn. Het heeft... Ja, je hebt wel gewoon die pioniers gehad in Nederland, zoals THC, waar vroeger iedereen naar luisterde. Ik vind dat die gozers sowieso niet vergeten moeten worden. Er zijn natuurlijk ook wel echte hip hoppers nu. Ja, ik vind het wel nice. En je hebt zeker een paar gozers die het echt goed doen, het is alleen jammer dat er in Nederland niet zoveel valt te verdienen. Ja, vooral omdat het merendeel van de mensen die naar de muziek luistert, die downloadt het. En ja, de Nederlandse markt is al niet zo groot. Voor de rest... Ik vind het wel nice, er is altijd ruimte voor nieuwe artiesten. En dat initiatief van Rotjoch, met opkomende artiesten om naamsbekendheid te geven, dat vind ik ook wel nice.

[M]: Bedoel je 101 Barz?

[R10]: Ja, 101 Barz.

[M]: En hoe was het vroeger in Nederland, toen die pioniers opkwamen?

[R10]: Ja, toen waren zij de enige die er zeg maar een beetje mee kwamen, en ermee bezig waren, en dat was op dat moment echt dope. Dat was echt van, 'zo, ja!', en iedereen luisterde ernaar. En THC dit, THC dat, Ali B. was toen ook nog toffer dan nu. Ja, het was wel flex, want je hoorde eigenlijk voor het eerst... Je had wel eerder nog die hip hop in het Nederlands. Die echte, echte pioniers, zoals Brainpower, Extince, die gasten, dat valt wel een beetje voor mijn periode. Mijn neven luisterden er wel naar. Om trouwens even terug te vallen op je eerste vraag, want dat zit ik me nu pas te bedenken, maar waardoor ik de Nederlandse scene echt heb zien opkomen, dat was toen. Vanaf toen is het in één keer rechtstreeks omhoog gegaan. Wat was de vraag ook alweer? Ik ben een beetje afgedwaald.

[M]: Maakt niet uit. Hoe die ontwikkeling van de Nederlandse hip hop-scene is verlopen, van vroeger naar nu.

[R10]: Ja, zoals ik al zei, vroeger had je Brainpower, Extince, ik vergeet zeker nog wel een aantal gasten. Die komen even niet in me op. Vroeger was het een beetje... Ja, ik luisterde er wel naar, en wat ik zei, eigenlijk sinds THC als rappers in de scene zijn gekomen, is het een beetje geleidelijk opgebouwd. En op den duur kreeg je zeg maar steeds een voor een nieuwe artiesten erbij. En ja, voordat je het wist had je eigenlijk echt een hip hop-scene in Nederland. Gewoon echt, het is er. Zo is het gewoon echt opgebouwd, ja.

[M]: En onderscheid je ook verschillende stijlen in Nederlandse hip hop?

[R10]: Ja, zeker wel. Je hebt bijvoorbeeld Winne, echt een content-rapper. Hij rapt echt gewoon toch met lyrics die echt diep gaan. En dan heb je ook nog van die rappers die meer voor de flow gaan, en meer een beetje voor de oppervlakkige lines, maar toch wel leuk. Dat heb je ook nog ertussen zitten. Zoals, die nieuwe gozer, Bokoeram, een beetje die gozers uit Amsterdam. Zij brengen de nieuwe Amerikaanse scene eigenlijk naar Nederland. Zelfde flow, gekkigheid met hun 'swag, swag, swag', dat soort dingen. Dus ja, onderscheid heb je zeker. Beetje de underground, underdogs. Hoe heten ze nou, die van 'voer voor je hoedenplank'... Opgezwolle. Zij hebben ook een heel aparte stijl, anders dan anderen. Dus onderscheid heb je zeker wel.

[M]: Maar zou je dat onderscheid misschien kunnen maken tussen steden, een beetje, of hoeft dat niet per se?

[R10]: Dat hoeft niet per se. Het heeft zeker wel invloed, maar aangezien ze op den duur... Ze beginnen eigenlijk in hun stad, maar door die collabo's reizen ze toch eigenlijk door heel Nederland, op den duur, en dan, ja, volgens mij passen ze wel hun flow aan.

[M]: Maar denk je dat er, bijvoorbeeld door die collabo's, in Nederland één scene is, of dat er meerdere kleinere scenes zijn die naast elkaar bestaan?

[R10]: Ik denk wel dat het één scene is, en dat komt denk ik vooral ook door wat ik zei, eigenlijk door de media. Dat het één scene is geworden. Kijk, als je vroeger alleen maar radio had, dan zouden het verschillende scenes zijn. Want bijvoorbeeld mensen in Amsterdam zouden hun eigen rapscene hebben in Amsterdam. Maar dingen zoals YouTube, waardoor iedereen het kan bekijken, is het toch wel één scene geworden.

[M]: Okay. En beschouw jij jezelf ook als onderdeel van die scene?

[R10]: Nee, niet echt, ik luister er wel naar, maar...

[M]: Maar ga je bijvoorbeeld naar concerten, of?

[R10]: Nee, nauwelijks.

[M]: Volgende vraag dan. Denk je dat Nederlandse rappers goed op de hoogte zijn van de geschiedenis van hoe hip hop is ontstaan in de loop der tijd?

[R10]: Sommigen wel. Ik denk vooral de nieuwe generatie rappers die eigenlijk sinds een jaar of een, twee, bekend zijn geworden, die oppervlakkige rappers, zij zeker niet. Ik denk het niet, of laat me het zo zeggen, sowieso 80% niet.

[M]: Dus die gaan gewoon rappers omdat...

[R10]: Ja, dat zijn ook een beetje meer gozers van onze leeftijd gewoon, en die net zoals ik... Ja, ik heb er ook nooit onderzoek naar gedaan. Zij waarschijnlijk ook niet. Misschien dat je er een of twee tussen hebt zitten die denken, 'ja, ik ben toch wel nieuwsgierig'. Maar die kans acht ik niet zo groot.

[M]: En die thema's die in Amerikaanse hip hop voorkomen, waar we het net over hadden, geweld, drugs, en zo... Hoor je dat ook terug in Nederlandse hip hop?

[R10]: Geweld en drugs sowieso. Je zal er vast wel een paar tussen hebben met neerkijken op vrouwen ook, bitch dit, bitch dat. Maar ja...

[M]: Maar andere dingen waardoor buitenstaanders zouden kunnen denken van 'oh, dit is slechte muziek voor de samenleving', of zoiets?

[R10]: Oh, op die fiets... Ja, ik denk wel dat het een beetje is overgenomen, dat beeld in Nederland. Maar wat ik al zei, er is geen omkijken meer naar. Het wordt nu echt alleen als muziek gezien, en meer niet. Die thema's zijn eigenlijk wel overgenomen. En dat ligt ook voor de hand, want het komt oorspronkelijk ook uit Amerika. En dezelfde trends worden hier gevolgd, qua thema's, ja... Nederland blijft eigenlijk volgen, ontwikkelt nog niet zijn eigen ding, zeg maar. Denk ik. Haha. Ja, het draait allemaal om inspiratie, en meestal worden ze dan toch geïnspireerd door Amerikaanse rappers of door Nederlandse rappers. Maar die zijn op hun beurt ook wel geïnspireerd door Amerikaanse rappers.

[M]: Okay. En wat vind jij er persoonlijk van dat die thema's in de muziek zitten, zowel bij Amerikaanse als bij Nederlandse hip hop?

[R10]: Ja... Iedereen zijn eigen ding. Als jij het zo wil overbrengen, van 'ik pleeg een overval, ik pleeg moorden, ik steek mensen neer', denk ik, ja, je valt toch waarschijnlijk door de mand als je dat niet doet. En zo niet, ja, leuk voor je. Maar dat zeg ik ook, bijvoorbeeld Winne heeft toch zijn eigen ding met zijn So So Lobi-movement, dat hij dat heeft doorbroken en gewoon geen onzin rapt. En ja, dat trekt me ook gewoon. Je hebt van die guys die zeggen van 'ja, ik steek je neer, dit, dat' en die zijn een beetje breedgebouwd, maar misschien eigenlijk naar die reputatie gaan toeleven omdat ze erover rappen.

[M]: Maar hoe serieus neem je dat bij Nederlandse rappers?

[R10]: Ja, niet heel erg serieus. Nee. Verschillen tussen de ‘ghetto’s’ van Nederland, en dan die van Amerika, dat is gewoon ook enorm. Kijk, in Amerika kan ik het wel begrijpen, omdat daar gewoon... Ja, dat weet je zelf ook wel, met die schietpartijen die gewoon dagelijks plaatsvinden. Hier wordt er een keer in de zoveel tijd iemand neergestoken of iemand neergeschoten en opeens leven we in de ghetto. Ja, leuk. Iedereen probeert hosselaar te worden. Dat denk ik trouwens wel, de rapscene van hier heeft een negatieve invloed omdat iedereen, omdat heel veel artiesten over hosselen rappen. En dan heb je ook heel veel van die jonge gasten, van veertien, vijftien jaar, die gewoon beginnen te dealen. En gewoon zonder besef eigenlijk, alleen omdat erover gerapt wordt, en dat ze denken, ja, dat is het ding om te doen. Dan ben je zeg maar law. Gaan we een beetje hosselen, horen we ook erbij.

[M]: Jij denkt wel dat rap die invloed heeft?

[R10]: Ja, ik denk wel dat rap zeker die invloed heeft. Vooral op de jonge jongens. Hosselen. Niet met geweld en zo, maar hosselen vooral.

[M]: Dus in die zin heeft het misschien wel een negatieve invloed op de samenleving?

[R10]: Ja, ja. Zeker wel.

[M]: En moet daar volgens jou iets aan gedaan worden?

[R10]: Aan de hip hop-scene zelf?

[M]: Nou, als jij zegt dat hip hop dat soort invloeden heeft op jongetjes van veertien, vijftien, zou er dan actie tegen moeten worden ondernomen?

[R10]: Je zou er actie tegen kunnen ondernemen, maar ja, persoonlijk vind ik dat je er vrij weinig aan kunt doen. Als iets niet uit hip hop komt, zal het wel ergens anders vandaan komen. Maar omdat het al eenmaal bestaan heeft, zal het wel weer doorstromen. En als hip hop alleen een versterkende invloed heeft, tja... Ik vind het eigenlijk... Om een concreet antwoord te geven, nee.

[M]: Okay. Nog even terug naar die verschillende stijlen in Nederland. Zie jij ook hier een verschil tussen mainstream rap of hip hop en de underground-variant?

[R10]: Ja, een voorbeeld wat ik kan geven is bijvoorbeeld Opgezwolle. Wat ik daarnet al zei. Underground is toch dat ze een beetje zichzelf blijven, en je hebt ook wel van die mainstream rappers, wat ik net al zei, die het thema van Amerika overbrengen, van die ‘swag swag swag’, dat soort dingen. Ja, ik denk wel dat dat verschil er zeker is, ik ken niet alle artiesten, maar ik durf te wedden dat je wel een aantal goede underground MC’s hebt.

[M]: En bijvoorbeeld, iemand die nu heel populair is in Nederland, is Gers Pardoel. Zou je dat mainstream noemen?

[R10]: Ja.

[M]: Maar zou je dat wel hip hop of rap noemen, één van die twee?

[R10]: Ja, ik weet niet, dat valt toch wel in een nieuwe... Ja, je kunt er niet omheen, hij heeft wel volgens mij een aantal rapliedjes. Maar rap zou ik het ook niet echt noemen. Hoe zou je het kunnen noemen? Geen hip hop, geen echte hip hop in ieder geval. Ja, dan zou ik het toch onder rap zetten, en dan gewoon vrolijke mainstream-rap, eigenlijk. En de doelgroep, het is niet alleen voor de echte rapliefhebbers maar ook mensen die het gewoon leuk vinden om naar te luisteren. Dus misschien gewoon een soort popmuziek waarin gerapt wordt... Dat is misschien wel de beste omschrijving.

[M]: En we hadden het er net al een beetje over, maar hoe denk je dat die reputatie van hip hop in Nederland is, zowel als muziekstijl als subcultuur? Hoe kijken mensen daarnaar?

[R10]: Ja, dat is wel een goede vraag... Zoals ik al zei, ik denk niet dat mensen er echt omkijk naar hebben. Het is gewoon, 'jij bent wel zo'n iemand die naar rap luistert', maar niet dat ze er echt bij gaan stil staan. Zo van 'hij draagt Nikes, hij luistert naar rap, hij is slecht'. Zo kijken ze er niet meer naar. Ik denk sowieso niet dat ze meer naar de kleding kijken of naar... Ja, ik weet niet, zoals ik al zei, het is eigenlijk meer een beetje een deel geworden van Nederland, en het is niet echt dat mensen het er specifiek over hebben. Ik weet niet of er überhaupt nog over wordt nagedacht, van 'hiphopper, dit dat. Ja, dat zijn echte hiphoppers', of zo. Je hebt af en toe wel echt van die drum 'n bass-mensen, en die zitten wel aan de pilletjes. Dat heb je dan nu wel. Maar voor de rest over hiphoppers wordt er volgens mij niet echt heel erg bij stilgestaan.

[M]: Was dat misschien vroeger wel zo, toen hip hop in Nederland nog nieuw was?

[R10]: Jawel, dat denk ik zeker wel, vooral omdat je vroeger echt... Ze gaven zichzelf een identiteit door baggy kleren te dragen, want op den duur had je ook die Karl Kani en zo... Die bandana's die ze dan droegen. Dan konden ze echt herkennen, van 'ja, jij luistert naar hip hop'. Dat had je vroeger veel meer.

[M]: Maar hoe keken mensen er toen naar, denk je?

[R10]: Ik denk ook wel negatief. Ik denk een beetje dat zelfde beeld, wel wat minder dan in Amerika, maar bijvoorbeeld als je dan een bandana droeg, dat mensen dan dachten van 'ja, dit is echt een probleemmaker'.

[M]: Okay. En hoeveel luister je naar Amerikaanse hip hop in vergelijking met Nederlandse?

[R10]: Ja, dat zal waarschijnlijk 95% Amerikaanse hip hop zijn en 5% Nederlands.

[M]: Waarom liever Amerikaanse dan Nederlandse?

[R10]: Ja, ik blijf eigenlijk niet zo heel goed op de hoogte van Nederlandse hip hop. Af en toe als iemand mij wat doorspeelt van 'luister dit, dit is wel nice', dan luister ik het, of als het

catchy is. Maar het is niet dat ik zelf initiatief neem om die liedjes op te zoeken. Ik weet niet. Ik heb eigenlijk niet echt een specifieke reden, het is volgens mij gewoon omdat ik me er nooit echt in heb verdiept.

[M]: Maar hoe zou je het verschil tussen Amerikaanse en Nederlandse hip hop omschrijven?

[R10]: Hahaha, moeilijk. Het verschil...

[M]: Ja, bijvoorbeeld qua productie, of qua tekst, of qua boodschap die wordt overgebracht.

[R10]: Ja, dit is wel moeilijk man. Ja, die Amerikaanse scene is toch sowieso diverser omdat je... Ja, het is toch groter. Het verschil tussen California en New York is bijvoorbeeld heel groot. Dan heb je toch echt wel duidelijk verschillen in de soorten muziek. In Nederland is dat wat kleiner, je hebt zeker dat mainstream waar we het net over hadden, die soort van pop met rap erin. Dat heb je wel, die verschillen hier, maar of er echt grote verschillen zijn... Ja, wat ik al zei, uiteindelijk stamt het allemaal af van Amerika, dus je hebt die stijlen waarschijnlijk ook wel gewoon daar. En dat zal niet zoveel verschillen, alleen het is bijvoorbeeld dat je bepaalde stijlen hier niet hebt die je in Amerika wel hebt. Maar alles wat zich hier in Nederland bevindt, komt volgens mij allemaal wel grotendeels uit Amerika. Qua thema's, alles.

[M]: En wat heeft hip hop voor jou nodig om een gevoel van authenticiteit te creëren, dat het 'echte' hip hop is?

[R10]: Ik denk toch wel voornamelijk de beat en de flow. Wat ik luister toch ook wel naar domme content, dus de content kan het niet zijn. Het is wel nice als er ook nog gewoon echt content in zit, maar doorslaggevend is denk ik toch wel de beat en de flow.

[M]: Maar is dat voor jou ook heel belangrijk in hip hop, dat het authentiek is?

[R10]: Ja, vroeger zou ik zeggen ja, tegenwoordig zou ik zeggen nee. Authentiek... Je hebt bijvoorbeeld wel rappers die hebben een bepaalde flow gecreëerd, en op den duur worden ze nagedaan. Ja, kun je het dan nog authentiek noemen?

[M]: Nou, je hoort bijvoorbeeld wel eens dat iemand die commercieel gaat, en een groot platencontract heeft of zo, dat ze dan een sell out worden genoemd, of dat ze niet meer 'real' zijn.

[R10]: Nee, als je het zo omschrijft, dan zou ik zeggen dat authentiek niet belangrijk voor mij is. Je moet natuurlijk wel de mensen geven wat ze willen luisteren, en je kunt niet eeuwig in dezelfde scene, of in dezelfde flow blijven hangen. Het ontwikkelt zich wel, en of het nou authentiek is of niet, tja, als het gewoon nice klinkt. Dat is voor mij doorslaggevend.

[M]: Dus een artiest kan wat jou betreft nog steeds authentiek zijn, ook al heeft hij bijvoorbeeld een groot platencontract?

[R10]: Ja, zeker, zeker.

[M]: Okay. Denk je dat hip hop een genre is voor iedereen, of moet je een bepaalde achtergrond of street knowledge hebben om de muziek echt te kunnen begrijpen?

[R10]: Ik denk sowieso dat het niet is weggelegd voor iedereen. Ik denk dat het gewoon met opvoeding heeft te maken, met wat je vroeger hebt geluisterd. Zeg maar, net als bij mij, met jeugdsentiment, dat je het gewoon hebt meegekregen. Het kan zijn dat je het later hebt opgepikt. Je hebt dan bijvoorbeeld wel een paar van die white guys die dan opeens met een bandana lopen, tegen hun achttiende aan, of zo, haha. Het kan wel dat je het later hebt opgepikt, maar ik denk dat het voornamelijk ligt aan dat je het vroeger hebt meegekregen vanuit ergens, of dat je het echt nice vond klinken. Maar het is sowieso niet voor iedereen. Ik ken ook echt wel mensen die een bloedhekel aan hip hop hebben, die dan bijvoorbeeld liever naar Nederlandse popmuziek luisteren. Het heeft toch te maken met wat je hebt meegekregen vanuit vroeger.

[M]: Dus je zou zeggen dat het misschien toch wel met je achtergrond te maken heeft?

[R10]: Ja.

[M]: En met die authenticiteit waar we het net over hadden, wat voor soort hip hop vind je dan authentiek: Nederlandse of Amerikaanse?

[R10]: Nederlandse.

[M]: En waarom?

[R10]: Omdat je toch steeds meer in Amerikaanse hip hop ziet, het is toch heel mainstream geworden, en de authentieke rappers, die vallen in de achtergrond. Omdat ze dezelfde stijl behouden. Als je blijft hangen in die authentieke sfeer, dan verkoop je niks meer. En dat heb je veel minder in Nederland, omdat de scene toch al klein is. Het gaat hier meer om een beetje naamsbekendheid, en iedereen doet zijn eigen ding. Dus Gers Pardoel doet zijn eigen ding, Winne doet zijn eigen ding, die boys uit Amsterdam doen hun eigen ding. Dus ja, meer authentiek hier in Nederland dan in Amerika.

[M]: Dus in Nederland gaat het dus meer om de muziek zelf, en in Amerika om het geld of zo?

[R10]: Ja, dat denk ik zeker. Vooral ook omdat er in Nederland niet zoveel valt te verdienen, dat ze meer om de bekendheid gaan en om de muziek.

[M]: Okay, en binnen Nederlandse hip hop kun je bijvoorbeeld een onderscheid maken tussen hip hop die meer bij het Amerikaanse voorbeeld blijft, en hip hop die meer is gebaseerd op de Nederlandse maatstaven, en manier van denken en zo. Wat is volgens jou authentiek?

[R10]: Ik denk dat je authentiek bent als je eigenlijk iets weet te vinden wat mensen leuk vinden en tegelijkertijd toch een beetje je eigen stijl erin gooit. Volledig je eigen stijl zal het nooit zijn, want het is altijd door iets geïnspireerd. Maar sowieso als je de Nederlandse scene bekijkt, zou ik dat authentiek noemen.

[M]: Okay. En denk je dat hip hop-liefhebbers, zoals jijzelf bijvoorbeeld, ook belangrijk zijn bij het bepalen van de authenticiteit van een artiest?

[R10]: Ja, dat denk ik zeker. Want ze geven natuurlijk wat hun fans willen luisteren, en zodra jij je maatstaf van wat je wilt horen gaat aanpassen, dan zijn er sowieso rappers die mee zullen gaan. En dan minder authentiek zullen zijn dan dat ze waren. Dus ik denk sowieso dat, ja, het is vraag en aanbod. Wat er wordt gevraagd wordt meestal gegeven. En als er nog genoeg vraag is naar 'authentieke' hip hop, dan zal het authentiek blijven. Maar als die vraag vervalt, zal het ook vervallen.

[M]: Dat waren de vragen die ik voor je had. Ik heb nu nog vier quotes uit literatuur die ik heb gelezen. Die wil ik je laten lezen, dan geef ik daar wat uitleg bij en wil ik graag je mening erover horen. Hier is de eerste.

[leest quote]

[M]: In de quote zegt de auteur eigenlijk dat rap in de Verenigde Staten wordt gebruikt als een protestmiddel tegen de dominante, heersende, en dat zijn dan vooral blanke opvattingen. In Nederland is dat verschil tussen zwart en blank veel minder groot, en blanke rappers zijn in Nederland bijvoorbeeld algemeen geaccepteerd. Denk dat rap, of hip hop, in Nederland ook zo'n rol van 'protestmuziek' heeft?

[R10]: Nee, zeker niet. In Nederland niet. Nee.

[M]: Dus geen protestmuziek, zoals het in Amerika gebruikt werd?

[R10]: Nee, zeker niet, in Nederland is het gewoon wat mensen nice vinden om naar te luisteren, maar zeker niet als protest tegen de overheid of zo. Of tegen de maatschappij. Nee.

[M]: Okay, en waarom is dat denk je?

[R10]: Ja, zoals ik al eerder vertelde in het interview, het leven in Amerika is gewoon anders dan hier. Wat je net al zei in je uitleg, het verschil tussen zwart en blank is hier gewoon bijna nihil. Het is hier veel meer multicultureel, en ik denk dat het daardoor komt.

[M]: Duidelijk, dan de tweede quote.

[leest quote]

[M]: Die quote is uit 1998, maar wat die auteur toen schreef is dat Franse hip hop zich steeds meer ging ontwikkelen naar een zelfvoorzienende subcultuur, waarbij ze niet meer echt keken naar het Amerikaanse voorbeeld. Omdat dingen uit Amerikaanse hip hop in Frankrijk gewoon

niet echt van toepassing waren. Is dat ook zo in Nederland, denk je, dat die ontwikkeling zichtbaar is?

[R10]: Ja, zoals ik al zei, Amerikaanse rap is vaak veel agressiever, en dingen zoals... Je zal never nooit een Amerikaanse Gers Pardoel aantreffen, een beetje vrolijk. Die hebben ook wel een eigen scene ontwikkeld, onafhankelijk ook. Ze hebben wel bepaalde invloeden van buitenaf, maar de thema's, ja... In zekere mate hebben ze hier wel een eigen scene gecreëerd.

[M]: Maar je ziet wel dat het in Nederland steeds meer op zichzelf staand wordt?

[R10]: Ja, steeds meer en meer dat het een eigen scene wordt.

[M]: Duidelijk. Dan de derde quote.

[leest quote]

[M]: Mensen die niet goed bekend zijn met hip hop, zeggen vaak dat het nergens over gaat, of dat het geen inhoud heeft. Hoe denk je dat mensen bij die mening komen?

[R10]: Ja, deze quote komt uit 2004. En dat is wel belangrijk, want er was een tijd dat hip hop echt over iets ging. Je hebt dat nu nog steeds, maar in mindere mate. Vroeger had je dat hip hop echt ging over het leven, over hoe zij dingen zagen. Tegenwoordig gaat het alleen maar over geld, bitches, auto's, 'ik heb het meeste geld, ik gooi met mijn geld', haha. Dat soort dingen. Ik kan zeker begrijpen waarom dat soort meningen ontstaan, en vooral in 2004, want toen was dat ook al aan de gang. Ja, dat kan ik zeker wel erin terugzien, waarom ze dat vinden.

[M]: Okay. Dan is dit de laatste quote.

[leest quote]

[M]: Hip hop heeft volgens deze quote een sterkere aantrekkingskracht op jongeren die zich uitgebuit, onderdrukt of gediscrimineerd voelen. Denk je dat dat ook in Nederland zo is, dat hip hop voor dat soort jongeren een sterkere aantrekkingskracht heeft?

[R10]: Hebben we het dan over Nederlandse hip hop, Amerikaanse hip hop, of gewoon algemeen?

[M]: Hip hop in het algemeen, maar de jongeren in Nederland.

[R10]: Ja okay, omdat je natuurlijk wel dat verschil tussen Amerikaanse hip hop en Nederlandse... Die hebben het over... Ja, het is maar net hoe je jezelf gaat identificeren, en die rappers die zich uitgebuit voelen en dan daarover rappen, of over een bepaalde situatie rappen. Bijvoorbeeld een thuissituatie, of maakt niet uit. Van, je leeft bijvoorbeeld in een hectisch gezin, vader is er niet meer, moeder heeft geen geld, het gezin wordt bijna uit huis gezet. Ik denk als je je daarmee in een bepaalde mate kan inleven, dat je dan naar de muziek gaat luisteren. En iedereen heeft eigenlijk zijn eigen interpretatie van die muziek.

Bijvoorbeeld een rapper kan A zeggen, maar iemand die ernaar luistert kan B denken. En die gaat zich ermee identificeren, en dat kan dan wel een van die dingen zijn die in die quote staan. Ik denk dat dat zeker wel een rol speelt.

[M]: Okay. Nou, dank je. Dat was eigenlijk alles wat ik van je wilde weten. Heb je zelf nog vragen of toevoegingen of zo?

[R10]: Nee, niet zozeer. Behalve dat, het interview werd... De grens werd steeds vager tussen wat ik rap en hip hop noem. Bij sommige antwoorden hield ik dat onderscheid wel aan, bij andere weer niet. Eindconclusie, denk ik dat die twee dingen ook een beetje in elkaar zijn gegroeid. Je kunt tegenwoordig niet meer over hip hop praten, vind ik. Het is eigenlijk... Helemaal in het begin van het interview heb ik al gezegd, het is echt naar de achtergrond gedwongen. En als je het dan toch erover hebt, heb je het eigenlijk al snel over rap, omdat er niet meer zoveel valt te vertellen over hip hop. Omdat het een beetje aan het uitsterven is, echte hip hop. Dus...

[M]: Okay, heel erg bedankt.

[R10]: Geen dank.

Interview met Respondent 11

Geslacht: vrouw

Woonplaats: Rotterdam

Leeftijd: 24

Baan/studie: student sociologie/singer-songwriter

[M]: Ik wil beginnen met het volgende, sinds wanneer luister je naar hip hop?

[R11]: Sinds ik me kan herinneren eigenlijk. Mijn broer en ik schelen vijf jaar, dus laten we zeggen dat ik vanaf mijn zesde jaar of zo... Toen was mijn broer elf, en toen begon hij al met hip hop luisteren, dus toen hoorde ik al hip hop.

[M]: Okay, dus je kwam er eigenlijk door hem mee in contact?

[R11]: Ja, klopt.

[M]: En toen je zelf echt een beetje serieus begon te luisteren, waardoor kwam dat?

[R11]: Natuurlijk vond ik mijn broer heel tof, dus toen dacht ik, ik ga ook hip hop luisteren. En toen was ik met mijn vader naar de Donner, en toen mocht ik twee cd's uitkiezen. Of drie was het. En toen heb ik als het goed is Ma\$e met Harlem World gekozen, The Score van The Fugees en Me Against the World van 2Pac, haha. Dat waren zeg maar de drie albums, dus die ging ik toen luisteren.

[M]: Daar ben je dus mee begonnen. Okay, en vandaag de dag, hoeveel luister je nog naar hip hop?

[R11]: Ja, elke dag eigenlijk wel.

[M]: En welke andere genres nog meer?

[R11]: Eigenlijk van alles, van soul tot rock, maar ook jazz. Ik ben niet een typische... Dat ik echt maar naar één genre luister, ik hou gewoon van toffe muziek, en als het me aanspreekt dan luister ik ernaar, en... Ja, het verschilt echt heel erg.

[M]: Er zijn natuurlijk ook genres die zijn beïnvloed door hip hop. Bijvoorbeeld triphop, drum 'n bass, dubstep, om er een paar te noemen. Heb je daar ook affiniteit mee?

[R11]: Affiniteit ergens wel, maar het zijn niet mijn favoriete genres. Het is tof wanneer je wel eens zo'n track hoort, maar ik vind het heel erg op elkaar lijken, heel vaak, op een of andere manier. Ik heb me er nog nooit heel erg goed in verdiept, maar voor mij is het altijd een soort van stroming geweest die... Het wordt zo opgehyped, snap je? Het is een subcultuur maar binnen die subcultuur ben je ook best wel lauw als je dat luistert, en daar hou ik niet zo van. Dus, ja, niet echt eigenlijk.

[M]: Maar je hoort wel die invloeden terug, van hip hop?

[R11]: Ja, dat wel. Duidelijk.

[M]: En waarom luister je naar hip hop? Wat spreekt je aan?

[R11]: Wat spreekt me aan... Het is een verhaal, en ik denk dat elk mens eigenlijk aangesproken wordt door verhalen. Dus eigenlijk zou ik dan willen stellen, waarom zou je je niet aangetrokken voelen, waarom zou je niet willen luisteren naar hip hop? Want dat vind ik dope, emoties worden overgebracht. Muzikaal gezien vind ik het ook tof, omdat het gevoel van een simpele beat gecombineerd met iemand die de skills heeft om daaroverheen iets te vertellen. Ik weet niet of je het wel eens hebt geprobeerd, haha. Ik wel, en het is niet makkelijk. En wanneer dat dus lukt bij een artiest, is dat voor mij het ultieme genot om daarnaar te luisteren.

[M]: Anders dan zang?

[R11]: Nou, eigenlijk niet, niet anders per se. Maar ritme is wel... Ik vind het wel bijzonder bewonderenswaardig om iemand aangenaam te horen flowen op een beat. Het is een uitdaging, weet je, en rappers vernieuwen zich ook. Het is heel gevarieerd, de een rapt met een heel andere flow dan iemand anders, weet je wel.

[M]: En wat zijn je favoriete hip hop-artiesten?

[R11]: Nou, Jay-Z vind ik echt dope. Ik vind Kendrick tof, ik vind Nas ook tof, Biggie vind ik de shit. En dan zijn er ook nog een paar rappers die ik eigenlijk niet zo tof vind... Of, ja, ik vind ze wel tof maar dan hebben ze voor mij niet het complete. Iemand als Ransom, ik weet niet of je hem kent. Ghostface vind ik tof, ik vind hem heel grappig. Even kijken... Ik vind bijvoorbeeld iemand als Rick Ross, op de een of andere manier is hij soort van... Het is een hele nieuwe stijl van rappen, en eigenlijk dig ik die niet zo, omdat ik het idee heb dat ze er soort van makkelijk vanaf komen, of zo. Als rapper. Maar tegelijkertijd vind ik hem nu toch wel tof, omdat hij in zijn genre, die soort stijl, die 'ik ben een dealer', is hij toch wel soort van tof. Maar het kan ook te maken hebben met zijn image, met dat hij dik is, en dat hij gewoon zichzelf heel tof vindt. Maar die Maybach Music-vibe vind ik wel tof. Als je een keer gewoon... Het zijn van die energy songs, dat als je gewoon een keer pumped up moet raken, dan zijn dat wel goede nummers. En dan heb je ook nog Yeezy en zo, weet je wel.

[M]: Okay, en die andere artiesten die je noemde, Jay-Z, Nas, dat zijn toch wel rappers die je in dezelfde hoek zou kunnen plaatsen, qua muziek.

[R11]: Als wie?

[M]: Als elkaar. Maar hoezo die hoek van hip hop?

[R11]: En waarom geen Common of zo?

[M]: Bijvoorbeeld.

[R11]: Ik vind Common ook tof hoor. Alleen... Ja, kijk, hip hop is begonnen op straat, en ergens ben ik ook wel een soort van straatstick. Niet echt natuurlijk, maar... Wat me aanspreekt, stiekem, misschien is het juist omdat ik niet dat soort leven leid of zo. Ik vind het straataspect ook tof. Het mag best wel grimey zijn. Aan de ene kant heb je natuurlijk ook rappers die daarover rappen, maar het komt niet over. Als je straat bent, en je rapt dat, en het komt over, dan vind ik het heel dope. Maar tegelijkertijd, iemand als Common... Ik hoorde laatst trouwens voor het eerst, daar had ik het met iemand over, dat Common eerst ooit gangster was. Ik wist dat niet! Ik ken hem alleen maar van die soort van, black conscious-achtige hip hop. En eerlijk gezegd, ik vind het wel tof, soms, maar niet altijd. Geef me soms iets gully gewoon, weet je, ik wil niet altijd protestsongs horen. Net zoals bijvoorbeeld, hoe heet hij ook alweer? Ik vergeet altijd zijn naam. Hij was laatst, of hij komt binnenkort, in de Melkweg. Die Latino. Hij is zo boos, rapt de hele tijd over conspiracy-dingen. Zijn naam ligt echt op het puntje van mijn tong. In ieder geval, hij is op zich een heel goede rapper. Of nou ja, heel goede, gewoon een goede rapper. Maar wat mij zeg maar weer laat afknappen is dat hij zo depressief is. Hij is gewoon een soort gefrustreerde guy die alleen maar daarover weet te rappen, weet je. En denkt dat hij vermoord wordt, omdat hij erover rapt. Terwijl op een gegeven moment iedereen er wel klaar mee is. Dus dat soort rap... Je hebt het thema wat misschien een rol speelt. Dus je kan praten over drugs, of over chickies, of weet ik veel wat. Maar zelfs binnen dat genre kun je heel lauw zijn. Bijvoorbeeld Jay-Z, hem vind ik gewoon nog steeds sterk. Ik bedoel, het is niet dat hij heel veel verschillende thema's spit of zo. Dat maakt hem ook niet per se een goede rapper, en dat is ook niet per se de reden dat ik naar hem luister, en minder naar een Common of zo. Ik vind Common wel lauw hoor, maar okay haha. O ja, en Andre 3000 vind ik trouwens ook heel tof. En Big Boi.

[M]: En binnen Nederlandse hip hop, heb je daar nog een beetje favorieten in?

[R11]: Ik vind Sticks dope. Maar ik luister tegenwoordig niet meer zoveel naar Nederlandstalige hip hop, eigenlijk. Ik zag laatst Futurola van Kleine Viezerik en ik vind hem ook tof. Het is zijn stijl die tof is. Je weet toch, hij rapt dan 'what? Mi nah badman' en zo, en dat is tof, want eigenlijk zegt hij gewoon Surinaamse dingen die ik nooit zou zeggen in een pokoe, en hij doet dat. En hij brengt het goed, en daarom vind ik hem tof.

[M]: En ben je een beetje bekend met de geschiedenis van hip hop?

[R11]: Uhm, ja, een beetje. Maar niet echt.

[M]: Kun je vertellen wat je ervan weet?

[R11]: Ja, Afrika Bambaataa en zo, en ze zeggen dat er vier elementen waren van hip hop, als ik goed heb. Ja, graffiti, breakdance, het rijmen zelf en DJ'en. En beatboxen, ja, dat zou kunnen. En dat het eerst een soort van MC was die eigenlijk gewoon sprak over platen. Een soort van, zoals we de MC kennen, eigenlijk, gewoon een soort van hypeman. En op een gegeven moment werden die platen opgenomen met die MC erbij. En je hebt een hip hop-track, haha.

[M]: Okay, duidelijk. En zou jij hip hop echt een zwart genre noemen?

[R11]: Als een van de criteria is dat een groot gedeelte van de hip hop-artiesten zwart is, dan zou je het een zwart genre kunnen noemen. Maar ik denk niet dat het alleen is voor de zwarte gemeenschap, dat denk ik niet. Zowel niet om te luisteren als om het uit te voeren, zeg maar.

[M]: En luister je naar de hip hop die nu uitkomt in Amerika?

[R11]: Ja. Ik bedoel, mijn vriend downloadt zeg maar altijd nieuwe mixtapes en zo, dus ja, als ik met hem ben, hoor ik sowieso altijd de nieuwe dingen. En hij luistert ook weer naar een bepaald genre, dus... Mijn broer zou bijvoorbeeld naar, hoe heet hij nou, die ene die een kind heeft met Erykah Badu?

[M]: Jay Electronica?

[R11]: Ja, mijn broer is echt zo'n Jay Electronica-fan, terwijl mijn vriend luistert naar Wiz Khalifa, of naar Schoolboy Q en zo, weet je wel? A\$AP Rocky. Ik vind het wel dope eigenlijk, ik heb het idee dat er een soort van nieuwe... Er is weer een soort van tegenbeweging gaande, in plaats van al die... Een tijdje dacht ik van, is iedereen een soort Soulja Boy geworden? En nu zijn er weer toffe rappers die een beetje shine pakken, dus dat is wel leuk. Dus ja, de nieuwe dingen luister ik dus ook.

[M]: Okay, en de hip hop van vroeger? En met vroeger bedoel ik jaren '80, '90.

[R11]: Ja, sommige albums vind ik gewoon classics, dus die passeren sowieso wel de revue, en dan heb ik het over Jay-Z, Nas, Biggie. En weet ik veel, af en toe komt er een Jadakiss voorbij. Laatst luisterde ik naar een paar oude mixtapes van Fabolous, die ik trouwens ook wel tof vind hoor, en mijn vriend vond dat dat te oud was. Het was zeg maar niet oud genoeg en ook niet nieuw genoeg. Net ertussen. Maar ik luister niet op die manier naar muziek, ik heb gewoon zoiets van, 'oh, laat me dat luisteren?' En niet zo van, vandaag is classic day, weet je wel? Totaal niet.

[M]: Maar ook nog dingen van daarvoor? Jaren '80 of zo?

[R11]: Weet je, op een of andere manier niet. Ik vind het wel soort van leuk om naar te luisteren, want je hoort een soort van... Het is alsof je naar geschiedenis luistert, heritage, zo van 'dit is bijzonder'. Maar ik zou er niet echt op kunnen viben, dat ik denk van 'yes, ik ga

lekker naar Run-DMC luisteren de hele dag'. En ik beseft me wel wat ze hebben betekend, en ik zie ook dat ze dope zijn. Alleen matcht het nu niet met mijn muzikale smaak, zeg maar. Dat dus.

[M]: En hoe was de reputatie die hip hop in Amerika had in zijn beginperiode?

[R11]: Volgens mij niet echt goed, want het stond toen ook gelijk aan drugs en geweld en zo, weet je wel. Het was iets van de lagere klasse. Het was muziek die in eerste instantie populair werd bij de zwarte, armere bevolkingsgroep. Dat was natuurlijk ook een bevolkingsgroep die aan het strugglen was, weet je wel, criminaliteit, geweld en drugs. Dat kwam dat ook onder dezelfde noemer te vallen, dus ik denk niet dat het echt een goede reputatie had.

[M]: Maar die thema's zoals geweld, en drugs...

[R11]: Ja, precies, dat wordt dan altijd gezegd, van 'hip hop staat gelijk aan het promoten van geweld en drugs, en dat soort dingen'. Dat is het imago wat hip hop altijd heeft. Nu nog steeds hoor.

[M]: Maar ben je het eens met dat imago?

[R11]: Ja, voor een groot deel wel. Maar het is vaak makkelijk om... Ja, nee, ik ben het wel eens met dat imago.

[M]: Dus je hoort die dingen wel terug in de muziek?

[R11]: Ja, het is niet echt zo dat dat niet wordt gezegd, of zo. Het is daar om te luisteren, iedereen hoort het. Maar vaak denk ik wel dat dat soort dingen niet in een context worden geplaatst, zeg maar. Je hoort een track bijvoorbeeld... Als je zeg maar Niggas in Paris zou horen, om maar gelijk het meest populaire nummer waar dat woord in voorkomt te noemen, als je voor de rest niet die track zou horen, dan zouden heel veel mensen zoiets hebben van 'ik vind echt niet dat je dat kunt zeggen'. Maar het hele idee van het nummer is zo anders, en helemaal niet negatief, als je het aan mij vraagt. Het enige negatieve aspect is dat nu iedereen denkt dat ze het kunnen zeggen omdat het een titel is van een track. En dat is ook logisch, want ze noemen het zo. Dus hoe moet Giel Beelen het noemen? Ik bedoel, het heet Niggas in Paris, dus hij kan moeilijk zeggen 'PIEP in Paris' of zo. Dus dat is dan wel soort van jammer. Er valt ook heel veel voor te zeggen dat het gewoon een woord is wat je niet als normaal moet zien. Het wordt een beetje gebagatelliseerd nu. Dat is een beetje jammer. Maar voor de rest denk ik dat het wel vaak uit zijn context wordt getrokken, en dat zijn ook wel weer... Maar er zijn ook nummers te noemen waar het gewoon openlijk niet positief bedoeld is, en dat zijn ook niet nummers die ik tof vind of zo.

[M]: Maar wat vind je persoonlijk ervan dat dat soort thema's in hip hop zitten? Vind je dat kunnen, of doet het je verder niet zoveel?

[R11]: Even over nadenken... Het doet me wel wat. Omdat het vervelende is... Kijk, er wordt vaak geswitcht van positie. Wanneer we willen stellen dat hip hop voor iedereen is, dan is het goed. Maar wanneer het bijvoorbeeld gaat over hoe hiphoppers met vrouwen omgaan, dan is het opeens iets eigen aan het zwarte ras, snap je? De voordelen worden geselecteerd, en daarin willen veel mensen joinen, maar als het gaat om dat soort dingen dan is het opeens iets wat hoort bij een bepaalde sociale groep of etnische groep, weet je wel. En dat stoort me wel, want het is vervelend als opeens alle mensen denken dat alle zwarte mensen op die manier over het leven denken of zo, weet je wel. En tegelijkertijd irriteert het me ook, want ik denk serieus dat heel veel boys die naar deze rappers luisteren, denken dat dat het leven is. Dus hoe tof ik het ook vind om naar Rick Ross te luisteren... Maar ik denk dat heel veel boys denken van 'hey, that's the life! Dat wil ik ook!' Terwijl ze vergeten dat het een deel ook fictie is. En natuurlijk is het tof om daarover te rappen, maar ik denk dat die boys, als ze het echt zo tof vonden om drugs te verkopen, dat ze dat zouden doen en niet zouden rappen. Snap je? Dus ze verkopen ook een soort vervelend beeld, en ik denk dat dat beeld ook negatieve gevolgen heeft voor een groot deel van de zwarte gemeenschap. En dat is vervelend. En als het geen directe gevolgen heeft voor die jongens die daarnaar luisteren, dan is het wel vervelend voor het imago. Dat als ik ergens kom, dat iemand naar mij 'yo yo yo' roept. Dat soort dingen maken me heel erg boos, en aan de ene kant is dat nou eenmaal gewoon hip hop, maar het is vervelend dat hip hop soms direct gelinkt wordt aan je huidskleur. Terwijl het niet per se hoeft te zijn dat jij naar hip hop luistert, of misschien luister je wel helemaal niet naar Rick Ross. Misschien luister je naar Common en ben je een soort van black power-achtige dude. Maar ja, dat is de samenleving, en zo werkt het nou eenmaal, en dat is soms wel vervelend.

[M]: Maar je vind niet dat er iets tegen gedaan zou moeten worden?

[R11]: Nee, ik denk dat het gewoon een deel van hip hop is. Het braggen en boasten, dat is een deel van hip hop, het praten over je struggles is een deel van hip hop, en ja, het is nou eenmaal een feit dat als je dat doet, als het echt jouw leven is, waarom zou je over iets anders praten? Het is alleen een vervelende bijkomstigheid dat sommige mensen er zwaar door beïnvloed worden, of dat het imago zwaar beïnvloed wordt. Maar ja, je kan moeilijk gaan rappen over dat je opgroeit in The Hamptons, terwijl je dat niet doet.

[M]: En terug naar die verschillende stijlen in Amerikaanse hip hop, zie je dat heel duidelijk?

[R11]: Ja, je hebt die domme rap, zo noem ik het, met het zuiden en zo, maar tegenwoordig eigenlijk overal vandaan. Van die hype songs, weet je, soms zit er een dansje bij, soms niet, maar ja, dat is dan domme rap. Dan heb je de intellectuele rap. Dan heb je drugsrap, haha. Dan heb je de balling rap, zeggen hoeveel Gucci je hebt en zo. Dat hoort eigenlijk ook bij de

domme rap, maar die kun je onderverdelen in de fashion-categorie, die het heel tof vinden om Gucci te dragen. En Louis en zo, maar dat vind ik eigenlijk ook domme rap. En dan heb je de Lupes en zo. O ja, en de islamitische rap, je hebt ook de rappers die moslim zijn geworden. Ja, ik weet het niet joh, eigenlijk.

[M]: Maar je ziet wel een verschil tussen mainstream en meer alternatieve hip hop?

[R11]: Ja, die mainstream hoort vooral bij domme rap. En ook Kid CuDi, dat zijn de super mainstream rappers. En Big Sean en zo, terwijl ik Big Sean eigenlijk wel tof vind.

[M]: En de Nederlandse scene...

[R11]: Die vind ik zo dom! Die vind ik zo dom, te verwaarlozen gewoon. Iedereen kan... Maurice, jij bent ook een rapper, je weet het alleen nog niet. Je moet gewoon even een paar dingen zeggen, en dan ben je rapper. Ik vind... Dat is een discussie die we hadden. Er is een grote poel van boys die heel graag willen, maar eigenlijk nog niet kunnen en ook niet beseffen wat ervoor nodig is om lauw te zijn. Heel veel boys willen gewoon rappen en... Kijk naar BNN, dat programma, 'Beste MC' of zo? Met DiceCream en Negativ, die hebben een soort van show online, en dan zoeken ze rappers. Dus misschien één van de drie afleveringen, en dan één van de drie... En dan per aflevering zijn er misschien twintig rappers die ze uitzenden. Er zijn zoveel neppe rappers, en iedereen denkt dat hij kan rappen. En ik denk dat heel veel van die boys wel shine krijgen door internet, omdat de jeugd... Tieners, van twaalf tot twintig, die hebben misschien ook niet een goed referentiepunt van wat lauw is, dus dan gaan ze gewoon mee op die bandwagon, en dan gaan ze maar gewoon meedoen, en dan soms zie ik zeg maar... Ik check het niet echt heel vaak, maar dan hoor ik die Nederlandstalige rappers, en denk ik 'zo, dit is zó nep!' Iedereen kiest openlijk een rapper uit Amerika, en probeert die na te doen.

[M]: Dus je denkt ook niet dat hip hop-fans uit Nederland goed op de hoogte zijn van de geschiedenis?

[R11]: Er zijn natuurlijk een paar van die hip hop-heads die soort van vastklampen aan wat goed is, en ook de geschiedenis kennen. En als ik het heb over die jongens van 17, dan is de kans groot dat zij dat niet hebben, en dat ze meegaan in dat Bijlmerding, die Gooise Goons, en al die rare dingen.

[M]: En zie jij binnen Nederlandstalige hip hop een beetje verschillende stijlen?

[R11]: Ja, je hebt de Gers Pardoels, en je hebt de Bijlmerboys, Amsterdam zeg maar, die scene. Ja, dat eigenlijk. Je hebt de commerciëlen... En dan vind ik Rotterdam ook altijd wel op zichzelf staan, die zijn wat echter, je weet toch, wat minder Amerikaans, vind ik persoonlijk.

[M]: Maar je ziet dan wel verschillende scenes?

[R11]: Ja, zeker. Ik bedoel, voor mij, en dat is het ding, mijn vriend komt uit Almere, en ik zie dat hij toch wat meer affiniteit heeft met alles wat uit Amsterdam komt. En hij vindt dan bijvoorbeeld dat wij Rotterdammers altijd maar zo graag real willen zijn en zo. En dat we geen singles uitbrengen. Het meten van succes doet hij aan de hand van... Of een goede rapper, doet hij aan de hand van hoe commercieel hij is. En hoeveel views iemand pakt, en hoeveel shine hij krijgt. Terwijl ik dat niet doe, dat is voor mij echt geen voorwaarde om te zeggen of iemand goed is of niet. Ik bedoel, iemand als... Uit Rotterdam, ik vind U-Niq nog steeds, maar dan wel Engelstalig, vind ik hem een van de toffere. Maar ja, wat doet hij nu? Maar hij zegt, je moet een follow-up hebben van wat je doet. Als je al jaren niks doet, kan ik je niet beoordelen. En daar heeft hij ook wel een punt. Maar die boys uit Amsterdam bijvoorbeeld, droppen om de seconde een mixtape. Of een filmpje, of een clip of zo, die nergens over gaan. Dan ben je voor mij niet per definitie tof of zo. Dus je ziet duidelijk een verschil tussen sowieso Rotterdam en Amsterdam. Je hebt ook nog het oosten van het land, ja... Je hebt de commerciële en de niet per se commerciële.

[M]: En zie jij jezelf als onderdeel van een scene?

[R11]: Nee. Nee.

[M]: Ook niet als gewoon, luisteraar of liefhebber?

[R11]: Oh, zo wel ja. Ik zou eerder springen voor de Rotterdamse scene dan voor die van Amsterdam, dat wel. Ik kom uit Rotterdam, dus alleen dat al zorgt ervoor dat ik...

[M]: En we hadden net over die thema's als geweld en drugs en zo. Hoor je die ook terug in Nederlandstalige hip hop?

[R11]: Ja, en dat vind ik dus zo lomp. Al die boys denken dat dat ook the life is, terwijl hier is dat helemaal niet van toepassing. Dus je moet wel heel lauw spitten, wil je dat voor mij realistisch over doen komen. Want jij bent niet die guy, jij bent dat niet, je bent geen Rick Ross, want wij hebben dat niet. Tenzij je... Hoe heet hij, die drugsbaron op zijn Vespa, Willem Holleeder... Tenzij je zo'n guy bent. Heel veel boys vinden dat heel tof. En natuurlijk kun je dat tof vinden, maar jij bent niet die guy, gewoon.

[M]: Maar denk je dat veel luisteraars daar wel serieus naar luisteren?

[R11]: Ik denk het wel, ik denk het wel. O ja, en dan heb je ook nog Hef en zo. Pfff... Nou, daar kan ik niet tegen. Ik vind het zo ontzettend lomp gewoon. Ik heb een keer op Twitter iets gezet, en dat vonden ze niet zo... Heel veel mensen vonden het grappig. Maar in één van die tracks zegt hij dat hij een auto ging huren. Serieus, doe iets goeds met je leven, en koop er eentje. Wie gaat nou een auto heel de dag leasen? Ik bedoel, kan wel, maar hoe zij dat doen is,

‘ik ga heel veel geld verdienen en dan van die straat money ga ik een auto huren, want de zon schijnt en dan ga ik rijden’. Maar ik kan je geen props geven, want je moet die auto gewoon weer inleveren. Dus hoe tof is dat zeg maar? Je bent toch niet ballin’, dan? Plus, je moet ook niet stoer praten. Want ik weet niet of je dat filmpje hebt gezien, van Hef en al die andere boys, maar dan gaan ze in een fitnesszaal boksen. Die boys zijn allemaal dik, ze zijn niet fit, dus als je praat over ‘mijn strap, dit, dat’, beter heb je een strap want als je die niet hebt, ben je na een swing moe. Dus het is gewoon zo’n image van... Iedereen zei dat ook bij dat filmpje, iedereen ziet dat en denkt, jij bent helemaal die gangster niet, jij bent dat niet. Dus ze verspillen zoveel dingen tegen dat imago. En sowieso vind ik niet dat je per se drugs moet verkopen, hier in Nederland. Dat vind ik niet. Ik vind dat sowieso niet eigenlijk, maar voor ons is dat echt niet de laatste uitweg. Dus jij doet het gewoon omdat je gewoon een luie lul bent, daarom doe je het. Of omdat je superdom bent, maar dan kom je jezelf ook weer tegen in die business, dus ver kom je er niet mee. Dus tenzij je een Willem Holleeder bent, mag je praten, anders niet. Tenminste, zo denk ik, als je in Nederland woont.

[M]: En hoor je in Nederlandstalige hip hop ook een duidelijk verschil tussen mainstream en alternatievere hip hop?

[R11]: Mainstream is voor mij echt Gers Pardoel of zo. En die maakt gewoon muziek waar ook kleuters op af kunnen komen. Niet om hem te dissen, want ik vind het heel lauw wat hij doet, echt heel lauw. En Ali B., en Yes-R en zo, weet je wel. Ja, en dan heb je de YouTube-rappers, die ook heel veel views pakken, maar dat zijn niet zo snel de rappers die je zou horen op 538. Maar die zijn wel mainstream... Je zou denken van niet, maar in de hip hop-scene zijn zij ook mainstream eigenlijk, want zij pakken gewoon kapot veel views. Dus blijkbaar hebben ze een heel goede aanhang.

[M]: En hoe is die reputatie van hip hop in Nederland?

[R11]: Nou, ik denk redelijk goed. Ik denk door dingen zoals de Grote Prijs en zo, weet je wel. Laatst was er een artikel, Nederlandse rappers zijn lief of zo, heb je die gezien?

[M]: Ja.

[R11]: Ja, dat zegt denk ik wel veel. Die kop spreekt al boekdelen, want ja... Gers is een ultieme liever rapper, gewoon, Sef. Het zijn een beetje rappende hipsters, en dat is goed. Dat is wat toegankelijker dan een Kleine Viezerik of zo, want die komt altijd te agressief over, en dat is dan wat enger. Terwijl zelfs Kleine Viezerik gewoon tegenwoordig in van die praatshows zit, gewoon net niet Koffietijd, zeg maar. Of misschien was hij zelfs bij Koffietijd. Maar goed, of ze zijn liever geworden, of wij accepteren het meer, qua reputatie is het in ieder geval een stuk minder eng.

[M]: Minder eng dan in Amerika?

[R11]: Nou, in Amerika is het ook veel minder eng. Maar de hip hop-scene is veel groter, dus je hebt natuurlijk altijd wel een goede vertegenwoordiging van de rappers die gewoon nog steeds gully zijn. En rappers die crossover zijn, zeg maar.

[M]: En hoeveel luister je naar Amerikaanse hip hop in vergelijking tot Nederlandse?

[R11]: Laten we zeggen, veel meer. Ik luister amper Nederlandstalige hip hop meer, amper. Ja, die clip van Kleine Viezerik heb ik laatst opgezet, maar verder niet zoveel meer.

[M]: Maar waarom liever Amerikaanse hip hop?

[R11]: Een groot deel van die Nederlandstalige hip hop is een beetje zoek. Het overgrote deel van die liedjes is nep, dus ik ga het niet per se niet luisteren omdat het Nederlands is. Als het nep is, is het nep, zeg maar. En tegelijkertijd verdiep ik me er ook weer niet zó erg in, dus het zou best kunnen dat er releases zijn die heel tof zijn, maar die mij niet opvallen omdat ze niet op mijn pad komen of zo. Maar misschien is gewoon die aversie in de eerste instantie waardoor ik ook niet op zoek ga, weet je wel? Naar Nederlandstalige releases. Ik laat het gewoon voor wat het is.

[M]: Okay. Maar hoe zou je het verschil beschrijven tussen Nederlandse en Amerikaanse? Qua productie, inhoud, teksten bijvoorbeeld?

[R11]: Ja, kwaliteit gewoon, de kwaliteit is veel hoger, maar hier is het gewoon iets wat nog steeds... Bij ons is het misschien net twintig, qua leeftijd. Het is net soort van volwassen aan het worden, terwijl die ontwikkeling in Amerikaanse hip hop al veel langer duurt. Dus dan krijg je het automatische gevolg dat het wat meer ontwikkeld is, en volwassener. Ook de kunst, zeg maar, is wat meer uitgediept dan hier.

[M]: Dus vooral de kwaliteit?

[R11]: Ja. En ook de kwaliteit van de producties trouwens. Amerikaans is gewoon veel groter, dus je hebt ook gewoon veel verschillende stijlen, en binnen die stijlen heb je mensen die daar in killen, en daar weer in mediocre of slecht zijn.

[M]: En wat heeft hip hop voor jou nodig om een gevoel van authenticiteit te creëren?

[R11]: Ja... Weet je, ik ben een chick, dus... Die drugsdingen... Als het een ervaring is waarmee ik mezelf kan identificeren, dan is het sowieso echt. Ik bedoel, een track van Jay-Z, Glory, die eerste track over zijn dochter, dat is voor mij echt. Maar ja, dat is natuurlijk omdat ik een chick ben, dat vind ik gewoon leuk. Maar ik hoor daar... Voor mij is er geen twijfel over mogelijk of dat echt is, want hij is vader geworden, ik bedoel, iedereen die vader is geworden of iemand kent die vader is geworden, weet wat voor impact zoiets maakt. Dus, ik kan me daar heel goed mee identificeren. Maar als hij het over drugs heeft... Of hij kan

gewoon heel goed liegen, of het is echt zo, maar los daarvan komt het over als echt. Dus dan heeft hij gewoon een heel goede image of zo, ik weet niet hoe hij dat heeft gedaan, maar ja, het komt bij mij gewoon over. Je hoort vaak wanneer iemand heeft gezocht naar een bepaalde formule, weet je wel, die denkt dat hij daarmee gaat scoren of zo. Iemand als Flo-Rida bijvoorbeeld, haha. Dat word ik zeg maar misselijk van, en dat is voor mij niet echt, omdat ik denk dat hij gewoon openlijk, zonder schaamte, op zoek is naar geld en denkt ‘okay, ik wil gewoon hitjes maken voor de mainstream. Dit heb ik ervoor nodig, dit zijn de ingrediënten, een beetje dance-beat, tada!’ Maar ik denk niet dat hij een authentieke rapper is, in ieder geval niet zoals hij zich nu presenteert.

[M]: Maar het is voor jou dus wel belangrijk dat de muziek waar je naar luistert authentiek is?

[R11]: Ja, precies, hoe de muziek aanvoelt, de teksten, en of dat matcht met jezelf, zeg maar. Net als bijvoorbeeld Iggy Azalea, ken je die? Dat moet je checken, dat is een blonde chick. Ze is echt superblond, superbleek, supermooi wel. Komt uit Australië, maar rapt over dingen dat ik denk van, ‘chick, ben je serieus?’ Ze is gesigned bij T.I. nu, maar... Op de een of andere manier komt dat bij mij gewoon niet binnen dat dat authentiek is.

[M]: Maar die authenticiteit ligt voor jou dus vooral in thema’s waarover wordt gerapt, en hoe het overkomt?

[R11]: De thema’s en hoe je het brengt, maar ook of het geloofwaardig is bij je persoon. Ik kan bepaalde dingen rappen, opeens gaan zeggen dat ik het moeilijk heb en dat ik moet hosselen. Maar vriend, ik ga mijn scriptie afmaken en gewoon een baan zoeken. Als ik dat doe, is het niet geloofwaardig, snap je?

[M]: Maar je had het net over Jay-Z, die dan over zijn dochter rapt. Een artiest kan dus wel authentiek zijn, ook al heeft hij een groot platencontract?

[R11]: Ja. Ik denk niet dat authentiek zijn betekent dat je voor altijd skeer moet blijven, geld moet hebben. Er zijn heel veel rappers die zeggen van, je bent niet real als je opeens voor the big money gaat. Ik vind dat heel belachelijk. Eigenlijk ben je dan jaloers dat jij het niet bent, want als je zelf de kans zou krijgen zou je precies hetzelfde doen.

[M]: En denk je dat hip hop een genre voor iedereen is, of moet je een bepaalde achtergrond hebben, of een street knowledge of zo, om de muziek goed te kunnen begrijpen?

[R11]: Je moet óf een bepaald gevoel voor de muziek hebben, óf je moet een bepaalde street knowledge hebben. Want er zijn meerdere aspecten van hip hop, en je hoeft niet per se van de straat te komen. Je kunt ook uit Hillegersberg komen, en de muziek gewoon tof vinden omdat je de muziek tof vindt. Dat kan. Of misschien kom je juist uit een heel kunstzinnige familie, met allemaal dichters, en dan kan het je ook aanspreken, want dat is ook een aspect van hip

hop. Dus ik denk dat je niet per se... Je hoeft in ieder geval niet per se van de straat te komen of zo.

[M]: Okay. En wat vind jij authentiek, Amerikaanse of Nederlandse hip hop?

[R11]: Puur omdat het daar is ontstaan, zou ik zeggen Amerikaanse hip hop. Ik bedoel, iets wat daar zijn oorsprong heeft, is eerder authentiek. Het is niet dat ze Chinezen hebben nagedaan of zo. Maar tegelijkertijd zijn er nu heel veel rappers, die volgelingen zijn van andere grondleggers, of van volgelingen van die grondleggers, dus uiteindelijk zijn er nu ook genoeg rappers in Amerika die niet authentiek zijn naar mijn inzicht. Maar hier in Nederland heb je authentieke rappers, maar ook een heel groot deel... Want Nederland heeft natuurlijk ook weer zijn eigen stijl ontwikkeld, het is niet van, iedereen moet Amerika nadoen en die zijn dan weer authentiek, maar ik denk dat er ook heel veel zijn die... Net zoals die Bijlmerrappers, die kijken gewoon naar Amerikanen en die vind ik dan weer helemaal niet authentiek.

[M]: Maar je zou bijvoorbeeld kunnen zeggen dat je Nederlandse hip hop authentiek vindt dan Amerikaanse omdat ze dicht bij Nederlandse maatstaven blijven bij het maken van de muziek, en dat het daarom voor Nederland authentiek is.

[R11]: Het is inderdaad juist authentiek als ze zo min mogelijk hebben gekeken naar Amerika, van 'ik wil het precies zo doen', zeg maar. Het is juist een kunst om een bepaalde discipline over te nemen en het je zodanig eigen te maken dat je gewoon alleen... Weet je wat ik bedoel? Dat vind ik juist heel bewonderenswaardig als je dat gewoon naar je eigen hand kan zetten. En dan vind ik je authentiek.

[M]: Dat waren de vragen die ik had. Ik heb nu nog vier quote uit literatuur die ik heb gebruikt, die wil ik je laten lezen, dan geef ik daar wat uitleg bij en dan wil ik daar je mening over. Dit is de eerste.

[leest quote]

[M]: Wat er staat is dat rap in de VS heel erg wordt gebruikt als een protestmiddel tegen de heersende opvattingen en discoursen, die toch wel vaak blank zijn. Nu is daar de scheiding tussen zwart en blank natuurlijk best groot. In Nederland is die kleiner, en blanke rappers zijn hier ook wel meer geaccepteerd. Maar denk je dat hip hop in Nederland ook nog zo'n protestfunctie heeft?

[R11]: Dat denk ik niet, nee. Volgens mij zei ik het ook ergens, maar we hebben niet diezelfde struggle. Dus als je wel gaat doen alsof je zelf heel erg benadeeld wordt, op een manier zoals ze dat in Amerika doen... We hebben hier ook wel die scheidingen tussen groepen en zo, het is misschien wat minder obvious dan in Amerika, maar dan moet je dat dus

ook aanpassen in je raps. Je moet niet met dezelfde overtuiging en dezelfde boosheid willen spitten over onrecht, omdat het hier helemaal niet zo erg is.

[M]: Okay. De tweede quote, dan.

[leest quote]

[M]: Zie je dat in Nederland ook, dat het een steeds meer zelfvoorzienende cultuur wordt?

[R11]: Ja, en dat is dus het deel van Nederlandstalige hip hop dat ik tof vind, en dat is ook heel deel wat authentiek is, omdat het inderdaad een self-sufficient culture wordt, in plaats van een rip-off. Dus daar ben ik het eigenlijk wel mee eens. Alleen weet ik niet hoe die verhouding ligt, qua omvang, tussen Nederlandstalige hip hop die ik tof vind, en al die Bijlmerrappers. Ik heb het idee dat die groep veel groter is. Dus ik weet niet of het steeds meer een self-sufficient culture wordt in Nederland, of dat die Bijlmergroep het opfokt, zeg maar.

[M]: Okay. De derde quote.

[leest quote]

[R11]: Ja, dat vind ik heel dom.

[M]: Er wordt dus vaak gezegd dat hip hop nergens over gaat. Je bent het er zelf duidelijk niet mee eens, maar hoe denk je dat mensen bij zo'n opvatting komen?

[R11]: Omdat het mensen zijn die waarschijnlijk niet dat leven leven. Dat zijn mensen die kritiek uiten op iets waarvan ze helemaal niet weten waar het over gaat. Het is heel makkelijk gezegd, dat wel. Ik denk dat heel veel mensen het daar wel mee eens zijn. Zelfs mijn ouders denken dat namelijk. Die horen alleen maar 'motherfucker' en 'nigger'. Dus het is een soort onwetendheid.

[M]: De laatste quote.

[leest quote]

[R11]: Ik denk niet dat dit waar is. Want over het algemeen... Zo populair als het nu is, dat komt denk ik niet doordat jongeren zich onderdrukt of uitgebuit voelen, dat is het denk ik niet. Dat is denk ik wel hoe het is begonnen, hoe het populair is geworden, toen het nog echt net begon, de stroming in Amerika. Toen het begon in de States, dan zou dit wel een mogelijke verklaring daarvoor kunnen zijn. Nu, de globale populariteit, heeft niks te maken met... Ik bedoel, dat mensen Eminem tof vinden, dat heeft niks te maken met dat hij wit is, want hij is gewoon een goede rapper. Dat hij zo ontzettend albums verkoopt, dat zijn niet allemaal mensen uit de slums. Dus nee, daar ben ik het niet mee eens.

[M]: Okay, dat was een beetje alles wat ik van je wilde weten. Dus bedankt.

[R11]: Graag gedaan.

[M]: Heb je zelf nog vragen of toevoegingen of zo?

[R11]: Nee, niet per se. Nee. Het was leuk.

[M]: Dank je wel!

Interview met Respondent 12

Geslacht: vrouw

Woonplaats: Rotterdam

Leeftijd: 21

Baan/studie: conservatorium/singer-songwriter

[M]: Ik wilde beginnen met de vraag sinds wanneer je eigenlijk naar hip hop luistert.

[R12]: Nou, ik denk doordat ik in de jaren '90 ben opgegroeid, dat ik heel veel hip hop heb meegekregen. Dus ik denk dat ik vanaf jongs af aan al hip hop heb gehoord. Niet per se dat mijn ouders het heel veel luisterden, of dat ik vrienden had die het heel veel luisterden, maar ja, door de radio. Gewoon die jaren '90-hip hop, wat ook heel erg die dance-hip hop was, een tijdje. En toen op mijn dertiende ben ik echt wat meer naar hip hop gaan luisteren. En trouwens, als je Limp Bizkit ook onder hip hop verstaat, wat af en toe misschien wel een beetje zo is... In ieder geval is het rap. En ja, dat heb ik altijd wel veel geluisterd vroeger.

[M]: Okay. Want mijn volgende vraag was inderdaad ook hoe je in contact bent gekomen met hip hop. Maar hoe vaak luister je er nu nog naar?

[R12]: Nou, ik denk dat ik op een wekelijkse basis van wat ik luister, dan van de vijftien nummer daar één hip hop-nummer tussen zit. Maar ik luister heel veel muziek, dus dat zijn er alsnog wel aardig wat.

[M]: En wat voor andere genres luister je nog meer?

[R12]: Ik luister naar pop, wat een heel breed genre is. Maar eigenlijk wat in de charts heel hoog staat. De Billboard-charts, de Slam FM 40, dat soort dingetjes. En in de Billboard staan ook heel veel rapnummers, dus op die manier kom ik er ook wel veel mee in aanraking.

[M]: Okay. Pop, en verder nog andere dingen?

[R12]: Nou, ik heb een tijd geleden heel veel naar punkrock geluisterd, en poppunk. Dat was toen echt heel erg mijn ding, maar dat doe ik nu niet meer. Dus ik luister echt voornamelijk wat in de charts staat, eigenlijk. En Taylor Swift.

[M]: En er zijn natuurlijk ook genres die zijn ontstaan uit hip hop, of er in ieder geval door zijn beïnvloed. Voorbeelden zijn dubstep, drum 'n bass, triphop... Heb je daar ook affiniteit mee?

[R12]: Jazeker. Ja, ik vind dubstep... Echt dubstep, dat heb ik wel een tijd gehad dat ik daar heel veel naar luisterde, maar dat is alweer een tijdje geleden. Dat we daarop gingen dansen en zo. Maar ja, grime, sowieso ook. Dat vind ik echt heel erg cool. Dingen zoals Dizzee

Rascal en zo, dat vind ik wel heel erg gaaf. Dat is natuurlijk ook wel een beetje richting de popkant, dat is niet heel underground, maar ik luister sowieso niet echt naar undergroundmuziek. En een vriend van me maakt ook grime, met NoizBoiz, en dat vind ik ook heel cool, wat hij doet. Dus op die manier kom ik er wel mee in aanraking.

[M]: Maar hoor je in die muziekstijlen ook die invloed van hip hop terug?

[R12]: Ja, absoluut. Sowieso omdat in hip hop natuurlijk heel veel rap zit, haha, en dat zit in grime ook. Daar heb je het al, haha. Maar natuurlijk ook beatwise, productie-wise. Ik weet niet zeker of het onderwerp-wise... Want hip hop is natuurlijk oorspronkelijk heel erg verhalen vertellen geweest, van the tough life en zo. Ik denk sowieso dat dat nu veel minder is. Maar daar heb ik me niet echt heel erg in verdiept, maar ik denk dat de thematiek tegenwoordig ook wel bij elkaar aansluit.

[M]: En waarom luister je eigenlijk naar hip hop, wat spreekt je zo aan aan de muziek?

[R12]: Wat me over het algemeen aanspreekt in muziek, is gewoon een goede track. En het maakt me dan eigenlijk niet uit of het hip hop is, of pop, of iets anders. Maar in hip hop specifiek, ja, de flow, van rappers. Dat vind ik altijd heel belangrijk. Ja, hoe zeg je dat... Gewoon het gevoel wat je erbij krijgt. Op zich luister ik het niet omdat ik me voel zoals hip hop-gangsters, zo van 'ik heb een zwaar leven dus ik luister hip hop'. Dat heb ik niet. Maar gewoon omdat ik dingen heel vet kan vinden, zoals een beat, of bepaalde woorden.

[M]: Dus het is eigenlijk gewoon een combinatie van al die dingen?

[R12]: Ja, eigenlijk wel. Ik heb er niet per se één reden voor, van 'ja, hierom luister ik hip hop'. Gewoon omdat ik het gewoon vet vind, eigenlijk.

[M]: Maar in vergelijking met andere genres die je luistert, wat is dan zo bijzonder aan hip hop, voor jou?

[R12]: Ja, toch het gevoel wat ik erbij krijg. En dat komt door die raps. Bijvoorbeeld, als iemand staat te rappen en het is fucking vet, dan kom je in een soort van... Ja, ik kan het heel moeilijk uitleggen, maar dan voel je heel erg mee, of zo. En dat gevoel heb ik bijvoorbeeld ook bij Eminem. Misschien een slecht voorbeeld, als hip hop, maar ik vind dat de manier waarop hij rapt, met zoveel emotie, en zoveel gevoel, ja, daar wordt je dan wel heel erg in meegetrokken, en dat vind ik wel heel gaaf.

[M]: Okay, en mijn volgende vraag was ook: wat zijn binnen hip hop je favoriete artiesten?

[R12]: Ja, Eminem dus, sowieso. En, ja... Hip hop/pop-dingen, ik had het er laatst met iemand over, of dat nou wel of geen hip hop is, maar ze rappen wel, haha. Want ja, je ziet natuurlijk heel veel dat hip hop en pop... Eigenlijk wordt alles een beetje pop. Dus daarin... Ja, B.o.B. vind ik tof. Dr. Dre is natuurlijk ook echt een held, sowieso omdat hij een van de

pioniers is in hip hop. Timbaland, dat is natuurlijk wel vooral een producer, maar die sound vind ik ook helemaal cool. En daar let ik ook wel op als ik kijk of ik artiesten vet vind of niet.

[M]: Maar toch wel gewoon meer de popvariant van hip hop?

[R12]: Ja, die is er ook, weet je.

[M]: En binnen Nederland nog artiesten die je heel erg aanspreken?

[R12]: Ja, de Jeugd van Tegenwoordig. Het is natuurlijk een heel uitgemolken ding, en iedereen vindt het te gek, en bla bla bla. Maar ik vind wel de manier waarop zij hip hop eigenlijk tot een eigen genre hebben weten te maken, dat vind ik wel heel erg cool. Want niemand doet wat zij doen. En voor de rest, even kijken... Ja, wat komt nou uit Amersfoort. Ja, Opgezwolle, dat komt niet uit Amersfoort maar dat vind ik ook wel heel cool. Ik hou trouwens ook wel van nederhop, dat vind ik wel heel gaaf. O ja, Amersfoort, DAC heten ze. Daar komen ook weer heel veel artiesten vandaan, Jiggy Djé, Diggy Dex. Wat ik nou weer echt niet cool vind bijvoorbeeld, is Gers Pardoel.

[M]: En waarom niet? Want dat is natuurlijk ook wel weer heel erg pop.

[R12]: Ja, dat is wel pop, maar dat kan ik niet echt uitleggen. Ik hou gewoon heel erg van die Amerikaanse popkant van de hip hop. En in Nederland, mja...

[M]: En luister je ook naar hip hop uit andere landen dan Nederland en Amerika?

[R12]: De UK. Sowieso Dizzee Rascal dus. Ik vind een Brits accent altijd wel heel vet.

[M]: Maar niet uit andere landen, die bijvoorbeeld niet Engelstalig zijn?

[R12]: Nee. Hoewel, ik heb wel eens Franse dingen gehoord of zo, maar niet per se, nee. O ja, Die Antwoord. Dat is wel heel erg cool, uit Zuid-Afrika. Daar luister ik wel naar, af en toe.

[M]: En hoe goed ben je bekend met de geschiedenis van hip hop, hoe het is ontstaan en zo?

[R12]: Nou, ik denk niet extreem goed. Maar ik heb er wel dingen over geleerd natuurlijk. Als componist moet je altijd weten hoe dingen zijn ontstaan. Sowieso weet ik wel dat het uit de funk ontstond, met James Brown. En op een gegeven moment draaide de muziek veel minder om melodische en veel meer om ritmische dingen. Waardoor heel veel dingen herhaald werden, als een soort van loop. Dus ja, bij funk, gewoon één akkoordje en dan James Brown die daar dan een beetje op praat, of dingetjes op schreeuwt. En ik denk dat het daar een beetje is ontstaan. In hip hop is natuurlijk ook de beat heel belangrijk, en niet per se zanglijnen of akkoordenprogressies. Dus ik denk dat het daarvandaan komt, en dat het daardoor steeds verder is geëvolueerd.

[M]: En zou je hip hop echt een zwart genre noemen?

[R12]: Nou, goed, ja. Tegenwoordig minder, maar eerst wel. Ik bedoel, hip hop komt toch voort uit de ontevredenheid in de ghetto's in Amerika. En dat waren natuurlijk wel vooral

zwarte mensen. Het komt toch voort uit een soort van ontevredenheid, het gevoel er niet bij te horen, het gevoel een minderwaardige bevolkingsgroep te zijn, en dat is toch wel heel oorspronkelijk een zwart genre, dus...

[M]: En nu?

[R12]: Ik denk dat dat nu steeds minder wordt. Maar aan de andere kant, als je de feiten op een rij zet, dan zijn er echt duidelijk minder blanke rappers. Waar het precies aan ligt weet ik niet. Misschien kunnen ze het minder goed. Dat kan trouwens wel, omdat je toch wel eens hoort dan blanke mensen geen soul hebben. En nooit echt soulmuziek maken. Misschien is het ook zo dat blanke mensen gewoon minder goed kunnen rappen.

[M]: Maar je luistert dus wel naar de moderne hip hop uit Amerika, die nu uitkomt?

[R12]: Ja.

[M]: Maar bijvoorbeeld ook de wat oudere hip hop, van vroeger bijvoorbeeld?

[R12]: Ja, zeker. Ik ken wel dingen, maar ik ben heel slecht in namen. Uit de jaren '80 had je dan Run-DMC, dat soort dingen, dat heb ik ook wel gehoord, ja. Moet zeggen dat ik dat meer heb gehoord als een soort kennisding, van 'o ja, dat was er toen' en zo, maar ik luister daar niet heel erg naar. Maar ik luister sowieso niet heel veel naar oudere muziek, denk ik. Dat is wel raar, en daar heb ik het ook heel vaak met vrienden over, die dan vragen 'waarom doe je dat eigenlijk niet?' Maar ik luister eigenlijk heel veel naar wat nu uitkomt, maar dat is meer beroepsmatig gezien, omdat ik songwriter ben, en omdat ik moet weten wat nu speelt. Maar aan de andere kant, als je ziet dat er nu steeds allemaal dingen terugkomen, zoals grime, en al die jaren '90-achtige dingen. Eigenlijk zou je dus als componist ook moeten kijken naar veertig jaar geleden, om daar weer dingen uit te halen. Dus, dat is wel iets wat ik meer zou moeten doen, ja.

[M]: Okay. En hoe was volgens jou de reputatie die hip hop had in Amerika, in zijn beginperiode? Hoe denk je dat mensen er toen tegenaan keken

[R12]: Sowieso begint alles underground. En ik denk dat omdat er toen nog heel erg die aparte... Ja, tegenwoordig is alles heel erg multiculti, in de samenleving. En toen niet, en het was echt heel erg iets van de zwarte mensen, denk ik. En iets van 'wow, dit is heftig, dit is raar, dit is nieuw', eigenlijk zoals altijd als er iets nieuws opkomt. En mensen begrijpen het dan niet zo snel, tenminste het gros niet. Dus ik denk dat daar gewoon een heel grote underground-scene in was. En dat het ook werd gezien als agressief, denk ik. Want ik denk dat het ook wel agressief was, toen. Meer dan nu. Niet goed voor de kids, zo van 'hip hop is er, hou je kinderen binnen'.

[M]: Want er worden natuurlijk vaak thema's genoemd zoals geweld, drugs, en vrouwonvriendelijkheid. Hoor je dat wel duidelijk terug in die hip hop van toen?

[R12]: Ja, meer dan nu. Al moet ik zeggen dat ik het bij bijvoorbeeld Run-DMC nog wel mee vind vallen, dat is best wel braaf. Maar ik denk dat van die beweging toen, zij natuurlijk wel de meest commerciële waren. Iedereen kent dat. En daarnaast was er nog heel veel underground shit, en ik heb wel eens dingen gehoord dat ik dacht van, 'Jezus Christus'. Je hebt bijvoorbeeld ook hier die randdebiel, en dat is dan niet vroeger maar nu, Steen. Dat is natuurlijk fantastisch, maar wat hij allemaal zegt, dat is gewoon bizar. En dat is wel een extreem voorbeeld, maar ik heb het natuurlijk wel terug gehoord. Maar ja, of je dat moet veroordelen, ik weet het niet.

[M]: Ja, want wat vind je er zelf van, dat het in die muziek zit?

[R12]: Ja, ik persoonlijk... Het hoeft voor mij niet, maar aan de andere kant, als dat hun manier is om iets te uiten, en als zoveel jongeren daar in mee kunnen gaan, en in mee kunnen voelen, ja, het zou jammer zijn als dat soort dingen leiden tot agressiviteit, maar dat is natuurlijk een eeuwige discussie. Hetzelfde met videogames, maar ook met hip hop, namelijk hoeveel invloed heeft het op het gedrag van jongeren? En ja, ik weet niet, ik kan niet per se aangeven waar het ligt. Want er is gewoon een bepaalde ontevredenheid, anders maak je niet dat soort muziek, maar ik vind het fijner om hip hop te horen waarin minder wordt gescholden. Dat het gewoon een mooi verhaal is, in plaats van de hele tijd 'I'll rip your fucking face up', en dat soort dingen. Dat hoeft voor mij niet per se.

[M]: Okay. En hoe denk je dat die reputatie nu is in Amerika?

[R12]: Ja, ik denk dat het gewoon voor een heel groot deel pop is geworden. Ik denk dat het heel erg mainstream is. Natuurlijk zijn er altijd underground dingen, maar het is heel anders dan toen het begon. Aan de andere kant, toen Bach begon was hij ook een heiden. In de loop der tijd worden dingen normaal, en komen er weer nieuwe dingen die absurd zijn.

[M]: Maar mensen veroordelen het nu niet meer zo erg als toen, denk je?

[R12]: Dat denk ik, ja. We zijn nu natuurlijk een aantal decennia verder, en ik denk dat het toen ook veel verser was, die rechten die zwarte mensen gewoon minder hadden. En daardoor had het een heel andere bijsmaak, en dat is nu wel veranderd. En de muziek daarmee ook wel, maar dus ook de hele lading van hip hop verandert. En ja, ik denk nu, als je ziet wat er in de Billboard staat, sowieso Drake echt iets van tien keer. Ik moet zeggen, ik vind het niet cool, maar dat is toch ook hip hop, soort van. Het is gewoon, alle blanke meisjes staan daarop te dansen op feestjes, zeg maar. Het is gewoon echt iets anders geworden.

[M]: En onderscheid jij echt verschillende stijlen in Amerikaanse hip hop?

[R12]: Ja, die zijn er natuurlijk wel. Ik weet niet of ik zelf een heel diverse luisteraar ben, misschien niet, maar kijk... Je hebt natuurlijk sowieso een beetje metal-hip hop, dat vind ik persoonlijk heel vet. En wat je heel veel hoort, en wat heel pop is, is rap met een refreintje met een chick, altijd. Dat is natuurlijk ook een heel groot deel van hip hop. Kijk naar Lil' Wayne, Drake, al die gasten. Kanye West, Jay-Z, ze doen het allemaal. En voor de rest moet ik zeggen dat ik niet heel veel... O ja, Tinie Tempah, die staat ook in de Billboard, gewoon wel met een hele raptrack zonder refreintje. Dus blijkbaar kan dat ook nog. Maar ik moet zeggen dat ik wel vanuit een heel commerciële kant kijk.

[M]: Maar hoe zie jij het verschil tussen mainstream en underground, is dat verschil er überhaupt, volgens jou?

[R12]: Ja, absoluut. Sowieso qua productie, ik denk dat dat heel erg uitmaakt. Het is gewoon een bepaalde... Het is altijd een hele discussie, commercieel, niet-commercieel, dat vind ik moeilijk. Maar ik denk dat het ook gewoon toegankelijkheid is. Bijvoorbeeld dat rappers het nu ook hebben over liefde, en dat het dan ook hip hop is. Je hoort gewoon die hitpotentie in een nummer, als er hooks inzitten, en als er veel meer wordt nagedacht over... Je hoort wel, als je een nummer luistert, dat er is nagedacht van 'jongens, we maken een hit', of 'jongens, we rappen ons levensverhaal'. Dat is gewoon een heel andere benadering of zo. En die hoor je altijd wel terug in hip hop, maar ook in andere muziek.

[M]: Okay. Nederland... Hoe zou je de Nederlandse hip hop-scene beschrijven?

[R12]: Als levendig. Zeker een aantal jaar geleden. Ik kom zelf uit Amersfoort, dus daar was het sowieso best wel levend. Maar er zijn heel blanke Nederlanders, en jongeren, die rappen. En dat vind ik wel heel gaaf. Het is een meer levendige scene dan de rockscene, denk ik. En ik weet niet of het nou zo'n groot exportproduct is, dat weet ik eerlijk gezegd niet. Niet zoals onze DJ's natuurlijk. Maar ik denk dat het op dance en op house na wel een van de meest vruchtbare genres is in Nederland. Want voor de rest... Pop, ja, er gebeuren wel dingetjes, maar...

[M]: En zie jij binnen Nederlandse hip hop ook verschillende stijlen?

[R12]: Ja, sowieso. Je hebt natuurlijk ook Nederlandstalige grime, wat op dit moment ook best wel een ding is. Dat vind ik heel vet. En je hebt ook die kinder-hip hop. Bijvoorbeeld Yes-R. Het is wel hip hop, maar voor een ander publiek, en dat heb je natuurlijk ook. En dan de agressieve hip hop, zoals Steen. Hip hop is zo'n groot ding, het is eigenlijk net zo groot als pop.

[M]: Maar ook hier zie je dan wel het verschil tussen de mainstream en die meer underground-hip hop?

[R12]: Ja.

[M]: En zou je dat dan misschien beschrijven als verschillende scenes?

[R12]: Ja, ander publiek, andere scenes. En de mensen die naar de show van Yes-R gaan, die gaan niet naar een show van Steen, of van... Ja, ook niet naar een show van De Jeugd van Tegenwoordig. Dat zijn heel andere mensen. En ook heel andere leeftijden, denk ik. Al denk ik wel dat hip hop over het algemeen voor onze generatie is, dus... Onze ouders luisteren daar echt niet naar, ook al bestonden wij nog niet toen het opkwam. Iets voor jonge mensen.

[M]: Denk je dat het iets voor jonge mensen blijft?

[R12]: Ik denk dat het meer voor onze generatie blijft, ook. Als jij een fan bent, en je worden ouder, dan ga je later echt nog wel die shit opzetten, hoor. En mijn vader zet nu nog steeds disco op, dus... Weet je, ik geloof gewoon echt dat je gevormd wordt door je jonge jaren, en dat je smaak gewoon altijd blijft. Maar tegen die tijd, onze kinderen zullen vast ook wel hip hop luisteren, maar op een heel andere manier, en vinden zij wat wij luisteren weer echt heel stom. Weet je wat ik bedoel, dat verandert gewoon, maar dat is met alle genres. Hip hop overleeft wel, maar het evolueert gewoon. Het is heel veel elektronica nu, alles is elektronisch. Een bandje met gitaar, drums, bass, dat is er gewoon niet. Ja, ik ben het zelf, maar dan zetten we er wel gewoon dingen tussen, zoals synthesizers, en hip hop wordt denk ik ook steeds meer de dance-kant opgaat. Grime is natuurlijk ook weer een stap naar elektronica, weet je, zo'n lo-fi beat, met alleen maar pianogeluiden, zoals Dr. Dre of zo. Dat is denk ik iets dat geweest is, sowieso zullen we dat niet vaak meer horen, de komende jaren. Maar, over tien jaar waarschijnlijk weer wel, haha.

[M]: En denk je dat Nederlandse hip hop-fans over het algemeen een beetje op de hoogte zijn van de geschiedenis van hip hop?

[R12]: Ja, ik denk dat het wat betreft... Hip hop is denk ik best wel een puristending, of een kennersding. Jochies van vijftien zitten gewoon mee te blèren, maar ik denk dat er in hip hop wel een kern zit van mensen die alles kennen, en alles checken. Veel meer dan mensen die gewoon Top 40 luisteren, omdat je toch meer liefhebber bent van een bepaald genre. Dat denk ik wel. Ik weet het zelf bijvoorbeeld niet, want ik luister heel breed. Maar echt liefhebbers die weten dat denk ik wel. Omdat het juist wel een interessant genre is, qua ontwikkelingen.

[M]: En geldt dat ook voor rappers, zijn zij ook goed op de hoogte?

[R12]: Nou, misschien niet. Ik denk serieus dat het meer iets is voor de kenners, en dat de artiesten gewoon... Natuurlijk, ze hebben waarschijnlijk voorbeelden, ze zouden het wel moeten weten. Net als dat ik als popartiest The Beatles moet kennen. Maar ik denk dat je als

artiest niet teveel bezig moet zijn met vroeger, maar vooral je shit nu moet doen, eigenlijk. Maar dat ben ik.

[M]: Okay. En denk je dat mensen binnen de Nederlandse hip hop-scene een rol spelen bij wat uiteindelijk op de hitlijsten komt in Nederland?

[R12]: Nee. Want sowieso, wat er in de hitlijsten staat, daar heeft niemand invloed op, alleen mensen met geld hebben daar invloed op. Weet ik toevallig, haha. En ja, liefhebbers zijn denk ik niet de mensen die naar de hitlijsten luisteren. Ik vind dat een ander ding. Want in de Slam FM 40 staat ook hip hop, maar dat is hip hop die vijftienjarigen leuk vinden, en die ook Justin Bieber leuk vinden, dus een hitlijst is niet representatief voor een hip hop-liefhebber. En sowieso, zo gaat het hoor, stel EMI heeft een nieuwe track, en 538 zegt 'we willen graag die nieuwe track draaien'. Dan is het van 'okay, je mag hem', want zij hebben die positie, 'maar dan zet je die ook even in de Top 40. Dan komt die op nummer 20, en dan krijg jij een track'. Zo gaat dat, zo zitten de hitlijsten in elkaar.

[M]: Okay, haha. En we hadden het net over die thema's die in Amerikaanse hip hop terug te vinden zijn, zoals drugs en geweld en zo. Hoor je dat ook terug in Nederlandse hip hop?

[R12]: Ja. Al denk ik soms wel dat het een beetje het ontlenen eraan is. Beetje tough life, dat is hier natuurlijk wel minder. Want in Amerika hebben mensen het gewoon echt veel slechter, door de rechtse economie. Daardoor is er een veel grotere scheiding tussen arm en rijk. Aan de ene kant is het heel goed, harde werkers en zo. Maar ik denk dat het hier veel minder is, maar ik denk dat rappers hier veel meer luisteren naar daar. En die shit overnemen.

[M]: Dus niet zozeer dat zelf dingen meemaken en uit eigen ervaring spreken?

[R12]: Ja, natuurlijk wel, ook wel, maar dat verschilt denk ik heel erg... Als ze het hebben over het leven op de straat, weet je. Ja, what the hell, ja, echt de ergste zwervers die aan de heroïne zitten, die zijn misschien op straat, maar anders hoef je niet op straat te leven hier hoor. Dus het is gewoon een heel andere... Ja, Nederland en Amerika, het gaat er steeds meer op lijken, maar het is gewoon een andere wereld. Maar toch komen de thema's wel overeen, en dat is eigenlijk wel heel apart. En dat heeft denk ik te maken met die invloeden.

[M]: Maar jij vindt dat Nederlandse en Amerikaanse hip hop steeds meer op elkaar gaan lijken?

[R12]: Nou, de maatschappij wel. Maar hip hop weet ik niet, ik denk wel dat het iets anders is, toch.

[M]: Maar die thema's neem je binnen Nederlandse hip hop niet heel serieus?

[R12]: Nou, soms wel. Wie ben ik om tegen hen te zeggen dat het niet serieus is? Maar ja, het hardste wat je hier kan hebben is dat je in Amsterdam Zuid-Oost staat, weet je wel. That's as

ghetto as it gets. Ja, het is gewoon een andere leefomgeving. Als ze rappen over de straat, en gangs, en alles, dan denk ik van, ja, we zijn eigenlijk gewoon een stelletje saaie, burgerlijke types met zijn allen, hoor.

[M]: En hoe denk je dat de reputatie van hip hop in Nederland is, als muziekstijl?

[R12]: Ja, dat verschilt aan wie je het vraagt, denk ik.

[M]: Okay, en wat is de consensus denk je?

[R12]: Bij de massa, hip hop, diamanten, grills, kettingen, stoer doen, macho, wijven. Dat denk ik. Ik denk niet dat als je aan de gemiddelde persoon vraagt wat hip hop voor hen betekent, dat ze dan zeggen 'nou, mensen die hun ziel eruit gooien en een verhaal vertellen'. Dat is het niet. Hip hop heeft meer dan elk ander genre, denk ik, een uiterlijke verschijning, en ook een bepaald ding eromheen. Dus inderdaad, die wijven in clips.

[M]: En dat is het algemene beeld wat mensen hebben?

[R12]: Ja, dat denk ik wel. Misschien plat, maar ja, mensen zijn plat.

[M]: Hoeveel luister je naar Amerikaanse hip hop in vergelijking met Nederlandse hip hop, hoe liggen die verhoudingen?

[R12]: Ja, dat is wel echt veel meer Amerikaans. De charts worden gewoon heel erg bepaald door Amerikaanse muziek. En Engelse muziek. En daarom luister ik daar ook meer naar. Automatisch, je komt er gewoon meer mee in aanraking als je zoals ik een Top 40-luisteraar bent.

[M]: Maar hoe zou je het verschil beschrijven tussen Amerikaanse en Nederlandse hip hop, muzikaal gezien?

[R12]: Ja productie-wise gezien, sowieso is het anders. Want je hoort gewoon als dingen uit Amerika komen, het is vaak veel beter geproduceerd, trouwens. En ja, ik denk ook wel dat Nederlandse hip hop een stuk nuchterder is, ook. Al zijn die thema's misschien hetzelfde... Over stereotypes gesproken, waar we het net over hadden, dat is wel echt typisch Amerikaans, denk ik. En in Nederland zijn die jongens veel normaler. Dat is het verschil, misschien. En ja, het is denk ik ook dat je dat dan terug hoort in de producties, sowieso. Het is iets soberder, iets minder gelikt. Weet je, dat denk ik wel.

[M]: En qua onderwerpen die worden aangesneden?

[R12]: Ja, wat ik al zei, er wordt veel overgenomen, maar dat is een bepaalde categorie. Al die rappers in Amerika, die rappen ook alleen maar over 'I wanna be your boyfriend', en 'baby come here', en bla bla bla. Dus wat dat betreft, dat is in Nederland ook. Dus er zijn wel overeenkomsten. Maar dat is zo lastig, er zijn gewoon heel veel verschillen, want je hebt mensen die echt over het harde leven rappen, maar dat wordt ook steeds minder.

[M]: En wat heeft hip hop voor jou nodig om een gevoel van authenticiteit te creëren, dat het ‘echte’ hip hop is?

[R12]: Ja, echte hip hop, dat is voor mij sowieso niet... Ik wil gewoon goede tracks horen. Echte hip hop, wie zijn wij om te beoordelen of iets echt is of niet, sowieso. Echtheid, oprechtheid, credibility, ik vind dat altijd hele omstreden termen. Ik denk daar gewoon niet in. Is helemaal niet nodig, iedereen maakt toch gewoon muziek. Maar als ik me dan probeer te verplaatsen in iemand die wel puristisch is, dan is het dat het gewoon minder commercieel moet. Dat is eigenlijk gewoon waar het op neerkomt, maar dat is met heel veel liefhebbers van verschillende genres. Als het commercieel wordt, is het niet meer oprecht. Terwijl dat eigenlijk gewoon bullshit is, want die mensen moeten ook gewoon eten, weet je wel.

[M]: Dus die authenticiteit is voor jou niet zo belangrijk in hip hop?

[R12]: Nee. Maar überhaupt niet, door dit te zeggen, door dit te benoemen, spreek ik mezelf eigenlijk tegen. Authenticiteit, what the fuck, dat is eigenlijk vooral wat ik vind. Ik snap wel dat het in hip hop een grotere rol speelt voor mensen, dan in pop of dan in iets anders. Omdat het toch voortkomt vanuit dat echte, pure verhalen vertellende ding. Terwijl pop eigenlijk gewoon een leuk liedje zingen is.

[M]: Maar zou je dat story-telling element... Als je moest zeggen wat authentiek is in hip hop, dan zou je dat benoemen?

[R12]: Ja, maar dat is denk ik authentiek in de zin van dat het er altijd is geweest. Dat is wel waar hip hop vandaan is gekomen. Wat dat betreft is dat een stukje authenticiteit wat wel vervaagt, denk ik.

[M]: Als er een groot platencontract bij komt kijken, dan kan een hip hop-artiest nog steeds authentiek zijn, wat jou betreft?

[R12]: Ja... Sowieso, dan krijg je dit weer, ik kan hier eigenlijk niet zo goed op antwoorden. Authentiek zijn.

[M]: Dus je hebt gewoon een algemene aversie tegen authenticiteit in muziek als een begrip?

[R12]: Ja. Want je hoort heel veel, als artiesten getekend worden dan zijn mensen boos dat ze ineens commercieel gaan. En dan denk ik, waar slaat dit op? Maar het is wel zo, als jij in je eentje zit bij een klein label, dan kun je veel meer doen wat je zelf wil. Grote platenmaatschappijen willen geld verdienen. En om geld te verdienen, moet je je wel aan bepaalde regels houden. Dat heb ik zelf ook, dan krijg ik te horen dat iets niet commercieel genoeg is, en dan moet ik een nieuw nummer schrijven. En dat is denk ik met hip hop ook. Dat rappers heel getalenteerd zijn, en denken ‘te gek!’, met een hele fanbase die dan houdt van dat pure. En dat ze dan ineens EMI gaan doen, en dat die achterban dat ineens best wel

fake vindt. Dus ik denk echt, de hele wereld draait om geld, hip hop draait om geld, muziek draait om geld. Dus ja, je kunt niet altijd doen wat je zelf wilt. En dat zou dan de authenticiteit van jou als artiest kunnen beïnvloeden. Dat merk ik zelf ook, als ik een track schrijf op mijn gevoel, dat kan ik wel doen, maar als het geen hitpotentie heeft donder ik het gelijk weg. Dan heb ik het wel vanuit mezelf geschreven, maar ja, het verkoopt niet. Jammer dan, zo werkt dat.

[M]: En is hip hop een genre voor iedereen, denk je, of is het wel nodig om een bepaalde achtergrond te hebben, of street knowledge, om de muziek echt goed te kunnen begrijpen?

[R12]: Begrijpen, dat is denk ik meer iets van echte pure hip hop, of zo, maar hip hop is zo vervormd. Heel veel dingen gaan over onderwerpen die iedereen kan begrijpen, liefde, ruzies, heeft iedereen wel eens. En dat is ook denk ik wel wat commerciële muziek maakt, dat iedereen zich erin kan herkennen. Dus die hip hop wel. Maar het is nog steeds een smaakwastie natuurlijk, maar het is nog wel toegankelijk, in die zin. Maar je hebt ook hip hop die helemaal niet toegankelijk is. Maar aan de andere kant, ik luisterde vroeger ook naar hardrock en ik identificeerde me helemaal met die kwaadheid en die ellende, dus ik denk dat mensen zich in heel veel dingen kunnen herkennen.

[M]: Nog heel even terug die authenticiteit. Als je zou moeten zeggen wat je authentiek vindt, Nederlandse of Amerikaanse hip hop?

[R12]: Puur feitelijk is Amerikaanse hip hop authentiek omdat het daar is ontstaan, maar dan zou ik het alleen zo willen bekijken, want ik ga niet praten over de credibility van artiesten. Dat is niet mijn taak, of mijn positie.

[M]: En binnen Nederlandse hip hop, is iets authentiek wanneer het dicht bij het Amerikaanse voorbeeld blijft, of juist als Nederlandse artiesten zich meer aanpassen naar Nederlandse maatstaven bij het maken van hun muziek?

[R12]: Ik vind iets authentiek als iemand gewoon iets doet wat hij zelf wel. Nederland is een ander land, en ik vind het inderdaad wel meer authentiek als iemand zich meer hier ontwikkelt in plaats van teveel kijkt naar overseas. Want wij zijn geen Amerikanen, en zij zijn geen Lil' Wayne, weet je. Gelukkig niet. Het is andere muziek.

[M]: Okay. Dat waren mijn vragen. En ik heb nu nog vier quotes uit literatuur die ik heb gelezen. Die wil ik je laten lezen, en dan wil ik daar je mening over horen. Dit de eerste.

[leest quote]

[R12]: Sowieso komt deze quote uit 1994, en dat zegt al genoeg. Dat is achttien jaar geleden, dus dat zegt ook alweer dat de tijdsgeest iets anders was. Maar ik denk wel dat ook die scheiding in Nederland er is. En hij wordt denk ik weer iets groter, de afgelopen jaren. En

natuurlijk, het is een manier om... Je hebt een deel van hip hop dat gaat over je buitengesloten voelen, ontevredenheid, afzetten tegen de samenleving. En ja, ik denk dat jongeren dat hier ook hebben. Maar ik denk dat dat vooral heerst in de islamitische jongeren. Want zwarte mensen zijn hier inmiddels wel gewoon geaccepteerd, en die hebben een heel andere positie in de bevolking dan islamitische jongeren, nu. Dus ik geloof wel dat als zij hip hop maken, dat zij daarin een bepaalde kwaadheid verwerken, en dat vind ik ook wel terecht. Dus ja. Ik vind het alleen niet zo van... Ik geloof wel dat het steeds minder is geworden, wat ik net al zei.

[M]: En in navolging van wat je net zei wil ik je even de vierde quote laten lezen.

[leest quote]

[M]: Denk jij dat het in Nederland ook zo is, dat hip hop een sterkere aantrekkingskracht heeft op jongeren die zich gediscrimineerd voelen?

[R12]: Ja. Maar dan moet ik nu onderscheid maken in die pop-hip hop. Want die luisteren niet naar Gers Pardoel hoor, dat vinden ze gay. Maar gewoon echt die underground-hip hop, ja, absoluut. Dat is gewoon de harde kern, een bepaald type jongeren, denk ik. En daarom heeft het af en toe een slechte naam, hip hop, omdat het toch jongeren zijn die niet gewoon meedraaien met Jan Modaal, zeg maar. Ja, ik vind dit wel heel heftige termen, want ik geloof niet dat daar echt sprake van is... Uitbuiting, onderdrukking, we leven niet in Somalië, weet je wel. Maar het zijn wel jongeren die dag voelen, en geef die jongeren eens ongelijk. Als je iets voelt, dan voel je dat.

[M]: Okay, dan quote nummer twee.

[leest quote]

[M]: Die quote is uit 1998, maar wat er toen werd geschreven is dat Franse hip hop steeds meer zijn eigen kant op ging en steeds meer zelfvoorzienend werd. En dat Amerikaanse normen en waarden die tot dan nog heel erg in de muziek te vinden waren, dat die eigenlijk niet meer zo erg van toepassing waren op Frankrijk. Hoe is dat in de Nederlandse hip hop-scene, denk je, verwijdert die ook steeds verder van de Amerikaanse?

[R12]: Verwijdert... Ik geloof wel dat... Natuurlijk, het komt er wel vandaan, weet je, in den beginne was het eigenlijk gewoon opgepikt, zo van 'hey, cool!', weet je. Maar ja, uiteindelijk, net als dat er culturen ontstaan... Hip hop is natuurlijk ook een subcultuur, en dan wordt dat wel steeds meer een eigen ding, geloof ik. Ik kon net niet zo goed uitleggen wat nou het verschil tussen Nederlandse hip hop en Amerikaanse hip hop was. Maar het klinkt gewoon anders, het is gewoon iets anders. Dus ja, ik geloof wel wat in die quote staat. En sowieso, ik heb niet heel veel verstand van Franse hip hop, maar het is er wel fucking groot. En dat zijn

best wel veel allochtone Fransen. Er zijn daar heel veel Marokkanen, Algerijnen en Tunesiërs in Frankrijk, en die worden daar ook gezien als... In al die voorsteden van Parijs, weet je wel, dat is echt ghetto. Die worden ook een beetje gezien als een achtergestelde bevolkingsgroep, met meer werkloosheid, enzovoort. Dus dan kom je weer terug op die ene quote. Vier, haha.

[M]: En dan nu nog de derde.

[leest quote]

[M]: Hip hop krijgt vaak de kritiek dat het nergens over gaat. Wat vind je daarvan?

[R12]: Bullshit. Alsjeblieft, laat mij dan nu muziek horen die wel ergens over gaat. Wat gaat dan wel ergens over, weet je? Ik vind dat als je zulke oordelen hebt, kijk eerst even naar de rest. Dat is het enige. En natuurlijk, negen van de tien keer gaat het over hoes in the club, maar ja, dat is ook een onderwerp.

[M]: Maar hoe denk je dat mensen bij die opvatting komen?

[R12]: Ja, gewoon, door het stereotype beeld. Dat het alleen maar gaat over auto's en wijven en schieten en vechten en blowen en zo. Ja, en dat is over het algemeen een levensstijl waarvan mensen denken, nou, dat is niet heel nuttig, niet echt dat je denkt... Maar trouwens, dat is niet helemaal waar, want je hebt ook hip hop die gaat over politieke dingen, maar... Ik ben juist blij, ik bedoel, hou op met dat gezeik. Als je muziek maakt omdat het per se ergens over moet gaan, dat is dan vaak zo geforceerd. Met die politiek geladen dingen en zo, dat is toch helemaal niet nodig, je moet toch gewoon vette muziek willen maken? Dan kom je tot de kern waarom muziek bestaat. Kijk, we zijn geen slaven die in de plantages staan en zingen omdat we, weet je wel? We zijn gewoon mensen die muziek maken omdat we het leuk vinden, over het algemeen. Waarom moet het dan per se zwaar beladen zijn? Ik vind het gewoon stom dat mensen dat soort dingen roepen. Mensen zeggen het over Britney, weet je, en dat is ook absoluut waar, natuurlijk. Het gaat over liefde of over niks. Maar ja, misschien zijn dat wel de onderwerpen waar we ons het liefst mee bezighouden. Toch?

[M]: Okay. Dat was eigenlijk alles wat ik van je wilde weten. Heb je zelf nog vragen of toevoegingen?

[R12]: Nou ja, ik denk dat ik mezelf, als zijnde niet zo heel bekend met de werkelijke geschiedenis van hip hop, wel wat meer erin zou kunnen verdiepen. Het is ook best interessant, namelijk, omdat het ook zo'n cultureel ding is, zo'n levensstijl. Dat is wel gaaf, en ik ben ook altijd heel erg geïnteresseerd in spanningen tussen bevolkingsgroepen, en waarom mensen dingen doen zoals ze ze doen. En hip hop is bij uitstek wel een genre met de meeste reflectie van een bepaalde groep. Meer dan popliedjes, of zo.

[M]: Okay, dankjewel!

[R12]: Graag gedaan!

Interview met Respondent 13

Geslacht: vrouw

Woonplaats: Rotterdam

Leeftijd: 24

Baan/studie: docent

[M]: Sinds wanneer luister je naar hip hop?

[R13]: Sinds mijn veertiende, toen ik veertien jaar was. En ja, ik luister niet naar het hele genre, het is meer sporadisch, en als ik een artiest goed vind dan kan ik dat echt grijs draaien. Dan blijf iets volgen, en dan volg ik ook wel wat er uitkomt, dus dan blijf ik wel bij. Ik heb een paar artiesten die ik nog steeds luister, sinds toen, en ook heel veel wat ik niet meer luister. Dus...

[M]: Dus sinds je veertiende. Dat was begin jaren 2000. Hoe ben je er toen een beetje mee in contact gekomen?

[R13]: Dat was eigenlijk vanuit de nu-metal. Het was toen heel erg hip om te rappen binnen die nu-metal scene. En ja, die gozers vonden daar ook allemaal hun inspiratie in hip hop, eigenlijk, dus die luisterden allemaal naar bepaalde artiesten, Cypress Hill en zo, en dat vonden ze vet. En zij bouwden dat uit tot iets harders. En zo ben ik in contact gekomen met hip hop.

[M]: En welke artiesten uit die nu-metal waren dat, waar je het over had?

[R13]: Uit die nu-metal... Dat waren heel erg regionale bands, Concubine Lifted en zo, echt die bands die toentertijd in Roermond, waar ik vandaan kom, de scene bepaalden. En zij luisterden heel erg naar die hele oude hip hop, Public Enemy bijvoorbeeld. En A Tribe Called Quest, dat luisterden zij ook wel eens. Maar dat werd bij al heel snel dat ik het los van elkaar ging zien, omdat ik nu-metal heel erg associeerde met metal. En dat hele harde... Hip hop had dat niet, hip hop had voor mij iets anders, en daarna groeide dat gewoon. En toen ben ik heel erg andere artiesten gaan luisteren. Bepaalde vrienden raadden me artiesten aan, waar ik heel blij mee was, omdat ik die wel tof vond. Ik vind niet alle hip hop tof. Bijvoorbeeld Lil' Wayne en Chris Brown en zo, dat vind ik ook wel hip hop. Dat is meer iets van nu, maar dat had je vroeger vast ook, van die hipperds. En dat vond ik niet zo hip, haha. Dus toen ging ik al heel snel wat meer naar de rustigere, het idee van sophisticated hip hop of zo luisteren. Voor mijn gevoel.

[M]: En vandaag de dag, hoeveel luister je naar hip hop?

[R13]: Wat zal het zijn... Ik denk 10% van wat ik in totaal luister. Maar dat ligt er maar echt net aan, eigenlijk. Ik luister vaak 22Tracks, die playlists, en dan kan ik daar wel eens nederhop luisteren. Maar de Engelse hip hop niet zozeer, daar heb ik gewoon een paar artiesten die ik heel goed vind, en waar ik dan naar luister, maar het is niet mijn hoofdgenre.

[M]: En wat voor andere genres luister je nog meer?

[R13]: Veel electro, op het moment. Dat is op het moment eigenlijk waar ik het meest naar luister, denk ik. En indie, singer/songwriters, rock in het algemeen. Dat is toch wel redelijk divers, eigenlijk.

[M]: En er zijn natuurlijk ook genres die gebaseerd zijn op hip hop, of beïnvloed zijn door hip hop. Zoals bijvoorbeeld triphop, dubstep, drum 'n bass, grime. Heb je daar ook affiniteit me?

[R13]: Ja, ik heb een hele tijd gehad, tussen mijn zestiende en twintigste, en nu nog steeds eigenlijk wel, dat ik heel erg naar drum 'n bass ben gaan luisteren, en dat heb ik nu uitgebreid naar dubstep. En grime, hoewel ik daar niet per se hip hop mee zou associëren, maar goed... Dat vloeit er wel uit voort inderdaad, dus die weg die het aflegde in de mainstream, denk ik, dat heb ik ook wel enigszins gevolgd.

[M]: Okay, en hoor je bij die genres ook die invloeden van hip hop erin?

[R13]: Ja, zeker, ik denk vooral dat DJ'ing, dat dat er heel erg in zit, en gewoon die hele vibe van hip hop zit er ook in. En je merkt ook dat de mensen die naar drum 'n bass-feesten gaan, dat die ook wel affiniteit hebben met hip hop. Dat die genres, of verschillende stijlen, vaak gemengd worden. Binnen dat genre weer, dus, ik denk niet dat je het los van elkaar kan zien ook.

[M]: En wat spreekt jou zo aan aan hip hop?

[R13]: Dat het eigenlijk iets heel... Hoe moet ik het zeggen, het is echt vanuit mensen zelf, dus wat hun bezighoudt. Het is echt de maatschappij die erin terugkomt, onderwerpen die in de maatschappij leven en die besproken worden, maar ook heel erg gewoon die vibe die erom heen hangt. Het is toch een soort cultuurtje, waar mensen in zitten. En dat vind ik wel heel interessant om te zien. Ik vind het vooral ook geïnteressant dat bijvoorbeeld die graffiti en dergelijke, dat dat ook zo sterk leeft in die... Dat die graffiti-scene eigenlijk ook onderdeel van hip hop is. En dat vond ik vroeger heel interessant, en nu nog steeds, maar vroeger had ik heel veel mensen die ik kende die bijvoorbeeld graffiti-spuiteren waren. En nu niet meer zo, maar dat trok me heel erg, dat mysterieuze. Maar het is altijd zo'n rare blik op de maatschappijwerpen die je zelf misschien niet direct ziet, of niet direct wil zien. En dat zit wel heel erg in de hip hop die ik luister, dat wordt daar wel heel erg in besproken.

[M]: En wat zijn jouw favoriete artiesten binnen hip hop, als je er een paar zou moeten noemen?

[R13]: Binnen Amerikaanse hip hop staat op nummer één Atmosphere. Uit Minnesota komen zij, als ik het goed heb. Minneapolis, Minnesota. En dat is echt meer die... Ik zou het sophisticated hip hop noemen, omdat hij niet over drank, drugs en wijven zingt, maar juist over kleine dingen die hem raken. Bijvoorbeeld de scheiding met zijn vrouw, de positie van die stad, dat het daar in bepaalde wijken voor sommige mensen zo armzalig is dat ze niks hebben behalve de muziek die ze hebben bijvoorbeeld. En dat vind ik heel interessant, en daaraan gerelateerd binnen dat kringetje van Atmosphere, dat is een bepaalde record company die daarachter zit, en die hadden een tijdje Eyedea & Abilities. Dat waren twee DJ's, en eentje daarvan is ook overleden, volgens mij zelfmoord gepleegd of een ongeluk gehad of zo, ik weet het niet zeker, maar... Dat is al een paar jaar terug. Die hadden heel erg dat DJ'ing erin zitten, dus dat turntablism eigenlijk, en dat vond ik heel vet. Dat heb ik heel veel geluisterd. Brother Ali is er nog zo eentje die daarbij zit. En voor de rest, ook wel de meer commerciële, bekendere hip hop. N*E*R*D vind ik heel goed, Outkast, Andre 3000. Zoiets luister ik ook, maar ook Kanye West, die vind ik ook geweldig. Maar dat is meer voor de muziek dan voor de teksten. Dus gewoon de sounds die hij gebruikt vind ik heel fijn. Wat nog meer... Dan meer de Nederlandse producten dus. Pete Philly, Opgezwolle, DuvelDuvel, nog wat regionale hip hop. Maar eigenlijk waren het steeds wel een beetje de uitzonderingen, zeg maar. Ik vind Lil' Wayne, dat kan ik ook wel eens luisteren, maar dan moet ik echt in een bui zitten dat ik het wil horen. Maar het is niet dat ik dat opzet, of 50 Cent of zo, dat hoor je meer voorbij komen op de radio en dan denk je 'oh, leuk'. Maar meer niet, verder heb ik er echt heel weinig mee.

[M]: En luister je ook naar hip hop uit andere landen dan Amerika en Nederland? In andere talen misschien?

[R13]: Ja. Nou, niet zozeer in andere talen misschien, maar ik vind een Zweedse hip hop-formatie echt supergoed, Looptroop. Die draaien ook echt al eeuwen mee, en ze hebben wel teksten af en toe in het Zweeds. Hun main rapper is ook een tijdje solo gegaan, Promo heet die gozer, en dat vind ik ook wel heel tof. Maar ook weer om diezelfde reden, dat het niet zo over drank, drugs en wijven gaat, maar juist over normale dingen in het leven die worden bezongen.

[M]: Okay. Je vertelde net dat je uit Limburg komt, wordt daar dan ook bijvoorbeeld hip hop gemaakt in dialect, waar je naar luistert?

[R13]: Ja, dat is er wel. Dat is nu niet meer zo heel sterk, maar dat was toen ik zestien was of zo, toen had je dat heel erg. En dat vond ik ook juist leuk om die reden, dus juist omdat ze in het dialect iets deden, vond ik dat heel cool. Want dan staat het nog dichterbij jezelf, ik denk dat taal, als je het begrijpt... Bijvoorbeeld sommige Limburgse woorden zijn ook niet te vertalen naar het Nederlands. En zij noemen het dan, en steken er ergens de draak mee, maar aan de andere kant is het wel een manier om je te uiten, en het is precies zoals het daar gebeurt in de regio. Dus ik denk dat dat een grote reden is om te luisteren. Je hebt nu ook Het Verzet in Heerlen, dat is echt helemaal upcoming, en die gozers doen eigenlijk hetzelfde. In Heerlen heb je niet zozeer dat dialect zitten, die rappen wel in het Nederlands, of ja, accentvol Nederlands, laat ik het zo stellen. Maar die zijn wel heel sterk over die regio bezig, en over de ontwikkeling waar de regio in staat, over het verleden, en dat vind ik wel heel tof, dat dat er zo in benadrukt wordt. En Franse rap heb ik ook nog een tijdje geluisterd, maar dat was meer het idee dat ik het wel kon verstaan. En omdat dat toen een tijdje hip was, maar nu luister ik er eigenlijk nooit meer naar, of ik moet het maar net vinden op mijn laptop, dat ik het dan een keer opzet als deel van een playlist. Maar ik heb er steeds minder mee, ik zal niet zo snel die artiesten volgen.

[M]: Maar die taal, en dat je het kunt verstaan, is dus wel belangrijk voor je?

[R13]: Ja, maar dat is omdat ik heel erg op tekst let in muziek. Ik vind tekst heel belangrijk, en ik denk dat ik zelfs vaker op teksten let dan op de sound van een liedje, dus...

[M]: Okay, en ben je bekend met het ontstaan van hip hop, hoe het vroeger is begonnen in Amerika?

[R13]: Enigszins. Ik weet dat je een paar grote steden had waarin echt de pioniers kwamen, en dat het ook een soort... Althans in mijn beleving was het een soort reactie op alles wat er toen al was in de muziek, en dat het eigenlijk niet paste met wat zij okay vonden, en dat vanuit daar ook weer de hip hop begonnen is. En dat waren echt die kernsteden, dus heel erg dat oost tegen west-idee. Dat zit er nu niet meer zo sterk in denk ik, misschien in bepaalde stromingen, stijlen, binnen die hip hop dan weer wel. Maar naar mijn gevoel neemt dat steeds meer af.

[M]: En zou je hip hop echt een zwart genre noemen?

[R13]: Ja, van oorsprong misschien wel, maar nu niet meer. Ik denk dat je sowieso sinds die hele opkomst van... Nou, eigenlijk begon het al met de Beastie Boys, dat het toen al een beetje uitgedaagd werd, om niet volledig meer dat zwarte erin te hebben. En ik denk dat dat belangrijk is, en dat het er nu ook niet meer volledig voor kan staan. Ik denk dat het nu echt gewoon iets voor iedereen kan zijn, hoewel ik moet zeggen dat ik het nog steeds heel gek vind

als je zeg maar... Ja, ik weet niet, er blijft toch zo'n mysterie hangen, rondom dat witte rappers-idee, zeg maar. Dat is nog steeds niet zoals het plaatje ooit was, maar ik denk dat je het tegenwoordig niet meer los van elkaar kan zien, dus dat het niet meer volledig een zwart genre is, nee.

[M]: Nou, je gaf net al aan dat je niet echt zoveel luistert naar 50 Cent of Lil' Wayne of zo, maar luister je verder wel een beetje naar de hip hop die nu uitkomt in Amerika?

[R13]: Jawel, maar meer via tv en radio dan dat ik het echt zelf op ga zoeken. Ik ben nu nog steeds meer bezig met de artiesten die ik tof vond toen ik veertien was, om die te volgen, om die weg te volgen. Dat vind ik... Ja, ik weet niet, ik hou heel erg vast aan dingen die ik ken, en ik vind het mooi dat ik dan hun ontwikkeling kan zien. Maar, ik vind het geweldig als Chris Brown nu een liedje uitbrengt, en Flo-Rida, dan ga ik wel even luisteren, maar het is niet dat ik dan heel snel geneigd ben om iets te kopen of iets meer te gaan luisteren. Het is meer van, als het uitkomt, dan ken ik het wel, maar niet dat ik er heel hard achteraan ren om te weten wanneer zij een release uitbrengen.

[M]: En hoe komt dat, denk je, dat je daar wat minder op let?

[R13]: Ik denk omdat het sowieso toch wel voorbij komt, dus als het hip wordt, en als het bekend wordt, dan hoor je het toch wel, dus je hoeft de moeite eigenlijk niet te doen. En omdat ik die hip hop niet per se mijn ding vind, als in, ik vind de artiesten die ik vroeger leuk vond, nog steeds leuk, en dat vind ik belangrijk, dat je een artiest kunt waarderen om wie hij is. Meer dan omdat iets nieuw is of omdat het op dat moment mainstream is.

[M]: En de hip hop die vroeger uitkwam, luister je daarnaar?

[R13]: Zelden. Nee, ik zat in een andere stroming vroeger, andere genres, dus bij mij is het echt pas levend geworden vanaf 2000, zeg maar, rond die tijd. Ik kan het soms wel luisteren, als ik bijvoorbeeld een recensie lees en ik zie dat iemand beïnvloed is door een oudere artiest, dan ga ik wel checken wie het is. Maar niet zo heel snel dat ik dat vrijwillig opzoek en na ga.

[M]: En hoe was de reputatie die hip hop in zijn beginperiode had in Amerika, denk je?

[R13]: Crimineel, underground. Ik denk dat dat ideeën zijn die vroeger wel heersten. Ik denk dat het wel een redelijk slecht imago had, niet heel positief. Maar misschien ook omdat ik dat beeld, dat het altijd gang-gerelateerd is. Dus ik denk dat als dat het mainstream is... Het zou in ieder geval mijn beeld geweest zijn. Maar dat is meer omdat het daarmee in het nieuws komt, want iets goeds zal je minder snel horen. Ik bedoel, goed nieuws is geen nieuws, dus... In dat opzicht denk ik wel dat het bijdraagt aan een slecht imago.

[M]: En dat gaat dus volgens jou een beetje om die bendecultuur?

[R13]: Die bendecultuur. Ik associeer het daar heel sterk mee, maar dat is ook omdat je heel erg die eastcoast-westcoast ideeën hebt, en dat er binnen de steden ook weer van die eastsides en westsides zijn, en je ziet het ook heel erg vaak benadrukt in de lyrics van bepaalde rappers of bepaalde groepen. Ze willen zich er wel ook heel graag mee profileren, dus op zich presenteren ze zichzelf zo, enigszins. Ik vind wel dat het steeds minder sterk is, maar misschien komt dat ook doordat het hele genre commercialiseert, en dan ligt daar ook niet echt de nadruk. Maar ik vind het wel nog steeds leuk als je in een clip mensen de symbolen voor oost en west ziet maken. Dus ergens zit het erin, maar goed, ieder genre heeft zo zijn begin, en begin is altijd moeilijk. Dus ik denk dat dat er ook wel altijd bij hoort.

[M]: Hoe is de reputatie nu, denk je?

[R13]: Ik denk dat mensen er nu wel een ander beeld van hebben, maar niet per se positief. Ik denk dat hip hop, als ik gewoon even nadenk over het nieuwste wat er verschijnt en over de clipjes die mensen uitbrengen, er zit teveel bloot in, er zit teveel nadruk op geld en drank en drugs in, dus op zich profileren ze zich nog steeds met dat hele stoere imago. Maar anderzijds, je hebt nu zoveel soorten artiesten binnen hip hop, dat het er ook gewoon heel erg aan ligt waarnaar je luistert. Hoe je het genre ziet, en hoe je de stroming ziet. Maar ik denk ook heel sterk dat welke artiesten je luistert ook wel te maken heeft met wat voor beeld je krijgt over hip hop. Ik denk dat als jij instapt, en je luistert naar Opgezwolle, dat jij een ander idee krijgt van hip hop dan wanneer je alleen maar luistert naar 50 Cent of Ice Cube of zo. Nou ja, goed, ik denk wel dat daar wel een groot verschil in zit.

[M]: Maar je hoort dus in sommige hip hop die thema's zoals geweld en drugs wel terug?

[R13]: Ja, ik denk dat dat een beetje de basisthema's van hip hop zijn, omdat het daarmee begon. Soort van vitten op de maatschappij, en 'kijk in wat voor slechte wereld wij leven' en 'dit is wat wij meemaken'. En dat hip hop een manier is om zich af te zetten daartegen, juist door het te benadrukken. Maar dat ligt er dus aan naar wat je luistert, en naar wie je luistert. Maar ik denk dat het heel belangrijke thema's zijn, maar wel sterk overdreven. Maar goed, dat is ook de functie van die teksten, om het onder een vergrootglas te leggen, en dan denk ik van jongens, misschien gebeurt er wel helemaal niet. Misschien gebeurt er wel een keer per jaar een shooting in bepaalde wijken, en zingen zij dat het dertig keer per jaar gebeurt. Maar in sommige wijken kan het misschien ook echt wel zo zijn, dus het is heel erg plaatsgebonden, het ligt er maar net aan wie je luistert en wat je luistert.

[M]: En wat vind je ervan dat die thema's erin zitten?

[R13]: Ik vind het wel goed, het is een manier om je te uiten. Dus in dat opzicht is het misschien wel een soort van therapie voor die mensen, haha. Om er zo ook mee om te gaan,

dus om het te zien en dan te bezingen. Juist door dat aan de kaak te stellen. Ik denk dat sommige mensen gewoon... Wat je in Nederland heel erg zag, met Ali B., misschien niet het beste voorbeeld, die stelde ook bepaalde maatschappelijke thema's aan de kaak door erover te beginnen met zijn raps. Ik denk dat dat ook wel misschien nu meer de functie is van bepaalde artiesten. Maar vroeger was dat totaal niet, vroeger had je gewoon dat het heel zwart-wit was. Dus dat het gewoon 'wij hebben geweld, dit gebeurt er, zo erg is het met ons, en kijk ons eens gaan'. En aan de ene kant heb je dan dat stoere imago wat eruit voortvloeit, van 'dit is echt vet'. 50 Cent heet niet voor niks 50 Cent. En aan de andere kant heb je dan een Ali B. die juist probeert een discussie aan te wakkeren. Dus, het ligt eraan hoe je dat wil zien. Maar ik denk dat die thema's gewoon niet te vermijden zijn.

[M]: Veel van die rappers worden natuurlijk wel als een slecht rolmodel voor de jeugd gezien, of zo. Maar jij vindt dat persoonlijk niet heel storend, of?

[R13]: Nou, misschien dat ik er anders tegenover sta, omdat ik het niet als hoofdgenre luister, dus omdat ik er niet meteen ooit zelf door beïnvloed ben, dat ik het niet zo zie. Maar ik kan me voorstellen dat het voor de gemiddelde twaalfjarige die in zo'n hip hop-circuit stapt, als je dan alleen maar naar 50 Cent luistert, dat je dan ook gewoon echt het idee krijgt dat dat de wereld is, zoals je moet leven en zoals je het moet beleven. Dus in dat opzicht vind ik het niet goed wat ze doen. Ook die clips, ik ben het totaal niet eens met dat vrouwen naakt in die clips zitten, ik vind het verschrikkelijk. Ik vind dat zo minderwaardig naar vrouwen toe, bijvoorbeeld. Maar aan de andere kant, je moet gewoon ook weten dat het show is, dat het een element is binnen dat geheel wat zij proberen neer te zetten, dus.

[M]: Wat jou betreft zou er niks aan gedaan hoeven worden, of geen actie te worden ondernomen, om dat slechte voorbeeld tegen te gaan of zo?

[R13]: Nou, weet ik niet, ik denk dat je jongeren er wel bewust van moet maken dat dat niet het leven is zoals het echt is. Maar aan de andere kant, ik denk dat het heel moeilijk is om dat te voorkomen. Dus ja, ik weet niet... Atmosphere bijvoorbeeld, die hebben echt liedjes over... Eén gozer, dat is een fictief personage, die wordt dan opgevoerd als dat hij in een rij voor de kassa staat, en dat hij achter iemand staat die opeens zijn pistool trekt en begint te schieten op het personeel van die supermarkt. Je kan dan twee kanten uitgaan, je kan dat vieren zeg maar, dus 'ja, kapitalisme moet kapot'. Maar de andere kant, zoals zij het bekijken is, wat als het anders was gebeurd? Wat als jij nu actie had ondernomen en er iets aan had gedaan, hoe zou de wereld er dan uitzien? Dus ik denk dat het heel erg... Ik weet niet, zij stellen wel thema's aan de kaak en ik denk dat je er bewust van moet zijn, en dat veel mensen dat totaal niet zijn. Maar ik durf ook niet te zeggen hoe je dat zou moeten veranderen, want ik

weet dat sommige clips pas na bepaalde tijdstippen op tv mogen bijvoorbeeld, maar tegenwoordig met internet, als je het wilt zien kun je het zo vinden, dus hoe ga je het dan aanpakken?

[M]: Okay, dan maak ik even een bruggetje. Jij ziet dus ook wel duidelijk verschillende stijlen in Amerikaanse hip hop?

[R13]: Ja.

[M]: En is dat alleen thematisch gezien, qua inhoud, of ook wel hoe de muziek zelf klinkt?

[R13]: Beide. Ik vind thematisch, ja, ik let vooral op tekst, dus ik zie vooral thema's. Ik zie vooral wie binnen wat past, en waarover ze bezig zijn. Maar ook binnen die muziek zelf, je hoort het gewoon, soms is het wat donkerder, soms is het wat vrolijker. En Jay-Z kan ook heel goed problemen aan de kaak stellen en een redelijk vrolijke sound presenteren. Terwijl bijvoorbeeld bij Atmosphere alles heel donker is. En dat vind ik wel, ja, ik weet niet, ik denk dat dat ook wel heel erg te maken heeft met wat je verder luistert, en wat je eigen voorkeur is. In dat opzicht zie ik thema's wel als meer... Ja, ik zou er meer waarde aan hechten, maar dat is meer omdat ik op zoiets let.

[M]: En zie je ook een verschil tussen mainstream en underground hip hop?

[R13]: Ja, dat heeft er ook wel mee te maken. In de mainstream wordt dat ruige leven ook wel heel erg bezongen, en ik denk dat dat aantrekkelijker is, want het is iets wat je zelf niet hebt, of zelf niet kan hebben. Dus dat daar de aantrekkingskracht ligt. En die underground is misschien datgene wat dichterbij de mensen zelf staat, met wat kleinere thema's die bezongen worden, en die begrijpelijker zijn omdat we het zelf meemaken. Maar ik denk dat het toch wel meteen minder aantrekkelijk is voor veel mensen, dat die commerciële hip hop het ook wel gewoon moet hebben van dat imago. Van Kanye West met zijn zonnebrilletje op, die zich dan heel sterk profileert dat hij zwart is, en dat hij gewoon de wereld aan zijn voeten heeft liggen en dat imago blijft uitstralen. Terwijl je dat bij heel veel kleinere mannetjes echt niet ziet. Hoe heet die ene gozer nou, Talib Kweli? Ik vind hem heel belerend bijvoorbeeld. Als je dat naast elkaar zet, dat zijn voor mij een beetje mainstream en underground, terwijl ze beiden eigenlijk best wel bekend zijn. Maar toch zie ik daar heel veel verschil in, dus in dat opzicht denk ik dat het vooral is welke rol ze uit willen dragen.

[M]: Duidelijk. En qua Nederland, hoe zou je de Nederlandse hip hop-scene beschrijven?

[R13]: Als een kopie, haha. Van alles wat er is, maar ook weer niet, omdat juist dat taalelement er ook weer zo sterk in zit. Dus juist door voor het Nederlands te kiezen, geef je wel een ander beeld, denk ik. Maar ik vind het zelf, ik weet niet, het heeft niet het gewicht van die Amerikaanse hip hop. Het is een beetje dat poldermodel van wat er in Amerika leeft denk

ik, als je het zo mag noemen. Maar daar zit ook een groot verschil in. Ik denk dat we wel ongeveer alle stromingen hebben, maar je ziet... Voor mij de nederhop begint met Osdorp Posse, en daar zie ik heel sterk affiniteit met andere genres liggen, terwijl er nu een Pete Philly is bijvoorbeeld. En die kan ook weer in andere genres meedraaien, maar wel volledig los speelt en ook gewoon op andere thema's gaat. Dus wat dat betreft zie je wel weer zo'n indeling ontstaan, ook in nederhop.

[M]: Maar in welke zin vind je het een kopie van de Amerikaanse scene?

[R13]: Sommigen echt, Fresku en Kempri bijvoorbeeld, die heel sterk dat gangsterimago over willen brengen, en ja, ik weet niet of je kunt zeggen dat Woensel-West hetzelfde is als een achterwijk in Detroit. Ik denk het niet, ik denk dat het toch wel meevalt. Maar dat vind ik bijvoorbeeld echt een kopie. Maar ik vind jongens als Opgezwolle, en DuvelDuvel, dat die het heel erg sterk aanpakken. Maar ook bijvoorbeeld die Belgische, en ik schaar ze nu gewoon onder Nederlands, omdat ze Nederlandstalig zingen. ABN en het Hof van Commerce, dat zijn toch wel artiesten die ik best wel iets unieks vind neerzetten. Dus die niet zo sterk een kopie zijn. Maar juist omdat ze ook die taal meenemen, omdat ze over dingen die in hun eigen beleving en omgeving spelen rappen. En dat ze dat gebruiken.

[M]: En zie je in Nederlandse hip hop ook verschillende stijlen?

[R13]: Ja, ook wel. Ik denk ook weer hetzelfde. Ali B. is niet hetzelfde als Opgezwolle, en Kempri is ook niet hetzelfde als Pete Philly. Dus je ziet daar ook weer die neiging naar iets donkerdere hip hop en iets lichtere hip hop. En misschien ook wel gewoon het idee van, ja, ik weet niet, ik denk dat ik dan toch wel weer op die kopieën terugval. Toch wel die gangsta rap versus de Nederlandse... Ja, ik weet niet, ik vind het iets rustiger, gewoon wat algemener.

[M]: Okay. En zou je misschien ook kunnen zeggen dat er dan meerdere scenes zijn in Nederland?

[R13]: Zeker, ja. Als je kijkt naar de steden waarin hip hop geconcentreerd zit in Nederland, in mijn beleving heb je Zwolle, en dat is een heel andere tak dan wat er in Eindhoven gebeurt. En Amsterdam heb je weer een andere. En in Rotterdam heb je ook een paar van die gangster hip hop-figuren. Dus ik denk wel dat het heel plaatsgebonden, en dat er sowieso wel verschil in zit, zeker.

[M]: Dus je denkt dat die verschillende scenes verbonden zijn aan de verschillende steden, zeg maar?

[R13]: Ja, daar geloof ik heel sterk in.

[M]: Okay. En denk je dat Nederlandse hip hop-fans over het algemeen een beetje op de hoogte zijn van de geschiedenis van hip hop, hoe het is ontstaan?

[R13]: Ik denk dat het er heel erg aan ligt, en aan hoe fan je jezelf voelt. Ik maak altijd liever een indeling van iemand die echt een kenner van iets is, dus die dan ook alles wil weten wat er gebeurt, en alle geschiedenis en feitjes wil weten. En je hebt mensen die het echt als een soort expertise zien van zichzelf, die dat heel sterk uitdragen, en zichzelf echt op de kaart zetten en die ook alles kennen. Echt geen twijfel over mogelijk, en die weten precies hoe het begon in Amerika, en hoe het er nu voor staat in Nederland, en waar we nu staan. En je hebt mensen die bepaalde artiesten volgen, of gewoon de scene volgen in het algemeen, dus die een beetje alles wel mee krijgen, maar zich voor de rest niet zo heel erg interesseren. Dus die zoiets hebben van, 'ik volg de muziek omdat ik het leuk vind', en dat is het. Het is niet dat ze per se ook verder iets uitdragen wat binnen hip hop zou horen, of dat ze zich daar heel bewust van zijn, denk ik.

[M]: En hoe zit dat voor rappers, denk je? Want zij zijn uiteindelijk degenen die de muziek maken, maar weten zij ook hoe het zit?

[R13]: Ik hoop dat ze weten hoe het zit. Maar ik ben bang dat dat soms wel tegenvalt, ik denk dat sommigen het als een persoonlijk middel zien, dus om iets te bereiken, ik weet niet, ik krijg bij zo'n Kempfi eerder de indruk dat hij het doet en dat hij dan stoer is bij zijn vrienden. Maar Macro, een rapper uit Eindhoven, daar weet ik wel zeker van dat hij ooit begonnen is omdat hij Amerikaanse hip hop heel vet vond en omdat hij daar graag in wilde groeien. Je ziet het ook wel vaak terug in de teksten, waarnaar ze teruggrijpen, dus dan weet je ook wel iets over hun kennis. Dus ik denk wel dat het in sommige gevallen wel heel goed opgaat, maar in de meeste gevallen ook weer niet.

[M]: We hadden het net al over die thema's in Amerikaanse hip hop zoals geweld, drugs, vrouwonvriendelijkheid en zo. Hoor je dat ook terug in Nederlandse hip hop?

[R13]: Ja, in sommige artiesten wel en bij sommigen niet. Ik denk dat dat ook heel erg ligt aan naar wie je luistert, en misschien ook wel de stad. Bijvoorbeeld zo'n Kempfi, daar zit het zeker in. Ik luister Kempfi niet echt, maar wat ik zo van hem ken zal het er zeker inzitten. En Macro, die uit dezelfde stad komt, maar net uit een andere wijk, heeft het daar totaal niet over, die bezingt het juist. En die zegt 'waarom doen we dit?' Maar ik vind bij Opgezwolle bijvoorbeeld dat het er ook niet echt in zit, en bij ABN ook niet. ABN in België, die hebben een heel mooi liedje, en dat is praktisch een liefdesliedje. En dat is echt niet het stoere hip hop-mannetjesimago. Dat is juist een heel zachte kant, die zij presenteren, dus ja... Het zal er wel in zitten, maar ook denk ik weer meer in die heel commerciële producten dan in de dingen die mensen niet zo snel kennen.

[M]: En hoe serieus neem jij die thema's, als je dat terug hoort in Nederlandse hip hop?

[R13]: Niet zo heel serieus, nee. Ik weet niet, ik denk niet dat wij een maatschappij hebben waarin dat heel erg speelt, op het moment. Ik denk, nee, ik weet niet. Nu is het wel cru, want deze week kwam dat filmpje uit van die verkrachting in Tilburg, en dan denk ik wel eens van, jongens, misschien hebben jullie teveel geluisterd naar die Amerikaanse producten, en proberen jullie dat leven hier neer te zetten of zo. Maar aan de andere kant denk ik ook gewoon dat het een uitzonderingsgeval is, en dat het dan de zieke geest van die persoon is, en niet per se gerelateerd hoeft te zijn aan muziek, maar ja. Maar aan de andere kant is het misschien maar goed dat ze erover zingen en dat ze het niet doen, dus dan heb ik liever dat ze het in hun muziek stoppen, haha.

[M]: En hoor je in Nederland ook duidelijk een verschil tussen mainstream en niet-mainstream?

[R13]: Jawel, ik zal nooit bepaalde mensen die ik luister, horen op de radio. Ik noem mainstream altijd wat op de radio komt, of wat ik op MTV of TMF of zo terug zie komen, en ja, ik denk dat daar wel weer hetzelfde aan de hand is, dat mensen die over de meer ‘echte’ dingen in het leven zingen, die zie je niet zo snel terug omdat het gewoon zo klein is en zo niet-interessant is voor andere mensen. Maar juist dat geweld en vrouwonvriendelijkheid, dat het ook een manier is om te scoren, dus ik denk dat dat hetzelfde is als in Amerika.

[M]: En hoe is de reputatie van hip hop in Nederland als muziekstijl?

[R13]: Als muziekstijl... Als ik terugkijk naar mijn muziekjournalistiek verleden, moet ik zeggen dat ik nederhop toch best goed scoort, en dat het het best goed doet. En ik denk dat het niet een heel negatief imago heeft. Ik denk dat het allemaal wel een beetje koetjes en kalfjes is, niet altijd, maar dat ligt dan meer aan de personen zelf. Dus aan Lange Frans die in het nieuws komt omdat er iets met zijn vrouw is gebeurd, dan aan de muziek die hij maakt. Dus wat dat betreft denk ik wel dat Nederland nog een redelijk positief imago heeft over hip hop, en dat het ook niet zo heel dramatisch is.

[M]: Dus niet zoals in Amerika?

[R13]: Nee, eigenlijk niet. Ik weet niet of dat komt doordat het hier later is ontstaan, of... Dat kun je ook niet zeggen, want je hebt altijd wel bands gehad die zich lieten inspireren door wat er in Amerika gebeurde, dus. Maar ik denk dat dat meer de aard van het land is en de aard van de maatschappij waarin we leven.

[M]: Dat we minder met argusogen naar een bepaalde muziekstijl kijken, bedoel je?

[R13]: Ja, zoiets denk ik. Je hebt wel mensen die het heel erg bashen en die het misschien negatief willen maken, maar dat is dan meer een bepaald thema en ik denk dat het een tijdelijk iets is. Salah Edin die kwam heel sterk met echt felle kritiek, en op zich vond ik hem op dat

moment... Hij bracht een cd uit en Pete Philly bracht een cd uit, maar Pete Philly geeft een heel ander beeld van wat er gebeurt binnen Nederland en wat er gebeurt binnen de hip hop-scene dan Salah Edin geeft. Dus ik denk dat het ook heel erg aan de artiest ligt, hoe je er invulling aan geeft.

[M]: En hoeveel luister je naar Amerikaanse hip hop in vergelijking tot Nederlandse? We hadden het er net al over, maar...

[R13]: Ik denk stiekem wel dat het minder is dan dat ik Nederlandse hip hop luister. Maar dan meer gebaseerd op dat ik op 22Tracks sneller die Nederlandse lijst aanknal dan de algemene. Ja, gek genoeg wel.

[M]: Maar weet je ook waarom je die voorkeur hebt, of?

[R13]: Misschien omdat het dichterbij me staat? Dus misschien omdat ik makkelijker begrijp waar ze het over hebben, misschien omdat ergens dat circus er ook niet in zit, dus dat het me niet interesseert dat ze het over drank, drugs en wijven hebben. Omdat ik ook zoiets heb van ja, dag, dat is gewoon zo onrealistisch in mijn leven. Dus dan zal ik eerder die voorkeur geven aan nederhop, dus ik denk dat het daar heel sterk aan ligt. Omdat je daar gewoon makkelijk bij kan, dus je gaat makkelijker naar een concert van een artiest dan van een uit Amerika. Dat helpt ook wel.

[M]: Want hoe zou je dat verschil eigenlijk beschrijven tussen Amerikaanse en Nederlandse hip hop?

[R13]: Ik vind die Amerikaanse hip hop echt veel... Het ligt eraan wat je luistert, maar dat commerciële, echt dat stoere, daar zit toch wel een bepaalde scheiding in van 'kijk ons eens'. Gewoon die hele sterke nadruk op die straatcultuur, en ik denk dat in Nederland dat het heel erg meevalt, ligt er ook weer net aan wat je luistert, maar ik vind het wat meer mellow, laidback, gewoon wat rustiger. Niet altijd, ze hebben ook opgefokte liedjes en een beetje agressieve tijd, dat hoort er gewoon bij. Hoort wel op zich bij het genre, maar het is niet iets waar de nadruk op ligt. Ik denk dat er meer diversiteit in zit. Maar goed, als je kijkt naar N*E*R*D en Outkast, en in Nederland Pete Philly en Opgezwolle, dat ligt voor mij hemelsbreed niet zo ver uit elkaar. Dat is niet als een Flo-Rida versus Kempi, of 50 Cent versus Kempi. Maar dat zal ik niet luisteren in de eerste plaats, dus...

[M]: Maar dat verschil zit dus eigenlijk in het verschil van teksten en onderwerpkeuze, maar ook in de productie van de muziek?

[R13]: Ja, ook wel. Maar ik kan wel sommige producties juist luisteren, terwijl ik de teksten helemaal niks vind. Haha, dus. Het ligt er maar net aan waar ik zin in heb.

[M]: En wat heeft hip hop voor jou nodig om een gevoel van authenticiteit te creëren? Dat het ‘echte’ hip hop is.

[R13]: Dat het echte hip hop is... Ik denk een soort van afzetting tegen de maatschappij, dat dat er wel in moet zitten. Of een soort van kritiek op de maatschappij. Ik denk dat dat heel sterk meeleeft. En het liefst voorzien van een mooie beat en een paar draaitafels, want anders kan het net zo goed punk zijn, want daar zit dat ook in. Dus ik denk dat dat heel belangrijk is. Maar het hoeft voor mij niet per se dat criminele of zo te bezingen. Dat is misschien wel wat het imago van het genre is, en van de cultuur die erbij hoort, maar dat hoeft er voor mij niet in te zitten. Ik heb liever dat de productie eromheen dan ook uitstraalt wat er wordt verantwoord in die teksten, wat daarin gebeurt.

[M]: Want hoe belangrijk is het voor jou in muziek, dat het authentiek is?

[R13]: Ik vind het wel belangrijk, maar ik denk dat het tegenwoordig wel steeds moeilijk wordt om iets authentieks neer te zetten. Ik denk dat je gewoon bepaalde zaken moet nemen om je mee te profileren, wil je nu nog authentiek zijn. Maar bij een groot genre als bij hip hop is dat steeds moeilijker. En ik denk dat dat wel in alle genres plaatsvindt.

[M]: Maar kan de muziek van een artiest nog steeds authentiek zijn wanneer hij bijvoorbeeld een groot platencontract heeft getekend?

[R13]: Jazeker, het is ook een schop onder de reet van die mensen. En ja, goed, misschien dat ze dan aan iets meer eisen moeten voldoen dan waar ze vroeger aan voldeden, maar ik denk niet dat het de creativiteit van een artiest weghaalt. Ik denk juist dat het een van de redenen is waarom hij een platencontract krijgt. Dus dat daar ook de nadruk op wordt gelegd. Hoewel, je ziet mensen wel echt veranderen als ze een platencontract krijgen. Positief of negatief, dat ligt er maar net aan. Maar ik weet niet, ik denk dat het eerder een soort van zetje is dan dat het een echte dooddoener is.

[M]: Okay. En is hip hop een genre voor iedereen of heb je een bepaalde achtergrond of street knowledge nodig om de muziek volledig te kunnen begrijpen?

[R13]: Misschien heb je het wel nodig, misschien dat je het dan juist echt ziet als iets waar je alles in kwijt kan wat je hebt. Maar ik heb zelf echt nul komma nul street knowledge bijna, ook vanuit mijn achtergrond heb ik eigenlijk bijna geen reden om naar hip hop te luisteren, als je het zo bekijkt. Maar ik denk dat omdat er zo’n diversiteit zit binnen het genre, dat iedereen ernaar kan luisteren en dat er altijd wel iets is binnen hip hop wat je aanspreekt. Maar ik denk van oorsprong dat de oude hip hop, waarmee het is begonnen in Amerika, die ’80-’90s hip hop, dat je daar misschien wel een soort gevoel bij moet hebben gehad om daar echt in te groeien, zeg maar. Ik denk dat dat toen wel meer was dan nu. Maar ik denk dat het ook wel

ligt aan wie je luistert, misschien snap ik Kempfi daarom ook niet, omdat ik een ander beeld van Woensel-West heb. Ik heb dat niet, ik heb niet in die wijk gewoond, ik weet niet hoe erg het daar is, maar ik weet wel dat Eindhoven in mijn beleving niet zó erg is. Dus ja, misschien dat het wel bijdraagt aan je waardering voor hip hop, maar niet per se dat je het nodig hebt om ernaar te kunnen luisteren.

[M]: En wat voor soort hip hop zou je authentieker noemen, Amerikaanse of Nederlandse?

[R13]: Dat is moeilijk... Ik vind beide wel iets authentieks hebben. Als in, die Amerikanen zijn ermee begonnen, daar ligt de claim heel sterk op bepaalde imago's, op bepaalde... Ik weet niet, er zit in Amerikaanse hip hop vaak een bepaald soort agressiviteit die wij misschien niet snappen in Nederland, omdat er juist zulke grote verschillen in zitten. Ik durf het niet met zekerheid te zeggen, maar Nederlandse hip hop is in dat opzicht ook wel weer uniek omdat het juist zo'n polderkarakter heeft. Gewoon, die taal is anders, de onderwerpen zijn toch wel enigszins anders en ja, ik denk dat het nu vooral... Dat er best wel een paar mooie nederhopdingen tussen zitten. En ja, ook het feit dat ik 'nederhop' zeg geeft aan dat het wel iets sterks is. Maar nederhop zou ook een Pete Philly aanduiden bijvoorbeeld, terwijl dat eigenlijk Nederlandse hip hop is, als je het correct wil zeggen. Maar goed, ik denk dat er elementen in beide takken zitten die het wel authentiek maken.

[M]: En binnen Nederlandse hip hop, wat is authentieker: hip hop die heel erg gebaseerd is op het Amerikaanse voorbeeld, of hip hop die zich meer aanpast naar Nederlandse maatstaven?

[R13]: Dat laatste. Ik vind het zo belangrijk dat mensen niet zomaar een kopie van iets neerzetten, maar dat ze er echt iets aan toevoegen. En dat kan ook gewoon heel goed, dus het zou een beetje lui zijn als je praktisch de eastside-westside gaat kopiëren in je muziek. Maar ik denk dat je ook gewoon moet durven om te kijken wat er hier speelt, en om dat eigen te maken. Dus dat telt bij mij wel heel zwaar mee.

[M]: Dat waren de vragen die ik voor je had. Nu heb ik nog vier quotes uit literatuur die ik heb gelezen. Die wil ik je even laten lezen, dan geef ik daar wat uitleg bij en wil ik je mening erover horen. Hier is de eerste.

[leest quote]

[R13]: Ik ben het er mee eens.

[M]: Wat ik wilde vragen, is eigenlijk... Kijk, in Nederland is die scheiding tussen zwart en blank kleiner, en blanke rappers zijn hier bijvoorbeeld algemeen geaccepteerd. Maar denk je dat rap in Nederland ook zo'n rol als protestmiddel vervult?

[R13]: Ja, enigszins, maar dan wel vanuit bepaalde muzikanten, niet zozeer vanuit het hele genre. Ik denk voor het cultuurtje zelf, dat het hier niet opgaat en dat het veel minder sterk

aanwezig is. Misschien dat het nog komt, dat je het met de ontwikkeling van de maatschappij nu sterker gaat krijgen. Dat het wel die kant uitgaat, maar op dit moment is dat het niet. Alhoewel, het is natuurlijk wel een soort van protestmiddel, het zit in de aard van de muziek, maar nee, het is niet zozeer dat het één positie tegen een andere is, dat zou ik niet zeggen.

[M]: Okay, dankjewel. De tweede dan.

[leest quote]

[M]: Wat er staat is dat Franse hip hop zelfvoorzienend is geworden, en dat komt omdat Amerikaanse opvattingen toentertijd niet meer als passend bij de Franse samenleving werden gezien. Denk je dat dat in Nederlandse hip hop ook het geval is?

[R13]: Ja, ja. Ik denk juist ook al omdat we die term ‘nederhop’ hebben, dat je heel duidelijk ziet dat het op zichzelf gaat staan, en dat heel veel van die beelden... Je ziet het wel terug, er wordt soms wel nadruk gelegd op wat er in Amerika wordt gedaan, met die Amerikaanse waarden van hip hop, maar ik denk dat er genoeg in Nederland is om aan te snijden, en ik denk dat je dat ook hier ziet. Dus dat het wat dat betreft zeker opgaat, ja. Ik zou ook zelfs zeggen dat juist omdat we dat nederhop hebben, dat het echt al self-sufficient is. Maar het heeft wel een tijd nodig gehad. Als je kijkt naar Osdorp Posse, die waren eigenlijk vanaf het begin heel sterk Nederlands, en heel sterk zichzelf. Dus misschien is het voor een bepaalde groep heel erg nodig geweest om dat Amerikaanse te kopiëren en eigen te worden, maar aan de andere kant, ja, het is zeker wel zelfvoorzienend, als in, ze kunnen zelf ook wel hun onderwerpen invullen, en hoeven geen kopie meer te zijn. Dat is het vooral.

[M]: Okay. Dan de derde, alsjeblieft.

[leest quote]

[M]: Er wordt vaak gezegd dat hip hop nergens over gaat. Hoe denk je dat die opvatting ontstaat? Want ik neem aan dat jij het als luisteraar hier niet mee eens bent.

[R13]: Ik denk dat het, juist omdat er een bepaald imago van die cultuur heerst, dat het daarom deze kritiek krijgt. En dat mensen niet verder denken, want hip hop snijdt echt wel onderwerpen aan. En misschien komt dat niet goed naar voren. Misschien zien mensen die maatschappijkritiek niet, maar ik weet zeker dat Public Enemy echt wel over iets rapte en niet over iets anders. Aan de andere kant, als je dan kijkt naar die commerciële producten die afgeleverd worden, snap ik de quote wel. Maar dan nog denk ik dat de essentie van hip hop echt wel een protestvorm is geweest, en dat dat er nog steeds heel erg in zit. Het is eigenlijk gewoon punk, maar dan met een beat. Haha, in plaats van een gitaar. Ik ben het gewoon niet eens met de quote, ik snap wel dat het er staat, maar...

[M]: Maar waarom is die opvatting dan toch ontstaan, denk je?

[R13]: Ik denk doordat dat commerciële heel erg naar voren komt, dat dat heel erg wordt benadrukt, ook in die clips, en dat de cultuur er heel erg zo uitziet. Als je rapper bent krijg je allemaal vrouwen, allemaal drank, allemaal drugs, en dat gaat natuurlijk niet ergens over. Dat is een soort egoïstisch portret van iemand. Maar dat is wel wat mensen zien, en als je er niet over nadenkt, en er gewoon niet naar luistert, heel simpel, dan hoor je het niet. Dan zal je niet horen wat erachter ligt. Een lyric kan wel gaan over iemand die een slechte jeugd heeft gehad, maar waarom dan? Dan kan het twee kanten opgaan. ‘Ik heb een slechte jeugd gehad maar nu heb ik vrouwen’ of ‘ik heb een slechte jeugd gehad, want ik woonde in die buurt en daar gebeurde dit en dat’. Dus ja, ik denk dat het hier heel erg overzien wordt, wat voor kracht het heeft gehad, en dan vooral... Ja, misschien dat het nu wel wegebt, dat imago van protest, en dat de commerciële producten het overnemen. Ik bedoel, Kanye West is het ultieme voorbeeld, die associeer ik niet heel erg met een protest. Het is natuurlijk wel een soort afzetting, maar niet zozeer als wat Beastie Boys en Public Enemy deden, of Cypress Hill, dus wat dat betreft... Er zit wel een verandering in natuurlijk, maar in essentie is het wel gewoon een afzetting tegen iets, dus ja.

[M]: En dan de laatste quote.

[leest quote]

[M]: Denk je dat het in Nederland ook zo is, dat hip hop een extra aantrekkingskracht heeft op dat soort jongeren?

[R13]: Jawel. Maar dat, ja... Ik weet niet, ik zit heel erg in de ‘witte’ kringen van hip hop, laat ik het zo noemen, maar ik kan me echt voorstellen dat dat element van afzetting erin zit, en dat je het inderdaad luistert omdat je je onderdrukt, uitgebuit of gediscrimineerd voelt. En dat iemand anders het voor je weergeeft in zijn teksten, ik denk dat dat een soort gevoel van ‘wij’ oplevert, zo van ‘kijk hoe erg het met ons is’, in plaats van ‘kijk hoe erg het met mij is’. Dus ik denk dat groepsgevoel hier een heel grote rol speelt. Ik luister het zelf niet, bijvoorbeeld, omdat ik me onderdrukt, uitgebuit of gediscrimineerd voel, dus mijn aantrekkingskracht ligt daar niet per se in. Wel dat ik het met bepaalde dingen niet eens ben, maar ja, ik kan me voorstellen dat het meer voorkomt onder jongeren die zich zo voelen, dan dat je gewoon iets anders luistert. Ik denk wel dat die aantrekkingskracht een stuk groter is voor die groepen. En vooral ook omdat het ervoor zorgt dat je je niet meer alleen voelt, maar omdat je juist ziet dat je niet alleen bent.

[M]: Okay. Dat was wat mij betreft het interview, dus heel erg bedankt. Heb je zelf nog vragen of toevoegingen?

[R13]: Nee hoor.

[M]: Nou, dan wil ik je bij deze bedanken voor het interview!

[R13]: Graag gedaan!

Interview met Respondent 14

Geslacht: man

Woonplaats: Tilburg

Leeftijd: 29

Baan/studie: grafisch ontwerper

[M]: Waar ik mee wil beginnen is: sinds wanneer luister je naar hip hop?

[R14]: Ik denk ongeveer 2001-2002, en daarvoor ook wel, maar niet echt volle maat, zeg maar. Dus een beetje... Ja, ik zat toen op het MBO, en ja, ik had een aantal vrienden die aan graffiti deden, en daardoor kwam ik ook een beetje in dat milieu, zeg maar. En toen sloeg het wel echt aan.

[M]: Want mijn volgende vraag was inderdaad, hoe ben je ermee in contact gekomen? Dat was dus door die vrienden, begrijp ik?

[R14]: Ja, nou ja, ik heb ook wel naar 2Pac geluisterd toen hij nog leefde, dus dat was nog eerder eigenlijk. Ja, het is heel raar om te plaatsen wanneer ik begon te luisteren, maar vroeger kocht ik eigenlijk wel alleen een beetje rockalbums, en ja, jazz en zo. Ja, jazz koop ik nu ook wel weer, maar dat ik echt volle maat voor alleen hip hop ging dat was wel een beetje rond 2000-2002. Ongeveer.

[M]: Okay. En hoe vaak luister je nu nog?

[R14]: Ja, zeker in de auto, maar dat scheelt ook wel. Sommige cd's draai ik helemaal grijs, maar ik luister ook wel eens naar de radio en dan heb je natuurlijk geen keuze voor een specifiek genre of zo, daar is gewoon alles door elkaar. Maar een album van The Streets, daar heb ik er altijd wel één van in mijn auto liggen of zo, dus als ik onderweg ben met de auto, dan zeker wel hip hop op. En ook andere dingen zoals Skunk Anansie of zo. Ja, als ik het gewoon lekker vind luisteren voor onderweg, dan zet ik dat op.

[M]: Maar als je zou moeten zeggen voor hoeveel dagen per week of zo, is het dan wel dagelijks?

[R14]: Ja, dagelijks sowieso. Ja.

[M]: En naar wat voor andere genres luister je nog meer, naast hip hop?

[R14]: Vrijwel alles, op mensen die dood zijn na. Dus dan heb ik het over Nirvana, en Elvis en zo. Bob Marley dan weer wel. Ja, vrijwel alles. Ik luister van Roosbeef tot Hoobastank tot Linkin Park, alles een beetje. Alleen rock trekt me niet meer zo. Tenminste de rock van nu. De oude rock zoals Foo Fighters, dat zit er wel altijd in. Maar de wat nieuwere rock vind ik

allemaal een beetje slapjes. Het gaat mij meer om de teksten, en het is nu meer muziek dan dat het echt om de teksten gaat. Kijk naar Kings of Leon of zo, iedereen kan zo'n nummer schrijven. Er zit niet echt veel diepgang in.

[M]: Nee, precies. Okay, en er zijn natuurlijk ook genres die door hip hop beïnvloed zijn, dan noem ik drum 'n bass, dubstep, triphop. Heb je daar ook affiniteit mee?

[R14]: Ja, drum 'n bass, daar was ik vroeger, rond 2004 dan, wel vaak naartoe geweest en zo, maar ja, dat is toch net een iets ander milieu wat daar op af komt, daar zijn wat meer de drugsgebruikers. En de sfeer was gewoon niet echt relaxed, dus daarom ben ik een beetje daar van afgehaakt. Maar zeker toen het net opkwam, drum 'n bass en zo, toen ben ik er wel vaak naartoe geweest. En ook triphop, Mr. Scruff, dat valt daar volgens mij ook onder. Daar luister ik ook gewoon naar, maar dat is dan weer niet echt op dagelijkse basis.

[M]: En dubstep, wat dan nu heel populair is?

[R14]: Ja, dat is niet echt mijn ding of zo. Dat is net iets te snel, en ik hou wel van een rustig tempo. En triphop is dat toch wel wat meer dan dubstep. En ja, er zijn zoveel namen in, als je daar eenmaal aan begint, dan ben je een jaar bezig voordat je de helft van de grote artiesten een beetje hebt beluisterd. Het gaat ook zo snel, nieuwe platen uitbrengen en zo, het is bijna niet bij te houden.

[M]: Okay. Maar je hoort in die muziekgenres wel terug dat er invloeden van hip hop in zitten?

[R14]: Ja, maar ja, sommige nummers van Muse, daar zitten ook hip hop-invloeden in. Dus ik denk dat muziekgenres sowieso heel veel door elkaar gaan, ik denk niet dat dat specifiek is voor een bepaald genre. Wat een ander genre beïnvloedt. Maar dat is mijn persoonlijke mening.

[M]: Okay, en waarom hip hop, wat spreekt je aan?

[R14]: Ja, toch wel soms van die teksten, dat als je erover nadenkt, dat je een klap in je gezicht krijgt. Hoe hard de realiteit is en zo. En ook de humor die erin zit, en dat bijvoorbeeld Guilty Conscience, van Eminem en Dr. Dre, dat nummer vind ik ook gewoon grappig. Of de oude Arsonists, dat is meer gewoon een beetje humoristische rap. En ja, dat vind ik gewoon, dat trekt me wel. Maar ook dingen zoals Looptroop, die gewoon teksten hebben over mensen die andere mensen verliezen en zo, ja geweld, drugs dealen, gewoon alles wat speelt in een echte stad zeg maar. Ik vind dat mooi hoe dat in hip hop echt naar voren wordt gebracht, maar dan niet in een goed of slecht daglicht, maar dat het vaak gewoon open is voor interpretatie.

[M]: Wat jou dus het meest aanspreekt is wel de inhoud van teksten, en de onderwerpen en zo?

[R14]: Ja, het is ook een beetje... Hoe moet je dat zeggen, net als Cypress Hill, dat ligt mij niet zo, want dat is alleen maar een beetje gegil, en dan heb je Lil' Jon met zijn 'yeah!'. Ja, dan is voor mij een beetje de lol eraf, ik wil dingen als Xzibit of zo, gewoon lyrics, scherpe lyrics horen met vette beats eronder. Ik ken ook mensen uit Nederland, de Rotterdamse scene dan, die zijn ook zelf bezig, en die proberen ook gewoon op hun eigen manier aan de weg te timmeren, en ook met een heel andere insteek. Gewoon uniek zijn, niet legendes kopiëren, zoals Biggie of zo, maar gewoon zelf denken van, okay, dit wil ik zeggen, hoe wil ik het zeggen, beat erbij maken, en het hele proces. Daar zijn ze gewoon heel creatief mee bezig, en dat zie je gewoon aan de muziek die eruit komt, daar hoor je dat gewoon aan terug. Dat vind ik gewoon tof. Maar ja, het is een beetje een knip en plak-wereld. Er zijn nummers van Brainpower, en dat is gewoon bijna dezelfde beat als van The Game of zo. En ja, dan denk ik van, doe gewoon even net iets meer moeite, en maak er gewoon iets unieks van, wat echt van jou is. Ik weet niet wie het dan van wie heeft gejat, in die zaak, maar... Dat is wel iets. Het is wel een samplecultuur, dus dat is wel iets wat gewoon altijd zal blijven, maar je hoeft het niet altijd dominant terug te horen in een track, zeg maar.

[M]: Nee, okay. En als je favoriete artiesten zou moeten noemen, welke namen zijn dat dan?

[R14]: Sowieso Arsonists, wat ik net al zei. Maar dat zijn ongeveer grondleggers, in de tijd van De La Soul en zo. Dat is gewoon voor mij ook de eerste aanraking met hip hop die mij echt aansprak. Ja, en Xzibit, Looptroop. Ik heb wel een hele collectie, maar de artiesten waar ik echt alle albums van heb, dat zijn wel die. Verder nog... Dan zou ik even naar mijn cd's moeten kijken. Outkast, Gorillaz, en zo. Dat zijn wel dingen waar ik ook echt bijna alle albums van heb.

[M]: Okay, tof. En heb je qua Nederlandse hip hop-artiesten ook favorieten?

[R14]: Ja, E-Life, maar die doet niet zo heel veel meer. Maar toen hij een beetje opkwam vond ik dat een heel goede artiest. Ook gewoon omdat hij Nederlands is, en het Engelstalig doet. Dat kan ik echt wel waarderen, want Engelse teksten schrijven is echt heel moeilijk voor een Nederlander. Om het qua zinsopbouw en flow en zo gewoon mooi recht te houden, zeg maar. Daar zit best wel een uitdaging in. En ja, Osdorp Posse, en een beetje de oudere Nederlandse acts. Ja, Opgezwolle natuurlijk. Maar ik neem dat wel met een korreltje zout, want de echte nederhop, dat trekt mij niet zo, het is meer... La Melodia, ik weet niet of je dat kent? Dat is meer een MC, dus dat is meer r&b-achtig, maar die doet wel gewoon ook Engelse dingen en doet het kwalitatief ook best wel goed. Zeker ook op hun debuutplaat en zo. Ik kijk daar wel meer naar dan 'hoe leuk is die beat?' en zo. Want ja, van Sticks & Delic, al die beats zijn eigenlijk gewoon hetzelfde. Alleen het ritme is net iets anders en ze gebruiken

andere geluidjes. Maar bij hun zijn het de teksten die de track hard moeten maken, en de beat is gewoon meer een loopje. Als je kijkt naar artiesten als Xzibit, die hebben gewoon per nummer een heel andere flow, hoe ze spitten is anders, en ja, het is gewoon veel veelzijdiger en meer diepgang.

[M]: En luister je ook naar hip hop uit andere landen dan Nederland en Amerika? Want Looptroop is Zweeds, toch?

[R14]: Ja, Looptroop is uit Zweden, en ik heb ook van Saïan Supa Crew een paar cd's, DJ Embee, maar dat is ook Zweden. Ja, uit die hoek een beetje, omdat het ook vanuit Looptroop gerelateerd is. Dat is de DJ van Looptroop volgens mij, en zijn soloproject is dan Embee. Dan heb je ook nog DJ Lars, en dat is een radio-DJ die alleen maar hip hop draait. Dus dat zijn meer gewoon mixtapes, zeg maar.

[M]: Maar bijvoorbeeld hip hop in andere talen ook?

[R14]: Ja, Saïan Supa Crew is echt Frans, ik heb wel een paar Spaanse nummers van BOSS, en die brengen niet veel uit, dus daar is voor een Nederlander ook moeilijk aan te komen. Ja, en ik heb Duitse hip hop, ik was dan in Duitsland naar een festival gegaan wat echt alleen maar hip hop was, en daar waren gewoon beginnende artiesten en die liepen daar hun demo-cd's een beetje te pushen. Ja, dan kocht je voor 10 euro drie cd's of zo. En ook uit Engeland waren veel mensen. Two Tongues, Spleen. En dat is een beetje à la The Streets, en dat is ook een beetje de dubstep-kant op. Maar dan zie je ook dat dat in Engeland gewoon net iets meer speelt.

[M]: Maar bijvoorbeeld als het niet Engels- of Nederlandstalig is, maar Saïan Supa Crew of zo... Dat is dan in het Frans, vind je de muziek dan wel minder goed omdat je het niet even goed begrijpt of zo?

[R14]: Omdat ik het niet versta? Nou, meestal kijk ik wel wat de lyrics zijn en dan vertaal ik dat een beetje. Dat doe ik sowieso ook bij muziek uit Groenland of andere landen waar ik de taal niet van spreek. Je wil toch een beetje kijken van, waar gaat het nou eigenlijk over? Want je kan iets heel vet vinden, maar als je niet weet wat het betekent, wat is dan de waarde ervan?

[M]: En even iets anders, ben je ook bekend met hoe hip hop ontstaan is in Amerika?

[R14]: Ja, daar heb ik wel veel over gelezen, maar het is een beetje... Ik denk dat dat een beetje de pre-hip hop is. Want tegenwoordig zijn er binnen hip hop zoveel takken en subtakken, dat het moeilijk te traceren is waar het nou echt is begonnen. Of tenminste, ja, echte hip hop, dan heb ik het een beetje over de clubbangers. Dus niet echt de originele roots, maar wel wat later, dat wel.

[M]: Maar wat weet je daarvan, als je dat zou moeten omschrijven?

[R14]: Nou, ik weet dan merendeels een beetje van die eastcoast-westcoast oorlog en zo, dat kreeg je nog wel mee op het journaal toentertijd. En ja, dat sowieso is wat ik weet.

[M]: Maar dat is gewoon een beetje vanaf de jaren '90?

[R14]: Ja, maar daarvoor heb ik me niet echt in verdiept, volgens mij.

[M]: Okay. En zou je hip hop echt een zwart genre noemen?

[R14]: Nee, zeker niet. Als je kijkt wat voor publiek erop af komt, dat is echt heel divers. Dat festival waar ik was geweest in Duitsland, Splash, wat je daar ziet... Daar zie je vrouwen, kinderen, alle rassen, alle leeftijden lopen. En iedereen heeft het gewoon naar zijn zin.

[M]: Maar niet omdat het ooit ontstaan is in de zwarte gemeenschap van Amerika?

[R14]: Dat kun je natuurlijk niet ontkennen, maar het is niet zo dat je als blanke geen goede hip hop kan maken. Er zijn genoeg voorbeelden van mensen die dat wel doen. Kijk, donkere rappers zullen altijd claimen dat het genre van hun is.

[M]: En luister je ook naar wat er nu, tegenwoordig uitkomt in Amerika?

[R14]: Ja, zo nu en dan krijg ik wel wat mee, maar ik vind de meeste nieuwe artiesten die doorbreken in Amerika een beetje soft, ik hou wel gewoon van de wat rauwere, heldere kijk op het leven. Qua inhoud dan. Dus dat is gewoon waarom ik Xzibit en Looptroop gewoon echt waardeer, omdat het muziek is die je echt kan raken, met woorden, maar ook gewoon in de melodie die erachter hangt, zeg maar.

[M]: Maar dingen die nu in de hitlijsten staan, qua Amerikaanse hip hop?

[R14]: Noem eens een voorbeeld?

[M]: Artiesten die nu bijvoorbeeld populair zijn, zijn Lil' Wayne, Drake, Rick Ross, dat soort namen.

[R14]: Ja, daar heb ik het niet zo mee. Dat is net als met Ja Rule toentertijd, was even een hype, en nu hoor je er niks meer van.

[M]: Dus daar luister je niet echt zelf naar?

[R14]: Ja, ik geef het wel een luisterbeurt, net als Kanye West met Jay-Z, Jay-Z is natuurlijk wel een grotere naam. Dat album van hun samen, dat heb ik wel geluisterd en dat vind ik ook zeker wel vet, maar het is dan niet gelijk zo dat ik denk 'wow, dat moet ik kopen'. Of een Kanye West-album, dat heb ik niet zelf, maar van Jay-Z, ja, dat vind ik sneller leuk, omdat het gewoon al geraakt heeft, dus het is makkelijker om dan daar iets nieuws van te kopen, dan van een artiest die nieuw is.

[M]: En hip hop van vroeger, luister je daar ook naar?

[R14]: Ja, daar heb ik wel veel van meegekregen, mijn broer was namelijk DJ in een cafeetje, en die had de Top 40 altijd op albums zeg maar. En daardoor kreeg ik wel van LL Cool J

dingen mee, maar toen was ik nog echt heel jong, en toen had ik nog niet echt een interesse voor muziek, denk ik. Maar Run-DMC, dat ken ik al sinds mijn vierde, dat ik er in ieder geval van heb gehoord, zeg maar.

[M]: Maar dat luister je nu niet?

[R14]: Ja, zo nu en dan. Ik heb er niet veel albums van, maar dan heb ik zo'n momentje, en dan gooi ik dat album er even in. Maar het is niet alsof ik een album dan echt drie keer achter elkaar hoeft te horen. Het is een beetje uit zijn tijd, als je het nu luistert. Arsonists vind ik nu nog steeds heel goed, maar de albums zet ik wel op, en dan luister ik het even één of twee keer, of misschien drie, maar dan is het niet meer nieuw. Je wil toch iets van vernieuwing.

[M]: En hoe denk je dat de reputatie van hip hop was in de beginperiode, toen het een beetje opkwam in Amerika?

[R14]: Dat is moeilijk te zeggen. Ja, ik denk dat de mensen die ermee begonnen een beetje in de discotijd zagen van, 'hey, dit vinden mensen leuk en daar kunnen we wat mee op onze eigen manier'. En ook voor die mensen die daarmee zijn begonnen, dat ze een soort manier hadden om hun eigen mening naar buiten te brengen, want in die tijd was dat natuurlijk nog niet zo heel erg... Vrijheid van meningsuiting zoals nu, zeg maar. Freedom of speech.

[M]: Maar hoe denk je dat mensen er toen tegenaan keken, toen het uitkwam?

Buitenstaanders, die niet uit die wijken of zo kwamen?

[R14]: Ik denk toch wel een beetje opstandig, of geschokt, want toentertijd was taal ook best wel grof. Niet in de nummers van Run-DMC en zo, want dat is meer Gers Pardoel-rap. Maar... moeilijk te zeggen.

[M]: Maar je denkt dat het negatief was, een beetje?

[R14]: Ik denk dat dat meer te maken heeft met of mensen zich erin konden vinden, of zo. Ik weet nog wel toen dat nummer van 2Pac, Changes uitkwam, dat heel mijn klas dat nummer leuk vond. 22 man die dat als nummer 1 van de Top 40 zouden kiezen, zeg maar. Dus het is maar net of het je raakt, en of je je erin kan herkennen, en dan denk ik dat het al snel aan kan slaan. Ik denk, ja, mensen die het niks vinden, vinden het niks, en dan kunnen ze het honderd keer luisteren, en vinden ze het nog steeds niks. Dus, ja, het is toch een beetje, wat wil je van muziek, en hoe vind je dat terug in de muziek die je luistert? Want dat was ook bij mij, ik had eerst best veel rock-cd's, en toen had ik zoiets van, ik wil ook wel eens iets anders, ik kan niet altijd naar rock blijven luisteren en agressief op mijn fietsje zitten, zeg maar. Je gaat toch zoeken, dat is altijd... Ook bij Spotify of zo, dan kijk je naar de liedjes die je luistert, en wat lijkt daar dan op? En Last.fm gebruikte ik ook om te bekijken wat lijkt op de muziek die ik

luister, qua andere artiesten, en dan ontdek je op die manier nieuwe dingen. En ik weet niet of dat toen zo was, maar dat is wel hoe mensen nu muziek verkennen.

[M]: En er worden vaak bepaalde thema's genoemd die in hip hop zitten, zoals geweld, en drugs, vrouwonvriendelijkheid. Hoor jij dat soort dingen wel terug in die hip hop?

[R14]: Ja, ja, zeker wel, maar ik denk dat dat bij alle genres wel een beetje is, dat heb je ook bij club en bij techno, daar heb je dat ook. Misschien niet geweld, maar seksistisch gezien wel.

[M]: Maar er wordt wel eens gezegd dat hip hop door dat soort thema's een slechte invloed zou hebben op de jeugd of zo.

[R14]: Ja, ja, het is natuurlijk wel het muziekgenre met de meeste piepjes en ploepjes, zeg maar, dus dat is wel waar. Maar dat is ook juist omdat ze... Kijk, op hun album kunnen ze alles zeggen wat ze willen. Maar wat er op tv of radio van overblijft, daar hebben ze hebben ze geen invloed op. Maar dat weerhoudt ze er niet van om die teksten alsnog te schrijven en alsnog uit te brengen, dus ik denk dat dat voor de artiesten niet zoveel uitmaakt, maar ja, het is gewoon iets wat er een beetje bij hoort.

[M]: Maar jij neemt daar zelf geen aanstoot aan, bijvoorbeeld?

[R14]: Nee, het is niet dat ik zelf iedereen bitch noem of zo.

[M]: Nee, maar dat je het een slechte zaak vindt, dat het gebeurt in die muziek?

[R14]: Nee, ik denk van, soms is het ook wel gepast. Als je kijkt naar hoe Eminem het doet, die heeft best wel grove teksten, ook over zijn moeder en zo. Maar ja, dat is wel geschreven met een kruiwagen zout ernaast, zeg maar, dus... Als je dat kan inzien, ja, dan kan het je alsnog wel choqueren of raken, maar ik denk dat zijn bedoeling erachter is, je aan het denken zetten en gewoon een grapje maken. En kijken hoe groot of hoe erg de impact is van dat grapje. Maar ik denk niet zij bewust denken van, 'oh, nu heb ik maar drie keer 'fuck' gezegd in mijn nummer, dus nu moet er nog zes keer 'fuck' bij', of zo.

[M]: Okay. En hoe denk je dat die reputatie nu is in Amerika, denk je dat het een beetje is veranderd sinds de begintijd?

[R14]: Ja, ik denk wel dat hip hop vrolijker is geworden, natuurlijk niet op alle fronten, want dat kan ook niet. Maar ja, als je kijkt naar crunk & b, dat is ook een beetje zo'n hip hop-variant. Daar zit toch gewoon een heel andere vibe in. En ik denk omdat er nu meer subgenres zijn, is het denk ik ook wat bloemiger qua uiterlijk, zeg maar.

[M]: Maar je denkt dat de buitenwereld er wel wat relaxter tegenaan kijkt dan toen?

[R14]: Ja, dat denk ik wel. Je ziet zelf dat mensen LMFAO al hip hop noemen, wat eigenlijk gewoon club-dance is, maar het heeft natuurlijk ook wel invloeden ervan.

[M]: Okay. En zie jij ook echt duidelijk verschillende stijlen terug in Amerikaanse hip hop?

[R14]: Ja, soms wel, soms niet. Je hebt sowieso wel natuurlijk een beetje dat east- en westcoast, dat verschil hoor je sowieso wel terug. En hoe de nummers in elkaar zitten, en er zijn ook wel... Ja... Iedereen heeft best wel zijn eigen sound. Als je kijkt naar Wu-Tang, al die mensen los van elkaar, bij hun soloprojecten, maken ze weer heel andere muziek dan Wu-Tang zelf. En dat is ook wel... Ja, het is ook gewoon een uitlaatklep, ook voor die mensen die artiest zijn, zeg maar. Dus ik denk dat iedereen er toch wel net iets anders mee voor ogen heeft dan de ander. Ik vind het moeilijk om daar een peil op te trekken, zeg maar.

[M]: Ja precies. Maar omdat je net al zei dat er nu wel wat meer subgenres en zo zijn...

[R14]: Ja.

[M]: Jij ziet dus wel duidelijk die verschillen terug?

[R14]: Ja, dat sowieso.

[M]: En zou je dat wel allemaal gewoon onder hip hop scharen?

[R14]: Ja, als hoofdgenre wel. Ik luister ook wel eens... Ik heb ook hip hop-cd's van die artiest uit Duitsland dan, die Amewu, maar daar zitten ook nummers bij die lijken op One Giant Leap. En die zijn heel erg dromerig, en dat is dan echt meer een beetje triphop. Maar de rest van dat album is gewoon keiharde clubbangers, en daar zitten dan drie van die rustige plaatjes bij, en dan denk ik ook van, ja, het past er wel bij maar het is toch wel iets los daarvan, of zo.

[M]: En in Amerika, vind je dat er een duidelijk verschil is terug te zien tussen de mainstream, commerciële hip hop, en de wat meer underground, niet-commerciële hip hop?

[R14]: Ja, dat denk ik wel. Sowieso, de commerciële is wat meer de... Ik weet wel dat in Amerika de echte underground hip hop een stuk harder en grover is, dat is wel een beetje in de trant van Company Flow, ik weet niet of je dat kent? Die hebben dan instrumentale muziek, en dat is heel onschuldig, maar die albums waar ze ook op rappen dat is gewoon snoeihard. Maar dat is nooit echt mainstream geworden, dat is wel altijd een beetje underground gebleven.

[M]: En dat is omdat het hard is, denk je?

[R14]: Ja, ik denk dat mensen zich er dan minder goed mee kunnen identificeren, of zo. En dat het dan toch een beetje... Kijk, net als de nieuwe Jay-Z, ja... Iedereen weet natuurlijk dat hij met Beyoncé is, dus iedereen luistert er even naar. Maar als het een onbekende rapper is, ja, daar hoor je waarschijnlijk niet eens van. Dus ja, hoe kom je daar dan bij, hè?

[M]: Duidelijk. En in Nederland, hoe zou je de scene hier omschrijven?

[R14]: Ik denk dat er heel veel mensen zijn die brood zien in rap, maar ik vind de rapscene zelf nog niet eens aan het puberen, zeg maar. Laat staan volwassen. Dus het is meer een beetje groot doen, en stoer doen, en een beetje modder naar elkaar gooien, want ja, de echte talenten... Dan heb ik het over Jawat! en zo, en DuvelDuvel, die hebben één of twee plaatjes gedropt, en daar is het eigenlijk een beetje bij gebleven. Terwijl zij... Ja, als je kijkt naar Gers Pardoel, die heeft misschien hetzelfde succes, maar qua kwaliteit vind ik het een stuk minder. Maar ja, het is wel heel easy to listen to, en het is gewoon daardoor makkelijk te luisteren, dus je stapt er makkelijk in. Je vindt het sneller leuk, het is ook niet zo vijandig of zo, als je het vergelijkt met de Stropstrikkers, dan is Gers Pardoel een basisschoolkindje natuurlijk.

[M]: Zie jij in Nederlandse hip hop ook duidelijk verschillende stijlen terug?

[R14]: Ja, dat zie ik wel, je hebt een beetje de r&b, Marco Borsato-rappers. Maar ook wel heel veel harde dingen, zoals Steen & Spinal, en een beetje de feelgood, happy-hardcore hip hop noem ik het altijd maar. Dat is een beetje de Sticks & Delic en zo. En ja, als je kijkt naar Osdorp Posse, dat is ook gewoon keihard. En ja, Stropstrikkers, en wat heb je nog meer... Brainpower, dat is ook een beetje in de trant van Gers Pardoel, van A, B en C-raps. Ja, en Extince heeft wel een beetje zijn eigen ding dan. Maar als ik het zou moeten onderverdelen, dan zou ik niet weten waar ik Extince onder moet plaatsen in de Nederlandse scene.

[M]: Maar is het misschien ook een verdeling qua steden, of zie jij dat niet zo?

[R14]: Nou... Ja, tussen Amsterdam en Rotterdam zit wel een groot verschil, maar dat is sowieso een beetje de cultuur tussen die twee steden. Maar als je kijkt naar Kraantje Pappie die komt volgens mij uit Groningen, en dat klinkt voor mij hetzelfde als Sticks & Delic. Maar ja, dat is ook wel daar in de buurt, dus ja. Ik denk niet dat het zozeer gebonden is aan een provincie of zo, ik denk dat het meer gewoon te maken heeft met de mentaliteit van de mensen die achter die groep zitten, of die zelf de artiest zijn, zeg maar. Net als Nul Elf Acht, ik weet niet of je daar wel eens van hebt gehoord? Die hebben een beetje een Zeeuwse insteek. Het is een beetje feelgood-rap, maar dan met een beetje een Zeeuwse insteek, of zo. Maar daar zitten ook allemaal woordgrappen in, en ja, grappige anekdotes die je als Zeeuw wel kan waarderen.

[M]: En denk je dat de Nederlandse hip hop-fan over het algemeen een beetje goed op de hoogte is van de geschiedenis van hip hop, of niet?

[R14]: Ik denk het niet, want ja... Het is toch een beetje, als ik kijk naar mezelf, ik ben net van de generatie nadat het opkwam. Dus van hoe het is begonnen, daar moet je dan echt interesse in hebben, of misschien in verdiepen of zo. Maar ik denk niet dat mensen denken van, nou, ik ga eens even op Wikipedia kijken waar hip hop vandaan komt... Tenminste, de

jeugd van tegenwoordig zie ik dat niet zo snel doen. Kijk, als je het gewoon op de markt zou vragen aan tien jongeren, denk ik dat je tien verschillende antwoorden krijgt.

[M]: En hoe zit dat met rappers, zijn zij wel op de hoogte?

[R14]: Het merendeel wel. En sowieso denk ik dat zij zich wel verdiepen in de historie, maar ook gewoon verdiepen in de legendes, zeg maar, dus dan heb je het over Biggie en 2Pac en zo. Gewoon echt de grote namen, daar weet iedereen wel wat van. Kijk, als je in de scene zelf zit, dan verdiep je je daar wel even in, want anders zeg je misschien rare dingen over die persoon, en dan sta je zelf voor lul. Dus ik denk dat artiesten zelf wel het een en ander weten. Of zich er in ieder geval in verdiepen, dat sowieso.

[M]: En we hadden het net al over die thema's die terugkomen in Amerikaanse hip hop, zoals geweld en drugs en zo. Hoor je dat ook terug in Nederlandse hip hop?

[R14]: Ja, maar niet zo expliciet denk ik. Nee, dan heb je het al gauw over Steen & Spinal, die hebben wel lyrics van dat kaliber, maar ik zie Gers Pardoel of Kraantje Pappie nou niet echt zo'n tekst neerleggen, zeg maar.

[M]: En hoe komt dat verschil, denk je?

[R14]: Ja, wij zijn wat meer ingetogen denk ik, als Nederlanders. Niet zo heel erg... Sowieso zijn wij niet zo opkropperig denk ik, wij maken liever een disstrack dan dat we iemand helemaal de grond in schelden, denk ik. Net als toen tussen Brainpower en Extince, dat je het gewoon op een hip hop-manier oplost, zonder op elkaar te schelden. Ja, je scheldt natuurlijk wel op elkaar, maar dat is dan meer een beetje de draak steken met elkaar. Meer op een creatieve manier met taal omgaan, en met humor. Want ja, woorden zijn natuurlijk, in mijn ogen tenminste, de krachtigste van alle wapens.

[M]: En hoor je in Nederlandse hip hop ook een verschil tussen mainstream en wat meer alternatieve hip hop?

[R14]: Ja, maar dat is dan meer omdat die vrienden van mij uit Rotterdam, die zijn nog maar twee jaar bezig of zo, en die hadden dan bijna de Grote Prijs van Nederland gewonnen... Daar in de finale, daar ben ik naartoe geweest in Paradiso, daar stonden wel echt heel verschillende dingen. Van de dochter van Boney M., Zanillya of zo, tot aan... Dat is in mijn ogen dan wel hip hop, maar die zet wel een dikke act neer met een heel orkest erbij aan blazers en zo, en die wint gewoon. Want zij had echt kwaliteit in huis. En zij hadden misschien ook wel kwaliteit in huis, maar dan met minder overtuiging gepresenteerd, denk ik.

[M]: Maar dat bepaalt niet per se wat hier in de hitlijsten komt?

[R14]: Nee, maar er waren ook... Ik weet niet welke artiest dat dan was, in die finale, maar die kwamen op, en één van die twee rappers liet toen zijn microfoon vallen, en ja, dat zijn

natuurlijk fouten die je niet kan maken. Doorbreken is best moeilijk, dat weet ik dan vanwege die gasten die ik ken, maar ja, heb je eenmaal een spotlichtje op je, dan kan het snel gaan. Want die gasten van 1Duidig die zijn ook gewoon bij 101Barz al geweest, en best wel veel radio- en tv-shows, dus ja... Als het balletje eenmaal rolt, dan rolt het, en dan moet je echt wel werk verrichten, wil je dat stoppen, zeg maar.

[M]: En hoe denk je dat de reputatie van hip hop in Nederland is, als muziekstijl?

[R14]: Ja, ik weet niet, ik denk dat veel mensen het niet echt super serieus nemen. De ouders, dan meer. Maar ik denk dat het zeker dat het bij jongeren heel goed aanslaat, en zeker die wat nieuwere acts, die meer de happy-hardcore hip hop maken... Ja, dat is gewoon de vibe die erin zit, en dat zorgt er bij jongeren voor dat het aanslaat. Gewoon in de club, of in een discotheek. Het is heel easy-going, en dat is best wel goed. Want daarom is het herkenbaar. Want je hoort dan één keer het deuntje en dan denk je, oh, dit is Kraantje Pappie, of oh, dat is Sticks & Delic of zo. En ja, die herkenbaarheidsfactor, elke artiest heeft dat wel op een eigen manier in zich, denk ik.

[M]: Okay, maar je denkt niet dat vanwege die onderwerpen die ik eerder noemde, dat het daarom een slechte reputatie heeft bij de massa die het niet luistert?

[R14]: Nee, ik denk zelfs dat de mensen die zowel Nederlands als Engels, of Amerikaanse hip hop kennen, dat ze Nederlandse hip hop als positiever ervaren omdat er minder van die rotzooi in zit, zeg maar. Voor hun, dan. Maar ik kan het altijd wel waarderen, ik vind het gewoon grappig, maar... Zoals ik al zei, vaak die teksten, waar dat een beetje in zit, die moet je gewoon met een korrel zout nemen. Dan is en het liedje leuker, en er zit dan wat meer betekenis in. Een beetje de dubbelzinnigheid, zeg maar.

[M]: En als je zou moeten zeggen hoeveel je naar Amerikaanse hip hop luistert in vergelijking tot Nederlandse? Wat heeft dan de overhand?

[R14]: Ik denk wel Amerikaanse hip hop, 80 tegen 20 ongeveer.

[M]: En waarom vaker Amerikaanse?

[R14]: Ten eerste omdat ik er veel meer muziek van heb. En de Nederlandse scene, ja, de afgelopen tien jaar zijn er nou niet veel artiesten die ik uit mijn hoofd kan opnoemen, waarvan ik denk, zo, die zijn doorgebroken. Het is ook gewoon, de muziek die ik heb, heb ik bij de hand. En zo nu en dan gooi ik een ander cd'tje in mijn auto, en dan luister ik weer twee weken naar The Streets of zo. En dan is het weer twee weken E-Life. Maar dat is voor mij ook meer hoe ik me voel en gewoon echt waar ik zin in heb.

[M]: Maar als je het verschil tussen die twee zou moeten beschrijven, tussen Amerikaanse en Nederlandse hip hop, hoe zou je dat beschrijven?

[R14]: Dat is een moeilijke... Sowieso is Amerikaanse hip hop veel veelzijdiger, omdat je veel meer aanbod hebt. Ik vind de kwaliteit van Amerikaanse hip hop ook beter dan Nederlandse hip hop. Zoals ik al zei, Nederlandse hip hop is nog een beetje aan het puberen, zeg maar. Maar we hebben wel als land een heel eigen sound, je hoort wel gelijk van, oh, die beat komt uit Nederland. Want ook op Amerikaanse albums waar dan een Nederlandse producer op staat met zijn beat, dat hoor je wel gewoon terug. Dus dat is toch een soort stempel of zo. Ja, net als Dutch Design eigenlijk hè, het is toch een stempel wat erop zit, en als je het weet dan merk je het ook wel, zeg maar.

[M]: Ik snap het. En qua teksten, onderwerpen, ook verschil?

[R14]: Ja, het verschilt altijd. Maar er zijn ook wel veel overeenkomsten. Ik denk dat een rapper in wording toch een rolmodel kiest waar hij op wil lijken. Kijk maar naar Jiggy Djé, die heeft als rolmodel Jay-Z, en dat hoor je ook gewoon terug. Aan hoe zijn teksten en zijn tracks zijn geschreven. Maar dat wil niet zeggen dat het ook zo is, maar dat is dan van mij een aanname, maar het is toch wel... Je hoort iets en het lijkt op iets, en dan leg je die link al gauw, maar ik denk ook wel dat het niet voor niks is, dat het toch ook wel de handtekening is van de rapper zijn favoriete rapper, zeg maar. Want als je kijkt naar Steen & Spinal, dat lijkt heel erg op Eminem, en zij hebben ook diezelfde flow, dezelfde woorden die ze kiezen, evenveel vloeken, dezelfde opbouw van de muziek, van de beats, zeg maar. Dus daar zitten gewoon echt heel veel overeenkomsten in. En iedereen, elke kunstenaar, elke schrijver, die haalt zijn inspiratie toch bij iemand anders vandaan. En creativiteit, dat koop je nou eenmaal niet in een blikje of in een potje. Negentig procent van alle creatieve ideeën is gewoon gestolen van iemand anders zijn idee, dat is met Andy Warhol zo, dat is met... Ja, ik denk dat je dat overal wel ziet.

[M]: En wat heeft hip hop voor jou nodig om een gevoel van authenticiteit te creëren, dat het zeg maar 'echte' hip hop is?

[R14]: Ja, het moet een beetje een tijdsetting hebben of zo, dat je je een beetje kunt verplaatsen in de tijd wanneer het afspeelt, net als met Guilty Conscience, wat ik al zei, bijvoorbeeld. Dat het een beetje gaat over dat je jezelf verliest, en dan is het voor mij toch al snel echter, als ik me er een beetje bij kan inleven.

[M]: Dus het inlevingsvermogen is belangrijk?

[R14]: Ja. En hoe erg gemeend komt het over? Want dat heb ik bijvoorbeeld bij heel veel van die Nederlandse artiesten, die zeggen heel grove dingen, maar dan klinkt het net alsof er een tiener tegen je staat te schelden. Ja, dan denk ik van, wat wil je er zelf mee overbrengen of zo?

[M]: Vind je die authenticiteit wel belangrijk in hip hop?

[R14]: Dat wel, zeker wel. Als je kijkt naar... Dat is ook een beetje dat elke artiest zijn eigen persoonlijke flow heeft. Als je kijkt naar Busta Rhymes, al zijn albums, al zijn muziek vind ik authentiek, omdat het dezelfde lijn van kwaliteit er door heeft. Maar ik denk niet dat je op het debuutalbum van Nederlandse artiesten gelijk al die kwaliteit ziet die ze over vier albums hebben, als je dan bijvoorbeeld kijkt naar Brainpower of zo. Het eerste album is heel anders qua inhoud, qua hardheid, qua kwaliteiten van de nummers en de teksten en zo, dan dat je naar zijn latere albums kijkt. En de stijgende lijn daarin is dan volgens mij alleen zijn ego, lijkt me.

[M]: Maar vind je hip hop uit Amerika dan authentieker dan Nederlandse?

[R14]: Dat is moeilijk te zeggen. Dat verschilt bij mij een beetje per artiest, denk ik. Want net als Lil'Jon en zo, dat vind ik toch een beetje... Dat kan ik gewoon niet serieus nemen. Maar dat heb ik ook met genoeg Nederlandse artiesten, dus ja... Zo heb ik er eigenlijk nog nooit over nagedacht. Ik vind wel, als ik een nummer drie keer heb gehoord, van een Nederlandse of een Amerikaanse artiest, dan vind ik sneller de Amerikaanse leuker dan de Nederlandse. Wat dat betreft zou ik kunnen zeggen dat ik het wel belangrijk vind en dat het in Amerika beter tot zijn recht komt dan in Nederland. Maar zo heb ik er gewoon niet over nagedacht. Maar ik denk wel dat het zo werkt.

[M]: Ja, okay. En als je binnen Nederlandse hip hop kijkt, is het dan authentieker als het meer lijkt op het Amerikaanse voorbeeld, omdat hip hop toch daar is ontstaan, of is het juist authentieker wanneer Nederlandse rappers zich meer hebben aangepast naar Nederlandse maatstaven, of normen en waarden, of hoe je het wil noemen?

[R14]: Ja, ik weet niet, ik vind het moeilijk. Als je het echt vergelijkt met Amerikaanse hip hop, dat is best wel moeilijk, want het verschilt heel erg. Dat is hetzelfde als je naar strips kijkt of zo. In Amerika heb je een stripreeks van hele albums, en één album komt dan om de maand uit, en dat gaat een heel jaar zo door. En bij ons is een strip zo van, je leest één pagina, en op het eind van de pagina staat de grap. En dan sla je de pagina om, en dan begint er weer een nieuw verhaaltje. Dat is best wel moeilijk te vergelijken met elkaar. Dus er zitten best wel grote verschillen tussen ook. De meeste artiesten in Nederland hebben ook geen cd's die helemaal in elkaar overlopen, en dat zie je in Amerika toch ook wel wat meer. Dat je gewoon een album als één nummer kan luisteren. Dat vind ik zeker ook kwaliteit.

[M]: Een soort conceptalbum, bedoel je?

[R14]: Ja, met van die skits en zo, Redman & Method Man doen daar ook heel veel mee.

[M]: Maar binnen Nederlandse hip hop, is het dan authentieker als het lijkt op Amerikaanse hip hop?

[R14]: Dat niet zozeer. Ik denk dat het imago van de nummers die je maakt, gewoon bij jou moet passen als artiest. Ik vergelijk het niet zozeer, ik kijk gewoon naar een Nederlandse artiest, van, dit is een Nederlandse artiest en naar een Amerikaanse artiest kijk ik als een Amerikaanse artiest. Ik ga ook niet Extince met Busta Rhymes vergelijken, want dat is gewoon niet te doen.

[M]: En kan een artiest nog steeds authentiek zijn wanneer er bijvoorbeeld een groot platencontract bij komt kijken?

[R14]: Natuurlijk. Ja, en het is natuurlijk zo dat de managers van zo'n platenlabel ook een beetje een insteek hebben van, dit nummer komt wel op de plaat, en dit niet, of dit moet anders of zo. Dat heb je altijd wel. Ik denk juist dat als je niet onder een label zit, dat je makkelijker je eigen nummer kan uitbrengen, maar dat het moeilijker is om die nummers daadwerkelijk uit te brengen. Want ja, dat is ook met die gasten van 1Duidig, die zitten dan nu op dat ROTTZ-label van Rotterdam. Maar ja, dat zorgt voor zoveel meer exposure dan voordat ze dat hadden. Ik denk dat het juist sneller authentieker wordt als je bij een label zit, want ze kunnen voor jou makkelijker artiesten regelen die beats maken en zo. Want zij hebben al die connecties al, dus die kwaliteit krijg je daar direct voor terug, eigenlijk.

[M]: Ja, maar er wordt wel eens gezegd dat artiesten dan een sell-out zijn.

[R14]: Ja, maar dat is in de hele muziekindustrie zo. Dat is met Britney Spears, met Christina Aguilera, iedereen. Ja, de nieuwe Red Hot Chili Peppers is ook geen Red Hot Chili Peppers meer, dus... Ik denk dat dat heel moeilijk is om te bepalen, komt dat door de artiesten of door de platenmaatschappij? Dat is moeilijk te zeggen.

[M]: Okay. Denk je dat hip hop een genre voor iedereen is, of moet je wel een bepaalde achtergrond of street knowledge hebben om de muziek volledig te kunnen begrijpen?

[R14]: Het is niet voor iedereen, want mijn broer heeft er de grootste schurfthekel aan als maar kan. Dus dat sowieso niet, maar ik denk wel dat hip hop iedereen kan raken en iedereen kan interesseren. Want het is gewoon veel groter dan de hele popwereld, terwijl als je kijkt in de Top 40 zie je in de hele lijst misschien drie hip hop-nummers, en dat is dan echt de mainstream hip hop en niet eens de Tech N9ne of de echte grote namen, zeg maar.

[M]: Dat waren de vragen die ik had.

[R14]: Okay, pittig.

[M]: Ja, ik laat je wel nadenken hoor, haha. Dan heb ik nu nog vier quotes uit literatuur die ik heb gelezen. Die wil ik je even laten lezen, dan geef ik daar wat uitleg bij en wil ik daarna horen wat jij ervan denkt. Dit is de eerste.

[leest quote]

[M]: Rap is eigenlijk in de Verenigde Staten een protest- of verzetsmiddel van de zwarte gemeenschap, om zich te verzetten tegen de dominante opvattingen. In Nederland is de scheiding tussen zwart en blank wel kleiner, en blanke rappers komen hier bijvoorbeeld ook veel meer voor. Maar denk je dat hip hop in Nederland ook die functie van protestmiddel heeft?

[R14]: Ik denk minder, maar ik denk dat dat juist ook komt doordat er niet zo'n groot verschil is tussen de twee groepen, zeg maar. Want hoe groter het verschil is, hoe harder je wil roepen om dat verschil duidelijk te maken. Kijk, als je een keer ongelijk krijgt, terwijl je weet dat je gelijk hebt, dan wil je altijd je gelijk halen. En dat is een beetje waar het over gaat, denk ik. Ik denk wel dat als er een groter verschil zou zijn in Nederland, dat dat wel meer naar voren zou komen in de nummers en de teksten. Maar ik vind wel de algemene insteek van Nederlandse hip hop wat meer happy hardcore, en ja, vermaak. Kijk naar The Opposites en zo, dat is toch wat meer humor dan dat het echt bedreigend is, zeg maar.

[M]: Okay, en dan de tweede.

[leest quote]

[M]: Wat er staat is dat Franse hip hop in de loop der jaren zelfvoorzienend is geworden, omdat de Amerikaanse waarden eigenlijk steeds minder en minder van toepassing waren. Zie je die ontwikkeling ook in Nederland, dat de scene zelfvoorzienend wordt?

[R14]: Ja, ik denk in zekere zin wel. Sowieso hebben we nu wel een heel goede basis van artiesten met bekendheid, en ik denk dat daar die zelfvoorzienendheid ook wel uit voortkomt, zeg maar. Want in Frankrijk, ja, ik ken er niet veel van, afgezien van Saïan Supa Crew en een paar andere losse floddery's, maar de scene is echt heel groot daar, dat weet ik wel. Ik heb daar wel eens in een platenzaak gestaan waar gewoon achttien meter aan hip hop-platen stond, en dan alleen maar Frans. Ja, dat heb ik wel doorgebladerd en daar een paar dingen van meegenomen, maar het is zoveel, dat is bijna niet te bevatten. Maar de scene in Nederland is denk ik wel een stuk kleiner, het is natuurlijk ook een klein land.

[M]: Maar het gaat misschien wel die kant op?

[R14]: Ja, dat is zeker wel aan het gebeuren. Zeker als je ziet hoe makkelijk nieuwe artiesten bij een label komen en dan ook doorbreken, dat gaat wel heel soepel, en ik denk dat dat wel de zelfvoorzienendheid is die jij bedoelt. Hef Bundy en zo, zodra ze op het Noah's Ark label komen, bam, zijn ze in de hitlijsten, en dat is toch wel wat je nodig hebt qua cultuur om een beetje te bloeien. En de radiostations moeten meewerken, hè.

[M]: Okay, dan de derde quote.

[leest quote]

[M]: Er wordt vaak gezegd dat hip hop nergens over gaat. Hoe denk je dat mensen bij die opvatting komen?

[R14]: Ik denk de onwetendheid. Ik kom echt uit de graffiti-scene, en dat gaat gewoon hand in hand met elkaar, het één kan bijna niet zonder het ander. Het zijn ook gewoon de elementen van hip hop, natuurlijk, dus rappen, breakdance, al die dingen. En graffiti is gewoon één daarvan. Ja, dat is ook wel een beetje een verloren communicatiepunt of zo, want niemand benadrukt dat eigenlijk in zijn raps en in zijn lyrics. Het gaat niet meer over dat waar het vroeger over ging.

[M]: Dat die elementen samenhangen, bedoel je?

[R14]: Ja, tenminste, er zijn weinig artiesten die daar echt hun focus op hebben. En zeker in de Nederlandse scene is het meer een beetje opscheppen van 'hee, dat chickie op dat feest, en we waren zo wasted', het is meer van dat, dan dat het echt gaat over wat nou de inhoud van hip hop is.

[M]: En dat komt voort uit een soort onwetendheid?

[R14]: Nou, niet bij de artiesten, maar ik weet niet... Het is moeilijk te zeggen, want het begon mij pas te raken toen ik een beetje die klik zag, zeg maar, dat het samen hoort, en het is gewoon beweging, en gevoel, en emotie ook. En ja, al die elementen hangen wel samen met dezelfde gedachte, die saamhorigheid, het uiten van je mening, dat is ook bij graffiti natuurlijk zo. En ja... Samen heb je een grotere stem dan alleen natuurlijk, dus het is toch wel... Het hangt er altijd wel aan vast, maar ik denk dat heel veel mensen die insteek van hip hop zijn vergeten, zeg maar. Of er niet zo over nadenken, van, hee, is die hip hop van nu nog steeds die hip hop van toen met diezelfde betekenis, maar dan gewoon nieuwer?

[M]: Ik snap het. Dan de laatste quote.

[leest quote]

[R14]: Nou, daar heb ik dus nooit last van gehad. Dit is denk ik echt meer de Amerikaanse cultuur van hip hop dan de Europese. Of de westerse zelfs.

[M]: Maar in die quote staat dat het wereldwijd zo'n grote populariteit heeft vanwege die aantrekkingskracht op jongeren die zich zo voelen. Maar denk je dat het dan in Nederland ook een extra aantrekkingskracht heeft op die jongeren?

[R14]: Omdat ze worden uitgebuit?

[M]: Ja.

[R14]: Ik weet niet, moeilijk. Ik denk echt, als jongere in Nederland heb je het best wel makkelijk, zeg maar. Ik heb me nou nooit onderdrukt of uitgebuit gevoeld of zo. En ja, ik denk dat dit meer persoonlijk is dan voor een heel land. Ik denk dat de helft van de mensen dit

wel heeft en de andere helft misschien niet. Tenminste, ik luister niet naar hip hop omdat ik onderdrukt of uitgebuit ben, of gediscrimineerd. Ik ben er gewoon ingegroeid, en het is gewoon een soort bloed.

[M]: Ik snap je. Dat was eigenlijk alles wat ik van je wilde weten.

[R14]: Super.

[M]: Dus heel erg bedankt voor het interview!

[R14]: Yes!

Interview met Respondent 15

Geslacht: man

Woonplaats: Amsterdam

Leeftijd: 30

Baan/studie: strategy director

[M]: Ik wilde beginnen met de vraag, sinds wanneer luister je naar hip hop?

[R15]: Sinds... Even kijken, dat zal 19... Ik denk dat ik 15 was of zo, toen ik naar hip hop begon te luisteren, dus dat zal in '95 of '96 geweest zijn.

[M]: Okay, en hoe ben je er toen mee in contact gekomen?

[R15]: Ja, op school. Door gasten met cassettebandjes, en op feestjes bij mensen thuis, van 'hey, laat mij eens een plaatje opzetten'. En dan zette iemand hip hop op. Ik bedoel, ik tel Kris Kross en dat soort dingen even niet mee, dat wat in de Top 40 stond. Maar de serieuzere hip hop, ja, via vrienden op school die verzamelbandjes maakten, of op huisfeestjes dat opzetten.

[M]: En nu, tegenwoordig, hoe vaak luister je nog naar hip hop?

[R15]: Dat hangt er vanaf in wat voor mood ik ben, maar bijna iedere komt er in ieder geval wel iets voorbij.

[M]: En wat voor andere genres luister je nog?

[R15]: Heel breed, echt heel breed. Echt bijna alles wat je kan bedenken, maar ik luister heel veel oude funk en soul, dat is een liefde die eigenlijk is ontstaan dankzij hip hop. Gewoon opzoeken wat voor samples er werden gebruikt en zo. Maar ik luister ook heel graag naar goede deehouse, een lekkere singer-songwriter, bandjes, naar vage electronica, dubstep-achtige dingen. Echt, van alles wat.

[M]: En er zijn natuurlijk ook genres die beïnvloed zijn door hip hop, je noemde zelf al dubstep, maar bijvoorbeeld ook drum 'n bass, triphop, dat soort dingen. Heb je daar ook affiniteit mee?

[R15]: Ja, zeker toen ik begon met draaien, in 1998, toen ben ik ooit begonnen met drum 'n bass. Daar ligt wel een oude, oude liefde. Maar ik vind dubstep heel tof. Ik heb wat minder met grime en de vocale dubstep-achtige dingen. Ik weet niet waarom, ik heb daar gewoon wat minder mee.

[M]: Ondanks dat er wel in gerapt wordt?

[R15]: Ja. Ik ben sowieso meer van de sound dan per se van de rap. Dus als de sound me niet aanstaat, maar er wordt wel in gerapt, dan vind ik het nog steeds niks. Ik hou wel heel erg van,

maar ik weet niet of dat onder jouw kopje triphop valt, maar van die elektronische instrumentale hip hop-achtige dingen, zoals Flying Lotus, Prefuse 73, dat soort dingen.

[M]: Okay. En waarom hip hop, wat spreekt je zo aan?

[R15]: Het is een combinatie of zo. Het is heel erg de sound, ik ben heel erg iemand die gewoon van muziek houdt als het een sound heeft die me aanspreekt. En wat ik van hip hop heel tof vind, is het gevoel van oude samples met crispy productie van nu, of crispy elektronica van nu, en die combinatie is heel lekker. En ik vind het tempo heel fijn. Het is gewoon, ik hou ervan, of zo. Het is gewoon lekker om een beetje mee te kunnen knikken op een hip hop-tempo, snap je wat ik bedoel? En af en toe kom ik iets tegen waarvan ik de lyrics ook echt wel tof vind, maar dat is bij mij wel in de minderheid. Ik ben minder een man van de lyrics. Ook als ik echt specifiek naar rappers luister, dan is het meer hun sound, hun delivery, en hun timing, dus eigenlijk de stem als ritmisch instrument in de hele muziek, in plaats van dat het me echt gaat om de lyrics.

[M]: Dus echt meer instrumentaal gericht?

[R15]: Ja, dus echt op de beat, en hoe de flow van de stem daar in zit.

[M]: En wat zijn jouw favoriete hip hop-artiesten?

[R15]: Even kijken... Ik denk sound- en productiewise, het is cliché, maar toch gewoon Dilla en het hele Detroit-clubje. Zeker de vroegere Dilla, zijn Slum Village-tijd, dat was echt... Dat blijf ik nog steeds echt de beste hip hop ooit gemaakt vinden, die paar jaar. Maar ook alles rondom Questlove en het hele The Roots-clubje, en Common, Like Water for Chocolate, dat is nog steeds mijn favoriete album ooit. Ook vooral weer soundwise, maar ook wel gewoon qua rapkwaliteit. En dan moet ik Busta Rhymes toch ook wel noemen, gewoon als het gaat over hoe je je stem bijna als ritmisch instrument in de muziek kan gebruiken, en daar vind ik Busta Rhymes echt fantastisch in. Ja, ik kan eeuwen doorgaan... Dan denk ik nu weer, shit, ik ben Pete Rock & CL Smooth vergeten. Weet je wel, maar ik denk dat het je wel ongeveer een richting geeft van wat ik leuk vind.

[M]: En als je binnen Nederland favoriete artiesten zou moeten noemen?

[R15]: Ja, ik zat heel erg in dat Opgezwolle-ting in het begin, omdat ik het gewoon heel knap vond en vernieuwend. Ook echt in internationale context vernieuwend. En omdat ik Sticks als rapper gewoon de beste delivery van Nederland vind hebben, nog steeds. Verder vond ik toen het uitkwam al die jazzy dingen van Pete Philly en zo wel tof, maar als ik het nu terug luister, denk ik, Jezus, wat klinkt dat alweer snel outdated. Dat vind ik dan wel weer een beetje jammer. Ik vond die, wat is die Nederlandse producer die The Foreign Exchange gedaan heeft ook alweer? Hoe heet hij, Nicolay. Die vind ik productiewise, komt het het dichtst in de buurt

bij de sound van Amerikanen zoals ik het tof vind. En verder... Ja, ik heb Nederlandse rappers in het Engels gewoon nooit zo heel erg spannend gevonden, en in het Nederlands Extince, Extince, Extince.

[M]: Duidelijk. Luister je ook naar hip hop uit andere landen dan de VS en Nederland?

[R15]: Weinig. Ik had een collegaatje die zat in een Duitse hip hop-groep. En die heeft me wel wat shit laten horen, en ik vond het wel grappig, maar ik kom toch heel moeilijk voorbij het Duits. Wat ik een heel mooie taal vind als iemand het spreekt, maar op de een of andere manier klinkt het in hip hop voor geen meter. Franse hip hop heeft me nooit echt getrokken, ik weet niet waarom niet, ik heb ooit een cd gehoord met Japanse hip hop. Dat vond ik heel tof, maar daar heb ik verder niks meer mee gedaan. Nee, het is echt voornamelijk wel of gewoon Amerika omdat daar het meest vandaan komt, of Nederland omdat dat dan je thuislandje is. En wat Engelse dingen, maar dat komt dan toch meer uit de oude drum 'n bass MC-hoek dan dat het echt hip hop hip hop is.

[M]: Dus is het dan toch omdat misschien die taal toch wel belangrijk is als je naar hip hop luistert?

[R15]: Nee, het is meer dat de meeste goede hip hop die je in Nederland bereikt als je niet heel erg gaat zoeken, is Amerikaans. Daarom wen je denk ik ook wel gewoon aan dat Engels. En de Engelsen uit Engeland vind ik wel grappig omdat die altijd een soort eigen stijltje hebben gehad, wat ik meer ken vanuit de drum 'n bass-hoek. Dat heb ik altijd wel interessant gevonden. En dan ja, gewoon Nederland omdat je hier woont en omdat je de concepten van de Nederlandse gasten kent. Maar ik denk dat ik meer dat ik meer aan het Engels gewend ben, dan dat ik de rest echt niks vind. Maar het meeste wat je tegenkomt, komt gewoon uit Amerika.

[M]: En ben je goed bekend met hoe hip hop ontstaan is?

[R15]: Ja.

[M]: Kun je vertellen wat jij daarvan weet?

[R15]: Het grappige is dat ik dat natuurlijk heel erg gevolgd heb van de DJ-kant. Dus wat ik weet zijn de gasten die in Brooklyn en The Bronx op een gegeven moment feestjes gingen geven, plaatjes gingen draaien, erachter kwamen dat je van een discoplaat ook alleen het instrumentale stukje achter elkaar kan draaien. En dat ten eerste zo breakdance is ontstaan, maar ook dat er dus gasten waren die tijdens zo'n feestje over dat instrumentale stuk heen een beetje het publiek gingen hypen. Met hele flauwe zinnnetjes als 'hip hop, you don't stop', en dat soort dingen. En vanuit die hoek ken ik het eigenlijk vooral. Dus als het mc'en op breakdance-feestjes, en dat dat uiteindelijk is uitgroeid tot 'laten we dan maar meteen een

hele tekst schrijven en onszelf als MC op de voorgrond zetten', maar volgens mij in eerste instantie ondersteunend aan DJ's die daar breakdance-platen aan elkaar aan het draaien waren.

[M]: En zou je hip hop een zwart genre noemen?

[R15]: Nou, het valt me op hoe opvallend slecht witte mensen het kunnen. Ja, dat klinkt heel raar, maar wat ik heel erg vind... Bijvoorbeeld, ik ken in Nederland heel veel gasten die aan het experimenteren zijn met grenzen opzoeken tussen hip hop en dance, en meer elektronica erin, of juist heel erg vanuit bijna een Europese dance-achtergrond, die rare zuidelijke staten van Amerika drumcomputer hip hop weer helemaal naar nieuwe plekken aan het brengen zijn. En ik vind dat allemaal wel leuk, maar voor mij gaat hip hop ook gewoon heel erg over funk en over een soort van vibe die in de muziek zit. En op de een of andere manier is dat door zwarte artiesten altijd beter gedaan. Het wordt gewoon met meer zelfvertrouwen gebracht, en het is lullig, want je vervalt zo snel in clichés dat zwarte mensen goed kunnen trommelen. Maar het is ritmisch gewoon strakker, vetter.

[M]: Dus in die zin zou je het wel gewoon zo noemen?

[R15]: Ja.

[M]: En luister je ook een beetje naar wat nu tegenwoordig uitkomt in Amerika, qua hip hop?

[R15]: Ik probeer een beetje mijn best te doen, maar ik blijf toch vooral hangen bij de artiesten op de labels die ik toch al tof vond. En wat daar dan gebeurt, ja, wat er aan vernieuwing gebeurt... Wat ik merk, ik merk dat Amerika begint te ontdekken dat er in Europa ooit house gemaakt is, en dat is een soort nieuwe bron van samples en andere lelijkheid. En ik trek dat echt heel slecht. Niet omdat ik... Zelfs al vond ik die houseplaten ooit heel goed, ik vind het gewoon voor hip hop niet meer lekker. En zeg maar het nieuwe tempo, wat eigenlijk een stuk slomer ligt, maar dan met die beats veel voller, daar hou ik niet van. Haha, daar vind ik niks aan.

[M]: Maar dingen zoals... Artiesten die nu heel populair zijn?

[R15]: Ja, ik krijg natuurlijk Jay-Z en Kanye nog wel mee, en ik krijg Lil' Wayne ook nog wel mee. Maar de sound die die gasten nu aan het grootmaken zijn, zo'n Niggas in Paris vind ik een toffe plaat omdat het gewoon echt... Hoe zeg je dat, zo over the top is dat ik het wel cool vind, en dat kunnen zij maken omdat ze gewoon de grootste zijn. Maar als je één stapje lager op de ladder gaat kijken, naar de muziek waar dat weer op geïnspireerd is, weet ik veel, Young Joc en dat soort gasten, daar heb ik echt persoonlijk niks mee. En wat ik verder probeer te checken zijn een beetje de underground dingen die ik altijd al leuk vond. Ik heb de laatste tijd heel veel naar dat Random Axe-album geluisterd. Dus ik volg nog wel wat, maar ik ben veel kieskeuriger. Omdat ik het ook voor draaien niet meer nodig heb, ik draai bijna

niet meer, dus ik heb het minder nodig. Het is echt alleen alles wat na twee, drie keer luisteren nog blijft hangen, daar doe ik wat mee.

[M]: En bij jou is het dus ook meer de hip hop van de '90s of zo, waar je naar luistert?

[R15]: Nou, waar ik het meeste naar luister dat is niet eens uit de jaren '90. Zeg maar 2003-2004. Ik zal eens even kijken... Ik neem je even mee naar de cd-kast, gewoon om de jaartallen goed te krijgen. Ik bedoel, wanneer was Slum Village met Fantastic Vol. 2. De eerste helft van de jaren 2000, volgens mij.

[M]: Okay, duidelijk. Maar luister je ook wel eens naar die oldschool hip hop, jaren '80 bijvoorbeeld?

[R15]: Nee, daar heb ik heel weinig mee.

[M]: En hoe komt dat?

[R15]: Ja, weet ik niet. Ik vind het wel leuk, maar dat is toen gewoon niet goed genoeg doorontwikkeld of zo. Snap je wat ik bedoel? De sound die ik lekker vind begint een beetje bij Pete Rock en Premier.

[M]: En hoe denk je dat de reputatie was die hip hop in zijn beginperiode had?

[R15]: Ik vraag me af of hip hop een reputatie had. Het was natuurlijk onvergelijkbaar klein met nu. Ik bedoel, Jay-Z en Kanye waren er nog niet, en het is nu zo groot, dat kun je je al bijna niet voorstellen. Dat tien jaar geleden, dus 2002, iedereen die toen groot was, Common, Mos Def, die hele Rawkus-clicque, The Roots. Het was allemaal wel groot, maar het was niet zo groot als dat de groten nu zijn. Haha. En daarvoor was het gewoon toch denk ik iets voor gasten met zo'n ghettoblaster die in het park hingen, weet je wel. Ik denk dat hip hop in het begin gewoon heel erg gezien werd als party music. En als je het hebt over reputatie, dat is misschien pas gekomen sinds N.W.A. als eersten, en daarna de hele stroom aan maatschappijkritische rap, dat hip hop echt een dingetje op zichzelf werd. Volgens mij was het daarvoor gewoon negers die naar funkplaten luisterden, al dan niet gesampled, met een mannetje eroverheen die grappige dingen zegt om het publiek te vermaken. Ik bedoel, als je oude Sugarhill Gang-dingen luistert, het gaat echt bijna nergens over. Ja, The Message had dan zogenaamd een betekenis, maar ja, dat was gewoon party music. En ik denk dat de hele reputatie van hip hop als verbindende factor in de zwarte gemeenschap dan wel als gangsterding, dat dat relatief gezien vrij recent is. Snap je wat ik bedoel?

[M]: Ja, ik snap het. En thema's die vaak worden genoemd als reden voor die zogenaamd slechte reputatie, vrouwonvriendelijkheid, het verheerlijken van geweld, dealen van drugs... Hoor je die thema's in die oudere hip hop?

[R15]: Ja, soms een beetje, maar het valt me sowieso op dat... Kijk, ten eerste, heel veel hip hop is gewoon Quentin Tarantino, dat is gewoon geweld overdrijven zodat het grappig wordt om naar te kijken of te luisteren. Dus dat moet je er eigenlijk al vanaf strepen. Dan moet je er vanaf strepen, alle ironie, dus waar een rapper niet namens zichzelf spreekt maar een groep mensen te kakken zet, eigenlijk. Weet je, een track over het mishandelen van vrouwen, ja, dan komt er duizend keer 'fuck' en 'bitch' voorbij, al was het alleen maar dat je duidelijk moet maken dat er mensen zijn die daadwerkelijk zo zijn. Dus dat is het maatschappijkritische stukje waarbij ik soms denk, het klinkt allemaal een stuk dreigender dan het is. En ja, dat echte gangsterding, ik vraag me altijd af hoeveel daarvan er echt gangster zijn, en hoeveel gewoon pubers zijn bij hun moeder thuis, die op een zolderkamertje... Ook in Amerika, is het ook makkelijk om dit en dat te roepen. Weet je, dus hoeveel mensen het er echt? En ja, ik snap het wel, zeker als je kijkt naar wat nu populair is, die stripclub music. Dat is eigenlijk weer terug naar feestmuziek die nergens over gaat. En ja, waar gaat feestmuziek over die nergens over gaat, dat wordt over het algemeen gemaakt door mannen en dat gaat over tieten en bier. Kijk naar Nederlandse hoempapa, dat is bij wijze van spreken precies hetzelfde. En ja, ik heb er wat minder mee, en het is een beetje 'hoe kan ik opscheppen naar een hoger niveau brengen?', en dat vinden... Ik snap de reputatie wel, maar aan de andere kant denk ik, ja, zolang je niet echt als witte man naar het verkeerde feestje in Queens gaat, hoeveel gaat er dan mis? Maar misschien ben ik heel naïef, hoor.

[M]: Maar dat die thema's erin voorkomen, vind je dat persoonlijk storend of zo?

[R15]: Nee hoor. Dat heb je toch in alle muziek, denk ik.

[M]: Dus voor jou is het gewoon meer voor de grap, opschepperij, enzovoort?

[R15]: Ja, maar ik moet wel zeggen dat ik het daardoor inhoudelijk leger vind. Maar ik heb er ook niet zoveel tegen. Maar het is wel... Ik merk gewoon dat recente hip hop veel meer gericht is op een feestje bouwen, waar beats minder spannend zijn en waar ze gewoon gaan voor effectiviteit. Hoe kan ik de bass het hardst krijgen in mijn productie, hoe kan ik een zo cheesy mogelijk dingetje samplen zodat mensen op een dansvloer denken 'hee, dat ken ik nog van vroeger'? Dus er zit heel veel effectbejag in, en ook lyrics, het is gewoon heel makkelijk. Zeg drie keer 'I got a bigger bitch and I got a bigger Benz', en je bent er, weet je wel. Dus het is wel allemaal makkelijker geworden, als stroming in zijn geheel. Omdat iedereen nu ook doorheeft dat je er rijk mee kunt worden, dus mensen willen er snel rijk mee worden. En het worden van die formuleetjes. En wat me eigenlijk meer stoort dan de thema's, is het feit dat iedereen dat vervolgens doet, omdat dat gewoon het formuleetje is.

[M]: Maar je hoort toch wel verschil in stijlen in Amerikaanse hip hop?

[R15]: Maar ik heb het nu even over wat populair is.

[M]: Maar zie je wel een duidelijk verschil tussen de echte mainstream hip hop in Amerika en de wat meer underground, niet-commerciële variant?

[R15]: Ja, en ik zie vooral het verschil tussen... Kijk, hoe underground kun je bijvoorbeeld een band als The Roots nog noemen, die zich nog steeds goed aan het doorontwikkelen zijn? Ik zie een heel groot verschil tussen muzikale hip hop en leeghoofden-party hip hop, dat is het eigenlijk vooral. Het hoeft voor mij niet eens zozeer inhoudelijk spannend te zijn, maar ik voel wel het verschil tussen mensen die erin zitten omdat ze gewoon goede muziek willen maken, en als genre hip hop hebben, en mensen die gewoon club-hip hop maken, omdat je daar een hit mee kan scoren.

[M]: En even naar Nederland. Hoe zou je de scene hier omschrijven?

[R15]: Vind ik lastig want ik ben er al een tijdje uit. Ik denk dat de scene... Kijk, op het gebied van hip-pop, dus met een P ertussen, vind ik dat een aantal mensen in Nederland het echt ontzettend knap doen. Daar heb ik ook echt wel respect voor, en dat zijn ook jongens die ik persoonlijk ken. Die ken ik van toen ik nog veel draaide, en zij waren toen eigenlijk heel klein, en nu in een aantal jaar zijn ze ontploft, in ieder geval in Nederland. Dio, en Sef, en dat soort gasten, en dan denk ik, ja, het is toch wel knap hoe je gewoon hitparade-hip hop voor kleine meisjes maakt. En verdomd goed ook. Ik heb er weinig mee, maar ik vind het knap. En verder denk ik dat er een groepje mensen is dat heel erg goed naar die Amerikaanse sound aan het luisteren is, en dat ontzettend aan het nadoen is. De Skileraar Bruin-gang, en die hoek. Ik vind er geen reet aan, maar het is een goede imitatie van de andere kant van de plas. Het zijn een beetje eilandjes allemaal, want Jiggy Djé en zijn vrienden, die echte echte hip hop proberen te blijven maken, met echt goede teksten. En dat vind ik ook wel tof. Maar je mist een soort van... Wat ik tof vond aan die Opgezwolle tijd, was dat je één soort van driving force had, die een hele boel in zijn kielzog meenam, en je dus daardoor echt een soort scene kreeg. En ik denk dat de scene voor zover die er is, best wel versnipperd is, en best wel gedreven wordt door... In ieder geval wat ik ken uit Amsterdam, gewoon clubjes vrienden die een feestje willen bouwen, en daar toevallig hip hop als instrument bij nemen. Niet als muziekinstrument, maar als middel op een feestje. En dat is gewoon hun eigen feestje, en er wordt minder actief gebouwd aan echt een scene. Ook omdat ik denk dat veel mensen die uit de hip hop-hoek kwamen, nu weer heel erg andere dingen aan het ontwikkelen zijn, als je ziet dat op Appelsap bijvoorbeeld het leukste podium het elektronikapodium is, met die UK DJ's, en... Ik vind het ook op zich wel leuk, dat iedereen gewoon een bredere interesse heeft. Maar een echte hip hop-scene heb je niet meer. Ik ken zelf de Amsterdamse hip hop-scene het

beste, en wat ik daar heel tof aan vind is dat het nog steeds best wel een kleine gemeenschap is die elkaar goed kent en die ook heel veel andere leuke dingen samen doet. Ik bedoel, de halve upcoming filmindustrie in Amsterdam komt voort uit de Amsterdamse hip hop-scene. De Habbekrats-gasten en zo, en dat vind ik dan wel grappig, dat het ergens toe leidt. Maar niet tot betere hip hop.

[M]: Maar je ziet in Nederland dus wel duidelijk verschillen in stijl. Zou je het misschien meerdere scenes kunnen noemen?

[R15]: Ja, ik denk dat dat ook zo is. Dat bedoel ik met versnipperd. Maar het probleem is, we zijn al zo klein als landje, dus we hebben niet echt ruimte voor meerdere... Althans, wel de ruimte, maar het is dan heel erg moeilijk voor iemand om een beetje groot te worden. Kijk, het grappige is, als jij in Amerika of Japan woont, en je maakt super underground shit, dan nog steeds kun je een publiek van een paar duizend man trekken, zodat je ervan kan leven. En in Nederland, als je iets maakt wat een best wel nicheding is, dan komen er misschien honderd man naar je concert. Ja, en dan heb je een probleem.

[M]: Okay. En denk je dat Nederlandse hip hop liefhebbers over het algemeen een beetje goed op de hoogte zijn van hoe hip hop is ontstaan?

[R15]: Ja, de echte liefhebbers wel. In ieder geval de liefhebbers die ik ken, en die ook allemaal dertigers zijn... Ik was niet eens met hip hop bezig, maar ik heb natuurlijk de eerste dingetjes op MTV en de eerste Yo! MTV Raps en zo, dat heb ik wel allemaal op de basisschool meegekregen. Ik vraag me af, als jij nu zestien bent, of twintig, of je het dan weet. Dat weet ik eigenlijk niet, daar kan ik niet over oordelen.

[M]: Okay, en hoe zit dat voor rappers die nu populair zijn?

[R15]: Zij denk ik helemaal niet. Als je kijkt naar de rappers die nu populair zijn, die zijn namelijk allemaal relatief jong. En ik heb er ook wel eens een paar in interviews horen zeggen 'ik heb eigenlijk helemaal niks met hip hop'. Wat ik natuurlijk wel grappig vind aan die moderne back-to-basics stripclub party-hip hop, zal ik het maar even noemen, crunk en alles wat daaruit voortgekomen is, is dat het denk ik ook voor heel veel mensen een weg heeft geopend. Als je daarvoor helemaal niet van hip hop hield, maar gewoon van commerciële feestmuziek, dan mag je nu ook van hip hop houden. Snap je wat ik bedoel? Ik denk dat er heel veel mensen zijn die helemaal niet zo bezig zijn met hip hop, maar het gewoon leuk vinden om een feestje te bouwen. Die misschien juist heel erg uit die dancehoek komen, maar denken 'hey, dat rap is eigenlijk best leuk'. Laten we de allergrootste niet vergeten, voor heel veel mensen is Nederlandse hip hop Ali B. Ik vind het heel knap wat hij doet, want hij neemt een hele groep mensen mee in iets, maar ik vind het meer met Sinterklaasrijmpjes dan met hip

hop te maken hebben. En het valt mij op dat uiteindelijk kwaliteit ook wel weer gewaardeerd wordt. Als je dan Op Volle Toeren hebt met Winne, dan hoor je opeens wel heel Nederland van, 'zo, die gast van gisteravond, die was echt goed'. En dan denk ik, ja, dat klopt ook, dat is de enige echte rapper die je tot nu toe in dat programma hebt gehad. Vorig jaar was Winne de beste, en dit jaar, of afgelopen seizoen... Hij had nog zo'n truc uitgehaald. Je moet even die met Winne checken, en die andere... Dan gaat het opeens niet meer over Sinterklaasrijmpjes, want dan is het opeens goed. Winne met Henny Vrienten, Sinds Een Dag of Twee, en Sticks met Liesbeth List. Hij pakt steeds de laatste uitzending, dan heeft hij opeens iemand die wat kan, haha. Dus ik weet niet of het echt zo is, ik vind het ook wel grappig dat een hele nieuwe generatie op een heel nieuwe manier ermee in aanraking komt. Kijk, ik vraag me wel eens af... Je zou kunnen zeggen, 'hip hop wordt minder goed', maar misschien is het wel een heel ander genre en een heel ander ding. Kijk, wat er nu gemaakt wordt, behalve dat er iemand staat te rappen heeft het echt geen reet meer te maken met wat ik luisterde toen ik er echt diep in zat. Dus denk ik, moet ik dan klagen dat er niks meer van mijn goede oude hip hop is overgebleven, of moet je gewoon accepteren dat alles een bepaalde tijd hot is, en dat er dan iets anders voor in de plaats komt? Misschien komt daar uiteindelijk weer iets nieuws uit voort wat ik dan weer wel heel tof vind, ik weet het niet.

[M]: Of we worden gewoon oud, haha.

[R15]: En dan gaan we allemaal de hele dag naar klassieke muziek luisteren, haha.

[M]: En die thema's waar ik het net over had in Amerikaanse hip hop, dat geweld en drugs en zo, hoor je dat ook duidelijk terug in Nederlandse hip hop?

[R15]: Ja, voornamelijk in het populaire clubbangerhoekje wat nu probeert Amerika na te doen. Yellow Claw, en Ski Leraar Bruin. Maar ik vind het zo moeilijk om te peilen of dat niet volstrekke ironie is. Weet je, wat ik bijvoorbeeld wel heel duidelijk heb bij De Jeugd. De Jeugd van Tegenwoordig maakt ook alleen maar alles belachelijk, dus ook die Amerikaanse invloeden. Hoe serieus moet ik het dan nemen? Je hoort het wel terug, maar er zit ook een soort Hollands... Ik denk dat wij in Nederland een heel oude cabarettraditie hebben, en dat merk je toch ook wel heel erg terug in die hip hop. Het is in Nederland soms gewoon lastig wat ironie is en wat niet. Als je kijkt naar Faberyayo, die meent er volgens mij echt geen woord van. Op het moment dat hij het heeft over bitches en champagne, dan denk ik, doe je dat nou omdat je dat zelf vindt of zo'n leven wilt leiden, of doe je dat omdat je bloot wil leggen hoe ontzettend leeghoofdig dat is? En op het moment dat je dat dus naar het Nederlands vertaalt, je eigenlijk in het Nederlands pas door krijgt hoe het eigenlijk altijd maar over hetzelfde gaat. Dus ik vraag me af hoeveel je dat dan meent, weet je wel? Als ik dat soort

blanke gasten opeens met een gouden tand zie lopen, denk ik, wil je nou echt een gouden tand, of is het gewoon één grote grap allemaal? En ik durf de bewering wel aan dat het stiekem één grote grap is.

[M]: Dat is wel even een statement wat je daar maakt, haha.

[R15]: Ja, omdat ik het als grap ook zo ontzettend geslaagd vind. En omdat ik weet dat dat gasten zijn die allemaal ongelooflijk intelligent zijn en ook de muziekgeschiedenis wel kennen. Dan denk ik, ja, het is natuurlijk grappig om in het Nederlands uit te gaan proberen hoe decadent je een nummer kan maken. Hoe je dat tot in het extreme kan uitvergroten, daar zit ook wel weer iets artistieks in of zo. Los van dat hij die decadentie meent, ja of nee. Maar misschien haal ik dat er wel alleen maar uit, hoor, en is dat niet waar, dat weet ik niet. Maar ik vind dat wel een grappige interpretatie van dat soort muziek, in het Nederlands. Alles klinkt lulliger in het Nederlands, dus hoe grappig is het als je die totale decadentie ook weer in het Nederlands gaat trekken.

[M]: Ja, ik snap je. En we hebben het nu vooral gehad over die Nederlandse mainstream hip hop, maar zie jij in Nederland ook duidelijk een undergroundvariant terug?

[R15]: Ja, die is er wel, maar daar ben ik uit. Dat weet ik niet.

[M]: Duidelijk. En in Nederland, hoe is de reputatie van hip hop hier?

[R15]: Nou ja, ik denk dus Ali B. Kijk, waar ik ontzettende moeite mee heb, is het gebruik van het woord 'een rap'. 'Ik heb een rap geschreven', ik bedoel, het zijn gewoon Sinterklaasgedichtjes. Ons land heeft een traditie van Sinterklaasgedichtjes, en dat is nu wat het grote publiek denkt dat hip hop is. Zinnetjes achter elkaar die rijmen, snel uitgesproken. En ja, dat heeft Ali heel slim uitgespeeld, en heel goed gedaan. Dat is bij het hele grote publiek, en verder is het denk ik voor heel veel mensen De Jeugd van Tegenwoordig. En dat vind ik dan wel weer heel grappig, hoewel je je af kunt vragen in hoeverre dat hip hop is. Voor mij is De Jeugd van Tegenwoordig echt puur cabaret. Toevallig gebruik makend van muzikale middelen, ongeveer uit de hip hop-hoek, maar dat wordt ook steeds breder. En dat is vanaf het begin al zo, want hoe hip hop is 'Watskeburt?!', ik weet het niet. Ik weet niet eens of ik dat wel onder hip hop zou classificeren. En dan wordt er een keer iemand neergeschoten in De Duivel, en dan is het heel makkelijk om te zeggen, het ligt aan hip hop. Ik snap ook wel dat het grote publiek dat doet. Wat ik vooral vind is dat je in Nederland, en in ieder geval in Amsterdam, een ongelooflijke scheiding hebt tussen gasten uit de achterbuurt die toevallig naar hip hop luisteren, ik bedoel de Bijlmerjochies, en de straat-Marokkaantjes. En dat is zo'n andere wereld dan de wereld die hip hop daadwerkelijk maakt, dat zijn allemaal best wel intellectuele, hoogopgeleide blanke mannetjes. En dat is ook waarom ik ze af en toe van

ironie verdenk, wat ik dan zelf ook wel weer geestig vind. Weet je, maar die gasten van De Jeugd zijn gewoon hoogopgeleid en Jiggy Djé is gewoon een ontzettend slimme gast. Weet je, en eigenlijk zijn dat allemaal gewoon keurige, slimme jongens. En dan heb je de Kempis van deze wereld, maar daarvan zou het me serieus ook niks verbazen als daarvan blijkt dat het één grote grap is. Nou, dat is niet zo, maar je snapt me. Net zoals dat iedereen toen opeens hoorde dat 2Pac gewoon naar de universiteit was gegaan. Dat is bij Kempis natuurlijk niet zo, maar daarom heb ik daar ook... Je merkt gewoon echt wel een verschil tussen de YouTube-scene waar inderdaad echt gewoon gasten die het moeilijk hebben op een zolderkamertje wat maken en dat op YouTube flikkeren. En gewoon de hip hop die je in de clubs hoort, die op cd wordt uitgebracht, die gemaakt wordt. En ik denk dat die YouTube-scene... Die ken ik eigenlijk opvallend slecht. Daar zit echt de Bijlmer, maar ik heb echt geen idee.

[M]: Wat heeft hip hop voor jou nodig om een gevoel van authenticiteit te creëren, dat het 'echte' hip hop is?

[R15]: Voor mij toch muziek, meer nog dan dat het echt een reflectie van je leven zou moeten zijn, of zo. Voor mij is de allerbeste hip hop ooit gemaakt, gewoon gemaakt door mensen die in hart en nieren muzikanten waren. Dus het moet voelen als iemand die zin heeft om mooie muziek te maken. En dat betekent aandacht voor je beats, aandacht voor je productie, aandacht voor de manier waarop je je rap onderdeel van de muziek maakt, je delivery, je timing. Als je kijkt naar een van de albums van de afgelopen jaren die ik echt te gek vond uit Amerika, dat is het Saigon-album. Zelfs al zegt hij niks, zelfs al leest hij kinderrimpjes voor en blijkt dat dat de teksten zijn, dan is het nog steeds gewoon ongelooflijk goede muziek. Net als je jazz-zangeressen hebt die alleen maar scatten, je hoeft niet eens wat te zeggen. En dan is het een mooie bijkomstigheid als de teksten ook nog eens echt goed zijn, maar die zijn voor mij in ieder geval niet het belangrijkste. De stem is ook gewoon een instrument, en als je dat goed weet in te zetten, dan komt voor mij de authenticiteit uit dat je gewoon oprecht muziek aan het maken bent, als muzikant. Ik vind hip hop met live bands nog steeds ook gewoon echt heel tof.

[M]: En de hip hop waar jij naar luistert, daarin is die authenticiteit voor jou dus wel belangrijk?

[R15]: Ja.

[M]: En kan de muziek van een artiest nog steeds authentiek zijn wanneer er bijvoorbeeld een groot platencontract bij komt kijken?

[R15]: Ja, zeker. Ik bedoel, The Roots als belangrijkste voorbeeld. Die gasten zijn gigantisch, en vind ik nog steeds het beste wat er op dit moment rondloopt. Achter Mos Def zit inmiddels

ook een groot contract. Ook de laag onder Jay-Z en Kanye West, daar wordt ook wel veel geld verdiend. Dat kan bijna niet anders.

[M]: En met de laag daaronder bedoel je mensen als?

[R15]: Dan bedoel ik gewoon mensen die oprechte, integere hip hop maken, maar daar wel hun brood goed mee kunnen verdienen. Mos Def als voorbeeld, dan maar.

[M]: En denk je dat hip hop een genre voor iedereen is, of is het wel belangrijk om een bepaalde achtergrond, of street knowledge of zo te hebben, om de muziek goed te kunnen begrijpen?

[R15]: Ik denk dat dat voor alle muziek geldt, dat je het gewoon beter kunt waarderen als je een beetje snapt waar de muziek vandaan komt. Ik ben heel erg into disco, zelf, en dat is ook zo'n voorbeeld van een genre waar, als je alleen hoort wat aan de oppervlakte komt drijven, dan krijg je nog geen procent mee van wat dat eigenlijk is. En als je ook sommige ontwikkelingen niet... Weet je, een bepaalde discoplaat kan soms echt heel erg cheesy klinken, behalve als je weet wat de platen zijn die daarvoor gemaakt zijn, en hoe dat in de lijn past. Dus dat is denk ik met heel veel muziek, dat je het beter gaat waarderen als je beter snapt wat ervoor en erna komt. Met klassieke muziek al helemaal.

[M]: Okay. En welke hip hop zou je authentieker noemen, Amerikaanse of Nederlandse?

[R15]: Ik denk dat overal mensen zitten die het authentiek maken en andere mensen die het minder authentiek maken. Ik denk dat Jiggy Djé in Nederland extreem authentieke hip hop maakt. Het hangt er vanaf, ik weet niet, er wordt in Nederland gewoon minder hip hop gemaakt, dus dan is er ook minder authentiek.

[M]: En als je bijvoorbeeld kijkt binnen Nederland, is hip hop dan authentieker als het lijkt op het Amerikaanse voorbeeld, of is het juist authentieker als hip hop zich meer aanpast naar de Nederlandse maatstaven?

[R15]: Nou, ik denk de laatste tijd, dat de meest Amerikaans klinkende hip hop, is op dit moment gewoon die party-stripclub onzin, en dat vind ik minder authentieke hip hop, dus dan denk ik dat iemand die heel erg... Kijk, authentiek kan betekenen dat het oorspronkelijk is, maar ook dat je gewoon je eigen ding doet. Ik vind dat wat de hele Zwolle-clique heeft gemaakt en nog steeds maakt, heel authentieke, eigen hip hop. Maar dat staat juist door al het experimenteren heel ver af van hoe hip hop ooit begonnen is. Maar daardoor is het wel gaaf. Ik vind Typhoon met The New Cool Collective echt heel authentiek, want die doen gewoon echt hun eigen ding. Maar ja, als je dat meeneemt op een tapeje en je gaat in je tijdmachine terug naar 1980, en je laat aan mensen horen dat hip hop ooit zo zou worden, een soort afrobeat met rap eroverheen, ja, dan hadden ze je niet geloofd, denk ik.

[M]: Dat waren de vragen die ik had. Dan heb ik nu nog vier quotes uit literatuur die ik heb gelezen. Die laat ik je even lezen, dan geef ik daar wat uitleg bij, en dan wil ik je mening daarover. Hier is dan de eerste.

[leest quote]

[M]: Okay, wat er dus eigenlijk staat, is dat rap in de VS heel erg wordt gebruikt als een soort verzetsmiddel tegen de dominante, heersende opvattingen. En ja, in Nederland is die scheiding tussen zwart en blank minder groot, en blanke rappers zijn hier ook meer algemeen geaccepteerd. Maar denk je dat die quote ook op Nederland van toepassing is, in de zin van dat rap in Nederland ook wordt gebruikt als een soort protestmuziek?

[R15]: Nou, ik denk dat de quote niet op Nederland van toepassing is, maar ik denk ook niet meer in Amerika. Ik denk dat hip hop inmiddels hét dominante discours is. Dat is het rare, als je kijkt naar de entertainmentindustrie en de entertainmentdollars, die worden daar verdiend. En de enige manier waarop... Kijk, dance is nu heel groot aan het worden in Amerika, maar ook vooral omdat het geadopteerd wordt door de grote hip hop-community. Omdat Lil' Jon een track maakt met Chuckie, en ik zie Afrojack en Jay-Z ook nog wel gebeuren. Dus ik denk dat hip hop in Amerika op dit moment heel erg het dominante discours is. In ieder geval binnen de jeugdcultuur. Kijk, bij een redneck van zestig niet, maar binnen de jeugdcultuur is het het ding, en binnen de jeugdcultuur in Nederland is dance veel meer het ding. Alleen je ziet gebeuren dat hip hop meer dance adopteert dan dat het echt een soort tegenbeweging is, of zo. Qua inhoud, als je kijkt naar teksten, dan vind ik in ieder geval in Nederland alles wat maatschappijkritisch is, dat voelt een beetje... Kijk, ik was zelf vroeger vijftien en toen speelde ik in een punkbandje, en toen maakten we ook heel maatschappijkritische teksten, maar eigenlijk waren we gewoon boze pubers die napraatten wat je een keer ergens op een journaal had gezien. Ik neem dat ook weer niet heel serieus, ik denk niet dat het een political force kan worden, of kan zijn. Iemand die zegt 'Wilders is een kankerlijer en hij moet het land uit', ja, okay, prima. Daar gebeurt niks mee.

[M]: Okay. Dan de tweede quote.

[leest quote]

[M]: Denk je dat het in Nederland ook het geval is, dat de scene steeds meer zelfvoorzienend wordt, en minder kijkt naar het Amerikaanse voorbeeld?

[R15]: Nee, ik denk dat de scene in Nederland juist steeds meer en meer kijkt naar Amerika. Het is grappig, als je kijkt naar namen, hoe iedereen in Nederland zich opeens 'Young dit' en 'Young dat' noemt. Dat is gewoon, o ja, zo doen ze het in Amerika ook. Als je kijkt naar de

sound, naar de symbolen, het is weer... Het klinkt heel raar, maar het is gewoon weer terug Amerikaatje spelen. En misschien wel meer dan ooit.

[M]: En dat wordt meer en meer, dus?

[R15]: Nou, muzikaal zit daar wel een grappige beweging in. Nederland heeft de afgelopen vijf jaar dance naar Amerika gebracht. Vervolgens zie je dat die Amerikaanse hip hop-makers dat ook weer gaan ontdekken en die invloeden weer gaan gebruiken, en dan is het niet raar dat een Nederlander denkt, 'wacht even, dat kunnen wij ook!'

[M]: Yes. Okay, de derde quote.

[leest quote]

[M]: Dit is een quote uit 2004, maar wat er staat is dat er vaak wordt gezegd dat hip hop nergens over gaat. Hoe denk je dat die opvatting ontstaat bij de massa, dat hip hop nergens over gaat?

[R15]: Ik denk ten eerste omdat... Het is een heel simpel en elitair antwoord. De betekenis van hip hop zit verstopt in ironie, metaforen, analogieën. De hele truc van hip hop is dat je bijna nooit rechtstreeks zegt wat je bedoelt. En je moet er behoorlijk wat tijd en intelligentie in investeren om dat te snappen. Hip hop is natuurlijk één grote metafoor, de manier waarop teksten gebruikt worden. Dus als je niet oplet, dan lijkt het ook over niks te gaan. Zelfs de hip hop die ergens over gaat, dan moet je nog best wel goed luisteren om dat eruit te halen. En ik snap dat heel veel mensen dat niet doen. Op het moment dat iemand een kritisch verhaal houdt over zijn opgroeien in een of andere kutbuurt, ja, die gebruikt ook het woord 'nigger' en die zegt ook '...en toen kwam er een nigger en die deed dit'. Of 'en dit en dat is fucking het geval'. De oppervlakkige luisteraar hoort alleen 'nigger' en 'fuck', en hoort het verhaal niet. Dus ik snap heel goed dat dat er is, die kritiek. Verder kun je je afvragen, in hoeverre moet het ergens over gaan? Dat is een beetje wat ik bedoel met die typische Nederlandse ironie, soort van de ultieme leeghoofderigheid is ook wel weer grappig. Want dat is ook wel weer een soort aanklacht tegen leeghoofderigheid, of zo. Snap je wat ik bedoel?

[M]: Juist omdat ze dat gebruiken?

[R15]: Als het totaal nergens over gaat, dat is ook bijna weer een kunstzinnig experiment, van 'hoe kunnen we iets maken wat echt totaal nergens over gaat?'

[M]: Duidelijk, dan heb ik hier de laatste quote voor je.

[leest quote]

[M]: Hangt een beetje samen met die eerste quote, maar heel veel wetenschappers zeggen dat hip hop over de hele wereld zo populair is omdat het die aantrekkingskracht heeft op jongeren

die zich zo voelen. Denk je dat dat in Nederland ook zo is, dat hip hop een sterkere aantrekkingskracht heeft op jongeren die zo voelen?

[R15]: Nee, ik denk dat... Kijk, over het algemeen, dat heeft denk ik niets met jouw literatuuronderzoek te maken, maar we zijn inmiddels al zo veel verder. Als je hip hop alleen probeert te verklaren vanuit een soort cultuursociologische context, dan haal je niet de volle rijkheid eruit. Ik denk dat het bijvoorbeeld interessanter zou zijn om bijvoorbeeld dezelfde theorieën waarmee ook naar kunst wordt gekeken, om dat eens een keer op hip hop los te laten. Ik denk dat er allerlei... Als je gewoon eens een goede postmodernistische analyse van hip hop zou maken, dat je een heleboel andere dingen tegenkomt die hip hop aantrekkelijk maken. Ik noem hele slimme referenties naar populaire cultuur. Ik bedoel, één van de dingen die altijd in hip hop grappig zijn, is dat de heersende populaire cultuur een beetje op de hak genomen wordt. Nou, dat kun je veel meer vergelijken met wat Andy Warhol in beeldende kunst heeft gedaan, dan dat het meteen een soort sociale betekenis heeft. Dus er zijn heel veel andere dingen die hip hop interessant maken, dan alleen het feit dat het een soort politieke protestbeweging is voor achtergestelde kids in de ghetto. Ik vind het een beetje... Het is ooit begonnen als feestmuziek, en daarna werd het dat, maar als je kijkt naar de afgelopen tien jaar dat hip hop écht volwassen is geworden. Als je die quote letterlijk neemt, oefent het een aantrekkingskracht uit op mensen die gewoon van heel goede zwarte muziek houden, oefent het een aantrekkingskracht uit op mensen die van een heel leuk feestje houden, oefent het een aantrekkingskracht uit op mensen die van poëzie en mooie woorden houden. Ik bedoel, er zijn duizend andere dingen waardoor je ook van hip hop kan houden.

[M]: Yes, zeker. Dat was alles wat ik van je wilde weten.

[R15]: Cool!

[M]: Heb je zelf nog vragen of toevoegingen?

[R15]: Nee.

[M]: Top, dan wil ik je bedanken voor het interview!

[R15]: Yes, graag gedaan.